Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Rocznik 1871.

W Wiedniu.

W cesarsko-królewskiej drukarni nadwornej i rządowej.

1871.

BIBLIOTH: UNI
JAGELLONICA

Pierwsze repertoryum.

Spis chronologiczny

ustaw i rozporządzeń w Dzienniku ustaw państwa w roku 1871 ogłoszonych.

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	Treść	Numer zeszytu	Numer ustawy itd.	Strona
1869	1871				
29 wrześ.	12 lipca	Traktat pomiędzy monarchią austryacko-węgierską a Saksonią dotyczący budowy kolei łączących nad granicą czesko-saską pod Weipert, Georgswalde i Warnsdorf	XXVII	61	**111**
1870					
24 marca	12 grud.	Traktat handlowy i nawigacyjny pomiędzy monarchią austryacko węgierską a Hiszpanią	LIV	139	**373**
11 lipca	14 paźd.	Konwencya konsularna pomiędzy monarchią austryacko-węgierską a Stanami Zjednoczonemi Ameryki północnej	XLIV	116	**313**
27 sierp.	25 lutego	Traktat państwowy między monarchią austryacko-węgierską, reprezentującą oraz księstwo Liechtenstein, a Bawaryą i Szwajcaryą względem budowy kolei żelaznej z Lindau na Bregencyę do St. Margarethen, tudzież z Feldkirch do Buchs	VI	13	**23**
2 wrześ.	21 „	Dokument koncesyi na budowę i ruch parowej kolei żelaznej z Lundenburga do Grussbach	V	9	**15**
26 „	30 „	Traktat z Stanami Zjednoczonemi Ameryki względem uregulowania obywatelstwa poddanych obu stron przenoszących się z monarchii austryacko-węgierskiej do Stanów Zjednoczonych Ameryki i z tychże do monarchii austryacko-węgierskiej . . .	XXXI	74	**155**
22 grud.	10 stycz.	Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia mocą którego rozporządzenie z dnia 12 lipca 1869 względem zakładów do kształcenia nauczycieli i nauczycielek bez zmiany, rozporządzenie zaś z dnia 15 listopada 1869 względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z kilku zmianami na księstwo Krainę rozciągniętem zostaje	I	1	**1**
23 „	10 „	Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia mocą którego rozporządzenie z dnia 12 lipca 1869 względem zakładów do kształcenia nauczycieli i nauczycielek bez zmiany, rozporządzenie zaś z dnia 15 listopada 1869 względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z kilku zmianami na hrabstwo Goryeyę i Gradyskę rozciągniętem zostaje . .	I	2	**2**
24 „	12 lipca	Traktat między monarchią austryacko-węgierską a Saksonią, względem zmiany §. 6 traktatu ddo Wiedeń 24 kwietnia 1853 dotyczącego budowy kolei żelaznej pomiędzy Libercem (Reichenberg) a Żytawą (Zittau), tudzież względem dalszego rozwoju komunikacyi kolejowych nad granicą sasko-czeską . . .	XXVII	62	**117**
1871					
5 stycz.	22 stycz.	Obwieszczenie ministerstw spraw wewnętrznych handlu i obrony krajowej o zrównaniu książek służbowych z książkami robotniczemi pod względem używania ich jako dokumentów podróżnych	II	3	**3**

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	Treść	Numer zeszytu	Numer ustawy itd.	Strona
1871	1871				
8 stycz.	22 stycz.	Obwieszczenie ministerstwa skarbu względem upoważnienia głównego urzędu cłowego w Bielsku na Szląsku do stósowania skróconego postępowania cłowego w obrocie na kolejach żelaznych	II	4	3
15 „	22 „	Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia mocą którego rozporządzenie z dnia 12 lipca 1869 względem zakładów do kształcenia nauczycieli i nauczycielek bez zmiany, rozporządzenie zaś z dnia 15 listopada 1869 względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z kilku zmianami na królestwo Dalmacyę rozciągniętem zostaje.	II	5	3
21 „	22 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu zmieniające zakaz wywozu i przewozu broni i części składowych broni	II	6	4
27 „	28 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu znoszące zakaz wywozu koni	III	7	5
29 „	21 lutego	Obwieszczenie ministerstwa skarbu względem upoważnienia głównych urzędów cłowych w Chebie (Eger) i Aseh w Czechach do postępowania wywozowego z cukrem, wywożonym za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu opłaty cłowej i podatku konsumcyjnego	V	10	21
4 lutego	12 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu względem sporządzania i przekładania projektów odnoszących się do kolei żelaznych, jakoteż względem czynności urzędowych w związku z tem zostających	IV	8	7
11 „	21 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości względem przydzielenia gminny Leobersdorf do okręgu sądu powiatowego Baden w Dolnej Austryi	V	11	21
11 „	25 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu względem upoważnienia pobocznego urzędu cłowego I klasy w Liebau w Prusach do postępowania wywozowego z gorącemi płynami wyskokowemi .	VI	14	31
12 „	21 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu względem należytości za wybijanie medalów w c. k. głównym urzędzie menniczym . .	V	12	21
26 „	27 „	Ustawa względem dalszego poboru podatków i opłat tudzież opędzenia wydatków rządowych w miesiącu marcu 1871 . . .	VII	15	33
10 marc.	12 marca	Rozporządzenie ministerstwa rolnictwa względem odstawiania klaczy krajowych ogierami rządowemi w królestwach i krajach reprezentowanych w radzie państwa	VIII	16	35
11 „	12 „	Rozporządzenie całego ministerstwa względem zniesienia mocy obowiązującej rozporządzenia cesarskiego z dnia 28 lipca 1870, którem odnośnie do §. 14 ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141) zmieniony został tymczasowo §. 14 statutów uprzyw. austr. banku narodowego	VIII	17	35
11 „	16 „	Ogłoszenie ministerstwa handlu względem wygaśnięcia koncesyi na kolej żelazną z Leibnitz na Schwanberg do Eibiswald . . .	IX	18	37
13 „	24 czerw.	Traktat pomiędzy monarchią austryacko-węgierską, państwem niemieckiem, Francyą, Wielką Brytanią, Włochami, Rosyą i Turcyą, zmieniający kilka postanowień traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856 dotyczącego żeglugi na morzu Czarnem Dunaju	XXIV	54	95
15 „	16 marca	Ro porządzenie ministerstwa skarbu mocą którego zakaz wywozu przewozu broni, części składowych broni, amunicyi i przedmiotów amunicyi wszelkiego rodzaju znosi się	IX	19	37

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	Treść	Numer zeszytu	Numer ustawy itd.	Strona
1871 15 stycz.	1871 21 marca	Ogłoszenie ministerstwa skarbu którem ustanawia się ostateczny termin wypłaty odsetków dla obligacyi (metalliques) pożyczek 5% mon. kon. opatrzonych kuponami z lat 1816 do 1848, 1851 serya A, 1852, 1856 i 1857, dalej dla obligacyi długu w walucie austryackiej z kuponami, pochodzących z dozwolonej najwyższem postanowieniem z dnia 3 września 1858 konwersyi obligacyi w mon. kon. oprocentowanych niżej 5%, nareszcie dla obligacyi z kuponami długu w mon. kon. pochodzącego z wylosowania dawniejszego długu państwa w skutku najwyższego patentu z dnia 21 marca 1818	X	20	**39**
16 mar.	21 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu względem zniesienia urzędów podatkowych głównych i ustanowienia urzędów wymiaru należytości w Górnej Austryi, Karyntyi, Krainie, Szląsku, Bukowinie i Wybrzeżu	X	21	**40**
24 „	30 „	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i wyznań względem zawierania małżeństw ze strony poddanych Wielkiego księstwa Badeńskiego w Austryi	XI	22	**41**
29 „	30 „	Ustawa względem dalszego poboru podatków i opłat tudzież opędzenia wydatków rządowych w miesiącu kwietniu 1871 . . .	XI	23	**42**
29 „	9 kwiet.	Ogłoszenie ministerstwa handlu względem wygaśnięcia koncesyi na kolej z Hranic (Weisskirchen) do Żyliny (Sillein)	XII	24	**43**
3 kwiet.	22 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu względem założenia puncerowni w Sebenico	XIII	26	**45**
? „	9 „	Ustawa która dozwolonym zostaje pobór kontygensów rekruckich w roku 1871 potrzebnych dla uzupełnienia wojska stałego (marynarki wojennej i rezerwy zastępczej	XII	25	**43**
16 „	22 „	Obwieszczenie całego ministerstwa względem uchwały rady państwa co do rozporządzenia cesarskiego z dnia 29 sierpnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 108) którem ustanowiony został ostateczny termin ściągnięcia monety zdawkowej papierowej i monety zdawkowej srebrnej po sześć krajcarów mon. kon.	XIII	27	**45**
1? „	29 „	Ustawa względem uwolnienia od stempli i opłat pertraktacyi w celu dalszego przeprowadzenia wykupna i regulacyi ciężarów gruntowych w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem krakowskiem	XIV	28	**47**
19 „	29 „	Ustawa względem pozwolenia na zakupno gruntu leśnego Pfaffenburg dla fideikomisu realnego hrabiego Czernina	XIV	29	**48**
19 „	29 „	Ustawa względem połączenia dóbr Sorgendorf i gruntów Writza z fideikomisem Ambrozego hrabiego Thurna	XIV	30	**48**
24 „	17 maja	Ustawa względem uzupełnienia kolei Arcyksięcia Rudolfa linią z Villach do Tarvis	XVI	35	**53**
24 „	17 czerw.	Rozporządzenie ministrów sprawiedliwości i skarbu względem kompetencyi urzędów podatkowych przy prowadzeniu egzekucyi na realności dla ściągnięcia zaległości podatkowych . .	XXIII	50	**93**
2? „	29 kwiet.	Ustawa względem dalszego poboru podatków i opłat, tudzież opędzenia wydatków rządowych w miesiącu maju 1871 . . .	XIV	31	**49**
2? „	30 maja	Ustawa względem budowy domu własnego dla urzędu telegraficznego w Wiedniu	XVII	38	**57**
30 „	10	Rozporządzenie ministerstwa skarbu postanawiające, w których kasach rządowych powinna się odbywać wypłata przekazów, wystawiać się mających na zwrót podatku konsumcyjnego od płynów spirytusowych, a względnie, w których takowe mają być przyjmowane jako gotowizna przy opłacie podatku od wódki	XV	32	**51**

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	Treść	Numer rescyptu	Numer ustawy itd.	Strona
1871 **3 maja**	1871 10 maja	Obwieszczenie ministerstwa skarbu i handlu względem ustanowienia ekspozytury urzędu cłowego głównego w Trutnowie, w tamtejszym dworcu kolei i upoważnienia tego urzędu cłowego, a względnie ekspozytury, do stósowania postępowania cłowego skróconego w obrocie na kolejach żelaznych	XV	33	**51**
2 „	10 „	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, skarbu i handlu którem zabrania się przywóz i przewóz starej odzieży, bielizny nieoczyszczonej i pościeli nieoczyszczonej, z Szwajcaryi, Niemiec i królestwa polskiego	XV	34	**52**
7 „	17 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu względem urzędu cłowego pobocznego I klasy w Bajaszestie na Bukowinie do postępowania wywozowego z cukrem i piwem	XVI	36	**54**
8 „	28 „	Ustawa względem płac i stopnia ciała nauczycielskiego c. k. akademii sztuk pięknych w Wiedniu	XVIII	40	**59**
11 „	20 „	Ustawa względem zmiany ustawy z dnia 13 grudnia 1862 Dz. u. p. Nr. 89	XVII	39	**57**
11 „	14 czerw.	Ustawa względem używania urzędów podatkowych do pełnienia służby kasowej dla okręgów szkolnych i dla funduszu emerytalnego nauczycieli	XXII	47	**91**
13 „	17 maja	Rozpórządzenie ministra spraw wewnętrznych, handlu i rolnictwa o stósowaniu §. 27 lit. *c)* ustawy względem zarazy na bydło z dnia 29 czerwca 1868 Dz. u. p. Nr. 118	XVI	37	**55**
15 „	31 „	Ustawa względem wymierzenia objętości okrętów handlowych pływających po morzu	XIX	43	**63**
16 „	28 „	Ustawa względem przyznania profesorom rządowych szkół średnich w Wiedniu, dodatku miejscowego	XVIII	41	**60**
20 „	22 lipca	Dokument koncesyi udzielonej uprzyw. spółce kolei żelaznej z Duchcowa (Dux) do Podmokłych (Bodenbach) na budowę i ruch kolei parowej, z jej linii już koncesyonowanej pod Osiekiem (Ossegg) wychodzącej, a idącej na Litwinów górny (Oberleitensdorf) i Jerzytyn górny (Obergeorgenthal) do Chomutowa (Komotau), dla połączenia z uprzywilejowaną koleją busztiehradzką	XXIX	64	**143**
23 „	6 czerw.	Ustawa o wykonywaniu władzy sądowej nad obroną krajową . .	XX	45	**71**
24 „	31 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu odnoszące się do wykonania ustawy o wymierzaniu objętości okrętów handlowych pływających po morzu	XIX	44	**65**
25 „	17 „	Ustawa względem warunków i ulg dla przedsiębiorstwa parowych kolei żelaznych ze Lwowa do granicy krajowej galicyjsko-węgierskiej pod Beskidem, tudzież ze Stryja do Stanisławowa .	XVIII	51	**93**
27 „	28 maja	Ustawa względem dalszego poboru podatków i opłat, tudzież opędzenia wydatków rządowych w miesiącu czerwcu 1871 . .	XVII	42	**61**
3 czer.	13 czer.	Obwieszczenie ministerstwa handlu tyczące się organizacyi służby portowej i służby zdrowia morskiej na wybrzeżu austryacko-illiryjskiem i dalmackiem	XXI	46	**75**
3 „	17 „	Ustawa względem uwolnienia kolei cesarzowej Elżbiety od opłat za nabycie kolei żelaznej Neumarkt-Braunau	XXIII	52	**96**
4 „	14 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu względem ustanowienia austryackiego urzędu cłowego głównego I klasy w dworcu kolei w Simbach w Bawaryi i przeistoczenia c. k. urzędu cłowego głównego II klasy w Braunau w Górnej Austryi, na urząd cłowy poboczny I klasy	XXII	48	**91**
5 „	17 „	Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, tudzież wyznań i oświecenia dotyczące umówionego pomiędzy rządami cesarsko austryackim i królewsko belgijskim postępowania przy wystawianiu świadectw zejścia poddanych obu stron	XIII	53	**96**

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	Treść	Numer zeszytu	Numer ustawy itd.	Strona
1871	1871				
8 czer.	14 czer.	Ustawa którą upoważnia się ministerstwo królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych do zawarcia ugody z ministerstwem węgierskiem względem kwoty przypadającej na sprawy wspólne w skutku przejścia części Pogranicza wojskowego z administracyi wojskowej do cywilnej	XXII	49	92
11 „	29 „	Ustawa względem wcielenia linii kolejowej Jedlersee-Stockerau do północno-zachodniej kolei austryackiej	XXV	55	105
15 „	29 „	Ustawa odnosząca się do budowy kolei łączącej z Chomutowa (Komotau) do Brunnersdorf	XXV	56	106
15 „	29 czer.	Ustawa względem uwolnienia budowli nowych, dobudowanych i przebudowanych w latach 1872 i 1873 powstałych, od podatków na pewną liczbę lat	XXV	57	107
15 „	6 lipca	Ustawa względem czasowego uwolnienia od podatków budowli, które wystawione będą na gruncie R gruntów, służących do rozszerzenia miasta Wiednia, na placu Schottenring, po zburzeniu domu tymczasowego na giełdę	XXVI	59	109
28 „	29 „	Ustawa względem poboru podatków i opłat, tudzież opędzenia wydatków rządowych w miesiącu lipcu 1871	XXV	58	107
28 „	6 „	Ustawa względem sprzedaży kilku przedmiotów nieruchomej własności państwa	XXVI	60	110
6 lipca	22 „	Ustawa odnosząca się do sprzedaży nieruchomej własności państwa	XXIX	65	116
6 „	28 „	Ogłoszenie ministerstwa skarbu o zniesieniu urzędu kontroli towarów w Saalfelden w księstwie Salzburgskiem	XXX	69	142
7 „	12 „	Ustawa względem próbowania i peryodycznej rewizyi kotłów parowych	XLII	112	203
7 „	12 paźd.	Rozporządzenie ministerstwa handlu w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych, o środkach bezpieczeństwa przeciwko eksplozyom kotłów parowych	XLII	113	205
8 „	22 lipca	Ogłoszenie ministerstwa skarbu względem zaprowadzenia mniejszych znaczków cechowniczych dla przedmiotów srebrnych 2 próby	XXIX	66	126
11 „	22 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości względem przywrócenia sądu powiatowego w Mattsee w Salzburgu	XXIX	67	142
12 „	22 sierp.	Obwieszczenie ministerstwa wyznań i oświecenia o zaprowadzeniu zmienionego przez ces. i król. wspólne ministerstwo wojny w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia planu nauk weterynarskich	XXXVIII	97	221
14 „	18 lipca	Ustawa skarbowa na rok 1871	XXVII	63	121
14 „	28 „	Ustawa względem warunków i ulg dla przedsiębiorstwa budowy kolei żelaznej z Szternberka (Sternberg) na Szumberg (Schönberg) morawski do pewnego punktu kolei żelaznej z Uścia nad Orlicą (Wildenschwert) do Środolesia (Mittelwalde) przy granicy austryacko-pruskiej	XXX	70	149
16 „	28 „	Ustawa pozwalająca na udzielenie z funduszów państwa pożyczki nieoprocentowanej dla poszkodowanych skutkiem wylewu wód w Tachau	XXX	71	151
16 „	28 „	Ustawa tycząca się budowy kolei żelaznej z Hiellau do Eisenerz .	XXXI	72	152
17 „	22 „	Rozporządzenie ministerstw handlu i spraw wewnętrznych pozwalające używać w obrocie powszechnym wagi stołowej wynalezionej przez Jerzego Pfanzedera	XXIX	68	147
17 „	28 „	Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia którem §§. 26 i 27 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 12 lipca 1869 (Dz. u. p. Nr. 131) o seminaryach dla nauczycieli i nauczycielek, zostają zmienione	XXX	73	153

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	Treść	Numer zeszytu	Numer ustawy itd.	Strona
1871	1871				
17 lipca	5 sierp.	Ustawa tycząca się uzupełnienia kolei północnej czeskiej linią z Rumburga do Szluknowa, według okoliczności z przedłużeniem ku Budziszynowi	XXXIV	79	213
19 „	11 „	Ustawa względem warunków i ulg dla spółki akcyjnej kolei łączącej południowo-północno niemieckiej w celu przedłużenia jej linii głównej z Liberca (Reichenberg) na Friedland do granicy krajowej pod Seidenbergiem; i budowy linii bocznej z Żelaznego Brodu (Eisenbrod) do Tannwaldu	XXXV	86	225
21 „	3 „	Ustawa o urządzeniu i zakresie działania władz górniczych . . .	XXXIII	77	207
21 „	5 „	Ustawa tycząca się budowy kolei żelaznej z Lieboch do Zielonego Trawnika (Wies) z linią boczną do Szczawnicy (Stainz) przez uprzyw. spółkę kolei żelaznej z Gradcu do Köflach oraz górniczą	XXXIV	80	215
21 „	5 „	Ustawa tycząca się ustanowienia komisyi powołanych do wykonania ustawy z dnia 24 maja 1869 o uregulowaniu podatku gruntowego	XXXIV	81	217
21 „	11 „	Ustawa którą udziela się kredyt w sumie 6 milionów złotych na wystawę powszechną w roku 1873 w Wiedniu odbyć się mającą	XXXV	87	228
22 „	22 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o upoważnieniu c. k. urzędu cłowego pobocznego II klasy w Waldheim na Georgenberg w Bawaryi do postępowania wywozowego z piwem	XXXVIII	98	238
23 „	5 „	Ustawa ograniczająca nadzwyczajne odwołania się i skargi przeciwko wyrokom sądowym w sprawach karnych i regulująca właściwość sądową przy postępowaniu z prośbami o odwłokę kary i prośbami w drodze łaski	XXXIV	82	218
23 „	14 wrześ.	Dokument koncesyi nadanej spółce akcyjnej kolei następcy tronu Rudolfa, na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Hieflau do Eisenerz, łączącej się z koleją następcy tronu Rudolfa . . .	XXXIX	102	281
25 „	1 sierp.	Ustawa tycząca się zaprowadzenia nowej ustawy notaryalnej . .	XXXII	75	161
25 „	1 „	Ustawa o potrzebie sporządzenia aktów notaryalnych w niektórych czynnościach prawnych	XXXII	76	205
25 „	5 „	Ustawa tycząca się płac służbowych i zaopatrzenia żołnierzy żandarmeryi	XXXIV	83	220
25 „	15 „	Ustawa tycząca się zaprowadzenia powszechnej ustawy o księgach gruntowych	XXXVII	95	241
25 „	15 „	Ustawa o postępowaniu zarządzić się mającem w celu urządzenia ksiąg gruntowych i górniczych w razie założenia takowych, uzupełnienia, przywrócenia lub zmiany	XXXVII	96	265
27 „	11 „	Ustawa regulująca policyjne wydalanie i odsyłanie pod strażą (szupasem)	XXXV	88	229
28 „	3 „	Ogłoszenie ministerstwa handlu względem wygaśnięcia koncesyi na kolej żelazną parową z Ujścia nad Łabą (Aussig) do Lipy czeskiej a ztąd na Zakupy (Reichsstadt), Nimoń (Niemes), Czeski Dąb do Hodkowic (Liebenau)	XXXII	78	212
28 „	5 „	Ustawa tycząca się wniesienia podatku dochodowego Lloyda austryackiego do wspólnych finansów na rok 1871	XXXIV	84	221
28 „	5 „	Ustawa tycząca się pozwolenia kredytów dodatkowych na r. 1870	XXXIV	85	221
28 „	11 „	Ustawa tycząca się ugody między ministerstwami skarbu cesar. król. austryackiem i król. węgierskiem co do podziału podatku od przedsiębiorstw, rozciągających swoje czynności przemysłowe na obie połowy państwa	XXXV	89	233

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	Treść	Numer zeszytu	Numer ustawy itd.	Strona
1871	1871				
28 lipca	11 sierp.	Ustawa pozwalająca miastu stołecznemu Innsbrukowi zaciągnąć pożyczkę loteryjną	XXXV	90	**235**
29 „	11 „	Ustawa odnosząca się do brania na przepis i poboru podatku zarobkowego i dochodowego od przedsiębiorstw przemysłowych przywiązanych do pewnych miejsc	XXXV	91	**236**
4 sierp.	22 „	Ustawa tycząca się budowy mostu na Dunaju z powodu projektowanego gościńca z placu Praterstern w Wiedniu do Marchfeld	XXXVIII	99	**278**
4 „	14 wrześ.	Dokument koncesyi nadanej spółce kolei Busztiehradzkiej na budowę i ruch kolei łączącej z Chomutowa (Komotau) do Brunnersdorf	XXXIX	103	**283**
6 „	22 sierp.	Rozporządzenie ministerstwa skarbu tyczące się ułatwienia postępowania przy wywozie cukru koleją żelazną z wymaganiem zwrotu podatku	XXXVIII	100	**279**
7 „	22 „	Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych podające do wiadomości ugodę pomiędzy Austryą a Wirtembergiem, tyczącą się wzajemnego obejmowania swoich pierwotnych poddanych o ile ci nie stali się jeszcze przynależnymi do drugiego państwa	XXXVIII	101	**280**
10 „	12 „	Patent cesarski tyczący się rozwiązania izby deputowanych rady państwa i przedsięwzięcia nowych wyborów	XXXVI	92	**237**
10 „	12 „	Patent cesarski tyczący się rozwiązania sejmów krajowych Dolno i Górno Austryackiego, Salzburgskiego, Styryjskiego, Karyntyjskiego, Morawskiego, Szląskiego i Tyrolskiego	XXXVI	93	**238**
11 „	12 „	Patent cesarski tyczący się zwołania sejmów krajowych Czech, Dalmacyi, Galicyi i Lodomeryi z Krakowem, Austryi poniżej i powyżej Anizy, Salcburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Morawii, Szląska, Tyrolu, Vorarlbergu, Istryi, Gorycyi i Gradyski, Tryestu z obwodem	XXXVI	94	**239**
19 „	14 wrześ.	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości o rozpoczęciu czynności urzędowych ze strony sądu powiatowego w Mattsee w Salzburgu	XXXIX	104	**284**
21 „	23 „	Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia którem ogłasza się przepis o egzaminach z kandydatami na nauczycieli spiewu w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich, tudzież gry na skrzypcach, na organach i na fortepianie w seminaryach nauczycielskich	XL	107	**287**
22 „	14 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu tyczące się rozszerzenia praw urzędu cłowego głównego II klasy w Warnsdorf i ustanowienia ekspozytury tegoż w tamtejszym pogranicznym dworcu kolei	XXXIX	105	**284**
25 „	14 „	Ustawa tycząca się płac i stopnia urzędników przy bibliotekach uniwersyteckich i szkolnych, jakoteż przy bibliotekach instytutów technicznych, tudzież emerytur dla wdów po tychże urzędnikach	XXXIX	106	**285**
26 „	21 paźdz.	Rozporządzenie ministerstwa handlu o zaprowadzeniu nowego regulaminu tyczącego się przesyłania arszeniaków i innych trucizn kolejami żelaznemi	XLV	117	**325**
6 wrześ	23 wrześ.	Rozporządzenie ministerstwa skarbu którem postanowienie §. 4 przepisu o egzaminach wyższych urzędników konceptowych przy prokuratoryach skarbowych wyjmuje się z mocy obowiązującej	XL	108	**292**

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	Treść	Numer zeszytu	Numer ustawy itd.	Strona
1871	1871				
8 wrześ.	17 listop.	Dokument koncesyi udzielonej uprzyw. spółce kolei z Gradcu do Köflach oraz górniczej na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Lieboch na St. Florian i Deutsch Landsberg do Zielonego Trawnika (Wies) z linią boczną do Szczawnicy (Stainz)	XLIX	129	**343**
9 „	23 wrześ.	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych którem zawiesza się poruczone kilku starostom powiatowym w Galicyi załatwianie spraw namiestnictwa w imieniu namiestnika . . .	XL	109	**292**
9 „	28 paźdz.	Dokument koncesyi udzielonej spółce akcyjnej kolei północnej czeskiej na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Rumburga do Szluknowa, według okoliczności do granicy krajowej ku Budziszynowi dla połączenia z król. saską koleją państwa .	XLVI	121	**327**
11 „	12 „	Dokument koncesyi na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Szternberku (Sternberg) do połączenia z koleją północną morawsko-szląską nz Uneżów (Mährisch-Neustadt), Szumberk morawski (Mährisch-Schönberg), Hanuszowice (Hannsdorf) i Kraliki (Grulich) do pewnego punktu kolei żelaznej z Uścia nad Orlicą (Wildenschwert) do Środolesia (Mittelwalde) przy granicy austryacko pruskiej	XLIII	115	**303**
27 „	4 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu tyczące się przeniesienia urzędu cłowego głównego I klasy w Warnsdorf do dworca kolei	XLI	110	**293**
29 „	4 „	Obwieszczenie ministerstwa handlu o statucie organizacyjnym wystawy powszechnej w roku 1873 w Wiedniu odbyć się mającej	XLI	111	**293**
5 paźdz.	12 „	Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia mocą którego rozporządzenie z dnia 12 lipca 1869 tyczące się seminaryów nauczycielskich męzkich i żeńskich, tudzież rozporządzenie z dnia 15 listopada 1869, tyczące się egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich, z kilku zmianami na księstwo Bukowinę rozciągnięte zostają	XLII	114	**302**
7 „	21 „	Ustawa którą znosi się cło wchodowe od drzewa opałowego przez granicę kraju przywożonego (obowiązująca dla Dalmacyi)	XLV	118	**326**
10 „	28 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o zniesieniu urzędu kontroli towarów w Rohrbach w Górnej Austryi	XLVI	122	**330**
12 „	17 listop.	Rozporządzenie ministerstwa handlu tyczące się podwyższenia kwoty maksymalnej zaliczeń pocztowych do 200 zł. względnie do 500 zł., jakoteż innych zmian w przepisach o zaliczeniach pocztowych w obrocie wewnętrznym	XLVIII	125	**333**
13 „	17 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu tyczące się zaprowadzenia kart do zaliczeń pocztowych w obrocie wewnętrznym	XLVIII	126	**339**
14 „	21 paźdz.	Rozporządzenie ministerstwa skarbu o wejściu w moc obowiązującą ustawy z dnia 7 października 1871, którą cło wchodowe od drzewa opałowego przez granicę kraju do Dalmacyi przywożonego, zniesione zostało	XLV	119	**328**
14 „	17 listop.	Rozporządzenie ministerstwa handlu o przydawaniu listów frachtowych do posyłek poczty wozowej	XLVIII	127	**340**
15 „	17 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu o doręczaniu przekazów pocztowych przez umyślnego	XLVIII	128	**341**
16 „	21 paźdz.	Rozporządzenie ministerstwa skarbu tyczące się ustanowienia urzędu cłowego głównego II klasy w dworcu kolei w Podwołoczyskach i przeistoczenia urzędu cłowego pobocznego I klasy w Podwołoczyskach na urząd cłowy poboczny II klasy . . .	XLV	120	**326**
19 „	28 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu tyczące się rozszerzenia administracyjnego zakresu działania c. k. dyrekcyi długów państwa .	XLVI	123	**330**

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	Treść	Numer zeszytu	Numer ustawy itd.	Strona
1871	1871				
22 paźd.	21 listop.	Dokument koncesyi na kolej żelazną parową ze Lwowa na Stryj i Skole do granicy galicyjsko węgierskiej pod Beskidem, tudzież ze Stryja do Stanisławowa	LI	135	**355**
26 „	21 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu tyczące się asygnowania przekazów na zwrót podatku przy wywozie płynów wyskokowych gorących	L	130	**351**
27 „	21 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości tyczące się wzajemnego wykonywania wyroków i orzeczeń sądów cywilnych w monarchii austryacko węgierskiej i w księstwach zjednoczonych Mołdawii i Wołoszczyzny	L	131	**352**
6 listop.	21 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu którem ustanawia się ostateczny termin wypłaty odsetków dla wszystkich obligacyi konwersyi podlegających, dla których termin ostateczny nie był jeszcze postanowiony z wyjątkiem jedynie kaucyi małżeńskich wojskowych	L	132	**352**
10 „	21 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości we względzie przywrócenia sądu powiatowego Val di Ledro w Tyrolu	L	133	**353**
13 „	21 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości którem dla wyrobnictwa maszyn i towarów metalowych sąd przemysłowy w Wiedniu ustanowiony zostaje	L	134	**353**
14 „	16 „	Patent cesarski względem zarządzenia bezpośredniego wyboru członków izby deputowanych, w ilości na królestwo czeskie przypadającej	XLVII	124	**331**
16 „	2 grud.	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, którem kontrola jakiej sól warzona w okręgach Karyntyi i Wybrzeża nad granicą włoską leżących, podlegała, zniesioną zostaje	LIII	137	**371**
25 „	26 listop.	Patent cesarski tyczący się rozwiązania sejmów krajowych górno austryackiego, krainskiego, bukowińskiego, morawskiego i vorarlbergskiego, tudzież zwołania onychże po dokonaniu nowych wyborów	LII	136	**369**
25 „	30 grud.	Dokument koncesyi udzielonej spółce akcyjnej uprzyw. kolei Arcyksięcia Rudolfa na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Villach do Tarvis	LVI	144	**437**
26 „	2 „	Ustawa zmieniająca dodatek do statutu krajowego margrabstwa morawskiego z dnia 26 lutego 1861, pod względem obwodu grup wyborczych miast i gmin wiejskich do izby deputowanych rady państwa	LIII	138	**371**
4 grud.	19 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu tyczące się obowiązku kontroli nad kawą w okręgu pogranicznym Vorarlbergu i księstwa Liechtenstein	LV	140	**433**
6 „	19 „	Rozporządzenie ministrów sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i skarbu tyczące się wymiaru należytości, przypadających członkom c. k. straży bezpieczeństwa w Wiedniu, gdy przed c. k. sądy karne cywilne i wojskowe lub w sprawach defraudacyjnych są wzywani na świadków, jakoteż o używaniu onych do eskortowania więźniów sądowych	LV	141	**433**
7 „	19 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu upoważniające urząd cłowy główny w Simbachu bawarskim do postępowania wywozowego z cukrem, za zwrotem należytości wywożonym	LV	142	**434**
16 „	19 „	Patent cesarski względem zwołania rady państwa na dzień 27 grudnia 1871	LV	143	**435**
18 „	30 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu względem ustanowienia ekspozytury głównego urzędu cłowego na dworcu kolejowym w Ołomuńcu	LVI	145	**439**
29 „	30 „	Ustawa względem dalszego poboru podatków i opłat, tudzież opędzenia wydatków rządowych w czasie od dnia 1 stycznia do końca marca 1872	LVI	147	**439**

Drugie repertoryum.

Spis alfabetyczny

ustaw i rozporządzeń od dnia 1 grudnia do 31 stycznia 1871 w Dzienniku ustaw państwa (rocznik XXIII, zeszyt I do LVII) ogłoszonych *).

A.

Adm—Ang

Administracya długow państwa: zakres działania jej dyrekcyi rozszerzony. 123, **330**.

Adwokacki egzamin: zniesienie §. 4 przepisu o egzaminach wyższych urzędników konceptowych przy prokuratoryach skarbowych. 108, **192**.

Akademia sztuk pięknych w Wiedniu; ustawa względem płac i stopnia nauczycieli tejże. 40, **59**.

Akta notaryalne: ustawa o potrzebie ich sporządzania w niektórych czynnościach prawnych. 76, **205**.

Ameryka północna, ob. Stany Zjednoczone.

Amunicya, ob. wywóz i przewóz.

Anglia; traktat z nią tudzież z Niemcami i Francyą, Włochami, Rosyą i Turcyą, dotyczący żeglugi na morzu Czarnem i Dunaju. 54, **97**.

Ars—Aus

Arszeniaki i inne trucizny: regulamin ich przesyłania kolejami żelaznemi. 117, **325**.

Asch, urząd cłowy główny, do postępowania wywozowego z cukrem, wywożonym za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu podatku, upoważniony. 10, **21**.

Asygnowanie przekazów na zwrót podatku przy wywozie płynów wyskokowych. 130, **151**.

Aussig, ob. Uście nad Łabą.

Austrya górna; zniesienie urzędów podatkowych głównych i zaprowadzenie urzędów wymiaru należytości. 21, **40**.

Austryacko-iliryjskie i dalmackie wybrzeże; organizacya służby portowej i służby zdrowia morskiej. 46, **75**.

B.

Baj—Ban

Bajaszestie na Bukowinie; urząd cłowy poboczny I klasy i upoważnienie do postępowania wywozowego z cukrem i piwem. 36, **54**.

Baden w dolnej Austryi; przydzielenie gminy Leobersdorf do okręgu sądu powiatowego tamże. 11, **21**.

Baden, W. Księstwo; rozporządzenie względem małżeństw przez poddanych tegoż w Austryi zawieranych. 22, **41**.

Bank narodowy austr. uprzyw., zniesienie rozporządzenia cesarskiego z dnia 28 lipca 1870 względem zmiany §. 14 statutów bankowych. 17, **35**.

Bau—Bes

Bautzen, ob. Budziszyn.

Bawarya; traktat z nią i Szwajcaryą o budowę kolei żelaznej z Lindau na Bregencyę do St. Margarethen i z Feldkirch do Buchs. 13, **23**.

Belgia; postępowanie przy wystawianiu świadectw zejścia poddanych austryackich. 53, **96**,

Beskid; kolej ze Lwowa, na Stryj i Skole do granicy galicyjsko-węgierskiej pod Beskidem tudzież ze Stryja do Stanisławowa, ustawa 51, **93**; koncesya. 135, **355**.

---

*) Z dwóch cyfr przy każdej pozycyi podanych, pierwsza oznacza numer ustawy, druga zaś, grubszemi czcionkami wydrukowana, stronicę Dziennika ustaw państwa, na której tę ustawę umieszczono.

Bezpośrednie wybory, ob. Wybory bezpośrednie.

Biblioteki uniwersyteckie, szkolne i instytutów technicznych; ustawa o płacach i stoniach urzędników prxy tychże i o emeryturach dla ich wdów. 106, **285**.

Bielizna nieoczyszczona; przywóz i przewóz tejże z Szwajcaryi, Niemiec i Królestwa polskiego, zakazany. 34, **52**.

Bielsk; urząd cłowy do stósowania skróconego postępowania cłowego w obrocie na kolejach żelaznych upoważniony. 4, **3**.

Braunau; przeistoczenie tamtejszego urzędu cłowego głównego II klasy na urząd cłowy poboczny I klasy. 48, **91**.

— **Neumarkt**; kolej żelazna, ob. Neumarkt-Braunau.

Bregencya; kolej żelazna z Lindau do St. Margarethen i z Feldkirch do Buchs, ob. Traktat z Bawaryą i Szwajcaryą.

Broń i części składowe broni; amunicya i przedmioty amunicyi; wywóz i przewóz tychże poprzednio zakazany, ulega zmianie. 6. **4**.

— — — — — amunicya i przedmioty amunicyi, wywóz i przewóz poprzednio zakazany, zostaje zniesiony. 19. **37**.

Brunnersdorf: kolej łącząca z Chomutowa do Brunnersdorf, ustawa. 56, **106**; koncesya. 103, **283**.

Buchs; kolej z Feldkirch, ob. Traktat z Bawaryą i Szwajcaryą.

Budowle nowe, dobudowane i przebudowane; uwolnienie tychże od podatków. 57, **107**.

Bukowina; rozciągnięcie na nią rozporządzenia ministerstwa oświecenia z dnia 12 lipca 1869 o seminaryach nauczycielskich męzkich i żeńskich bez zmiany a rozporządzenia z dnia 15 listopada 1869 o egzaminach nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z kilku zmianami. 114, **302**.

— urzędy wymiaru należytości w miejsce urzędów podatkowych głównych ustanowione. 21 **40**.

Busztiehradzkiej kolei spółka; budowa kolei z Chomutowa do Brunnersdorf, ustawa, 56, **106**; koncesya, 103, **283**.

Budziszyn; uzupełnienie kolei północnej czeskiej linią z Rumburga do Szluknowa, według okoliczności z przedłużeniem ku Budziszynowi; ustawa 79, **213**; koncesya. 121, **327**.

Bydlęca zaraza, ob. Zaraza na bydło.

C.

Cechowanie; ogłoszenie ministerstwa skarbu o zaprowadzeniu mniejszych znaczków cechowniczych dla przedmiotów srebrnych 2 próby. 66. **146**.

Cechownia w Sebenico założona. 26, **45**.

Cheb (Eger), urząd cłowy główny, do postępowania wywozowego z cukrem, wywożonym za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu podatku, upoważniony. 10, **21**.

Chomutow; kolej ztąd do Brunnersdorfu, ustawa 56, **106**; koncesya 103, **283**.

— koncesya na kolej z Osieka na Litwinów górny i Jerzytyn górny do Chomutowa. 64, **143**.

Cłowe postępowanie skrócone; upoważnienie urzędu cłowego w Bielsku do stósowania takowego. 4, **3**.

— — — upoważnienie ekspozytury urzędu cłowego trutnowskiego w dworcu kolei w Trutnowie do stósowania takowego. 33, **51**.

Cłowy urząd I klasy w Simbach w Bawaryi ustanowiony. 48, **91**.

— — główny II klasy w Braunau, na cłowy urząd poboczny I klasy przeistoczony. 48, **91**.

— — — — — w Warnsdorf; rozszerzenie jego praw i ustanowienie ekspozytury w tamtejszym dworcu kolei. 105, **284**.

Cłowy urząd główny I klasy w Warnsdorf; przeniesienie onego do dworca kolei. 110, **293**.

— — — II klasy w dworcu kolei w Podwołoczyskach ustanowiony. 120, **326**.

— — poboczny I klasy w Podwołoczyskach na urząd cłowy poboczny II klasy przeistoczony. 120, **326**.

Cukier; ułatwienie postępowania przy wywozie onego koleją żelazną z wymaganiem zwrotu podatku. 100, **279**.

— upoważnienie urzędów cłowych głównych w Chebie (Eger) i Asch w Czechach do postępowania wywozowego z tymże. 10, **21**.

— upoważnienie urzędu cłowego pobocznego I klasy w Bajaszestie na Bukowinie do postępowania wywozowego z tymże. 36, **54**.

— upoważnienie urzędu cłowego głównego w Simbach do postępowania wywozowego z tymże. 142, **434**.

Czarne morze; traktat z 24 czerwca zmieniający postanowienia traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856 dotyczącego żeglugi. 54, **97**.

Czechy; patent cesarski względem zarządzenia wyboru bezpośredniego członków izby deputowanych. 124, **331**.

Czernin hr., jego fideikomis; zakupno gruntu Pfaffenbur ustawą pozwolone. 29, **48**.

Czeski Dąb; wygaśnięcie koncesyi na kolej z Ujścia nad Łabą, tędy do Hodkowic przechodzącą. 78, **212**.

D.

Dal—Dłu

Dalmackie i iliryjskie wybrzeże; organizacya służby portowej i służby zdrowia morskiej. 46, **75**.

Dalmacya; rozciągnięcie na nią rozporządzenia ministerstwa oświecenia z dnia 12 lipca 1869 o seminaryach nauczycielskich męzkich i żeńskich bez zmiany, a rozporządzenia z dnia 15 listopada 1869 względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich, z kilku zmianami. 5, **3**.

— ustawa znosząca cło wchodowe od drzewa opałowego przez granicę kraju przywożonego. 118, **326**.

— rozporządzenie o wejściu tej ustawy w moc obowiązującą. 120, **326**.

Deutsch Landsberg; koncesya na kolej z Lieboch na St. Floryan i Deutsch Landsberg do Zielonego Trawnika z linią boczną do Szczawnicy. 129, **343**.

Dług państwa; zakres działania jego dyrekcyi rozszerzony. 123, **330**.

Dod—Dyr

Dodatek miejscowy do płac; przyznanie takowego pofesorom szkół średnich w Wiedniu. 41, **60**.

Dokumenta podróżne; zrównanie książek służbowych z książkami robotniczemi pod względem używania ich jako dokumentów podróżnych. 3, **3**.

Drzewo opałowe; ustawa znosząca cło od przywozu takowego do Dalmacyi przez granicę kraju. 118, **326**.

— — rozporządzenie o wejściu tej ustawy w moc obowiązującą. 120, **326**.

Dunaj; traktat z dnia 24 czerwca zmieniający kilka postanowień traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856 dotyczącego żeglugi na morzu Czarnem i Dunaju. 54, **97**.

Dyrekcya długów państwa; administracyjny zakres jej działania rozszerzony. 123, **330**.

E.

Ege—Egz

Eger, ob. Cheb.

Egzamina wyższych urzędników konceptowych przy prokuratoryach skarbowych. 108, **192**.

— z kandydatami na nauczycieli śpiewu w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich, tudzież gry na skrzypcach, na organach i na fortepianie w seminaryach nauczycielskich. 107, **287**.

— nauczycielskie do szkół ludowych i miejskich w Bukowinie; zastósowanie do nich rozporządzenia ministerstwa oświecenia z dnia 15 listopada 1869 z kilku zmianami. 114, **302**.

— — — — — — — w Dalmacyi; zastósowanie do nich rozporządzenia ministerstwa oświecenia z dnia 15 listopada 1869 z kilku zmianami. 5, **3**.

— — — — — — — — w Gorycyi i Gradysce; zastósowanie do nich rozporządzenia ministerstwa oświecenia z dnia 15 listopada 1869 z kilku zmianami. 2, **2**.

— — — — — — — — w Krainie; zastósowanie do nich rozporządzenia ministerstwa oświecenia z dnia 15 listopada 1869 z kilku zmianami. 1, **1**.

Egzekucye na realności do ściągnienia zaległości podatkowych; kompetencya urzędów podatkowych przy prowadzeniu tychże. 50, **93**.

Eib—Esk

Eibiswald; wygaśnięcie koncesyi na kolej z Leibnitz na Schwanberg do Eibiswald. 18, **37**.

Eisenerz; kolej do Hieflau, ustawa, 72, **152**; koncesya, 102, **281**.

Eksplozye kotłów parowych, środki bezpieczeństwa przeciwko tymże, ustawa. 112, **297**; rozporządzenie, 113, **298**.

Ekspozytura urzędu cłowego w Trutnowie w tamtejszym dworcu kolei ustanowiona i upoważniona do stósowania postępowania cłowego skróconego w obrocie na kolejach żelaznych. 33, **51**.

— — — głównego w dworcu kolei w Warnsdorf ustanowiona. 105, **284**.

— — — głównego dworcu kolei w Ołomuńcu ustanowiona. 145, **439**.

Elżbiety, cesarzowej, kolej żelazna, ob. kolej żelazna Cesarzowej Elżbiety.

Emerytury dla wdów po urzędnikach bibliotecznych 106, **285**.

Eskorta; o używaniu członków straży bezpieczeństwa w Wiedniu do eskortowania więźniów. 141, **433**.

F.

Fel—Fin

Feldkirch; kolej żelazna do Buchs, ob. traktat z Bawaryą i Szwajcaryą.

Fideikomis hrabiego Czernina, pozwolenie na zakupno gruntu Pfaffenburg. 29, **48**.

— Ambrozego hrabiego Thurna, połączenie z nim dóbr Sorgendorf i gruntów Writza. 30, **48**.

Finansowa ustawa z dnia 14 lipca 1871, na rok 1871. 63, **121**.

Fri—Fra

Friedland; przedłużenie kolei południowo-północnoniemieckiej z Liberca na Friedland do Seidenberga. 86, **225**.

Francya; traktat z nią, tudzież Niemcami, Francyą, Anglią, Włochami, Rosyą i Turcyą dotyczący żeglugi na morzu Czarnem i Dunaju. 54, **97**.

G.

Gal—Gór

Galicya: rozporządzenie ministeryalne, którem załatwienie spraw namiestnictwa galicyjskiego w imieniu namiestnika, kilku starostw powiatowym poruczone, zawieszonem zostało. 109, **192**.

— sejm zwołany. 94, **239**.

— wykupno i regulacya ciężarów gruntowych uwolnione od stempli. 28, **47**.

Georgswalde; traktat z Saksonią względem budowy kolei łączącej nad granicą sasko-czeską w temże miejscu. 61, **111**.

Giełda tymczasowa w Wiedniu na placu Schottenring; uwolnienie czasowe od podatków budowli, które po jej zburzeniu w tem samem miejscu wystawione będą. 59, **109**.

Górna Austrya, ob. Austrya górna.

Górnicze władze; ustawa o ich urządzeniu i zakresie działania. 77, **207**.

— **księgi;** ustawa o postępowaniu mającem się zarządzić w razie ich założenia, uzupełnienia przywrócenia lub zmiany. 96, **265**.

Gor—Gru

Gorycya i Gradyska; rozciągnięcie na nie rozporządzenia ministerstwa oświecenia z dnia 12 lipca 1869 o seminaryach nauczycielskich męzkich i żeńskich bez zmiany, a rozporządzenia z dnia 15 listopada 1869 względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z kilku zmianami. 2, **2**.

Gra na skrzypcach, na organach i na fortepianie, egzamina z kandydatami na nauczycieli tych przedmiotów w seminaryach nauczycielskich. 107, **287**.

Grulich, ob. Kraliki.

Gruntowe księgi; ustawa tycząca się ich zaprowadzenia. 95, **241**.

— — — — — — urządzenia. 96, **265**.

Gruntowy podatek, ob. Podatek gruntowy.

Grussbach; koncesya na kolej z Lundenburga do Grussbach. 9, **15**.

H.

Han—Hie

Hannsdorf, ob. Hanuszowice.

Hanuszowice; koncesya na kolej z Sternberku na Unczów, Szumberk, Hanuszowice i Kraliki do kolei z Uścia nad Orlicą do Środolesia. 115, **303**.

Hieflau; budowa kolei do Eisenerz, ustawa. 72, **152**; koncesya. 102, **281**.

His—Hra

Hiszpania; traktat handlowy i nawigacyjny pomiędzy nią a monarchią austryacko-węgierską. 139, **373**.

Hodkowice; wygaśnięcie koncesyi na kolej z Uścia nad Łabą. 78, **212**.

Hranice; ogłoszenie o wygaśnięciu koncesyi na kolej do Żyliny. 24, **43**.

I.

Ili—Inn

Ilirya i Dalmacya; organizacya służby portowej i służby zdrowia morskiej. 46, **75**.

Innsbruck; ustawa pozwalająca temu miastu zaciągnąć pożyczkę loteryjną. 90, **235**.

Izb

Izba deputowanych rady państwa; patent cesarski tyczący się jej rozwiązania i rozpisania nowych wyborów. 92, **237**.

— — — — jej zwołania. 143, **435**.

J.

Jedlersee-Stockerau, linia kolejowa; ustawa dotycząca wcielenia tejże do północno-zachodniej kolei austryackiej. 55, **105**.

Jerzytyn górny; koncesya na kolej z Osieka na Litwinów górny i Jerzytyn górny do Chomutowa. 64, **143**.

K.

Kar—Kar

Karyntya; kontrola nad solą warzoną zniesiona. 137, **371**.

Karyntya, urzędy wymiaru należytości w miejsce urzędów podatkowych głównych ustanowione. 21, **40**.

Karty do zaliczeń pocztowych dla obrotu wewnętrznego. 126, **339**.

Kasy dla wypłaty przekazów na zwrót podatku od płynów spirytusowych. 32, **51**.

Kas—Kla

Kasowa służba dla okręgów szkolnych i funduszu emerytalnego nauczycieli poruczona urzędom podatkowym. 47, **91**.

Kawa; kontrota nad nią w okręgu pogranicznym Vorarlbergu i księstwa Liechtenstein. 140, **433**.

Klacze krajowe, ich odstanawianie z ogierami skarbowemi. 16, **35**.

Klasyfikacya postępu uczniów w seminaryach nauczycielskich. 73, **153**.

Kol—Kol

Koleje żelazne; rozporządzenie o sporządzaniu i przedkładaniu projektów na takowe. 8, **7**.

— — koncesya na kolej żelazną z Lundenburga do Grussbach. 9, **15**.

— — koncesya na budowę kolei z Osieka na Litwinów górny i Jerzytyn górny do Chomutowa. 64, **143**.

— — z Hieflau do Eisenerz; ustawa 72, **152**; koncesya, 102, **281**.

— — z Chomutowa do Brunnersdorf ustawa, 56, **106**; koncesya, 103, **283**.

— — z Szternberka na Szumberk do pewnego punktu kolei żelaznej z Uścia nad Orlicą do Środolesia przy granicy austryacko-pruskiej; ustawa, 70, **149**; koncesya, 115, **303**.

— — północno-czeska; uzupełnienie tejże linią z Rumburga do Szluknowa, według okoliczności z przedłużeniem ku Budziszynowi, ustawa, 79, **213**; koncesya, 121, **327**.

— — z Lieboch na St. Floryan i Deutsch-Landsberg do Zielonego Trawnika (Wies) z linią boczną do Szczawnicy (Stainz), ustawa, 80, **215**; koncesya, 129, **343**.

— — ze Lwowa do granicy węgierskiej pod Beskidem, tudzież ze Stryja do Stanisławowa; ustawa względem warunków i ulg. 51, **93**; koncesya, 135, **355**.

— — uzupełnienie kolei Arcyksięcia Rudolfa linią Villach-Tarvis; ustawa, 35, **53**; koncesya, 144, **437**.

— — z Leibnitz na Schwanberg do Eibiswald; ogłoszenie o wygaśnięciu koncesyi. 18, **37**.

— — z Hranic do Żyliny; ogłoszenie o wygaśnięciu koncesyi. 24, **43**.

— — z Uścia nad Łabą do Lipy czeskiej a z tąd na Zakupy, Nimoń, Czeski Dąb do Hodkowic; ogłoszenie o wygaśnięciu koncesyi. 78, **212**.

— — Cesarzowej Elżbiety; uwolnienie jej od opłat za nabycie kolei Neumarkt-Braunau. 52, **96**.

— — Jedlersee-Stockerau, wcielenie tejże do północno-zachodniej kolei austryackiej. 55. **105**.

— — południowo-północno-niemiecka; jej przedłużenie z Liberca na Friedland do Seidenberga i budowa linii z Żelaznego Brodu do Tannwaldu. 86, **225**.

— — Arcyksięcia Rudolfa, ob. Rudolfa Arcyksięcia kolej.

Koleje łączące nad granicą sasko-czeską pod Weipert, Georgswalde i Warnsdorf; traktat z Saksonią względem tychże. 61, **111**.

— — nad granicą sasko czeską; traktat względem takowych. 62, **117**.

Kol—Kwo

Kontrola nad solą warzoną w Karyntyi i Wybrzeżu, zniesiona. 137, **371**.

— nad kawą w okręgu pogranicznym Vorarlbergu i księstwa Liechtenstein. 140, **433**.

— towarów, urząd do tejże w Saalfelden, zniesiony. 69, **149**.

— — urząd do tejże w Rohrbach, zniesiony. 122, **330**,

Komotau. ob. Chomutów.

Komisye do wykonania ustawy z dnia 24 maja 1869 o uregulowaniu podatku gruntowego ustanowione. 81, **217**.

Konceptowi urzędnicy przy prokuratoryach skarbowych; zniesienie postanowienia §. 4, przepisu o ich egzaminach. 108, **192**.

Konie: zakaz wywozu zniesiony. 7, **5**.

Kontyngens rekursów; pobór tegoż na rok 1871. 25, **43**.

Konwencya konsularna pomiędzy monarchią austryacko-węgierską z Stanami Zjednoczonemi Ameryki północnej. 116, **313**.

Kotły parowe; ich próbowanie i peryodyczna rewizya; ustawa 112, **297**; rozporządzenie 113, **298**.

Kraina; rozciągnięcie na nią rozporządzenia ministerstwa oświecenia z dnia 12 lipca 1869 o seminaryach nauczycielskich męzkich i żeńskich bez zmiany, a rozporządzenia z dnia 15 listopada 1869 względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z kilku zmianami. 1, **1**.

Kraina; urzędy wymiaru należytości w miejsce urzędów podatkowych głównych ustanowione. 21, **40**.

Kraliki; koncesya na kolej z Szternberku na Uneczów, Szumberk, Hanuszowice, i Kraliki do kolei z Uścia nad Orlicą do Środolesia. 115, **303**.

Kredyt w sumie 6 milionów złotych na rzecz wystawy powszechnej udzielony. 87, **228**.

Kredyta dodatkowe na rok 1870 pozwolone. 85, **221**.

Księgi gruntowe; ustawa tycząca się ich zaprowadzenia. 95, **241**.

— — — — — urządzenia. 96, **265**.

— górnicze; ustawa o postępowaniu zarządzić się mającem w razie ich założenia, uzupełnienia, przywrócenia lub zmiany. 96, **265**.

Książki służbowe; używane tychże jako dokumentów do podróży za granicę. 3, **3**.

Kwota na sprawy wspólne, ustawa względem ugody z ministerstwem węgierskiem co do tejże z powodu przejścia części pogranicza wojskowego z administracyi cywilnej do wojskowej. 49, **92**.

L.

Lei—Leo

Leibnitz; wygaśnięcie koncesyi na kolej z Leibnitz na Schwanberg do Eibiswald. 18, **37**.

Leobersdorf gmina, do okręgu sądu powiatowego w Baden w dolnej Austryi, przydzielona. 11, **21**.

Lib—Lib

Liberec; traktat z Saksonią względem kolei ztąd do Żytawy. 62, **117**.

— przedłużenie kolei połud. półn. niemieckiej ztąd do Seidenberga. 86, **225**.

Liebau urząd cłowy poboczny I klasy do postępowania wywozowego z gorącemi płynami wyskokowemi upoważniony. 14, **31**.

Liebenau; ob. Hodkowice.

Liebоch; ustawa o budowie kolei ztąd do Zielonego Trawnika z linią boczną do Szczawnicy (Stainz). 80, **215**.

— koncesya na kolej ztąd na St. Floryan i Deutsch-Landsberg do Zielonego Trawnika (Wies) z linią boczną do Szczawnicy (Stainz). 129, **343**.

Liechtenstein; kontrola nad kawą. 140, **433**.

Lindau; kolej żelazna ztąd na Bregencyę do St. Margarethen i z Feldkirch do Buchs, obacz Traktat z Bawaryą i Szwajcaryą.

Lipa czeska; wygaśnięcie koncesyi na kolej z Uścia nad Łabą. 78, **212**.

Listy frachtowe; ich przydawanie do posyłek poczty wozowej. 127, **340**.

Litwinów górnny; koncesya na kolej z Osieka na Litwinów górny i Jerzytyn górny do Chomutowa. 64, **143**.

Lloyd austryacki; ustawa o wniesieniu jego podatku dochodowego do wspólnych finansów na rok 1871. 84, **221**.

Lundenburg; koncesya na kolej z Lundenburga do Grussbach. 9, **15**.

Lwów; ustawa dotycząca kolei ze Lwowa do granicy węgierskiej, tudzież ze Stryja do Stanisławowa. 51. **93**.

— koncesya na kolej do granicy galicyjsko-węgierskiej pod Beskidem tudzież ze Stryja dy Stanisławowa. 135, **355**.

M.

Mährisch-Neustadt, ob. Uničów.

Maksymalna kwota zaliczeń; jej podwyższenie do 200 i 500 zł. jakoteż inne zmiany przepisów o zaliczeniach pocztowych w obrocie wewnętrznym. 125, **333**.

Małżeństwa poddanych W. Księstwa Badeńskiego w Austryi zawierane. 22, **41**.

Margarethen St.; kolej żelazna z Lindau na Bregencyę i z Feldkirch do Buchs, ob. traktat z Bawaryą i Szwajcaryą.

Mattsee w Salzburgu; przywrócenie tamże sądu powiatowego. 67, **147**.

— — — sąd powiatowy tamtejszy rozpoczyna czynności. 104, **284**.

Medale; należytości za wybijanie tychże w ces. król. urzędzie mennicznym głównym. 12, **21**.

Menniczy urząd główny ces. król. należytości za wybijanie medalów tamże. 12, **21**.

Moneta zdawkowa papierowa i srebrna po sześć krajcarów m. k.; ostateczny termin jej ściągnięcia. 27, **45**.

Metryki zejścia, ob. Świadectwa zejścia.

Mittelwalde, ob. Środolesie.

Mołdawia i Wołoszczyzna; wzajemne wykonywanie warunków i orzeczeń sądów cywilnych. 131, **352**.

Morawia; zmiana dodatku do statutu krajowego z dnia 26 lutego 1861 pod względem obwodu grup wyborczych miast i gmin wiejskich do izby deputowanych rady państwa. 138, **371**.

Most na Dunaju; ustawa względem takowego z powodu projektowanego gościńca z placu Praterstern w Wiedniu do Marchfeld. 99, **278**.

N.

Namiestnik Galicyi; uchylenie rozporządzenia o poruczeniu kilku starostom powiatowym w Galicyi załatwiania spraw namiestnictwa w imieniu namiestnika. 109, **192**.

Nauczyciele akademii sztuk pięknych w Wiedniu ustawa względem ich płac i stopnia. 40, **59**.

— śpiewu, tudzież gry na skrzypcach, na organach i na fortepianie w seminaryach nauczycielskich i szkołach średnich. 107, **287**.

— szkół ludowych i miejskich, ich egzamina: na Bukowinie. 114, **302**.

— — — — — — — — w Dalmacyi. 5, **3**.

— — — — — — — — w Gorycyi i Gradysce. 2, **2**.

— — — — — — — — w Krainie. 1, **1**.

Nauki weterynarskie, ob. Weterynarskie nauki.

Neumarkt-Braunau, kolej żelazna; uwolnienie kolei cesarzowej Elżbiety od opłat za nabycie tejże kolei. 52, **96**.

Niemcy; traktat z niemi tudzież Francyą, Anglią, Włochami, Rosyą i Turcyą dotyczący żeglugi na morzu Czarnem i Dunaju. 54, **97**.

Niemes, ob. Nimoń.

Nieruchoma własność państwa, ob. własność państwa nieruchoma.

Nimoń; wygaśnięcie koncesyi na kolej z Uścia nad Łabą, tędy do Hodkowic przechodzącą. 78, **212**.

Notaryalne akta, ob. akta notaryalne.

Notaryalna ustawa, 75, **161**.

O.

Obe—Odw

Oberleitensdorf, ob. Litwinów górny.

Obergeorgenthal, ob. Jerzytyn górny.

Objętość okrętów handlowych, ustawa o jej wymierzaniu. 43, **63**; rozporządzenie, 44, **65**.

Obrona krajowa; ustawa o wykonywaniu nad nią władzy sądowej. 45, **71**.

Odsetki od obligacyi długu państwa; termin ostateczny wypłaty tychże ustanowiony. 20, **39**.

Odstanawianie klaczy krajowych z ogierami skarbowemi. 16, **35**.

Odwłoka kary w drodze łaski; właściwość sądowa przy postępowaniu z odnośnemi prośbami, uregulowana. 82, **218**.

Odwołanie się nadzwyczajne i skargi przeciwko wyrokom sądowym w sprawach karnych; ustawa one ograniczająca. 82, **218**.

Ods—Osl

Odsyłanie pod strażą (szupasem) i wydalanie, uregulowane. 88, **229**.

Odzież stara, przewóz i przywóz tejże z Szwajcaryi, Niemiec i Królestwa polskiego, zakazany. 34, **52**.

Ogiery skarbowe, ich odstawianie z klaczami krajowemi. 16, **35**.

Okręty handlowe, ustawa o wymierzaniu ich objętości. 43, **63**; rozporządzenie wykonawcze. 44, **65**.

Ołomuniec; ekspozytura urzędu cłowego głównego, w dworcu kolei ustanowiona. 145, **439**.

Organizacya służby portowej i służby zdrowia morskiej na wybrzeżu austryacko-illiryjskiem i dalmackiem. 46, **75**.

Osiek; koncesya na kolej z Osieka na Litwinów górny i Jerzytyn górny do Chomutowa. 64, **143**.

Osseg, ob. Osiek.

Ostateczny termin, ob. Termin ostateczny.

P.

Pas—Per

Passporta za granicę; zrównanie książek służbowych z książkami robotniczemi pod względem używania ich jako dokumentów podróżnych. 3, **3**.

Patent cesarski tyczący się rozwiązania izby deputowanych rady państwa i przedsięwzięcia nowych wyborów. 92, **237**.

— — tyczący się rozwiązania sejmów krajowych dolno i górno austryackiego, salzburgskiego, styryjskiego, karyntyjskiego, morawskiego, szląskiego i tyrolskiego. 93, **238**.

— — — — zwołania, sejmów krajowych. 94, **239**.

— — cesarski względem zarządzenia bezpośredniego wyboru członków izby deputowanych, w ilości na królestwo czeskie przypadającej. 124, **331**.

— — tyczący się rozwiązania sejmów krajowych górno austryackiego, krainskiego, bukowińskiego, morawskiego, i vorarlbergskiego tudzież zwołania onychże po dokonaniu nowych wyborów. 136, **369**.

— — względem zwołania rady państwa. 143, **435**.

Pocztowe przekazy ob. przekazy pocztowe.

— zaliczenia, ob. zaliczenia pocztowe.

Posyłki poczty wozowej; rozporządzenie o przydawaniu listów frachtowych. 127, **340**.

— za zaliczeniem pocztowem; podwyższenie ich wartości do 200 zł., względnie do 500 zł. 125, **333**.

Przekazy na zwrót podatku od płynów spirytusowych; kasy do wypłaty tychże postanowione. 32, **51**.

— — — asygnowanie przekazów. 130, **351**.

— pocztowe; rozporządzenie o doręczaniu takowych przez umyślnego. 128, **341**.

Pertraktacye w celu dalszego przeprowadzenia wykupna i regulacyi ciężarów gruntowych w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem. 28, **47**.

Pfa—Pod

Pfaffenburg; pozwolenie zakupna tego gruntu dla fideikomisu hr. Czernina. 29, **48**.

Pfanzeder Jerzy; pozwolenie używania w obrocie powszechnym wagi stołowej przez niego wynalezionej. 68, **147**.

Piwo: upoważnienie urzędu cłowego pobocznego I klasy w Bajaszestie na Bukowinie do postępowania wywozowego z temże. 36, **54**.

— upoważnienie ces. król. urzędu cłowego pobocznego II klasy w Waldheim na Georgenberg w Bawaryi do postępowania wywozowego. 98, **278**.

Plan nauk weterynarskich zmieniony. 97, **271**.

Płace nauczycieli akademii sztuk pięknych w Wiedniu; ustawa względem tychże. 40, **59**.

— i stopnie urzędników przy bibliotekach i emerytury dla ich wdów. 106, **285**.

— służbowe i zaopatrzenie żołnierzy żandarmeryi, uregulowane. 83, **220**.

Płyny wyskokowe, ob. wyskokowe płyny.

Pobór kontyngensów rekruckich na rok 1871. 25, **43**.

Podatek gruntowy; ustanowienie komisyi powołanych do wykonywania ustawy z dnia 24 maja 1869 o uregulowaniu tegoż. 81, **217**.

— od płynów spirytusowych; kasy do wypłaty przekazów na zwrót tegoż. 32, **51**.

— od przedsiębiorstw rozciągających swoje czynności przemysłowe na obie połowy państwa; ustawa względem podziału onego. 89, **233**.

— zarobkowy i dochodowy od przedsiębiorstw przemysłowych przywiązanych do pewnych miejsc; ustawa względem takowego. 91, **236**.

Podatki: uwolnienie czasowe od tychże budowli, które wystawione będą na grupie R. gruntów, służących do rozszerzenia miasta Wiednia na placu Schottenring, po zburzeniu domu tymczasowego na giełdę. 59, **109**.

— i opłaty, ich pobór tudzież opędzenie wydatków rządowych w marcu 1871. 15, **33**.

— — — — — — — — — w kwietniu. 23, **42**.

— — — — — — — — — w maju. 31, **49**.

— — — — — — — — — w czerwcu. 42, **61**.

— — — — — — — — — w lipcu. 58, **107**.

— — — — od 1 stycznia do końca marca 1872. 146, **439**.

— uwolnienie od tychże budowli nowych, dobudowanych i przebudowanych. 57, **107**.

Podatkowe urzędy główne w górnej Austryi, Karyntyi, Krainie, Szląsku, Bukowinie i Wybrzeżu zniesione i zastąpione urzędami wymiaru należytości. 21, **40**.

— — przeznaczenie ich do pełnienia służby kasowej dla okręgów szkolnych i dla funduszu emerytalnego nauczycieli. 47, **91**.

— — ich kompetencya przy egzekucyach na realności dla ściągnienia zaległości podatkowych. 50, **93**.

Podróż za granicę; używanie książek służbowych jako dokumentów podróżnych. 3, **3**.

Podwołoczyska; cłowy urząd główny II klasy w dworcu kolei ustanowiony. 120, **326**.

Pogranicze wojskowe; ustawa upoważniająca ministerstwo do zawarcia ugody z ministerstwem węgierskiem względem kwoty na sprawy wspólne z powodu przejścia części Pogranicza wojskowego z administracyi wojskowej do cywilnej. 49, **92**.

Portowa służba, ob. Służba morska zdrowia i portowa.

Pościel nieoczyszczona; przewóz i przywóz tejże z Szwajcaryi, Niemiec i Królestwa polskiego, zakazany. 34, **52**.

Postępowanie przy wywozie cukru koleją żelazną z wymaganiem zwrotu podatku; rozporządzenie o ułatwieniu takowego. 100, **279**.

— wywozowe; ob. wywozowe postępowanie.

Powiatowe starostwa; uchylenie rozporządzenia o poruczeniu kilku z nich załatwienia spraw namiestnictwa w imieniu namiestnika. 109, **192**.

Pożyczka; dozwolenie miastu Innsbrukowi zaciągnięcia takowej. 90, **235**.

— nieoprocentowana z funduszów państwa dla poszkodowanych skutkiem wylewu wód w Tachau. 71, **151**.

Próbowanie i peryodyczna rewizya kotłów parowych; ustawa 112, **297**; rozporządzenie 113, **298**.

Profesorowie rządowych szkół średnich w Wiedniu; przyznanie im dodatku miejscowego. 41, **60**.

Projekta kolei żelaznych; rozporządzenie o ich sporządzaniu i przedkładaniu. 8, **7**.

Prośby o odwłokę kary w drodze łaski; właściwość sądowa przy postępowaniu z niemi, uregulowana. 82, **218**.

Przedkładanie projektów na nowe koleje żelazne. 8, **7**.

Przedsiębiorstwa przywiązane do pewnych miejsc; ustawa o podatku zarobkowym i dochodowym od takowych. 91, **236**.

Przemysłowy sąd. ob. Sąd przemysłowy.

Przewóz i przywóz starej odzieży, bielizny nieoczyszczonej i pościeli nieoczyszczonej z Szwajcaryi, Niemiec i Królestwa polskiego, zabroniony. 34, **52**.

Przydzielenie gminy Leobersdorf do okręgu sądu powiatowego w Baden w dolnej Austryi. 11, **21**.

Przywóz, ob. Przewóz.

Puncerownia, ob. Cechownia.

R.

Rada państwa; patent cesarski rozwiązujący izbę deputowanych i nakazujący nowe wybory. 92, **237**.

Regulamin przesyłania arszeniaków i innych trucizn kolejami żelaznemi. 117, **325**.

Reichenberg, ob. Liberec.

Reichsstadt, ob. Zakupy.

Rekruci; pobór kontyngensów na rok 1871. 25, **43**.

Rohrbach, w górnej Austryi; urząd kontroli towarów zniesiony. 122, **330**.

Rosya; traktat z nią tudzież Niemcami, Francyą, Anglią, Włochami, Rosyą i Turcyą dotyczący żeglugi na morzu Czarnem i Dunaju. 54, **97**.

Rozwiązanie sejmów krajowych dolno i górno austryackiego, salzburgskiego, styryjskiego, karyntyjskiego, morawskiego, szląskiego i tyrolskiego. 93, **238**.

Rozwiązanie izby deputowanych; patent cesarski tyczący się tego i rozpisania nowych wyborów. 92, **237**.

Rozwiązanie sejmów krajowych dolno-austryackiego, krainskiego, bukowińskiego, morawskiego i vorarlbergskiego, tudzież zwołania onychże po dokonaniu nowych wyborów. 136, **369**.

Rudolfa następcy tronu, kolej; koncesya udzielona spółce akcyjnej tej kolei na kolej z Hieflau do Eisenerz. 102, **281**.

— — — — uzupełnienie tejże linią z Villach do Tarvis. 35, **53**.

Rumburg; uzupełnienie kolei północnej czeskiej ztąd do Szluknowa, według okoliczności z przedłużeniem ku Budziszynowi; ustawa 79, **213**; koncesya. 121, **327**.

S.

Saa—Sil

Saalfelden w księstwie Salzburgskiem, zniesienie urzędu kontroli towarów. 69. **149**.

Saksonia; traktat z monarchią austryacko-węgierską tyczący się budowy kolei z Liberca do Żytawy, tudzież dalszego rozwoju komunikacyi kolejowych nad granicą sasko-czeską. 62, **117**.

Salzburg; sąd powiatowy w Mattsee przywrócony. 67, **147**.

— — — — rozpoczyna czynności. 104, **284**.

Sąd powiatowy w Mattsee w Salzburgu; jego przywrócenie. 67, **147**.

— — — — — — rozpoczyna czynności. 104, **284**.

— — w Val di Ledro w Tyrolu; onego przywrócenie. 133, **353**.

— przemysłowy w Wiedniu dla wyrobnictwa maszyn i towarów metalowych. 134, **353**.

Sądowa władza nad obroną krajową; ustawa o jej wykonywaniu. 45, **71**.

Schönberg, ob. Szumberk.

Schottenring plac w Wiedniu; uwolnienie czasowe od podatków budowli, które tam wystawione będą po zburzeniu giełdy tymczasowej. 59, **109**.

Schwanberg; wygaśnięcie koncesyi na kolej z Leibnitz na Schwanberg do Eibiswald. 18, **37**.

Ściągnięcie monety zdawkowej papierowej i srebrnej po sześć krajcarów mon. konw. 27, **45**.

Sebenico; obwieszczenie o założeniu cechowni. 26, **45**.

Seidenberg; przedłużenie kolei południowo-północnoniemieckiej z Liberca na Friedland do granicy krajowej pod Seidenbergiem. 86, **225**.

Sejmy krajowe dolno i górno austryacki, salzburgski, styryjski, karyntyjski, morawski szląski i tyrolski, rozwiązane; odnośny patent cesarski. 93, **238**.

— — zwołane; odnośny patent cesarski. 94, **239**.

— — górno-austryacki, kraiński, bukowiński, morawski i vorarlbergski rozwiązane. 136, **369**.

Seminarya nauczycielskie; egzamina z kandydatami na nauczycieli śpiewu, tudzież gry na skrzypcach na fortepianie i na organach. 107, **287**.

— — męzkie i żeńskie na Bukowinie; rozciągnięcie na takowe rozporządzenia ministerstwa oświecenia z dnia 12 lipca 1869 bez zmiany. 114, **302**.

— — — — — w Dalmacyi; rozciągnięcie na takowe rozporządzenia ministerstwa oświecenia z dnia 12 lipca 1869 bez zmiany. 5, **3**.

— — — — — w Gorycyi i Gradysce; rozciągnięcie na takowe rozporządzenia ministerstwa oświecenia z dnia 12 lipca 1869 bez zmiany. 2, **2**.

— — — — — w Krainie; rozciągnięcie na takowe rozporządzenia ministerstwa oświecenia z dnia 12 lipca 1869 bez zmiany. 1, **1**.

— — zmiana §§. 26 i 27 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 12 lipca 1869. 73, **153**.

Sillein, ob. Żylina.

Simbach w Bawaryi, ustanowienie w tamtejszym dworcu kolei austryackiego urzędu cłowego I klasy. 48, **91**.

Sim—Sto

Simbach urząd cłowy główny. do postępowania wywozowego z cukrem, wywożonym zalinią cłową z zastrzeżeniem zwrotu podatku upoważniony. 142, **434**.

Skarbowa ustawa z dnia 14 lipca 1871 na rok 1871· 63, **121**.

Skole; koncesya na kolej ze Lwowa tędy do granicy galicyjsko-węgierskiej idącą tudzież ze Stryja do Stanisławowa. 135, **355**.

Służba morska zdrowia i portowa na wybrzeżu austryacko-illiryjskiem i dalmackiem. 46, **75**.

Sól warzona; kontrola nad nią w Karyntyi i Wybrzeżu zniesiona. 137, **371**.

Sorgendorf, dobra i grunta Writza; połączenie tychże z fideikomisem Ambrożego hr. Thurna. 30, **48**.

Śpiew; egzamina z kandydatami na nauczycieli tegoż w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich. 107, **287**.

Srebrne przedmioty 2 próby; zaprowadzenie mniejszych znaczków do ich cechowania. 66, **146**.

Środolesie; koncesya na kolej z Szternberku na Uneczów, Szumberg, Hanuszowice i Kraliki do kolei żelaznej z Useia nad Orlicą do Środolesia. 115, **303**.

St. Floryan; koncesya na kolej z Lieboch na St. Floryan i Deutsch Landsberg do Zielonego Trawnika z linią boczną do Szczawnicy. 129, **343**.

Stainz, ob. Szczawnica.

Stanisławów; ustawa dotycząca kolei żelaznych ze Lwowa do granicy węgierskiej pod Beskidem, tudzież ze Stryja do Stanisławowa. 51, **93**.

— koncesya na kolej ze Lwowa na Stryj i Skole do granicy galicyjsko-węgierskiej pod Beskidem, tudzież ze Stryja do Stanisławowa. 135, **355**.

Stany Zjednoczone; traktat względem uregulowania obywatelstwa poddanych obu stron przenoszących się z monarchii austryacko-węgierskiej do Stanów Zjednoczonych i z tychże do monarchii austryacko-węgierskiej. 74, **155**.

— — konwencya konsularna między niemi a monarchią austryacko-węgierską. 116, **313**.

Starostwa powiatowe w Galicyi: uchylenie rozporządzenia o załatwianiu przez kilku z nich spraw namiestnictwa w imieniu namiestnika. 109, **192**.

Statut krajowy Morawii z dnia 26 lutego 1861, zmieniony pod względem obwodu grup wyborczych miast i gmin wiejskich do izby deputowanych rady państwa. 138, **371**.

Statut organizacyjny wystawy powszechnej w r. 1873 w Wiedniu odbyć się mającej. 111, **293**.

Statuta banku narodowego austryackiego; zniesienie zmiany §. 14 tychże zaprowadzonej rozporządzeniem cesarskiem z dnia 28 lipca 1870. 17, **35**.

Straż bezpieczeństwa w Wiedniu; należytości członków tejże, gdy są używani na świadków. 141, **433**.

Stemple i opłaty; uwolnienie od tychże pertraktacyi w celu dalszego przeprowadzenia wykupna i regulacyi ciężarów gruntowych w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem. 28, **47**.

Stockerau-Jedlersee, linia kolejowa; ustawa o wcieleniu tejże do północno-zachodniej kolei austryackiej. 55, **105**.

Sternberg, ob. Szternberk.

Stryj, ustawa dotycząca kolei ze Lwowa do granicy węgierskiej, tudzież ze Stryja do Stanisławowa. 51, **93**.

— koncesya na kolej ze Lwowa na Stryj i Skole do granicy galicyjsko-węgierskiej pod Beskidem, tudzież ze Stryja do Stanisławowa, 135, **355**.

Świadectwa zejścia poddanych austryackich w Belgii a belgijskich w Austryi; postępowanie przy ich wystawianiu. 53, **96**.

Świadkowie: należytości członków straży bezpieczeństwa gdy są wzywani na świadków. 141, **433**.

Szczawnica (Stainz); ustawa o budowie kolei żelaznej z Lieboch do Zielonego Trawnika z linią boczną do Szczawnicy. 80, **215**.

— — koncesya na kolej z Lieboch do Zielonego Trawnika, z linią boczną do Szczawnicy. 129, **343**.

Szkoły ludowe i miejskie na Bukowinie, ob. Bukowina.

— — — — w Dalmacyi, ob. Dalmacya. 5, **3**.

— — — — w Gorycyi i Gradysce, ob. Gorycya i Gradyska. 2, **2**.

— — i miejskie w Krainie, ob. Kraina. 1, **1**.

Szkoły średnie: egzamina z kandydatami na nauczycieli śpiewu w tychże. 107, **287**.

— — w Wiedniu; przyznanie profesorom dodatku miejscowego. 41, **60**.

Szląsk: urząd cłowy w Bielsku do stosowania skróconego postępowania cłowego w obrocie na kolejach żelaznych upoważniony. 4, **3**.

— urzędy wymiaru należytości w miejscu urzędów podatkowych głównych ustanowione. 21, **40**.

Szluknów; uzupełnienie kolei północnej czeskiej z Rumburga do Szluknowa. według okoliczności z przedłużeniem ku Budziszynowi; ustawa 79, **213**; koncesya 121, **327**.

Szternberk; kolej ztąd na Szumberk morawski do pewnego punktu kolei żelaznej z Uścia nad Orlicą do Środolesia przy granicy austryacko-pruskiej, ustawa 70, **149**; koncesya 115, **303**.

— **morawski**; kolej z Szternberku na Szumberk morawski do pewnego punktu kolei żelaznej z Uścia nad Orlicą do Środolesia przy granicy austryacko-pruskiej, ustawa, 70, **149**; koncesya 115, **303**.

Szupas. ob. Wydalenie i Odsyłanie.

Szwajcarya; traktat z nią i Bawaryą o budowę kolei żelaznej z Lindau na Bregencyę do St. Margarethen i z Feldkirch do Buchs. 13, **23**.

T.

Tannwald; budowa linii bocznej kolei południowo-północno-niemieckiej z Żelaznego Brodu do Tannwaldu. 86. **235**.

Tarvis; uzupełnienie kolei Arcyksięcia Rudolfa linią kolei z Villach do Tarvis; ustawa, 35, **53**; koncesya, 144, **437**.

Tachau; ustawa pozwalająca na udzielenie pożyczki poszkodowanym skutkiem wylewu wód w temże miejscu. 71, **151**.

Telegraficzny urząd w Wiedniu. ustawa względem budowy dla niego domu własnego. 38, **57**.

Termin ostateczny ściągnięcia monety zdawkowej papierowej i monety zdawkowej srebrnej po sześć krajcarów mon. konw. 27, **45**.

— — wypłaty odsetków od rozmaitych obligacyi długu państwa. 20, **39**.

— — — — od obligacyi dla których nie był jeszcze postanowiony z wyjątkiem kaucyi małżeńskich wojskowych. 132, **352**.

Thurn Ambroży hrabia, połączenie dóbr Sorgendorf i gruntów Writza z jego fideikomisem. 30, **48**.

Traktat z Bawaryą i Szwajcaryą względem budowy kolei żelaznej z Lindau na Bregencyę do St. Margarethen i z Feldkirch do Buchs. 13, **23**.

— handlowy i nawigacyjny z Hiszpanią. 139, **373**.

— z państwem niemieckiem, Francyą, Wielką Brytanią, Włochami, Rosyą i Turcyą, zmieniający kilka postanowień traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856 dotyczącego żeglugi na morzu Czarnem i Dunaju 54, **97**.

Traktat z Saksonią dotyczący budowy kolei łączących nad granicą czesko-saską pod Weipert, Georgswalde i Warnsdorf. 61, **111**.

— z Saksonią względem zmiany §. 6 traktatu z d. 24 kwietnia 1853 tyczącego się budowy kolei żelaznej pomiędzy Libercem a Żytawą, tudzież względem dalszego rozwoju komunikacyi kolejowych nad granicą sasko-czeską. 62, **117**.

— z Stanami Zjednoczenemi Ameryki względem uregulowania obywatelstwa poddanych obu stron, przenoszących się z monarchii austryacko-węgierskiej do Stanów Zjednoczonych Ameryki a z tychże do monarchii austryacko-węgierskiej. 74, **155**.

Trucizny; regulamin ich przesyłania kolejami żelaznemi. 117, **325**.

Trutnów; ustanowienie ekspozytury urzędu cłowego w tamtejszym dworcu kolei i upoważnienie jej do stósowania postępowania cłowego skróconego w obrocie na kolejach żelaznych. 33, **51**.

Turcya; traktat z nią, tudzież z Niemcami, Francyą, Anglią, Włochami, Rosyą i Turcyą, dotyczący żeglugi na morzu Czarnem i Dunaju. 54, **97**.

Tyrol; przywrócenie sądu powiatowego w Val di Ledro. 133, **353**.

U.

Ucz—Ust

Uczniowie i uczennice seminaryów nauczycielskich; klasyfikacya ich postępu. 73, **153**.

Ugoda z ministerstwem węgierskiem z powodu przejścia części Pogranicza wojskowego z administracyi wojskowej do cywilnej; ustawa względem takowej. 49, **92**.

Ugoda między ministerstwami skarbu austryackiem i węgierskiem co do podziału podatku od przedsiębiorstw rozciągających swoje czynności przemysłowe na obie połowy państwa. 89, **233**.

— pomiędzy Austryą a Wirtembergiem tycząca się wzajemnego obejmowania swoich pierwotnych poddanych o ile ci nie stali się jeszcze przynależnymi do drugiego państwa. 101, **280**.

Unczów; koncesya na kolej z Szternberku, tędy na Szumberk morawski, Hanuszowice i Kraliki do kolei z Uścia nad Orlicą do Środolesia. 115, **303**.

Urząd telegraficzny, obacz Telegraficzny urząd.

Urzędnicy przy bibliotekach; ustawa o ich płacach i stopniach tudzież o emeryturach dla wdów po tychże urzędnikach. 106, **285**.

Urzędy podatkowe, ob. podatkowe urzędy.

— wymiaru należytości, w górnej Austryi, Karyntyi, Krainie, Szląsku, Bukowinie i Wybrzeżu ustanowione w miejsce urzędów podatkowych głównych. 21, **40**.

Uście nad Łabą; wygaśnięcie koncesyi na kolej do Lipy czeskiej. 78, **212**.

— — **Orlicą**; koncesya na kolej z Szternberku na Unczów, Szumberk, Hanuszowice i Kraliki do kolei z Uścia nad Orlicą do Środolesia. 115, **303**.

Uwolnienie czasowe od podatków budowli, które wystawione będą na grupie R, gruntów służących do rozszerzenia miasta Wiednia na placu Schottenring, po zburzeniu domu tymczasowego na giełdę. 59, **109**.

Ustawa względem uzupełnienia kolei Arcyksięcia Rudolfa linią kolei z Villach do Tarvis. 35, **53**.

— względem dalszego poboru podatków i opłat tudzież opędzenia wydatków rządowych w miesiącu marcu 1871. 15, **33**.

— — — — — — kwietniu. 23, **42**.

— — — — — — maju. 31, **49**.

— — — — — — czerwcu. 42, **61**.

— — — — — — lipcu. 58, **107**.

— — — — — od dnia 1 stycznia do końca marca 1872. 146, **439**.

— o poborze rekrutów na rok. 1871. **25**, **43**.

— względem uwolnienia od stempli i opłat pertraktacyi w celu dalszego przeprowadzenia wykupna i regulacyi ciężarów gruntowych w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem. 28, **47**.

— względem pozwolenia na zakupno gruntu leśnego Pfaffenburg dla fideikomisu realnego hrabiego Czernina. 29, **48**.

— względem połączenia dóbr Sorgendorf i gruntów Writza z fideikomisem Ambrożego hrabiego Thurna. 30, **48**.

Ust—Ust

Ustawa względem budowy domu własnego dla urzędu telegraficznego w Wiedniu. 38, **57**.

— względem płac i stopnia ciała nauczycielskiego ces. król. akademii sztuk pięknych w Wiedniu. 40, **59**.

— względem przyznani profesorom rządowych szkół średnich w Wiedniu dodatku miejscowego. 41, **60**.

— względem wymierzania objętości okrętów handlowych pływających po morzu. 43, **63**.

— o wykonywaniu władzy sądowej nad obroną krajową. 45, **71**.

— względem używania urzędów podatkowych do pełnienia służby kasowej dla okręgów szkolnych i dla funduszu emerytalnego nauczycieli. 47, **91**.

— którą upoważnia się ministerstwo królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych do zawarcia ugody z ministerstwem węgierskiem względem kwoty przypadającej, na sprawy wspólne w skutku przejścia części Pogranicza wojskowego z administracyi wojskowej do cywilnej. 49, **92**.

— względem warunków i ulg dla przedsiębiorstwa kolei żelaznych parowych ze Lwowa do granicy krajowej galicyjsko-węgierskiej pod Beskidem, tudzież ze Stryja do Stanisławowa. 51, **93**.

— względem uwolnienia kolei cesarzowej Elżbiety od opłat za nabycie kolei żelaznej Neumarkt-Braunau. 52, **96**.

— względem wcielenia linii krajowej Jedlersee-Stockerau do północno-zachodniej kolei austryackiej. 55, **105**.

— odnosząca się do budowy kolei łączącej z Chomutowa (Komotau) do Brunersdorf. 56, **106**.

— względem uwolnienia budowli nowych, dobudowanych w latach 1872 i 1873 powstałych, od podatków na pewną liczbę lat. 57, **107**.

— względem czasowego uwolnienia od podatków budowli, które wystawione będą na grupie R, gruntów, służących do rozszerzenia miasta Wiednia na placu Schottenring, po zburzeniu domu tymczasowego na giełdę. 59, **109**.

— względem sprzedaży kilku przedmiotów nieruchomej własności państwa. 60, **110**.

— skarbowa z dnia 14 lipca 1871, na rok 1871. 63, **121**.

— odnosząca się do sprzedaży nieruchomej własności państwa. 65, **146**.

— względem warunków i ulg dla przedsiębiorstwa budowy kolei żelaznej z Sternberka (Sternberg) na Szumberk (Schönberg) morawski do pewnego punktu kolei żelaznej z Uścia nad Orlicą (Wildenschwert) do Środolesia (Mittelwalde) przy granicy austryacko-pruskiej. 70, **149**.

— pozwalająca na udzielenie z funduszów państwa pożyczki nieoprocentowanej dla poszkodowanych skutkiem wylewu wód w Tachau. 71, **151**,

— tycząca się budowy kolei żelaznej z Hieflau do Eisenerz. 72, **152**.

Ust—Ust

Ustawa tycząca się zaprowadzenia nowej ustawy notaryalnej. 75, **161**.

— o potrzebie sporządzania aktów notaryalnych w niektórych czynnościach prawnych. 76, **205**.

— o urządzeniu i zakresie działania władz górniczych. 77, **207**.

— tycząca się uzupełnienia kolei północnej czeskiej linią z Rumburga do Szluknowa według okoliczności z przedłużeniem ku Budziszynowi. 79, **213**.

— tycząca się budowy kolei żelaznej z Lieboch do Zielonego Trawnika (Wies) z linią boczną do Szczawnicy (Stainz) przez uprzyw. spółkę kolei żelaznej z Gradca do Koflach oraz górnicza. 80, **215**.

— tycząca się ustanowienia komisyi powołanych do wykonania ustawy z dnia 24 maja 1869 o uregulowaniu podatku gruntowego. 81, **217**.

— ograniczająca nadzwyczajne odwołania się i skargi przeciwko wyrokom sądowym w sprawach karnych i regulująca właściwość sądową przy postępowaniu z prośbami o odwłokę kary w drodze łaski. 82, **218**.

— tycząca się płac służbowych i zaopatrzenia żołnierzy żandarmeryi. 83, **220**.

— tycząca się wniesienia podatku dochodowego Lloyda austryackiego do wspólnych finansów na rok 1871. 84, **221**.

— tycząca się pozwolenia kredytów dodatkowych na rok 1870. 85, **221**.

— względem warunków i ulg dla spółki akcyjnej kolei łączącej południowo-północno-niemieckiej w celu przedłużenia jej linii głównej z Liberca (Reichenberg) na Friedland do granicy krajowej pod Seidenbergiem i budowy linii bocznej z Żelaznego Brodu (Eisenbrod) do Tannwaldu. 86, **225**.

— którą udziela się kredyt w sumie 6 milionów na rzecz wystawy powszechnej w roku 1873 w Wiedniu odbyć się mającej. 87, **228**.

— regulująca policyjne wydalenie i odsyłanie pod strażą (szupasem). 88, **229**.

Ust—Uwo

Ustawa tycząca się ugody między ministerstwami skarbu, c. k. austryackiem i król. węgierskiem co do podziału podatku od przedsiębiorstw, rozciągających swoje czynności przemysłowe na obie połowy państwa. 89, **233**.

— pozwalająca miastu stołecznemu Innsbrukowi zaciągnąć pożyczkę loteryjną. 90, **235**.

— odnosząca się do brania na przepis i poboru podatku zarobkowego i dochodowego od przedsiębiorstw przemysłowych przywiązanych do pewnych miejsc. 91, **236**.

— tycząca się zaprowadzenia powszechnej ustawy o księgach gruntowych. 93, **241**.

— o postępowaniu zarządzić się mającem w celu urządzenia ksiąg gruntowych i górniczych w razie założenia takowych, uzupełnienia, przywrócenia, lub zmiany. 96, **265**.

— tycząca się budowy mostu na Dunaju z powodu projektowanego gościńca z placu Praterstern w Wiedniu do Marchfeld. 99, **278**.

— tycząca się płac i stopnia urzędników przy bibliotekach uniwersyteckich i szkolnych, jakoteż przy bibliotekach instytutów technicznych, tudzież emerytur dla wdów po tychże urzędnikach. 106, **285**.

— względem próbowania i peryodycznej rewizyi kotłów parowych. 112, **297**.

— którą znosi się cło wchodowe od drzewa opałowego przez granicę kraju do Dalmacyi przywożonego. 118, **326**.

— zmieniająca dodatek do statutu krajowego margrabstwa morawskiego z dnia 26 lutego 1861 pod względem obwodu grup wyborczych miast i gmin wiejskich do izby deputowanych rady państwa. 138, **371**.

— względem dalszego poboru podatków i opłat, tudzież opędzenia wydatków rządowych w czasie od dnia 1 stycznia do końca marca 1872. 146, **439**.

Uwolnienie od stempli i opłat pertraktacyi w celu przeprowadzenia wykupna ciężarów gruntowych w Galicyi. 28, **47**.

V.

Val

Val di Ledro przywrócenie sądu powiatowego. 133. **353**.

Vill—Vor

Villach; uzupełnienie kolei Arcyksięcia Rudolfa linią kolei z Villach do Tarvis; ustawa, 35, **53**; koncesya, 144, **437**.

Vorarlberg; kontrola nad kawą. 140, **433**.

W.

Wag—Wal

Waga stołowa wynaleziona przez Jerzego Pfanzedera; pozwolenie używania jej w obrocie powszechnym. 68, **147**.

Waldheim na Georgenberg w Bawaryi; tamtejszy urząd cłowy do postępowania wywozowego z piwem upoważniony. 98, **278**.

War—War

Warnsdorf: przeniesienie tamtejszego urzędu cłowego głównego I klasy do dworca kolei. 110, **293**.

— rozszerzenie praw urzędu cłowego głównego i ustanowienie ekspozytury w dworcu kolei. 105, **284**.

— traktat z Saksonią względem budowy kolei łączącej nad granicą sasko-czeską w temże miejscu. 61, **111**.

Wdowy po urzędnikach bibliotecznych; ustawa o ich emeryturach. 106, **285**.

Weipert; traktat z Saksonią względem kolei łączącej nad granicą sasko-czeską w temże miejscu. 61, **111**.

Weisskirchen, ob. Hranice.

Weterynarskie nauki; zmieniony plan tychże. 97, **271**.

Wiedeń; uwolnienie czasowe od podatków budowli, które wystawione będą na placu Schottenring po zburzeniu giełdy tymczasowej. 59, **109**.

— ustawa względem budowy domu własnego dla urzędu telegraficznego. 38, **57**.

— wystawa powszechna na rok 1873, statut organizacyjny tejże. 111, **293**.

— sąd przemysłowy dla wyrobnictwa maszyn i towarów metalowych ustanowiony. 134, **353**.

Wies. ob. Zielony Trawnik.

Wildenschwert, ob. Uście nad Orlicą.

Wirtemberg; ugoda między Austryą a Wirtembergiem o wzajemnem obejmowaniu pierwotnych poddanych o ile ci nie stali się jeszcze przynależnymi do drugiego państwa. 101, **280**.

Władza sądowa, ob. Sądowa władza

Władze górnicze, ustawa o ich urządzeniu i zakresie działania. 77, **207**.

Właściwość sądowa, przy postępowaniu z prośbami o odwłokę kary w drodze łaski, uregulowana. 82, **218**.

Włosność państwa nieruchoma; ustawa względem sprzedania kilku przedmiotów tejże. 60, **110**.

— — — ustawa odnosząca się do jej sprzedaży. 65, **146**.

Włochy; traktat z niemi tudzież Niemcami, Francyą, Anglią, Włochami, Rosyą i Turcyą dotyczący żeglugi na morzu Czarnem. 54, **97**.

Wybijanie medalów w ces. i król. głównym urzędzie menniczym; należytości za takowe. 12, **21**.

Wybory do izby deputowanych rady państwa; patent cesarski tyczący się rozwiązania izby i rozpisania nowych wyborów. 92, **237**.

— bezpośrednie w Czechach; patent cesarski względem ich zarządzenia. 124, **331**.

Wybrzeże; kontrola nad solą warzoną zniesiona. 137, **371**.

— urzędy wymiaru należytości w miejscu urzędów podatkowych głównych ustanowione. 21, **40**.

Wykupno ciężarów gruntowych w Galicyi; uwolnienie od stempli i opłat pertraktacyi w tym celu przedsiębranych. 28, **47**.

Wydalenie i odsyłanie pod strażą (szupasem), uregulowane. 88, **229**.

Wydatki rządowe; ustawa o poborze podatków i opędzaniu wydatków rządowych w marcu 1871. 15, **33**.

Wydatki rządowe; ustawa o poborze podatków i opędzaniu wydatków rządowych w kwietniu. 23, **42**.

— — — — — — w maju. 31, **49**.

— — — — — — w czerwcu. 42, **61**.

— — — — — — lipcu. 58, **107**.

— — — — od 1 stycznia do końca marca 1872. 146, **439**.

Wygaśnięcie koncesyi na kolej z Hranic do Żyliny. 24, **43**.

— — — — z Leibnitz na Schwanberg do Eibiswald. 18, **37**.

— — — — z Uścia nad Łabą do Lipy czeskiej a ztąd na Zakupy, Nimoń, Czeski Dąb do Hodkowic. 78, **212**.

Wymierzanie objętości okrętów handlowych, ustawa 43, **63**; rozporządzenie 44, **65**.

Wypłata odsetków od rozmaitych obligacyi; długu państwa ostateczny termin ustanowiony. 20, **39**.

Wyroki sądów cywilnych; ich wzajemne wykonywanie w monarchii austryacko-węgierskiej i w księstwach zjednoczonych Mołdawii i Wołoszczyzny. 131, **352**.

Wyskokowe płyny; upoważnienie urzędu cłowego pobocznego I klasy w Liebau do postępowania wywozowego z temże. 14, **31**.

— — asygnowanie przekazów na zwrót podatku przy wywozie tychże. 130, **351**.

Wystawa powszechna na rok 1873 w Wiedniu odbyć się mająca; kredyt na rzecz takowej w sumie 6 milionów złotych. 87, **228**.

— — na rok 1873; statut organizacyjny tejże. 111, **293**.

Wywóz cukru koleją żelazną z wymaganiem zwrotu podatku; rozporządzenie o ułatwieniu postępowania 100, **279**.

— **i przewóz** broni, części składowych broni, amunicyi i przedmiotów amunicyi, poprzednio zakazany, ulega zmianie. 6, **4**.

— — — — części składowych broni, amunicyi i przedmiotów amunicyi, poprzednio zakazany, zostaje zniesiony. 19, **37**.

— koni dawniej zakazany, obecnie dozwolony. 7, **5**.

Wywozowe postępowanie z cukrem, wywożonym z zastrzeżeniem zwrotu podatku; upoważnienie do takowego urzędów cłowych głównych w Chebie (Eger) i Asch w Czechach. 10, **21**.

— — upoważnienie urzędu cłowego głównego w Simbach do postępowania wywozowego z cukrem. 142, **434**.

— — upoważnienie pobocznego urzędu cłowego I klasy w Liebau w Prusach do takowego z gorącemi płynami wyskokowemi. 14, **31**.

— — z cukrem i piwem, upoważnienie do takowego urzędu cłowego pobocznego I klasy w Bajaszestie na Bukowinie. 36, **54**.

— — z piwem; upoważnienie ces. król. urzędu cłowego pobocznego II klasy w Waldheim w Georgenberg w Bawaryi do takowego. 98, **278**.

Z.

Zak—Zie

Zakaz wywozu i przewozu broni, części składowych broni, amunicyi i przedmiotów amunicyi, zmieniony. 6, **4**.

— wywozu i przewozu broni, części składowych broni, amunicyi i przedmiotów amunicyi, zniesiony. 19, **37**.

— wywozu koni zniesiony. 7, **5**.

— przywozu i przewozu starej odzieży, bielizny nieoczyszczonej i pościeli nieoczyszczonej z Szwajcaryi, Niemiec i Królestwa polskiego. 34, **52**.

Zakłady do kształcenia nauczycieli, ob. Seminarya nauczycielskie.

Zaległości podatkowe; kompetencya urzędów podatkowych przy prowadzeniu egzekucyi dla ściągnienia tychże. 50, **93**.

Zakupy; wygaśnięcie koncesyi na kolej z Uścia nad Łabą, tędy do Hodkowic przechodzącą. 78, **212**.

Zaliczenia pocztowe; ich podwyższenie i inne zmiany przepisów dla obrotu wewnętrznego. 125, **333**.

Zielony Trawnik; ustawa o budowie kolei z Liebоch do Zielonego Trawnika z linią boczną do Szczawnicy (Stainz). 80, **215**.

Zie—Zwo

Zielony Trawnik; koncesya na kolej z Liebоch, z linią boczną do Szczawnicy. 129, **343**.

Zaraza na bydło, rozporządzenie o stósowaniu §. 27 lit. *c)* odnośnej ustawy. 37, **55**.

Zdawkowa moneta, ob. Moneta zdawkowa.

Zittau, ob. Żytawa.

Zjednoczone Stany, ob. Stany Zjednoczone.

Zmiana postanowień traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856 dotyczącego żeglugi na morzu Czarnem i Dunaju. 54, **97**.

Zniesienie urzędów podatkowych głównych w górnej Austryi, Karyntyi, Krainie, Szląsku, Bukowinie i Wybrzeżu. 21, **40**.

— rozporządzenia cesarskiego z dnia 28 lipca 1870 względem zmiany §. 14 statutów uprzyw. austr banku narodowego. 17, **35**.

Zwołanie sejmów krajowych; odnośny patent cesarski. 94, **239**.

Ż.

Żan—Żel

Żandarmerya; ustawa o jej płacach służbowych i zaopatrzeniu. 83, **220**.

Żelazny Brod; budowa linii bocznej kolei południowo północno-niemieckiej z Żelaznego Brodu do Tanwaldu. 86, **225**.

Żyl—Żyt

Żylina; ogłoszenie o wygaśnięciu koncesyi na kolej do Żyliny. 24, **43**.

Żytawa; traktat z Saksonią względem kolei ztąd do Liberca. 62, **117**.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt I. — Wydany i rozesłany dnia 10 stycznia 1871.

1.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 22 grudnia 1870,

mocą którego rozporządzenie z dnia 12 lipca 1869 względem zakładów do kształcenia nauczycieli i nauczycielek bez zmiany, rozporządzenie zaś z dnia 15 listopada 1869 względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z kilku zmianami na księstwo Krainę rozciągniętem zostaje.

Obowiązujące dla księstwa Krainy.

Po wysłuchaniu krainskiej rady szkolnej krajowej uznaję za stósowne rozciągnąć na księstwo Krainę rozporządzenie ministeryalne z dnia 12 lipca 1869 (Dz. u. p. Nr. 131) względem zakładów do kształcenia nauczycieli i nauczycielek, bez zmiany, tudzież rozporządzenie ministeryalne z dnia 15 listopada 1869 (Dz. u. p. Nr. 168) zawierające postanowienia względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z następującemi zmianami:

a) Na siedzibę komisyi egzaminacyjnej (§. 2 rozporządzenia) wyznacza się także Lublanę;

b) pomiędzy przedmiotami do egzaminowania w miejsce „języka niemieckiego“ (§. 19, 1 rozporządzenia), przyjmuje się „język wykładowy“.

Zarazem uznaję za potrzebne wydać następujące rozporządzenia:

1. Kurs kształcenia nauczycieli ma trwać w Krainie lat cztery, stósownie do §. 75 ustawy państwowej z dnia 14 maja 1869 względem szkół ludowych, dopóki prawodawstwo krajowe trwania jego nie ustanowi.

2. Uczniowie, którzy z początkiem roku szkolnego 1870/71 na pierwszy rok przyjęci zostali, mogą być przypuszczeni do egzaminu dojrzałości dopiero po zupełnem ukończeniu zakładu (to jest wszystkich czterech klas).

3. Uczniowie, którzy w roku szkolnym 1870/71 ukończą drugi rok, obowiązani są już tylko rok jeden uczęszczać do zakładu.

4. Uzyskane dotychczas świadectwa uzdolnienia na nauczycieli niesamoistnych szkół realnych, uprawniają do otrzymania posady przy szkołach miejskich; świadectwa uzdolnienia

na nauczycieli szkół trywialnych i głównych jako równe świadectwom uzdolnienia na nauczycieli ogólnych szkół ludowych, świadectwa zaś uzdolnienia na nauczycieli niższych przy szkołach trywialnych i głównych, jako równe świadectwom dojrzałości, w myśl ustawy państwowej względem szkół ludowych uważane być mają.

Stremayr r. w.

2.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 23 grudnia 1870,

mocą którego rozporządzenie z dnia 12 lipca 1869 względem zakładów do kształcenia nauczycieli i nauczycielek bez zmiany, rozporządzenie zaś z dnia 15 listopada 1869 względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z kilku zmianami na hrabstwo Gorycyę i Gradyskę rozciągniętem zostaje.

Obowiązujące dla hrabstwa Gorycyi i Gradyski.

Po wysłuchaniu goryckiej rady szkolnej krajowej uznaję za stósowne rozciągnąć na hrabstwo Gorycyę i Gradyskę rozporządzenie ministeryalne z dnia 12 lipca 1869 (Dz. u. p. Nr. 131) względem zakładów do kształcenia nauczycieli i nauczycielek, bez zmiany, tudzież rozporządzenie ministeryalne z dnia 15 listopada 1869 (Dz. u. p. Nr. 168), zawierające postanowienia względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z następującemi zmianami:

a) Na siedzibę komisyi egzaminacyjnej (§. 2 rozporządzenia) wyznacza się także Gorycyę;

b) pomiędzy przedmiotami do egzaminowania w miejsce „języka niemieckiego“ (§. 19, 1 rozporządzenia), przyjmuje się „język wykładowy“.

Zarazem uznaję za potrzebne wydać następujące rozporządzenia:

1. Kandydaci na nauczycieli, którzy z początkiem roku szkolnego 1870/71 na pierwszy rok przyjęci zostali mogą być przypuszczeni do egzaminu dojrzałości w myśl ustawy państwowej względem szkół ludowych z dnia 14 maja 1869 dopiero po zupełnem ukończeniu zakładu do kształcenia nauczycieli (to jest wszystkich czterech klas).

2. Kandydaci, którzy w roku 1870/71 ukończą drugi rok, obowiązani są już tylko rok jeden uczęszczać do zakładu.

3. Uzyskane dotychczas świadectwa uzdolnienia na nauczycieli niesamoistnych szkół realnych uprawniają do otrzymania posady przy szkołach miejskich; świadectwa uzdolnienia na nauczycieli szkół trywialnych lub głównych jako równe świadectwom uzdolnienia na nauczycieli ogólnych szkół ludowych, świadectwa zaś uzdolnienia na nauczycieli niższych przy szkołach trywialnych i głównych, jako równe świadectwom dojrzałości w myśl ustawy państwowej względem szkół ludowych uważane być mają.

Stremayr r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt II. — Wydany i rozesłany dnia 22 stycznia 1871.

3.

Obwieszczenie ministerstw spraw wewnętrznych handlu i obrony krajowej z dnia 5 stycznia 1871,

o zrównaniu książek służbowych z książkami robotniczemi pod względem używania ich jako dokumentów podróżnych.

W dodatku do obwieszczenia z dnia 10 maja 1867 Dz. u. p. Nr. 80, rozporządza się, że do podróży za granicę książki służbowe mogą także służyć jako dokumenta podróżne i w tym celu władze uprawnione do wystawiania dokumentów podróżnych mają w każdym szczególnym wypadku zaopatrywać takowe we wszystko co dla paszportów jest przepisane.

Potocki r. w. **Taaffe** r. w. **Pretis** r. w.

4.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 8 stycznia 1871,

względem upoważnienia głównego urzędu cłowego w Bielsku na Szląsku do stosowania skróconego postępowania cłowego w obrocie na kolejach żelaznych.

Upoważnia się główny urząd cłowy II klasy w Bielsku na Szląsku do stosowania w obrocie na kolejach żelaznych skróconego postępowania cłowego (w drodze opowiedzenia) według przepisu z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175).

Holzgethan r. w.

5.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 15 stycznia 1871,

mocą którego rozporządzenie z dnia 12 lipca 1869 względem zakładów do kształcenia nauczycieli i nauczycielek bez zmiany, rozporządzenie zaś z dnia 15 listopada 1869 względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z kilku zmianami na królestwo Dalmacyę rozciągniętem zostaje.

Obowiązujące dla królestwa Dalmacyi.

Po wysłuchaniu dalmatyńskiej rady szkolnej krajowej uznaję za stosowne rozciągnąć na królestwo Dalmacyę rozporządzenie ministeryalne z dnia 12 lipca 1869 (Dz. u. p.

Nr. 131) względem zakładów do kształcenia nauczycieli i nauczycielek, bez zmiany, tudzież rozporządzenie ministeryalne z dnia 15 listopada 1869 (Dz. u. p. Nr. 168) zawierające postanowienia względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z następującemi zmianami:

a) Na siedzibę komisyi egzaminacyjnej (§. 2 rozporządzenia) wyznacza się także Zarę;

b) egzamina mają się odbywać w pierwszej połowie miesiący maja i listopada (§. 3);

c) pomiędzy przedmiotami do egzaminowania w miejsce „języka niemieckiego“ (§. 19, 1) przyjmuje się „język wykładowy“.

Zarazem uznaję za potrzebne wydać następujące rozporządzenia:

1. Kurs kształcenia nauczycieli ma trwać w Dalmacyi lat trzy, stósownie do §. 75 ustawy państwowej z dnia 14 maja 1869 względem szkół ludowych, dopóki prawodawstwo krajowe jego trwania nie ustanowi.

2. Zacząwszy od roku szkolnego 1870/71 wszyscy uczniowie krajowych zakładów do kształcenia nauczycieli, którzy chcą być przypuszczeni do egzaminu dojrzałości w myśl ustawy państwowej względem szkół ludowych, winni ukończyć zakład całkowicie (to jest wszystkie trzy klasy).

3. Uzyskane dotychczas świadectwa uzdolnienia na nauczycieli niesamoistnych szkół realnych, uprawniają do otrzymania posady przy szkołach miejskich; świadectwa uzdolnienia na nauczycieli szkół trywialnych i głównych, jako równe świadectwom uzdolnienia na nauczycieli ogólnych szkół ludowych, nakoniec świadectwa uzdolnienia na nauczycieli niższych przy szkołach trywialnych i głównych, jako równe świadectwom dojrzałości uważane być mają.

Stremayr r. w.

6.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 21 stycznia 1871,

zmieniające zakaz wywozu i przewozu broni i części składowych broni.

W skutku uchwały rady ministrów i w porozumieniu z ministerstwem węgierskiem, zakaz wywozu i przewozu broni, części składowych broni, amunicyi i przedmiotów amunicyi wszelkiego rodzaju, ogłoszony rozporządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 21 lipca 1870 (Dz. u. p. Nr. 91), zmienia się co do broni i części składowych broni w ten sposób, że odtąd wywóz tychże do państw neutralnych może mieć miejsce za każdorazowem zezwoleniem ze strony ministerstwa spraw wewnętrznych, a to pod warunkiem, że jedno z c. i k. poselstw, lub jeden z c. i k. konsulatów potwierdzi, iż rzeczywiście w tych państwach zamowienie nastąpiło.

Potocki r. w. **Holzgethan** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt III. — Wydany i rozesłany dnia 28 stycznia 1871.

7.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 27 stycznia 1871,

znoszące zakaz wywozu koni.

W skutku uchwały rady ministrów i w porozumieniu z ministerstwem królewsko-węgierskiem znosi się wydany rozporządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 19 lipca 1870 (Dz. u. p. Nr. 90) zakaz wywozu koni.

Postanowienie to wchodzi w moc obowiązującą z dniem, w którym oznajmione będzie urzędom cłowym.

Potocki r. w. **Holzgethan** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt IV. — Wydany i rozesłany dnia 12 Lutego 1871.

8.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 4 lutego 1871,

względem sporządzania i przekładania projektów odnoszących się do kolei żelaznych, jakoteż względem czynności urzędowych w związku z tem zostających.

Dla osiągnięcia potrzebnej dokładności i jednostajności w sporządzaniu i traktowaniu projektów parowych kolei żelaznych, przedkładać się mających w myśl ustawy o koncesyach na koleje żelazne (rozporządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i robót publicznych z dnia 14 września 1854, Dz. u. p. Nr. 238), ma się postępować na przyszłość według postanowień następujących:

A. Projekta ogólne.

§. 1.

Pozwolenie do przedsiębrania przygotowawczych robót technicznych pod koleje żelazne, będzie udzielane w przyszłości najprzód tylko na trzy miesiące, po tym zaś terminie przedłużane będzie tylko pod warunkiem, że jeszcze przed upływem wspomnionego terminu będą ministerstwu handlu przedłożone i ze strony tegoż uznane jako zadawalające, następne oblegata:

1. Mapa ogólna instytutu geograficznego wojskowego, ze skalą 1:288.000, z uwidocznieniem w przybliżeniu zamierzonej nowej kolei, tudzież otaczających ją linii w ruchu będących, budujących się lub w ogóle koncesyonowanych.

2. Szkic profilu podłużnego na taką samą skalę dla długości a dwadzieścia razy większą dla wysokości, z wymienieniem wysokości nad poziom morza działów wód które kolej przerzyna i leżących pomiędzy niemi dolin, projektowanych wzniesień i spadków, tudzież potrzebnych w skutku tego głównych tunelów i wiaduktów.

3. Obliczenie prawdopodobnych kosztów budowy, dochodów ryczałtowych i czystych, jakoteż spodziewanego ztąd oprocentowania kapitału zakładowego na budowę przeznaczonego.

4. Sprawozdanie objaśniające co do osiągniętych już i spodziewanych rezultatów technicznych budowy, co do możliwych zmian, zamierzonego urządzenia ruchu i użytkowania dworców kolei połączających itd.

§. 2.

Dla uzyskania koncesyi na zasadzie §. 5 ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, przedłożyć powinni petenci następujące projekta, jeżeli takowe już ze strony rządu sporządzone nie zostały:

1. Mapę ogólną jak w §. 1, ale z dokładnem uwidocznieniem zamierzonej linii.

2. Szczegółową mapę topograficzną ze skalą 1 : 28.800.

3. Plan sytuacyjny ze skalą 1 : 2.880 albo 1 : 2.000 (w okolicach płaskich także 1 : 5000), z określeniami warstwowemi lub przynajmniej z wymienieniem dostatecznej liczby wysokości po prawej i po lewej stronie kolei. Gdzie grunt ma być zniżony, ślad kolei powinien być nakreślony żółtą, gdzie zaś podwyższony (nasyp) czerwoną farbą.

Tunele, wiadukty, mosty, przepustki, gdzie drogi mają przecinać kolej lub być przeniesionemi, wszystko to przynajmniej w przybliżeniu oznaczone być powinno.

4. Ogólny profil podłużny, ze skalą 1 : 100.000 dla długości a 1 : 2.000 dla wysokości.

5. Szczegółowy profil podłużny ze skalą 1 : 10.000 dla długości a 1 : 1.000 dla wysokości.

6. Zbiór profilów poprzecznych (około 6 do 20 na milę) ze skalą 1 : 200 lub też 1 : 288 co do tych punktów kolei, gdzie spadzistość nasypów ma wynosić więcej niż $1^1/_2$ stopy, gdzie góra jest bardzo spadzista, gdzie drogi lub rzeki potrzeba będzie przenosić, lub gdzie w ogóle poprowadzenie kolei napotyka na szczególne trudności.

7. Sumaryczny kosztorys, ile możności na doświadczeniu oparty, i obliczony tak na całą kolej jak i na milę z następującemi rubrykami:

a) Roboty przygotowawcze i nadzór budowy (oddzielnie);
b) wykupno gruntów i wszystkie inne wynagrodzenia za grunta;
c) roboty ziemne (wszelkiego rodzaju);
d) roboty poboczne (ubezpieczenie szkarp zaplantowaniem, drenowanie, wybrukowanie, umocnienie rzuconemi głazami, podpory murowane, wyszotrowanie dróg itd.);
e) małe budowle sztuczne, około 20 metrów w świetle mające;
f) wielkie budowle sztuczne, mosty, wiadukty i tunele (podając tylko ich długości w jednostkach miar bieżących);
g) wyszotrowanie kolei;
h) budowle nadziemne i urządzenie mechaniczne;
i) budynki;
k) ogrodzenie, sygnały, telegraf, ruchomości, zapasy itd.;
l) wozy wszelkiego rodzaju.

8. Sprawozdanie techniczne służące do umotywowania i objaśnienia całego przedłożenia, w szczególności zaś wybranych punktów przejścia przez działy wód, własności ziemi pod względem geologicznym, przyjętych spadków i krzywizn minimalnych, normaliów za podstawę wziętych, niezbędnie potrzebnych wielkich budowli sztucznych, liczby i położenia dworców i stacyi itd.

Nadto w załącznikach tabelarycznych wyszczególnić należy odległość stacyi, stosunki kierunku i spadku kolei, liczbę i rozmiary budowli sztucznych.

Odmienne projekta jeżeli są nierozstrzygnięte i przy pierwszem przedłożeniu (§. 1) załatwione nie zostały, mają być ze sobą porównane z wyszczególnieniem ich korzyści i niedogodności.

§. 3.

Te tylko projekta mogą służyć za podstawę do rewizyi śladu pod względem techniczno wojskowym, które urzędownie zbadane i jako odpowiednie uznane zostały.

Do rewizyi tej powoływani będą: reprezentant inspekcyi jeneralnej kolei żelaznych austryackich, któremu przysługuje prawo przewodniczenia komisyi, tudzież reprezentanci ministerstwa wojny dla całego państwa, władzy krajowej politycznej i ubiegających się o koncesyę.

Nadto zastrzega się władzy krajowej politycznej powołać jeżeli tego uzna potrzebę, także naczelników (starostów) tych powiatów, które ślad kolei ma przecinać.

Zadaniem szczególnem komisyi rewizyjnej jest zbadać i roztrząsnąć wszystko co się tyczy nowej kolei pod względem wojskowym, administracyjnym, handlowym i ekonomicznym, jakoteż interesa i możliwe prawa przedsiębiorstw transportowych co do konkurencyi interesowanych; zalecić według tego wybór między kilku odmiennemi projektami, lub zaproponować inne zmiany co do kierunku kolei.

Dla osiągnięcia tego celu komisya ma prawo i obowiązek odbierać od interesowanych i wciągać do protokołu wszelkie oznajmienia tu należące, tak ustne jak pisemne.

Aby komisyi ułatwić oryentowanie się, winni ubiegający się o koncesyę uwidocznić poprzednio na miejscu ogólny kierunek kolei.

§. 4.

Stósownie do protokołu sprawozdawczego komisyi techniczno wojskowej wyznacza rząd z zastrzeżeniem ostatecznego w swoim czasie rozstrzygnięcia, przyjąć się mający ogólny kierunek kolei, jakoteż warunki techniczne, pod któremi koncesya może być uzyskana.

Od kolei jednak, dla których ma być żądanym dodatek lub gwarancya ze strony państwa, zastrzega sobie rząd zażądać przed udzieleniem koncesyi jeszcze innych wykazów prócz wymienionych w §. 2.

Ostateczne rozstrzygnięcie co do ogólnego kierunku kolei i sposobów wykonania budowy, nastąpi w myśl postanowień ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854, Dz. u. p. Nr. 238.

B. Dworce kolei i stacye.

§. 5.

W celu wyznaczenia miejsc na dworce i stacye na koncesyonowanych już liniach kolei, przedłożyć należy po zasięgnięciu pozwolenia ministerstwa handlu władzom politycznym powiatów które ślad przecina następujące dokumenta do wydania opinii w przeciągu dni ośmiu (po wysłuchaniu przełożonych gmin za każdym razem):

1. Mapa specyalna wojskowego instytutu geograficznego ze skalą 1 : 144.000 na której linia czerwono narysowana i miejsca na stacye proponowane, uwidocznionemi być mają.

2. Ogólny dokładny profil podłużny (§. 2 ustęp 4).

3. Zbiór planów sytuacyjnych proponowanych w powiecie dworców i stacyi (ze skalą 1 : 2.880 lub 1 : 2.000) z uwidocznieniem budynków i dróg do nich prowadzących.

4. Sprawozdanie rzecz objaśniające.

Uczynione w tym względzie uwagi przedłoży polityczna władza powiatowa wraz ze swemi wnioskami politycznej władzy krajowej, która ma wnioski te rozstrząsnąć dokładnie z udziałem reprezentanta inspekcyi jeneralnej austryackich kolei żelaznych, inżyniera ze

strony przedsiębiorstwa kolei upoważnionego, i jeżeli potrzeba po wysłuchaniu reprezentacyi interesowanych zarządów drogowych, a następnie przesłać ministerstwu handlu swoją o tem opinią z uwzględnieniem wszystkich okoliczności.

§. 6.

W ogólności zachowywaną będzie zasada aby dworce i stacye były położone przy gościńcach istniejących.

Gdzie to ze względów ekonomicznych nie byłoby wykonalnem i gdzieby nie istniały prawne postanowienia co do wybudowania innym sposobem dróg do dworca prowadzących, należy starać się o to w drodze porozumienia pomiędzy wszystkiemi interesowanymi a przedsiębiorstwem kolejowem.

Jeżeli nie zachodzą jakie szczególne przeszkody miejscowe, stacye i dworce mają być zakładane w linii poziomej.

Jeżeli dwie lub więcej kolei należących do rozmaitych towarzystw ze sobą się schodzą, należy zwrócić na to uwagę, aby ekspedycya osób a jeżeli to być może także ekspedycya towarów połączone były w tych samych lokalnościach dworca jednej ze stykających się kolei, mającego zostawać pod jednolitym zarządem.

Dla osiągnięcia tego celu nowe przedsiębiorstwo powinno ile możności porozumieć się poprzednio z odnośnemi dawniejszemi kolejami, do czego reprezentanci tych ostatnich w każdym razie osobno zaproszeni być mają.

C. Projekta szczegółowe.

§. 7.

Dopiero po wyznaczeniu miejsc na stacye projekta szczegółowe będą wypracowane, sądowania przedsięwzięte, linia wytknięta, poczem komisya polityczna przedsięweźmie oględziny.

Aby uzyskać od ministerstwa handlu wyznaczenie komisyi politycznej do oględzin, należy przedłożyć temuż następujące alegata:

1. Dokładną mapę topograficzną szczegółową (§. 2. ustęp 2).

2. Szczegółowo wypracowany plan sytuacyjny (ze skalą najmniej 1:2.880) ze stacyami i strażnicami, szkarpami, przeniesieniami dróg i rzek, przejazdami pod i nad koleją, tudzież równo z koleją i budowlami sztucznemi w ogólności, z wymienieniem ich rozpięcia itd., tudzież z wymienieniem numerów katastralnych parceli gruntowych przez które kolej przechodzi.

3. Szczegółowy profil podłużny, ze skalą 1 : 2.000 dla długości a 1 : 200 dla wysokości (lub też 1 : 2.880 dla długości a 1 : 288 dla wysokości).

4. Zbiór ważniejszych profilów poprzecznych z podaniem rezultatów sądowania.

5. Profile długości i poprzeczne wszystkich istotnie przeniesionych dróg i wód bieżących.

6. Dokładne plany budynków na stacyach.

7. Tabelle stosunków kierunku i spadku, budowli sztucznych, dróg i wód bieżących.

8. Wykaz budynków znajdujących się na śladzie kolei lub w tej przestrzeni, która jest zagrożona ogniem.

Projekta szczegółowe mają być w taki sposób wypracowane, aby komisya znalazła do każdego pytania dokładne allegata i aby nie potrzebowała sama wypracowywać takowych na miejscu.

§. 8.

Komisya składa się z reprezentanta politycznej władzy krajowej, który jest przewodniczącym komisyi, z urzędnika technicznego ze strony tej władzy wydelegowanego, z reprezentantów ministerstwa wojny, inspekcyi jeneralnej kolei austryackich, z reprezentanta politycznej władzy powiatowej, i rządowego urzędnika technicznego ustanowionego dla powiatu.

Do komisyi mają być powołani reprezentanci przedsiębiorstwa kolejowego, tudzież przełożeni gmin przez które kolej przechodzi, jakoteż właściciele posiadłości graniczących i wszystkie osoby interesowane.

W szczególności do udziału w czynnościach komisyi mają być zaproszone zarządy dróg nie skarbowych, przez które kolej przechodzi.

§. 9.

Specyalnem zadaniem komisyi jest traktowanie kwestyi co do gościńców, dróg i wód bieżących, jakoteż co do miejsc wydobywania materyałów i ich składu, co do położenia i rozmiarów budowli sztucznych, jakoteż co do ubezpieczenia kolei, sąsiednich budynków i innych istniejących budowli, tudzież postanowienia co do robót z powodu budowy kolei potrzebnych w myśl ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 Dz. u. p. Nr. 238 §. 10 lit. *a)* do *d)* i innych odnośnych przepisów, o ile roboty te nie odnoszą się do zabezpieczenia od pożaru budynków w obrębie kolei położonych a przeto są przedmiotem osobnej, późniejszej czynności komisyjnej.

W tym względzie komisya może proponować w razie potrzeby zmiany w stosunkach kierunku i spadku kolei.

Może także wziąść pod rozwagę budowę dworców i stacyi nie dotykając jednak kwestyi ich położenia w ogóle.

Przewodniczący komisyi winien mieć staranie aby ta roztrząsnęła wszystkie kwestye do jej zadania należące.

Zwrócić także należy uwagę interesowanych jakie szkody ponieść mogą jeżeli zaniedbają wystąpić ze swemi pretensyami.

Załatwienie pretensyi z tytułu prawa prywatnego, wniesionych przez właścicieli sąsiednich, zostaje wyłączone, jak się samo przez się rozumie, z czynności komisyi.

§. 10.

Protokół komisyi do oględzin wyznaczonej przedłoży polityczna władza krajowa wraz ze swoją opinią ministerstwu handlu do ostatecznego rozstrzygnięcia.

§. 11.

Żadna budowla nie może być wykonana bez poprzedniczego zezwolenia ministerstwa handlu.

Oprócz projektów wyliczonych w §. 7 należy więc temuż przedłożyć:

Główne zasady profilów kolei, budowli sztucznych i budynków, urządzenia linii szyn, stacyi i sygnałów, ogrodzeń itd.;

budowle sztuczne dla niektórych miejscowości projektowane z odstąpieniem od powyższych zasad;

ostateczne plany linii szyn (ze skalą najmniej 1 : 1.000).

Co do mostów żelaznych trzymać się należy rozporządzenia z dnia 30 sierpnia 1870 Dz. u. p. Nr. 114.

D. Projekta kolei towarowej.

§. 12.

Koleje towarowe to jest krótsze, prowadzące do kopalni lub zakładów przemysłowych a nie przewożące podróżnych, wolne są od rewizyi pod względem techniczno wojskowym i od wyznaczenia miejsc na stacye.

Aby uzyskać pozwolenie na budowę i wyznaczenie komisyi politycznej do oględzin, przedłożyć należy alegata następujące:

1. Mapę specyalną ze skalą 1 : 144.000 przedstawiającą tak kolej której budowa jest zamierzona, jakoteż koleje takową otaczające, w ruchu będące albo rozpoczęte, lub w ogóle ukoncesyonowane.
2. Alegata wymienione w §. 7 ustęp 2 do 5.
3. Jeżeli kolej ma więcej niż $^3/_4$ mili długości, profil przeglądowy (§. 2 ustęp 4 lub 5).
4. Sprawozdanie techniczne jak w §. 2 z opisem materyału ruchu dla kolei towarowej spodziewanego, połączenia z koleją główną, jeżeli się w tym względzie porozumiano, i zamierzonego urządzenia ruchu.

§. 13.

Koleje towarowe powinny mieć ujście ile możności na stacyi a nie w wolnem miejscu kolei głównej.

Zboczenia od tej zasady należy umotywować wyraźnie przeszkodami miejscowemi a mianowicie przedłożeniem profilu podłużnego (§. 2 punkt 4 lub 5) części kolei głównej, obejmującej te dwie stacye, pomiędzy któremi kolej towarowa ma mieć ujście.

Przytem należy mieć jak największe pod każdym względem staranie aby niebezpieczeństwo połączone z wymijaniem na wolnej kolei było ile możności usunięte, i aby zatrzymywanie się pociągów kolei głównej gdzie takowe jest zamierzone, jakoteż ustawianie wagonów na przytykającej kolei towarowej, jeżeli jest potrzebnem, było należycie ułatwione i od niebezpieczeństwa ochronione albo urządzeniem szyn pobocznych albo odpowiednim stosunkiem spadków.

E. Zmiany w projektach.

§. 14.

Rozumie się samo przez się że ministerstwo handlu ma prawo polecić w każdym czasie, gdyby się poczynione urządzenia miały okazać niedostatecznemi, potrzebne ze względu na bezpieczeństwo i interes publiczny uzupełnienia i zmiany w zatwierdzonych projektach a to w porozumieniu z odnośnemi spółkami kolei.

Natomiast spółki kolejowe, chcąc uskutecznić zmiany w zatwierdzonych projektach, chociażby najbliżej interesowani na to się zgodzili, mogą przeprowadzić je tylko po uzyskaniu pozwolenia od ministerstwa handlu, wyjąwszy gdyby zmiany owe były w cale nie znaczące.

F. Przedłożenia podczas budowy i przy ukończeniu kolei.

§. 15.

Oprócz zwykłych sprawozdań miesięcznych o czynnościach budowniczych przedkładać należy ministerstwu handlu co trzy miesiące szczegółowy profil podłużny (§. 2), na którym

postęp robót ziemnych, budowli sztucznych i budynków, tudzież linii szyn, graficznie farbami ma być uwidoczniony.

§. 16.

Po ukończeniu kolei spółka winna przedłożyć ministerstwu handlu w dwóch egzemplarzach ogólny profil podłużny (§. 2, ustęp 4), szczegółowy profil podłużny (§. 2 ustęp 5), plan sytuacyjny (§. 7, ustęp 2) zupełnie zgodne z wykonaniem.

Jeden egzemplarz tych alegatów, naklejony na płótnie, ma być dołączony do podania o otwarcie, i będzie służył do rewizyi techniczno policyjnej; przy tem wszelkie zboczenia od projektów zatwierdzonych mają być w sprawozdaniu inspekcyi jeneralnej wymienione.

Drugi egzemplarz przeznaczony dla ministerstwa wojny ma być przedłożony w przeciągu miesiąca.

§. 17.

W komisyi rozpoznawczej są reprezentowane:

Polityczna władza krajowa, której przysługuje przewodniczenie w komisyi, obadwa oddziały inspekcyi jeneralnej kolei żelaznych, spółka kolejowa.

Przepisane rozporządzeniem z dnia 30 sierpnia 1870 Dz. u. p. Nr. 114 wypróbowanie mostów żelaznych, nie odbywa się razem z rewizyą techniczno policyjną, lecz oddzielnie i poprzedza tę ostatnią.

§. 18.

Rewizya techniczno policyjna ma odbywać się zwykle najmniej na ośm dni przed zamierzonym otwarciem ruchu.

G. Postanowienia ogólne.

§. 19.

Plany każdej przestrzeni kolei jednocześnie otworzyć się mającej nie mogą być przedkładane częściowo, lecz razem przedłożyć należy plany całej tej przestrzeni, chyba gdyby się znalazły szczególne okoliczności wyjątkowe.

§. 20.

Do wszystkich przedkładanych projektów należy załączać sprawozdanie techniczne, któreby objaśniało i uzasadniało proponowane urządzenia.

Sprawozdanie to, jak w ogóle wszystkie części projektów, powinno być datowane i podpisane przez autora.

§. 21.

Rysunki i pisma przedłożyć się mające, powinny być złożone w formacie 8 do 13 cali wiedeńskich, (21 do 34 centimetrów) i opatrzone w odpowiedni napis.

Wzory rozmaitych planów można widzieć w inspekcyi jeneralnej.

§. 22.

Wszystkie przedłożenia które podający życzy sobie odebrać zatwierdzone przez rząd, powinny być podane w dwóch egzemplarzach.

§. 23.

Skala zmniejszona w rysunku użyta powinna być na każdym rysunku uwidoczniona.

Nadto na rysunkach wykonanych podług skali metrycznej, dopóki takowa prawnie zaprowadzona nie będzie, przydać należy odpowiednią skalę w miarach wiedeńskich.

§. 24.

Na profilach podłużnych nie trzeba umieszczać tak zwanych numerów stacyjnych lecz zastąpić je odległościami od punktu w którym linia kolei się zaczyna.

Podział podłóżny tych profilów na mile lub kilometry, na ćwierci lub dziesiąte części mili itd. powinien być powtórzony na mapach i planach w taki sposób, aby tożsamość punktów planu i profilu nie mogła być wątpliwą.

Na profilach wpisać także należy odległości dworców i stacyi (licząc od środka budynku stacyjnego) i wysokość płaszczyzny porównawczej nad morzem przy każdym występie.

Na profilach podłużnych szczegółowych należy narysować wszystkie przyjazdy, budowle sztuczne, mury podpierające itd.; na ogólnych profilach podłużnych przynajmniej główne budowle (tunele, wiadukty, mosty).

§. 25.

Tak na profilach podłużnych, jak i na projektach szczegółowych mostów i kanałów podać należy najniższy i najwyższy stan wód. Przy większych rzekach należy także oznaczyć na mapach i planach sytuacyjnych granice zalewu.

Przy kolejach górskich, wznoszących się po pochyłościach, pożądanem jest a według okoliczności nawet potrzebnem, aby na profilach przeglądowych (§. 1, ustęp 2 i §. 2, ustęp 4) najniższe łożysko doliny przynajmniej w przybliżeniu było narysowane.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt V. — Wydany i rozesłany dnia 21 Lutego 1871.

9.

Dokument koncesyi z dnia 4 września 1870,

na budowę i ruch parowej kolei żelaznej z Lundenburga do Grussbach.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Apostolski król Węgier, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny; Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy Dr. Adolf Weis i Dr. Maxymilian Steiner podali prośbę o udzielenie im koncesyi na budowę i ruch parowej kolei żelaznej z Lundenburga do Grussbach, widzimy się spowodowani ze względu na pożyteczność tego przedsiębiorstwa dla ogółu, udzielić wspomnionym petentom niniejszą koncesyę na zasadzie ustawy z dnia 13 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 56) jak następuje:

Art. 1. Nadajemy koncesyonaryuszom prawo budowy i ruchu parowej kolei żelaznej z Lundenburga, łączącej się z wyłącz. upr. koleją północną cesarza Ferdynanda, na Nikolsburg do Grussbach, dla połączenia z siecią uzupełniającą uprzyw. austr. spółki kolei państwa.

Art. 2. Gdyby przy wykonaniu budow okazało się, że ze względów ekonomicznych lub ze względu na ruch, potrzebną lub pożądaną jest zmiana śladu kolei lub planów szczegółowych, która jednak niezmienia kierunku kolei oznaczonego w Art. 1 i w obec śladu zatwierdzonego nie może istotnie pogorszyć stosunków poziomu i kierunku, do zmiany takiej potrzeby pozyskać pozwolenie administracyi państwa.

Budowa ziemna całej linii może być ograniczona na pokład pod jednę kolej.

Administracya państwa ma prawo domagać się wzniesienia budowy ziemnej pod drugą kolej, tudzież położenia tejże w miejscach, w których uzna tego potrzebę, jeżeli w ciągu

dwóch po sobie następujących lat roczny dochód surowy z jednej mili przewyższy sumę 180.000 złr. srebrem.

Co do użytkowania istniejących dworców kolei w Lundenburgu i Grussbachu, jakoteż co do urządzenia służby ruchu w miejscach przejścia z jednej kolei na drugą, koncesyonaryusze zobowiązują się zawrzeć ugodę z interesowanemi administracyami kolei. Koszta budowy w razie potrzeby rozszerzenia dworców obcych kolei mają ponieść koncesyonaryusze.

W braku porozumienia zastrzega się administracyi państwa prawo ustanowienia warunków co do wzajemnego używania wagonów sąsiednich kolei krajowych i co do punktów połączenia kolei prowadzących z kopalni i innych na własną potrzebę.

Art. 3. Koncesyonaryusze zobowiązują się rozpocząć budowę koncesyonowanej kolei Lundenburg-Grussbach w przeciągu sześć miesięcy, licząc od dnia nadania koncesyi a ukończyć w przeciągu następujących dwóch lat i gotową kolej oddać na użytek publiczny.

Dopełnienie tego zobowiązania koncesyonaryusze winni zabezpieczyć administracyi państwa złożeniem kaucyi w kwocie 50.000 zł. wal. austr. w papierach giełdowych według wartości obiegowej.

Akta i dokumenta z tego powodu spisać się mające, wolne są od opłat i stempli.

Art. 4. W celu doprowadzenia do skutku kolei koncesyonowanej nadaje się koncesyonaryuszom prawo wywłaszczenia według postanowień odnośnych przepisów prawnych.

Ma być także przyznane koncesyonaryuszom podobne prawo w razie budowy kolei bocznych prowadzących do poszczególnych zakładów przemysłowych, jeżeli administracya państwa ze względu na interes publiczny uzna potrzebę budowy takich kolei.

Art. 5. Przy budowie i ruchu kolei koncesyonowanych, winni koncesyonaryusze trzymać się osnowy niniejszego dokumentu koncesyi, jakoteż istniejących w tym względzie ustaw i rozporządzeń (mianowicie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 i regulaminu ruchu kolei żelaznych z dnia 16 listopada 1851 *) tudzież ustaw i rozporządzeń jakie w przyszłości mogą być wydane.

Art. 6. W szczególności zaś, według przepisu §. 68 rzeczonego regulaminu ruchu kolei żelaznych, koncesyonaryusze winni przewozić bezpłatnie pocztę i służbę pocztową, w razie potrzeby oddając nawet na ten cel osobny przedział lub wagon, przyczem administracya pocztowa ma prawo oznaczać dla pociągów odchodzących codziennie ze stacyi końcowych godzinę odjazdu i szybkość w każdym kierunku.

Jeżeli do służby pocztowej potrzeba więcej jak jednego ośmiokołowego, lub dwóch czterokołowych wagonów, koncesyonaryusze otrzymają za każdy następny wagon wynagrodzenie od mili według słuszności ułożyć się mające.

Jeżeli administracya pocztowa uzna potrzebę zaprowadzenia na kolei koncesyonowanej poczty ruchomej, jaka istnieje już na innych kolejach austryackich, natenczas koncesyonaryusze winni dostarczyć bezpłatnie i utrzymywać zamiast zwykłych ośmio- lub czterokołowych wagonów, potrzebne do tego celu wagony ośmio- lub czterokołowe, urządzone dla poczty ruchomej według wymagania administracyi pocztowej.

Do pełnienia służby pocztowej w stacyach odbioru i wydawania listów ma być wyznaczone bezpłatnie stósowne bióro składające się najwięcej z jednego pokoju i izby na sprzęty, w gmachu kolei żelaznej a co się tyczy zaspokojenia innych potrzeb, jakieby się w tym celu okazały, będzie zawarta osobna umowa.

Koncesyonaryusze są nadto obowiązani przewozić i oddawać we właściwych stacyach, bez osobnego wynagrodzenia, przesyłki pocztowe, odchodzące bez asystencyi urzędników pocztowych lub sług, z wyjątkiem przesyłek wartościowych.

---

*) Dziennik ustaw państwa z roku 1854, Nr. 238.
*) Dzienik ustaw państwa z roku 1852, Nr. 1.

Korespondencye odnoszące się do zarządu kolei, prowadzone między dyrekcyą kolei (radą zawiadowczą) a jej podrzędnemi organami, lub korespondencye tych ostatnich między sobą, mają być przewożone na odnośnych liniach kolei przez sług kolejowych.

Art. 7. Koncesyonaryusze zobowiązują się pozwolić administracyi telegrafów państwowych prowadzić linie telegraficzne wzdłuż kolei na swoim gruncie bez osobnego wynagrodzenia.

Administracya telegrafów winna jednak porozumieć się z koncesyonaryuszami co do miejsca na prowadzenie linii. Nadto koncesyonaryusze winni wziąść na siebie bez osobnego wynagrodzenia czuwanie nad zbudowaną linią telegraficzną i polecić to służbie kolejowej.

Natomiast koncesyonaryusze mają prawo przymocować do pali telegrafów państwa druty telegrafów ruchu.

Używanie telegrafów ruchu ogranicza się wyłącznie na korespondencye odnoszące się do ruchu kolei, jeżeli administracya państwa nie wyda osobnego rozporządzenia, dotyczącego depeszy państwowych, tudzież jeżeli nie zostanie zawarta umowa odnosząca się do depeszy prywatnych; używanie telegrafów ruchu zostaje przeto pod wpływem i nadzorem administracyi państwa.

Art. 8. Wysokość cen jazdy i przewozu towarów poddaje się następującym ograniczeniom:

Taryfa maxymalna od mili austryackiej a mianowicie dla podróżnych, od osoby:

w pierwszej klasie	30	ct.	wal. austr.
„ drugiej „	25	„	„ „
„ trzeciej „	15	„	„ „

Gdyby się okazała potrzeba jeszcze dalszego zniżenia cen przewozu osób, a koncesyonaryusze nie mogli udzielić odpowiednich ulg jadącym III klasą, będą obowiązani zaprowadzić na wezwanie ministerstwa handlu IV klasę (dla stojących) z ceną 10 centów od mili.

Taryfa maxymalna dla towarów przy zwykłej szybkości od cetnara cłowego i mili: 3 ct. wal. austr.

Wyjątkowo wyznaczają się dla obrotu miejscowego na przestrzeni Lundenburg-Grussbach następujące ceny frachtu dla przedmiotów poniżej wymienionych, jeżeli wagony będą niemi zupełnie napełnione:

Od zboża i ziarn strączkowych, wyrobów mącznych, soli, żelaza i wyrobów żelaznych, drzewa opałowego i do rznięcia, węgli kamiennych, koksu, torfu prasowanego, żywic, bryl żelaznych, kamieni wapiennych i budulcowych $2^1/_2$ ct. wal. austr.

W obrocie przewozowym pomiędzy stacyami kolei północnej cesarza Ferdynanda a spółki austr. kolei państwa ma nastąpić zniżenie powyższych opłat o 20 prc.

Jako opłata za expedycyę pobierane będą przy wszelkich towarach 2 ct. od cetnara cłowego, w którą to kwotę jest już wliczona należytość za naładowanie i wyładowanie, tudzież asekuracya powszechna.

Jeżeli strona załatwia naładowanie i wyładowanie, natenczas tytułem opłaty za expedycyę pobierane będzie tylko 1·5 ct. od cetnara cłowego.

Co się tyczy cen frachtu od innych przedmiotów, ustanowienia opłaty od składu i innych postanowień względem ruchu, tak postępować należy, aby odnośne ceny i postanowienia w żadnym względzie nie były wyższe i uciążliwsze niż na północnej kolei państwa.

Uregulowanie cen jazdy i frachtu w granicach powyżej ustanowionych, zostawia się koncesyonaryuszom.

Nie może tu jednak mieć miejsca osobiste przekładanie jednych nad drugich.

Jeżeli zatem któremu z odsyłających lub przedsiębiorców przewozu przyzwala się pod pewnemi warunkami zniżenie cen przewozu lub inne ulgi, natenczas zniżenie to lub ulga winny być przyzwolone wszystkim odsyłającym lub przedsiębiorcom przewozu, którzy zgodzą się na te same warunki.

Wszelkie taryfy specyalne muszą być obwieszczane publicznie.

Zresztą zastrzega się prawodawstwu moc uregulowania w każdym czasie postanowień taryfy jazdy i przewozu towarów; koncesyonaryusze winni poddać się takiemu uregulowaniu.

Administracyi państwa w każdym razie wolno będzie zarządzić odpowiednie zniżenie cen jazdy i frachtu wraz z należytościami pobocznemi, jak tylko dochód czysty ostatnich dwóch lat wynosić będzie więcej niż dziesiąty procent kapitału zakładowego.

Art. 9. Pozwala się aby ceny jazdy i przewozu towarów były obliczane i pobierane w krajowej monecie srebrnej, jednak w ten sposób, że należytość przypadająca z uwzględnieniem wartości obiegowej, winna być przyjmowaną także w walucie krajowej.

Redukcya taryfy na walutę krajową ma się odbywać co miesiąc, na żądanie koncesyonaryuszów, jakoteż z rozporządzenia administracyi państwa, według przeciętnego kursu srebra w ostatnim miesiącu, przyczem jednak bez zezwolenia koncesyonaryuszów nie może nastąpić zniżenie poniżej 5 prc. kursu przeciętnego.

Art. 10. Transporta wojskowe winny być przewożone według taryfy zniżonej, a mianowicie według ugody zawartej w tym względzie, jakoteż względem ulg dla podróżujących wojskowych między ministerstwem wojny a dyrekcyą kolei północnej cesarza Ferdynanda pod dniem 18 czerwca 1868 *), której postanowienia mają stanowić integralną część składową niniejszego dokumentu koncesyi.

Gdyby jednak ze wszystkiemi lub z większą częścią kolei austryackich ułożone zostały, co do transportów wojskowych korzystniejsze dla państwa postanowienia, takowe mają obowiązywać także na kolei koncesyonowanej.

Postanowienia te winny być zastósowane także do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa uorganizowanych na sposób wojskowy.

Koncesyonaryusze zobowiązują się zastosować na kolei koncesyonowanej ulgi dla podrużujących wojskowych przyzwolone przez wszystkie zarządy kolei austryackich.

Koncesyonaryusze zobowiązują się przystąpić do zawartej przez spółki austryackich kolei żelaznych ugody względem niesienia wzajemnej pomocy środkami przewozowemi, przy przewozie większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i przepisu służbowego dla oddziałów polowej kolei żelaznej.

Art. 11. Urzędnicy państwa, oficyaliści i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad administracyą i ruchem kolei żelaznych, lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi lub w sprawach dochodów, używają kolei żelaznej i wykażą się poleceniem tej władzy, winni być przewożeni bezpłatnie wraz z pakunkiem podróżnym.

Art. 12. W wypadkach nadzwyczajnej drożyzny żywności w cesarstwie austryackiem administracya państwa ma prawo zniżyć ceny przewozu tychże do połowy ceny maxymalnej.

Art. 13. Koncesyonaryuszom nadaje się prawo zawiązania spółki akcyjnej i celem pozyskania potrzebnych funduszów, pozwala się im wydawać akcye i obligacye z prawem pierwszeństwa, opiewające na okaziciela lub na imię, które na giełdach austryackich mogą być przedawane i urzędownie notowane.

*) Rozporządzenie normalne c. k. dziennika rozporządzeń dla armii z r. 1868, Zeszyt 21. Nr. 97.

Suma uzyskana za pomocą obligacyi z prawem pierwszeństwa nie może przewyższać trzech piątych części kapitału zakładowego.

Jeżeli obligacye z prawem pierwszeństwa będą wydawane w walucie zagranicznej natenczas należy także uwidocznić kwotę w walucie austryackiej.

Umorzenie obligacyi z prawem pierwszeństwa winno nastąpić przed umorzeniem akcyi.

Art. 14. Państwo przyzwala kolei w Art. 1 wymienionej i jej ewentualnym liniom bocznym następujące ulgi:

a) Uwolnienie od podatku dochodowego i uiszczania opłat stemplowych od kuponów, tudzież od wszelkiego podatku, jaki mocą przyszłych ustaw może być zaprowadzony, na przeciąg lat dwudziestu;

b) uwolnienie od stempli i opłat przy wszystkich kontraktach, podaniach i innych dokumentach w celu pozyskania kapitału, tudzież w przedmiocie budowy i urządzenia kolei, aż do chwili otwarcia ruchu;

c) uwolnienie od stempli i opłat pierwszej emisyi akcyi i obligacyi z prawem pierwszeństwa, jakoteż kwitów tymczasowych, tudzież od opłat za przeniesienie własności przy zakupnie gruntów.

Art. 15. Czas trwania koncesyi, z wyrzeczoną w §. 9 lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne, ochroną przeciwko zakładaniu nowych kolei, ustanawia się na lat dziewięćdziesiąt, licząc od dnia otwarcia ruchu na całej koncesyonowanej kolei i gaśnie po upływie tego czasu.

Koncesya gaśnie także, jeżeli ustanowione w Art. 3 termina ukończenia budowy i otwarcia ruchu nie będą dotrzymane, a przekroczenie terminu nie może być usprawiedliwione w myśl §. 11 lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne, mianowicie przesileniami politycznemi, lub finansowemi.

Art. 16. Administracya państwa zastrzega sobie prawo, że po upływie trzydziestu lat od dnia wystawienia dokumentu koncesyi, może w każdym czasie odkupić kolej koncesyonowaną.

Dla oznaczenia ceny odkupu, obliczone będą roczne dochody czyste przedsiębiorstwa w ciągu siedmiu lat rzeczywiście odkup poprzedzających, z tego strącony będzie dochód czysty dwóch lat najniepomyślniejszych, i policzony będzie przeciętny czysty dochód pozostałych lat pięciu.

Ta kwota przeciętna będzie wypłacana koncesyonaryuszom jako renta roczna w ratach półrocznych aż do upływu trwania koncesyi.

Gdyby obliczona kwota przeciętna nie wynosiła przynajmniej 5·2 prc. kapitału zakładowego na kolej rzeczywiście użytego i należycie udowodnionego, natenczas ta kwota minimalna ustanowioną będzie jako renta roczna.

Do kapitału zakładowego należą tak koszta budowy jakoteż pierwszego urządzenia ruchu (to jest do końca pierwszego roku ruchu po otwarciu ruchu na całej linii koncesyonowanej), dalej urosłe aż do chwili otwarcia ruchu pięćprocentowe odsetki od poniesionych na budowę i urządzenie ruchu wydatków, po strąceniu dochodów z jakowych części kolei jeżeliby ruch rozpoczął się na nich przed otwarciem całej kolei.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu dalsze nowe budowle wzniesione, lub urządzenia ruchu pomnożone zostały, natenczas koszta ztąd powstałe mogą być zaliczone do kapitału zakładowego, jeżeli administracya państwa udzieliła pozwolenie na zamierzone nowe budowle lub pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta należycie udowodnione zostaną; wydatki, których użycie na roboty przygotowawcze lub wykonanie budowy i urządzenie ruchu nie jest udowodnionem, jakoteż zobowiązania, które z powodu odstąpienia

koncesyi jakowej spółce akcyjnej (Art. 13) ze strony tejże w obec koncesyonaryuszów byłyby przyjęte, są od wliczenia w kapitał zakładowy w każdym razie wyłączone.

Art. 17. Przy wygaśnięciu koncesyi i z dniem wygaśnięcia, państwo wchodzi bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i w używanie kolei koncesyonowanej, mianowicie gruntu, robót ziemnych i sztucznych, całej ziemnej i nadziemnej budowy kolei i wszystkich ruchomych przynależytości, jakoto: dworców, miejsc do ładowania i wyładowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach odjazdu i przyjazdu, domów strażniczych wraz ze wszystkiemi urządzeniami przy maszynach stałych, i wszystkiemi nieruchomościami.

Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, maszyn ruchomych, narzędzi i innych urządzeń i materyałów o ile są potrzebne do utrzymania ruchu i do tego stósowne, z przedmiotów tych taka ilość, a względnie wartość ma przejść bezpłatnie na rzecz państwa, jaka odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu zawartemu w kapitale zakładowym.

Na mocy odkupu kolei i z dniem tego odkupu, wchodzi państwo za wypłatą roczną obliczonej renty bez dalszego wynagrodzenia w posiadanie i używanie kolei obecnie koncesyonowanej ze wszystkiemi powyżej wymienionemi, a tu należącemi przedmiotami, tak ruchomemi jak i nieruchomemi.

Tak przy wygaśnięciu tej koncesyi, jakoteż przy odkupieniu kolei koncesyonaryusze zatrzymują własność utworzonego z własnych dochodów przedsiębiorstwa funduszu rezerwowego, i należących się mu aktywów, tudzież tych osobnych zakładów i budynków z własnego majątku wzniesionych lub nabytych, jakoto pieców do koksu i wapna, odlewarni, fabryk maszyn i innych narzędzi, spichlerzy, doków, składów węgla i innych, do zbudowania lub nabycia których administracya państwa upoważniła ich z tym wyraźnym dodatkiem, że nie stanowią części składowej kolei żelaznej.

Art. 18. Gdyby pomimo poprzedniczego ostrzeżenia, miało się powtarzać naruszanie lub niedopełnianie zobowiązań wskazanych dokumentem koncesyi lub ustawami, administracyi państwa przysługiwać będzie prawo, zarządzić odpowiednie ustawom środki zaradcze, a według okoliczności uznać koncesyę, nawet przed upływem jej trwania, jako wygasłą.

Art. 19. Za prawne nadzorowanie przedsiębiorstwa budowy koncesyonaryusze zobowiązują się ze względu na połączony z tem ciężar czynności uiszczać do skarbu państwa roczne wynagrodzenie ryczałtowe, którego wysokość oznaczy administracya państwa w stosunku kwot, opłacanych za to przez inne koleje austryackie z uwzględnieniem mil długości. Podobnież koncesyonaryusze przyjmują na siebie zobowiązanie, że przy obsadzaniu niższych posad służbowych będą szczególnie uwzględniać wysłużonych podoficerów c. k. armii.

Ostrzegając surowo aby nikt nie ważył się działać przeciwko postanowieniom tej koncesyi i nadając koncesyonaryuszom prawo domagania się u Naszych sądów wynagrodzenia udowodnionej szkody, udzielamy wszystkim władzom, do których to należy, wyraźny rozkaz, aby ściśle i troskliwie czuwały nad koncesyą i wszystkiemi w niej zawartemi postanowieniami.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, opatrzony Naszą większą pieczęcią, w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu, dnia czwartego miesiąca września w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym, Naszego panowania dwudziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Potocki r. w. **Holzgethan** r. w. **Pretis** r. w.

10.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 29 stycznia 1871,

względem upoważnienia głównych urzędów cłowych w Chebie (Eger) i Asch w Czechach do postępowania wywozowego z cukrem, wywożonym za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu opłaty.

Upoważnia się w myśl istniejących przepisów c. k. główne urzędy cłowe w Chebie (Eger) i Asch w Czechach do postępowania wywozowego z cukrem wywożonym za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu opłaty cłowej i podatku konsumcyjnego.

Holzgethan r. w.

11.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 11 lutego 1871,

względem przydzielenia gminy Leobersdorf do okręgu sądu powiatowego Baden w Dolnej Austryi.

Na podstawie §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 Dz. u. p. Nr. 59, wyłącza się gminę Leobersdorf z okręgu sądu powiatowego w Pottenstein i przydziela do okręgu sądu powiatowego w Baden.

Rozporządzenie to wchodzi w moc obowiązującą z dniem 15 marca 1871.

Habietinek r. w.

12.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 12 lutego 1871,

względem należytości za wybijanie medalów w c. k. głównym urzędzie menniczym.

Za wybijanie medalów złotych, srebrnych i brązowych, w c. k. głównym urzędzie menniczym zamówionych, pobierać się będzie należytość aż do dalszego rozporządzenia według następującej taryfy, od dnia 1 marca 1871 obowiązywać mającej, na jedną sztukę obliczonej i wzrastającej z rozmiarami średnicy w milimetrach; a mianowicie:

Od 72 do 80 milimetrów	3 zł.	—	ct.
„ 60 „ 71 „	1 „	90	„
„ 46 „ 59 „	1 „	40	„
„ 33 „ 45 „	1 „	10	„
mniej niż 33 „	— „	90	„

Medale złote i srebrne wybijane będą z 987 tysiącznych części czystego metalu, przeto za funt menniczy medali złotych zwracać należy albo 143 sztuk dukatów i 1 złr. 78 ct. w monecie srebrnej, albo $84^1/_2$ ośmiozłotówek złotych (po 20 franków) i 3 złr. 98 ct. w monecie srebrnej, a za funt menniczy medali srebrnych, 45 złr. w monecie srebrnej.

Za metal użyty na medale brązowe nic zwracać nie trzeba, ponieważ należytość za takowy, jak równie należytość za robotę mieści się już w powyższej cenie taryfowej.

Medale niezwykłego kształtu będą wybijane po cenach osobno umówionych.

Jeżeli i stemple do wybicia mają być zrobione w głównym urzędzie menniczym, należytość za takowe uiścić należy według umowy.

Holzgethan r. w.

Dziennik ustaw Państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt VI. — Wydany i rozesłany dnia 25 lutego 1871.

13.

Traktat państwowy z dnia 27 sierpnia 1870,

między monarchią austryacko-węgierską reprezentującą oraz księstwo Liechtenstein, a Bawaryą i Szwajcaryą względem budowy kolei żelaznej z Lindau na Bregencyę do St. Margarethen, tudzież z Feldkirch do Buchs.

(Zawarty w Bregencyi dnia 27 sierpnia 1870; ratyfikowany przez Jego ces. i król. Apostolską Mość w Budzie dnia 11 grudnia 1870. Ratyfikacye wymieniono w Wiedniu dnia 21 Stycznia 1871.)

My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;
Apostolski król Węgier, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryii i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny; Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Gdy pomiędzy pełnomocnikiem Naszym a pełnomocnikami Najjaśniejszego króla Bawarskiego i Federacyi Szwajcarskiej, zawarty i podpisany został w Bregencyi dnia 27 sierpnia 1870 traktat mający na celu budowę kolei żelaznej z Lindau na Bregencyę do St. Margarethen, tudzież z Feldkirch do Buchs, który dosłownie opiewa jak następuje:

Gdy zawarty pod dniem 5 sierpnia 1865 *) pomiędzy rządem austryackim, bawarskim i szwajcarskim traktat państwowy względem uzupełnienia sieci kolei żelaznych w terytoryach położonych nad jeziorem Bodeńskiem nie został wykonany, a w tym przeciągu czasu zaszły stosunki które wymagają częściowej zmiany powziętych poprzednio postanowień, przeto rządy monarchii austryacko-węgierskiej, reprezentującej oraz księstwo Liechtenstein, Bawaryi, tudzież szwajcarskiej rady związkowej w imieniu federacyi szwajcarskiej i kantonu St. Gallen, mają przedsięwziąść rewizyę wspomnionego traktatu i w tym celu zamianowały pełnomocników, a mianowicie:

Najjaśniejszy cesarz austryacki, król czeski itd. i apostolski król Węgier:

Maxymiliana Barona Gagern, Swego radcę dworu i radcę ministeryalnego w ministerstwie cesarskiego domu i spraw zewnętrznych,

Najjaśniejszy król Bawarski:

Wilhelma Webera Swego radcę stanu i Michała Suttnera Swego radcę ministeryalnego w ministerstwie handlu i robót publicznych,

Szwajcarska rada związkowa:

Dra. Jana Jakóba Tschudi swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy dworze c. i k. austryacko-węgierskim,

Josta Webera członka szwajcarskiej rady stanu i radcę rządowego kantonu Luzern i Arnolda Ottona Aepli, członka szwajcarskiej rady stanu i radcę rządowego kantonu St. Gallen,

którzy zawarli następujący traktat, mający obowiązywać w miejsce poprzedniego traktatu:

Artykuł 1. Mają być wybudowane:

a) kolej żelazna z Lindau do Bregencyi a z tąd do St. Margarethen łącząca się z zjednoczonemi kolejami szwajcarskiemi;

b) kolej z Feldkirch do Buchs podobnież łącząca się z siecią kolei szwajcarskich.

Artykuł 2. Wspomnione koleje mają końcami swemi łączyć się bezpośrednio w sposób odpowiedni z kolejami żelaznemi tamże uścia mającemi a zatem mają dochodzić do dworców kolei już istniejących albo wybudować się mających. Gdyby ze strony szwajcarskiej chciano wybudować kolej żelazną z Oberriet, łączącą się z linią Feldkirch-Bregencya a względnie dochodzącą do Feldkirch, zapewnia się ze strony austryackiej udzielenie koncesyi na budowę i ruch takiej linii pod warunkiem jednak, że c. i k. rząd nie będzie potrzebował wziąść na siebie z tego powodu żadnego zobowiązania finansowego.

Przy wyznaczeniu punktu połączenia rząd c. i k. austryacki uwzględni należycie życzenia Szwajcaryi.

Artykuł 3. Co do budowy kolei wspomnionej w Art. 1. ad *a)*, część jej położoną na terytoryum bawarskiem obejmuje rząd królewsko bawarski.

Rząd c. i k. austryacki poruczył budowę przestrzeni na terytoryum austryackiem koncesyonaryuszom kolei vorarlbergskiej a to konecsyą z dnia 17 sierpnia 1870 **) rząd zaś księstwa Liechtenstein nadał budowę kolei na swojem terytoryum koncesyą z dnia 14 stycznia 1870.

*) Dziennik ustaw państwa Nr. 138.
**) Dziennik ustaw państwa Nr. 169.

Budowa części kolei na terytoryum szwajcarskiem poruczona została przez rząd kantonu St. Gallen tym samym koncesyonaryuszom a to koncesyą z dnia 1 grudnia 1869 którą zgromadzenie związkowe federacyi szwajcarskiej uchwałą z dnia 22 grudnia 1869 zatwierdziło.

Artykuł 4. Wyznaczenie właściwego kierunku linii tudzież miejsc na stacye na poszczególnych terytoryach zostawia się odnośnym rządom, przyczem jednak najkrótsza linia pomiędzy wymienionemi w Art. 1 głównemi punktami kolei, ma być ile możności zatrzymana.

Bezpośrednie połączenie poszczególnych części kolei na granicy kraju w linii poziomej jakoteż pionowej będzie ustanowione w drodze osobnej ugody na podstawie dochodzeń technicznych.

W tym celu przed rozpoczęciem budowy plany szczegółowe przestrzeni graniczących mają być sobie wzajemnie udzielone a podczas budowy tych przestrzeni technicy budową kierujący winni ciągle porozumiewać się ze sobą.

Artykuł 5. Budowa wspomnionych przestrzeni kolei ma być wykonywana w taki sposób aby ruch regularny na nich mógł się rozpocząć najpóźniej do 17 sierpnia 1872.

Artykuł 6. Na wszystkich przestrzeniach kolei odległość linii szyn ma być jednostajna i ma wynosić w świetle 4 stopy $8^1/_2$ cali miary angielskiej.

Artykuł 7. Co do mostów na Renie wznieść się mających, postanawia się że most na Renie dla linii St. Margarethen-Bregenz-Lindau będzie wzniesiony pod Brugg, most zaś dla linii Buchs-Feldkirch przy stacyi Buchs.

Budowle mostowe pogodzić należy z budowlami rektyfikacyjnemi na Renie w sposób wzajemnie odpowiedni, i wykonać je podług planów potwierdzić się mających za wspólnem porozumieniem przez rządy austryacki i szwajcarski, przyczem rządy te dozwolą wzajemnie na urządzenie chodników szerokości $1^1/_2$ metra dla pieszych.

Nadto rząd ces. i król. austryacki, tudzież rząd kantonu St. Gallen, ten ostatni z zastrzeżeniem pozwolenia rady związkowej, przyzwalają aby obadwa wspomnione mosty na Renie albo od razu z początku tak były urządzone, albo później rozszerzone, aby także zwykłe wozy mogły z nich korzystać.

Artykuł 8. Aby ruch na całej przestzeni kolei od Lindau do St. Margarethen uczynić ile możności jednakim, należy poruczyć tak tenże, jak i ruch linii bocznej Feldkirch-Buchs, jednemu zarządowi.

W tym celu rząd kantonu St. Gallen a względnie szwajcarski rząd związkowy ma poruczyć ruch na przestrzeniach położonych na terytoryum szwajcarskiem od granicy szwajcarsko-austryackiej do St. Margarethen i Buchs koncesyonaryuszom kolei vorarlbergskiej na zasadzie koncesyi wspomnionej w Art. 3, i podobnież rząd królewsko bawarski oświadcza się skłonnym poruczyć ruch na przestrzeni z Lindau do granicy bawarsko austryackiej tym samym koncesyonaryuszom za opłatą odpowiedniej renty dzierżawnej i pod warunkiem iż się zobowiążą utrzymywać kolej w odpowiednim stanie.

Bliższe postanowienia w tym względzie, jakoteż co do stosunków wspólnej służby kolejowej w dworcach kolei w Lindau, St. Margarethen i Buchs będą uregulowane osobnemi ugodami odnośnych zarządów ruchu.

Artykuł 9. Rząd królewsko bawarski pozwoli koncesyonaryuszom kolei używać dworca w Lindau pod odpowiedniemi warunkami.

Używanie dworców kolei w St. Margarethen i Buchs będzie koncesyonaryuszom dozwolone z zastrzeżeniem warunków ułożyć się mających z zarządem sieci kolei szwajcarskich a rząd St. Gallen będzie miał o to w razie potrzeby należyte staranie.

Artykuł 10. Wozy przeznaczone do obrotu przechodowego powinny być tak urządzone aby bez wszelkiej przeszkody mogły przechodzić tak na królewsko bawarską kolej państwa jak niemniej na zjednoczone koleje szwajcarskie i na koleje austryackie.

Wszystkie w ogóle urządzenia ruchu należy ile możności zastosować do tych które już istnieją.

Lokomotywy i wagony jednego z rządów traktat zawierających, których zdatność należycie wypróbowana została, mogą przechodzić bez przeszkody na przestrzenie kolei wymienione w Art. 1 a położone na terytoryach innych państw.

Artykuł 11. Wykonywanie władzy rządowej (a więc także władzy sądowniczej i policyjnej) zastrzega się bezwarunkowo i wyłącznie każdemu rządowi na liniach przez jego terytoryum przechodzących.

Artykuł 12. Wykonywanie policyi ruchu kolei ma być sprawowane pod nadzorem władz kompetentnych na każdem terytoryum, i stosownie do ustaw na każdem terytoryum obowiązujących, przedewszystkiem przez urzędników zarządu ruchu kolei którym tak w Austryi, jak w Bawaryi i Szwajcaryi będą nadane te same atrybucye, jakie tamże przysługują w ogóle urzędnikom innych kolei prywatnych.

Artykuł 13. Zamianowanie służby ruchu należy do zarządu ruchu, z zastrzeżeniem postanowień powziętych co do tego w dokumentach koncesyi.

Wszyscy urzędnicy, słudzy i robotnicy podlegają ustawom i przepisom policyjnym tego państwa, w którem się znajdują.

Gdyby jednak zachodziła potrzeba aresztowania, natenczas w wypadkach w których zwłoka nie jest połączona z niebezpieczeństwem, należy mieć słuszny wzgląd na wymaganie służby i także zawiadomić o tem wyższą władzę ruchu.

Artykuł 14. Osoby które były skazane prawomocnie za pospolite zbrodnie lub przestępstwa, za przemytnictwo lub ciężkie przekroczenia defraudacyjne, nie mogą otrzymać posady przy liniach kolei wymienionych w niniejszym traktacie.

Aytykuł 15. Ustanowione taryfy i regulamina ruchu powinny być zatwierdzone przez odnośne rządy co do ich przestrzeni kolei, o ile przepisują to koncesye udzielone przez Austryę i Szwajcaryę, lub ustawy i rozporządzenia co do ruchu kolei żelaznych istniejące w trzech państwach traktat zawierających.

Pomiędzy mieszkańcami państw traktat zawierających nie ma być robiona żadna różnica tak co do cen przewozu, jak i co do czasu ekspedycyi; mianowicie transporta przewożone z terytoryum jednego na terytoryum drugiego państwa nie mogą być traktowane nieprzychylniej ani pod względem ekspedycyi ani pod względem cen przewozu niż transporta z odnośnego państwa odchodzące lub w niem pozostające.

Artykuł 16. Przedsiębiorstwo kolei wymienionych w Art. 1, obowiązane jest dozwolić innym przedsiębiorstwom kolei szwajcarskich zaprowadzenie komunikacyi ruchu, w taki sposób, aby, o ile to w interesie ruchu skombinowanego jest potrzebnem, wagony przechodowe dla obrotu towarów (jakoteż wagony jadących biur pocztowych), i bezpośrednie bilety osobowe, pakunkowe i towarowe były dopuszczalne; tudzież aby pozycye taryfy nie przedstawiały różnic ze szkodą dla innych kolei w związku będących. Nawzajem przedsiębiorstwu kolei na wstępie rzeczonemu zapewni się podobne prawa co do wszystkich wyżej wspomnionych warunków w obec szwajcarskich przedsiębiorstw kolejowych.

Artykuł 17. Koleje pomiędzy Lindau a St. Margarethen, tudzież z Feldkirch do Buchs uznają się na wszystkich odnośnych terytoryach jako powszechna droga cłowa, i

pozwala się na niej wszystkim towarom niepodlegającym zakazowi przywozu, wywozu i przewozu, obowiązującemu na wszystkich gościńcach owej okolicy, przywóz i wywóz tak we dnie jak w nocy, bez różnicy dni powszednich, świątecznych lub niedzielnych, stosownie do przepisów o ruchu kolei.

Co do przedmiotów które w państwach traktat zawierających należą do monopoliów, obowiązują przy przywozie tychże odnośne postanowienia prawne, w każdem państwie istniejące. Przewóz takich przedmiotów podlega jedynie kontrolom powszechnym, stosownie do przepisów cłowych.

Artykuł 18. Towary przewozowe wolne są na liniach w niniejszym traktacie wymienionych, od wszelkich opłat przewozowych. Co do traktowania cłowego na granicy bawarsko austryackiej, zawarte zostaną pomiędzy organami interesowanych rządów Bawaryi i Austryi umowy potrzebne do ułatwienia obrotu przewozowego.

W punktach połączenia obustronnych kolei na granicy austryacko szwajcarskiej mają być ustanowione dla manipulacyi cłowej wspólne (austryacko szwajcarskie) urzędy cłowe z potrzebnemi atrybucyami.

Co do manipulacyi cłowej z towarami przywozowemi, wywozowemi i przewozowemi, ruchomościami osób jadących i pakunkami podróżnemi, każdy z trzech rządów traktat zawierających zaprowadzi możebne według istniejących ustaw ułatwienia i uproszczenia.

Artykuł 19. Każda władza cłowa szanować będzie pieczęć cłową wyciśniętą przez władze cłowe jednego z państw traktat zawierających, o ile pieczęć ta odpowiada przepisanym warunkom i z zastrzeżeniem że może przydać własną pieczęć jeżeli to uzna za stósowne.

Pieczęć cłowa innych państw, z Bawaryą lub Austryą w związku cłowym zostających, będzie uważana tak samo jak pieczęć cłowa władz Bawarskich lub Austryackich.

Szczegółowe formalności manipulacyi cłowej tudzież postanowienia względem urządzenia wagonów i postępowania w razie naruszenia pieczęci ustanowią zarządy cłowe państw interesowanych za wspólnem porozumieniem.

Artykuł 20. Każdej z odnośnych władz cłowych wolno jest przydać pociągom w obrębie kraju i aż do najbliższej stacyi kraju sąsiedniego konwój ze służby cłowej.

Zarząd kolei żelaznej obowiązany jest urządzić dla tej służby odpowiedni lokal i wyznaczyć dla niej miejsca do siedzenia na jednym z wagonów, ale w taki sposób, aby cały pociąg mógł być z nich widziany, jest też obowiązany wracającą służbę konwojową przewieść bezpłatnie wagonami osobowemi średniej klasy.

Artykuł 21. Rewizya passportów gdzie takowa ma miejsce, i w ogóle wykonywanie przepisów policyjnych względem passportów i cudzoziemców, ma się odbywać w tych samych miejscach, co manipulacya cłowa, w każdym zaś razie nie ma przymuszać podróżnych do znacznej zwłoki.

Podróżni przejeżdżający kolejami w niniejszym traktacie wymienionemi przez Austryę bez zatrzymania się, nie będą pociągani do osobnej kontroli passportowej podczas pobytu w dworcach kolei dopóki tychże nie opuszczą.

Artykuł 22. Koleje wymienione w Art. 1, mają służyć także do przewozu przesyłek pocztowych.

W tym celu zarządy pocztowe Bawaryi, Austryi i Szwajcaryi porozumią się aby przynajmniej dla jednego pociągu odchodzącego codziennie z każdej stacyi głównej wyznaczyć godziny odjazdu i chyżość.

Wzdłuż wspomnionych kolei ma być założona linia telegraficzna dla ruchu kolei. Gdyby co do manipulacyi pocztowej i telegrafowej miały być potrzebne jeszcze osobne rozporządzenia, takowe ułożone zostaną przez zarządy pocztowe i telegrafowe państw interesowanych.

Artykuł 23. Do wykonywania służby cłowej, pocztowej telegrafowej i policyjnej zarząd kolei obowiązany jest dać bezpłatnie odnośnym urzędom do rozporządzenia lokalności jakie rządy interesowane za potrzebne uznają.

Jeżeliby uznano że oprócz właściwych lokalności urzędowych i lokalu dla straży cłowej i finansowej, potrzeba także pomieszkań dla służby, zarząd kolei jest wprawdzie do przysposobienia tychże obowiązany, ale wydatek jaki zarząd z tego powodu poniesie będzie zwrócony odnośnym władzom zarządu, a to w drodze opłaty pięć procentowych odsetek tytułem czynszu. Koszta wewnętrznego urządzenia, utrzymania, oświetlenia i czyszczenia ponosić będą zarządy używające owych lokalności.

Artykuł 24. Gdyby wspomnione linie kolei położone na terytoryum austryackiem lub szwajcarskiem, na mocy odkupu lub przepadłości miały przejść na własność odnośnych rządów, natenczas osobna umowa zabezpieczy dalsze odbywanie się ruchu na tych liniach w sposób odpowiedni.

Artykuł 25. Traktat niniejszy ma być ratyfikowany, a wymiana ratyfikacyi ma nastąpić w Wiedniu w jak najbliższym czasie, w każdym zaś razie jeszcze w ciągu bieżącego roku.

Działo się w Bregencyi dnia 27 sierpnia 1870.

(L. S.) **Gagern** r. w. (L. S.) **Weber** r. w. (L. S.) **Tschudi** r. w.
(L. S.) **Suttner** r. w. (L. S.) **Weber** r. w.
(L. S.) **Aepli** r. w.

Tedy po zbadaniu wszystkich postanowień tego traktatu składającego się z 25 artykułów zatwierdziliśmy go, jakoteż niżej załączony protokół końcowy, i przyrzekamy Naszem cesarskiem i królewskiem słowem za Siebie i Naszych następców, że takowy w całej osnowie wiernie zachowywać będziemy i zachowywać każemy.

W dowód czego dokument niniejszy własnoręcznie podpisaliśmy, i pieczęć naszą cesarską i królewską wycisnąć kazaliśmy.

Działo się w Naszem stołecznem mieście Budzie dnia 11 grudnia w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym, Naszego panowania dwudziestym trzecim.

Franciszek Józef r. w.

Hr. **Beust** r. w.

Z najwyższego rozkazu Jego ces. i król. Apostolskiej Mości:
Maxymilian Baron **Gagern** r. w.
c. i k. radca dworu i ministeryalny.

Protokół końcowy.

Podpisani pełnomocnicy zawierając i podpisując dzisiaj traktat pomiędzy monarchią austryacko-węgierską, Bawaryą i Szwajcaryą względem budowy kolei żelaznej z Lindau na Bregencyę do St. Margarethen, tudzież z Feldkirch do Buchs przyjęli do niniejszego protokołu końcowego następujące objaśnienia i bliższe postanowienia.

I do Artykułu 2.

Jako punkt połączenia Oberriet, wspomniony w Art. 2, ma się w ogólności rozumieć połączenie w pobliżu Oberrietu, gdzie się takowe w skutku technicznego zbadania najstosowniejszem okaże. Przy udzielaniu koncesyi na kolej z Oberrietu do linii Feldkirch-Bregencya, względnie do Feldkirchu, warunki co do stosunków konstrukcyi i ruchu postawić się mające nie mogą być niekorzystniejsze niż dla kolei vorarlberskiej, chyba że stosunki miejscowe usprawiedliwią takowe.

Co do spólnego używania dworców mają być zastosowane zasady przyjęte w niniejszym traktacie.

II do Artykułu 4.

Przy zatwierdzeniu planów budowy rząd ces. i król. austryacki będzie miał wzgląd na to, aby niedogodności stacyi przyczołowej w Lauterach, tak dla obrotu z Lindau do St. Margarethen, jakoteż w kierunku z Fedldkirchu do St. Margarethen były ile możności uniknięte urządzeniem krzywizn połączających. Uważa się jako rzecz oczywistą że umowa względem bezpośredniego zetknięcia na granicy ma nastąpić nie w formie nowego traktatu, lecz tylko za porozumieniem się rządów bezpośrednio interesowanych, w formie dowolnej.

Tu się nadmienia że budowę mostu pod kolej na Laiblachu, stanowiącym granicę krajową, bierze na siebie rząd królewsko bawarski równie jak połowę kosztów ztąd wynikających. Drugą połowę kosztów i utrzymanie mostu obejmują koncesyonaryusze kolei vorarlbergskiej.

III do Artykułu 5.

Gdyby budowa kolei vorarlbergskiej miała być ukończona przed terminem ustanowionym w Art. 5, natenczas rząd królewsko bawarski winien także postarać się, aby przestrzeń kolei położona na terytoryum bawarskiem, jednocześnie z koleją vorarlbergską ukończona została.

Gdyby wojna lub inne nadzwyczajne wypadki polityczne przeszkodziły stanowczo ukończenim budowy kolei w terminie traktatem zawarowanym, natenczas państwa traktat zawierające porozumią się co do stosownego przedłużenia tegoż.

IV do Artykułu 7.

Pozwolenie na ewentualne urządzenie przejazdu dla zwykłych wozów na obu mostach na Renie, wspomnionych w Art. 7, w żadnym razie nie wkłada na rządy interesowane obowiązku przyczynienia się do tego funduszami.

Co do wynagrodzenia koncesyonaryuszom kosztów urządzenia trotoarów zastrzega się dalsze porozumienie.

V. do Artykułów 8 i 9.

Przypuszcza się że rząd królewsko bawarski zawrze z koncesyonaryuszami w swoim czasie ugodę tak co do spólnego używania dworca kolei w Lindau, jakoteż co do ruchu na przestrzeni z Lindau do granicy, która to ugoda będzie zgodną z postanowieniami niniejszego traktatu.

Co się tyczy wysokości wynagrodzenia jakie koncesyonaryusze uiszczać mają za to spólne używanie dworca kolei i za dzierżawę przestrzeni kolei odtąd do granicy, nadmienia się ze strony rządu królewsko bawarskiego że tenże zamierza brać za podstawę do oznaczenia tego czynszu dzierżawnego wydatek, jaki zmuszony jest ponieść dla uzyskania i oprocentowania sum na rzeczone budowle użyć się mających.

Pełnomocnicy bawarscy nadmieniają oraz, że według zdania ich rządu w wynagrodzeniu które koncesyonaryusze uiszczać mają, zawierać się także powinna odpowiednia kwota za spólne używanie istniejących już budowli i urządzeń.

VI do Artykułu 15.

Drugi ustęp tego artykułu ma na celu jedynie zapobiedz jakowemu tendencyjnemu uwzględnianiu lub krzywdzeniu pod względem obrotu poddanych jednego lub drugiego z państw traktat zawierających.

Nie ma być wykluczonem zniżanie taryfy lub w ogóle ułatwienie przewozu ani dla pewnych klas lub ilości towarów, ani też dla niektórych przestrzeni, jeżeli będą stosowane w jednakowy sposób do wszystkich poddanych państw traktat zawierających, którzy są w takiem położeniu że mogą z nich korzystać.

Uznaje się także iż postanowienia co do ułożenia taryfy, zawarte w dokumencie koncesyi austryackiej z dnia 17 sierpnia 1869 nie sprzeciwiają się postanowieniu artykułu 15 niniejszego traktatu.

VII do Artykułu 16.

Zgodzono się że w ruchu między przedsiębiorstwem kolei wspomnionych w Art. 1 traktatu a kolejami szwajcarskiemi i odwrotnie, zastosowanie tak zwanych taryf dyferencyalnych o ile takowe nie sprzeciwiają się postanowieniom w każdem państwie istniejącym, nie ma być wykluczonem.

VIII do Artykułu 22.

W skutku objawionego przez pełnomocników szwajcarskich życzenia rządy traktat zawierające postarają się o jak najprędsze zaprowadzenie jadących biór pocztowych na przestrzeni z Lindau do St. Margarethen.

IX do Artykułu 23.

Zobowiązanie zarządu kolei do bezpłatnego urządzenia i oddania w używanie lokalności dla służby cłowej, pocztowej, telegrafowej i policyjnej rozciąga się tylko na takie lokalności urzędowe, które będą potrzebne z powodu zetknięcia się kolei.

Jeżeli do celów wspomnionych używane będą lokalności już istniejące, natenczas za używanie ich zarząd kolei ma płacić stosunkowe wynagrodzenie, względnie rentę.

Co do wykonania budowli w dworcach kolei w Buchs i St. Margarethen, w skutku tego artykułu potrzebnych, koncesyonaryusze kolei vorarlbergskiej mają się porozumieć z zarządem zjednoczonych kolei szwajcarskich.

X.

Na szczególne życzenie rządu ces. i król. austryackiego oświadcza rząd królewsko bawarski iż gotów jest, gdyby rząd król. wirtembergski dał się do tego spowodować, wejść z nim ponownie w układy co do przedłużenia kolei opasującej jezioro bodeńskie od Lindau do Friedrichshafen, jednak pod tym wyraźnym warunkiem, że rząd ten pozwoli rządowi bawarskiemu dla polepszenia związku jego kolei z jeziorem bodeńskiem poprowadzić kolej na terytoryum wirtembergskiem od granicy kraju pod Memmingen w kierunku do Hergatz, ze śladem życzeniom Bawaryi odpowiadającym.

Bregencya, dnia 27 sierpnia 1870.

Gagern r. w. **Weber** r. w. **Tschudi** r. w.
Suttner r. w. **Weber** r. w.
Aepli r. w.

Traktat powyższy i protokół końcowy ogłaszają się jako obowiązujące w królestwach i krajach reprezentowanych w radzie państwa.

Wiedeń, dnia 10 lutego 1871.

Schaeffle r. w.

14.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 11 lutego 1871,

względem upoważnienia pobocznego urzędu cłowego I klasy w Liebau w Prusach do postępowania wywozowego z gorącemi płynami wyskokowemi.

W myśl istniejących postanowień prawnych upoważnia się poboczny urząd cłowy I klasy w Liebau w Prusach do postępowania wywozowego z gorącemi płynami wyskokowemi, wywożonemi za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu podatku konsumcyjnego.

Holzgethan r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt VII. — Wydany i rozesłany dnia 27 lutego 1871.

15.

Ustawa z dnia 26 lutego 1871,

względem dalszego poboru podatków i opłat tudzież opędzenia wydatków rządowych w miesiącu marcu 1871.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Udzielone ministerstwu ustawą z dnia 28 listopada 1870 (Dz. u. p. Nr. 138 z r. 1870) upoważnienie do pobierania w czasie od dnia 1 stycznia do końca lutego 1871 istniejących stałych i niestałych podatków i opłat wraz z dodatkami stósownie do obowiązujących obecnie ustaw o opodatkowaniu, a mianowicie dodatków do podatków stałych w wysokości ustawą finansową z dnia 12 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 52) ustanowionej, i do opędzania w czasie tym wydatków administracyjnych w miarę potrzeby na rachunek kredytów, ustawą finansową na rok 1871 w odnośnych rozdziałach i tytułach ustanowić się mających, rozciąga się na miesiąc marzec 1871.

Artykuł II.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 26. lutego 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Scholl** r. w.
Jireczek r. w. **Schaeffle** r. w. **Habietinek** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt VIII. — Wydany i rozesłany dnia 12 marca 1871.

16.

Rozporządzenie ministerstwa rolnictwa z dnia 10 marca 1871,

względem odstanawiania klaczy krajowych ogierami rządowemi w królestwach i krajach reprezentowanych w radzie państwa.

Odstanawianie klaczy krajowych ogierami rządowemi ma się odbywać w roku 1871 podług przepisów i taks ogłoszonych na rok 1868 rozporządzeniem ministerstwa rolnictwa tudzież ministerstwa wojny dla całego państwa, ministerstwa spraw wewnętrznych i ministerstwa skarbu z dnia 7 marca 1868 (Dz. u. p. Nr. 23.).

Za ogiery normandzkie sprowadzone z Francyi i umieszczone w stacyach ogierów rządowych pobierać się ma taksa od skoku w kwocie czterech złotych od klaczy.

Schaeffle r. w.

17.

Rozporządzenie całego ministerstwa z dnia 11 marca 1871,

względem zniesienia mocy obowiązującej rozporządzenia cesarskiego z dnia 28 lipca 1870, którem odnośnie do §. 14 ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141) zmieniony został tymczasowo §. 14 statutów uprzyw. austr. banku narodowego.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 28 lipca 1870 (Dz. u. p. Nr. 93), którem uprzyw. austr. bank narodowy upoważniony został znajdujące się w jego posiadaniu wexle na targi zagraniczne do wysokości maxymalnej 33 milionów złotych zaliczyć do pokrycia metalem

banknotów w obiegu będących, wyjmuje się znowu z mocy obowiązującej, ponieważ izba deputowanych rady państwa uznała w prawdzie iż rozporządzenie to w ówczesnych stosunkach było nagląco potrzebnem, ze względem jednak na zmianę stosunków, jaka w tym czasie nastąpiła, nie udzieliła mu swego zezwolenia.

Rozporządzenie niniejszę ma wejść natychmiast w moc obowiązującą.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Scholl** r. w.
Jireczek r. w. **Schaeffle** r. w. **Habietinek** r. w.

Dziennik ustaw Państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt IX. — Wydany i rozesłany dnia 16 lutego 1871.

18.

Ogłoszenie ministerstwa handlu z dnia 11 marca 1871,

względem wygaśnięcia koncesyi na kolej żelazną z Leibnitz na Schwanberg do Eibiswald.

Ponieważ koncesya na budowę i ruch parowej kolei żelaznej ze stacyi uprzyw. spółki kolei południowej w Leibnitz na Wies do Schwanberg i Eibiswald, udzielona dokumentem z dnia 11 czerwca 1866 Dz. u. p. Nr. 80 z roku 1866, spółce akcyjnej ces. król. uprzyw. rafineryi cukru w Gracu, właścicielom kopalni węgla i fabryk J. Pann, J. Prattes, J. Radimsky, W. Radimsky, J. Kleindienst, M. Schuch, F. Reitterer i A. Schrotz i Spółka, tudzież inżynierowi A. Demarteau, nie została wykonaną, przeto stósownie do najwyższego postanowienia z dnia 27 lutego 1871, w myśl §. 18 powyższego dokumentu koncesyi, uznaje się ją jako wygasłą z powodu niedotrzymania terminów budowy koncesyą przepisanych.

Schäffle r. w.

19.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 15 marca 1871,

mocą którego zakaz wywozu i przewozu broni, części składowych broni, amunicyi i przedmiotów amunicyi wszelkiego rodzaju znosi się.

W skutku uchwały rady ministrów i w porozumieniu z ministerstwem królewsko-węgierskiem wydany na dniu 21 lipca (Dz. u. p. Nr. 91) dla całej granicy austryacko-węgierskiego obszaru cłowego zakaz wywozu i przewozu broni, części składowych broni i przedmiotów amunicyi wszelkiego rodzaju znosi się.

Zakaz niniejszy wchodzi w moc obowiązującą z dniem, w którym urzędy cłowe będą o nim zawiadomione.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

Dziennik ustaw Państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt X. — Wydany i rozesłany dnia 21 marca 1871.

20.

Ogłoszenie ministerstwa skarbu z dnia 15 marca 1871,

którem ustanawia się ostateczny termin wypłaty odsetków dla obligacyi (metalliques) pożyczek 5% mon. kon. opatrzonych kuponami z lat 1816 do 1848, 1851 serya A, 1852, 1856 i 1857, dalej dla obligacyi długu w walucie austryackiej z kuponami, pochodzących z dozwolonej najwyższem postanowieniem z dnia 3 września 1858 konwersyi obligacyi w mon. kon. oprocentowanych niżej 5%, nareszcie dla obligacyi z kuponami długu w mon. kon. pochodzącego z wylosowania dawniejszego długu państwa w skutku najwyższego patentu z d. 21 marca 1818.

Na mocy upoważnienia udzielonego ustawą z dnia 24 marca 1870 (Dz. u. p. Nr. 37) i w dodatku do obwieszczeń ministerstwa skarbu z dnia 2 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 38) i z dnia 23 czerwca 1870 (Dz. u. p. Nr. 84) ustanawia się dla następujących gatunków długu państwa jako ostateczny termin wypłaty odsetków w którym odsetki będą wypłacone jeszcze na podstawie dotychczasowych, przeznaczonych do konwersyi dawnych tytułów długu:

Dla obligacyi (metalliques) pożyczek 5% mon. kon. z lat 1816 do 1848, 1851 serya A, 1852, 1856 i 1857 opatrzonych kuponami, dalej dla obligacyi z kuponami długu w mon. kon. oprocentowanego po 4%, 4½ % i 5% pochodzącego z wylosowania dawniejszego długu państwa w skutku najwyższego patentu z dnia 21 marca 1818, których termin oprocentowania przypada:

w styczniu — lipcu, dzień pierwszego stycznia 1872,
w lutym — sierpniu, dzień pierwszego lutego 1872,
w marcu — wrześniu, dzień pierwszego marca 1872,
w kwietniu — październiku, dzień pierwszego października 1871,
w maju — listopadzie, dzień pierwszego listopada 1871,
w czerwcu — grudniu, dzień pierwszego grudnia 1871.

Dalej dla obligacyi z kuponami długu w walucie austryackiej pochodzącego z dozwolonej najwyższem postanowieniem z dnia 3 września 1858 konwersyi obligacyi w mon. kon. oprocentowanych niżej 5%, których termin oprocentowania przypada:

w lutym — sierpniu, dzień pierwszego lutego 1872,
w maju — listopadzie, dzień pierwszego listopada 1871,
w czerwcu — grudniu, dzień pierwszego grudnia 1871.

Procentów przypadających po tych terminach, kasa państwa nie będzie już wypłacać na podstawie dawnych tytułów długu i przypadające po tych terminach kupony nie będą

już przyjmowane przy uiszczaniu podatków rządowych i opłat, dalsze zaś oprocentowanie będzie wypłacane tylko na podstawie nowych tytułów długu (po konwersyi).

Co do tych obligacyi powyższych kategoryi, od których odsetki pobierane bywają za kwitami, ostateczny termin wypłaty odsetków od tychże dopiero później ustanowiony ogłoszony będzie.

Holzgethan r. w.

21.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 16 marca 1871,

względem zniesienia urzędów podatkowych głównych i ustanowienia urzędów wymiaru należytości w Górnej Austryi, Karyntyi, Krainie, Szląsku, Bukowinie i Wybrzeżu.

W skutku najwyższego postanowienia z dnia 20 października 1870, urzędy podatkowe główne, w Górnej Austryi, Karyntyi, Krainie, Szląsku, Bukowinie i Wybrzeżu istniejące, zostają zniesione, a natomiast ustanawiają się dla tych krajów koronnych urzędy wymiaru należytości, a mianowicie:

w Lincu dla Górnej Austryi,
„ Celowcu dla Karyntyi,
„ Lublanie dla Krainy,
„ Opawie dla Śląska,
„ Tryeście dla miasta Tryestu i jego okręgu, tudzież dla Gorycyi, Gradyski, Istryi wraz z wyspami kwarnarskiemi i
„ Czerniowcach dla Bukowiny.

Urzędom wymiaru należytości nadaje się co do poruczonych im czynności stęplowych i wymiaru należytości zakres działania dotychczasowych urzędów podatkowych głównych. Nowe urzędy wymiaru należytości rozpoczną czynności z dniem 30 marca 1871, w którym to terminie urzędy podatkowe główne zaprzestają swojej działalności.

O czem ogłasza się odnośnie do rozporządzeń ministerstwa skarbu z dnia 18 marca, 19 maja, 16 czerwca, 21 czerwca, 16 i 27 lipca i 15 września 1864 Dz. u. p. Nr. 30, 45, 46, 52, 55, 59, 66, 77, tudzież z dnia 10 września 1868 Dz. u. p. Nr. 129.

Holzgethan r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XI. — Wydany i rozesłany dnia 30 lutego 1871.

22.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i wyznań z dnia 24 marca 1871,

względem zawierania małżeństw ze strony poddanych Wielkiego księstwa Badeńskiego w Austryi.

Według doniesienia rządu Wielkiego księstwa Badeńskiego ustawa badeńska z dnia 5 maja 1870 o ułatwieniach przy zawieraniu małżeństw zniosła ograniczenia policyjne w tym względzie, w skutku czego władze Wielkiego księstwa nie będą już udzielać pozwolenia na zawarcie małżeństwa.

Natomiast według §. 92 ustawy badeńskiej z dnia 21 grudnia 1869 o udowodnieniu stanu cywilnego i o formalnościach przy zawieraniu małżeństwa, poddani Wielkiego księstwa Badeńskiego, którzy chcą zawrzeć małżeńswo za granicą, powinni postarać się o dowód dopuszczalności małżeństwa i zapowiedzi także w kraju (to jest w Badenie). Wystawianie świadectw dopuszczalności małżeństwa tak pod względem cywilnym jak i pod względem prawa publicznego należy do urzędów sądowych Wielkiego księstwa, ogłaszanie zaś zapowiedzi do burmistrzów lub ich zastępców jako urzędników stanu cywilnego.

Ponieważ stosownie do powyższego doniesienia wymagania rozporządzenia ministeryalnego z dnia 9 października 1853 Dz. u. p. Nr. 205 odpadają, przeto postanowienie tego rozporządzenia, iż jeżeli poddany Wielkiego księstwa badeńskiego chce zawrzeć tutaj małżeńswo z poddanką austryacką lub poddanką jakiegokolwiek innego państwa, małżeństwo takie tylko wtedy może być pozwolone, i ślub tylko wtedy przedsięwzięty, jeżeli narzeczony udowodni, że do tego od władz właściwych w swojej ojczyznie otrzymał pozwolenie, które w aktach małżeńskich ma być przechowane, wychodzi z dniem ogłoszenia niniejszego rozporządzenia z mocy obowiązującej.

Hohenwart r. w. **Jireczek** r. w. **Habietinek** r. w.

23.

Ustawa z dnia 29 lutego 1871,

względem dalszego poboru podatków i opłat tudzież opędzenia wydatków rządowych w miesiącu kwietniu 1871.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Udzielone ministerstwu ustawą z dnia 28 listopada 1870 (Dz. u. p. Nr. 138 z r. 1870), tudzież z dnia 26 lutego 1871 (Dz. u. p. Nr. 15 z roku 1871) upoważnienie do pobierania w czasie od dnia 1 stycznia do końca marca 1871 istniejących stałych i niestałych podatków i opłat wraz z dodatkami stosownie do obowiązujących obecnie ustaw o opodatkowaniu, a mianowicie dodatków do podatków stałych w wysokości ustawą finansową z dnia 12 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 52) ustanowionej, i do opędzenia w czasie tym wydatków administracyjnych w miarę potrzeby na rachunek kredytów ustawą finansową na rok 1871 w odnośnych rozdziałach i tytułach ustanowić się mających, rozciąga się w podobny sposób na miesiąc kwiecień 1871.

Artykuł II.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 29 marca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Scholl** r. w.
Jireczek r. w. **Schäffle** r. w. **Habietinek** r. w.

Dziennik ustaw Państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XII. — Wydany i rozesłany dnia 9 kwietnia 1871.

24.

Ogłoszenie ministerstwa handlu z dnia 29 marca 1871,

względem wygaśnięcia koncesyi na kolej z Hranic (Weisskirchen) do Żyliny (Sillein).

Ponieważ koncesya na budowę i ruch parowej kolei żelaznej z Hranic do Żyliny udzielona dokumentem koncesyi z dnia 18 września 1863 Dz. u. p. Nr. 90 z roku 1863 Emilowi Raikemowi z Wsetina i Janowi Chrzcicielowi Evenowi z Brukseli, nie została wykonaną, przeto stosownie do najwyższego postanowienia z dnia 24 marca 1871 w myśl §. 15 powyższego dokumentu koncesyi, uznaje się ją jako wygasłą z powodu niedotrzymania terminów budowy koncesyą przepisanych.

Schäffle r. w.

25.

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1871,

którą dozwolonym zostaje pobór kontyngensów rekruckich w roku 1871 potrzebnych dla uzupełnienia wojska stałego (marynarki wojennej) i rezerwy zastępczej.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Na podstawie §. 13 ustawy o obronie z dnia 5 grudnia 1868 pozwala się na rok 1871 kontyngens rekrucki z pomiędzy zdatnych do broni w klasach wieku prawnie powołanych w ilości ustawą z dnia 22 maja 1869 postanowionej a mianowicie 56.041 ludzi dla wojska stałego i marynarki wojennej, tudzież 5.604 ludzi dla rezerwy zastępczej.

Artykuł II.

Prawne rozdzielenie tych kontyngensów (§. 30 u. o ob.) ma nastąpić w stosunku liczby ludności krajowej na podstawie konskrypcyi z dnia 31 grudnia 1869.

Artykuł III.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Artykuł IV.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi obrony krajowej, który w tym względzie winien porozumieć się z ministerstwem wojny dla całego państwa.

Meran, dnia 7 kwietnia 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Scholl** r. w.

Dziennik ustaw Państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XIII. — Wydany i rozesłany dnia 22 kwietnia 1871.

26.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 3 kwietnia 1871,

względem założenia puncerowni w Sebenico.

Odnośnie do rozporządzenia z dnia 30 listopada 1866 (Dz. u. p. Nr. 149) podaje się do wiadomości, że w Sebenico będzie założona puncerownia, która wejdzie w życie z dniem 1 czerwca 1871.

Puncerownia ta będzie połączona z urzędem podatkowym w Sebenico, będzie obejmować powiaty Scardona, Dernis, Verlicca i Knin, znaku urzędowego M8 używać, i urzędowi puncerunkowemu w Tryeście podlegać będzie.

Holzgethan r. w.

27.

Obwieszczenie całego ministerstwa z d. 16 kwietnia 1871,

względem uchwały rady państwa co do rozporządzenia cesarskiego z dnia 29 sierpnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 108) którem ustanowiony został ostateczny termin ściągnięcia monety zdawkowej papierowej i monety zdawkowej srebrnej po sześć krajcarów mon. kon.

Podaje się niniejszem do wiadomości że rada państwa udzieliła konstytucyjne zezwolenie postanowieniu wydanemu rozporządzeniem cesarskiem z dnia 29 sierpnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 108) którem odnośnie do §. 14 ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141) ustanowiony został ostateczny termin ściągnięcia monety zdawkowej papierowej i monety zdawkowej srebrnej po sześć krajcarów mon. kon.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Scholl** r. w.
Jireczek r. w. **Schäffle** r. w. **Habietinek** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XIV. — Wydany i rozesłany dnia 29 kwietnia 1871.

28.

Ustawa z dnia 17 kwietnia 1871,

względem uwolnienia od stempli i opłat pertraktacyi w celu dalszego przeprowadzenia wykupna i regulacyi ciężarów gruntowych w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem krakowskiem.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

I.

Aby ułatwić dalsze przeprowadzenie wykupna i regulacyi ciężarów gruntowych w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem krakowskiem, postanawia się że zawarte w §. 42 patentu z dnia 5 lipca 1853 Dz. u. p. Nr. 130 uwolnienia od opłat i wtedy zastosowane być mają, gdy w drodze prawodawstwa krajowego wyrzeczone będzie rozszerzenie postanowień patentu z dnia 5 lipca 1853 Dz. u. p. Nr. 130 na inne prawa dochodów i użytkowania.

II.

Wykonanie ustawy niniejszej, która ma wejść w moc obowiązującą jednocześnie z ustawą krajową, wydać się mającą w celu dalszego przeprowadzenia wykupna i regulacyi ciężarów gruntowych w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem, porucza się ministrowi skarbu.

Schönbrun, dnia 17 kwietnia 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

29.

Ustawa z dnia 19 kwietnia 1871,

względem pozwolenia na zakupno gruntu leśnego Pfaffenburg dla fideikomisu realnego hrabiego Czernina.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Grunt leśny „Pfaffenberg“ zwany, położony w gminie podatkowej Kerty, parcela Nr. 306. przestrzeni 12 morgów 1575 sążni kwadratowych i parcela Nr. 307, przestrzeni 2 morgi 830 sążni kwadratowych, pozwala się nabyć dla fideikomisu realnego Petersburg położonego w Czechach a przez Hermana Czernina, hrabię Chudenic ustanowionego, tudzież połączyć ten grunt leśny z wspomnionym fideikomisem.

§. 2.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi sprawiedliwości.

Schönbrun, dnia 19 kwietnia 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Habietinek** r. w.

30.

Ustawa z dnia 19 kwietnia 1871,

względem połączenia dóbr Sorgendorf i gruntów Writza z fideikomisem Ambrożego hrabiego Thurna.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje

§. 1.

Dobra Sorgendorf zapisane w tabuli krajowej karyntyjskiej, księga główna Tom. XII, Fol. 481, tudzież położone w gminie podatkowej Bleiburg grunta niegdyś Jana Writza, parcele Nr. 530, 531 i 532, zapisane w księdze gruntowej Tom. II, Fol. 104 i 105, tudzież Tom. XXVII, Fol. 326, pozwala się nabyć dla fideikomisu realnego Bleiburg położonego w Karyntyi a przez Ambrożego hrabiego Thurna ustanowionego, i połączyć wspomnione realności z tym fideikomisem za odstąpieniem Alpy Wildenstein należącej do

fideikomisu a w gminie podatkowej Enzelsdorf położonej i należących do fideikomisu obligacyi indemnizacyjnych księstwa karyntyjskiego w wartości nominalnej 43.700 złr. mon. kon

§. 2.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi sprawiedliwości.

Schönbrun, dnia 19 kwietnia 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Habietinek** r. w.

31.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 1871,

względem dalszego poboru podatków i opłat, tudzież opędzenia wydatków rządowych w miesiącu maju 1871.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Udzielone ministerstwu ustawą z dnia 28 listopada 1870 (Dz. u. p. Nr. 138) tudzież z dnia 26 lutego i 29 marca 1871 (Dz. u. p. Nr. 15 i 23) upoważnienie do pobierania w czasie od dnia 1 stycznia do końca kwietnia 1871 istniejących stałych i niestałych podatków i opłat wraz z dodatkami stosownie do obowiązujących obecnie ustaw o opodatkowaniu, a mianowicie dodatków do podatków stałych w wysokości ustawą finansową z dnia 12 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 52) ustanowionej, i do opędzenia w czasie tym wydatków administracyjnych w miarę potrzeby na rachunek kredytów ustawą finansową na rok 1871 w odnośnych rozdziałach i tytułach ustanowić się mających, rozciąga się w podobny sposób na miesiąc maj 1871.

Artykuł II.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 27 kwietnia 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Scholl** r. w. **Jireczek** r. w.

Schäffle r. w. **Habietinek** r. w. **Grocholski** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XV. — Wydany i rozesłany dnia 10 maja 1871.

32.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 30 kwietnia 1871,

postanawiające, w których kasach rządowych powinna się odbywać wypłata przekazów, wystawiać się mających na zwrót podatku konsumcyjnego od płynów spirytusowych, a względnie, w których takowe mają być przyjmowane jako gotowizna przy opłacie podatku od wódki.

Odnośnie do rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 5 grudnia 1870 względem postępowania przy wywozie płynów spirytusowych za zwrotem podatku konsumcyjnego (Dz. u. p. Nr. 139), pozwala się, aby wysyłający, który uzyskał pozwolenie takiego wywozu, nie wymieniał tej kasy, w której na mocy postanowienia L. 4 owego rozporządzenia, przekaz na zwrót podatku miał być wypłaconym a względnie przyjętym jako gotowizna przy opłacie podatku od wódki, lecz aby wymienił w przepisanej deklaracyi wywozu inną kasę, podług własnego wyboru, którą jednak w krajach korony węgierskiej może być tylko kasa królewskiego urzędu podatkowego, kasa królewskiego urzędu cłowego głównego, lub kasa krajowa główna w Zagrzebiu; w królestwach zaś i krajach reprezentowanych w Radzie państwa,tylko c. k. krajowa kasa główna, kasa c. k. urzędu podatkowego lub kasa c. k. urzędu cłowego głównego.

Pozwolenie te wchodzi w moc obowiązującą z dniem jego ogłoszenia.

Holzgethan r. w.

33.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu i handlu z dnia 5 maja 1871,

względem ustanowienia ekspozytury urzędu cłowego głównego w Trutnowie, w tamtejszym dworcu kolei i upoważnienia tego urzędu cłowego, a względnie ekspozytury, do stosowania postępowania cłowego skróconego w obrocie na kolejach żelaznych.

Z powodu wciągnięcia miasta Trutnowa w Czechach w sieć kolei żelaznych, ustanowioną została w dworcu kolei północno-zachodniej austryackiej tamże, ekspozytura urzędu cłowego głównego II klasy w Trutnowie, która rozpoczęła czynności swoje już z dniem 1 maja 1871.

Wspomniony urząd cłowy główny a względnie jego ekspozyturę upoważnia się do stosowania skróconego postępowania cłowego (w drodze opowiedzenia) w obrocie na kolejach żelaznych według przepisu z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175).

Holzgethan r. w.

34.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, skarbu i handlu z dnia 7 maja 1871,

którem zabrania się przywóz i przewóz starej odzieży, bielizny nieoczyszczonej i pościeli nieoczyszczonej, z Szwajcaryi, Niemiec i królestwa polskiego.

Dla zapobieżenia rozszerzaniu się chorób zaraźliwych, zabrania się na czas nieograniczony, w porozumieniu z kr. węgierskiemi ministerstwami spraw wewnętrznych, skarbu i handlu, przywóz i przewóz starej odzieży, bielizny nieoczyszczonej i pościeli nieoczyszczonej, z Szwajcaryi, Niemiec i królestwa polskiego.

Zakazowi temu nie ulegają jednak rzeczy podróżnych, jakoteż przedmioty w skutku przesiedlania się przywożone.

Rozporządzenie to wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XVI. — Wydany i rozesłany dnia 17 maja 1871.

35.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1871,

względem uzupełnienia kolei Arcyksięcia Rudolfa linią kolei z Villach do Tarvis.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł 1.

W celu połączenia linii kolei St. Michael-Villach i Lublana-Tarvis upoważnia się rząd do udzielenia koncesyi Towarzystwu akcyjnemu kolei Arcyksięcia Rudolfa na budowę i ruch parowej kolei żelaznej z Villach do Tarvis, z takiemi samemi postanowieniami i w taki sam sposób, jak kolei Arcyksięcia Rudolfa na budowę linii Lublana-Tarvis ustawą z dnia 9 lipca 1868 (Dz. u. p. Nr. 103), tudzież dokumentem koncesyi z dnia 23 lutego 1869 (Dz. u. p. Nr. 38.)

Artykuł 2.

W tym celu zagwarantowany na mocy §. 15 powyższego dokumentu koncesyi czysty dochód kapitału zakładowego linii Lublana-Tarvis, doliczać się mający do zagwarantowanego kapitału zakładowego kolei Arcyksięcia Rudolfa, może być podwyższony dla nowej linii kolei, w miarę ryczałtowej sumy wydatków na budowę kolei, najwięcej o 260.000 złr. srebrem, od dnia otwarcia ruchu na całej linii kolei z Villach do Tarvis.

Na umorzenie kapitału ma być obrócona z tego czystego dochodu taka kwota, jaką ustanowi administracya państwa podług planu amortyzacyjnego, przez nią zatwierdzić się mającego, według którego kapitał, wyłożony na nową linią, ma być umorzony w przeciągu trwania koncesyi, udzielonej na linią Lublana-Tarvis.

Artykuł 3.

W razie udzielenia tej koncesyi rząd winien mieć staranie, aby roboty budownicze były rozdane w drodze rozpisania ofert.

Artykuł 4.

Linia kolei Villach-Tarvis ma być wybudowana i oddana na użytek publiczny w przeciągu dwóch lat, licząc od dnia udzielenia koncesyi.

Artykuł 5.

Jak w ogólności, tak i w szczególności pod względem taryf i zniżania tychże w razie przesyłania transportów na większe odległości, linia Villach-Tarvis ma być uważana i traktowana jako integralna część składowa linii Lublana-Tarvis, a względnie, kolei Arcyksięcia Rudolfa.

Artykuł 6.

Gdyby układy rządu z koleją Arcyksięcia Rudolfa względem udzielenia jej koncesyi na budowę, nie doprowadziły do pomyślnego rezultatu, rząd jest upoważnionym przedsięwziąć budowę na koszt państwa i w tym celu udziela się mu na rok 1871 kredyt w sumie dwa miliony złotych.

Artykuł 7.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi handlu i ministrowi skarbu.

Schönbrunn, dnia 24 kwietnia 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

36.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 7 maja 1871,

względem upoważnienia urzędu cłowego pobocznego I klasy w Bajaszestie na Bukowinie do postępowania wywozowego z cukrem i piwem.

Dodatkowo do obwieszczenia z dnia 5 czerwca 1870 (Dz. u. p. Nr. 82) upoważnia się w myśl istniejących przepisów prawnych urząd cłowy poboczny I klasy w Bajaszestie na Bukowinie, do postępowania wywozowego przesyłkami piwa i cukru, wysyłanemi za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu podatku konsumcyjnego.

Holzgethan r. w.

37.

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych, handlu i rolnictwa z dnia 13 maja 1871,

o stósowaniu §. 27 lit. c) ustawy względem zarazy na bydło z dnia 29 czerwca 1868 Dz. u. p. Nr. 118.

Jeżeli w zastósowaniu się do §. 27 lit. *c)* ustawy względem zarazy na bydło z dnia 29 czerwca 1868 Dz. u. p. Nr. 118, polityczna władza powiatowa wyjątkowo, w wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, pozwoli sprzedawać paszę, materyał na podściółkę, bydło rzeźne, lub bydło wykazane jako niezbędnie potrzebne do gospodarstwa w okręgu zarazą dotkniętym, lub nawet po za granicami tegoż; natenczas przepisane świadectwo (dowód pochodzenia, pasport dla bydła) wystawiać będzie nie przełożony gminy, lecz sama polityczna władza powiatowa, lub komisya pomorowa w imieniu tejże władzy urzędująca, i uwidoczni w niem zastósowanie lit. *c)* §. 27 ustawy.

Stósownie do tego klauzula pasportu dla bydła (Dodatek I do rozporządzenia z dnia 7 sierpnia 1868 Dz. u. p. Nr. 119) ma opiewać w takim razie:

„Poświadcza się niniejszem, że bydło powyższe, którego transport stósownie do §. 27 „lit. *c)*, ustawy względem zarazy na bydło z 29 czerwca 1868, wyjątkowo na sprzedaż jako „bydło rzeźne, (jako niezbędnie potrzebne do gospodarstwa w N.) dozwolony został, przy „odejściu z miejsca N. położonego w okręgu zarazy, lecz wolnego od zarazy, znaleziono „zdrowem.“

„Niniejszy pasport dla bydła itd.“

Rozporządzenie to wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Hohenwart r. w. **Schäffle** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XVII. — Wydany i rozesłany dnia 20 maja 1871.

38.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 1871,

względem budowy domu własnego dla urzędu telegraficznego w Wiedniu.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Na wybudowanie nowego domu dla urzędu telegraficznego w Wiedniu pozwala się z sumy kosztów budowy, preliminowanej w kwocie ryczałtowej 670.000 złr., wydać na rok 1871 kwotę częściową 250.000 złr.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi handlu.

Wiedeń, dnia 27 kwietnia 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Schäffle** r. w.

39.

Ustawa z dnia 11 maja 1871,

względem zmiany ustawy z dnia 13 grudnia 1862 Dz. u. p. Nr. 89.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym w celu zmienienia pozycyi 47 lit. *e)* taryfy, zamieszczonej w ustawie z dnia 13 grudnia 1862, Dz. u. p. Nr. 89, rozporządzić co następuje:

§. 1.

Osobowe karty jazdy przedsiębiorstw, załatwiających tylko komunikacyę miejscową, to jest takich, które swój zakres działania ograniczają na terytoryum jednej gminy i okrąg

jednej mili od granicy tego terytoryum, są warunkowo wolne od opłat, jeżeli najwyższa cena jazdy, jaką przedsiębiorstwo pobiera za przewiezienie jednej osoby, nie przewyższa dwudziestu centów.

§. 2.

Opłata maxymalna ustanowiona w taryfie, pozycya 47 lit. *e)*, podwyższa się z 15 cen. na 25 centów.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi skarbu.

Neuberg, dnia 11 maja 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XVIII. — Wydany i rozesłany dnia 28 maja 1871.

40.

Ustawa z dnia 8 maja 1871,

względem płac i stopnia ciała nauczycielskiego c. k. akademii sztuk pięknych w Wiedniu.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Profesorom zwyczajnym przedmiotów sztuki w akademii sztuk pięknych w Wiedniu wyznacza się płacę etatową po 2.200 złr. wal. austr., ta zaś co lat pięć, które profesor spędzi na tej posadzie, aż do 25 roku włącznie, podwyższana będzie o 200 złr.

Dochody dyrektora akademii, jeżeli kierownictwo instytutu jest mu poruczone stale, składają się z etatowej płacy profesorskiej, połączonej z prawem do dodatków pięcioletnich i osobnego dodatku w kwocie 500 złr. rocznie, który przy przeniesieniu na emeryturę będzie wzięty w rachunek podobnie jak dodatki pięcioletnie.

§. 2.

Stosownie do okoliczności i wymagania stosunków profesorom niektórym mogą także być przyzwolone płace wyższe od etatowych i inne korzyści.

§. 3.

Płace wspomnione w §. 1 należą się dyrektorowi i profesorom od dnia 1 stycznia 1871. Pierwszy dodatek pięcioletni otrzymają dnia 1 stycznia 1876. Ci jednak, którzy z dniem 1 stycznia 1871 dziesięć lat służby przy akademii ukończyli, lub ukończą przed dniem 1 stycznia 1876, zaczną pobierać pierwszy dodatek pięcioletni, w pierwszym razie, od tego dnia, w drugim zaś, po ukończeniu lat dziesięciu służby. Ci, którzy przed dniem 1 stycznia 1876 ukończą dwadzieścia lat służby, zaczną pobierać drugi dodatek pięcioletni od chwili ukończenia służby dwudziestoletniej.

§. 4.

Do tych, którzy już przed wejściem ustawy niniejszej w moc obowiązującą, mieli pretensye do większych pod jakimkolwiek względem korzyści, niż to przepisanem jest w §§. 1 i 3, postanowienia te będą tylko wtedy zastosowane, jeżeli sami zażądają, aby z nimi w każdym względzie według tychże postąpiono.

Żądanie takie wolno im postawić w każdym czasie dopóki pozostają w czynnej służbie.

§. 5.

Dodatek na mieszkanie podwyższa się profesorom od d. 1 stycznia 1871 do 400 złr.

§. 6.

Dyrektor i profesorowie zaliczają się do VI klasy dyet.

§. 7.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia. Jej wykonanie porucza się ministrowi oświecenia.

Wiedeń, dnia 8 maja 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Jireczek** r. w.

41.

Ustawa z dnia 16 maja 1871,

względem przyznania profesorom rządowych szkół średnich w Wiedniu dodatku miejscowego.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Ograniczenie zawarte w §. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 1870, Dz. u. p. Nr. 46. według którego profesorom rządowych szkół średnich w Wiedniu nie należy się dodatek miejscowy w kwocie 150 złr. rocznie, zostaje zniesione.

§. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia, wykonanie zaś jej porucza się ministrowi oświecenia.

Wiedeń, dnia 16 maja 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Jireczek** r. w.

42.

Ustawa z dnia 27 maja 1871,

względem dalszego poboru podatków i opłat, tudzież opędzenia wydatków rządowych w miesiącu czerwcu 1871.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Udzielone ministerstwu ustawami z dnia 28 listopada 1870 (Dz. u. p. Nr. 138) z dnia 26 lutego 1871 Dz. u. p. Nr. 15, z dnia 29 marca 1871, Dz. u. p. Nr. 23 i z dnia 27 kwietnia 1871, Dz. u. p. Nr. 31 upoważnienie do pobierania w czasie od dnia 1 stycznia do końca maja 1871 istniejących stałych i niestałych podatków i opłat wraz z dodatkami rządowemi, stosownie do obowiązujących obecnie ustaw o opodatkowaniu, a mianowicie dodatków do podatków stałych, w wysokości ustawą finansową z dnia 12 kwietnia 1870 Dz. u. p. Nr. 52 przepisanej, i upoważnienie do opędzenia w czasie tym wydatków administracyjnych w miarę potrzeby na rachunek kredytów, ustawą finansową na rok 1871 w odnośnych rozdziałach i tytułach ustanowić się mających, rozciąga się w podobny sposób na miesiąc czerwiec 1871.

Artykuł II.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 27 maja 1871.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Scholl** r. w. **Jireczek** r. w.

Schäffle r. w. **Habietinek** r. w. **Grocholski** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XIX. — Wydany i rozesłany dnia 31 maja 1871.

43.

Ustawa z dnia 15 maja 1871,

względem wymierzania objętości okrętów handlowych pływających po morzu.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

W austryackich portach morskich każdy okręt handlowy, czy jest własnością krajowców lub cudzoziemców, czy jest zbudowany w warsztatach krajowych czy zagranicznych, albo którego części składowe zostały przerobione w ten sposób, że to mogło mieć wpływ na jego objętość, powinien być według przepisów ustawy niniejszej wymierzonym, dla obliczenia jego objętości.

§. 2.

Postanowienia wykonawcze o wymierzaniu w drodze rozporządzenia wydać i jednocześnie z niniejszą ustawą ogłosić się mające, ile odnoszą się do wymierzania okrętów handlowych z pokładem, mogących być wymierzonemi w zupełności, powinny odpowiadać systemowi wymierzania przyjętemu w Anglii, i w ogóle być zastósowanemi do angielskiego trybu wymierzania.

§. 3.

Od obowiązku poddania się wymierzeniu wolne są okręty państw, w których zaprowadzona jest taka sama metoda wymierzania jak w Austryi, i których dowody wymierzenia będą zatem w drodze rozporządzenia uznane, jako mające wagę w kraju tutejszym; tudzież okręty państw, z któremi pod tym względem zawarte będą osobne traktaty.

§. 4.

Do czynności wymierzenia okrętów używana będzie miara metryczna.

Ułamki metra wyrażane będą decymetrami i centymetrami.

Ułamki centymetra opuszczają się, jeżeli wynoszą pół centymetra lub mniej; natomiast eżeli wynoszą więcej niż pół centymetra, będą policzone za cały centymetr.

§. 5.

Liczebny wypadek wymierzenia wyraża objętość okrętu wymierzonego, prawnie obliczoną. Ułamki wynoszące pół beczki lub mniej, opuszczają się, większe zaś niż pół beczki, mają być doliczane jako cała beczka. Właściwy urząd portowy i władza zdrowia morska wystawia dokument, w którym wyrażony jest rezultat wymierzenia.

§. 6.

Jeżeli okręty poruszane są siłą pary, lub inną, której utworzenie lub przenoszenie wymaga miejsca na ustawienie maszyny wewnątrz okrętu, natenczas od całkowitej objętości, należy odciągnąć objętość tej przestrzeni, którą zajmują przyrządy do utworzenia i przenoszenia siły poruszającej, jakoteż rzeczywiste i stałe magazyny węgla.

Objętość, odciągnąć się mająca, nie może jednak nigdy wynosić więcej, niż 50% całkowitej objętości.

Pozostała reszta objętości jest prawnie uznaną objętością odnośnego okrętu.

§. 7.

Wymierzanie okrętów uskutecznia miernik przysięgły, z interwencyą urzędnika właściwego urzędu portowego i władzy zdrowia morskiej.

Wymierzanie okrętów w warsztacie tylko wtedy może być przedsiębrane, gdy okręt jest zupełnie gotowy do wyjścia pod żagle.

W miejscach, w których nie ma miernika przysięgłego, okręty krajowe powinny być wymierzane przez miernika przysięgłego, zamieszkałego najbliżej; ale właściwy urząd portowy i władza zdrowia morska może pozwolić, aby okręty takie, chcąc się poddać wymierzaniu, udawały się do jednego z portów krajowych, w którym miernik przysięgły ma siedzibę.

Okręty nabyte zagranicą, lub zagraniczne, z wyjątkiem wymienionych w §. 3, gdy przybędą do portu krajowego, w którym nie ma miernika przysięgłego, a właściciel ich lub szyper nie wezwie miernika przysięgłego, najbliżej zamieszkałego, do ich wymierzenia; wymierzone będą tym sposobem, że ich objętość podana w papierach okrętowych, zredukowana będzie do cyfr odpowiednich przepisom. Objętość, zapomocą redukcyi obliczona, uważana będzie jako prawna, dopóki okręt odnośny nie zawinie do portu krajowego, w którym ma siedzibę miernik przysięgły.

§. 8.

Właściciel okrętu lub jego zastępca, odbierając dowód wymierzenia (§. 5), podlegający przepisanemu ostemplowaniu, winien złożyć tytułem taksy za wymierzenie:

a) od okrętu mającego przeszło 100 beczek, kwotę taką, aby od jednej beczki ryczałtowego wyniku wymierzenia nie wypadało więcej niż sześć centów;

b) od okrętów mających 16 do 100 beczek, kwotę, która nie może wynosić więcej niż pięć złotych.

Oprócz tego, jeżeli miernikowi przysięgłemu należą się koszta podróży i wyżywnego, takowe pokrywa właściciel okrętu lub jego zastępca.

Za wymierzenie okrętów mających objętości do 15 beczek włącznie, i okrętów bez pokładu, żadna opłata pobieraną nie będzie.

§. 9.

Dowody wymierzenia okrętów, które były wymierzone w jednym z portów krajowych przed wejściem ustawy niniejszej w moc obowiązującą, są ważne dopóty, dopóki okręt nie zawinie do jednego z portów krajowych, w którym jest obecnym miernik przysięgły, gdzie ma być przedsięwziętem wymierzenie według postanowień niniejszej ustawy.

Zresztą właściciel okrętu może żądać, aby objętość jego okrętu była obliczona zapomocą redukcyi wskazanej w §. 7, w którym to razie, cyfry otrzymane tym sposobem, będą miały wagę dopóty, dopóki okręt nie zawinie do portu krajowego, w którym znajduje się miernik przysięgły.

§. 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą w trzy miesiące po jej ogłoszeniu.

W terminie tym wychodzą z mocy obowiązującej wszystkie obecnie istniejące przepisy o wymierzaniu okrętów handlowych pływających po morzu, jak nie mniej postanowienia §§. 2 i 3 ustawy z dnia 25 lutego 1865 Dz. u. p. Nr. 13 względem opłaty beczkowego, tudzież taks policyjnych i kontumacyjnych, ile odnoszą się do parostatków.

§. 11.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi handlu.

Schönbrunn, dnia 15 maja 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Schäffle** r. w.

44.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 24 maja 1871,

odnoszące się do wykonania ustawy o wymierzaniu objętości okrętów handlowych pływających po morzu.

W celu wykonania ustawy z dnia 15 maja b. r. *) o wymierzaniu objętości okrętów handlowych wydają się postanowienia następujące:

I. Prawidła wymierzania.

§. 1.

Wymierzanie ma być przedsiębrane według następujących prawideł:

Prawidło I. Według tego prawidła wymierzane będą wszystkie statki handlowe, na których przepisane tutaj wymiary mogą być zdjęte, z wyjątkiem statków bez pokładu.

Prawidło II. Według tego prawidła wymierzane będą statki handlowe, z wyjątkiem statków bez pokładu, wtedy, jeżeli magazyny ich, podczas pobytu w porcie krajowym, nie są o tyle wypróżnione, aby można było przedsięwziąść wymierzanie według prawidła I.

Prawidło III. Ma być stosowane do wszystkich statków handlowych bez pokładu.

Okręty krajowe, wymierzone według prawidła II, ulegają jeszcze wymierzeniu według prawidła I, jak tylko będzie można zdjąć przepisane tam wymiary.

a) O wymierzaniu według prawidła I.

§. 2.

Przy wymierzaniu okrętów według prawidła I., jako pokład towarowy uważany będzie na okrętach o jednem lub dwu piętrach, pokład górny, na okrętach zaś o więcej niż dwóch piętrach, pokład drugi, licząc z dołu w górę.

*) Dz. u. p. Nr 43.

Długość okrętu mierzy się środkiem okrętu po górnej stronie pokładu towarowego, a mianowicie od wewnętrznej strony wewnętrznego ocembrowania burty na tramie przednim aż do wewnętrznej strony wewnętrznego ocembrowania na tylnej części okrętu, przyczem na bale ocembrowania policzona będzie średnia grubość tychże, strącona zaś będzie cyfra odpowiadająca pochyłości tramu przedniego i tylnego w grubości pokładu i pochyłości tramu tylnego w trzeciej części wygięcia belki.

Jeżeli na pokładzie są podwyższenia lub zagłębienia, wymiar w rachunek wziąść się mający, powinien być zdjęty tak, jakby przerw wcale nie było.

Zmierzoną tym sposobem długość dzieli się na części równe, których ilość zależy od tego, do której klasy okręt należy, mianowicie według następującej skali:

1. Klasa: okręty, na których długość pokładu towarowego według powyższych zasad zmierzona, a wynosząca $15^{42}/_{100}$ metrów lub mniej, dzieli się na części równych cztery.

2. Klasa: okręty, na których długość pokładu towarowego według powyższych zasad zmierzona, a wynosząca przeszło $15^{42}/_{100}$, ale najwięcej $36^{38}/_{100}$ metrów, dzieli się na części równych sześć.

3. Klasa: okręty, na których długość pokładu towarowego według powyższych zasad wymierzona a wynosząca przeszło $36^{38}/_{100}$, ale najwięcej $54^{86}/_{100}$ metrów, dzieli się na części równych ośm;

4. Klasa: okręty, na których długość pokładu towarowego według powyższych zasad zmierzona, a wynosząca przeszło $54^{86}/_{100}$, ale najwięcej $68^{58}/_{100}$ metrów, dzieli się na części równych dziesięć.

5. Klasa: okręty, na których długość pokładu towarowego, według powyższych zasad wymierzona, a wynosząca przeszło $68^{58}/_{100}$ metrów, dzieli się na części równych dwanaście.

Punkta podziału zaznaczają się na pokładzie i przenoszą pod kątem prostym na stępkę.

§. 3.

Powierzchnie przekrojów okrętu we wszystkich punktach podziału oznaczają się jak następuje:

W każdym punkcie podziału mierzy się wysokość odpowiedniego przekroju, a to od punktu pomyślnego w odległości trzeciej części wygięcia belki od pokładu ku dołowi, albo jeżeli jest przerwa w pokładzie lub inna zachodzi przeszkoda, od linii, idącej równolegle od osi podłużnej okrętu, a pomyślanej w odległości trzeciej części wygięcia belki od pokładu ku dołowi, aż do górnej powierzchni bucht, gdzie przy stępce zaczynają się tarcice buchtowe. Od tego odciąga się średnią grubość wewnętrznego ocembrowania, a pozostała reszta oznacza wysokość przekroju.

Każdą z otrzymanych tym sposobem wysokości, jeżeli wysokość przekroju środkowego nie przewyższa $4^{87}/_{100}$ metrów, dzieli się na cztery części równe i mierzy się wewnętrzne poziome pół-szerokości przekrojów, odpowiadające każdemu z trzech punktów podziału, jakoteż pół-szerokości na górnym i dolnym końcu wysokości. Przy tem mierzy się zawsze aż do średniej grubości tej części wewnętrznego ocembrowania, która znajduje się pomiędzy punktami podziału.

Dla każdego przekroju oznaczają się zmierzone pół-szerokości z góry na dół liczbami bieżącemi 1 do 5.

Drugą i czwartą połowę szerokości mnoży się przez cztery, trzecią przez dwa.

Do sumy tych iloczynów dodaje się pierwszą i piątą pół-szerokość, poczem sumę mnoży się przez szóstą część wysokości przekroju.

Iloczyn oznacza powierzchnią przekroju odpowiadającego odnośnemu punktowi podziału długości.

Jeżeli zaś wysokość przekroju środkowego wynosi więcej niż $4^{87}/_{100}$ metrów, natenczas dzieli się wysokość każdego przekroju na sześć części równych, i w pięciu punktach podziału, jakoteż na górnym i dolnym końcu wysokości, mnoży się poziome pół-szerokości taksamo, jak wyżej przepisano.

Dla każdego przekroju oznaczają się zmierzone pół-szerokości z góry na dół liczbami bieżącemi 1 do 7.

Drugą, czwartą i szóstą pół-szerokość mnoży się przez cztery, trzecią i piątą przez dwa. Do sumy tych iloczynów dodaje się pierwszą i siódmą pół-szerokość, poczem sumę mnoży się przez dziewiątą część wysokości przekroju.

Iloczyn oznacza powierzchnią przekroju, odpowiadającą odnośnemu punktowi podziału długości.

§. 4.

Wymierzywszy powierzchnie przekrojów odpowiadających wszystkim punktom podziału, przystępuje się do obliczenia objętości miejsca na skład towarów służącego w sposób następujący:

Powierzchnie przekrojów oznaczają się od przodu ku tyłowi liczbami bieżącemi, 1, 2, 3 itd. tak, że liczba 1 odpowiada przekrojowi na przednim końcu długości, liczba zaś najwyższa tylnemu końcowi tejże.

Na ilekolwiek części, stósownie do skali podanej w §. 2, długość podzieloną została mnoży się zawsze drugi i każdy następny parzystą liczbą oznaczony przekrój, przez cztery: trzeci i każdy następny, nieparzystą liczbą oznaczony, z wyjątkiem pierwszego i ostatniego przez dwa. Do sumy tych iloczynów dodają się powierzchnie pierwszego i ostatniego przekroju, jeżeli wynoszą jaką cyfrę. Sumę ogólną mnoży się przez wspólną odległość dwóch najbliższych punktów podziału długości i przez cyfrę 0·118.

Iloczyn oznacza objętość wewnętrzną okrętu pod pokładem towarowym, według prawidła 1. prawnie obliczoną.

§. 5.

Jeżeli na okręcie według prawidła 1 wymierzyć się mającym, znajduje się nad powierzchnią pokładu budka, lub jakiekolwiek inne miejsce zamknięte, mające służyć na skład towarów, lub do pomieszczenia podróżnych albo załogi, objętość wewnętrzna takiego miejsca ma być obliczona i dodana do reszty objętości okrętu.

Natomiast nie bierze się w rachunek takiego miejsca:

a) jeżeli służy wyłącznie na sypialnie dla szypra lub załogi, nie przenosząc dwudziestej części objętości okrętu.

Gdyby wynosiła więcej, nadwyżka powinna być doliczona do reszty objętości;

b) jeżeli tam znajduje się kuchnia okrętowa lub prewet a objętość nie przewyższa zwykłych rozmiarów;

c) jeżeli służy wyłącznie na schronienie dla podróżnych mających miejsca na pokładzie.

Dla obliczenia objętości wspomnionych lokalności zmierzyć należy ich wewnętrzną średnią długość i wysokość, tudzież, w połowie wysokości, trzy wewnętrzne szerokości, to jest po jednej na każdym końcu, a trzecią w połowie długości i pomnożyć sumę dwóch szerokości przy końcu i cztery razy wziętej szerokości w połowie długości, przez połowę długości. Iloczyn ten pomnożony przez wysokość i cyfrę 0·118 daje objętość wewnętrzną odnośnej lokalności, prawnie obliczoną.

§. 6.

Gdyby okręt wymierzyć się mający według prawidła 1 miał więcej niż dwa pokłady, natenczas będzie obliczona osobno objętość wewnętrzna każdej przestrzeni między pokładami

nad pokładem towarowym i dodana do objętości, którą sposobem przepisanym powyżej (§§. 2, 3 i 4) wymierzono w przestrzeni pod pokładem towarowym.

Celem obliczenia objętości przestrzeni zawartej pomiędzy dwoma pokładami zmierzyć należy długość w połowie wysokości pomiędzy dwoma pokładami od wewnętrznej strony wewnętrznego ocembrowania burty na tramie przednim aż do wewnętrznej strony wewnętrznego ocembrowania burty na tylnej części okrętu i podzielić ją na tyle części równych, na ile pokład towarowy tegoż okrętu podzielony został.

Następnie zmierzyć należy podobnież w połowie wysokości pomiędzy dwoma pokładami wewnętrzną szerokość przestrzeni we wszystkich punktach podziału, jakoteż przy obu końcach długości.

Wszystkie te wymienione szerokości oznaczają się od przodu ku tyłowi liczbami bieżącemi 1, 2, 3 itd.

Drugą i każdą następną szerokość która jest oznaczona liczbą parzystą, mnoży się przez cztery, trzecią zaś i każdą następną która jest oznaczona cyfrą nieparzystą, z wyjątkiem pierwszej i ostatniej, przez dwa. Do sumy tych iloczynów dodaje się pierwszą i ostatnią szerokość. Sumę ogólną mnoży się przez wspólną odległość dwóch najbliższych punktów podziału długości, dalej przez średnią wysokość przestrzeni między dwoma pokładami i przez cyfrę 0·118, a wypadek będzie objętością wewnętrzną przestrzeni między dwoma odnośnemi pokładami prawnie obliczoną.

§. 7.

Przy stósowaniu prawidła I. do wymierzania okrętów zbudowanych z żelaza, częściowe ocembrowanie wewnętrzne podłużne i poprzeczne tak uważane będzie, jak gdyby okręt odnośny był wewnątrz zupełnie ocembrowany.

b) O wymierzaniu według prawidła II.

§. 8.

Na okrętach mających tylko jeden pokład, mierzy się długość na pokładzie od wewnętrznej strony tramu przedniego do wewnętrznej strony części okrętu tylnej.

Na okrętach mających dwa pokłady lub więcej, zmierzyć należy długość tak na najwyższym pokładzie, jak i na tym, który się bezpośrednio pod nim znajduje, na obu od tramu przedniego do tylnego, poczem obliczyć trzeba średnią obu tych długości.

Jeżeli nie można zmierzyć drugiej długości, oblicza się długość średnią tym sposobem, że od długości pokładu górnego odciąga się tyle, ile wynosi pochyłość obu tramów do średniej wysokości pomiędzy obu pokładami.

Na okrętach mających tylko jeden pokład szerokość mierzy się na pokładzie wzdłuż jego belki głównej w linii prostej od zewnętrznej do zewnętrznej strony burty, przyczem uważa się okręt jakby nie ocembrowany zewnątrz. Na okrętach mających dwa pokłady lub więcej, zmierzyć należy szerokość w taki sam sposób ale na belce głównej pokładu, znajdującego się bezpośrednio pod najwyższym pokładem.

Jeżeli nie można zmierzyć szerokości w miejscu wyżej rzeczonem, trzeba zmierzyć ją na najwyższym pokładzie wzdłuż głównej belki tegoż, w linii prostej od zewnętrznej do zewnętrznej strony burty; według tej szerokości obliczyć należy stosownie do kształtu okrętu szerokość jaką tenże ma zaraz nad drugim pokładem, licząc od góry.

Na każdym okręcie, wymierzyć się mającym według prawidła II., należy zmierzyć wysokość przy głównej belce najwyższego pokładu od wewnętrznej strony ocembrowania najbliższego belki najniższej aż do górnej strony belki głównej w pokładzie.

Jeżeli nie można zmierzyć wysokości sposobem tu podanym, uczyni się to spuszczeniem ołowianki w rórę pompy.

§. 9.

Iloczyn trzech zmierzonych wymiarów (długości, szerokości i wysokości) pomnożony przez cyfrę 0·22 wyraża objętość wewnętrzną przestrzeni pod pokładem odnośnego okrętu, obliczoną prawnie według prawidła II.

§. 10.

Jeżeli na okręcie wymierzyć się mającym według prawidła II, znajduje się na powierzchni nakrywy miejsce zamknięte (§. 5), należy obliczyć wewnętrzną objętość tegoż przez pomnożenie zmierzonych wymiarów średnich (długości, szerokości i wysokości) przez liczbę 3 i czynnik 0·118, a wypadek dodać do objętości pod pokładem.

Lokalności nie uwzględniane przy stosowaniu prawidła I. (§. 5), mają być także pominięte przy stosowaniu prawidła II.

c) O wymierzaniu według prawidła III.

§. 11.

Długość mierzy się od wewnętrznej strony tramu przedniego do wewnętrznej strony tramu tylnego w linii prostej wzdłuż płaszczyzny pomyślanej na wierzchu okrętu mającego być wymierzonym według prawidła III.

Szerokość wymierzyć należy pomiędzy górnemi końcami burty głównej w linii prostej od zewnętrznej do zewnętrznej strony, przyczem okręt odnośny uważany będzie jakby nie ocembrowany zewnątrz.

Wysokość zmierzyć należy w środku okrętu na głównej szerokości od wewnętrznej strony ocembrowania zewnętrznego najbliższego helce najniższej aż do płaszczyzny pomyślanej nad górnemi krawędziami burty.

§. 12.

Od wysokości zmierzonej według §. 11 odciąga się jej jedną piątą część a cyfrę pozostałą mnoży się przez długość i szerokość.

Iloczyn ten pomnożony przez czynnik 0·22 wyraża objętość wewnętrzną prawnie obliczoną według prawidła III.

O odciąganiu od objętości okrętów, objętości maszyn parowych i innych.

§. 13.

Objętość maszyn i miejsca na kocioł oblicza się przy wymierzaniu objętości okrętów według prawidła I, jakoteż według II, a to w sposób następujący:

Średnią długość miejsca na maszyny i kocioł mierzy się w środku okrętu pomiędzy przednią i tylną ścianą ograniczającą, tak, aby wymiar obejmował maszynę i kocioł.

Jeżeli ognisko kotła zwrócone jest ku przodowi lub tyłowi, długość całkowita powinna obejmować tyle wolnego miejsca, ile potrzeba do obsłużenia ogniska i do wydobywania rosztów. Na miejsce to policzyć można do 32 centimetrów więcej niż wynosi długość rosztów. Rozumie się jednak samo przez się, że jeżeli ogniska stoją w poprzek okrętu, natenczas nic się nie dolicza.

W połowie długości zmierzyć należy wysokość od bala wewnętrznego przy stępce do najwyższego pokładu, jeżeli odnośny okręt ma pokładów trzy lub mniej, a do trzeciego pokładu, jeżeli jest więcej niż trzy pokłady.

W środku wysokości mierzy się wewnętrzną szerokość okrętu, przyczem ewentualnie postępuje się jakby nie było oprawy na koło, magazyny węgla jednak, znajdujące się na

boku, należy wciągnąć w rachunek. Zmierzone trzy wymiary (długość, szerokość i wysokość) mnożą się przez siebie, przez liczbę trzy i przez czynnik 0·118: wypadek ostateczny przedstawia cyfrę którą odjąć należy od wymierzonej całkowitej objętości wewnętrznej odnośnego okrętu.

§. 14.

Jeżeli jeden z okrętów wspomnionych w §. 6 ustawy o wymierzaniu objętości okrętów ma więcej niż trzy pokłady, i jeżeli pokłady znajdujące się nad trzecim pokładem zawierają lokalności przeznaczone na maszyny, do przepuszczenia powietrza i światła tam, gdzie się znajdują maszyny lub kotły, natenczas od całkowitej objętości wewnętrznej okrętu odjąć także należy objętość odpowiedniej przestrzeni pomiędzy pokładami. Objętość wewnętrzną takich przestrzeni między pokładami oblicza się mnożąc ich średnie wymiary (długość, szerokość i wysokość) przez siebie, przez liczbę trzy i przez czynnik 0·118.

§. 15.

Jeżeli wymierzyć się mające miejsca na maszynę i kocioł tak są podzielone, że się znajdują w osobnych oddziałach okrętu, należy osobno wymierzyć i obliczyć objętość każdego takiego miejsca, jakoteż objętość rzeczywistych stałych składów węgla znajdujących się po za obrębem lokalności na maszynę i kocioł.

Na okrętach szrubowych oblicza się objętość tunelu walca szrubowego mnożąc jego wymiary średnie (długość, szerokość i wysokość) przez siebie, przez liczbę trzy, i czynnik 0·118.

Wypadek jest obliczoną według przepisów objętością, którą uważać się ma jako należącą do innych miejsc na maszyny i kotły.

§. 16.

Jeżeli na okręcie wymierzonym po wejściu niniejszego rozporządzenia w moc obowiązującą, a posiadającym wewnątrz maszynę, ruch jego sprawiającą, w skutek zmian w maszynie i tem co do niej należy, nastąpi zmiana przestrzeni, którą potrzeba wziąść w rachunek dla strącenia z objętości okrętu, natenczas dla obliczenia ile od całej objętości okrętu odjąć się ma, potrzeba wymierzyć ponownie całą przestrzeń.

II. O należytościach za wymierzenie okrętów.

§. 17.

Właściciel okrętu lub jego zastępca odbierając dowód wymierzenia (§. 5 ustawy), obowiązany jest złożyć oprócz stempla na dokumencie powyższym, także należytość za wymierzenie, a mianowicie od każdej beczki ryczałtowego wypadku wymierzenia: sześć centów, jeżeli okręt był wymierzony według prawidła I a trzy centy, jeżeli był wymierzony według prawidła II.

Należytość za wymierzenie okrętu z pokładem, mającego 16 do 100 beczek objętości ustanawia się na pięć złotych przy stósowaniu prawidła I a na trzy złote przy stósowaniu prawidła II.

Schäffle r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XX. — Wydany i rozesłany dnia 6 czerwca 1871.

45.

Ustawa z dnia 23 maja 1871,

o wykonywaniu władzy sądowej nad obroną krajową.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Z osobami przynależącemi do obrony krajowej a w skutku powołania i uruchomienia zarządzonego na rozkaz cesarza (§. 2 ustawy o obronie krajowej z dnia 13 maja 1869 Dz. u. p. Nr. 68) w czynnej służbie pozostającemi, postępować się ma w sprawach karnych według ustaw wojskowych. Jednakowoż te postanowienia, które zagrażałyby ścieśnieniem praw i czynności obywatelskich, lub przedłużeniem przepisanego czasu służby, nie będą do nich stosowane. Nadto w razie skazania za zbrodnie i występki nie wojskowe, skutki wyroków wspomnionych w §§. 45 do 48, 50 i 87 ustawy karnej wojskowej, przytoczone w §. 45 lit. *b)* i *c)*, tudzież w §§. 50, 54 i 87 tejże ustawy, tylko o tyle i tak długo dotykać ich będą, jakby to musiało także nastąpić według ustaw karnych cywilnych.

W podobny sposób ustawy wojskowe mają być stosowane także do tych osób, do obrony krajowej przynależących, które pozostają w czynnej służbie dla zawiadywania pocztem, utrzymywania naoczności i dla zarządu zapasami magazynowemi (§. 10, ustęp 3 ust. o ob. kr.) lub stale pełnią obowiązki przy komendach obrony krajowej, przy wyższej władzy obrony krajowej tyrolsko-vorarlbergskiej, przy nadkomendzie obrony krajowej i ministerstwie obrony krajowej; do tych zaś osób, które powołane zostały dla wykształcenia się pod względem wojskowym, dla odbycia ćwiczeń wojskowych peryodycznych, lub do zgromadzenia się dla kontroli (§§. 14—16 ust. o ob. kr.) tylko o tyle, o ile odnoszą się do zbrodni i występków wojskowych.

Osoby przynależące do obrony krajowej, dopóki podlegają władzy sądowej wojskowej, ulegają także wojskowym przepisom porządkowo-karnym.

§. 2.

Stósowanie ustaw wojskowych zaczyna się w razie powołania i uruchomienia zarządzonego na rozkaz cesarza, z dniem doręczenia rozkazu powołania, lub ogłoszenia tegoż według przepisów; we wszystkich innych wypadkach, z dniem osobie powołanej do stawienia się wyznaczonym.

Od odnośnego terminu osoby przynależące do obrony krajowej mają być karane według ustaw wojskowych także za zbrodnię wojskową zbiegostwa, lub umyślnego okaleczenia się, popełnioną przed tym terminem.

§. 3.

Oficerowie obrony krajowej, oprócz wypadków wspomnionych w §. 1 i 2 ustawy niniejszej, ulegają także, pod względem zbrodni i występków wojskowych, wojskowej władzy sądowej, jeżeli w czasie popełnienia czynu karygodnego tego rodzaju nosili mundur wojskowy.

Podobnież dopóki noszą mundur wojskowy, ulegają wojskowym przepisom porządkowo-karnym.

§. 4.

Władzę sądową wojskową nad osobami przynależącemi do obrony krajowej, wykonują w sprawach karnych w pierwszej instancyi sądy wojskowe, ustanowione według przepisów, dla wojska stałego obowiązujących, i złożone z członków obrony krajowej.

Sądom tym przysługuje prawo karania według §. 25 ust. o obr. kr. za nieposłuszeństwo w obec rozkazu powołującego, nawet wtedy, gdy z nieposłuszeństwem tem nie ma się postąpić według prawa wojennego.

Czynności audytorów przy tych sądach mają być poruczone oficerom obrony krajowej, uzdolnionym do pełnienia urzędu sędziowskiego; jeżeli zaś to nie jest możebnem, należy je poruczyć audytorom najbliższego sądu dla wojska stałego lub marynarki wojennej.

Przy przesłuchiwaniu winnych w ciągu śledztwa obecni są oprócz audytora dwaj oficerowie obrony krajowej jako świadkowie sądowi.

Kara więzienia ma być odsiadywana w zakładach karnych istniejących dla stanu cywilnego.

§. 5.

W razie powołania i uruchomienia zarządzonego na rozkaz cesarza (§. 2 ust. o obr. kr.) wykonywanie władzy sądowo-karnej pierwszej instancyi nad osobami należącemi do zmobilizowanych oddziałów obrony krajowej porucza się osobnym sądom wojskowym, ustanowionym w sposób wskazany w pierwszym ustępie §. 4.

Postanowienia ustępów 2 i 3 w §. 4 mają być także i do tych sądów zastosowane.

§. 6.

W sprawach karnych osób, do obrony krajowej przynależących, a podlegających sądownictwu wojskowemu, rozstrzygają w drugiej i trzeciej instancyi te sądy drugiej i trzeciej instancyi, które istnieją dla wojska stałego i marynarki wojennej.

§. 7.

Jeżeli osoba przynależąca do obrony krajowej popełniła zbrodnią wojskową, lub występek wojskowy, w czasie, gdy podlegała sądownictwu wojskowemu, ale ten karygodny czyn został odkryty dopiero po jej wyjściu z pod władzy sądowej wojskowej, natenczas sądy wojskowe (§§. 4 i 5) dopiero wtedy rozpocząć mają postępowanie przeciwko tej osobie, gdy powróci pod władzę wojskową.

§. 8.

Z powodu czynów karygodnych, nie należących do rzędu zbrodni i występków wojskowych, a popełnionych przez osobę, przynależącą do obrony krajowej, w czasie, gdy osoba ta, pod względem tych czynów, podlegała sądownictwu wojskowemu, ale odkrytych dopiero wtedy, gdy przynależność do wojskowej władzy sądowej już ustała, postępowanie prowadzić mają zawsze sądy cywilne.

Sądy cywilne mają w tych wypadkach trzymać się ustaw karnych powszechnych, ile te nie są surowsze od ustaw karnych wojskowych, w którym to razie stósowane będą ustawy wojskowe.

§. 9.

Jeżeli osoba przynależąca do obrony krajowej popełni czyn karygodny przed czasem wejścia pod wojskową władzę sądową, natenczas postępowanie karne prowadzą sądy cywilne (wyjąwszy wypadek przewidziany w ustępie 2 §-u 2-go.

§. 10.

Gdy czyn karygodny należący do sądów cywilnych, zejdzie się z czynem karygodnym, który należy do sądów wojskowych, natenczas postępowanie, które sądy wojskowe z powodu ostatniego czynu przeprowadzić mają, winno nastąpić przed postępowaniem należącem do sądu cywilnego, jeżeli zbrodnia spełniona pod jurysdykcyą sądu cywilnego nie jest zagrożona karą śmierci lub dożywotniego więzienia, czyn zaś, który mają sądzić sądy wojskowe, mniejszą karą jest zagrożony. Jeżeli sądy karne, tak cywilny jak wojskowy, uznają obżałowanego winnym czynu karygodnego, natenczas ten z tych dwu sądów karnych, który później wyrok wydaje, winien przy wymiarze kary uwzględnić karę, na którą winny był zasądzony poprzednim wyrokiem. Ta kara ma być wykonana pierwej, która pierwej zawyrokowaną została.

§. 11.

Dla przeprowadzenia w wypadkach §§. 9 i 10 postępowania karnego należącego do właściwości sądu cywilnego, może być inny sąd cywilny wydelegowanym według przepisu ustawy powszechnej o postępowaniu karnem.

§. 12.

W razie powołania i uruchomienia uskutecznionego z rozkazu cesarza, procesy karne, toczące się w sądach wojskowych, ustanowionych według §. 4, mają być w tychże sądach ukończone.

Gdy zaś sądy wojskowe według §. 5 ustanowione, czynności swoje zawieszą, sprawy karne, toczące się w tychże sądach, jeżeli w ogóle mają być dalej prowadzone przez sądy wojskowe, przechodzą do sądów wskazanych w §. 4.

§. 13.

Ustawa niniejsza nie narusza postanowień prawnych względem rozciągania na osoby wojskowe postępowania doraźnego, mającego miejsce w sądzie cywilnym.

§. 14.

Osoby przynależące do obrony krajowej podlegają w sprawach cywilnych ustawom powszechnym i sądom cywilnym.

§. 15.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia; w tymże dniu przestaje obowiązywać rozporządzenie cesarskie z dnia 8 maja 1870, Dz. u. p. Nr. 72.

§. 16.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrom sprawiedliwości i obrony krajowej, którzy winni porozumieć się z ministerstwem wojny dla całej monarchii o ile ustawa ściąga się do jego zakresu działania.

Schönbrunn, dnia 23 maja 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Scholl** r. w. **Habietinek** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXI. — Wydany i rozesłany dnia 13 czerwca 1871.

46.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z dnia 3 czerwca 1871,

tyczące się organizacyi służby portowej i służby zdrowia morskiej na wybrzeżu austryacko-illiryjskiem i dalmackiem.

Jego c. i k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 19 kwietnia 1871 raczył najmiłościwiej zatwierdzić następującą organizacyę służby portowej i służby zdrowia morskiej na wybrzeżu austryacko-illiryjskiem i dalmackiem.

Organizacya ta wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1871, w którym to dniu rozporządzenie cesarskie z dnia 15 maja 1851 (Dz. u. p. Nr. 165 ex 1851) tudzież wszystkie do tego przedmiotu odnoszące się późniejsze postanowienia tracą moc obowiązującą.

Schäffle r. w.

Organizacya

służby portowej i służby zdrowia morskiej na wybrzeżu austryacko illiryjskiem i dalmackiem.

Dział I.

O sprawowaniu służby portowej i służby zdrowia morskiej.

O władzy morskiej.

Własny zakres urzędowania.

§. 1. Cały zakres urzędowania władzy morskiej, określony został Najwyższem postanowieniem z dnia 30 stycznia 1850, którem zarządzonem zostało utworzenie tej władzy jako władzy państwa. W skutku oddzielenia administracyi portowej i administracyi zdrowia morskiej na wybrzeżu austryackiem od takiejże administracyi na wybrzeżu węgiersko

kroackiem, ustanowione zostały dwie władze morskie, jedna w Tryeście, druga w Fiumie, obiedwie z równym zakresem działania. Do zakresu działania c. k. władzy morskiej należy mianowicie sprawowanie i dozorowanie służby portowej, o ile ta dotyczy bezpośrednio potrzeb żeglugi, wykonywania tejże, a oraz praw i obowiązków żeglarzy, jako takowych, tudzież uregulowania i nadzoru nad służbą zdrowia morską we wszystkich jej stosunkach; dalej wyśledzenia i osądzenia potrzeb dwóch tych gałęzi służbowych i środków do pomyślnego, teraźniejszym wymaganiom odpowiedniego wykształcenia onych; nareszcie, przeprowadzenia tychże środków i wszystkich przepisów i urządzeń, do owych administracyjnych gałęzi odnoszących się.

§. 2. Zakres służbowy władzy morskiej w sprawach urzędowych portowych i sprawach zdrowia, obejmuje przeto:

a) nadzór nad budową okrętów morskich, wpływanie na postępowe jej wykształcenie, wykonywanie przepisów co do wymierzania objętości okrętów i postaranie się o zdolnych budowniczych okrętowych.

b) staranność o wystawienie, polepszenie i utrzymanie w należytym stanie wszystkich zakładów, będących materyalnemi potrzebami, obroną i środkami popierającemi tryb żeglugi morskiej, albo przeznaczonych do służby zdrowia i służby kwarantannej;

c) nadawanie upoważnień do żeglugi morskiej, nadzór szkół żeglarskich i nadawanie pewnego stopnia w marynarce handlowej;

d) wpływanie na okoliczności rybołowstwa morskiego, o ile tryb takowego dzieje się za pomocą środków żeglugowych;

e) wykonywanie i przestrzeganie wszelkich ustaw i przepisów, jakoteż rozporządzeń policyi portowej, dotyczących bezpośrednio potrzeb żeglugi morskiej, wykonywanie tejże, tudzież praw i obowiązków żeglarzy, jako takich, niemniej przepisów zdrowia morskich i kwarantannych;

f) rozstrzyganie co do zastósowania wyszczególnionych pod *e)* ustaw i przepisów na przypadki wątpliwe, o ile przez to w zasadzie nie zostaje nic zmienionem;

g) przypadki karne w drugiej instancyi na wykroczenia przeciw powyżej wymienionym ustawom i przepisom *(e)*, o ile te nie zawierają oraz w sobie takich przestępstw prawa, któreby do kompentencyi innych władz należały;

h) utrzymywanie w naoczności służby przy marynarce handlowej, i zarząd funduszów wsparć dla marynarzy;

i) wnioski na pochwały lub uznania, tudzież na nagrody i inne zachęcania za znakomite lub szczególnego uwzględnienia godne czyny właścicieli okrętu i żeglarzy lub innych osób, którzy zasługi położyli dla marynarki handlowej, niemniej też i tych, którzy w służbie zdrowia morskiej szczególnie się odznaczyli, przeto pod pierwszym względem także i narady o udzielenie bandery honorowej zasłużonym kapitanom przy marynarce handlowej;

k) sprawy, dotyczące osób i karności wszystkich do służby zdrowia portowej i kwarantannej przeznaczonych urzędów i organów, egzaminowanie i upoważnianie kompetentów do takowych, czuwanie nad ich urzędowaniem, z szczególnem uwzględnieniem spraw pieniężnych, tymże poruczonych, dalej zarząd i obliczanie wszelkich dochodów i wydatków służby morskiej zdrowia i portowej;

l) zasięganie, rozszerzanie i używanie powziętych, dla żeglugi narodowej i policyi zdrowia morskiej ważnych wiadomości, niemniej tych urządzeń w obcych państwach, któreby w jednym z obu wymienionych stosunków, ważnemi być mogły, przeto także korespondencya z narodowemi urzędami konsularnemi w sprawach zdrowia morskich mianowicie co do stanu zdrowia za granicą;

m) roztrząsanie urządzeń, prawnych postanowień i przepisów w rzeczach żeglugi morskiej, jakoteż co do policyi zdrowia morskiej i kwarantannej, wraz z ustanowieniem za każdym razem terminów kwarantannych, staranność o usunięcie wad, zapełnienie niedostateczności, lub inne poprawy i zmiany w takowych, czy to drogą zarządzenia w obrębie władzy urzędowej, czy też drogą dawania opinii i czynienia przedstawień;

n) zasięganie i stósowne użycie wszelkich ze strony organów administracyi morskiej zdrowia i portowej, oddawać się mających peryodycznych wykazów i wiadomości o stanie, ruchu i obrocie narodowych, jako też i o ruchu i obrocie obcych statków handlowych, tudzież o rezultatach krajowego budownictwa okrętowego, nareszcie staranie o zestawienie peryodycznych wykazów dla dalszego użycia.

§. 3. Sposób, w jaki władza morska zadania te przeprowadzić winna, ustanowi ministeryum handlu w instrukcyi służbowej, i jemu się także pozostawia, co do przeprowadzenia niniejszego, zmienić w miarę potrzeby postanowienia już wydane.

Dział II.

O zakładach morskich zdrowia i portowych.

Rozdział I.

O zakładach morskich zdrowia i portowych ogólności.

Ogólny zakres działania.

§. 4. Specyalny zakres służbowy każdej poszczególnej kategoryi urzędów i organów administracyi zdrowia morskiej i portowej, jest w następnych rozdziałach II—V ustanowionym. Za powszechnie obowiązującą normę prawną i służbową, uważać się mają w służbie morskiej zdrowia i portowej dla urzędów i organów niżej wymienionych edykt nawigacyjny polityczny, regulamin powszechny dla administracyi zdrowia, odnośne rozporządzenia dodatkowe z zastrzeżeniem ustaw i rozporządzeń, w przyszłości w ich miejsce wydać się mających.

W jaki sposób służba odbywać się ma, uregulowanem będzie dla każdej z kategoryi, wyszczególnionych w rozdziałach II—V, za pomocą osobych instrukcyi.

Gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem, może zresztą każdy urząd lub organ administracyi morskiej zdrowia i portowej natychmiast zarządzić w przydzielonym mu okręgu to, co niezbędna i nagła wymaga potrzeba, w myśl istniejących przepisów prawnych i pod własną odpowiedzialnością, przyczem jednak obowiązany jest bezzwłocznie w tym wypadku, jakoteż w razie nieszczęścia na morzu i innem nagłem wydarzeniu, zawiadomić o wypadku i środkach zarządzonych nietylko urząd przełożony bezpośrednio, lecz oraz c. k. władzę morską, a gdzie tego potrzeba, także i dotyczącą władzę polityczną.

§. 5. Każdy urząd lub organ administracyi morskiej zdrowia i portowej bez różnicy, jest obowiązanym pozwolić wszystkim okrętom przy brzegu w niebezpieczeństwie się znajdującym, bez względu na to, jakim są opatrzone pasportem zdrowia, żeby zawinęły do portu własnego, lub najbliższego, w którym to razie, podczas ich pobytu tamże, należy mieć na nich odpowiednią przepisom baczność, a dopiero gdy niebezpieczeństwo ustanie, odesłać takowe na miejsce przeznaczenia.

Każdy z rzeczonych urzędów i organów ma dalej prawo statkom do portów pod ich dozorem zostających, z wolnemi lub niewolnemi pasportami zdrowia *(patenta libera* lub *non libera)* wpływającym, chociaż do wolnego obrotu przypuszczonemi być nie mogą lub nie chcą, pod należytą kontrolą kazać żywności, lekarstwa, listy i t. d. wydawać, majtkom lub

rotmanom (locmanom), celem odbywania dalszej podróży, tudzież familiom kapitanów i t. d. dozwalać wsiąść na okręt, nim okręt do udania się do portu przeznaczenia swego zostanie spowodowanym.

Podział zakładów.

§. 6. Zakłady morskie zdrowia i portowe, których władza morska używa do przeprowadzenia czynności w §. 2 oznaczonych, dzielą się na

a) kapitanaty morskie zdrowia i portowe;
b) deputacye morskie zdrowia i portowe;
c) ajencye morskie zdrowia i portowe;
d) ekspozytury morskie zdrowia i portowe;
e) lazarety morskie.

Powiaty i podpowiaty.

§. 7. Austryackie nadbrzeże morskie, wraz z należącemi do niego wyspami, dzieli się pod względem urzędów portowych i zdrowia na powiaty, z których każdy zawiera w sobie odpowiednią ilość podpowiatów.

Ustanowienie granic podpowiatów portowych, pozostawia się ministerstwu handlu, wszakże przytem ile możności zgodność z politycznym podziałem na uwadze mieć należy. Gdzieby to, bez nadwerężania tego względu uskutecznić się dało, powinny części pobrzeża i wyspy tak być odgraniczone, jak tego wymaga miejscowe położenie, ukształcenie pobrzeża, lub spieszniejsza i lżejsza przystępność.

Te ostatnie okoliczności także i tam stanowić będą, gdzie idzie o dalszy podział podpowiatów (jako zakres służbowy ekspozytur (§. 20).

Siedziby urzędów i organów.

§. 8. Każdy powiat portowy stanowi obręb kapitanatu morskiego zdrowia i portowego a każdy podpowiat, deputacyi morskiej zdrowia i portowej, którą nazywać się będzie „ajencyą“, jeżeli służba morska zdrowia i portowa poruczona jest urzędowi cłowemu. Kapitanat zawsze ustanowiony być winien w najważniejszym porcie całego powiatu portowego, deputacya zaś lub ajencya w najznaczniejszem miejscu nadbrzeżnem podpowiatu portowego.

W podpowiecie portowym, w którym się kapitanat znajduje, nie będzie żadna deputacya ani ajencya ustanowioną, lecz sprawowanie jej interesów, kapitanatowi zostanie poruczonem.

Ekspozytury morskie będą ustanowione w tych miejscach mniej ważnych, w których zawijanie okrętów *en relache* i miejscowy handel morski wymagają obecności organu.

Stanowiska lazaretów, zależą od potrzeb obrotu handlowego.

Siedziby wspomnionych wyżej urzędów i organów wyszczególnione są w załączonej tablicy (strona 90).

Miejsca, w których ustanowione być mają ajencye morskie zdrowia i portowe tudzież ekspozytury morskie, wyznaczy ministerstwo handlu, mające oraz prawo poczynienia w ustanowieniu urzędów w ogólności, a w skutek tego i w odgraniczeniu powiatów (§. 7) tych zmian, które się mogą okazać potrzebnemi na przyszłość przez podniesienie się ruchu handlowego i żeglugi, a w skutek tego przez zjawienie się potrzeby ustanowienia nowych urzędów morskich zdrowia i portowych.

Przy takowych późniejszych zmianach, równie jak przy pierwszem ustanowieniu ajencyi, będzie zresztą ministeryum handlu należyty miało wzgląd na stosunki urzędów cłowych, w której to mierze działać winno w porozumieniu z ministerstwem skarbu.

§. 9. Po ukończonem ustanowieniu organów zdrowia i portowych, tudzież w zachodzących ważnych zmianach w takowych obwieści publicznie ministeryum handlu wykaz tych organów, z nadmienieniem praw, jakie każdej poszczególnej kategoryi co do przejęcia na się statków zostały przyznane, wraz z oznaczeniem granic służbowego jej obrębu; wykaz ten także i zagranicą, w należyty sposób ma być ogłoszony, aby każdy żeglarz dowiedział się, w których portach austryackich, z przestrzeganiem postanowień prawnych, miejsce ma przypuszczenie do obrotu.

Podporządkowanie i nadzór.

§. 10. Stosunek podporządkowania urzędów lub organów morskich zdrowia i portowych pod względem każdej z tych obu gałęzi służbowych, w następujących rozdziałach II—V jest ustanowiony.

Czy czynności urzędowe podwładnych organów urzędowych odbywają się według przepisów, o tem zapewnia się przełożony urząd lub organ przez wglądanie do protokołów urzędowych i do rejestrów, a wedle okoliczności, mianowicie przy ważniejszych wypadkach, także i przez osobiste wpływanie.

Rozdział II.

O kapitanatach morskich zdrowia i portowych.

Działalność urzędowa.

§. 11. Co do służby portowej, obejmuje urzędowanie kapitanatów morskich zdrowia i portowych:

a) ogólną służbę policyjną morską i portową, jakoteż sprawy funduszu marynarskiego pensyjnego, we własnem stanowisku, na zasadzie przepisów obecnie już istniejących, lub na przyszłość obowiązywać mających; równie też orzekanie w pierwszej instancyi, w razie przestąpienia przepisów rzeczonych;

b) wykonywanie tych samych czynności służbowych i w innych portach w obrębie własnego podpowiatu znajdujących się, jako też kierowanie i dozorowanie nad podobnemi czynnościami służbowemi, deputacyom, ajencyom i ekspozyturom w podpowiatach poruczonemi;

c) dozorowanie wszystkich organów służby morskiej zdrowia i portowej własnego powiatu w sprawach osobowych i karno porządkowych, jakoteż strażników latarni morskich;

d) ściąganie i odsyłanie należytości policyi zdrowia i portowych od okrętów przybywających do własnego podpowiatu, a zatem także nadzór nad deputacyami, ajencyami i innemi organami całego powiatu w sprawach odnoszących się do poboru i odsyłania wspomnionych należytości;

e) zbieranie dat i zestawienie wykazów o stanie i ruchu marynarki handlowej, równie też i innych statystycznych i jakichkolwiekbądź peryodycznych wykazów dla całego powiatu;

f) oddawanie wszystkich owych przedstawień i opinij, do których nawet bez uprzedniego zawezwania władzy wyższej, celem wydoskonalenia ustaw policyi morskiej i portowej, lub polepszenia służby wykonującej, tudzież wydoskonalenia zakładów, widzą się być spowodowanemi;

g) sprawowanie tych interesów, które im na zasadzie osobnych przepisów albo są, albo na przyszłość będą poruczone.

§. 12. Co do służby zdrowia morskiej, obejmuje zakres działania kapitanatów morskich zdrowia i portowych:

a) dozór nad częścią nadbrzeża tego podpowiatu, w którym urząd ma swe siedlisko, czy to przez własny poczet służbowy, w samem miejscu się znajdujący, czy też przez dozorców rotmańskich na stósownych punktach poustawionych (ekspozytury);

b) dozorowanie deputacyi, ajencyi i ekspozytur własnego podpowiatu w ich czynnościach służbowych dotyczących policyi zdrowia;

c) stósowne postępowanie z okrętami, do ich portu wpływającemi, wolnym pasportem zdrowia opatrzonemi *(patenta libera)*;

d) odpowiednie przepisom policyi zdrowia czuwanie i postępowanie ze statkami do tego samego portu z czystym pasportem zdrowia *(patente netta)* wpływającemi, jeżeli wedle istniejącego regulaminu kwarantannego, nie są oraz do wyładowania towarów obowiązanemi, i jeżeli nie znajduje się w tem samem miejscu lazaret, w którym to razie musiałyby statki tamże być odesłane;

e) wystawianie lub wizowanie pasportów zdrowia dla wszystkich z portów własnego powiatu oddalających się statków;

f) czynienie przedstawień do pomyślniejszego wydoskonalenia ustaw morskich zdrowia tudzież zakładów i urządzeń służbowych dla tej gałęzi administracyjnej przeznaczonych;

g) spólne działanie co do powszechnego przestrzegania przepisów morskich zdrowia i orzekanie w pierwszej instancyi w razie wykroczeń, przeciw takowym zachodzących, w obrębie tego podpowiatu, w krórym urząd ma siedzibę;

h) sprawowanie tych czynności, które im na zasadzie osobnych przepisów albo są, albo na przyszłość będą poruczone.

§. 13. Rozmaite obowiązki urzędów tak w sprawach zdrowia jak i portowych określone będą dokładnie w osobnych instrukcyach służbowych.

Podporządkowanie.

§. 14. Kapitanaty morskie zdrowia i portowe, podlegają, co się tyczy obu służbowych gałęzi bezpośrednio c. k. władzy morskiej.

§. 15. Poczet osób w kapitanatach morskich zdrowia i portowych składa się z kapitana portowego i z zastósowanej do każdego miejsca ilości urzędników (adjunktów, oficyałów) do załatwiania czynności urzędowych. Nadto będzie przydanych jeden lub więcej praktykantów i potrzebna ilość dozorców rotmańskich i rotmanów.

Gdzie tego wymaga większa objętość służby, ma kapitanowi dla sprawowania czynności urzędowych w części technicznej być dodany porucznik portowy, równie jak do kierowania rotmanów (loemanów) portowych, ustanowieni będą bosmani lub podbosmani. Także, gdzie tego stosunki służbowe wymagają, ustanowieni będą jeden lub dwaj słudzy urzędowi.

Czynności lekarskie przy kapitanatach morskich zdrowia i portowych, jeżeli w tem samem miejscu nie ma lekarza lazaretowego, który powinien je pełnić, załatwiać będzie lekarz powiatowy, a gdzie takowego nie ma, inny lekarz miejscowy za odpowiednią remuneracyą, lub innem, odpowiedniem stosunkom wynagrodzeniem.

Rozdział III.

O deputacyach i ajencyach morskich zdrowia i portowych.

Działalność urzędowa.

§. 16. Działalność urzędowa deputacyi i ajencyi morskich zdrowia i portowych w sprawach tak zdrowia jak i portowych, jest taka sama jak działalność kapitanatów z wyjątkiem spraw osobowych i porządkowo karnych. Bliższe szczegóły wymienione są w instrukcyi służbowej.

Podporządkowanie.

§. 17. Deputacye i ajencye morskie zdrowia i portowe, podlegają co do obu gałęzi służbowych kapitanatowi w którego okręgu się znajdują.

Skład osobowy.

§. 18. Poczet osób w deputacyach morskich zdrowia i portowych składa się z deputata i w miarę potrzeb służby z oficyała, dozorcy rotmanów i z jednego lub dwóch rotmanów.

W ajencyach morskich zdrowia i portowych czynności deputata załatwia poborca cłowy, a czynności dozorcy rotmanów strażnik skarbowy.

Czynności lekarskie przy deputacyach zdrowia i portowych załatwia lekarz powiatowy, jeżeli się takowy w miejscu znajduje; w braku onegoż czynności te poruczone będą innemu zdolnemu lekarzowi miejscowemu za stósowną remuneracyą lub innem, stosunkom odpowiedniem wynagrodzeniem.

Rozdział IV.

O ekspozyturach morskich zdrowia i portowych.

§. 19. Tak we względzie służby zdrowia morskiej jak portowej należy do ekspozytur morskich zdrowia i portowych, jako stały obowiązek służbowy, dozór nad przydzieloną im częścią pobrzeża, oraz sprawowanie tych czynności, które w interesie żeglugi mają same wykonywać na miejscu.

Czynności te są wyszczególnione dokładnie w instrukcyi służbowej.

Podporządkowanie.

§. 20. Ekspozytury morskie zdrowia i portowe należą bezpośrednio do kapitanatów deputacyi lub ajencyi, w których podpowiecie są ustanowione, i tworzą część własnego składu osobowego tychże, przetoż wstępują pośrednio przez nich tak w służbie morskiej zdrowia jak i portowej w ten stosunek podporządkowania, który dla rzeczonych urzędów i organów w powyższych paragrafach, jest ustanowiony.

Za zgodność z przepisami toku czynności w ekspozyturach są także odpowiedzialnemi te urzędy i organa, do których ekspozytury należą.

Skład osobowy.

§. 21. Każda ekspozytura morska zdrowia i portowa, ma tylko jednego dozorcę rotmanów.

Co się tyczy załatwiania czynności lekarskich, zastósowane być mają dotyczące postanowienia §. 18.

Rozdział V.

O lazaretach morskich.

Działalność urzędowa.

§. 22. Co do służby portowej nie przysłuża lazaretom morskim zazwyczaj żadne samodzielne urzędowanie, lecz dotyczące czynności sprawowane będą przez kapitanat, przez deputacyę lub ajencyę, który lub która z lazaretem w jednym a tym samym znajduje się porcie. Tylko tam, gdzie żaden z rzeczonych organów, lecz tylko lazaret się znajduje, mogą i powinny mu być przekazane w §. 16 wyszczególnione prawa i obowiązki, w służbie

portowej tak, jak deputacyom i ajencyom, zaczem też zakład nosić będzie nazwę: „Lazaret morski i deputacya portowa.“

§. 23. Co się tyczy służby morskiej zdrowia, zależy zadanie lazaretów morskich najszczególniej na dozorze pod względem zdrowia nad osobami, przybywającemi z krajów, o zarazę podejrzanych, tudzież na kwarantannem czyszczeniu towarów, efektów i zwierząt, z krajów takowych nadesłanych. Urzędowanie lazaretów nie rozciąga się więc, jak przy innych organach administracyi morskiej zdrowia, na pewną część pobrzeża, lecz ograniczone jest na obręb samego tylko zakładu. Przytem lazarety obowiązane są:

a) czuwać nad zachowaniem przepisów morskiej policyi zdrowia w obrębie zakładu, a w razie przekroczenia onych, w pierwszej instancyi zawyrokować;

b) czynić wszelkie propozycye, mogące służyć do poparcia pomyślniejszego wykształcenia ustaw morskiej policyi zdrowia lub do polepszenia stanu materyalnego i służbowych zakładu urządzeń;

c) oznaczać i obliczać należytości skarbowe morskiej policyi zdrowia.

Stanowiska.

§. 24. Dla wybrzeża austryackiego są dwa lazarety, a to: w Tryeście i w Megline.

W tych lazaretach, będą przyjmowane wszelkie statki podejrzane, — nie wyłączając także i statków, podejrzanym nieczystym pasportem zdrowia *(patente brutta aggravata)* opatrzonych, gdzie odbędą kwarantannę czyli rezerwę.

§. 25. Jeżeli któremu z lazaretów morskich sprawy portowe zostały poruczone (§. 22), natedy takowy pod względem służby portowej podlegać będzie kapitanatowi, w którego okręgu się znajduje.

Co się zaś tyczy służby morskiej zdrowia, wszystkie lazarety morskie podlegają bezpośrednio władzy morskiej.

§. 26. Skład osobowy lazaretów morskich jest następujący:

jeden dyrektor,

jeden oficyał,

jeden lekarz, który oraz ma być chirurgiem,

jeden kapelan, czterech dozorców rotmańskich, potrzebna liczba strażników ewentualnych, potrzebna liczba sług do czyszczenia.

Rozdział VI.

O stosunkach zakładów morskich zdrowia i portowych do władz innych.

Do organów administracyjnych politycznych.

§. 27. We wszystkich stosunkach służby portowej, odnoszących się do potrzeb żeglugi morskiej, do wykonywania onejże, tudzież do praw i obowiązków żeglarzy jako takich, urzędy i organa w §. 6. wymienione, niezawisłemi są od dotychczasowego wpływu władz politycznych albo gmin, albowiem co do tych okoliczności, podlegają one wyłącznie władzy morskiej.

Temże jednak nienaruszonym zostaje wpływ urzędowy na zakłady urzędowe portowe, przysługujący naczelnikom administracyi politycznej w poszczególnych krajach koronnych, względem spraw politycznych albo policyjnych, do urzędowego ich zakresu należących. przeto także i nadal zachowana będzie ta zasada, iż rzeczone zakłady względem wszystkich przedmiotów służbowych, do zakresu działania administracyi politycznej należących, zlece-

niom jej zadosyć uczynić i tymże wszystkie z polityczną administracyą w związku stojące sprawozdania i wiadomości udzielać winny.

Owa niezawisła samodzielność nie znosi ani też przeszkadza wzajemnemu spółdziałaniu i wspieraniu się we wszystkich środkach, dobro publicznej służby na celu mających.

§. 28. Z powodu bezpośredniego podporządkowania urzędów i organów w §. 6 wymienionych, pod władzę morską, ograniczać się ma wpływ politycznych organów administracyjnych w rzeczach służby morskiej zdrowia, li tylko na spółdziałanie w tych przypadkach, w których sama władza morska, albo jej podrzędne organa tego żądają.

Ten kształt stosunków zawisłości, nie zmienia zresztą w niczem dotychczasowego obowiązku organów obu gałęzi administracyjnych, aby sobie wzajemnie udzielać jak najspieszniej tych wiadomości. które ich obu wedle natury rzeczy obchodzić powinny, ponieważ wymagają odpowiednich zarządzeń tak ze strony władz politycznych, jak ze strony administracyi morskiej zdrowia, a w ogóle obowiązku porozumiewania się względem wszystkich zarządzić się mających środków, czy to zmierzających do obrony zdrowia publicznego, czy innego jakiego spółdziałania wymagających, i obopolnego wspierania się w obrębach własnych spraw urzędowych.

Do władz skarbowych.

§. 29. Połączenie spraw morskich zdrowia i portowych ze służbą cłową tam tylko nastąpić ma, gdzie mniejsza objętość obustronnych spraw, jednoczesnego dozwala załatwienia takowych przez jednego urzędnika lub sługę. Osądzenie co do tego, gdzie wedle tego warunku na przyszłość połączenie takowe nastąpić może, a gdzie przeciwnie w skutek nowego ukształtowania stosunków czynności, pierwotnie zarządzone połączenie służby zdrowia i cłowej, znowu ma być rozwiązanem, pozostawia się ministerstwu handlu, które tak w jednym jak drugim razie w porozumieniu z ministerstwem skarbu postępować będzie.

W razie połączenia, nie będzie rzesztą nic zmienionem w stosunkach wyżej ustanowionych co do podporządkowania dotyczącego organu we wszystkich okolicznościach służby morskiej zdrowia i portowej, ani też zniesionym wpływ porządkowo karny władzy morskiej albo organów jej podporządkowanych.

Nawet i tam, gdzie nie ma miejsca połączenie takowe, musi między organami morskiemi zdrowia i portowemi z jednej, a władzami cłowemi z drugiej strony utrzymanem być wzajemne wspieranie się dla dobra służby pożądane.

Dział III.

O składzie osobowym służby morskiej zdrowia i portowej.

Rozdział I.

O składzie osobowym służby morskiej zdrowia i portowej w ogólności.

§. 30. Służba morska zdrowia i portowa składa się z:

a) urzędników zdrowia i portowych,
b) bosmanów, dozorców rotmańskich i rotmanów
c) sług urzędu,
d) ewentualnych strażników zdrowia i sług od czyszczenia w lazaretach.

Stan co do rangi i płacy.

§. 31. Ranga i płaca całego stałego składu osobowego służby morskiej zdrowia i portowej osobno będą ustanowione.

Mianowanie i wnioski na obsadzenie itd..

§. 32. Mianowanie urzędników morskich zdrowia i portowych, bosmanów, dozorców rotmańskich, rotmanów, sług i dozorców inspekcyjnych, przysługuje władzy morskiej, tylko mianowanie kapitanów morskich zdrowia i portowych tudzież dyrektorów lazaretów, równie jak wszystkich innych, których płaca 1000 złr. przenosi, ministerstwu handlu zastrzega się. Tak samo rozumie się o prawie przeniesienia lub zasuspendowania w urzędzie, zpensyonowania lub oddalenia ze służby, przyczem jednak władzy morskiej pozostawionem jest w przypadkach niezwłocznego zaradzenia wymagających, zarządzić prowizorycznie przeniesienie lub zasuspendowanie rzeczonych przełożonych i urzędników wyżej płatnych.

Wszelkie propozycye, do obsadzenia posad służbowych przy urzędach morskich zdrowia i portowych odnoszące się, mają być wystósowane do władzy morskiej, która je w przypadkach właściwych przedłoży ministerstwu handlu.

Względem samego czynienia tych propozycyj, zachować należy przepisy następujące:

a) propozycye na posady urzędników niższych, tudzież na posady lekarskie i na posady bosmanów, dozorców rotmańskich, rotmanów i sług urzędowych, czynić ma przełożony zakładu, do którego należy posada, obsadzoną być mająca. Jeżeli propozycye takie czynią deputacye, będą przesłane przez odnośny kapitanat do c. k. władzy morskiej;

b) propozycye na deputatów, czyni ten kapitanat, któremu posada służbowa podlega;

c) propozycye na posady przełożonych w kapitanatach i lazaretach, czyni sama c. k. władza morska.

Co się tycze zamianowania, tudzież postępowania porządkowo karnego z kapelanami lazaretowymi, winna władza morska zachować porozumienie z dotyczącemi ordynaryatami biskupiemi, — a zaś względem pełniących służbę przy zakładach morskich zdrowia i portowych, z urzędami cłowemi połączonych, z właściwemi władzami skarbowemi krajowemi, dla którychto oraz posad nie przysługują propozycye organom, władzy morskiej podporządkowanym.

§. 33. Ewentualnych strażników i sług od czyszczenia, mianuje i oddala kapitanat, deputacya lub dyrekcya lazaretu, do którego lub do której należą. O wszystkich takich zamianowaniach i oddaleniach ze służby, odbiera władza wyższa wiadomość przez peryodyczne sprawozdania, do której to władzy także i rekursa oddalonych ze służby sług stosować należy.

Nie przyjmuje się więcej strażników ewentualnych i sług od czyszczenia, nad rzeczywistą potrzebę dla zwyczajnej objętości służby kwarantannej.

O egzaminach.

§. 34. Ktokolwiek otrzymać chce służbę w zawodzie służby morskiej zdrowia i portowej, poddać się winien egzaminowi z przepisów morskich zdrowia i portowych, względnej ważności posady odpowiedniemu, a to nietylko gdy chodzi o miejsce rzeczywistego urzędnika lecz także gdy chodzi o miejsce dozorcy rotmańskiego lub strażnika ewentualnego, a to według przepisów ustanowionych instrukcyą służbową.

Szczególne obowiązki służbowe.

§. 35. Wszyscy urzędnicy i słudzy przy administracyi morskiej zdrowia i portowej stale ustanowieni, są obowiązani w dzień i w nocy w miarę potrzeby do służby być gotowymi, przetoż — jeżeli wynaleziono dla nich kwatery w naturze, rzeczywiście w nich mieszkać, a gdy kwaterowe pobierają, pomieszkanie jak najbliżej zakładu obrać winni.

Wszędzie, gdzie tylko tego stosunki dozwalają, o to postarać się należy, a mianowicie przy założeniu nowych budynków dla służby morskiej zdrowia i portowej, takie odpowiednie materyalne zarządzenia poczynić należy, ażeby przy każdym kapitanacie zamieszczeni być mogli, w liczbie odpowiedniej, rotmani portowi, wszędzie zaś by umieszczenie swe mieć mogli dozorcy rotmańscy lub przynajmniej jeden z nich w budynku urzędowym, żeby i porą nocną dozór odpowiedni był utrzymywanym, i żeby oraz, gdzie tego wymaga potrzeba, pomocy nie brakowało.

Nie wolno żadnemu z członków służby, bez szczególnego ku temu pozwolenia ze strony przełożonego, a względnie władzy przełożonej opuszczać posterunek swój, a w służbie odmieniać się należy w sposób zupełnie potrzebom podróżujących morskich odpowiedni.

Członkowie służby lekarskiej przy lazaretach obowiązani są, w razie zachodzącej niezbędnej potrzeby, a mianowicie w razie rzeczywistego niebezpieczeństwa powietrza morowego, mieszkać w zakładzie, choćby im nawet takie podług systemu nie było wydzielone, nie mniej też obowiązani są lekarze i chirurdzy, jeżeli to koniecznie potrzebnem jest do skutecznej pomocy kwarantannisty, kontaminować się (zetknąć się) z zapowietrzonym.

Odpowiedzialność.

§. 36. Przełożeni kapitanatów, odpowiedzialni są za czynności przedsięwzięte w interesie zdrowia i portu, równo i niepodzielnie. Z zachowaniem tego przepisu, zostawia się przełożonemu do woli używać innych podrzędnych urzędników (adjunktów i oficyałów) w miarę potrzeby służby tak w jednym jak w drugim oddziale czynności.

W takiej samej niepodzielnej odpowiedzialności, znajdują się przełożeni deputacyj morskich zdrowia i portowych.

Za pobór i odesłanie należytości morskich zdrowia i portowych, odpowiedzialnymi są, ci urzędnicy, którym to według instrukcyi jest poruczonem.

Kaucye.

§. 37. Wszyscy urzędnicy morscy zdrowia i portowi, w pobieraniu i obliczaniu taks skarbowych udział mający, złożyć winni kaucyę, w kwocie rocznej płacy urzędnika wymierzoną. Tylko przy tych deputacyach, ajencyach i ekspozyturach, których zarządzanie pieniędzmi tak jest małoznaczne, iż takowe nie dosięga kwoty jednorocznej płacy, może ministeryum handlu ustanowić kaucyę w kwocie mniej-więcej odpowiedniej dochodowi półrocznemu, podług przecięcia trzech-letniego, atoli nigdy niżej złotych reńskich 50.

W razie połączenia ajencyi z urzędem cłowym, kaucya do służby cłowej za warunek położona, służyć ma także i do pokrycia dochodów morskich zdrowia i portowych i na te ostatnie nie składa się osobnej kaucyi.

Dyrektorowie, i oficyałowie lazaretów, chociaż nie odbierają żadnych pieniędzy skarbowych, winni złożyć kaucyę w kwocie odpowiedniej rocznej ich płacy, a to tak dla zabezpieczenia skarbu państwa względem rzetelnego wymierzenia należytości, jak też i dla gwarancyi, ku zaspokojeniu właścicieli towarów służącej.

Przeniesienie.

§. 38. Urzędnicy morscy zdrowia i portowi, bosmanie, dozorcy rotmańscy, rotmanie i słudzy urzędowi, mogą nietylko na własne żądanie, lecz każdego razu, kiedy tego dobro służby wymaga, z jednego miejsca na drugie być przeniesieni.

Postępowanie karne.

§. 39. Każdy urzędnik morski zdrowia i portowy, bosman, dozorca rotmański i sługa urzędowy, może i powinien, o ile ustawa karna przeciw niemu nie znajduje zastósowania, w razie uzasadnionego podejrzenia o zaniedbanie służby, przekupstwo lub niewierność, natychmiast na inne miejsce być przeniesionym, w razie zaś dowiedzionej winy rzeczonego rodzaju, natychmiast i na zawsze ze służby oddalonym.

O postanowieniu tem, każdy nowo-przyjąć się mający, jeszcze przed złożeniem przysięgi ma być zawiadomiony.

Ewentualni strażnicy i słudzy od czyszczenia, przeciw którym zachodzą uzasadnione powątpiewania o niezawodności ich, natychmiast bez żadnego względu ze służby będą oddaleni.

Rozdział II.

O urzędnikach morskich zdrowia i portowych.

Ich prawa.

§. 40. Urzędnicy morscy zdrowia i portowi, są urzędnikami cesarsko-królewskiemi. Równych z tymi używają praw a przysięga służbowa obowiązuje ich do ścisłego i sumiennego pełnienia obowiązków. Wszyscy mają prawo do emerytury.

Specyalne wymogi do uzyskania posady.

§. 41. Przy mianowaniu i posuwaniu urzędników morskich zdrowia i portowych, wzgląd mieć należy na ścisłą moralność i prawość, na umiejętności języków, gruntowną znajomość wszystkich, owe gałęzie administracyjne regulujących ustaw i przepisów, tudzież na praktyczne doświadczenie.

Kapitanowie portowi jako i porucznicy portowi, powinni być wybrani ze stanu służby morskiej, najszczególniej z kapitanów okrętowych doswiadczonych i wypróbowanych, a przy równych z resztą stosunkach, pierwszeństwo będą mieli oficerowie c. k. marynarki wojennej i kapitanowie handlowi banderą honorową odznaczeni.

Uniform.

§. 42. Wszyscy urzędnicy morscy zdrowia i portowi, używają munduru przepisanego dla marynarki z odznakami dla poszczególnych klas dyetowych przeznaczonemi.

Rozdział III.

O bosmanach, dozorcach rotmańskich, rotmanach i sługach urzędowych.

Prawa ich.

§. 43. Bosmani, dozorcy rotmańscy, rotmanie i słudzy urzędowi na posadach systemizowanych przy kapitanatach, deputacyach, ajencyach i ekspozyturach, którzy wszyscy za formalnym dekretem i za przysięgą będą umieszczani na posadach, mają prawo do pensyi.

Specyalne wymogi do uzyskania posady.

§. 44. Na bosmanów dozorców rotmańskich i rotmanów, mogą być wybrane te tylko osoby, które przez dłuższy już czas na okrętach narodowych służyły i zupełnie użytecznemi i niezawodnemi się okazały, a oraz świadomemi są tak języka włoskiego jakoteż, gdzie inny język jest używany, języka krajowego. Czytanie i pisanie w języku włoskim jest dla bosma-

nów i dozorców rotmańskich przedmiotem niezbędnie wymaganym, dla rotmanów zaś tylko pożądanym.

Dozorcy rotmańscy mają nadto poddać się egzaminowi, o którym jest mowa w §. 34.

Byłym majtkom przy c. k. marynarce wojennej i osobom, posiadającym także obcy język, przy równych zresztą stosunkach, pierwszeństwo przed innemi kompetentami ma być udzielonem.

Mundur.

§. 45. Za mundur wszystkich sług portowych, z wyjątkiem sług urzędowych, zwyczajną liberyę służbową noszących, służyć będzie stosowny ubiór żeglarski. Do oznaczenia stopni bosmanów, będą ustanowione odpowiednie znaki.

Mundur będzie dawany w naturze, a to w terminach, przez ministeryum handlu podług czasu trwania dla poszczególnych sztuk tegoż, oznaczyć się mających.

Rozdział IV.

O ewentualnych strażnikach zdrowia i sługach do czyszczenia w lazaretach.

Sposób przyjęcia.

§. 46. Ewentualni strażnicy zdrowia, w każdym szczególnym wypadku, gdy do kontumacyi wstępują, przysięgę na nowo składają. Przy przyjęciu, otrzymują od kapitanatu, od deputacyi, ajencyi lub dyrekcyi lazaretowej, do którego lub której należą, dekret, z którym jednak nie jest połączone żadne prawo do stanowczej posady, do emerytury lub prowizyi; prowizya wtedy tylko mogłaby mieć miejsce, gdyby sami utworzyli sobie lub w przyszłości utworzyć mieli własny fundusz (z odsetków zapłaty na ten cel odłożonych).

Toż samo rozumie się także i ze sługami od czyszczenia przy lazaretach, których przyjęcie z resztą bez dekretu i tylko przez samo wciągnienie do rejestru służbowego miejsce ma.

Słudzy w tym rozdziale wyszczególnieni, nie pobierają ani stałej płacy, ani zapłaty od skarbu, lecz płaceni bywają za dni, w których rzeczywiście służbę pełnili, od tych, w interesie w których użytymi byli.

Specyalne wymogi do przyjęcia.

§. 47. Przy przyjmowaniu sług do czyszczenia w lazaretach przy innej równej zdolności wzgląd mieć należy najszczególniej na żołnierzy wysłużonych. Najzdolniejsi po włosku czytać i pisać umiejący, a w każdym razie język krajowy posiadający, z przepisami służby należycie obznajomieni słudzy do czyszczenia, mianowani będą na strażników zdrowia przy lazaretach, ile razy rzeczywiście zachodzi potrzeba pomnożenia takowych.

Kapitanaty, deputacye i ajencye wybierają swych ewentualnych strażników z osób, których moralność i prawość jest udowodniona, a użyteczność ich dla służby drogą egzaminu (§. 34) została wykazaną.

Oznaki podczas służby.

§. 48. Ewentualni strażnicy i słudzy do czyszczenia, gdy się znajdują w służbie kwarantannej, noszą szarfę pomarańczowo-żółtą, jako strażnicy dozorowi w wolnej styczności, używają oni znaku S (sanität) z metalu żółtego na pokryciu głowy.

Dział IV.

O wydatkach na służbę zdrowia morską i portową i o należytościach dotyczących.

Rozdział I.

O wydatkach skarbu państwa i o pokryciu ich należytościami skarbowemi i taksami.

Wydatki, które skarb państwa ponosi.

§. 49. Wydatki na służbę portową, mianowicie w głównych portach wybrzeża austryackiego o ile takowe dotyczą założenia i utrzymania zakładów, budów i urządzeń, uznanych za potrzeby materyalne i służących na środki obronne i popierające żeglugę morską, mianowicie w celniejszych portach nadbrzeża austryackiego, tudzież wydatki na administracyę morską zdrowia, o ile takowe obrócone są na założenie i utrzymanie budynków, lub na środki zapobiegające w nadzwyczajnych wypadkach ogólnej ważności, nakoniec wydatki na płace i inne osobiste należytości wszystkich stale umieszczonych przy służbie morskiej zdrowia i portowej, te wszystkie wydatki ponosi skarb państwa. Czy i jak dalece w portach podrzędnej ważności gminy lub najbliżsi interesenci, żądający budów portowych, do dotyczących wydatków przyczyniać się powinni, o tem ministerium handlu w każdym poszczególnym przypadku stanowić będzie ze względem na stopień potrzeby i na mniej lub więcej powszechną użyteczność budowy.

Beczkowe.

§. 50. By przynajmniej w części pokryć koszta rzeczone (§. 49), przyczyni się do tego żegluga morska, dla użytku której owe zakłady najwłaściwiej służą, a to opłaceniem beczkowego we wszystkich dla obrotu otwartych portach nadbrzeża austryackiego.

Należytości policyi morskiej zdrowia.

§. 51. W tym samym celu i z tego samego powodu, nakładają się na obrót morski należytości policyi morskiej zdrowia złożone:

a) z należytości od wszystkich w wolnem spólnictwie lub pod kwarantanną od austryackiego pobrzeża odpływających okrętów, i

b) z należytości od wszystkich pod kontumacyą lub rezerwą do austryackich portów wpływających ładunków okrętowych (towarów, pieniędzy itd.).

Taryfa.

§. 52. Co do należytości beczkowego i taks policyi zdrowia obowiązuje ustawa z dnia 25 lutego 1865 jakoteż zostające z nią w związku rozporządzenie byłego c. k. ministerstwa marynarki z tej samej daty (Dz. u. p. Nr. 13 i 15).

Taksa za udzielenie patentów bandery, pasportów morskich i licencyi żeglugowych.

§. 53. Co się tyczy taks za udzielenie patentów bandery, pasportów morskich i licencyj żeglugowych, pozostaje jeszcze w swej mocy dotychczasowy przepis tak co do cyfry, jak co do czasu obowiązku wypłaty, dopóki osobna ustawa nie ureguluje stosownego onychże podwyższenia.

Należytości na rzecz rotmanów, latarń morskich, tudzież kanałów.

§. 54. Zaprowadzenie w Tryeście dla utrzymania instytucyi rotmanów, niemniej i do innych celów przeznaczone należytości, na rzecz rotmanów, latarń morskich i kanałów,

nateraz nie zmieniają się, mogą atoli być zmienione w miarę okoliczności i za zezwoleniem ministerstwa handlu.

Pokrycie uszczerbku.

§. 55. Uszczerbek w dochodach na opędzanie wydatków administracyi morskiej zdrowia i portowej pokrywa skarb państwa, do którego mają się też odsyłać w poszczególnych peryodach i na poszczególnych miejscach zdarzające się nadwyżki.

Należytości na rzecz instytutów marynarskich.

§. 56. Dodatek 12% do beczkowego, który w Tryeście opłacać mają wszystkie okręty narodowe i zagraniczne na rzecz funduszu marynarskiego wsparć, pozostaje bez zmiany aż do dalszego rozporządzenia.

Pobieranie, obliczenie i odwożenie tych należytości.

§. 57. Względem pobierania, obrachowania, odwożenia i kontroli należytości, w niniejszem rozdziale oznaczonych, obowiązują przepisy zawarte w odnośnych instrukcyach.

Rozdział II.

O należytościach morskich kwarantannych.

Które należytości będą nadal opłacane.

§. 58. Oprócz opłat, w powyższym rozdziale I wyszczególnionych, dzienne zapłaty dla ewentualnych strażników i sług od czyszczenia, przekazane wpływającym pod kontumacyą okrętom, osobom, towarom, itp., tudzież należytości strużów, dozorców rotmańskich, przypadające za dozór w czynnościach dotyczących zdrowia i obrotu w zakładach kontumacyjnych, nareszcie wydatki za pomoc lekarską i na osoby dozorujące chorych, muszą podczas kwarantanny od samych stron być opędzane.

Taryfa.

§. 59. Dla wszystkich w powyższym paragrafie wymienionych należytości, dających się zebrać pod ogólną nazwą „należytości morskich kwarantannych“, obowiązuje istniejąca taryfa z dnia 21 września 1866 zawierająca należytości morskie kwarantanne dla ewentualnych dozorców, sług od czyszczenia, lekarzy i dozorców chorych.

Rozdział III.

O należytościach w ogólności.

Obwieszczanie taryf i ścisłe tychże przestrzeganie.

§. 60. Oprócz należytości w powyższych rozdziałach prawnie ustanowionych, względem których taryfy dla zapobieżenia wszelkiemu obciążeniu stron we wszystkich zakładach morskich zdrowia i portowych, przybite zostaną na miejscu, w oczy wpadającem, a także i innemi drogami do jak najpowszechniejszej wiadomości podane być winny, nie może służba morska zdrowia i portowa pod żadnym warunkiem i z żadnego tytułu żądać zapłaty jakiej lub nagrody, a to pod karą bezzwłocznego oddalenia ze służby.

Także wszelkie należytości, na zasadzie taryfy opłacić się mające, tylko w lokalu urzędowym mogą być odbierane, i urząd z nich strony regularnie kwituje, przeto nikt nie będzie obowiązanym do płacenia należytości, chociażby prawnej, bez onego pokwitowania lub po za obrębem urzędu.

Tabella

w której wyszczególnione są siedziby organów morskich zdrowia i portowych w wybrzeżu austryacko illiryjskiem i dalmackiem.

I. Kapitanaty portowe	II. Deputacye	III. Ajencye	IV. Ekspozytury	V. Lazarety morskie
a) Wybrzeże austryacko illiryjskie				
Triest	Capodistria, Pirano	Duino, Monfalcone, Grado, Portobuso	Servola, Muggia, Isola, Portorose	Valle San Bartolomeo pod Muggią
Rovigno	Umago, Valditorre, Parenzo		Cittanuova, Orsera, Leme	
Pola	Volosca		Fasana, Medolino, Carnizza, Traghetto, Porto-Rabaz, Fianona, Moschienizze, Ika	
Lussinpiccolo	Cherso, Veglio		Faresina, Ustrine, Ossero, Castelmuschio, Malinsca, Climno, Verbenico, Bescanuova, Ponte, Unie, Sansego, Lussingrande, Cigale, S. Pietro dei Nembi	
b) Wybrzeże dalmackie				
Zara	Sebenico	Novaglia, Pago, Selve, Melada, Nona, Novegradi, Obbrovazzo, Sale, Zaravecchia, Stretto di Morter, Vodizze, Zlarin, Rogoźnica	Arbe, Ulbo, S. Nicolò di Morter, Capocesto, Zapuntello	
Spalato	Traù, S. Pietro della Brazza, Lissa, Lesina, Cittavecchia Macarsca	Castelvitturi, Solta-Carober, S. Giovanni della Brazza, Postire, Pucischie, S. Martino della Brazza, Bol, Milnà, Bobovischie (Baborovischia), Gelsa, S. Giorgio, Dervenik, Fort' Opus	Olivetto, Comisa, Almissa	
Dubrownik	Curzola, Gravosa	Vallegrande, Lagosta, Rosario (Cuciste), Trappano, Tarstenik, Meleda, Giuppana, Slano	Berna, Stagnogrande, Calamotta, Ragusa vecchia	
Megline	Budua			Megline, z kapitanatem porwym połączony

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXII. — Wydany i rozesłany dnia 14 czerwca 1871.

47.

Ustawa z dnia 11 maja 1871,

względem używania urzędów podatkowych do pełnienia służby kasowej dla okręgów szkolnych i dla funduszu emerytalnego nauczycieli.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

C. k. ministerstwo skarbu na żądanie interesowanych władz szkolnych krajowych ma poruczyć c. k. urzędom podatkowym zawiadowstwo pieniędzy i dokumentów kas okręgów szkolnych, tudzież kas funduszu emerytalnego nauczycieli.

§. 2.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrom skarbu i oświecenia.

Neuberg, dnia 11 maja 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Jireczek** r. w.

48.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 4 czerwca 1871,

względem ustanowienia austryackiego urzędu cłowego głównego I klasy w dworcu kolei w Simbach w Bawaryi i przeistoczenia c. k. urzędu cłowego głównego II klasy w Braunau w Górnej Austryi, na urząd cłowy poboczny I klasy.

Z powodu otwarcia linii kolejowej z Braunau do Monachium ustanowiony został w dworcu kolei w Simbach w Bawaryi austryacki urząd cłowy główny I klasy, mający upoważnienie do stósowania postępowania cłowego krótszego (w drodze opowiedzenia) w obrocie na kolei żelaznej stósownie do przepisu z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175).

Z tego samego powodu urząd cłowy główny II klasy w Braunau w Górnej Austryi przeistoczony został na urząd cłowy poboczny I klasy.

Urząd cłowy główny w Simbach i urząd cłowy poboczny w Braunau rozpoczęły czynności swoje dnia 1 czerwca 1871. Urząd cłowy główny w Braunau zaprzestał czynności swoich z dniem 31 maja 1871.

Holzgethan r. w.

49.

Ustawa z dnia 8 czerwca 1871,

którą upoważnia się ministerstwo królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych do zawarcia ugody z ministerstwem węgierskiem względem kwoty przypadającej na sprawy wspólne w skutku przejścia części Pogranicza wojskowego z administracyi wojskowej do cywilnej.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Upoważnia się ministerstwo królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych do zawarcia z ministerstwem krajów korony węgierskiej, ugody poniżej przytoczonej, względem kwoty przypadającej na sprawy wspólne w skutku przejścia części Pogranicza wojskowego z administracyi wojskowej do cywilnej, ale tylko pod tym wyraźnym warunkiem, że dystrykt sichelburski i gmina Marienthal będą od tego nateraz wyjęte, że przy regulowaniu granicy jednocześnie przeprowadzić się mającem, pretensye księstwa Krainy do tych części terytoryum będą należycie uwzględnione i że uregulowanie granicy przedłożone będzie reprezentacyi państwa do zatwierdzenia.

§. 1.

Ponieważ w ciągu roku 1871 dwa pułki warazdyńskie, tudzież gminy Zengg i Sissek przejdą do administracyi cywilnej, przeto węgierski skarb państwa, ze względu na to terytoryum, w taki sposób przyczyniać się będzie od dnia 1 stycznia 1872 do ciężarów na sprawy państwa, które ustawą z dnia 21 grudnia 1867 względem spraw wspólnych wszystkim krajom monarchii austryackiej i ich traktowania (Dz. u. p. 1867, Nr. 146), jako wspólne uznano, że z sumy wydatków wspólnych, corocznie ustanowić się mającej, $^{4}/_{10}$ od sta doliczone będzie do ciężarów państwa węgierskiego a po strąceniu tegoż pozostała suma, rozkładana będzie w stosunku kwot, za każdym razem prawnie ustanowionych, na kraje korony węgierskiej i inne kraje Jego cesarskiej Mości.

§. 2.

Jeżeli i inne części Pogranicza wojskowego przejdą do administracyi cywilnej, natenczas węgierski skarb państwa z ciężarów na sprawy, które jako wspólne uznano, płacić będzie dalsze jeden i $\frac{\text{sześć}}{\text{dziesiątych}}$ od sta, w taki sam sposób, jak to ustanowione jest w §. 1, t. j. w taki sposób, że najprzód z sumy wydatków wspólnych, corocznie ustanowić się mającej, dwa od sta doliczone będą do ciężarów państwa węgierskiego, a po strąceniu tegoż pozostała suma, rozkładana będzie w stosunku kwot, za każdym razem prawnie ustanowionych, na kraje korony węgierskiej i inne kraje Jego cesarskiej Mości.

Wiedeń, dnia 8 czerwca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Scholl** r. w. **Jireczek** r. w.
Schäffle r. w. **Habietinek** r. w. **Grocholski** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXIII. — Wydany i rozesłany dnia 17 czerwca 1871.

50.

Rozporządzenie ministrów sprawiedliwości i skarbu z dnia 24 kwietnia 1871,

względem kompetencyi urzędów podatkowych przy prowadzeniu egzekucyi na realności dla ściągnięcia zaległości podatkowych.

Jeżeli administracya skarbu, w celu ściągnięcia zaległych podatków i dodatków przystąpi, stósownie do istniejących ustaw, do egzekucyi na majątku nieruchomym, natenczas w sądach, w których siedzibie prokuratorya skarbowa nie ma siedziby urzędowej, jeżeli majątek nieruchomy jest zapisany w księdze publicznej przeznaczonej dla nabywania praw rzeczowych do nieruchomości, urzędy podatkowe są także upoważnione przeprowadzać pierwszy i drugi stopień egzekucyi (egzekucyjne zajęcie i oszacowanie) bez wykazania się osobnem poleceniem przełożonej władzy, w prawnem zastępstwie skarbu; ale trzeci stopień egzekucyi (egzekucyjne wystawienie na sprzedaż) tylko na podstawie osobnego polecenia krajowej władzy skarbowej.

We wszystkich innych wypadkach prowadzenia takich egzekucyi na majątkach nieruchomych, prawne zastępowanie skarbu pozostaje przy prokuratoryach skarbowych co do wszystkich stopni egzekucyi.

Holzgethan r. w. **Habietinek** r. w.

51.

Ustawa z dnia 25 maja 1871,

względem warunków i ulg dla przedsiębiorstwa parowych kolei żelaznych ze Lwowa do granicy krajowej galicyjsko-węgierskiej pod Beskidem, tudzież ze Stryja do Stanisławowa.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł 1.

Upoważnia się rząd, parową kolej żelazną ze Lwowa na Stryj i Skole do granicy galicyjsko-węgierskiej pod Beskidem, dla połączenia z koncesyonowaną koleją węgierską z Mun-

kacza do tego punktu, wraz z ramieniem bocznem ze Stryja na Bolechów, Dolinę i Kałusz do Stanisławowa, do kolei lwowsko-czerniowiecko-jasskiej albo wybudować kosztem państwa, albo zabezpieczyć jej wybudowanie nadaniem koncesyi pod warunkami w tej ustawie wymienionemi (artykuł 2, 3, 4, 5 i 6).

Artykuł 2.

W razie udzielenia koncesyi może być kolejom tym zabezpieczona ze strony państwa gwarancya czystego dochodu wraz z kwotą amortyzacyjną w sumie maxymalnej milion cztery kroć trzydzieści tysięcy (1,430.000) złotych w walucie austryackiej srebrem, na czas trwania koncesyi, w taki sposób, że gdyby czysty dochód nie dochodził kwoty zagwarantowanej, administracya państwa uzupełni to, co niedostaje.

Dla każdej z trzech sekcyi

a) Lwów-Stryj,

b) Stryj-Stanisławów,

c) Stryj-granica węgierska, gwarancya ma zaczynać się z dniem otwarcia ruchu na każdej z osobna przestrzeni; dla przestrzeni jednak ad *c)* nie pierwej, aż i węgierska przestrzeń połączająca do Munkacza oddaną będzie na użytek publiczny.

Gwarancya, dać się mająca za otwarte przestrzenie, wymierzona będzie na podstawie rezultatu konkursu, przepisanego w artykule 6, w stosunku liczby mil.

Artykuł 3.

W tym względzie trzymać się należy postanowień następujących:

1. Z zagwarantowanego czystego dochodu rocznego taka kwota ma być użyta na umorzenie kapitału, jaką wyznaczy administracya państwa na zasadzie planu amortyzacyi przez nią zatwierdzić się mającego, i tak ułożonego, aby kapitał w obieg puszczony był umorzonym w ciągu trwania koncesyi.

2. Jeżeliby administracya państwa miała płacić dodatek z powodu wzięcia na siebie gwarancyi, powinna to uczynić po poprzedniem zbadaniu przedłożyć się mających opatrzonych dowodami rachunków rocznych, w trzy miesiące po ich przedłożeniu.

Na zapłacenie jednak kuponów od akcyi i obligacyi skarb uiszczać będzie nawet pierwej wpłaty częściowe, stosownie do potrzeb sprawdzonych na podstawie preliminarza dochodów, jeżeli koncesyonaryusze będą o to prosić na sześć tygodni przed terminem wypłaty; zastrzega się tylko że później zrobione będzie obliczenie na podstawie rachunków rocznych.

Gdyby po ostatecznem zestawieniu rachunków rocznych, które najpóźniej w przeciągu trzech miesięcy po upływie roku ruchu przedłożone być powinny, okazało się, że zaliczki wymierzono za wysoko, koncesyonaryusze obowiązani są zwrócić natychmiast otrzymaną nadwyżkę, z doliczeniem 6 procentowych odsetków. Żądanie jednak co do dopłaty ze strony państwa przedłożyć należy najpóźniej w przeciągu roku po upływie odnośnego roku ruchu, w przeciwnym bowiem razie będzie uważane jako wygasłe.

3. Kwota, którą administracya państwa płaci w skutku wzięcia na siebie gwarancyi, uważana być ma tylko jako zaliczka oprocentowana po cztery od sta rocznie.

Ile razy dochód czysty sieci kolei przewyższy zagwarantowaną sumę roczną, połowa nadwyżki zwrócona będzie natychmiast administracyi państwa, na pokrycie danej zaliczki i procentów, aż do całkowitego umorzenia.

Administracya państwa postanowi statutami jaka część pozostałej drugiej połowy ma być zaliczona do funduszu rezerwowego.

Opłata przypadających odsetków ma być uskuteczniona przed zwrotem zaliczek.

Jeżeli takie zaliczki lub odsetki nie będą państwu zapłacone do chwili wygaśnięcia koncesyi lub odkupu kolei, ściągnięte zostaną z pozostałego majątku przedsiębiorstwa.

Artykuł 4.

Kolejom wymienionym w artykule 1. przyzwala się uwolnienie od podatku dochodowego i należytości stemplowych od kuponów, jakoteż od wszelkich nowych podatków, które w przyszłości mocą ustaw mogą być zaprowadzone, na czas budowy i jeszcze na lat dziewięć, licząc od dnia otwarcia ruchu na liniach wymienionych w artykule 1.

Koszta notowania papierów obiegowych na giełdach krajowych i zagranicznych, jakoteż podatki, które przedsiębiorstwo po upływie lat dziewięciu opłacać będzie, mogą być wpisane do rachunków ruchu jako pozycya wydatkowa, co jednak nie odnosi się do opłat stemplowych od kuponów.

Od dopłat rządowych przedsiębiorstwo nie będzie opłacać podatku dochodowego.

Pozwala się nadto, aby pierwsza emisya akcyi i obligacyi z prawem pierwszeństwa, jakoteż kwitów tymczasowych, była uwolniona od stempli i opłat. Podobnież pozwala się na uwolnienie od należytości za przeniesienie własności przy wykupnie gruntów.

Do opłacenia stempli i należytości od wszystkich ugod, podań i innych dokumentów w celu pozyskania kapitału wystawionych tudzież odnoszących się do budowy i urządzenia linii kolejowych, pozwala się przeciąg czasu aż do otwarcia ruchu na odnośnych liniach kolejowych.

Artykuł 5.

Co do sposobów gwarantowania i innych postanowień koncesyi należy porozumieć się z rządem królewsko-węgierskim, przyczem ile możności uwzględnione będą postanowienia ustawy z dnia 1 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 56 z roku 1868).

Artykuł 6.

Koncesya nadana będzie w drodze konkursu, na podstawie sumy ryczałtowej, postanowionej w artykule 2 jako maximum.

Artykuł 7.

Gdyby kolej ta miała być wybudowana kosztem państwa, pozwala się rządowi na rok bieżący dotacyę na budowę w kwocie trzy miliony złotych, uzyskać się mającą w drodze długu nieustalonego.

Artykuł 8.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi handlu i ministrowi skarbu.

Schönbrunn, dnia 25 maja 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

52.

Ustawa z dnia 3 czerwca 1871,

względem uwolnienia kolei cesarzowej Elżbiety od opłat za nabycie kolei żelaznej Neumarkt-Braunau.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się rząd uwolnić spółkę akcyjną uprzyw. kolei cesarzowej Elżbiety przy kupnie linii kolejowej Neumarkt-Braunau należącej do spółki uprzyw. kolei żelaznej Neumarkt-Ried-Braunau, od należytości za przeniesienie majątku, pod warunkiem, że pozycye taryfy kolei Neumarkt-Braunau, jeżeli są wyższemi niż pozycye kolei cesarzowej Elżbiety, będą zrównane z temi ostatniemi.

Artykuł II.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi sprawiedliwości.

Meran, dnia 3 czerwca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

53.

Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, tudzież wyznań i oświecenia z dnia 5 czerwca 1871,

dotyczące umówionego pomiędzy rządami cesarsko austryackim i królewsko belgijskim postępowania przy wystawieniu świadectw zejścia poddanych obu stron

C. i k. ministerstwo spraw zewnętrznych ułożyło się z rządem królewsko belgijskim, aby urzędnicy świeccy i kościelni, którym poruczone jest prowadzenie metryk (rejestrów stanu cywilnego), jeżeli w ich okręgu umrze jaka osoba, urodzona lub zamieszkała w drugiem państwie, wystawiali z urzędu świadectwo zejścia w formie, w ich kraju przepisanej, bez opłaty i niezwłocznie, nie czekając na nadejście prośby w tym względzie i aby te dokumenta odsyłane były w Austryi, do królewsko belgiejskiego poselstwa w Wiedniu a w Belgii do c. i k. poselstwa austryackiego w Brukseli.

Do świadectw zejścia wystawionych w Austryi w jakim innym nie łacińskim języku, dołączyć należy przekład łaciński, przez władzę właściwą należycie uwierzytelniony a do świadectw zejścia, wystawionych w Belgii w języku flamandzkim, uwierzytelniony przez władzę właściwą przekład francuski.

Poleca się więc osobom którym prowadzenie metryk jest poruczone, aby w razie śmierci jakiego poddanego belgijskiego nadsyłały natychmiast za pośrednictwem władz politycznych pierwszej instancyi naczelnikowi krajowemu świadectwo zejścia w języku łacińskim lub wraz z przekładem łacińskim, do dalszego postąpienia.

Hohenwart r. w. **Jireczek** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXIV. — Wydany i rozesłany dnia 24 czerwca 1871.

54.

Traktat z dnia 13 marca 1871,

pomiędzy monarchią austryacko-węgierską, państwem niemieckiem, Francyą, Wielką Brytanią, Włochami, Rosyą i Turcyą, zmieniający kilka postanowień traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856 dotyczącego żeglugi na morzu Czarnem i Dunaju.

(Zawarty w Londynie dnia 13 marca 1871. Odnośne ratyfikacye wymieniono tamże dnia 15 maja 1871).

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum Potestates, quae conventionem Lutetiae Parisiorum trigesimo Martii 1856 initam signaverant, Plenipotentiarios suos eo fine Londini convocavere, ut quasdam Pontum Euxinum, freta Hellesponti atque Bospori nec non Danubium spectantes stipulationes praedictae conventionis adnexuumque suorum abolerent aut immutarent et quum deinde a Plenipotentiario Nostro et a Plenipotentiariis Majestatis Suae Germaniae Imperatoris, Borussiae Regis,

Capitis potestatis exsequentis Reipublicae gallicae, Majestatum Suarum Magnae Britanniae Hiberniaeque Reginae, Italiae Regis, Omnium Russiarum Imperatoris atque Osmanorum Imperatoris tractatus initus et signatus fuit, tenoris ad verbum sequentis:

Au nom de Dieu Tout-Puissant!

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Chef du Pouvoir Exécutif de le République Française; Sa Majesté la Reine du Royaume Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, et Sa Majesté l'Empereur des Ottomans,

ont jugé nécessaire de réunir Leurs Représentants en Conférence à Londres, afin de s'entendre, dans un esprit de concorde, sur la révision de stipulations du Traité conclu à Paris le 30 Mars 1856, relatives à la navigation de la mer noire; ainsi qu'à celle du Danube; désirant en même temps assurer dans ces contrées de nouvelles facilités au développement de l'activité commerciale de toutes les nations, les Hautes Parties Contractantes ont résolu de conclure un Traité, et ont nommé à cet effet pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Rudolphe Comte Apponyi, Chambellan, Conseiller Intime de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, Chevalier de l'Ordre de la Toison d'Or, Grand-Croix de l'Ordre Impérial de Léopold, Son Ambassadeur Extraordinaire près Sa Majesté Britannique etc.;

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

le Sieur Albert Comte de Bernstorff-Stintenburg, Son Ministre d'Etat et Chambellan, Grand-Commandeur de Son Ordre de la Maison Impériale et Royale de Hohenzol-

W imię Boga wszechmogącego!

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, król czeski itd. i król Apostolski węgierski; Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, król pruski; naczelnik władzy wykonawczej Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejsza królowa zjednoczonych królestw Wielkiej Brytanii i Irlandyi; Najjaśniejszy król włoski; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi i Najjaśniejszy Cesarz ottomański;

uznali za właściwe zebrać swych reprezentantów na konferencyę w Londynie, aby porozumieć się w duchu zgody co do rewizyi postanowień traktatu, zawartego w Paryżu dnia 30 marca 1856, dotyczących żeglugi na morzu Czarnem, oraz żeglugi na Dunaju; pragnąc zarazem zapewnić w tych okolicach wszystkim narodom nowe ułatwienia, dla rozwoju działalności handlowej, wysokie strony umawiające się postanowiły zawrzeć traktat i mianowały w tym celu na pełnomocników swoich, mianowicie:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki król czeski itd. i Apostolski król węgierski:

pana Rudolfa Hrabiego Apponyi, szambelana, rzeczywistego radcę tajnego Jego cesarskiej i królewskiej Apostolskiej Mości, kawalera orderu złotego runa, wielkiego krzyża cesarskiego orderu Leopolda, Swego nadzwyczajnego ambassadora przy Najjaśniejszej królowej angielskiej itd;

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, król pruski:

pana Alberta Hrabiego Bernstorff-Stintenburg, swego ministra stanu i szambelana, wielkiego komandora swego orderu domu Cesarskiego i królewskiego Ho-

lern en diamants, et Grand-Croix de Son Ordre de l'Aigle rouge avec des feuilles de chêne, Grand-Croix de l'Ordre Ducal de la Branche Ernestine de la Maison de Saxe, Chevalier de l'Ordre Impérial de St. Stanislas de Russie de première classe, et de l'Ordre Royal du Lion d'Or de la Maison de Nassau, Grand-Croix de l'Ordre Royal du Mérite Civil de la Couronne de Bavière, de l'Ordre de la Légion d'Honneur de France, de l'Ordre Impérial du Lion et du soleil de Perse, de l'Ordre Royal et Militair du Christ de Portugal etc., Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire de Sa Majesté Impériale et Royale près Sa Majesté Britannique etc.;

Le Chef du Pouvoir Exécutif de la République Française:

le Sieur Jacques Victor Albert, Duc de Broglie, Chevalier de l'Ordre de la Légion d'Honneur, Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire de la République près Sa Majesté Britannique etc.;

Sa Majesté la Reine du Royaume Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande:

le Très-Honorable Granville George, Comte Granville, Lord Leveson, Pair du Royaume Uni, Chevalier du Très-Noble Ordre de la Jarretière, Conseiller de Sa Majesté en Son Conseil Privé, Lord-Gardien des cinq Ports et Connétable du Chateau de Douvres, Chancelier de l'Université de Londres, Principal Secrétaire d'Etat de Sa Majesté pour les Affaires Etrangères etc.;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

le Chevalier Charles Cadorna, Ministre d'Eat, Sénateur de Royaume, Chevalier, Grand-Croix décoré du Grand-Cordon de Ses Ordres de St. Maurice et de St. Lazare et de la Couronne d'Italie, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté Britannique etc.;

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies:

le Sieur Philippe Baron de Brunnow, Son Conseiller Privé Actuel, Chevalier des Ordres de Russie, de l'Aigle rouge de Prusse henzollernskiego z brylantami i kawalera wielkiego krzyża orderu orła czerwonego z liśćmi dębowemi, wielkiego krzyża orderu książęcego gałęzi Ernestyńskiej domu saskiego, kawalera orderu cesarsko rosyjskiego św. Stanisława I klasy i orderu królewskiego Lwa złotego domu nassauskiego, kawalera orderu królewskiego wielkiego krzyża zasługi cywilnej korony bawarskiej, francuskiego orderu Legii honorowej, perskiego orderu cesarskiego Lwa i Słońca, królewsko portugalskiego orderu wojskowego Chrystusa itd., nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora Jego cesarskiej i królewskiej Mości przy Najjaśniejszej królowej angielskiej itd.;

Naczelnik władzy wykonawczej Rzeczypospolitej francuskiej:

pana Jakóba Wiktora Alberta księcia Broglie, kawalera orderu legii honorowej, nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora Rzeczypospolitej francuskiej przy Najjaśniejszej królowej angielskiej itd.;

Najjaśniejsza królowa Zjednoczonych królestw Wielkiej Brytanii i Irlandyi:

wysoce szanownego Jerzego Granville, hrabiego Granville, lorda Leveson, para królestw zjednoczonych, kawalera wysoce szlachetnego orderu Podwiązki, radcę Jej królewskiej Mości w Jej radzie tajnej, lorda strażnika pięciu portów i konetabla zamku Duwru, kanclerza uniwersytetu londyńskiego, pierwszego Jej królewskiej Mości sekretarza stanu do spraw zagranicznych itd.;

Najjaśniejszy król włoski:

Kawalera Karola Cadorna, ministra stanu, senatora królestwa, kawalera wielkiego krzyża ozdobionego wielką wstęgą orderów śśw. Maurycego i Łazarza i korony włoskiej, Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy Najjaśniejszej królowej angielskiej itd.;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

pana Filipa Barona Brunnow, Swego rzeczywistego tajnego radcę, kawalera orderów rosyjskich, pruskiego orła czerwonego

de la première classe, Commandeur de St. Etienne de Hongrie, Grand-Croix de l'Ordre de la Légion d'Honneur de France, de l'Ordre du Mérite de Turquie, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté Britannique etc.,

Et Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Constantin Musurus Pacha, Muchir et Vezir de l'Empire, décoré des Ordres Impériaux de l'Osmanié et du Medjidié de première classe, Grand-Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare et de plusieurs autres Ordres Etrangers, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté Britannique etc.,

lesquels après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des Articles suivants:

Article I.

Les Articles XI, XIII et XIV du Traité de Paris du 30 Mars 1856, ainsi que la Convention spéciale conclue entre la Sublime Porte et la Russie, et annexée au dit Article XIV, sont abrogés et remplacés par l'Article suivant.

Article II.

Le principe de la clôture des Détroits des Dardanelles et du Bosphore, tel qu'il a été établi par la Convention séparée du 30 Mars 1856, est maintenu, avec la faculté pour Sa Majesté Impériale le Sultan d'ouvrir les dits Détroits en temps de paix aux bâtiments de guerre des Puissances amies et alliées, dans le cas où la Sublime Porte le jugerait nécessaire pour sauvegarder l'exécution des stipulations du Traité de Paris du 30 Mars 1856.

Article III.

La mer noire reste ouverte, comme par le passé, à la marine marchande de toutes les nations.

Article IV.

La Commission établie par l'Article XVI du Traité de Paris, dans laquelle les Puissances co-signataires du Traité sont chacune répresentées par un Délégué, et qui a été

I klasy, komandora orderu węgierskiego św. Szczepana, kawalera wielkiego krzyża francuskiego orderu Legii honorowej, tureckiego orderu Zasługi, Swego nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora przy Najjaśniejszej królowej angielskiej itd.;

a Najjaśniejszy Cesarz ottomański:

Konstantego Mussurus-baszę, muszyra i wezyra cesarstwa, ozdobionego orderami cesarskiemi Osmanie i Medżydie I klasy, kawalera wielkiego krzyża orderu śśw. Maurycego i Łazarza i wielu innych orderów zagranicznych, Swego nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora przy Najjaśniejszej królowej angielskiej itd.,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, znalezionych w dobrej i należytej formie, umówili się co do następnych artykułów:

Artykuł I.

Artykuł XI, XIII i XIV traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856, oraz konwencya oddzielna zawarta pomiędzy Wysoką Portą a Rosyą, a przyłączona do wzmiankowanego artykułu XIV są uchylone i zastąpione artykułem następującym.

Artykuł II.

Zasada zamknięcia cieśnin Dardanellów i Bosforu, taka jak była wprowadzona konwencyą oddzielną z dnia 30 marca 1856, zostaje nienaruszona; wolno jednak będzie Jego cesarskiej Mości Sułtanowi otwierać te cieśniny podczas pokoju statkom wojennym mocarstw przyjacielskich i sprzymierzonych, w razie gdy Wysoka Porta uzna to za potrzebne dla zabezpieczenia zobowiązań traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856.

Artykuł III.

Morze Czarne pozostaje jak przedtem otwarte dla marynarki handlowej wszystkich narodów.

Artykuł IV.

Komisya ustanowiona artykułem XVI traktatu paryskiego, w której mocarstwa współpodpisane na traktacie są reprezentowane każde przez jednego delegowanego, i która

chargée de désigner et de faire exécuter les travaux nécessaires depuis Isaktcha, pour dégager les embouchures du Danube, ainsi que les parties de la mer noire y avoisinantes, des sables et autres obstacles qui les obstruent, afin de mettre cette partie du fleuve et les dites parties de la mer dans les meilleures conditions de navigabilité, est maintenue dans sa composition actuelle. La durée de cette Commission est fixée pour une période ultérieure de douze ans, à compter du 24 Avril 1871, c'est à dire jusqu'au 24 Avril 1883, terme de l'amortissement de l'emprunt contracté par cette Commission sous la garantie de l'Autriche-Hongrie, de l'Allemagne, de la France, de la Grande-Bretagne, de l'Italie et de la Turquie.

Article V.

Les conditions de la réunion nouvelle de la Commission Riveraine, établie par l'Article XVII du Traité de Paris du 30 Mars 1856, seront fixées par une entente préalable entre les Puissances Riveraines, sans préjudice de la clause relative aux trois Principautés Danubiennes; et, en tant qu'il s'agirait d'une modification de l'Article XVII du dit Traité, cette dernière fera l'objet d'un Convention spéciale entre le Puissances co-signataires.

Article VI.

Les Puissances Riveraines de la partie du Danube où les Cataractes et les Portes de Fer mettent des obstacles à la navigation, se reservant de s'entendre entre elles à l'effet de faire disparaître ces obstacles, les Hautes Parties Contractantes leur reconnaissent dès à présent le droit de percevoir une taxe provisoire sur les navires de commerce sous tout pavillon, qui en profiteront désormais, jusqu'à l'extinction de la dette contractée pour l'exécution des travaux; et elles déclarent l'Article XV du Traité de Paris de 1856 inapplicable à cette partie du fleuve pour un laps de temps nécessaire au remboursement de la dette en question.

miała polecenie oznaczać i wykonywać roboty potrzebne, począwszy od Isakczy dla uprzątnięcia z ujść Dunaju a oraz z przyległych części morza Czarnego, piasków i innych zawad które je zawalają, a to w celu postawienia tej części rzeki i wyżej wspomnionych części morza Czarnego w najlepszych warunkach żeglugi, zostaje utrzymana w swoim teraźniejszym składzie. Trwanie tej komisyi oznaczone jest na przeciąg dalszych lat dwunastu, licząc od 24 kwietnia 1871, to jest aż do 24 kwietnia 1883 jako do terminu umorzenia pożyczki, zaciągniętej przez tę komisyą za poręczeniem monarchii Austryacko-węgierskiej, Niemiec, Francyi, Wielkiej Brytanii, Włoch i Turcyi.

Artykuł V.

Warunki nowego zebrania się komisyi nadbrzeżnej, ustanowionej przez artykuł XVII traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856, będą oznaczone przez przedwstępne porozumienie pomiędzy mocarstwami nadbrzeżnemi, nie przesądzając zastrzeżeniom odnoszącym się do trzech księstw naddunajskich; a o ile rzecz odnosi się do zmiany artykułu XVII rzeczonego traktatu, ta ostatnia będzie przedmiotem osobnej konwencyi pomiędzy mocarstwami współpodpisanemi.

Artykuł VI.

Ponieważ mocarstwa nadbrzeżne tej części Dunaju, gdzie katarakty i Wrota żelazne stawiają przeszkody żegludze, zastrzegają sobie wzajemne porozumienie się w celu usunięcia tych przeszkód, przeto wysokie strony umawiające się przyznają im od tej chwili prawo pobierania opłaty tymczasowej od okrętów handlowych pod jakąkolwiek banderą płynących, z której korzystać będą nadal aż do umorzenia długu zaciągniętego na wykonanie robót; i oświadczają, że artykuł XV traktatu paryskiego z roku 1856 nie ma być stosowanym do tej części rzeki przez cały czas potrzebny do zaspokojenia długu, o którym mowa.

Article VII.

Tous les ouvrages et établissements de toute nature créés par la Commission Européenne en exécution du Traité de Paris de 1856, ou du présent Traité, continueront à jouir de la même neutralité qui les a protégés jusqu'ici, et qui sera également respectée à l'avenir dans toutes les circonstances par les Hautes Parties Contractantes.

Le bénéfice des immunités, qui en dérivent s'étendra à tout le personnel administratif et technique de la Commission. Il est, cependant, bien entendu que le dispositions de cet Article n'affecteront en rien le droit de la Sublime Porte de faire entrer, comme de tout temps, ses bâtiments de guerre dans le Danube en sa qualité de Puissance territoriale.

Article VIII.

Les Hautes Parties Contractantes renouvellent et confirment toutes les stipulations du Traité du 30 Mars 1856, ainsi que de ses annexes, qui ne sont pas annulées ou modifiées par le présent Traité.

Article IX.

Le présent Traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Londres dans l'espace de six semaines, ou plus tôt si faire se peut.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signé et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Londres, le treizième jour du mois de Mars de l'an mil huit cent soixante onze.

(L. S.) **Apponyi** m. p.
(L. S.) **Broglie** m. p.
(L. S.) **Cadorna** m. p.
(L. S.) **Bernstorff** m. p.
(L. S.) **Granville** m. p.
(L. S.) **Brunnow** m. p.
(L. S.) **Musurus** m. p.

Artykuł VII.

Wszystkie roboty i zakłady wszelkiego rodzaju uskutecznione przez komisyą europejską w wypełnieniu traktatu paryskiego z r. 1856 lub niniejszego traktatu, korzystać będą nadal z tej samej neutralności, która je dotąd osłaniała, i która na przyszłość będzie tak samo szanowana wśród wszelkich okoliczności przez wysokie strony traktat zawierające.

Wynikające ztąd korzyści wyjątkowego stanowiska rozciągać się będą na cały skład osobowy komisyi, tak administracyjny jak techniczny. Rozumie się jednak iż rozporządzenia tego artykułu nie naruszą w niczem praw Wysokiej Porty jako mocarstwa terytoryalnego do wprowadzania jak zawsze swoich statków wojennych na wody Dunaju.

Artykuł VIII.

Wysokie strony umawiające się ponawiają i potwierdzają wszystkie warunki traktatu z dnia 30 marca 1856, tudzież dodatków do niego, których traktat niniejszy nie znosi lub nie zmienia.

Artykuł IX.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany a ratyfikacye zostaną wymienione w Londynie w przeciągu sześciu tygodni lub prędzej, jeżeli to będzie możebnem.

Na dowód czego odnośni pełnomocnicy podpisali go i wycisnęli na nim swoje pieczęcie herbowe.

Dan w Londynie dnia trzynastego miesiąca marca, tysiąc ośmset siedmdziesiątego pierwszego roku.

(L. S.) **Apponyi** r. w.
(L. S.) **Broglie** r. w.
(L. S.) **Cadorna** r. w.
(L. S.) **Bernstorff** r. w.
(L. S.) **Granville** r. w.
(L. S.) **Brunnow** r. w.
(L. S.) **Musurus** r. w.

Nos visis et perpensis tractatus hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere profitemus ac declaramus, verbo Nostro Caesareo-Regio promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse. In quorum fidem majusque robur praesentes tractatus tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo-Regio appenso muniri jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna Austriae die decima septima mensis Aprilis, anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo primo, Regnorum Nostrorum vigesimo tertio.

Franciscus Josephus m. p. L

Comes a **Beust** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:
Alphonsus Liber Baro de **Pont** m. p.
Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Traktat powyższy ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 11 czerwca 1871.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

Sprostowanie.

W rozporządzeniu ministerstwa handlu z dnia 24 maja 1871 odnoszącem się do wykonania ustawy o wymierzaniu objętości okrętów handlowych a zamieszczonem w XIX zeszycie Dziennika ustaw państwa z roku 1871 pod L. 44, zaszła omyłka druku na stronicy 66 w dwóch wierszach 12 i 14 od góry, gdzie zamiast $15^{42}/_{100}$ powinno być $15\ ^{24}/_{100}$.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXV. — Wydany i rozesłany dnia 29 czerwca 1871.

55.

Ustawa z dnia 11 czerwca 1871,

względem wcielenia linii kolejowej Jedlersee-Stockerau do północno-zachodniej kolei austryackiej.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Ponieważ spółka akcyjna północno-zachodniej kolei austryackiej nabywa w drodze kupna linią kolei północnej cesarza Ferdynanda od Jedlersee do Stockerau, upoważnia się rząd, aby przysługującego skarbowi państwa w skutku przywileju na kolej boczną od Florisdorfu do Stockerau z dnia 28 marca 1840, prawa kaduku, się zrzekł, i aby z tego tytułu nie rościł sobie żadnych pretensyi, do sum, jakie sprzedaż linii od Jedlersee do Stockerau przynieść ma uprzywilejowanej kolei północnej cesarza Ferdynanda.

Dalej upoważnia się rząd pozwolić, aby linia kolejowa od Jedlersee do Stockerau z tym dniem, w którym jako zakupiona, stanie się własnością c. k. uprzywilejowanej północno zachodniej kolei austryackiej, wcieloną została do linii od Wiednia do Znaimu jako integralna część składowa, a zatem, aby wszelkie postanowienia ustawy z dnia 1 czerwca 1868, Dz. u. p. Nr. 56, a względnie dokumentu koncesyi z dnia 8 września 1868, Dz. u. p. Nr. 143, jakoteż w szczególności przyzwolone temu przedsiębiorstwu uwolnienia od podatków i opłat, były w zupełności stósowane do wspomnionej linii kolejowej.

Stósownie do tego nie będzie także miało miejsca uiszczanie należytości za przeniesienie gruntu, jakoteż znajdującego się na nim nasypu zakupionej linii od Jedlersee do Stockerau.

Artykuł II.

Z upoważnienia jednak nadanego w artykule I. w tym razie tylko wolno zrobić użytek, jeżeli kolej północna cesarza Ferdynanda wyłącznie uprzywilejowana przyjmie na siebie zobowiązanie, że sumę pozyskaną z sprzedaży linii od Jedlersee do Stockerau, w kwocie przynajmiej jednego miliona złotych, użyje w terminie lat pięciu na wybudowanie nowej linii kolejowej, łączącej się z koleją północną Cesarza Ferdynanda.

Sposób użycia tych pieniędzy zatwierdzony będzie osobną ustawą.

Artykuł III.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu i ministrowi handlu.

Schönbrunn, dnia 11 czerwca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

56.

Ustawa z dnia 15 czerwca 1871,

odnosząca się do budowy kolei łączącej z Chomutowa (Komotau) do Brunnersdorf.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się rząd, aby przy udzielaniu koncesyi na kolej łączącą z Chomutowa do Brunnersdorf, uwolnienie od podatków i opłat, przyzwolone spółce akcyjnej uprzywilejowanej kolei busztiehradzkiej w §. 17 dokumentu koncesyi z dnia 1 lipca 1868 (Dz. u. p. Nr. 138), rozciągnięte zostało także na tę kolej łączącą, pod warunkiem, że kolej ta będzie oddana na użytek publiczny najpóźniej po upływie roku od dnia, w którym otrzymano pozwolenie na budowę, i że co się tyczy taryf i wszystkich innych warunków koncesyi, uważana będzie jako integralna część składowa koncesyonowanych już linii tejże spółki kolejowej.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrom handlu i skarbu.

Schönbrunn, dnia 15 czerwca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

57.

Ustawa z dnia 15 czerwca 1871,

względem uwolnienia budowli nowych, dobudowanych i przebudowanych w latach 1872 i 1873 powstałych, od podatków na pewną liczbę lat.

Za zgodą obu izb rady państwa uznaję za stósowne rozporządzić co następuje:

§. 1.

Dozwolone ustawą z dnia 14 listopada 1867 (Dz. u. p. Nr. 137) dla miejsc i poszczególnych budowli, podlegających podatkowi domowo-czynszowemu, tudzież ustawą z dnia 3 marca 1868 (Dz. u. p. Nr. 16) dla miejsc i poszczególnych budowli, podlegających podatkowi domowo-klasowemu, wyjątkowe uwolnienie od podatków wszystkich budowli nowych, dobudowanych i przebudowanych, które do końca roku 1869 według istniejących przepisów budowniczych ukończone i na użytek oddane zostały, a to: budowli nowych na lat 15 a przebudowanych i dobudowanych na lat 12 — ustawą z dnia 24 grudnia 1869 Dz. u. p. Nr. 188 rozciągnięte na budowle, które w latach 1870 i 1871 ukończone być miały, ma nadal obowiązywać dla tych budowli, które w ciągu lat 1872 i 1873 według istniejących przepisów budowniczych będą ukończone i na użytek oddane.

§. 2.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Schönbrunn dnia 15 czerwca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

58.

Ustawa z dnia 28 czerwca 1871,

względem dalszego poboru podatków i opłat, tudzież opędzenia wydatków rządowych w miesiącu lipcu 1871.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Udzielone ministerstwu ustawami z dnia 28 listopada 1870 Dz. u. p. Nr. 138, z dnia 26 lutego 1871 Dz. u. p. Nr. 15, z dnia 29 marca 1871 Dz. u. p. Nr. 23, z dnia 27 kwietnia 1871 Dz. u. p. Nr. 31 i z dnia 27 maja 1871 Dz. u. p. Nr. 42 upoważnienie

do pobierania w czasie od dnia 1 stycznia do końca czerwca 1871 istniejących stałych i niestałych podatków i opłat wraz z dodatkami rządowemi, stosownie do obowiązujących obecnie ustaw o opodatkowaniu, a mianowicie dodatków do podatków stałych, w wysokości ustawą finansową z dnia 12 kwietnia 1870 Dz. u. p. Nr. 52 przepisanej, i upoważnienie do opędzenia w czasie tym wydatków administracyjnych w miarę potrzeby na rachunek kredytów, ustawą finansową na rok 1871 w odnośnych rozdziałach i tytułach ustanowić się mających, rozciąga się w podobny sposób na miesiąc lipiec.

Artykuł II.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 28 czerwca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Scholl** r. w. **Jireczek** r. w.
Schäffle r. w. **Habietinek** r. w. **Grocholski** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXVI. — Wydany i rozesłany dnia 6 lipca 1871.

59.

Ustawa z dnia 15 czerwca 1871,

względem czasowego uwolnienia od podatków budowli, które wystawione będą na grupie R gruntów, służących do rozszerzenia miasta Wiednia, na placu Schottenring, po zburzeniu domu tymczasowego na giełdę.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Budowlom, które na parcelach Nr. 1—6 grupy R gruntów służących do rozszerzenia miasta Wiednia, na placu Schottenring, wystawione będą bezpośrednio po zburzeniu domu, tamże tymczasowo na giełdę wybudować się mającego, przyzwolone będzie uwolnienie od podatku domowo-czynszowego należące się temu ostatniemu budynkowi, stósownie do Mego postanowienia z dnia 14 maja 1859 (Dziennik ustaw krajowych i rozporządzeń dla Dolnej Austryi, oddział II, Nr. 5), na taki czas, jaki jeszcze pozostawać będzie od dnia ukończenia lub poprzedniczego używania wspomnionych nowych budowli, aż do końca okresu uwolnienia, przysługującego tymczasowemu domowi giełdy. Przyzwolenie to jednak połączone jest z warunkiem, aby tymczasowy dom giełdy, dopóki nie będzie zburzony, służył wyłącznie do celów giełdowych.

§. 2.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Schönbrunn, dnia 15 czerwca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

60.

Ustawa z dnia 28 czerwca 1871,

względem sprzedaży kilku przedmiotów nieruchomej własności państwa.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

1. Mój minister skarbu zostaje upoważniony do sprzedania:

a) starego łożyska rzeki Adygi pod Lidorno w południowym Tyrolu;

b) nie objętych ustawą z dnia 20 czerwca 1868, Dz. u. p. Nr. 68 parceli domu zwanego Gusshaus Nr. 318 stary (3 nowy) w Wiedniu na Wiedeniu, przy ulicy Favoritenstrasse, mających 2740·43 sążni kwadratowych powierzchni;

c) domu wikaryatu polowego Nr. 10 przy ulicy Teinfaltstrasse w Wiedniu;

d) zabudowania urzędu cłowego głównego w Gradcu; jakoteż

e) budynków, których dotychczas używały inne wydziały administracyi a które jako im niepotrzebne przechodzą na własność administracyi skarbu.

2. Nadto Mój minister skarbu zostaje upoważniony pozwolić na uwolnienie od opłat za przeniesienie własności przy pierwszej sprzedaży tych ciał hipotecznych.

3. Wykonanie ustawy niniejszej poruczа się ministrowi skarbu.

Bruck nad Litawą, dnia 28 czerwca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXVII. — Wydany i rozesłany dnia 12 lipca 1871.

61.

Traktat z dnia 29 września 1869,

pomiędzy monarchią austryacko-węgierską a Saksonią dotyczący budowy kolei łączących nad granicą czesko-saską pod Weipert, Georgswalde i Warnsdorf.

(Zawarty w Dreznie dnia 29 września 1869, ratyfikowany przez Jego c. i kr. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 2 maja 1871; ratyfikacye wymieniono w Dreznie dnia 13 maja 1871.)

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Apostolski król Węgier, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa, Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny; Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy pomiędzy Naszym pełnomocnikiem a pełnomocnikiem Najjaśniejszego króla saskiego w celu uzupełnienia komunikacyi kolejowej, pomiędzy obu państwami już istniejącej, zawartą i podpisaną została w Dreznie dnia 29 września 1869 ugoda z 18 artykułów, protokołu oddzielnego i końcowego, złożona, która dosłownie tak opiewa:

Najjaśniejszy cesarz austryacki, król czeski itd. i król apostolski, węgierski, tudzież Najjaśniejszy król saski, przejęci życzeniem uzupełnienia jeszcze bardziej w duchu przyjaźni sąsiedzkiej komunikacyi kolejowej, pomiędzy obu państwami już istniejącej, postanowili zawrzeć w tym celu ugodę i mianowali swoimi pełnomocnikami:

Jego c. i kr. Apostolska Mość:

Swego rzeczywistego radcę tajnego Józefa Barona Wernera, kawalera wielkiego krzyża orderu Leopolda, kawalera orderu żelaznej korony I klasy i orderu św. Szczepana, kawalera wielkiego krzyża orderu królewskiego saskiego i orderu Albrechta, tudzież orderu domowego książęcego sasko ernestyńskiego itd. itd. członka izby panów w austryackiej radzie państwa, Jego c. i kr. Apostolskiej Mości posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego przy dworze król. saskim, jakoteż przy dworze wielkoksiążęcym w Weimarze i dworach książęcych w Meiningen, Altenburgu i Koburg-Gotha,

Najjaśniejszy król saski Ryszarda Barona Friesen Swego ministra skarbu i spraw zewnętrznych, kawalera orderu domowego korony saskiej kawalera wielkiego krzyża orderu zasługi, kawalera c. i kr. austryackiego orderu żelaznej korony I klasy, kawalera wielkiego krzyża c. i kr. austryackiego orderu Franciszka Józefa itd.

którzy po wzajemnem udzieleniu sobie pełnomocnictw swoich, w porządku znalezionych i z zastrzeżeniem najwyższej ratyfikacyi, zgodzili się na następujące punkta:

Artykuł I.

Zbudowana będzie kolej łącząca pomiędzy Chomutowem a Annaberg na Weipert.

Artykuł II.

Kolej ta na stronie czeskiej zbudowana będzie przez uprzyw. spółkę busztiehradzką, na saskiej zaś stronie albo przez spółkę która się w swoim czasie do zbudowania tej kolei zawiąże, albo po uzyskaniu stanowego pozwolenia, kosztem państwa.

Artykuł III.

Rząd król. saski obowiązuje się nadać potrzebną koncesyą spółce, która się do tego celu zawiąże i położyć jej za warunek ukończenie budowy do dnia 1 lipca 1871, w przeciwnym zaś razie na najbliższym sejmie zaproponować zezwolenie na budowę tej linii aż do granicy kraju kosztem państwa i jeżeli sejm udzieli zezwolenie, przyspieszyć budowę ile możności.

Artykuł IV.

Dworzec graniczny tej kolei wystawiony będzie pod Weipert.

Artykuł V.

Gdyby się znalazł przedsiębiorca do wybudowania kolei z pewnego punktu kolei państwa Chemnitz-Annabergskiej na Olbernhau lub Marienburg do połączenia z linią Chomutów-Weipert, i gdyby tenże uzyskał do tego koncesyą od rządu król. saskiego, albo, gdyby rząd król. saski postanowił wybudować taką kolej kosztem państwa, natenczas c. i król. rząd nietylko nie będzie stawiał żadnych przeszkód przyjściu do skutku tej kolei i jej połączeniu z linią Chomutów-Weipert, lecz owszem będzie ten zamiar popierał, z zastrzeżeniem, że odnośna koncesya do budowy na terytoryum austryackiem będzie udzielona rządowi król. saskiemu lub spółce saskiej tylko w takim razie, jeżeliby się nie znalazł do tego celu przedsiębiorca austryacki.

Artykuł VI.

Dalej zbudowana będzie w czasie ile możności jak najkrótszym linia łącząca pomiędzy Groszschönau z jednej a Warnsdorf z drugiej strony, z dworcem granicznym w tem ostatniem miejscu.

Artykuł VII.

Ponieważ rząd król. saski zamierza przedłużyć tę linią na terytoryum austryackiem od dworca kolei pod Warnsdorf do granicy czesko-saskiej pod Seifhennersdorf i chce wziąść na siebie budowę tej kolei, c. i kr. rząd udziela na to swoje zezwolenie pod następującemi warunkami.

a) Rządowi kr. saskiemu przyznane będzie prawo wywłaszczania na terytoryum austryackiem podług przepisów prawnych w Austryi w tym względzie obowiązujących.

b) Bez uszczerbku praw majestatu i nadzoru rządów umawiających się nad liniami w ich terytoryach położonemi, policya ruchu kolei wykonywana będzie przez urzędników kr. saskiej administracyi ruchu kolei także na terytoryum austryackiem i tym przysługiwać będą takie same prawa, jakie obowiązują dla kolei austryackich.

C. i kr. rząd dokładać będzie nadto starania aby ci urzędnicy kolei doznawali od organów rządowych potrzebnej pomocy w wykonywaniu czynności urzędowych policyi kolejowej na linii w Austryi położonej.

c) Mianowanie urzędników i sług potrzebnych do ruchu na linii w Austryi położonej, należy do rządu kr. saskiego, i on ma także wykonywać nad niemi władzę karania w drodze porządkowej. Temuż pozostaje zastrzeżonem:

1. Dochodzenie przeciwko poddanym saskim pełniącym obowiązki na wspomnionej linii kolei i dworcu kolei w Warnsdorf:
   - α) z powodu wypadków nieszczęśliwych i uszkodzeń których są przyczyną przez uchybienie obowiązkom służbowym na kolei żelaznej,
   - β) z powodu zbrodni i występków popełnionych przeciwko państwu saskiemu.
2. Pod względem sądownictwa cywilnego:
   - α) regulowanie spadków po owych urzędnikach i sługach,
   - β) wydawanie uchwały co do konkursów na majątek tychże otworzyć się mających i ich prowadzenie, przyczem jednak austryackiej władzy sądowej przysługuje prawo zarządzenia oddzielnego konkursu na część majątku takiego znajdującą się na terytoryum austryackiem.

Władzę, która ma poddać się takiej zastrzeżonej jurysdykcyi wyznaczy rząd król. saski.

d) Zarząd królewsko-saskiej kolei państwa będzie uwolniony od przewidzianej w §. 69 austryackiej ustawy o ruchu kolei żelaznych z dnia 16 listopada 1851 opłaty ryczałtowej na zwiększone koszta nadzoru policyjnego i na nadzór wykonywany przez urząd dochodów niestałych.

e) Zarząd kr. saskiej kolei państwa ma prawo przymocować druty telegrafów ruchu do pali telegrafu rządowego.

f) Ustanowienie taryf i regulaminów jazdy dla wspomnionej kolei zastrzega się rządowi król. saskiemu.

g) Od linii kolei w mowie będącej, na terytoryum austryackiem położonej nie będą pobierane z powodu jej niewielkiej rozciągłości i niesamodzielności żadne opłaty lub podatki, z wyjątkiem podatku gruntowego od wykupionych lub w inny sposób nabytych gruntów i innych objektów.

h) Czas trwania koncesyi udzielonej przez rząd c. i kr. austryacki na ruch wspomnionej linii kolei ustanawia się na lat sześćdziesiąt, licząc od dnia otwarcia ruchu, po upływie których prawo własności do linii położonej na terytoryum austryackiem jakoteż do wszystkich nieruchomych przynależytości przechodzi bez wynagrodzenia i kosztów bezpośrednio do państwa austryackiego.

Gdyby w przeciągu czasu trwania koncesyi dochód czysty nie wystarczył na umorzenie kapitału zakładowego wraz z procentami, rząd król. saski będzie miał prawo prowadzić bez uszczerbku ruch kolei tak długo, aż się kapitał wraz z procentami powróci.

C. i kr. austryackiej administracyi państwa zastrzega się jednak prawo odkupienia wspomnionej, na terytoryum austryackiem położonej linii kolei w każdym czasie, za poprzedniczem półrocznem wypowiedzeniem i za zwrotem kosztów budowy (w srebrze) jakoteż odsetków jeżliby zalegały.

i) Gdyby linia wspomniona, na terytoryum austryackiem położona, przeszła po upływie czasu trwania koncesyi lub w drodze odkupu na rzecz c. i kr. rządu austryackiego, zawartą będzie osobna umowa dotycząca utrzymania nadal w sposób odpowiedni ruchu na tejże linii.

W jaki sposób na całej linii ma się odbywać ekspedycya cłowa, będzie ustanowione szczegółowo w ugodzie, którą zawrą władze skarbowe obu stron.

Gdyby w przyszłości okazała się potrzeba urządzenia przestanku dla ruchu osobowego pomiędzy Warnsdorf a Seifhennersdorf, takowy będzie urządzony za wspólnem porozumieniem obu stron.

Artykuł VIII.

Ruch na linii, na terytoryum czeskiem położonej, od granicy krajowej koło Warnsdorfu do granicy krajowej w kierunku Seifhennersdorf sprawować będzie administracya król. saskiej kolei państwa na własny rachunek i stósownie do przepisów istniejących dla obrotu na saskich kolejach państwa.

Ona ma także staranie o utrzymanie kolei, ustanawia dozorców kolei jakoteż wszystkich do ruchu i utrzymania kolei potrzebnych oficyalistów i robotników, a oraz przepisuje im sposób postępowania.

Spółka czeskiej kolei północnej pozwoli zarządowi saskich kolei państwa używać wspólnie z nią dworca w Warnsdorf, odstępując potrzebne lokalności i urządzenia.

Stosunki te będą uregulowane szczegółowo osobną ugodą zawrzeć się mającą pomiędzy zarządem saskiej kolei państwa a radą zawiadowczą czeskiej kolei północnej.

Artykuł IX.

C. i kr. rząd pozwala przywieść bez opłaty cła wszelkie materyały i przedmioty potrzebne do pierwszego założenia urządzeń ruchu w najszerszem znaczeniu (a więc także telegrafów ruchu, przyrządów sygnałowych itd.) jakoteż do utrzymania tychże i utrzymania kolei w ogólności a zarazem ruchomości przesiedlających się urzędników saskich i wszelkich przedmiotów do urządzenia należących.

Artykuł X.

C. i kr. rząd austryacko-węgierski obiecuje pozwolić na przewożenie bez opłaty cła linią czeską wszelkich przedmiotów i nie stawiać przewozowi takiemu żadnych utrudnień prócz tych które są potrzebne dla zapobieżenia przemytnictwu.

W szczególności rząd ten nie będzie pobierał na tej linii od kart jazdy, nabytych na stacyach po za granicami Austryi, do przejazdu tą linią, jakoteż od listów frachtowych, książek i innych pism saskiego zarządu kolei, znajdującego się na terytoryum austryackiem ani stempli ani żadnych innych opłat, tak, że saski zarząd kolei opłacać będzie stemple i

należytości tylko od formalnych czynności prawniczych w Austryi do skutku przywiedzionych i od właściwych dokumentów prawniczych, tamże wystawionych.

Artykuł XI.

Postanowienia 7, 8, 9 i 10 będą stósowane także do krótkiej linii czeskiej pod Fugau.

Artykuł XII.

Nadto kolei żelaznej idącej z Rumburga na Georgswalde, a przez czeską spółkę kolei północnej zbudować się mającej, dozwolone będzie połączenie jej z koleją państwa południowo Łużycką pod Ebersbach i będzie udzielona koncesya na budowę aż do tego punktu.

Rząd zaś król. saski doprowadzi także do Ebersbach ramię boczne o jednej parze szyn które ma wybudować do kolei Löbau-Zittau w kierunku na Löbau i przyspieszy budowę o tyle, aby była ukończona do 31 października 1872 lub prędzej, jeżeli będzie można.

Artykuł XIII.

Dworzec graniczny na tej linii wystawiony będzie pomiędzy Georgswalde a Ebersbach na terytoryum królestwa saskiego ile możności blisko granicy krajowej i na gościncu prowadzącym z Georgswalde do Ebersbach.

Spółce kolei północnej czeskiej dozwolone będzie używanie tego dworca w taki sam sposób w jaki ta według artykułu 8 niniejszego traktatu pozwoli zarządowi saskiej kolei państwa używać swego dworca w Warnsdorf.

Zarządy obu kolei zawrą w tym względzie szczegółową ugodę.

Manipulacya cłowa w spólnym dworcu kolei ma być jak najmniej uciążliwą dla ruchu handlowego mieszkańców Georgswalde i cel ten będzie szczególnie uwzględnionym w umowie, którą władze cłowe obu stron zawrą pomiędzy sobą bezpośrednio.

Artykuł XIV.

W Weipert, Warnsdorf i Georgswalde-Ebersbach na granicznych dworcach kolei tamże wybudować się mających, a nakoniec w Rumburgu będą urządzone skombinowane ekspedycye pograniczne, o ile można z równemi prawami.

Wszystkie bliższe postanowienia w tym względzie ułożone będą osobno przez pełnomocników administracyi cłowych obu stron.

Artykuł XV.

Podobnież co do służby pocztowej i telegrafowej na liniach kolei nowo zbudować się mających, nakoniec co do organów policyi które w pogranicznych dworcach kolei będą wspólnie ustanowione, ułożone będą w najbliższym czasie szczegółowe postanowienia na podstawie stósunków, uregulowanych istniejącemi już pomiędzy obu państwami traktatami względem kolei żelaznych, z dnia 31 grudnia 1850, z dnia 1 marca 1860 i z dnia 30 listopada 1864.

Artykuł XVI.

Rząd kr. saski zobowiązuje się ułatwiać ile możności obrót na liniach łączących koleje żelazne obu stron w Warnsdorfie i Rumburgu a w szczególności z jednej strony pozwolić kolejom saskim wejść w bezpośredni obrót towarowy z czeską koleją północną, a z drugiej strony pozwolić tejże aby weszła w takiż bezpośredni obrót towarowy z innemi kolejami łączącemi.

Spółka czeskiej kolei północnej i inne koleje czeskie o ile ich to dotyczy, całkiem takiego samego postępowania w obec kolei saskich trzymać się będą.

Artykuł XVII.

Władza majestatu co do linii na terytoryum austryackiem przysługuje wyłącznie Najjaśniejszemu Cesarzowi austryackiemu, a co do linii na terytoryum saskiem, Najjaśniejszemu królowi saskiemu.

Artykuł XVIII.

Traktat niniejszy ma być ile możności jak najspieszniej przedłożony do najwyższej ratyfikacyi a dokumenta ratyfikacyi będą wymienione w Dreznie.

Działo się w Dreznie dnia 29 września 1869.

(L. S.) Józef Baron **Werner** r. w. (L. S.) **Friesen** r. w.

Tedy po zbadaniu wszystkich postanowień tej ugody i jej alegatów zatwierdziliśmy ją i przyrzekamy Naszem cesarskiem i królewskiem słowem za Siebie i Naszych następców, że ją w całej osnowie wiernie zachowywać będziemy i zachowywać każemy.

W dowód czego niniejszy dokument własnoręcznie podpisaliśmy i Naszą cesarską i królewską pieczęć na nim wycisnąć rozkazaliśmy.

Działo się w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia drugiego miesiąca maja, roku pańskiego tysiąc ośmset siedmdziesiątego pierwszego, Naszego panowania dwudziestego trzeciego.

Franciszek Józef r. w.

Hrabia **Beust** r. w.

Z najwyższego rozkazu Jego ces. i król. Apostolskiej Mości:
Maxymilian Baron **Gagern** r. w.
c. i k. radca dworu i radca ministeryalny.

Traktat powyższy ogłasza się jako obowiązujący w królestwach i krajach w radzie państwa reprezentowanych.

Wiedeń, dnia 12 czerwca 1871.

Hohenwart r. w. **Schäffle** r. w.

62.

Traktat z dnia 24 grudnia 1870,

między monarchią austryacko-węgierską a Saksonią, względem zmiany §. 6 traktatu ddo Wiedeń 24 kwietnia 1853 dotyczącego budowy kolei żelaznej pomiędzy Libercem (Reichenberg) a Żytawą (Zittau), tudzież względem dalszego rozwoju komunikacyi kolejowych nad granicą sasko-czeską.

(Zawarty w Dreznie dnia 24 grudnia 1870; przez Jego ces. i król. Apostolską Mość ratyfikowany dnia 7 stycznia 1871, ratyfikacye wymieniono w Dreznie dnia 28 stycznia 1871.)

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Apostolski król Węgier, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa, Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny; Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy pomiędzy Naszym pełnomocnikiem z jednej, a mianowanym do tego celu pełnomocnikiem Najjaśniejszego króla saskiego z drugiej strony zawartą i podpisaną została w Dreznie dnia 24 grudnia zeszłego roku ugoda z pięciu artykułów składająca się, a dotycząca urządzenia kilku nowych komunikacyi kolejowych, która tak opiewa:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, król czeski itd. i król apostolski węgierski, tudzież Najjaśniejszy król saski, przejęci życzeniem nadania komunikacyom kolejowym nad granicą czesko-saską dalszego rozwoju i uwolnienia powszechnego obrotu od wszelkich nie koniecznie potrzebnych ograniczeń, zamianowali do zawarcia w tym celu ugody pełnomocnikami swymi:

Jego c. i kr. Apostolska Mość:

Swego rzeczywistego radcę tajnego i szambelana, Ludwika hrabiego Paar, kawalera orderu żelaznej korony I klasy itd., Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy dworze król. saskim;

Najjaśniejszy król saski:

Swego ministra skarbu i spraw zewnętrznych, Ryszarda Barona Friesen, kawalera orderu domowego korony saskiej, kawalera wielkiego krzyża orderu zasługi itd.,

którzy wymieniwszy swoje pełnomocnictwa znalezione w należytej formie, zgodzili się, pod zastrzeżeniem najwyższej ratyfikacyi, na następujące punkta:

1.

Rząd król. saski oświadcza, iż zgadza się na to, aby przyrzeczenie, dane ze strony c. i k. rządu austryackiego w §. 6 traktatu ddo. Wiedeń 24 kwietnia 1853, dotyczącego budowy kolei żelaznej pomiędzy Libercem a Żytawą że

„za przywiedzeniem do skutku budowy kolei żelaznej w ustępie 1 wymienionej, wstrzyma się przez lat 25, licząc od dnia udzielenia stanowczej koncesyi, od budowania i nikomu budować nie pozwoli innej linii, łączącej bezpośrednio miasta Liberec z kolejami saskiemi lub pruskiemi“,

zostało cofnięte i tak na przyszłość uważane, jakoby dane nie było.

2.

Rząd zaś c. i kr. austryacko-węgierski przyrzeka, że do budowy i ruchu kolei żelaznych

pomiędzy Pernem (Pirna) a Duchcowem (Dux) i
pomiędzy Johanngeorgenstadt a Karłowemiwarami (Karlsbad),

jakoteż do przedłużenia kolei żelaznej zbudować się mającej w dolinie mogielnickiej (Müglitzthal) w górę tak, aby szła przez terytoryum czeskie, aż do zetknięcia się w stósownym punkcie z dawniej koncesyonowaną linią Duchcow-Klingenberg (lub Freiberg), udzieli potrzebne koncesye jak tylko się znajdą przedsiębiorcy do budowy tych linii i nie będzie im kłaść warunków uciążliwszych niż te, które stósownie do ustaw i przepisów powszechnych nałożono kolejom żelaznym, nowo w Czechach zbudowanym.

Nadto c. i kr. rząd austryacko-węgierski pozwoli na połączenie kolei mogielnickiej z koleją Duchcow-Klingenberg (Freiberg) na terytoryum czeskiem.

3.

Przyrzeczenia wzajemne zawarte w ustępach 1 i 2 staną się obowiązującemi, jak tylko będzie zapewnionem potrzebne zezwolenie rady państwa na bezpośrednią komunikacyą kolejową pomiędzy Libercem a Zgorzelcem (Görlitz).

4.

Jak tylko nastąpi pozwolenie rady państwa pod 3 wspomnione, zbiorą się natychmiast komisarze obu stron w celu wynalezienia stósownego punktu, w którym linia Perno-Duchców ma przechodzić przez granicę, jakoteż w celu zawarcia ugody co do wszystkich szczegółów, budowy i ruchu tej kolei żelaznej dotyczących, względem których rządy mają jeszcze porozumieć się i wydać postanowienia.

Dla załatwienia sprawy względem kolei z Johanngeorgenstadt do Karłowychwarów i względem kolei w dolinie mogielnickiej podobnież zbiorą się komisarze, jak tylko do tych linii znajdą się uzdolnieni i potrzebne środki posiadający przedsiębiorcy.

5.

Traktat niniejszy ma być ratyfikowany ile możności jak najśpieszniej; ratyfikacye będą wymienione w Dreznie, najpóźniej w 14 dni po ich podpisaniu.

Drezno, dnia 24 grudnia 1870.

(L. S.) Ludwik Hr. **Paar** r. w. (L. S.) **Friesen** r. w.

Tedy po zbadaniu wszystkich postanowień tej ugody, zatwierdziliśmy ją i przyrzekamy Naszem cesarskiem i królewskiem słowem za Siebie i za Naszych następców, że ją w całej osnowie wiernie zachowywać będziemy i zachowywać każemy.

W dowód czego niniejszy dokument własnoręcznie podpisaliśmy i Naszą cesarską i królewską pieczęć na nim wycisnąć rozkazaliśmy.

Działo się w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia siódmego miesiąca stycznia w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym pierwszym, Naszego panowania dwudziestym trzecim.

Franciszek Józef r. w.

Hrabia **Beust** r. w.

Z najwyższego rozkazu Jego ces. i król. Apostolskiej Mości:

Maxymilian Baron **Gagern** r. w.

c. k. radca dworu i radca ministeryalny.

Protokół końcowy

do traktatu z dnia 24 grudnia 1870 pomiędzy Saksonią i Austryą, dotyczącego dalszego rozwoju komunikacyi kolejowych nad granicą sasko-czeską *).

Przy podpisywaniu traktatu z dnia dzisiejszego względem dalszego rozwoju komunikacyi kolejowych nad granicą sasko-czeską i względem uwolnienia powszechnego obrotu od wszystkich nie koniecznie potrzebnych ograniczeń, podpisani pełnomocnicy zgodzili się zamieścić w niniejszym protokule końcowym następujące oświadczenie:

Do artykułu 1.

Gdyby w sposób niespodziewany c. kr. rząd austryacko-węgierski był spowodowanym z powodu artykułu I i na zasadzie orzeczenia sędziów, zapłacić spółce kolei Żytawa-Liberec jakie wynagrodzenie, rząd król. saski zobowiązuje się wynagrodzić c. i kr. rządowi austryacko-węgierskiemu poniesioną ztąd stratę.

Do artykułu 2.

C. i kr. rząd austryacko-węgierski zobowiązuje się, że gdyby co do dozwolonego połączenia kolei w dolinie mogielnickiej z koleją Duchcow-Klingenberg (Freiberg) na

*) W protokole datowanym w Dreznie dnia 28 stycznia 1871 a tyczącym się wymiany wzajemnych ratyfikacyi powyższego traktatu potwierdzono, że protokół końcowy będzie miał zupełnie taką samą skuteczność jak traktat.

terytoryum czeskiem, odpowiednia ugoda dobrowolna pomiędzy obu interesowanemi przedsiębiorstwami nie przyszła do skutku, skłoni w drodze administracyjnej przedsiębiorców kolei Duchcow-Klingenberg (Freiberg), aby pozwolili na żądane połączenie.

Ludwig Hrabia **Paar** r. w. **Friesen** r. w.

Traktat powyższy i protokół końcowy ogłaszają się jako obowiązujące w królestwach i krajach w radzie państwa reprezentowanych.

Wiedeń, dnia 12 czerwca 1871.

Hohenwart r. w. **Schäffle** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXVIII. — Wydany i rozesłany dnia 18 lipca 1871.

63.

Ustawa skarbowa z dnia 14 lipca 1871, na rok 1871.

Za zgodą obu izb rady państwa uznaję za stósowne rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Ogół wydatków państwa na rok 1871 ustanawia się w sumie 345,676.940 złr. waluty austryackiej.

Artykuł II.

Użycie szczegółowe i sumy etatowe przyzwolone dla poszczególnych gałęzi administracyi zawarte są w pierwszej części preliminarza państwa.

Kredyta dozwolone według poszczególnych rozdziałów, tytułów i paragrafów tego preliminarza państwa mogą być użyte tylko na cele wskazane w odnośnych rozdziałach, tytułach i paragrafach a mianowicie oddzielnie na potrzeby zwyczajne i nadzwyczajne.

Artykuł III.

Na opędzenie wydatków państwa przyzwolonych w artykule I. przeznaczają się dochody z podatków stałych, z podatków niestałych i wszystkich innych gałęzi dochodów państwa, ustanowione w drugiej części niżej zamieszczonego preliminarza państwa w sumie 333,949.907 złr. waluty austryackiej.

Artykuł IV.

Dla otrzymania sumy dochodów państwa ustanowionej w artykule III. podatki stałe i niestałe pobierane będą w ogólności według norm istniejących.

Co się zaś tyczy wymiaru dodatków do podatków stałych obowiązywać mają następujące postanowienia:

a) przy podatku gruntowym i podatku dowomo-czynszowym prócz podatku zwyczajnego i dodatku trzeciej części, zastępującego podatek dochodowy, pobierany będzie dodatek nadzwyczajny, wynoszący trzecią część podatku zwyczajnego;

b) przy podatku domowo-klasowym prócz podatku zwyczajnego i dodatku trzeciej części, zastępującego podatek dochodowy, pobierany będzie dodatek nadzwyczajny w kwocie równej podatkowi zwyczajnemu;

c) przy podatku zarobkowym i przy podatku dochodowym pobierany będzie prócz podatku zwyczajnego dodatek nadzwyczajny podobnież w kwocie równej podatkowi zwyczajnemu.

Tylko od tych osób do podatku obowiązanych, których całkowita należytość podatku zwyczajnego, mianowicie podatku zarobkowego i dochodowego pierwszej klasy, lub podatku dochodowego drugiej klasy nie przenosi kwoty 30 złr. wal. austr., pobierany będzie dodatek nadzwyczajny, wynoszący tylko siedm dziesiątych części podatku zwyczajnego.

Od budynków, które całkiem lub częściowo doznają czasowego uwolnienia od podatku domowo-czynszowego, uiszczać należy jako podatek dochodowy na rok 1871 piąty procent od czystego dochodu rocznego otrzymanego z tychże budynków wolnych od podatku, to jest od tej kwoty, która pozostanie z całkowitego dochodu ryczałtowego z czynszów po strąceniu odsetków, prawnie przyzwolonych na utrzymanie budynków, a przy budynkach całkiem wolnych od podatku, po strąceniu także odsetków, przypadających dowodnie w roku 1871 od kapitałów, zabezpieczonych na budynku wolnym od podatku.

Artykuł V.

Za wszystkie oprocentowane kapitały ogólnego długu państwa, przypadające do wypłaty w ciągu roku 1871 mogą być wydawane w wykonaniu §. 2 ustawy z dnia 24 grudnia 1867 obligacye utworzonego mocą ustawy z dnia 20 czerwca 1868 nie zwrotnego jednolitego długu państwa, i to w takiej kwocie, że kwota procentowa, przypadająca na nowe obligacye po strąceniu 16 procentowego podatku, wyrówna zupełnie kwocie procentowej, która rzeczywiście ma się uiścić od wypłaconych obligacyi, t. j. po strąceniu przypadającego podatku.

Oprocentowanie tych obligacyi, nowo wydać się mających, rozpoczyna się z dniem, w którym ustaje oprocentowanie odnośnego dawnego długu.

Artykuł VI.

Kwoty dozwolone na wydatki roku 1871, z końcem tegoż albo w całe nie, albo nie zupełnie użyte, jednak z wyjątkiem kredytów na dochody z cła i tytoniu (rozdział 12 i 15), które z końcem roku wygasną, mogą także być jeszcze użytemi w pierwszej połowie 1872 na cele przewidziane w niniejszej ustawie skarbowej i w granicach pozycyi takową ustanowionych; odnośne wypłaty jednak mają być zapisane w rachunku rocznym na karb zarządu poprzedniego roku.

Pozwolenie jednak co do kwot nieużytych nawet i w pierwszej połowie 1872 roku, gaśnie z dniem ostatnim czerwca 1872.

Wyjętemi od tego postanowienia są kwoty przeznaczone na pokrycie stałych płac, jakiemi są pensye, emerytury itd. albo na uiszczenie tych wypłat, które opierają się na obowiązującym tytule prawnym, jak odsetki od długu państwa itd. Kwoty te mogą być używane aż do upływu terminu przedawnienia.

Kredyta pozwolone w pierwszej części preliminarza na budowle lub inne cele wyłączne, jakoteż tego rodzaju kredyta dochodów z tytuniu, które w roku 1871 albo wcale nie, albo nie zupełnie były użyte, mogą być używane do końca czerwca 1873, tak jednak uważane będą, jak gdyby były pozwolone w preliminarzu 1872 roku i dla tego mają być policzone na zarząd tego roku.

Artykuł VII.

O pokrycie nieodboru, który

Jeżeli ogół wydatków państwa w sumie	345,676.940 złr.
porówna się z ogółem dochodów państwa w sumie	333,949.907 „
wynosi	11,727.033 złr.

należy postarać się zapomocą osobnej ustawy.

Atykuł VIII.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 14 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Scholl** r. w. **Jireczek** r. w
Schäffle r. w. **Habietinek** r. w. **Grocholski** w. r.

Preliminarz państwa

na rok 1871 dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Część pierwsza. — Potrzeby.

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki: Zwyczajne	Wydatki: Nadzwyczajne	Wydatki: Suma
				złr. w walucie austryackiej		
1			**I. Dwór cesarski**	3,650.000	. . . . .	3,650.000
2			**II. Kancelarya gabinetowa Najjaśn. Pana 50%** .	61.229	. . . . .	61.229
3			**III. Rada państwa.**			
	1		Izba panów	31.364	. . . . .	31.364
	2		Izba deputowanych	413.480	. . . . .	413.480
	3		Delegacya	8.000	. . . . .	8.000
	4		Komisya kontroli długu państwa	7.873	. . . . .	7.873
	5		Na budowę nowego domu dla parlamentu a ewentualnie na urządzenie tymczasowych lokalów dla wydziałów .	. . . . .	100.000	100.000
			Suma (Rozdział 3, tytuły 1—5) .	460.717	100.000	560.717
4			**IV. Trybunał państwa**	23.000	. . . . .	23.000
5			**V. Rada ministrów.**			
	1		Prezydyum rady ministrów	72.000	. . . . .	72.000
	2		Koszta gazet urzędowych	348.000	. . . . .	348.000
			Suma (Rozdział 5, tytuły 1 i 2) .	420.000	. . . . .	420.000
6			**VI. Ministerstwo spraw wewnętrznych.**			
	1	1	Zarząd centralny	397.000	500	397.500
		2	Wydatki policyi państwowej	120.000	. . . . .	120.000
			Summa .	517.000	500	517.500
	2		Koszta dziennika ustaw państwa	49.000	1.000	50.000
	3		Administracya polityczna w poszczególnych krajach . .	4,321.500	138.000	4,459.500
	4		Bezpieczeństwo publiczne	2,535.000	30.000	2,565.000
	5		Dodatki zakładom podrzutków	196.000	. . . . .	196.000
	6		Służba budownicza rządowa	875.000	63.000	938.000
	7		Budowa dróg:			
		1	Austrya poniżej Anizy	637.000	. . . . .	637.000
			Wybrukowanie gościńców skarbowych w Wiedniu i koło Wiednia	. . . . .	65.000	65.000
			Zniesienie .	637.000	65.000	702.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki: Zwyczajne	Wydatki: Nadzwyczajne	Wydatki: Suma
				złr. w walucie austryackiej		
			Przeniesienie .	637.000	65.000	702.000
6	7	2	Austrya powyżej Anizy	185.000	. . . . .	185.000
			Dalszy ciąg budowy nowego mostu na Dunaju w Linzu, postawienia muru ściennego na górze Gasteigberg i murów podtrzymujących na gościńcu z Traunkirch do Ebensee	. . . . .	170.000	170.000
		3	Salzburg	95.500	. . . . .	95.500
		4	Styrya	310.500	. . . . .	310.500
			Dodatek konkurencyjny na uregulowanie Anizy .	. . . . .	5.203	5.203
		5	Karyntya	163.000	. . . . .	163.000
			Budowy koło potoków w dolinie Drawy, budowle ubezpieczające na gościńcu kapplerskim aż do mostu miklowieckiego, wykupienie drogi od mostu miklowieckiego ku Kappel	. . . . .	29.500	29.500
		6	Kraina	145.500	. . . . .	145.500
			Dokończenia przeniesienia gościńca kankerskiego na górze Leobelza, budowa drogi do granicy Wybrzeża nad gościńcem z Krainy do Wybrzeża	. . . .	35.000	35.000
		7	Wybrzeże	97.500	. . . . .	97.500
			Ostatnia rata na budowę mostu na Isonzo pod Pieris. Dalszy ciąg budowy drogi z Krainy do Wybrzeża, rektyfikacya gościńca karyntyjskiego	. . . . .	50.000	50.000
		8	Tyrol i Vorarlberg	334.000	. . . . .	334.000
			Dalszy ciąg budowy gościńca pomiędzy Predazzo a Primiero, budowa nowego mostu na rzece Inn w Innsbrucku, przeniesienie drogi pomiędzy Nauders a Martinsbruck	. . . . .	140.000	140.000
		9	Czechy	1,015.500	. . . . .	1,015.500
			Przebudowanie mostu na rzece Polcy pod Straussnicem, budowa mostu na strumieniu Ternawce, przeniesienie drogi z Morchenstern do Tannwaldu	. . . . .	58.000	58.000
		10	Morawia	252.000	. . . . .	252.000
		11	Szląsk	86.000	. . . . .	86.000
		12	Galicya z Krakowem	812.500	. . . . .	812.500
			Dokończenie mostu Nr. 5 na Dunajcu pod Wojniczem, i Nr. 20 na Łomnicy, budowa gościńca Spytkowice-myślenickiego, dokończenie gościńca brodzkiego aż do granicy rosyjskiej pod Radziwiłłowem, dalszy ciąg budowy gościńca delatyńsko-jabłonickiego i dokończenie mostów Nr. 32, 82 i 99 na gościńcu delatyńskim, rekonstrukcya gościńca z Sambora do Gródka pod Koniuszkami	. . . . .	81.500	81.500
		13	Bukowina	79.500	. . . . .	79.500
			Dokończenie nowego mostu na Prucie pod Czerniowcami	. . . . .	41.500	41 500
		14	Dalmacya	64.000	. . . . .	64.000
			Dalsza budowa drogi nadbrzeżnej przez most na Riece aż do Raguza vecchia, budowle drogowe w okręgu kottarskim	. . . . .	70.000	70.000
			Suma (Tytuł 7, §§. 1—14) .	4,277.500	745.703	5,023.203

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki: Zwyczajne	Wydatki: Nadzwyczajne	Wydatki: Suma
				złr. w walucie austryackiej		
6	8		Budownictwo wodne:			
		1	Austrya poniżej Anizy	205.500	. . . . .	205.500
			Budowle wodne na Dunaju	. . . . .	172.000	172.000
		2	Austrya powyżej Anizy	136.500	. . . . .	136.500
			Budowle wodne na rzekach Dunaju, Inn, Anizy, Salzach i Traun	. . . . .	97.500	97.500
		3	Salzburg	32.000	. . . . .	32.000
			Uregulowanie Salzachu i Saali, dodatek na osuszenie w dolinach Pinzgau, Gasteinu, Fuscheru i Raurisu	. . . . .	29.000	29.000
		4	Styrya	27.000	. . . . .	27.000
			Dodatek konkurencyjny na uregulowanie Anizy, dodatek na uregulowanie Sawy pod Loitsch i Michalowcem, dodatek na uregulowanie Drawy pod Untertäubling	. . . . .	20.500	20.500
		5	Karyntya	1.000	. . . . .	1.000
			Uregulowanie Drawy	. . . . .	10.000	10.000
		6	Kraina	10.500	. . . . .	10.500
		7	Wybrzeże	5.000	. . . . .	5.000
		8	Tyrol i Vorarlberg	71.500	. . . . .	71.500
			Budowle recesowe na rzece Inn	. . . . .	10.500	10.500
		9	Czechy	154.500	. . . . .	154.500
			Uregulowanie Mołdawy i Elby	. . . . .	377.000	377.000
		10	Morawia	400	. . . . .	400
		11	Szląsk	200	. . . . .	200
		12	Galicya z Krakowem	67.000	. . . . .	67.000
			Budowle na Wiśle, Dunajcu, Wisłoce, Sanie, Prucie, Dniestrze, Biały, Bystrzycy, Przemszy	. . . . .	191.000	191.000
		13	Bukowina	1.000	. . . . .	1.000
		14	Dalmacya	2.500	. . . . .	2.500
			Suma (Tytuł 8, §§. 1—14)	714.600	907.500	1,622.100
	9		Nowe budowle administracyi politycznej	. . . . .	50.000	50.000
	10		Wytępienie włóczęgów w Dalmacyi	. . . . .	20.000	20.000
	11		Koszta telegrafów	20 000	. . . . .	20.000
			Razem (Rozdział 6, tytuł 1—11)	13,505.600	1,955.703	15,461.303
7			**VII. Ministerstwo obrony krajowej.**			
	1		Zarząd centralny	170.000	. . . . .	170.000
	2		Obrona krajowa:			
		1	Najwyższa komenda	17.130	. . . . .	17.130
		2	Adjutantura komendy	29.372	. . . . .	29.372
		3	Utrzymanie ewidencyi	374.000	6.000	380.000
		4	Wojsko	1,273.375	2,132.200	3,405.575
		5	Strzelcy krajowi w Tyrolu	400.000	. . . . .	400.000
	3		Koszta poboru do wojska	33.000	. . . . .	33.000
	4		Dodatki na utrzymanie strzelców krajowych	27.000	. . . . .	27.000
	5		Fundacye wojskowe	33.321	. . . . .	33.321
	6		Straż policyjna wojskowa	101.000	12.000	113.000
	7		Inspektor żandarmeryi	9.600	. . . . .	9.600
	8		Żandarmerya krajowa	2,556.000	. . . . .	2,556.000
			Suma (Rozdział 7, tytuły 1—8)	5,023.798	2,150.200	7,173.998

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki: Zwyczajne	Wydatki: Nadzwyczajne	Wydatki: Suma
				złr. w walucie austryackiej		
8			**VIII. Ministerstwo wyznań i oświecenia.**			
	1		Zarząd centralny	176.000	. . . . .	176.000
			Wyznania.			
	2		Zaliczka państwowa do funduszów religijnych katolickich:			
		1	Salzburg	75.027	. . . . .	75.027
		2	Tyrol	21.138	. . . . .	21.138
		3	Vorarlberg	12.514	. . . . .	12.514
		4	Styrya	61.423	2.188	63.611
		5	Karyntya	32.453	. . . . .	32.453
		6	Kraina	49.557	5.800	55.357
		7	Tryest	44.912	. . . . .	44.912
		8	Goryeya	50.464	689	51.153
		9	Istrya	57.759	. . . . .	57.759
		10	Dalmacya	139.143	31.989	171.132
		11	Czechy	7.927	78.368	86.295
		12	Galicya	537.321	15.000	552.321
		13	Kraków	19.167	. . . . .	19.167
		14	Bukowina	41.632	2.500	44.132
			Suma (Tytuł 2, §§. 1—14)	1.150.437	136.534	1,286.971
	3		Fundacye i dodatki na cele wyznaniowe:			
			Wyznanie katolickie.			
		1	Austrya poniżej Anizy	5.817	130.000	135.817
		2	Austrya powyżej Anizy	3.345	. . . . .	3.345
		3	Salzburg	20.232	. . . . .	20.232
		4	Tyrol i Vorarlberg	34.568	. . . . .	34.568
		5	Styrya	5.084	. . . . .	5.084
		6	Karyntya	157	. . . . .	157
		7	Kraina	712	. . . . .	712
		8	Wybrzeże	1.229	. . . . .	1.229
		9	Czechy	12.298	10.000	22.298
		10	Galicya z Krakowem	24.713	. . . . .	24.713
			Suma (Tytuł 3, §§. 1—10)	108.155	140.000	248.155
	4		**Wyznanie ewangieliekie.**			
		1	Wydatki wspólne:			
			a) Wyższa rada kościelna	24.588	. . . . .	24.588
			b) Cały obręb urzędowy wyższej rady kościelnej	21.100	. . . . .	21.100
		2	Austrya poniżej Anizy	6.100	. . . . .	6.100
		3	Austrya powyżej Anizy	3.438	. . . . .	3.438
		4	Styrya	400	. . . . .	400
		5	Karyntya	800	. . . . .	800
		6	Wybrzeże	400	. . . . .	400
		7	Czechy	9.279	. . . . .	9.279
		8	Morawia	3.700	. . . . .	3.700
		9	Szlask	2.500	. . . . .	2.500
		10	Galicya z Krakowem	5.436	. . . . .	5.436
		11	Bukowina	663	. . . . .	663
			Suma (Tytuł 4, §§. 1—11)	78.404	. . . . .	78.404

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki: Zwyczajne	Wydatki: Nadzwyczajne	Wydatki: Suma
				złr. w walucie austryackiej		
8	5		Wyznanie grecko-oryentalne:			
		1	Dalmacya	48.770	24.293	72.306
	6		Ekwiwalenta i wypłata na cele wyznaniowe na mocy układów piśmiennych:			
		1	Austrya poniżej Anizy	1.536	. . . . .	1.536
		2	Tyrol	17.568	. . . . .	17.568
		3	Vorarlberg	387	6.300	6.687
		4	Styrya	281	. . . . .	281
		5	Karyntya	2.848	. . . . .	2.848
		6	Wybrzeże	45.549	. . . . .	45.549
		7	Dalmacya	74.057	. . . . .	74.057
		8	Czechy	19.719	. . . . .	19.719
		9	Szląsk	221	. . . . .	221
		10	Galicya z Krakowem	5.442	. . . . .	5.442
			Suma (Tytuł 6, §§. 1—10)	167.608	6.300	173.908
	7		Wydatki na cele wyznaniowe z tytułu patronatu:			
		1	Austrya poniżej Anizy	19.742	. . . . .	19.742
		2	Austrya powyżej Anizy	13.493	. . . . .	13.493
		3	Tyrol i Vorarlberg	12.751	. . . . .	12.751
		4	Styrya	2.053	. . . . .	2.053
		5	Karyntya	1.500	. . . . .	1.500
		6	Kraina	1.120	. . . . .	1.120
		7	Wybrzeże	737	. . . . .	737
		8	Dalmacya	3.294	. . . . .	3.294
		9	Czechy	500	. . . . .	500
		10	Galicya z Krakowem	2.263	. . . . .	2.263
			Suma (Tytuł 7, §§. 1—10)	57.453	. . . . .	57.453
			Ogółem (Rozdział 8, tytuł 2—7)	1,610.827	307.127	1,917.954
			Oświecenie.			
	8		Rady szkolne krajowe i powiatowe	374.000	. . . . .	374.000
	9		Seminarya nauczycielskie	590.000	115.000	705.000
	10		Dodatek państwowy do funduszów szkolnych:			
		1	Salzburg	2.501	. . . . .	2.501
		2	Tyrol	4.968	. . . . .	4.968
		3	Vorarlberg	265	. . . . .	265
		4	Karyntya	4.880	. . . . .	4.880
		5	Kraina	2.172	. . . . .	2.172
		6	Gorycya	3.231	. . . . .	3.231
		7	Istrya	23.856	. . . . .	23.856
		8	Dalmacya	41.654	. . . . .	41.654
		9	Szląsk	6.738	. . . . .	6.738
		10	Galicya	30.553	. . . . .	30.553
		11	Kraków	24.390	. . . . .	24.390
		12	Bukowina	4.416	. . . . .	4.416
			Suma (Tytuł 10, §§. 1—12)	149.624	. . . . .	149.624

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki: Zwyczajne	Wydatki: Nadzwyczajne	Wydatki: Suma
				złr. w walucie austryackiej		
8	11		Dodatek państwowy do funduszów naukowych:			
		1	Austrya po niżej Anizy	540.000	271.000	811.000
		2	Austrya powyżej Anizy	25.000	30.000	55.000
		3	Salzburg	45.000	. . . . .	45.000
		4	Tyrol	185.000	4.200	189.200
		5	Vorarlberg	13.100	. . . . .	13.100
		6	Styrya	160.000	112.000	272.000
		7	Karyntya	29.000	. . . . .	29.000
		8	Kraina	56.500	1.600	58.100
		9	Tryest-Istrya	46.500	. . . . .	46.500
		10	Goryeya	33.000	. . . . .	33.000
		11	Dalmacya	107 500	. . . . .	107.500
		12	Czechy	347.000	270.000	617.000
		13	Morawia	134.300	. . . . .	134.300
		14	Szląsk	39.500	20.000	59.500
		15	Drugie gymnazyum w Cieszynie	14.700	735	15.435
		16	Galicya	320.000	23.000	343.000
		17	Kraków	189.500	64.500	254.000
		18	Bukowina	24.000	. . . . .	24.000
		19	Dla wszystkich królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych	. . . . .	5.500	5.500
			Suma (Tytuł 11, §§. 1—19)	2,309.600	802.535	3,112.135
	12		Akademie techniczne i szkoły specyalne:			
		1	Instytut politechniczny w Wiedniu	186.000	2.000	188.000
		2	Szkoła przemysłowa w Wiedniu	14.500	2.415	16.915
		3	Akademia handlowa i żeglarska w Tryeście	30.500	. . . . .	30.500
		4	Instytut techniczny w Bernie	43.500	1.100	44.600
		5	Akademia techniczna we Lwowie	30.800	. . . . .	30.800
		6	Instytut techniczny w Krakowie	21.700	. . . . .	21.700
		7	Dla wszystkich królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych	15.000	. . . . .	15.000
			Suma (Tytuł 12, §§. 1—7)	342.000	5.515	347.515
	13		Akademia umiejętności	63.000	. . . . .	63.000
	14		Instytut geologiczny państwowy	41.000	2.000	43.000
	15		Akademia sztuk pięknych w Wiedniu	78.500	270.000	348.500
	16		Muzeum austryackie dla sztuki i przemysłu i szkoła artystyczno przemysłowa:			
		1	Muzeum dzieł sztuki i przemysłu	48.500	107.400	155.900
		2	Szkoła artystyczno-przemysłowa	14.300	500	14.800
			Suma (Tytuł 16, §§. 1 i 2)	62.800	107.900	170.700
	17		Wydział teologiczny ewangelicki w Wiedniu	25.200	. . . . .	25.200
	18		Instytut dla kandydatów na rabinów	2.300	. . . . .	2.300
	19		Rozpoznawanie i utrzymanie dawnych zabytków budownictwa i wznoszenie nowych pomników	8.100	6.000	14.100
	20		Komisya centralna i dyrekcya statystyki administracyjnej	48.000	15.000	63.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki: Zwyczajne	Wydatki: Nadzwyczajne	Wydatki: Suma
				złr. w walucie austryackiej		
8	21		Fundacye i dopłaty na cele naukowe:			
		1	Dla wszystkich królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych	42.000	5.000	47.000
		2	Austrya poniżej Anizy	57.880	. . . .	57.880
		3	Austrya powyżej Anizy	945	. . . .	945
		4	Salzburg	4.424	. . . .	4.424
		5	Tyrol i Vorarlberg	7.261	14.000	21.261
		6	Styrya	6	. . . .	6
		7	Karyntya	147	. . . .	147
		8	Kraina	1.417	. . . .	1.417
		9	Wybrzeże	5.088	. . . .	5.088
		10	Dalmacya	5.026	8.000	13.026
		11	Czechy	4.692	. . . .	4.692
		12	Szląsk	1.103	. . . .	1.103
		13	Galicya z Krakowem	11.392	. . . .	11.392
			Suma (Tytuł 21, §§. 1—13)	141.381	27.000	168.381
	22		Ekwiwalenta i wypłaty na cele naukowe w skutek układów piśmiennych:			
		1	Austrya powyżej Anizy	175	. . . .	175
		2	Tyrol	7.719	. . . .	7.719
			Suma (Tytuł 22, §§. 1 i 2)	7.894	. . . .	7.894
	23		Wydatki na cele naukowe z tytułu patronatu:			
		1	Austrya poniżej Anizy	500	. . . .	500
		2	Austrya powyżej Anizy	41	. . . .	41
		3	Salzburg	3.320	. . . .	3.320
		4	Tyrol i Vorarlberg	1.000	. . . .	1.000
		5	Kraina	3.600	. . . .	3.600
		6	Wybrzeże	210	. . . .	210
			Suma (Tytuł 23, §§. 1—6)	8.671	. . . .	8.671
			Razem (Rozdział 8, Tytuły 8—23)	4,252.070	1,350.950	5,603.020
			Ogółem (Rozdział 8, Tytuły 1—23)	6,038.897	1,658.077	7,696.974
9			**IX. Ministerstwo skarbu.**			
			A. Właściwe wydatki państwa.			
			Zarząd finansów:			
	1		Zarząd centralny (wraz z departamentem rachunkowym i departamentem rachunków specyalnych)	806.000	13.000	819.000
	2		Dyrekcye skarbowe krajowe, dyrekcye skarbowe i dyrekcye skarbowe powiatowe, inspektorowie finansowi i urzęda do wymiaru opłat	2,160.000	. . . .	2,160.000
	3		Administracye podatkowe, służba podatkowa przy starostwach powiatowych i lokalne komisye podatkowe	575.000	. . . .	575.000
	4		Centralna kasa państwa, ministeryalny urząd płatniczy, urząd wyższy dochodów niestałych i urząd zbiorowy w Wiedniu, tudzież kasy główne krajowe	312.000	6.170	318.170
	5		Straż skarbowa	3,500.000	. . . .	3,500.000
			Nowe budowle i zakupienie budowli	. . . .	17.000	17.000
			Przeniesienie	7,353.000	36.170	7,389.170

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki: Zwyczajne	Wydatki: Nadzwyczajne	Wydatki: Suma
				złr. w walucie austryackiej		
			Przeniesienie .	7,353.000	36.170	7,389.170
	6		Urzęda podatkowe	2,900.000	19.960	2,919.960
			Nowe budowle i zakupienie budowli	. . . . .	3.000	3.000
	7		Prokuratorye skarbowe	258.000	. . . . .	258.000
	8		Zarząd ceł	1,145.000	. . . . .	1,145.000
			Nowe budowle i zakupienie budowli	. . . . .	216.177	216.177
	9		Etat regulacyi podatku gruntowego	2,694.000	. . . . .	2,694.000
			Suma (Rozdział 9, tytuły 1—9) .	14,350.000	275.307	14,625.307
10			**Ogólna administracya kasowa.**			
	1		Strata na monecie	. . . . .	80.000	80.000
	2		Przedpłata wexli i rat za objekta kupione, uiszczona przed terminem płatności	. . . . .	200.000	200.000
	3		Wynagrodzenia stronom	170.000	. . . . .	170.000
	4		Remuneracye za załatwianie spraw funduszów sierocińskich łącznych	. . . . .	2.200	2.200
	5		Wydatki rozmaite	89.930	. . . . .	89.930
			Suma (Rozdział 10, tytuły 1—5) .	259.930	282.200	542.130
			B. Koszta obrotu, poboru i zarządu dochodów państwa.			
11			**Podatki stałe.**			
	1		Wynagrodzenia osobom prywatnym i organom publicznym za pomoc przy oznaczaniu i ustanawianiu podstaw podatku, tudzież przy ściąganiu podatków	24.500	. . . . .	24.500
	2		Wynagrodzenia stronom dawniej wolnym od podatku w Dalmacyi z powodu zaprowadzenia podatku gruntowego	6.442	. . . . .	6.442
	3		Koszta egzekucyi podatków	. . . . .	141.900	141.900
			Suma (Rozdział 11, tytuły 1—3) .	30.942	141.900	172.842
12			**Cło.**			
	1		Zwroty złożonych rękojmi na opłaty	507.000	. . . . .	507.000
	2		Zwroty opłat	30.000	. . . . .	30.000
	3		Ryczałtowe koszta zarządu	1,400.000	. . . . .	1,400.000
	4		Zwroty podatku konsumcyjnego	3,000.000	. . . . .	3,000.000
			Suma (Rozdział 12, tytuły 1—4) .	4,937.000	. . . . .	4.937.000
13			**Podatki niestałe.**			
	1		Podatek konsumcyjny	188.770	3,243.875	3,432.645
			Nowe budowle	. . . . .	12.440	12.440
14			Sól:			
	1		Koszta produkcyi i wykupna	2,700.000	139.400	2,839.400
			Nowe budowle i kupno realności	. . . . .	272.905	272.905
	2		Wydatki przy sprzedaży	284.667	3.000	287.667
			Nowe budowle	. . . . .	31.957	31.957
			Suma (Rozdział 14, tytuły 1 i 2) .	2,984.667	447.262	3,431.929

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki: Zwyczajne	Wydatki: Nadzwyczajne	Wydatki: Suma
				złr. w walucie austryackiej		
15			Tytoń:			
	1		Wydatki administracyjne	392.000	. . . . .	392.000
	2		Koszta produkcyi i kupna	18,500.000	. . . . .	18,500.000
			Nowe budowle	. . . . .	400.000	400.000
	3		Wydatki przy sprzedaży	1,480.000	850.000	2,330.000
			Suma (Rozdział 15, tytuły 1—3)	20,372.000	1,250.000	21,622.000
16			Stemple	250.000	. . . . .	250.000
17			Taxy i opłaty od spraw prawnych	405.000	. . . . .	405.000
18			Loterya	8,660.362	. . . . .	8,660.362
19			Myta	72.204	. . . . .	72.204
20			Cechowanie	54.200	. . . . .	54.200
			Budowle dla manipulacyi	. . . . .	3.000	3.000
			Suma (Rozdziały 13—20)	32,987.203	4,956.577	37,943.780
			Własność państwa.			
21			Dobra rządowe:			
	1		Dobra ziemskie	2,470.000	. . . . .	2,470.000
			Nowe budowle i kupno realności	. . . . .	89.704	89.704
			Koszta pomiarów, wykupno służebności itd.	. . . . .	74.347	74.347
	2		Gmachy dykasteryalne	91.000	2.000	93.000
			Naprawa budowli	. . . . .	23.000	23.000
	3		Skarbowe koleje żelazne	800	3.167	3.967
			Suma (Rozdział 21, tytuły 1—3)	2,561.800	192.218	2,754.018
22			Fiskalności i opuściałości	15.500	. . . . .	15.500
23			**Fabryki skarbowe.**			
	1		Drukarnia nadworna i rządowa w Wiedniu	816.000	. . . . .	816.000
	2		Rozwiązana filialna drukarnia rządowa we Lwowie	. . . . .	4.100	4.100
			Suma (Rodział 23, tytuły 1 i 2)	816.000	4.100	820.100
24			**Górnictwo.**			
	1		Ogólny zarząd górnictwa	106.500	20.000	126.500
	2		Kopalnie węgla kamiennego	312 000	. . . . .	312.000
			Nowe budowle	. . . . .	81.000	81.000
	3		Fabryki żelaza	123.000	8.000	131.000
	4		Inne kopalnie	3,017.000	5.000	3,022.000
			Nowe budowle i kupno realności	. . . . .	325.000	325.000
			Suma (Rozdział 24, tytuły 1—4)	3,558.500	439.000	3,997.500
25			**Mennictwo**	168.900	. . . . .	168.900
			Budowle dla manipulacyi	. . . . .	4.000	4.000
			Ogółem (Rozdziały 9—25)	59,685.775	6,295.302	65,981.077

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki: Zwyczajne	Wydatki: Nadzwyczajne	Wydatki: Suma
				złr. w walucie austryackiej		
26			**X. Ministerstwo handlu.**			
			A. Właściwe wydatki państwa.			
	1		Zarząd centralny	362.000	122.500	484.500
			Wytyczenie kolei żelaznych	. . . . .	210.000	210.000
	2		Służba portowa i służba zdrowia morska	630.000	1,487.076	2,117.076
			Nowe budowle w Wybrzeżu	. . . . .	120.000	120.000
			Nowe budowe w Dalmacyi	. . . . .	102.000	102.000
			Tama portowa w Spalato	. . . . .	50.000	50.000
			Suma (Rozdział 26, tytuły 1 i 2)	992.000	2,091.576	3,083.576
			B. Wydatki na komunikacye.			
	3	1	Służba pocztowa	9,679.000	5.000	9,684.000
		2	Urządzenie gmachu pocztowego w Pradze	. . . . .	100.000	100.000
		3	Urządzenie gmachu pocztowego w Bernie	. . . . .	25.000	25.000
		4	Zaprowadzenie poczt wiejskich	. . . . .	50.000	50.000
	4	1	Zakład telegrafów	2,923.000	495.060	3,418.060
		2	Budowa nowego domu dla urzędu telegraficznego w Wiedniu	. . . . .	250.000	250.000
		3	Na urządzenie budynku w Pradze	. . . . .	20.000	20.000
			Suma (Rozdział 26, tytuły 3 i 4)	12,602.000	945.060	13,547.060
			Razem (Rozdział 26, tytuły 1—4)	13,594.000	3,036.636	16,630.636
27			**XI. Ministerstwo rolnictwa.**			
	1		Zarząd centralny	125.300	5.000	130.300
	2		Akademie rolnictwa i leśnictwa	28.000	58.000	86.000
	3		Kultura krajowa	. . . . .	390.000	390.000
	4		Organa do nadzorowania i podniesienia kultury	125.000	. . . . .	125.000
	5		Starostwa górnicze	120.000	750	120.750
	6		Zakłady naukowe górnicze	45.000	. . . . .	45.000
	7		Rządowe zakłady chowu koni	240.000	60.000	300.000
	8		Stacye ogierów rządowych	920.000	. . . . .	920.000
	9		Podniesienie hodowli koni	87.000	. . . . .	87.000
			Suma (Rozdział 27, tytuły 1—9)	1,690.300	513.750	2,204.050
28			**XII. Ministerstwo sprawiedliwości.**			
	1		Zarząd centralny	148.000	. . . . .	148.000
	2		Sąd najwyższy	312.000	15.540	327.540
	3		Zarząd sprawiedliwości w królestwach i krajach	11,930.000	. . . . .	11,930.000
	4		Zakłady karne	1,700.000	230.038	1,930.038
	5		Nowe budowle dla zarządu sprawiedliwości	. . . . .	285.301	285.301
	6		Nadwyżki w wydatkach na kancelistów i aktuaryuszów przydzielonych do sądów powiatowych	. . . . .	29.980	29.980
			Suma (Rozdział 28, tytuły 1—6)	14,090.000	560.859	14,650.859

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki: Zwyczajne	Wydatki: Nadzwyczajne	Wydatki: Suma
				złr. w walucie austryackiej		
29			**XIII. Kontrola rachunkowa.**			
	1		Najwyższa izba obrachunkowa	142.000	. . . . .	142.000
	2		Sekcya zaległości w głównej buchhalteryi kameralnej .	. . . . .	16.000	16.000
			Suma (Rozdział 29, tytuły 1 i 2) .	142.000	16.000	158.000
30			**XIV. Etat emerytalny.**			
	1		Ogólny etat emerytalny administracyi cywilnej	10,934.751	8.300	10,943.051
	2		Wspólne emerytury cywilne (77%)	780.000	. . . . .	780.000
			Suma (Rozdział 30, tytuły 1 i 2) .	11,714.751	8.300	11,723.051
31			**XV. Zapomogi i uposażenia.**			
			A. Dla niektórych funduszów krajowych:			
	1		Karyntya	10.000	. . . . .	10.000
	2		Galicya	6.250	. . . . .	6.250
	3		Zwrót funduszowi krajowemu galicyjskiemu pożyczki wraz z procentami zaciągniętej z funduszu świętego Łazarza	. . . . .	38.246	38.246
			Suma (Rozdział 31, tytuły 1—3) .	16.250	38.246	54.496
32			*B.* Z powodu regulacyi Dunaju:			
	1		Kwota na odsetki od części na skarb przypadłej .	223.558	. . . . .	223.558
33			*C.* Przedsiębiorstwom przemysłowym:			
			Jako 4% zaliczka:			
	1		Południowo-północno-niemieckiej kolei łączącej . .	. . . . .	200.000	200.000
	2		Kolei lwowsko-czerniowiecko-jasyjskiej	. . . . .	1,500.000	1,500.000
	3		Kolei Franciszka Józefa	. . . . .	1,000.000	1,000.000
	4		Kolei następcy tronu Rudolfa	. . . . .	3,000.000	3,000.000
	5		Kolei koszyceko-bogumińskiej	. . . . .	350.000	350.000
	6		Kolei Karola Ludwika (nowa linia)	. . . . .	400.000	400.000
	7		Północnej kolei morawsko-szląskiej	. . . . .	700.000	700.000
	8		Kolei północno-zachodniej austryackiej	. . . . .	600.000	600.000
	9		Kolei berneńsko-rosickiej	. . . . .	60.000	60.000
			Subwencye:			
	10		Kolei Zwittau-reichenberskiej	65.000	. . . . .	65.000
			Dodatki na budowę:			
	11		5% odsetki wraz z kwotą amortyzacyjną kolei południowej od objętej przez rząd pierwszej i drugiej kwoty kapitału budowy za linie St. Peter-Fiume i Villach-Brixen w ogólnej sumie 10,000.000 złr.	421.582	. . . . .	421.582
	12		Zaliczka na budowę: Kolej zachodnio-północna-czeska (Spółka kolei żelaznej busztehradzkiej)	. . . . .	1,500.000	1,500.000
				486.582	9,310.000	9,796.582
	13		Strata na monecie przy zaliczkach i procentach w srebrze wypłacić się mających, w sumie 8,296.582 po 20%	. . . . .	1,659.316	1,659.316
			Suma (Rozdział 33, tytuły 1—13) .	486.582	10,969.316	11,455.898

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki: Zwyczajne	Wydatki: Nadzwyczajne	Wydatki: Suma
				złr. w walucie austryackiej		
34			*D.* Kilku funduszom indemnizacyjnym:			
			Zaliczki bezprocentowe:			
	1		Dla Galicyi wschodniej	1,490.773	. . . . .	1,490.773
	2		Dla Galicyi zachodniej	1,134.227	. . . . .	1,134.227
	3		Dla Bukowiny	. . . . .	411.063	411.063
	4		Dla Krainy	. . . . .	90.000	90.000
			Suma (Rozdział 34, tytuły 1—4) .	2,625.000	501.063	3,126.063
			Razem (Rozdziały 31—34) .	3,351.390	11,508.625	14,860.015
35			**XVI. Dług państwa.**			
	1		**A. Procenta od długu państwa** . . .	107,339.708	. . . . .	107,339.708
			Strąciwszy z tego kwotę roczną przypadającą na kraje korony węgierskiej	29,184.126	. . . . .	29,184.126
			Zostaje .	78,155.582	. . . . .	78,155.582
	2		Przy wydatku tym dotykającym kraje cisleitawskie a w srebrze wypłacić się mającym powstaje strata na monecie w kwocie	. . . . .	6,457.291	6,457.291
			Suma .	78,155.582	6,457.291	84,612.873
	3		**B. Umorzenie długów**	. . . . .	15,592.344	15,592.344
			Strąciwszy z tego kwotę roczną przypadającą na kraje korony węgierskiej w kwocie 1 milion złr. banknotami i 150.000 złr. w monecie brzęczącej, razem . .	. . . . .	1,150.000	1,150.000
			Zostaje .	. . . . .	14,442.344	14,442.344
	4		Przy wydatku tym dotykającym kraje cisleitawskie a w srebrze wypłacić się mającym powstaje strata na monecie w kwocie	. . . . .	39.494	39.494
			Suma .	. . . . .	14,481.838	14,481.838
			Razem (Rozdział 35, tytuły 1—4) .	78,155.582	20,939.129	99,094.711
36			**XVII. Zarząd długu państwa.**			
	1		Wydatki na zarząd nieustalonego długu wspólnego (70%)	270.000	. . . . .	270.000
	2		Wydatki na zarząd nieustalonego długu niewspólnego .	8.000	. . . . .	8.000
	3		Wydatki na zarząd długu ustalonego	529.000	83.000	612.000
			Suma (Rozdział 36, tytuły 1—3) .	807.000	83.000	890.000
37			**XVIII. Summa wypłacić się mająca na wydatki w sprawach wspólnych.**			
	1		Zwyżki w dochodach z cła	11,264.000	. . . . .	11,264.000
	2		Kwota wypłacić się mająca na opędzenie wydatków wspólnych stósownie do uchwał delegacyi zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Pana	73,173.320	. . . . .	73,173.320
			Suma (Rozdział 37, tytuły 1 i 2) .	84,437.320	. . . . .	84,437.320

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Suma
				złr. w walucie austryackiej		
			Zestawienie.			
1			I. Dwór cesarski	3,650.000	. . . . .	3,650.000
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjasniejszego Pana	61.229	. . . . .	61.229
3			III. Rada państwa	460.717	100.000	560.717
4			IV. Trybunał państwa	23.000	. . . . .	23.000
5			V. Rada ministrów	420.000	. . . . .	420.000
6			VI. Ministerstwo spraw wewnętrznych	13,505.600	1,955.703	15,461.303
7			VII. Ministerstwo obrony krajowej	5,023.798	2,150.200	7,173.998
8			VIII. Ministerstwo wyznań i oświecenia	6,038.897	1,658.077	7,696 974
9-25			IX. Ministerstwo skarbu	59,685.775	6,295.302	65,981.077
26			X. Ministerstwo handlu	13,594.000	3,036.636	16,630.636
27			XI. Ministerstwo rolnictwa	1,690.300	513.750	2,204.050
28			XII. Ministerstwo sprawiedliwości	14,090.000	560.859	14,650.859
29			XIII. Kontrola rachunkowa	142.000	16.000	158.000
30			XIV. Etat emerytalny	11,714.751	8.300	11,723.051
31-34			XV. Zapomogi i uposażenia	3,351.390	11,508.625	14,860.015
35			XVI. Dług państwa	78,155.582	20,939.129	99,094.711
36			XVII. Zarząd długu państwa	807.000	83.000	890.000
37			XVIII. Suma wypłacić się mająca na wydatki w sprawach wspólnych	84,437.320	. . . . .	84,437.320
			Ogólna suma potrzeb	296,851.359	48.825.581	345,676.940

Preliminarz państwa

na rok 1871 dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Część druga. — Pokrycie.

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Suma
				złr. w walucie austryackiej		
1			I. Dwór cesarski	. . . . .	. . . . .	. . . . .
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaśn. Pana . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
3			III. Rada państwa	. . . . .	. . . . .	. . . . .
4			IV. Trybunał państwa	. . . . .	. . . . .	. . . . .
5			V. Rada ministrów	348.000	. . . . .	348.000
6			VI. Ministerstwo spraw wewnętrznych.			
	1		Dochód z dziennika ustaw państwa	42.000	. . . . .	42.000
	2		Administracya polityczna w poszczególnych krajach . .	76.572	125	76.697
	3		Bezpieczeństwo publiczne	472.350	6.100	478.450
	4		Służba budownicza rządowa	135	. . . . .	135
	5		Budowa dróg	16.510	14.333	30.843
	6		Budownictwo wodne	14.823	. . . . .	14.823
			Suma (Rozdział 6, tytuły 1—6) .	622.390	20.558	642.948
7			VII. Ministerstwo obrony krajowej.			
	1		Wojskowa straż policyjna	54.590	. . . . .	54.590
8			VIII. Ministerstwo wyznań i oświecenia.			
		1	Zwyżki funduszów religijnych katolickich	93.428	. . . . .	93.428
		2	Dochody seminaryów nauczycielskich	34.000	. . . . .	34.000
		3	Dochody z sprzedaży dzieł statystycznych	1.000	. . . . .	1.000
			Suma (Rozdział 8, tytuły 1—3) .	128.428	. . . . .	128.428
9			IX. Ministerstwo skarbu.			
			Zarząd finansów.			
	1		Zarząd centralny (wraz z departamentami rachunkowemi i departamentami rachunków specyalnych) .	4.000	. . . . .	4.000
	2		Dyrekcye skarbowe krajowe, dyrekcye skarbowe i dyrekcye skarbowe i powiatowe, inspektorowie finansowi i urzęda do wymiaru opłat	67.287	. . . . .	67.287
	3		Kasy głównekrajowe	35.788	. . . . .	35.788
	4		Straż skarbowa	58.344	. . . . .	58.344
	5		Urzęda podatkowe	2.017	. . . . .	2.017
	6		Prokuratorye skarbowe	30.000	. . . . .	30.000
	7		Zarząd ceł	1,444.637	. . . . .	1,444.637
			Suma (Rozdział 9, tytuły 1—7) .	1,642.073	. . . . .	1,642.073

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Suma
				złr. w walucie austryackiej		
			Ogólna administracya kasowa.			
10	1		Dodatki z funduszów na koszta zarządu	107.530	. . . . .	107.530
	2		Zwyżki funduszów sierocińskich łącznych i dochody z tych zwyżek	. . . . .	431.130	431.130
	3		Zysk na monecie ze ściągnięcia szóstaków srebrnych	. . . . .	1,000.000	1,000.000
	4		Wpływy rozmaite	66.400	. . . . .	66.400
			Suma (Rozdział 10, tytuły 1—4)	173.930	1,431.130	1,605.060
			Podatki stałe.			
11			Podatek gruntowy	36,800.000	. . . . .	36,800.000
12			Podatek od budynków	18,700.000	. . . . .	18,700.000
13			Podatek zarobkowy	8,400.000	. . . . .	8,400.000
14			Podatek dochodowy	16,000.000	. . . . .	16,000.000
15			Podatek spadkowy	8.000	. . . . .	8.000
16			Dochody z egzekucyi podatków	. . . . .	92.000	92.000
17			Odsetki za zwłokę od podatków zaległych	. . . . .	200.000	200.000
			Suma (Rozdział 11—17)	79,908.000	292.000	80,200.000
18			Cło	16,201.000	2,260.000	18,461.000
19			**Podatki niestałe.**			
			Podatek konsumcyjny:			
	1		Podatek od wódki	7,109.300	. . . . .	7,109.300
	2		Podatek od wina i moszczu	3,513.904	. . . . .	3,513.904
	3		Podatek od piwa	17,893.000	. . . . .	17,893.000
	4		Podatek od mięsa i bydła rzeźnego	3,883.154	. . . . .	3,883.154
	5		Podatek od cukru	8,500.000	. . . . .	8,500.000
	6		Podatek konsumcyjny od innych spożywanych przedmiotów	1,942.239	. . . . .	1,942.239
	7		Dzierżawy	3,141.423	. . . . .	3,141.423
	8		Inne wpływy	21.980	. . . . .	21.980
	9		Dacio consumo w Dalmacyi	95.000	. . . . .	95.000
	10		Rękojmie składane na dochody niestałe	. . . . .	1,900.000	1,900.000
			Suma (Rozdział 19, tytuły 1—10)	46,100.000	1,900.000	48,000.000
20			Sól:			
	1		Dochody urzędów produkcyi	130.000	. . . . .	130.000
	2		Dochody urzędów sprzedaży	17,770.000	. . . . .	17,770.000
			Suma (Rozdział 20, tytuły 1 i 2)	17,900.000	. . . . .	17,900.000
21			Tytoń:			
	1		Dochody z przedaży w kraju	46,633.200	766.800	47,400.000
	2		Dochody urzędów produkcyi	3,300.000	. . . . .	3,300.000
			Suma (Rozdział 21, tytuły 1 i 2)	49,933.200	766.800	50,700.000
22			Stemple	12,300.000	. . . . .	12,300.000
23			Taxy i opłaty od spraw prawnych	23,000.000	. . . . .	23,000.000
24			Loterya	13,827.958	. . . . .	13,827.958
25			Myta	2,699.681	. . . . .	2,699.681
26			Cechowanie	184.907	. . . . .	184.907
			Suma (Rozdziały 19—26)	165,945.746	2,666.800	168,612.546

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Suma
				złr. w walucie austryackiej		
			Dochody z własności państwa.			
27			**Dobra rządowe.**			
	1		Dobra rządowe ziemskie	3,800.000	21.010	3,821.010
	2		Gmachy dykasteryalne	72.113	. . . . .	72.113
	3		Skarbowe kolcje żelazne	38.029	7.606	45.635
			Suma (Rozdział 27, tytuły 1—3)	3,910.142	28.616	3,938.758
28			Fiskalności i opuściałości	157.000	. . . . .	157.000
29			**Fabryki skarbowe.**			
	1		Drukarnia nadworna i rządowa w Wiedniu	934.000	. . . . .	934.000
	2		Dochody z inwentarza rozwiązanej filialnej drukarni rządowej we Lwowie	. . . . .	26.000	26.000
			Suma (Rozdział 29, tytuły 1 i 2)	934.000	26.000	960.000
30			**Górnictwo.**			
	1		Ogólny zarząd górnictwa	1,129.500	. . . . .	1,129.500
	2		Kopalnie węgla kamiennego	416.000	. . . . .	416.000
	3		Fabryki żelaza	146.000	. . . . .	146.000
	4		Inne kopalnie	2,787.000	. . . . .	2,787.000
			Suma (Rozdział 30, tytuły 1—4)	4,478.500	. . . . .	4,478.500
31			**Mennictwo**	176.000	. . . . .	176.000
			Razem (Rozdziały 9—31)	273,526.391	6,704.546	280,230.937
32			**X. Ministerstwo handlu.**			
	1		Zarząd centralny	1.000	. . . . .	1.000
	2		Służba portowa i służba zdrowia morska	403.460	30.000	433.460
	3		Dochody pocztowe	11,800.000	. . . . .	11,800.000
	4		Zakład telegrafów	2,650.800	. . . . .	2,650.800
			Suma (Rozdział 32, tytuły 1—5)	14,855.260	30.000	14,885.260
33			**XI. Ministerstwo rolnictwa.**			
	1		Akademie rolnictwa i leśnictwa	3.400	2.500	5.900
	2		Kultura krajowa	2.500	. . . . .	2.500
	3		Starostwa górnicze	1.200	. . . . .	1.200
	4		Górnicze zakłady naukowe	300	. . . . .	300
	5		Opłaty miarowe i za pozwolenie kopania w górnictwie	146.600	. . . . .	146.600
	7		Rządowe zakłady hodowli koni	254.600	74.000	328.600
	6		Stacye ogierów rządowych	153.300	. . . . .	153.300
			Suma (Rozdział 33, tytuły 1—7)	561.900	76.500	638.400

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Suma
				złr. w walucie austryackiej		
34			**XII. Ministerstwo sprawiedliwości.**			
	1		Najwyższy trybunał	1.000	. . . . .	1.000
	2		Zarząd sprawiedliwości w królestwach i krajach . . .	198	. . . . .	198
	3		Zakłady karne	257.619	. . . . .	257.619
			Suma (Rozdział 34, tytuły 1—3) .	258.817	. . . . .	258.817
35			**XIII. Kontrola rachunkowa**	. . . . .	. . . . .	. . . . .
36			**XIV. Etat emerytalny**	. . . . .	. . . . .	. . . . .
37			**XV. Zapomogi i uposażenia.**			
	1		Zwrot zaliczki głodowej udzielonej galicyjskiemu funduszowi krajowemu wraz z odsetkami od niej . . .	. . . . .	121.527	121.527
	2		Dochód z sprzedaży należących do skarbu akcyi kolei północno-zachodniej czeskiej (busztiehradzkiej) . .	. . . . .	1,450.000	1,450.000
			Suma (Rozdział 37, tytuły 1 i 2) .	. . . . .	1,571.527	1,571.527
38			**XVI. Dług państwa.**			
	1		Dochód z przedaży obligacyi jednolitego długu państwa	. . . . .	5,824.000	5,824.000
	2		Wpłaty kaucyi i depozytów	. . . . .	60.000	60.000
			Suma (Rozdział 38, tytuły 1 i 2) .	. . . . .	5,884.000	5,884.000
39			**XVII. Zarząd długu państwa.**			
	1		Dochody z należytości za blankiety obligacyi jednolitego długu państwa	4.000	. . . . .	4.000
	2		Dochód z formularzy za kwity na procenta długu jednolitego	3.000	. . . . .	3.000
			Suma (Rozdział 39, tytuły. 1 i 2) .	7.000	. . . . .	7.000
40			**XVIII. Dochody z przedaży własności państwa** .	. . . . .	9,300.000	9,300.000
41			**XIX. Dochody z realizacyi aktywów centralnych i funduszów wspólnych (fundusz zastępczy)**	. . . . .	6,000.000	6,000.000
42			**XX. Pozostałości kasowe będące do rozporządzenia z końcem roku 1870**	. . . . .	14,000.000	14,000.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Suma
				złr. w walucie austryackiej		
			Zestawienie.			
1			I. Dwór cesarski	. . . . .	. . . . .	. . . . .
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaśniejszego Pana . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
3			III. Rada państwa	. . . . .	. . . . .	. . . . .
4			IV. Trybunał państwa	. . . . .	. . . . .	. . . . .
5			V. Rada ministrów	348.000	. . . . .	348.000
6			VI. Ministerstwo spraw wewnętrznych	622.390	20.358	642.948
7			VII. Ministerstwo obrony krajowej	54.590	. . . . .	54.590
8			VIII. Ministerstwo wyznań i oświecenia	128.428	. . . . .	128.428
9-31			IX. Ministerstwo skarbu	273,526.391	6,704.546	280,230.937
32			X. Ministerstwo handlu	14,855.260	30.000	14,885.260
33			XI. Ministerstwo rolnictwa	561.900	76.500	638.400
34			XII. Ministerstwo sprawiedliwości	258.817	. . . . .	258.817
35			XIII. Kontrola rachunkowa	. . . . .	. . . . .	. . . . .
36			XIV. Etat emerytalny	. . . . .	. . . . .	. . . . .
37			XV. Zapomogi i uposażenia	. . . . .	1,571.527	1,571.527
38			XVI. Dług państwa	. . . . .	5,884.000	5.884.000
39			XVII. Zarząd długu państwa	7.000	. . . . .	7.000
40			XVIII. Dochody z przedaży własności państwa	. . . . .	9,300.000	9,300.000
41			XIX. Dochody z realizacyi aktywów centralnych i funduszów wspólnych	. . . . .	6,000.000	6,000.000
42			XX. Pozostałości kasowe będące do rozporządzenia z końcem roku 1870	. . . . .	14,000.000	14,000.000
			Ogólna suma pokrycia .	290,362.776	43,387.131	333,949.907

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXIX. — Wydany i rozesłany dnia 22 lipca 1871.

64.

Dokument koncesyi z dnia 20 maja 1871,

udzielonej uprzyw. spółce kolei żelaznej z Duchcowa (Dux) do Podmokłych (Bodenbach) na budowę i ruch kolei parowej, z jej linii już koncesyonowanej pod Osiekiem (Ossegg) wychodzącej, a idącej na Litwinów górny (Oberleitensdorf) i Jerzytyn górny (Obergeorgenthal) do Chomutowa (Kommotau), dla połączenia z uprzywilejowaną koleją busztiehradzką.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Apostolski król Węgier, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryii i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny; Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy uprzyw. spółka kolei żelaznej z Duchcowa do Podmokłych podała prośbę o udzielenie jej koncesyi na budowę i ruch kolei parowej z Osieku na Litwinów górny i Jerzytyn górny do Chomutowa, widzimy się spowodowani ze względu na pożyteczność tego przedsiębiorstwa dla ogółu, udzielić wspomnionej spółce żądaną koncesyą na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, pod następującemi dalszemi postanowieniami.

§. 1.

Nadajemy uprzyw. spółce kolei z Duchcowa do Podmokłych prawo budowy i ruchu kolei parowej, z jej linii już koncesyonowanej pod Osiekiem wychodzącej a idącej na Litwinów górny i Jerzytyn górny do Chomutowa, dla połączenia z uprzyw. koleją busztiehradzką.

§. 2.

Linia kolei w §. 1 wymieniona ma stanowić integralną część składową kolei uprzyw. z Duchcowa do Podmokłych.

§. 3.

Budowa linii w §. 1 wymienionej ma być ukończona najpóźniej w przeciągu dwóch lat od dnia otrzymania pozwolenia na budowę, tak aby do tego terminu linia rzeczona mogła być oddana na użytek publiczny.

Plany szczegółowe i objaśnienia mają być przedłożone ministerstwu handlu w przeciągu trzech miesięcy od daty wystawienia dokumentu koncesyi.

Uprzyw. spółka kolei z Duchcowa do Podmokłych winna zabezpieczyć administracyi państwa dopełnienie tych zobowiązań, składając na żądanie kaucyę w sumie pięćdziesiąt tysięcy złotych wal. austr. która jednak będzie zwrócona, skoro zostanie udowodnionem, że przynajmniej cztery razy większą sumę wydano na budowę nowej linii.

§. 4.

Sposób nadania robót koło budowy kolei podlega zatwierdzeniu ministerstwa handlu.

Co do szczegółów budowy i konstrukcyi środków ruchu, jakoteż co do urządzenia sygnałów, uważa się jako obowiązujące przepisy „umów względem jednostajnego urządzenia kolei żelaznych w Niemczech.“

Co do względów zachowywać się mających przy konstrukcyi i urządzeniu szczegółowem środków ruchu i sygnałów, jako też przy budowie domów na stacye i nasypów na stacyach, wydane będą spółce przepisy.

Projekta odnoszące się do tego należy przedłożyć w czasie właściwym ministerstwu handlu a przed ich zatwierdzeniem nie wolno czynić żadnych przygotowań do wykonania.

§. 5.

Tak na linii już koncesyonowanej jako też na nowej linii uprzyw. kolei z Duchcowa do Podmokłych ma być użyta w taryfie frachtowej taka nomenklatura i klasyfikacya towarowa a co do przewozu mają być zaprowadzone takie przepisy, jakie większa część kolei austryackich postanowiła zaprowadzić dla powszechnego austryackiego obrotu związkowego, i uprzyw. spółka kolei z Duchcowa do Podmokłych obowiązana jest poddać się w tym względzie rozporządzeniom ministerstwa handlu.

Dla klas zniżonych mają być zaprowadzone następujące pozycye:

Klasa A	1·5	ct.
„ B	1·2	„
„ C	1	„

W obrocie przewozowym pomiędzy stacyami uprzyw. kolei Busztiehradzkiej a Podmokłemi i odwrotnie, ceny przewozu ustanowione w §. 8 dokumentu koncesyi z dnia 9 lipca 1869, Dz. u. p. Nr.. 137, mają być zniżone o dwadzieścia od sta.

§. 6.

Kolei wymienionej w §. 1 nie przyzwala się uwolnienie od podatków i należytości, ani też żadna inna ulga finansowa.

Ponieważ jednak uprzyw. kolei z Duchcowa do Podmokłych przysługuje na przeciąg lat dwudziestu co do linii już dawniej koncesyonowanej i budującej się uwolnienie od podatku dochodowego, od opłaty stempli od kuponów i od wszelkiego podatku któryby na mocy przyszłych ustaw mógł być zaprowadzony, przeto ostatnie uwolnienie od podatku i należytości w taki sposób ma być wykonywanem, że spółka kolei z Duchcowa do Podmokłych uiszczać będzie wspomniony podadek i należytości w stósunku ilości mil nowej przestrzeni do ilości mil linii już dawniej koncesyonowanej.

§. 7.

Spółka kolei z Duchcowa do Podmokłych zostaje upoważniona pozyskać fundusze potrzebne do budowy linii kolei w §. 1 wymienionej odpowiedniem pomnożeniem kapitału spółki, i w tym celu puścić w obieg akcye i obligacye z prawem pierwszeństwa, te ostatnie jednak w kwocie nie przewyższającej trzech piątych części nowego kapitału zakładowego.

Odnośne formularze przed puszczeniem w obieg przedłożyć należy do zatwierdzenia administracyi państwa, która zastrzega sobie także zatwierdzenie kursu emisyi.

§. 8.

Po upływie pierwszego roku ruchu będzie utworzony fundusz rezerwowy przeznaczony na pokrycie wydatków nadzwyczajnych, dokupienie środków ruchu i pomnożenie urządzeń ruchu, tudzież na wznoszenie pomniejszych nowych budowli i rozszerzenia.

Do tego funduszu przekazują się:

a) pozostałości kapitału budowy, jeżeli będą;

b) przypadające odsetki i dywidendy;

c) dopłata z dochodów ruchu, która nie może wynosić mniej niż $^1/_{10}$ od sta całego nominalnego kapitału na budowę przeznaczonego. Kwoty te wpływają do funduszu rezerwowego dopóki ten nie będzie wynosił 4 od sta kapitału przeznaczonego na budowę.

Nadto po upływie pierwszego roku ruchu będzie utworzony fundusz na odnowienie, z którego pokrywane będą wydatki na odnowienie wszystkich nasypów, środków ruchu, jakoteż budowli przez używanie uszkodzonych.

Do tego funduszu wpływają:

d) dochody z sprzedaży starych materyałów budowy ziemnej i środków ruchu;

e) dodatek z dochodów ruchu, który oznaczony będzie w stósunku zmniejszania się wartości nasypu i środków przewozu, tudzież budowli, stósownie do orzeczenia c. k. ministerstwa handlu na przedstawienie rady administracyjnej.

Dodatki do funduszu rezerwowego i funduszu na odnowienie będą odliczane z dochodów kolei z góry, jedynie po opędzeniu wydatków na ruch i utrzymanie, pokryciu strat i ubytków tudzież po opłacie odsetków i kwoty amortyzacyjnej na puszczone w obieg obligacye z prawem pierwszeństwa.

§. 9.

Spółka przyjmuje zobowiązanie że przy obsadzaniu opróżnionych posad służbowych będzie szczególnie uwzględniać podoficerów c. k. armii którzy dobrze służyli.

Nadto spółka zobowiązuje się przystąpić do zawartej przez spółki kolei austryackich ugody, względem niesienia wzajemnej pomocy dostarczeniem wozów przy przewozie większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcyi dla oddziału kolei żelaznej polowej.

§. 10.

Postanowienia dokumentu koncesyi z dnia 9 lipca 1869 Dz. u. p. Nr. 137 o ile koncesyą niniejszą nie zostały zmienione, będą stósowane w zupełności do nowej linii w §. 1 wymienionej.

Ostrzegając surowo aby nikt nie ważył się działać przeciwko postanowieniom tej koncesyi, i nadając koncesyonaryuszom prawo domagania się u Naszych sądów wynagrodzenia udowodnionej szkody, udzielamy wszystkim władzom których to dotyczy wyraźny rozkaz, aby ściśle i troskliwie czuwały nad koncesyą i wszystkiemi w niej zawartemi postanowieniami.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, opatrzony Naszą większą pieczęcią, w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu, dnia dwudziestego miesiąca maja w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym pierwszym, Naszego panowania dwudziestym trzecim.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

65.

Ustawa z dnia 6 lipca 1871,

odnosząca się do sprzedaży nieruchomej własności państwa.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Udzielone ustawą z dnia 12 kwietnia 1870 ustęp 2 (Dz. u. p. Nr. 53) Mojemu ministrowi skarbu upoważnienie, mocą którego w ciągu lat 1870 i 1871 przedmioty nieruchomej własności państwa, których wartość szacunkowa każdego z osobna nie przewyższa sumy 25.000 złr., aż do ogólnej sumy pół miliona złr., mogą być sprzedane bez poprzedniczego zasięgania osobnego pozwolenia rady państwa do sprzedaży każdego w szczególności z tych przedmiotów i tylko z warunkiem późniejszego usprawiedliwienia, rozszerza się w ten sposób, że przedmioty takie mogą być sprzedane aż do ogólnej wartości jednego miliona złr.

§. 2.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Mojemu ministrowi skarbu.

Iszl, dnia 6 lipca 1871.

Franciszek Józef

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

66.

Ogłoszenie ministerstwa skarbu z dnia 8 lipca 1871,

względem zaprowadzenia mniejszych znaczków cechowniczych dla przedmiotów srebrnych 2 próby.

Dla oznaczenia ilości czystego metalu w przedmiotach misterniejszych ze srebra będzie zaprowadzony obok istniejących już mniejszych znaczków cechowniczych dla 3 i 4 próby, mniejszy znaczek dla 2 próby (900 części tysiącznych = 14 łutów 7·2 granów),

mający połowę wymiarów linearnych znaczka większego, przepisanego rozporządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 30 listopada 1866 (Dz. u. p. Nr. 149) dla przedmiotów ze srebra (głowa Dyany z sierpem księżycowym), a z zatrzymaniem ściśle tej samej formy i rysunku, który to znaczek obok innych już istniejących używany będzie zacząwszy od dnia 1 sierpnia 1871.

Holzgethan r. w.

67.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 11 lipca 1871,

względem przywrócenia sądu powiatowego w Mattsee w Salzburgu.

Na zasadzie §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 Dz. u. p. Nr. 59 przywraca się w okręgu sądu krajowego jako śledczego salzburgskiego sąd powiatowy Mattsee z siedzibą w miejscu tegoż imienia i z okręgiem jaki był ogłoszony w rozporządzeniu ministeryalnem z dnia 30 stycznia 1854 Dz. u. p. Nr. 26.

Rozpoczęcie czynności jego będzie później podane do wiadomości.

Habietinek r. w.

68.

Rozporządzenie ministerstw handlu i spraw wewnętrznych z dnia 17 lipca 1871,

pozwalające używać w obrocie powszechnym wagi stołowej wynalezionej przez Jerzego Pfanzedera.

Pozwala się, aby waga stołowa z miseczkami na wierzchu leżącemi, wynaleziona przez Jerzego Pfanzedera, mechanika z Monachium, i tak urządzona, że części przeznaczone do obciążenia, na których miseczki ciężarowa i gwichtowa spoczywają, nie leżą jak zwykle na żelaznych krzyżach z zakrzywionemi końcami, lecz na pierścieniach z lanego żelaza, i której czułość podniesiona jest do $^1/_{10.000}$, była używana w obrocie powszechnym, z zachowaniem przepisów o cechowaniu i sprawdzaniu wag i gwichtów.

Na każdej wadze tego rodzaju, która ma być do użytku wprowadzona, powinna być w miejscu stósownem, na jednej z metalowych części składowych, wyryta lub wybita firma wynalazcy, do cechowania zaś tych wag upoważnia się tymczasowo tylko główny urząd miar i wag w Wiedniu.

Hohenwart r. w. **Schäffle** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXX. — Wydany i rozesłany dnia 28 lipca 1871.

69.

Ogłoszenie ministerstwa skarbu z dnia 6 lipca 1871,

o zniesieniu urzędu kontroli towarów w Saalfelden w księstwie Salzburgskiem.

Urząd do kontroli towarów i podatku konsumcyjnego w Saalfelden w księstwie Salzburgskiem będzie zniesiony na dniu 31 grudnia 1871.

Holzgethan r. w.

70.

Ustawa z dnia 14 lipca 1871,

względem warunków i ulg dla przedsiębiorstwa budowy kolei żelaznej z Szternberka (Sternberg) na Szumberk (Schönberg) morawski do pewnego punktu kolei żelaznej z Uścia nad Orlicą (Wildenschwert) do Środolesia (Mittelwalde) przy granicy austryacko-pruskiej.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się rząd zapewnić przy udzielaniu koncesyi na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Szternberku do połączenia z koleją północną morawsko-szląską na Unczow (Mährisch Neustadt), Szumberk morawski, Hanuszowice (Hannsdorf) i Kraliki (Grulich) do pewnego punktu kolei żelaznej z Uścia nad Orlicą do Środolesia przy granicy austryackiej, gwarancyą rządową rocznego czystego dochodu aż do ogólnej kwoty maxymalnej 336.000 złr. wal. austr. w srebrze na czas trwania koncesyi, w taki sposób, że jeżeliby czysty dochód roczny nie wynosił sumy zagwarantowanej, administracya państwa uzupełni to, coby niedostawało. Gwarancya ma się zaczynać od dnia otwarcia ruchu na całej koncesyonowanej linii.

.II Artykuł

W wykonaniu artykułu I wydać należy następujące postanowienia:

1. Z czystego dochodu rocznego taka kwota ma być obracana na umorzenie kapitału, jaką wyznaczy administracya państwa na zasadzie planu amortyzacyi, przez nią zatwierdzić się mającego i tak ułożonego, aby kapitał w obieg puszczony był umorzony w ciągu trwania koncesyi.

2. Jeżeliby administracya państwa miała płacić dodatek z powodu wzięcia na siebie gwarancyi, powinna to uczynić po poprzedniczem zbadaniu przedłożyć się mających, opatrzonych dowodami rachunków rocznych, w trzy miesiące po ich przedłożeniu. Na zapłacenie jednak kuponów od obligacyi skarb uiszczać będzie nawet pierwej wpłaty częściowe stosownie do potrzeb sprawdzonych na podstawie osobnego preliminarza, jeżeli koncesyonaryusze będą o to prosić na sześć tygodni przed terminem wypłaty; zastrzega się tylko, że później zrobione będzie obliczenie na podstawie rachunków rocznych.

Gdyby po ostatecznem zestawieniu rachunków rocznych, które najpóźniej w przeciągu trzech miesięcy po upływie roku ruchu przedłożone być powinny, okazało się, że zaliczki wymierzono za wysoko, koncesyonaryusze obowiązani są zwrócić natychmiast otrzymaną nadwyżkę, z doliczeniem sześć procentowych odsetków. Żądanie jednak co do dopłaty ze strony państwa przedłożyć należy najpóźniej w przeciągu roku po upływie roku ruchu, w przeciwnym bowiem razie będzie uważane jako wygasłe.

3. Kwota, którą administracya państwa płaci w skutku wzięcia na siebie gwarancyi, uważana być ma tylko jako zaliczka, oprocentowana po cztery od sta rocznie.

Jak tylko dochód czysty kolei przewyższy zagwarantowaną sumę roczną, połowa każdorazowej nadwyżki zwrócona będzie natychmiast administracyi państwa na pokrycie danej zaliczki i procentów, aż do całkowitego umorzenia.

Jaka część pozostałej drugiej połowy ma być odłożona do funduszu rezerwowego, administracya państwa postanowi w statutach.

Opłata przypadających odsetków ma być uskuteczniana przed zwrotem zaliczek.

Jeżeli takie zaliczki lub odsetki nie będą państwu zapłacone do chwili wygaśnięcia koncesyi lub odkupu kolei, ściągnięte zostaną z pozostałego jeszcze majątku przedsiębiorstwa.

Artykuł III.

Kolei wymienionej w artykule I mogą być nadto zapewnione jeszcze następujące ulgi finansowe:

a) Uwolnienie od podatku dochodowego i należytości stemplowych od kuponów, jakoteż od wszelkich podatków, które na mocy przyszłych ustaw mogą być zaprowadzone, a to na czas budowy i jeszcze lat piętnaście, licząc od dnia otwarcia ruchu;

b) uwolnienie od stempli i należytości od wszelkich ugód, podań i innych dokumentów w celu pozyskania kapitału, tudzież odnoszących się do budowy i urządzenia kolei, aż do chwili otwarcia ruchu;

c) uwolnienie od stempli i należytości pierwszej emisyi akcyi i obligacyi z prawem pierwszeństwa, tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż należytości za przeniesienie własności przy wykupnie gruntów.

Artykuł IV.

Rozdawanie robót przy budowie kolei ma się odbywać pod kontrolą administracyi państwa.

Artykuł V.

Budowa kolei ma być rozpoczęta w przeciągu jednego roku, licząc od dnia nadania koncesyi, ukończona zaś w przeciągu następnych dwóch lat, poczem gotowa kolej oddana będzie na użytek publiczny.

Wszystkie mosty, jakoteż wszelkie inne znaczniejsze budowle i budynki mają być jako stałe budowle wykonane z żelaza i kamienia.

Gdyby przy pierwszem urządzeniu okazały się ze względów oszczędności pożądanemi budowle tymczasowe, mianowicie mosty, takie tymczasowe budowle będą wprawdzie dozwolone, ale zastrzega się wyraźnie, że wydatki na późniejsze ich przerobienie lub odnowienie nie mogą żadną miarą obciążać skarbu państwa, a zatem jak się samo przez się rozumie, nie mogą być zaciągane do rachunków ruchu, przedkładać się mających administracyi państwa w celu uzyskania zagwarantowanych dopłat.

Artykuł VI.

Postanawia się że koncesya ma trwać lat dziewięćdziesiąt, licząc od dnia otwarcia ruchu na całej kolei wymienionej w artykule I.

Artykuł VII.

Co się tyczy wysokości cen jazdy i przewozu towarów, jakoteż co się tyczy innych postanowień koncesyi, należy ile możności mieć na względzie postanowienia ustawy z dnia 1 czerwca 1868, Dz. u. p. Nr. 56.

Artykuł VIII.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrom handlu i skarbu.

Laxenburg, dnia 14 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w

71.

Ustawa z dnia 16 lipca 1871,

pozwalająca na udzielenie z funduszów państwa pożyczki nieoprocentowanej dla poszkodowanych skutkiem wylewu wód w Tachau.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Dla ulżenia nędzy poszkodowanych w mieście Tachau skutkiem wylewu wód, pozwala się udzielić z funduszów państwa pożyczkę nieoprocentowaną do wysokości 70.000 złr.

§. 2.

Udzielona zaliczka ma być wypłacona w przeciągu najbliższych sześciu miesięcy a zwrócona w sześciu ratach rocznych. Pierwsza rata roczna ma być ściągnięta w r. 1875.

§. 3.

Zaliczka będzie wydana tylko wtedy, jeżeli fundusz krajowy czeski lub miasto Tachau zaręczy za akuratną wypłatę.

§. 4.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Laxenburg, dnia 16 lipca 1871.

Franciszek Józef

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

72.

Ustawa z dnia 16 lipca 1871,

tycząca się budowy kolei żelaznej z Hieflau do Eisenerz.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się rząd do udzielenia spółce akcyjnej kolei Arcyksięcia Rudolfa koncesyi na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Hieflau do Eisenerz, która ma stanowić integralną część składową kolei Arcyksięcia Rudolfa, i nie może być oddana w ręce osobnego zarządu, a to stósownie do postanowień i w sposób przepisany dla innych linii tejże spółki dokumentem koncesyi z dnia 11 listopada 1866 i ustawą z dnia 17 czerwca 1868 z zastrzeżeniem wyjątków zawartych w artykule V.

Artykuł II.

W tym celu może być zapewniona linii Eisenerz-Hieflau gwarancya czystego dochodu w sumie 100.000 złr. wal. austr. w srebrze, od dnia otwarcia ruchu na całej linii.

Przy ustanawieniu czystego dochodu rzeczywiście gwarantować się mającego do wysokości rzeczonej sumy, służyć ma za podstawę stosunek rzeczywistego wydatku na budowę do kapitału 2,000.000 złr. w pięcioprocentowych obligacyach z prawem pierwszeństwa.

Kapitał zakładowy linii Eisenerz-Hieflau, odpowiadający zagwarantowanemu rzeczywiście czystemu dochodowi będzie doliczony do zagwarantowanego kapitału zakładowego innych linii kolei Arcyksięcia Rudolfa i stanowić z tym ostatnim całość.

Artykuł III.

Rząd ma dołożyć starania aby prace koło budowy były rozdane w drodze rozpisania licytacyi. Zastrzega się że administracya państwa ma zatwierdzić kurs emisyi, przyczem nie wolno zejść poniżej stosunku 87 za 100.

Artykuł IV.

Linia Hieflau-Eisenerz ma być wybudowana i oddana na użytek publiczny w przeciągu roku licząc od dnia udzielenia koncesyi.

Należy jednak dołożyć starania, aby ruch mógł się rozpocząć jeszcze prędzej, przynajmniej o tyle, aby można było przewozić pomiędzy Eisenerz a Hieflau rudę i inne płody górnicze.

Artykuł V.

Jako minimalna pozycya taryfy od cetnara cłowego i mili ma być postanowiona kwota $1^{6}/_{10}$ ct. w. a. srebrem. Dla wszystkich towarów i przesyłek, które według istniejących taryf kolei Arcyksięcia Rudolfa podlegają wyższej opłacie służą taryfy kolei Arcyksięcia Rudolfa.

Ulgi stopniowego zniżania taryfy dla przesyłek na odległość przeszło 10 mil mają mieć miejsce dopiero od Hieflau.

Artykuł VI.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrom handlu i skarbu.

Laxenburg, dnia 16 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

73.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 17 lipca 1871,

którem §§. 26 i 27 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 12 lipca 1869 (Dz. u. p. Nr. 131) o seminaryach dla nauczycieli i nauczycielek, zostają zmienione.

§§. 26 i 27 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 12 lipca 1869 (Dz. u. p. Nr. 131) o seminaryach dla nauczycieli i nauczycielek, zmieniają się w sposób następujący:

§. 26. Z końcem roku szkolnego wydają się uczniom świadectwa.

Postęp w poszczególnych przedmiotach wyrażany będzie w katalogach, jakoteż w świadectwach rocznych notami, postęp zaś ogólny, zapomocą klas.

§. 27. Następstwo kolejne not używać się mających, jest następujące:

Zachowanie się pod względem obyczajów: bardzo chwalebne, chwalebne, zadawalające, nie bez nagany.

Pilność: bardzo wielka, wielka, dostateczna, niedostateczna.

Postęp: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

Jireczek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXXI. — Wydany i rozesłany dnia 30 lipca 1871.

74.

Traktat z dnia 20 września 1870,

z Stanami Zjednoczonemi Ameryki względem uregulowania obywatelstwa poddanych obu stron przenoszących się z monarchii austryacko-węgierskiej do Stanów Zjednoczonych Ameryki i z tychże do monarchii austryacko-węgierskiej.

(Zawarty w Wiedniu dnia 20 września 1870; ratyfikowany przez Jego ces. i król. Apostolską Mość w Ischl dnia 6 lipca 1871; ratyfikacye wymieniono w Wiedniu dnia 14 lipca 1871).

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Nostro et a potentissimi Praesidis unitorum Statuum Americae Plenipotentiario ad definiendas patriae relationes eorum, qui ex Austro-Hungarico Imperio in Status Unitos Americae aut ex Statibus Unitis Ame-

ricae in territorium Imperii Austro-Hungarici emigranti; Conventio die vigesimo mensis Septembris anni millesimi octingentesimi septuagesimi Viennae inita et signata est, tenoris sequentis:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, król czeski itd. i apostolski król Węgier, tudzież prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki, ożywieni życzeniem uregulowania obywatelstwa osób, emigrujących z monarchii austryacko-węgierskiej do Stanów Zjednoczonych Ameryki i z Stanów Zjednoczonych Ameryki na terytoryum monarchii austryacko-węgierskiej, postanowili wejść w układ względem tego przedmiotu i w tym celu zamianowali pełnomocnikami do zawarcia konwencyi, a mianowicie:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki i apostolski król Węgier pana:

Fryderyka Ferdynanda Hrabiego Beusta, Jego Cesarskiej Mości radcę tajnego i szambelana, kanclerza państwa, ministra cesarskiego domu i spraw zewnętrznych, kawalera wielkiego krzyża orderu św. Szczepana i Leopolda;

a prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki:

pana Johna Jay, nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra Stanów Zjednoczonych Ameryki przy Jego Cesarsko królewskiej Apostolskiej Mości,

którzy na następujące artykuły zgodzili się i takowe podpisali:

Artykuł I.

Obywatele monarchii austryacko-węgierskiej, którzy najmniej pięć lat bez przerwy w Stanach Zjednoczonych Ameryki przepędzili i podczas swego tam pobytu przyjęli

His Majesty, the Emperor of Austria, King of Bohemia, and Apostolic King of Hungary etc. and the President of the United States of America led by the wish to regulate the citizenship of those persons who emigrate from the Austro-Hungarian Monarchy to the United States of America and from the United States of America to the territories of the Austro-Hungarian Monarchy, have resolved to treat on this subject and have for that purpose appointed Plenipotentiaries to conclude a Convention, that is to say:

His Majesty the Emperor of Austria, Apostolic King of Hungary:

The Count Frederick Ferdinand de Beust, his Majesty's Privy Counselor and Chamberlain, Chancellor of the Empire, Minister of the Imperial House and of Foreign Affairs, Grand Cross of the orders of St. Stephen and Leopold;

and the President of the United States of America:

John Jay, Envoy Extraordinary, Minister Plenipotentiary from the United States to His Imperial and Royal Apostolic Majesty,

who have agreed to and signed the following Articles:

Article I.

Citizens of the Austro-Hungarian Monarchy, who have resided in the United States of America uninterruptedly at least five years, and during such residence have become natu-

narodowość Stanów Zjednoczonych, będą poczytywani przez rząd Austryi i Węgier za obywateli amerykańskich i uważani jako tacy.

Nawzajem obywatele Stanów Zjednoczonych Ameryki, którzy najmniej pięć lat bez przerwy na terytoryum monarchii austryacko-węgierskiej przepędzili i podczas swego tam pobytu zostali obywatelami monarchii austryacko-węgierskiej, będą poczytywani przez Stany Zjednoczone za obywateli austryackich lub węgierskich i uważani jako tacy.

Samo oświadczenie zamiaru przyjęcia obywatelstwa jednego lub drugiego kraju, nie ma dla żadnej strony skutku takiego jak przyjęcie narodowości.

Artykuł II.

Naturalizowany poddany jednej strony, powróciwszy na terytoryum drugiej strony, ulega śledztwu i karze za czyn, według ustaw swojej pierwotnej ojczyzny karygodny, a przed wychodźstwem popełniony, jeżeli według odnośnych ustaw jego pierwotnej ojczyzny nie nastąpiło przedawnienie lub jeżeli z innych przyczyn kara miejsca mieć nie może.

Mianowicie dawny obywatel monarchii austryacko-węgierskiej, na zasadzie artykułu I jako obywatel amerykański uważać się mający, ma być pociągnięty do śledztwa i ukarany według obowiązujących tamże ustaw za niedopełnienie obowiązku służby wojskowej:

1. jeżeli emigrował będąc już podczas poboru obowiązanych do wojskowości pociągniętym do służby w wojsku stałem jako rekrut;

2. jeżeli emigrował będąc w służbie pod chorągwią lub mając urlop na czas oznaczony;

3. jeżeli emigrował otrzymawszy urlop na czas nieoznaczony lub należąc do rezerwy

ralized citizens of the United States schall be held by the Government of Austria and Hungary to be American citizens and shall be treated as such.

Reciprocally, citizens of the United States of America who have resided in the territories of the Austro-Hungarian Monarchy uninterruptedly at least five years and during such residence have become naturalized citizens of the Austro-Hungarian Monarchy shall be held by the United States to be citizens of the Austro-Hungarian Monarchy and shall be treated as such.

The declaration of an intention to become a citizen of the one or the other country has not for either party the effect of naturalization.

Article II.

A naturalized citizen of the one party on return to the territory of the other party remains liable to trial and punishment for an action punishable by the laws of his original country comitted before his emigration, saving always the limitation established by the laws of his original country and any other remission of liability to punishment.

In particular a former citizen of the Austro-Hungarian Monarchy who under the first article is to be held as an American citizen, is liable to trial and punishment according to the laws of Austro-Hungary for non-fulfilment of military duty:

1° if he has emigrated after having been drafted at the time of conscription and thus having become enrolled as a recruit for service in the standing army;

2° if he has emigrated whilst he stood in service under the flag or had a leave of absence only for a limited time;

3° if, having a leave of absence for an unlimited time, or belonging to the reserve

albo do obrony krajowej, chociaż otrzymał już rozkaz powołujący albo chociaż było już wydane publiczne wezwanie do stawienia się, lub gdy wojna wybuchła.

Natomiast naturalizowany w Stanach Zjednoczonych dawny obywatel monarchii austryacko-węgierskiej, który podczas swego wychodźstwa lub później uchybił postanowieniom prawnym o obowiązku służby wojskowej czynem lub zaniechaniem, niewymienionem pod cyframi 1, 2 i 3, jeżeli powróci do swojej pierwotnej ojczyzny, nie ma już być powoływanym do służby wojskowej, i za zaniedbanie obowiązku służby wojskowej ani pociąganym pod śledztwo, ani karanym.

Artykuł III.

Traktat względem wzajemnego wydawania sobie zbrodniarzy, którzy przez ucieczkę uniknęli wymiaru sprawiedliwości, zawarty dnia 3 lipca 1856 między monarchią austryacko-węgierską z jednej a Stanami Zjednoczonemi Ameryki z drugiej strony, jakoteż podpisana dnia 8 maja 1848 konwencya dodatkowa do traktatu handlu i żeglugi pod dniem 27 sierpnia 1829 między temiż rządami zawartego, mianowicie zaś postanowienia artykułu IV tej konwencyi dodatkowej, odnoszące się do wydawania zbiegów z okrętów wojennych i handlowych, będą nadal obowiązywać bez żadnej zmiany.

Artykuł IV.

Kto emigrował z jednego państwa i według artykułu I ma być uważany jako poddany drugiego państwa, jeżeliby powrócił do swojej pierwotnej ojczyzny, nie ma być przymuszonym do przyjęcia na powrót obywatelstwa tego kraju. Ale, jeżeli je z własnej woli nabywa a zrzeka się prawa obywatelstwa nabytego przez naturalizacyą, zrzeczenie takie może być przyjętem i aby odzyskanie prawa

or to the militia, he has emigrated after having received a call into service, or after a public proclamation requiring his appearance, or after war has broken out.

On the other hand, a former citizen of the Austro-Hungarian Monarchy naturalized in the United States who by or after his emigration, has transgressed the legal provisions on military duty by any acts or omissions other than those above enumerated in the clauses numbered one, two and three, can on his return to his original country neither be held subsequently to military service, nor remain liable to trial and punishment for the nonfulfilment of his military duty.

Article III.

The convention for the mutual delivery of criminals, fugitives from justice, concluded on the 3^{d} July 1856 between the government of the United States of America on the one part and the Austro-Hungarian Monarchy on the other part, as well as the additional convention signed on the 8th May 1848 to the treaty of commerce and navigation concludet between the said Governments on the 27th of August 1829 and especially the stipulations of Article IV of the said additional Convention concerning the delivery of the deserters from the ships of war and merchant vessels, remain in force without change.

Article IV.

The emigrant from the one State, who according to article I is to be held as a citizen of the other State, shall not, on his return to his original country, be constrained to resume his former citizenship, yet if he shall of his own accord reacquire it, and renounce the citizenship obtained by naturalization, such a renunciation is allowable, and no fixed period of residence shall be required for the

obywatelstwa w pierwotnej ojczyznie mogło być uznanem, nie potrzeba do tego dłuższego pobytu w temże państwie.

Artykuł V.

Traktat niniejszy wchodzi w moc obowiązującą zaraz po wymianie ratyfikacyi, i ma obowiązywać lat dziesięć.

Jeżeli na sześć miesięcy przed upływem tych lat dziesięciu żadna strona nie oznajmi drugiej zamiaru rozwiązania traktatu w tym terminie, ma on obowiązywać nadal aż do upływu dwunastu miesięcy po dniu, w którym jedna ze stron traktat zawierających zawiadomi drugą o tym zamiarze.

Artykuł VI.

Konwencya niniejsza ma być ratyfikowana przez Najjaśniejszego Cesarza austryackiego i króla węgierskiego po zasięgnięciu konstytucyjnego zezwolenia obu ciał prawodawczych monarchii austryacko-węgierskiej, jakoteż przez prezydenta Stanów Zjednoczonych za zezwoleniem senatu Stanów Zjednoczonych. Ratyfikacye będą wymienione w Wiedniu, w przeciągu dwunastu miesięcy od ich daty.

W dowód czego pełnomocnicy ugodę tę tak w niemieckim jak i angielskim języku podpisali i wycisnęli na niej swoje pieczęcie.

Działo się w Wiedniu dnia dwudziestego września w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym, panowania Jego cesarskiej i królewskiej Apostolskiej Mości dwudziestym drugim a niepodległości Stanów Zjednoczonych Ameryki dziewięćdziesiątym piątym roku.

(L. S.) **Beust** r. w.
(L. S.) **John Jay** r. w.

recognition of his recovery of citizenship in his original country.

Article V.

The present convention shall go into effect immediately on the exchange of ratifications and shall continue in force ten years.

If neither party shall have given to the other six months previons notice of its intention then to terminate the same, it shall further remain in force until the end of twelve months after either of the contracting parties shall have given notice to the other of such intention.

Article VI.

The present convention shall be ratified by His Majesty the Emperor of Austria and King of Hungary with the Constitutional consent of the two legislatures of the Austro-Hungarian Monarchy and by the President of the United States by and with the consent of the Senate of the United States and the ratifications shall be exchanged at Vienna within twelve months from the date hereof.

In faith whereof the Plenipotentiaries have signed this convention as well in German, as in English and have thereto affixed their seals.

Done at Vienna the twentieth day of September in the year of our Lord. one Thousand Eight hundred and Seventy, in the Twenty Second year of the reign of His Imperial and Royal Apostolic Majesty and in the Ninety Fifth year of the Independence of the United States of America.

(L. S.) **Beust** m. p.
(L. S.) **John Jay** m. p.

Nos visis et perpensis Conventionis hujus articulis illos omnes ratos confirmatosque habere profitemur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo et Regio adpresso munire jussimus.

Dabantur in oppido Nostro Ischl die sexto mensis Julii anno millesimo octingentesimo septuagesimo primo, Regnorum Nostrorum vigesimo tertio.

Franciscus Josephus m. p.

Ferdinandus Comes a **Beust** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:
Joannes Liber Baro a **Vesque Püttlingen** m. p.
C. et. R. Consiliarius aulicus et ministerialis.

Traktat powyższy ogłasza się jako obowiązujący w królestwach i krajach w radzie państwa reprezentowanych.

Wiedeń, dnia 21 lipca 1871.

Hohenwart r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXXII. — Wydany i rozesłany dnia 1 sierpnia 1871.

75.

Ustawa z dnia 25 lipca 1871,

tycząca się zaprowadzenia nowej ustawy notaryalnej.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Załączona ustawa notaryalna ma wejść w moc obowiązującą po upływie trzech miesięcy od dnia jej ogłoszenia, artykuł zaś VI niniejszej ustawy, wprowadzającej, natychmiast z dniem ogłoszenia.

Artykuł II.

Z dniem wspomnionym wszystkie ustawy i rozporządzenia, tyczące się przedmiotów tej ustawy notaryalnej, o ile przez nią zostają uregulowane, tracą moc obowiązującą, a w szczególności: ustawa notaryalna z dnia 21 maja 1855, Dz. ust. pań. Nr. 94, i z dnia 7 lutego 1858, Dz. ust. pań. Nr. 23, tudzież wydany dla królestwa Dalmacyi pod dniem 15 maja 1827 *Regolamento provisorio per i notaj.*

W królestwie Dalmacyi jednak, pod względem wysokości kaucyi, przez notaryuszów składać się mających, postanowienia obecnie obowiązujące (Art. VII Circolare del Trib. d'Apello z dnia 23 lipca 1840) mają obowiązywać i nadal w miejsce przepisów zawartych w §. 22 tej ustawy notaryalnej.

Przepisy istniejące, tyczące się używania notaryuszów jako komisarzy sądowych a w szczególności rozdział 13 ustawy notaryalnej z dnia 21 maja 1855, względnie z 7 lutego 1858 i §§. 27—30 taryfy należytości do tychże dołączonej, tudzież rozporządzenie z dnia 7 maja 1860, Dz. u. p. Nr. 120, pozostaną tymczasowo, aż do przyszłego uregulowania tego zakresu polubownego sądownictwa, w mocy obowiązującej, w taki sposób, że uchybienie powinnościom, do których notaryusz jako komisarz sądowy jest obowiązanym, ma być karanem także według postanowień X rozdziału tej ustawy i że kaucya przez notaryusza złożona może być użyta na pokrycie pretensyi do wynagrodzenia i wypłat, któreby ciężyły na notaryuszu z powodu jego czynności urzędowych, jako komisarza sądowego.

Artykuł III.

Notaryusze zamianowani już przed wejściem niniejszej ustawy w moc obowiązującą, nie będą niniejszą ustawą notaryalną dotknięci pod względem swoich posad.

Postanowienie zawarte w §. 8 niniejszej ustawy notaryalnej jest także obowiązującem dla notaryuszów zamianowanych już w królestwie Dalmacyi.

Artykuł IV.

Notaryusze, którzy na podstawie ustaw dotąd obowiązujących, łączą na prowincyi z notaryatem adwokaturę, jeżeli przy wejściu niniejszej ustawy w moc obowiązującą będą wpisani w listę adwokatów, mogą nadal bez przeszkody prowadzić adwokaturę, dopóki zostawać będą w tej samej siedzibie urzędowej.

Upoważnienie istniejących notaryuszów wekslowych utrzymuje się w swej mocy. Podobnież ustawa niniejsza nie zaprowadza żadnej zmiany pod względem posady notaryusza giełdowego w Tryeście, ani też w obowiązujących szczegółowych przepisach, tyczących się jego czynności urzędowych.

Artykuł V.

Ci, którzy objęli już adwokaturę nim ustawa niniejsza obowiązywać zaczęła, jakoteż praktykanci notaryalni, którzy w tym czasie złożyli już egzamin notaryalny, mogą także być mianowani notaryuszami po wejściu tej ustawy w moc obowiązującą. Podobnież praktykanci notaryalni którzy w tym czasie mogą już być przypuszczonemi do złożenia egzaminu notaryalnego, będą mianowani notaryuszami także po wejściu ustawy notaryalnej w moc obowiązującą, jeżeli w przeciągu trzech lat od czasu, w którym ustawa niniejsza obowiązywać zaczęła, złożą egzamin notaryalny.

Artykuł VI.

Upoważnia się ministra sprawiedliwości na lat trzy od wejścia tej ustawy w moc obowiązującą, do mianowania notaryuszami w miarę potrzeby, jeżeli uczyniono zadość innym warunkom prawnym (§. 6, ustawy notaryalnej), kandydatów, którzy udowodnią, że odbyli praktykę czteroletnią w służbie sądowej, chociażby nie mogli wykazać dwuletniej praktyki u notaryusza (§. 6. lit. *d*); ale to tylko w tym razie, jeżeli o miejsce notaryusza, obsadzić się mające, nie ubiega się żaden kandydat, czyniący zadość wszelkim warunkom prawnym, i do odnośnej posady ukwalifikowany.

Artykuł VII.

Co do składu i wyznaczenia siedziby urzędowej izbom notaryalnym, do których, gdy ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą, należy taka ilość posad notaryalnych, jaka według tejże jest dostateczną do utworzenia izby, wejście tej ustawy w życie żadnej na teraz nie zaprowadzi zmiany. Znajdujące się w tych okręgach izby notaryalne mają prowadzić dalej czynności i oraz poczynić natychmiast potrzebne przygotowania do nowego obsadzenia izby stósownie do ustawy.

Izby notaryalne nie znajdujące się w tych okolicznościach, winny wstrzymać w pomienionym czasie swoje czynności i odstąpić prowadzenie spraw sądowi pierwszej instancyi (§. 125 ust. not.).

Artykuł VIII.

W królestwie Dalmacyi akta po zmarłych notaryuszach i po tych którzy wystąpili z urzędu, przechowywane w sądach powiatowych, mają być odstąpione sądowi pierwszej instancyi odnośnego okręgu, dla zachowania ich w archiwum. Oddanie ma być publicznie ogłoszone.

Ustawa niniejsza nie narusza nabytych przed wejściem tej ustawy notaryalnej praw, do poboru części należytości notaryalnych przez inne osoby, prócz tych, które takowa wyznacza.

Artykuł IX.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi sprawiedliwości.

Ischl, dnia 25 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Habietinek** r. w.

Ustawa notaryalna.

Rozdział I.

Zakres działania notaryuszów.

§. 1. Notaryusze są przez państwo ustanowieni i publicznie uwierzytelnieni do sporządzania i wystawiania na zasadzie tej ustawy dokumentów publicznych, tyczących się deklaracyi prawnych i czynności prawnych, jakoteż faktów, z których mogą być wyprowadzone prawa, a następnie do zachowywania dokumentów poruczonych im przez strony i do przyjmowania pieniędzy i papierów publicznych dla wydania ich trzecim osobom lub złożenia u władz.

§. 2. Dokumenta notaryalne przez notaryuszów sporządzane (akta notaryalne, protokoły notaryalne i poświadczenia notaryalne), jakoteż pisma na zasadzie tej ustawy wydane, jeżeli przy ich sporządzeniu i wystawianiu zachowano wszystkie formalności, które jako istotne przepisano, są dokumentami publicznemi.

§. 3. Akta notaryalne, w których stwierdzonym jest dług w pieniędzach lub innych takowe zastępujących przedmiotach a w których osoba uprawnionego, jakoteż obowiązanego, tytuł prawny, przedmiot i czas uiszczenia dokładnie są oznaczone, mają moc wykonawczą tak, jak ugody przed sądem zawarte, jeżeli oraz obowiązany przyzwolił w dokumencie, aby tenże pod względem uznanego długu był zaraz wykonalnym.

Jeżeli moc obowiązująca zależy od dopełnienia jakiego warunku lub nadejścia pewnej chwili, oznaczonej nie sposobem kalendarzowym, potrzebnem jest do wykonalności, aby także dopełnienie warunku lub nadejścia czasu było udowodnione dokumentem publicznym.

Pełnomocnictwa, na podstawie których akt notaryalny ma być wystawiony, jeżeli nie są już dokumentami publicznemi, powinny być sądownie lub notaryalnie uwierzytelnione a wtedy dopiero mogą zapewnić aktowi wykonalność.

§. 4. Jeżeli kto chce na drodze sądowo cywilnej zaprzeczyć aktowi notaryalnemu mocy wykonawczej, winien wnieść skargę do sądu, do którego to według ustaw procesowych należy.

W razie wniesienia takiej skargi należy na żądanie powoda zarządzić tymczasowe zawieszenie wykonania, jeżeli przez oględziny sądowe lub udowodniające dokumenta zostanie stwierdzonem, że akt notaryalny sporządzony lub wystawiony został z uchybieniem

tym przepisom, od zachowania których zależy stósownie do niniejszej ustawy moc aktu jako dokumentu publicznego lub jego wykonalność.

§. 5. Oprócz działalności urzędowej wyszczególnionej w §. 1 pozwala się także notaryuszom sporządzać na mocy swego powołania, na żądanie stron, podania w sprawach nie spornych do jakichkolwiek władz i wystawiać dokumenta prywatne.

Notaryusze obowiązani są tak jak wszyscy inni rzecznicy załatwiać takie sprawy uczciwie, dokładnie, pilnie i stósownie do obowiązujących ustaw; odmawiać wszelkiego udziału w sprawach zakazanych, podejrzanych lub zmyślonych dla pozoru i są odpowiedzialni stronom za każdą szkodę z własnej winy zrządzoną.

Wszelkie podania, przez notaryuszów sporządzone, powinny być przez nich podpisane.

Wynagrodzenie należące się im za układanie podań, w braku ugody, obliczane będzie według przepisów prawnych o umowach usług.

Do wymiaru wynagrodzenia za układanie dokumentów prywatnych stósowany będzie rozdział XI niniejszej ustawy notaryalnej z wyjątkami tamże wyszczególnionemi.

Nadzór i władzę porządkowo karną nad notaryuszami wykonywać będą, także pod względem tych czynności władze w rozdziale X wyszczególnione, według przepisów tamże zamieszczonych.

Rozdział II.

O nadawaniu urzędu notaryusza i ustawaniu jego urzędowania.

§. 6. Kandydat chcący otrzymać posadę notaryusza powinien udowodnić:

a) że posiada prawo swojszczyzny w jednej z gmin tych królestw i krajów, że ma lat dwadzieścia cztery skończonych, że jest nieskazitelnego życia i posiada prawo wolnego zarządu swoim majątkiem;

b) że ukończył nauki prawnicze i polityczne i złożył przepisane egzamina teoretyczne lub uzyskał stopień doktora praw;

c) że złożył z dobrym skutkiem egzamin notaryalny, adwokacki lub sędziowski i

d) że poświęcał się praktycznej służbie sądowej przez lat cztery, a z tych najmniej dwa lata spędził na praktyce u notaryusza, resztę zaś czasu praktykował w sądzie, u adwokata lub w prokuratoryi skarbowej;

e) że posiada potrzebną znajomość języków krajowych tego miejsca w którem chce być zamianowanym.

O ile osądzenie sądowo karne pociąga za sobą niezdolność do uzyskania posady notaryusza, postanawiają ustawy karne powszechne.

Od warunku przytoczonego pod lit. *d)* może uwolnić minister sprawiedliwości, jeżeli o posadę obsadzić się mającą nie ubiega się nikt, coby czynił zadość i temu warunkowi.

§. 7. Wykonywanie adwokatury lub sprawowanie płatnego urzędu publicznego, z wyjątkiem urzędu nauczycielskiego, nie może być połączone z urzędem notaryusza.

Nadto zabronionemi są notaryuszowi wszelkie czynności, które same przez się lub których dalsze pełnienie nie da się pogodzić z powagą i godnością stanu, lub które mogłyby zachwiać zaufanie w jego bezstronność i w wiarogodność dokumentów od niego wychodzących.

§. 8. Działalność urzędowa notaryusza rozciąga się na cały okrąg sądu pierwszej instancyi, dla którego jest zamianowanym.

W miarę potrzeby notaryusz może być zobowiązanym, aby peryodycznie udawał się na sesyą urzędową po za obręb swojej siedziby.

§. 9. Ilość posad notaryalnych w okręgu każdego trybunału pierwszej instancyi, jakoteż siedziby urzędowe notaryuszów w tym okręgu, wyznaczone będą rozporządzeniem ministerstwa sprawiedliwości.

Co do pomnożenia lub zmniejszenia ilości posad notaryalnych w okręgu, jakoteż co do przeniesienia siedziby urzędowej w inne miejsce i co do zarządzeń tyczących się połączenia z posadą notaryalną obowiązku odbywania sesyi urzędowych, należy zasięgnąć poprzednio opinii izby notaryalnej.

§. 10. Mianowanie notaryuszów należy do ministra sprawiedliwości.

W celu obsadzenia należy zwyczajnie rozpisać konkurs, który może być także rozciągniętym na posady notaryalne opróżnione w skutek przeniesienia notaryusza gdzieindziej. Rozpisanie i ogłoszenie konkursu należy do tej izby notaryalnej, w której okręgu znajduje się posada obsadzić się mająca.

Tylko w razie bardzo ważnych powodów posada notaryusza może być obsadzona na wniosek izby notaryalnej bez poprzedniczego rozpisania konkursu.

§. 11. Podania kompetentów, opatrzone w należyte dowody, powinny być wystósowane do izby notaryalnej; kandydaci ze stanu notaryuszów z innego okręgu, winni przedłożyć je za pośrednictwem izby notaryalnej której podlegają, kandydaci zaś ze stanu adwokackiego, za pośrednictwem izby adwokackiej.

Izba notaryalna robi przedstawienie na posadę i przesyła je do trybunału pierwszej instancyi w którego okręgu znajduje się posada obsadzić się mająca.

Trybunał ten przedkłada przedstawienie wraz ze swoją opinią sądowi krajowemu wyższemu, który następnie posyła je wraz ze swoją opinią do ministra sprawiedliwości.

§. 12. Jeżeli w okręgu siedziby notaryusza jest w używaniu kilka języków, sąd krajowy wyższy winien zamianowanemu notaryuszowi udzielić potwierdzenie, w którym z tych języków, stósownie do złożonych przy zamianowaniu dowodów, akta notaryalne sporządzać jest powołanym.

Jeżeli w kraju, w którym znajduje się siedziba notaryusza, kilka języków jest w używaniu, sąd krajowy wyższy może nadać notaryuszowi upoważnienie do sporządzania dokumentów notaryalnych we wszystkich tych językach, każdego czasu, jak tylko udowodni znajomość tych języków. Sąd krajowy wyższy może także napowrót odebrać notaryuszowi to upoważnienie, gdyby przy sporządzaniu dokumentów notaryalnych popełniał błędy, dowodzące iż nie posiada dostatecznej znajomości tych języków.

§. 13. Nowo zamianowany notaryusz obowiązany jest przed przysięgą złożyć przepisaną kaucyę stósownie do postanowienia następnego rozdziału i postarać się o zatwierdzenie pieczęci, której będzie używał do swoich czynności.

Pieczęć urzędową zatwierdza izba notaryusza w porozumieniu z prokuratorem państwa po przedłożeniu przez notaryusza rysunku pieczęci.

Pieczęć urzędowa powinna mieścić w sobie: orła austryackiego, imię i nazwisko notaryusza, tytuł jego: „c. k. notaryusz“, tudzież nazwisko kraju i jego siedziby urzędowej. Tytuł notaryusza, tudzież nazwisko kraju i siedziby urzędowej powinny być wypisane w tym języku, który jest zwykłym językiem krajowym w okręgu notaryusza, jeżeli zaś w tymże jest w używaniu więcej niż jeden język krajowy, we wszystkich tych językach.

§. 14. Notaryusz uzyskawszy przyjęcie kaucyi i pieczęci może przy wykazaniu się w tym względzie prosić sądu krajowego wyższego o przypuszczenie go do przysięgi, przedkładając zarazem odpowiednią ilość odcisków pieczęci i egzemplarzy swego podpisu, zawierającego prócz nazwiska i imienia, tytuł jego, jako c. k. notaryusza.

§. 15. Przysięgę składa się w sądzie krajowym wyższym, lub w trybunale pierwszej instancyi przez tamten wydelegowanym według następującej formuły:

„Przysięgam być Cesarzowi wiernym i posłusznym, ustawy zasadnicze państwa niezłomnie zachowywać a urząd mój jako c. k. notaryusz pełnić dokładnie i sumiennie, jak to w ustawach jest przepisanem; tak mi Panie Boże dopomóż!“

§. 16. Po złożeniu przysięgi notaryusz otrzyma od sądu krajowego wyższego dekret, na mocy którego może rozpocząć swoje urzędowanie. Dzień złożenia przysięgi będzie ogłoszony w gazecie urzędowej krajowej, a osobno jeszcze będzie oznajmiony izbie notaryalnej, prokuratorowi państwa mającemu siedzibę tam gdzie ona, i wszystkim sądom pierwszej instancyi, znajdującym się w okręgu trybunału, dla którego notaryusz jest zamianowany, przyczem władzom tym ma się przesłać po jednym egzemplarzu ze złożonych odcisków pieczęci i podpisów.

§. 17. Jeżeli notaryusz zostaje przeniesiony w inne miejsce, nie ma potrzeby aby powtórnie składał przysięgę, obowiązanym jest tylko postarać się w izbie notaryalnej o zatwierdzenie swojej nowej pieczęci i o uzupełnienie kaucyi, jeżeli tego potrzeba (§. 22).

Jeżeli zostaje przeniesiony do okręgu innej izby notaryalnej, natenczas i kaucya już złożona, będzie przeniesiona do trybunału znajdującego się w siedzibie tej ostatniej izby.

Jest obowiązkiem notaryusza, podać prośbę do sądu krajowego wyższego, z zachowaniem przepisów §. 14, o wyznaczenie dnia, w którym może wystąpić z swego dotychczasowego urzędu i objąć nowy. Sąd krajowy wyższy poleci ogłoszenie tego dnia stósownie do przepisów §. 16. Jeżeli nastąpiło przeniesienie do okręgu innego sądu krajowego wyższego, natenczas sąd krajowy wyższy dotychczasowej siedziby winien w tym względzie porozumieć się z sądem krajowym wyższym, do którego okręgu notaryusz został przeniesiony.

§. 18. Każdy notaryusz nowo zamianowany lub do innej siedziby urzędowej przeniesiony, obowiązanym jest w przeciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia dekretu nominacyi lub przeniesienia, albo w przeciągu terminu na jego prośbę przez sąd krajowy wyższy przedłużonego, uczynić zadość przepisom prawnym, i otworzyć biuro w swojej siedzibie urzędowej, w przeciwnym bowiem razie tak będzie uważany, jakby się zrzekał otrzymanej posady.

O nastąpieniu tej wynikłości prawnej orzeka sąd krajowy wyższy po wysłuchaniu nadprokuratora państwa, bez dalszego traktowania, z zastrzeżeniem odwołania się do najwyższego trybunału kasacyjnego, i po zajściu prawomocności donosi o tem ministrowi sprawiedliwości. Izba notaryalna winna przesłać sądowi krajowemu wyższemu potrzebne w tym względzie uwiadomienie.

§. 19. Urzędowanie notaryusza ustaje:

a) w skutku zrzeczenia się przyjętego przez ministra sprawiedliwości;

b) przez przejście do adwokatury albo objęcie urzędu publicznego, który według §. 7, ustęp. 1, nie da się pogodzić z notaryatem;

c) przez utratę prawa swojszczyzny w tych królestwach i krajach;

d) przez utratę prawa wolnego zarządu swoim majątkiem (§. 6. lit. *a*);

e) w skutku nieuzupełnienia kaucyi zmiejszonej w wypadku przewidzianym w §. 27;

f) w wypadkach wspomnionych w powszechnych ustawach karnych, w skutku wyroku sądowo karnego;

g) z powodu trwałej niezdolności do prowadzenia notaryatu w skutek ułomności cielesnych lub umysłowych (§. 169);

h) gdyby w drodze porządkowo karnej był skazany na utratę urzędu.

W wypadkach przytoczonych pod lit. *b)* do *f)* sąd krajowy wyższy, któremu należy przesłać uwiadomienie, wysłuchawszy izbę notaryalną i nadprokuratora państwa, ma orzec oddalenie notaryusza od urzędu bez dalszego traktowania, z zastrzeżeniem odwołania się do najwyższego trybunału kasacyjnego. Wniesienie rekursu nie ma skutku odwłocznego.

Postępowanie przy uwalnianiu od urzędu z powodu niezdolności (lit. *g*) i przy usuwaniu notaryusza w drodze porządkowo karnej (lit. *h*) jest uregulowane w rozdziale X.

Jak tylko będzie stanowczo pewnem, że notaryusz ustępuje z urzędu, należy donieść o tem ministrowi sprawiedliwości, jakoteż zawiadomić izbę notaryalną, prokuratora państwa, i wszystkie władze sądowe tego okręgu, dla którego notaryusz był zamianowanym.

§. 20. Każdy notaryusz, zrzekający się dobrowolnie swego urzędu, lub przeniesiony na inny urząd, obowiązanym jest sprawować swój urząd dotychczasowy dopóty, aż sąd krajowy wyższy wyrzecze jego uwolnienie. Przeniesienie z urzędu miejsca mieć nie może.

§. 21. W wypadkach, w których stósownie do postanowienia ustawy niniejszej izba notaryalna ma rozstrzygać w porozumieniu z prokuratorem państwa (§§. 13, 24, 26, 27, 28, 41, 169), jeżeliby pomiędzy nią a prokuratorem państwa zachodziła różność zdań, izba winna przedłożyć sprawę sądowi krajowemu wyższemu do rozstrzygnięcia.

Rozdział III.

Kaucye notaryuszów.

§. 22. Kaucyę wyznacza się stósownie do tego gdzie jest siedziba notaryusza; w stołecznem mieście Wiedniu wynosi ona 8.000 złr., w miastach mających nie mniej niż 30.000 mieszkańców, 5.000 złr., w innych miastach, w których znajduje się siedziba trybunału pierwszej instancyi, 2.000 złr., we wszystkich innych miejscach 1 000 złr.

§. 23. Kaucyę należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach publicznych, które według postanowień prawnych mogą być użyte na fundusz sierociński, lub też w hipotece pupilarnie zabezpieczonej.

Sumę w gotowiźnie i papiery publiczne jakoteż dokumenta hipoteczne, winien złożyć notaryusz z oświadczeniem iż je na kaucyę przeznacza, w trybunale pierwszej instancyi, w którego siedzibie znajduje się izba notaryalna.

§. 24. Kaucyę sprawdza izba notaryalna w porozumieniu z prokuratorem państwa, znajdującym się w jej siedzibie. Papiery mające kurs na giełdzie będą obliczone według kursu z dnia powszedniego przed złożeniem kaucyi, ale nigdy nad wartość nominalną.

Jeżeli się pokaże, iż kaucya odpowiada warunkom ustawy, izba notaryalna winna wydać notaryuszowi potwierdzenie w tym względzie a oraz zawiadomić o tem sąd pierwszej

instancyi, aby położyć ostrzeżenie na złożonych obligacyach długu państwa jeżeli to jest potrzebnem.

§. 25. Kaucya służy za rękojmię wszelkim pretensyom do wynagrodzenia i wypłat, jakie z tytułu urzędowania notaryusza powstać mogą.

W razie innych żądań kaucya może być wzięta w zastaw lub pociągnięta do egzekucyi jedynie bez uszczerbku prawa pierwszeństwa pretensyi w poprzednim ustępie wspomnionych, i zaspokojenie takich żądań z kaucyi może nastąpić tylko po poprzedniczem przeprowadzeniu postępowania według §§. 29 i 30.

§. 26. Izba notaryalna i prokurator państwa znajdujący się w siedzibie tejże winni czuwać nad tem, aby kaucye notaryuszów w okręgu tejże izby były zachowywane bez uszczuplenia.

Jak tylko izba notaryalna dowie się, że kaucya jednego z notaryuszów została, lub wkrótce ma być uszczuploną, winna w porozumieniu z prokuratorem państwa wyznaczyć notaryuszowi termin, w którym tenże obowiązanym jest, stósownie do rodzaju wypadku, albo złożyć nową kaucyą, albo uszczuploną uzupełnić, albo przez zaspokojenie zaległego długu zapobiedz uszczupleniu kaucyi.

W razie prowadzenia egzekucyi na kaucyą, sądy obowiązane są donieść niezwłocznie o tem izbie notaryalnej.

§. 27. Jeżeli w jednym z wypadków powyższego paragrafu okaże się potrzebnem tymczasowe zawieszenie notaryusza, izba notaryalna ma uczynić stósowne przedstawienie (§. 165).

Jeżeli nastąpiło już uszczuplenie kaucyi, a notaryusz w terminie wyznaczonym (§. 26) nie wykaże się, że kaucyę uzupełnił, lub nową złożył, izba notaryalna obowiązaną jest przesłuchać natychmiast notaryusza w tym względzie. Jeżeli notaryusz poda dostateczne powody zwłoki, można w porozumieniu z prokuratorem państwa przedłużyć nieco termin. W przeciwnym zaś razie, jakoteż gdyby termin przedłużony minął bezskutecznie, izba winna uczynić wniosek do sądu krajowego wyższego, aby ten wyrzekł, że urzędowanie notaryusza ustało (§. 19).

§. 28. Jeżeli notaryusz umrze, zostanie od urzędu usuniętym, lub utraci go w skutek skazania przez sąd karny, natenczas pozwolenie do zwrotu złożonych na kaucyę pieniędzy-obligacyi i dokumentów hipotecznych, jakoteż pozwolenie do zniesienia ostrzeżenia i wymazania, może być dane właścicielowi lub jego następcy prawnemu tylko za przychyleniem się izby notaryalnej w porozumieniu z prokuratorem państwa.

§. 29. Przed udzieleniem tego zezwolenia izba notaryalna obowiązana jest wypadek ten podać do wiadomości powszechnej tak w swoim okręgu, jakoteż, jeżeli notaryusz urzędował pierwej w okręgu innej izby, także w okręgu tej ostatniej, zapomocą edyktu, trzy razy w urzędowej gazecie krajowej ogłosić się mającego, z wezwaniem, aby ci, którzy według pierwszego ustępu §. 25, na mocy swego legalnego prawa zastawu, mniemają mieć pretensye, które z kaucyi zaspokojonemi być by powinny, zgłosili się do niej z takowemi w przeciągu sześciu miesięcy, w przeciwnym bowiem razie, bez względu na ich pretensye, przychylenie się do zwrotu złożonych na kaucyę pieniędzy, papierów publicznych i dokumentów hipotecznych lub do wymazania albo zniesienia ostrzeżenia, jeżeli byłoby potrzebnem, będzie po upływie tego terminu właścicielowi lub jego prawnemu zastępcy udzielonem.

§. 30. W sprawie wniesionych pretensyi izba notaryalna powinna przesłuchać interesowanych ustnie, a jeżeliby czyniono zarzuty, usiłować ukończyć spór sposobem zgodnym. Jeżeli strony w sporze będące nie pogodziły się, należy odesłać je na drogę prawa.

W oświadczeniu przychylenia się, według §. 28 wystawić się mającem, należy wymienić wyraźnie te pretensye z powodu których aż do wystawienia oświadczenia poszukiwano wspomnionego w §. 25 legalnego zastawu, tudzież skutek postępowania ugodnego.

Rozdział IV.

Przepisy ogólne o urzędowaniu notaryuszów.

§. 31. Notaryusz winien zająć siedzibę urzędową w miejscu wyznaczonem i oprócz w tem miejscu nie może mieć stałego lokalu do prowadzenia czynności.

Może pełnić swój urząd tylko w obrębie okręgu sądu I instancyi, dla którego jest zamianowanym, ale w obrębie tego okręgu bez względu na miejsce zamieszkania strony.

Dokument notaryalny, sporządzony przez notaryusza po za obrębem jego okręgu, nie ma mocy dokumentu publicznego.

§. 32. Nowo zamianowany notaryusz nie może sprawować swego urzędu dopóki nie złoży przepisanej przysięgi, notaryusz zaś przeniesiony w inne miejsce, dopóki nie będzie uznanym za uprawnionego do objęcia swego nowego miejsca (§§. 16, 17).

Notaryusz nie może dłużej swego urzędu skutecznie sprawować, gdy mu według przepisu tej ustawy (§. 163) doręczonem będzie rozporządzenie sądowe o ustaniu jego urzędowania, lub o jego zawieszeniu.

Dokument notaryalny sporządzony wbrew tym przepisom, nie ma mocy dokumentu publicznego.

§. 33. Notaryusz nie może sporządzać dokumentu notaryalnego w sprawach, w których sam jest interesowanym, jakoteż w sprawach swojej żony i osób, które są z nim w prostej linii spokrewnione, spowinowacone lub połączone przez przysposobienie, albo z któremi jest w linii pobocznej spokrewnionym aż do czwartego stopnia lub spowinowaconym do drugiego stopnia. Toż samo rozumie się, gdy w dokumencie ma być zrobionem rozporządzenie na korzyść jego własną lub jednej z osób powyższych.

Dokument notaryalny sporządzony bez uwagi na to postanowienie, nie ma mocy dokumentu publicznego.

§. 34. Notaryusz nie może przedsiębrać czynności urzędowej w sprawach zakazanych, lub takich, względem których można powziąć słuszne podejrzenie, że strony wchodzą w nie tylko dla pozoru, dla obejścia ustawy, albo na szkodę trzeciego przeciwko prawu.

Podobnież zabronionem jest notaryuszowi przedsiębrać czynność urzędową z takiemi osobami, o których wie lub słusznie domyślać się może, iż z powodu małoletności lub z innej przyczyny są niezdolnymi do czynności prawnej przedsięwziąść się mającej.

§. 35. Notaryusz nie może odmawiać czynności urzędowej, gdy jest o takową proszony, z wyjątkiem wypadków powyższych §§. 33 i 34.

Z powodu odmówienia czynności urzędowej przysługuje interesowanym prawo wniesienia skargi do izby notaryalnej, w którym to celu notaryusz winien na żądanie podać im na piśmie powody swojej odmowy.

§. 36. Jeżeli notaryusz powątpiewa o uprawnieniu strony do wchodzenia w sprawę o którą idzie, czy to dla braku potrzebnego pełnomocnictwa, czy też z innych powodów, winien oświadczyć swoją wątpliwość; atoli, jeżeli strona przy tem obstaje, może sporządzić akt notaryalny, przytaczając w nim wyraźnie jakie czynił przedstawienie.

§. 37. Dopóki notaryusz nie ma na mocy tej ustawy czynić jakich doniesień ze swoich aktów, winien dochować interesowanym tajemnicy co do spraw przed nim dokonanych.

Notaryusz jest oraz obowiązanym czuwać, aby jego pomocnicy dochowywali tajemnicy co do tych spraw.

§. 38. Notaryusz ręczy za to, że wszystko, co w akcie notaryalnym jest wymienione jako dokonane w jego obecności, stało się rzeczywiście w jego obecności i w sposób podany; jest on odpowiedzialnym za wszelką niedokładność, choćby tylko przez omyłkę popełnioną.

§. 39. Przez jakiekolwiek uchybienie obowiązkom urzędowym, ustawą niniejszą przepisanym, notaryusz staje się winnym kary i jest odpowiedzialny stronom za wszelką z tąd wynikłą szkodę. Wynagrodzenie szkody nie znosi karygodności popełnionego uchybienia obowiązkom.

§. 40. W sprawie cywilnej, w której ustawy obowiązujące pozwalają notaryuszowi zastępować strony, nie może tenże występować jako pełnomocnik procesowy strony, jeżeli akt notaryalny przez niego sporządzony ma być użyty w tejże sprawie jako środek dowodowy.

§. 41. Notaryusz winien przechowywać swoją pieczęć urzędową pod zamknięciem. Jeżeliby mu zginęła, winien natychmiast donieść o tem izbie notaryalnej i prokuratowi państwa w siedzibie tejże.

O zatwierdzenie nowej pieczęci, która powinna różnić się od zgubionej, ma postarać się w sposób wskazany w §. 13.

Z wyjątkiem tego wypadku pieczęć może być zmieniona tylko z ważnych powodów, za zezwoleniem izby notaryalnej, udzielić się mającem w porozumieniu z prokuratorem państwa.

Postanowienie powyższego ustępu ma być także zastósowanem gdy notaryusz chce zmienić swój podpis.

§. 42. Jeżeli notaryusz zmienia pieczęć swoją lub podpis, izba notaryalna winna o tem zawiadomić władze w §. 16 wymienione, według przepisu tego paragrafu i zarazem zrobić doniesienie do sądu krajowego wyższego.

Jeżeli działalność urzędowa notaryusza całkowicie ustaje, jeżli tenże zostaje przeniesionym, lub jeżeli się mu pozwala zmienić pieczęć, natenczas pieczęć dotychczas używaną, jakoteż zgubioną, gdy się znajdzie, odesłać należy do archiwu notaryalnego, uczynić ją niezdolną do użycia przez zrobienie wcięcia, tak jednak, aby można było rozpoznać co zawierała, i w tym stanie przechowywać.

§. 43. Dokumenta notaryalne powinny być sporządzane w języku krajowym powszechnie w okręgu notaryusza używanym, jeżeli zaś jest tam w używaniu kilka języków, w jednym z tych języków, według życzenia stron.

Wypadki, w których sporządza się dokumenta w obcym języku, określa niniejsza ustawa.

§. 44. Dokumenta notaryalne powinny być pisane wyraźnie, bez skróceń, a miejsca próżne mają być wypełnione kreskami.

Data dokumentu notaryalnego, jakoteż inne określenia czasu, tudzież wszelkie wyszczególnienia liczb w ogólności, gdy są wymienione po raz pierwszy, mają być wypisane literami. Wyjątek stanowią: liczba dziennika podawczego, numera domów i katastralne, liczby arkuszy ksiąg gruntowych, tudzież liczby w inwentarzach, działach dziedzictwa, obliczeniach ceny kupna i rachunkach w ogólności, jeżeli wchodzą w skład dokumentu notaryalnego. Wypadki jednak, tudzież kwoty, które według tychże jeden interesowany ma do żądania od drugiego, powinny być wypisane literami.

W razie odnoszenia się do innego dokumentu, można datę tego ostatniego i liczbę jego, gdyby miała być przytoczoną, wypisać cyframi.

§. 45. W dokumencie notaryalnym nic nie może być skrobanem, dopisywanem na wierzchu, lub wpisywanem pomiędzy liniami.

Jeżeli jakie słowa trzeba przekreślić, należy to uczynić tak, aby je można było przeczytać. Jeżeli zaś to zmienia treść dokumentu, należy zanotować na brzegu lub na końcu dokumentu ilość przekreślonych wyrazów i notatka ta ma być podpisana przez notaryusza, a nawet przez strony i świadków, jeżeli według postanowień tej ustawy są potrzebni do podpisu.

Jeżeli są potrzebne zmiany innego rodzaju lub dodatki, należy oznaczyć je odsyłaczem we właściwem miejscu dokumentu. Zmiany zaś i dodatki należy umieścić na brzegu lub na końcu dokumentu, a zarazem wymienić ilość przydanych słów i podpisać według przepisu powyższego ustępu.

§. 46. O ile niedokładności dokumentu notaryalnego sprzeciwiające się przepisom §§. 44 i 45 osłabiają lub niszczą jego wiarogodność całkiem lub częściowo, orzeczenie o tem w zdarzających się wypadkach zostawia się sądom.

§. 47. Dokument notaryalny powinien mieć stronice ponumerowane i jeżeli podlega wciągnięciu do dziennika podawczego, powinien być zaopatrzony w liczbę dziennika.

Jeżeli dokument składa się z kilku arkuszy, notaryusz powinien każdy arkusz podpisać i przy końcu swego podpisu wycisnąć swoją pieczęć urzędową.

Interesowani i świadkowie, o ile według postanowień tej ustawy są potrzebni do podpisu, winni podpisać się na końcu.

§. 48. Jeżeli dokument notaryalny składa się z kilku arkuszy, należy zeszyć je sznurkiem i ten przymocować na końcu dokumentu pieczęcią urzędową notaryusza.

W podobny sposób należy połączyć z dokumentem pełnomocnictwa i inne dodatki, jeżeli można. Jeżeli dodatki takie nie dadzą się przyszyć, należy zaopatrzyć je w znak do oznaczenia załączników używany, tudzież w liczbę dziennika którą ma dokument notaryalny.

§. 49. Przechowują się zwyczajnie pierwopisy dokumentów notaryalnych i to u tego notaryusza, który je sporządził. Strony zamiast pierwopisów dostają wypisy.

W których wypadkach pierwopis dokumentu notaryalnego ma być wydanym, określa niniejsza ustawa.

§. 50. Wyjąwszy szczególne wypadki w ustawie tej przytoczone, notaryusz nie może wydać pierwopisu dokumentu notaryalnego tylko sądowi, na zlecenie sądowe, lub izbie notaryalnej, na zlecenie tejże.

W wypadku takim notaryusz winien złożyć w aktach swoich na miejscu pierwopisu odpis wierzytelny, bez stempla, który ma być także uwierzytelniony sądownie lub przez izbę notaryalną. Gdy pierwopis napowrót nadejdzie, odpis ten powinien być przechowany wraz z nim.

Odpis ten ma być sporządzony według postanowień ustawy niniejszej, odnoszących się do wypisów (§§. 98, 99).

Dopóki pierwopis nie będzie zwrócony, notaryusz może udzielać wypisy z tego odpisu, jeżeli sąd lub izba tego nie zabronią; jest jednak obowiązanym zanotować udzielanie takich wypisów tak na odpisie, znajdującym się w jego aktach, jak niemniej na pierwopisie, gdy będzie zwróconym.

§. 51. Jeżeli do sporządzenia dokumentu notaryalnego będzie przyzwanych dwóch notaryuszów, drugi notaryusz jest także odpowiedzialnym za zachowanie przepisów prawnych.

Rozprawą kieruje ten notaryusz, którego strony o to prosiły.

Przepisy tyczące się podpisu i wyciśnięcia pieczęci urzędowej obowiązują obudwu notaryuszów.

Rozdział V.

Przepisy szczególne o urzędowaniu notaryuszów.

Oddział I.

Sporządzanie dokumentów notaryalnych tyczących się deklaracyi i czynności prawnych (akta notaryalne).

§. 52. Przy sporządzaniu aktu notaryalnego notaryusz jest obowiązany zbadać ile możności osobistą zdolność i uprawnienie każdej ze stron do załatwienia sprawy, oświecić strony o jej znaczeniu i następstwach, i przekonać się czy mają istotną i prawdziwą wolą; sporządzić pisemnie ich oświadczenie zupełnie jasno i stanowczo, i po odczytaniu aktu zapewnić się przez osobiste zapytanie stron, czy ten odpowiada ich chęci.

§. 53. Jeżeli strony chcą umieścić w akcie notaryalnym postanowienia ciemne lub dwuznaczne, które łatwo mogłyby dać powód do procesu, lub które nie miałyby żadnego prawnego skutku, albo jeżeli słusznie obawiać się można, że jakieś postanowienie zmierza do skrzywdzenia jednego z umawiających się, notaryusz winien przełożyć stronom te wątpliwości i oświecić je stósownie. Jeżeli pomimo tego strony obstają przy takich postanowieniach, ma wprawdzie akt sporządzić, lecz powinien wspomnieć w nim wyraźnie o uczynionem przedstawieniu.

§. 54. Jeżeli ci, których jaki dokument dotyczy, lub niektórzy z nich, chcą potwierdzić notaryalnie dokument prywatny, między sobą spisany, w takim razie należy sporządzić akt notaryalny.

Dokument prywatny musi być notaryuszowi przedłożony, przez niego według przepisu §§. 34, 36, 52 i 53 zbadany i, gdy sporządzeniu aktu nic nie stoi na zawadzie, przez niego i świadków aktu jeżeli są potrzebni (§. 56), podpisany.

Następnie dokument ma być przyszyty według przepisów ogólnych do aktu notaryalnego, sporządzić się mającego, a osnowa jego stanowi uzupełniającą część składową tegoż.

§. 55. Notaryusz powinien sam znać strony osobiście i z nazwiska, lub też dwaj znani mu osobiście świadkowie, albo drugi przyzwany notaryusz, mają potwierdzić mu tożsamość ich osoby.

Świadkowie tożsamości mogą zostawać z tym, którego tożsamość potwierdzić mają, lub z notaryuszem, w jednym z stósunków wymienionych w §. 33, winni jednak posiadać inne przymioty uprawnionych świadków aktu.

§. 56. Potrzeba przyzwać dwóch świadków aktu:

a) gdy ma być sporządzony akt notaryalny względem umowy dziedziczenia lub innego testamentowego rozporządzenia;

b) gdy jedna ze stron nie umie pisać lub

c) nie umie języka w którym akt ma być sporządzony, albo gdy jest

d) niewidomą, głuchą lub niemą.

Zamiast dwóch świadków może być przyzwanym drugi notaryusz.

Stronom nie wzbrania się mieć świadków przy sporządzaniu aktu notaryalnego także w innych wypadkach oprócz wymienionych powyżej.

§. 57. Świadkowie aktu powinni być płci męskiej, liczyć przynajmniej dwadzieścia lat i być osobiście znanymi notaryuszowi, lub tożsamość ich powinna być sprawdzona w sposób wskazany w §. 55.

Świadkowie aktu, z wyjątkiem wypadku wspomnionego w §. 65 powinni rozumieć język, w którym akt ma być sporządzony i przynajmniej jeden z nich powinien umieć czytać i pisać.

Wyłączonymi od stawania jako świadkowie są:

a) ci, którzy z powodu swego stanu fizycznego lub umysłowego nie mogą dawać świadectwa;

b) urzędnicy kancelaryjni notaryusza i jego służba;

c) te osoby, którym albo jaka korzyść jest w akcie zapewniona, albo które z jedną z osób w akcie udział mających, lub w nim uwzględnionych, albo też z notaryuszem, zostają w stósunku wspomnionym w §. 33.

§. 58. Jeżeli przyzwanie świadków aktu jest potrzebnem, powinni być obecnymi najpóźniej w tej chwili, gdy dokument ma być stronom odczytany i przez nich podpisany.

Na wyraźne żądanie stron, świadkowie mogą wprawdzie być nieobecnymi przy odczytywaniu aktu; ale w takim razie strony powinny położyć podpisy w obecności świadków i wyraźnie oświadczyć że dokument był im odczytany i że go same czytały, tudzież, że odpowiada ich chęciom; w dokumencie zaś wyraźnie wspomnieć należy, iż się to stało.

§. 59. Gdy ma być sporządzonym akt notaryalny dla niewidomego, świadkowie aktu powinni być obecni tak wtedy, gdy strony wyłuszczają postanowienia, do aktu wciągnąć się

mające, jak niemniej przy odczytywaniu całej osnowy aktu, tudzież przy zgodzeniu się na niego i podpisaniu przez strony.

W akcie należy wspomnieć wyraźnie, iż się to stało.

Toż samo tyczy się sporządzenia aktu notaryalnego dla niemego lub głuchego, a nadto zachować należy przepisy zawarte w §§. 60 i 61.

§. 60. Głuchy, który umie czytać, powinien akt odczytać sam i wyraźnie potwierdzić, że go czytał i znalazł zgodnym ze swoją wolą. Potwierdzenie to powinno znajdować się w akcie przed podpisem.

Jeżeli głuchy nie umie czytać, natenczas oprócz świadków aktu powinna się znajdować osoba, posiadająca jego zaufanie i rozumiejąca jego mowę na znaki.

Jako osoby zaufania mogą być użyte bez względu na płeć nawet takie osoby, które są z głuchym spokrewnione lub spowinowane, albo połączone z nim przez przysposobienie lub związek małżeński.

Zresztą i takie osoby zaufania powinny posiadać przymioty uprawnionych świadków aktu.

O rozumieniu mowy na znaki notaryusz winien przekonać się należycie zapomocą prób, nie mających związku z przedmiotem, do którego akt się odnosi. W dokumencie wyraźnie wspomnieć należy, iż się to stało.

§. 61. Gdy ma być sporządzonym akt notaryalny dla niemego lub głuchoniemego, umiejącego czytać i pisać, tenże powinien akt notaryalny odczytać sam i własnoręcznie na nim napisać, że go czytał i znalazł odpowiednim swojej woli.

Jeżeli nie umie czytać i pisać, przyzwać należy dwie osoby posiadające jego zaufanie i rozumiejące jego mowę na znaki.

Przepisy §. 60 w ustępach 3 i 4 mają być zastósowane i w tym także wypadku.

§. 62. Akt notaryalny wtedy tylko może być sporządzony w języku nie używanym w kraju, w którym znajduje się siedziba notaryusza, gdy strony wyraźnie tego żądają i jeżeli notaryusz jest ustanowiony dla tego języka jako tłumacz. Że ta okoliczność zachodzi, o tem w akcie wyraźnie wspomnieć należy.

W takim razie notaryusz, zbadawszy wolą stron, winien sporządzić akt w obcym języku i przyszyć do niego przekład zupełny na jeden z języków krajowych swego okręgu.

§. 63. Jeżeli jedna ze stron nie posiada języka, w którym akt ma być sporządzony, należy przyzwać do układu przysięgłego tłumacza, który winien oraz posiadać wszystkie przymioty uprawnionego świadka aktu.

Nie ma jednak potrzeby przyzywać osobnego tłumacza, jeżeli notaryusz i oraz dwaj świadkowie lub zastępujący ich miejsce drugi notaryusz, umieją język tej strony, tudzież jeżeli notaryusz kierujący układem udowodni swoją biegłość w języku, gdy idzie o język krajowy, potwierdzeniem sądu krajowego wyższego (§. 12), a gdy idzie o język obcy, tem, że jest ustanowiony jako tłumacz. W razie takim świadkowie nie mogą być wyłączeni od obecności przy odczytywaniu całej osnowy aktu i w akcie musi być wyraźnie wspomnionem, że dopełniono wszystkich warunków koniecznie potrzebnych do sporządzenia aktu bez przyzwania tłumacza.

§. 64. Jeżeli stósownie do pierwszego ustępu powyższego paragrafu potrzeba przyzwać tłumacza, natenczas notaryusz winien za jego pośrednictwem wybadać wolą strony, sporządzić według tego akt notaryalny w jednym z języków krajowych, i polecić tłumaczowi, aby go stronie przetłumaczył. Na żądanie strony akt może być przełożony na jej język i przyszyty do aktu notaryalnego.

§. 65. Jeżeli według postanowienia §. 56 potrzeba przyzwać świadków a strony chcą przyzwać świadka, nie umiejącego języka albo jednej ze stron, albo tego, w którym akt ma być sporządzonym, należy przyzwać do układu tłumacza, posiadającego przymioty uprawnionego świadka aktu.

Tenże winien wyjaśnić świadkowi w obecności stron osnowę tego co ułożono, w akcie zaś należy wspomnieć wyraźnie, że się to stało.

§. 66. Akt notaryalny sporządzony z zaniedbaniem formalności i ostrożności przepisanych w §§. 54 do 65 nie ma mocy dokumentu publicznego.

§. 67. Jeżeli idzie o sporządzenie aktu notaryalnego tyczącego się umowy dziedziczenia lub innego rozporządzenia testamentowego, natenczas zachować także należy szczególne przepisy powszechnej księgi ustaw cywilnych, które są warunkiem mocy takowego rozporządzenia.

Notaryusz i przyzwani świadkowie aktu mogą także być świadkami rozporządzenia ostatniej woli, jeżeli posiadają potrzebne do tego przymioty; jeżeli zaś w razie przyzwania dwóch notaryuszów, obadwa posiadają przymioty przepisane dla świadków rozporządzenia ostatniej woli, nie ma potrzeby przyzywania trzeciego świadka.

§. 68. Każdy akt notaryalny powinien zawierać pod utratą mocy dokumentu publicznego:

a) miejsce, tudzież rok, miesiąc i dzień w którym układ został dokonany;

b) imię i nazwisko notaryusza, tudzież nazwisko jego siedziby a jeżeli był obecnym i drugi notaryusz (§. 56, ustęp drugi), imię i nazwisko tego ostatniego;

c) imiona i nazwiska stron, jakoteż świadków aktu i tożsamości, tudzież osób zaufania i tłumaczów jeżeli byli przyzywani;

d) potwierdzenie, że notaryusz zna osobiście strony i świadków, albo że, i przez kogo, tożsamość tychże była mu potwierdzoną;

e) osnowa sprawy z odwołaniem się do pełnomocnictw i innych załączników jeżeli były potrzebne;

f) przy końcu wzmiankę, że akt był stronom odczytany lub wymienienie formalności, któremi stósownie do postanowień tej ustawy zastąpiono odczytanie, tudzież wzmiankę że strony akt przyjęły;

g) podpisy stron, jakoteż, jeżeli stósownie do postanowień tej ustawy potrzebnem było przyzwanie świadków, osób zaufania lub tłumaczów, podpisy tychże osób.

Świadkowie tożsamości mogą położyć swoje podpisy albo na końcu dokumentu, albo po wzmiance o potwierdzeniu tożsamości.

Jeżeli strona lub świadek nie umią pisać, winni położyć znaki swej ręki i w pierwszym razie nazwisko strony ma być podpisane przez świadka lub drugiego notaryusza, w drugim zaś razie nazwisko świadka, nieumiejącego pisać, przez drugiego świadka.

Jeżeli strona nie może położyć nawet znaku swej ręki, przeszkoda tego powinna być wyraźnie wspomniona i osobno przez świadków aktu potwierdzona.

h) podpis notaryusza i odcisk jego pieczęci urzędowej, a jeżeli zachodzi wypadek wspomniony w drugim ustępie §. 56, obudwu notaryuszów.

Notaryusz winien nadto wymienić w akcie, podług podania lub własnej wiadomości, stan i miejsce zamieszkania stron, świadków aktu i tożsamości, osób zaufania i tłumaczów,

zwłaszcza wtedy, gdy to okazuje się potrzebnem do bliższego oznaczenia osoby. Niezachowanie jednak tego przepisu nie pozbawia aktu przymiotów dokumentu publicznego.

§. 69. Pełnomocnictwa i inne załączniki do aktu notaryalnego należące, mogą być złożone przez strony w oryginale lub w odpisie. Wiarogodność jednak tych dokumentów nie powiększa się przez złożenie u notaryusza, jeżeli nie były w akcie notaryalnym potwierdzone przez wystawcę.

Załączniki nie podpisane jeszcze przez strony, lub nie będące dokumentami publicznemi, powinny być podpisane przez strony, świadków aktu lub przez drugiego notaryusza jeżeli byli potrzebni. Odczytanie załączników o tyle tylko jest potrzebnem, o ile strony tego żądają.

Oddział II.

Sporządzanie rozporządzeń testamentowych, mających moc rozporządzeń testamentowych, sądowych.

§. 70. Rozporządzenia testamentowe, przed dwoma notaryuszami lub przed jednym notaryuszem i dwoma świadkami ustnie zrobione lub na piśmie przedłożone, mają być tak samo uważane, jak rozporządzenia testamentowe sądowe, jeżeli są sporządzone a względnie przyjęte z zachowaniem ogólnych przepisów o urzędowaniu notaryuszów i jeżeli przytem zachowano przepisy o sporządzaniu rozporządzeń testamentowych, zamieszczone w §§. 569, 587—592 i 594—596 powszechnej księgi ustaw cywilnych, jakoteż formalności przepisane §§. 72 i 73 ustawy niniejszej.

§. 71. Jeżeli spadkodawca, przy sporządzaniu ustnych rozporządzeń testamentowych, chce zamieścić postanowienia ciemne lub dwuznaczne, które łatwo mogłyby dać powód do procesu, lub które nie wyrażałyby skutku, przez spadkodawcę, zamierzonego, notaryusz powinien go w stósowny sposób oświecić.

Jeżeli jednak spadkodawca pomimo tego obstaje przy tych postanowieniach, notaryusz ma wprawdzie sporządzić rozporządzenie testamentowe, lecz winien w niem nadmienić wyraźnie o uczynionem przez siebie przedstawieniu.

§. 72. Jeżeli spadkodawca jest niewidomy, głuchy, niemy lub głuchoniemy, i w tym także razie zachowane być mają przepisy zamieszczone w §§. 59—61, a jeżeli nie umie języka, w skutek czego zachodzi jeden z wypadków wspomnionych w §§. 62—64, przepisy tamże podane.

§. 73. Po dokonaniu czynności urzędowej należy spisać protokół z zachowaniem postanowień §. 68.

Jeżeli strona nie może położyć ani znaku ręki, przeszkoda tego powinna być wyraźnie wspomniona i potwierdzona przez świadków aktu.

Jeżeli rozporządzenie testamentowe zostało oddane na piśmie, wolno stronie użyć własnej pieczęci do opieczętowania okładki, w której rozporządzenie testamentowe jest zawarte. Jeżeli się tak stało, należy uczynić o tem wzmiankę w protokole.

§. 74. Rozporządzenie testamentowe stósownie do §. 70 notaryuszowi na piśmie oddane, może być zwrócone oddawcy, lecz tylko na jego osobiste żądanie, lub na żądanie tego, kto się wykaże umyślnie do tego celu wystawionem, urzędownie uwierzytelnionem pełnomocnictwem. W razie zwrotu należy sporządzić akt notaryalny.

Rozporządzenie testamentowe traci przez takie zwrócenie moc rozporządzenia testamentowego sądowego.

§. 75. Przepisy §§. 70—73 mają być i wtedy stósowane, gdy strona chce odwołać rozporządzenie testamentowe, mające moc rozporządzenia testamentowego sądowego.

Jeżeli odwołane rozporządzenie testamentowe było zrobione przed notaryuszem, odwołanie powinno być zanotowane na spisanym pierwotnie protokole, a jeżeli odwołanie odnosi się do rozporządzenia testamentowego oddanego notaryuszowi na piśmie, na niem samem, nie zaś tylko na okładce.

Podobną notatkę notaryusz winien zrobić wtedy, gdy sporządza akt notaryalny względem odwołania, lub gdy ma być odwołanem rozporządzenie testamentowe względem którego sporządził akt notaryalny.

Oddział III.

O poświadczaniu urzędownem faktów i deklaracyi.

§. 76. Notaryusz ma prawo wystawiać stósownie do postanowienia tej ustawy poświadczenia urzędowne:

a) zgodności odpisów z pierwopisami (widymowanie);
b) dokładności przekładów:
c) prawdziwości podpisów (legalizacya);
d) czasu okazania dokumentów;
e) życia osób;
f) uwiadomienia o deklaracyi;
g) uchwał walnych zgromadzeń towarzystw;
h) protestów wekslowych i co do papierów kupieckich:
i) innych rzeczywistych wypadków.

Poświadczeniom tym przysługuje moc dowodowa dokumentów publicznych tylko wtedy, gdy są sporządzone i udzielone z zachowaniem przepisów zamieszczonych poniżej w §§. 77 do 90 dla każdej kategoryi.

a) Poświadczanie zgodności odpisów.

§. 77. Notaryusz ma prawo uwierzytelniać zgodność odpisu z oryginałem, jeżeli dokument odpisany jest ułożony w języku, który notaryusz rozumie.

Notaryusz winien porównać starannie odpis z dokumentem odpisywanym i zupełną ich zgodność uwierzytelnić na odpisie.

Jeżeli w przedłożonym dokumencie są miejsca zmienione, przekreślone, wpisane lub dopisane na brzegu, jeżeli dokument jest podarty, lub z powodu swojej zewnętrznej formy uderzająco wątpliwy, należy wspomnieć o tem w formule uwierzytelnienia.

Formuła ma także zawierać wzmiankę, czy przedłożony dokument zdawał się być oryginałem, wyciągiem lub odpisem, tudzież czy i jakim stemplem był zaopatrzony.

Zaciąganie do dziennika podawczego i złożenie pierwopisu w aktach notaryusza nie jest potrzebnem.

b) Uwierzytelnianie przekładów.

§. 78. Notaryusze, którzy są postanowieni tłumaczami z obcych języków, mają prawo poświadczać notarialnie dokładność przekładów na ten język, lub z tego języka przez nich samych dokonanych albo sprawdzonych.

Toż samo odnosi się do uwierzytelnienia przekładów z jednego języka krajowego na drugi, jeżeli notaryusz został upoważniony do wystawiania dokumentów notaryalnych w obu językach.

Poświadczenie wystawić należy na przekładzie samym, w pierwopisie i przekład połączyć z przełożonym dokumentem zapomocą nici i pieczęci urzędowej.

Zaciąganie do dziennika podawczego i złożenie pierwopisu w aktach notaryusza nie jest potrzebnem.

c) Legalizacya podpisów.

§. 79. Zapomocą legalizacyi notaryusz poświadcza, że strona dokument w jego obecności własnoręcznie podpisała, lub znajdujący się na dokumencie podpis uznała przed nim jako swój. Jeżeli strony nie zna osobiście, potrzeba koniecznie, aby dwaj świadkowie znani mu osobiście, potwierdzili mu jej tożsamość.

Poświadczenie należy wystawić w pierwopisie na dokumencie legalizowanym, z wyraźną wzmianką, że notaryusz zna osobiście tego, o czyj podpis idzie, lub że mu jego tożsamość przez dwóch świadków, których wymienić należy, potwierdzoną została. Notaryusz o tyle tylko potrzebuje znać treść dokumentu, o ile to jest potrzebnem, aby go mógł zapisać w protokole. Za treść dokumentu, tudzież za uprawnienie wystawiającego nie jest odpowiedzialnym.

d) Poświadczenie czasu okazania dokumentów.

§. 80. Poświadczenie czasu, w którym dokument był okazany notaryuszowi, winien notaryusz wystawić w pierwopisie na tymże samym dokumencie, z wymienieniem dnia, miesiąca i roku a jeżeli potrzeba nawet godziny, w której go przedłożono.

Na żądanie, winien także, jeżeli warunki zachodzą dołączyć poświadczenie tożsamości osoby przedkładającego z zachowaniem przepisu §. 79.

e) Świadectwa życia.

§. 81. Świadectwa życia notaryusz może wystawiać tylko wtedy, gdy osoba, której życie ma być poświadczonem, jest mu osobiście znaną, lub gdy dwaj świadkowie potwierdzą mu jej tożsamość.

Poświadczenie, w pierwopisie wystawić się mające, powinno zawierać potwierdzenie, że strona, której życie ma być poświadczonem, przedstawiła się notaryuszowi osobiście, dzień, miesiąc i rok, a na żądanie nawet godzinę w której się to stało i wzmiankę jakim sposobem stwierdzoną została tożsamość osoby (§. 79).

§. 82. Celem wystawiania poświadczeń wymienionych w §§. 79 – 81 notaryusz winien spisać protokół, w którym wymienione być powinny wszystkie fakta, o których poświadczenie idzie. Protokół ten powinien być podpisany przez stronę i świadków jeżeli byli przyzwani.

Jeżeli strona nie umie pisać, natenczas winna położyć znak ręki i należy przyzwać dwóch świadków, z których jeden położy nazwisko osoby mającej podpisać. Jeżeli jeden świadek nie umie pisać, natenczas drugi świadek winien potwierdzić jego znak ręki.

f) Poświadczenie uwiadomień o deklaracyach.

§. 83. Notaryusz jest uprawnionym do wystawiania poświadczeń deklaracyi, które jedna strona chce zrobić drugiej, jeżeli przez tęż deklaracyą prawne skutki osiągnąć się mają.

Gdy strona takowego zażąda, notaryusz winien spisać protokół i przytoczyć w nim dosłownie deklaracyę uczynić się mającą. Protokół ten powinien być podpisany przez stronę (§. 82).

Z protokołem tym notaryusz winien udać się do wskazanego przez stronę proszącą lokalu strony przeciwnej i przełożyć jej oświadczenie.

Dokonanie uwiadomienia i czas w którym się to stało, winien notaryusz zapisać protokolarnie w dalszym ciągu protokołu. Odpowiedź udzielona przez stronę przeciwną może być umieszczona w protokole tylko wtedy, gdy ta ostatnia tego zażąda, lub na to pozwoli, i na znak przyzwolenia protokół podpisze (§. 82, ustęp 2).

§. 84. Poświadczenie uwiadomienia należy wystawić w pierwopisie i doręczyć stronie proszącej, jakoteż i stronie przeciwnej jeżeli tego zażąda. Poświadczenie powinno zawierać nazwiska obu stron, dosłowną treść, dzień, miesiąc i rok a jeżeli potrzeba godzinę uwiadomienia. Odpowiedź udzielona przez stronę przeciwną wtedy tylko może być umieszczoną w poświadczeniu, jeżeli była zawarta w protokole (§. 83).

Jeżeli warunków (§. 79) dopełniono, należy także dodać poświadczenie tożsamości osoby proszącej. Z wyjątkiem tego wypadku notaryusz nie odpowiada za tożsamość strony proszącej.

§. 85. Jeżeli tej strony, której oświadczenie ma być zrobionem, nie można zastać w lokalu wskazanym, albo jeżeli wzbrania notaryuszowi przystępu lub odmawia wysłuchania, natenczas, jeżeli strona prosząca tego zażąda, notaryusz winien przesłać stronie przeciwnej pocztą, w liście poleconem, wygotowane poświadczenie, lub pismo to przedłożyć sądowi, który zarządzi doręczenie według przepisów postępowania sądowo cywilnego.

Jak się stało, wspomnieć o tem należy w protokole i w poświadczeniu, i zarazem nadmienić, co uczyniono dla zawiadomienia strony przeciwnej.

§. 86. Strona, chcąca oznajmić drugiej pewną deklaracyą (§. 83), może przesłać notaryuszowi swoje żądanie listownie lub telegrafem; list lub telegram zastępuje w takim razie żądanie protokolarne i ma być przyszyty do spisać się mającego protokołu.

W poświadczeniu notaryusz winien dodać, że prośba w powyższy sposób wystósowaną do niego została.

g) Poświadczenie uchwał walnych zgromadzeń.

§. 87. Celem poświadczenia uchwał zapadłych na walnych zgromadzeniach spółek akcyjnych lub innych towarzystw, notaryusz winien spisać protokół z wymienieniem miejsca i czasu zgromadzenia i przytoczyć w nim dokładnie powzięte uchwały, jakoteż wszystko, co się w jego obecności stało na zgromadzeniu i wszelkie dane deklaracye, które mogą być ważnemi dla osądzenia czy wszystko odbyło się według prawideł.

Protokół powinien być podpisany przez tego, który przewodniczył na zgromadzeniu i przez dwóch innych członków tegoż.

O ile to warunkom odpowiada, można także zamieścić w protokole potwierdzenie tożsamości prezydującego lub innych osób na zgromadzeniu obecnych (§. 79). Jeżeli potwierdzenie takie nie zostało umieszczone, natenczas notaryusz nie odpowiada za tożsamość osób w protokole wymienionych.

Poświadczenie w pierwopisie wystawić się mające, ma ogarniać całą osnowę protokołu.

h) Poświadczenie wydarzeń rzeczywistych.

§. 88. Do poświadczenia innych wydarzeń rzeczywistych a w szczególności licytacyi, losowań lub okazania przedmiotów, notaryusz jest uprawnionym, jeżeli przez to skutki prawne mają być uzasadnione i jeżeli wydarzenie rzeczywiste miało miejsce w obecności notaryusza.

W tym celu notaryusz winien w obecności dwóch znanych mu osobiście świadków spisać protokół, zawierający dokładny opis wydarzenia, które miało miejsce w jego i obu świadków obecności, miejsce i czas tegoż, imię i nazwisko strony żądającej, i wszystkich innych osób mających udział w wydarzeniu. O ile warunków dopełniono, należy na żądanie potwierdzić w protokole tożsamość strony żądającej lub innych osób, które miały udział w wydarzeniu (§. 79).

Protokół powinien być podpisany przez dwóch świadków i stronę żądającą (§. 82, ustęp 2).

Poświadczenie w pierwopisie wystawić się mające powinno ogarniać całą osnowę protokołu.

i) Protesty wekslowe i co do papierów kupieckich.

§. 89. Przy sporządzaniu protestów wekslowych i prowadzeniu rejestru tychże notaryusz winien postępować według istniejących osobnych przepisów.

W myśl tychże samych przepisów postąpić należy należy gdy notaryusz jest proszony o założenie protestu we względzie papierów kupieckich, opiewających na zlecenie (art. 301 i 302 kodeksu handlowego). Sporządzone protesta należy zaciągnąć do ogólnego rejestru protestów z wymienieniem okoliczności, że nie weksel, lecz inny papier kupiecki był przedmiotem założenia protestu.

§. 90. Notaryusz, upoważniony do sporządzania aktów notaryalnych w obcym języku, może także wystawiać poświadczenia w tym języku.

Oddział IV.

Wystawianie wypisów, odpisów, wyciągów i świadectw.

§. 91. Dopóki notaryusz sam przechowuje swoje akta, on tylko ma prawo wystawiać z nich wypisy, poświadczenia i odpisy.

O ile w razie opóźnień i zastępstwa mogą w tym względzie zachodzić wyjątki, określone jest w §§. 103 i 123. Jeżeli w takim razie inny notaryusz wystawia wypis lub poświadczenie, winien przytoczyć w niem otrzymane polecenie urzędowe.

§. 92. Z aktów notaryalnych wystawiają się wypisy i wierzytelne lub proste odpisy. Że dokument jest wypisem lub tylko odpisem powinno być uwidocznione napisem na czele tegoż.

§. 93. Wypisy z aktów notaryalnych, jeżeli w akcie co innego zastrzeżonem nie było, mogą być wystawione tylko dla stron interesowanych w sporządzeniu dokumentu i dla każdej tylko raz jeden.

Osobom tym może notaryusz wydawać ponowne wypisy tylko wtedy, jeżeli interesowani w akcie na to pozwolą, albo jeżeli osoba żądająca wypisu zwróci wystawiony dawniej

wypis z powodu niedokładności, lub udowodni, że wystawiony dla niej wypis został z powodu straty umorzonym, lub jeżeli notaryusz otrzyma w tym względzie polecenie sądowe.

Polecenie takie może być wydane tylko wtedy, jeżeli proszący o to dostatecznie udowodni, że potrzebuje ponownego wypisu i jeżeli oraz nie zachodzi żadna słuszna wątpliwość.

Prośbę podać należy do sądu pierwszej instancyi, w którego okręgu notaryusz ma siedzibę. Sąd zaś załatwia prośbę w drodze rezolucyi. W razie przyzwolenia należy zawiadomić o tem osoby w akcie interesowane. Przeciwko pozwoleniu nie ma odwołania.

§. 94. O pozwoleniu interesowanych na wydanie ponownego wypisu sporządzić trzeba akt notaryalny. W tym, jakoteż w innych wypadkach drugiego ustępu §. 93 trzeba w formule uwierzytelniającej wymienić wyraźnie powód ponownego wystawienia, dodając oraz czy jest duplikatem, tryplikatem, lub jeszcze dalszem ponownem wydaniem.

§. 95. Odpisy wierzytelne aktów notaryalnych, jeżeli przy wystawieniu ich co innego nie było zastrzeżonem, mogą być także wystawiane na jednostronne żądanie i ponownie osobom w własnem imieniu interesowanym, ich zastępcom prawnym, pełnomocnikom i następcom prawnym.

Toż samo rozumie się o udzielaniu prostych odpisów tymże osobom i dozwalaniu przejrzenia.

Trzecim osobom może być dozwolone przejrzenie, jakoteż branie prostych lub wierzytelnych odpisów tylko za przychyleniem się osób interesowanych, które same mogłyby zażądać przejrzenia lub odpisu, jakoteż i wtedy, gdy wykażą, że w tej sprawie są prawnie interesowane a zarazem gdy żadna wątpliwość nie stoi pozwoleniu na przeszkodzie. Jeżeli notaryusz z powodu takiej wątpliwości nie pozwoli przejrzenia lub wzięcia odpisu, strona może wnieść zażalenie do izby notaryalnej.

§. 96. Odpisy protokołów, rozporządzeń testamentowych, tudzież rozporządzeń testamentowych złożonych u notaryusza na piśmie, mogą być wierzytelne lub proste. Toż samo tyczy się rozporządzeń testamentowych względem których wystawiono akt notaryalny.

Dopóki jednak spadkodawca żyje, odpis można udzielić tylko jemu samemu, lub jego pełnomocnikowi, zaopatrzonemu w jego pełnomocnictwo urzędownie uwierzytelnione i do tej sprawy odnoszące się; po śmierci zaś spadkodawcy, dopiero wtedy, gdy ogłoszenie sądowe uskutecznionem zostanie.

Dzień ogłoszenia zanotować należy na wydanym odpisie.

§. 97. Poświadczenia tego rodzaju jak wymienione w §§. 81—89 winien notaryusz wydawać nawet ponownie i wszystkim tym osobom, które wykażą iż w tej sprawie są prawnie interesowane. Osobom tym należy wydawać także na żądanie wierzytelne odpisy protokołu, z powodu poświadczenia spisanego.

W razie odmówienia takowego poświadczenia lub odpisu można wnieść zażalenie do izby notaryalnej.

§. 98. Wypisy powinny być dosłownie zgodne z pierwopisem, i czytelne, bez miejsc próżnych a główne ich części mają być napisane bez skrócenia. Nic w nich nie może być przekreślonem lub skrobanem, wpisanem lub dopisanem na górze, zamieszczone jednak z należytemi formalnościami w pierwopisie zmiany, poprawki lub dodatki można bez wymieniania czem są, wpisać wprost tam, gdzie związek myśli miejsce im wskazuje.

Do osnowy aktu należy wciągnąć lub dołączyć także odpisy pełnomocnictw i innych załączników aktu w taki sposób, aby było niewątpliwem, że ogólna formuła uwierzytelnia-

jąca obejmuje także i te załączniki; jednakowoż należy wspomnieć o nich w formule uwierzytelniającej.

Jeżeli nie idzie o wygotowienie aktu notaryalnego któremu przysługuje moc wykonawcza (§. 3), załączniki mogą być na żądanie stron w wypisie pominięte. Że się to stało na żądanie strony, należy wspomnieć wyraźnie w formule uwierzytelniającej.

§. 99. Wszelki wypis powinien być przez notaryusza uwierzytelnionym. Formułę uwierzytelniającą umieścić należy na końcu wypisu. Ma ona zawierać potwierdzenie zgodności wypisu z pierwopisem w aktach notaryusza się znajdującym, wzmiankę dla kogo wypis jest przeznaczony i datę wypisu.

Notaryusz powinien go podpisać i wycisnąć na nim swoją pieczęć urzędową.

§ 100. Wypis wystawiony bez zachowania przepisów w tym oddziale zawartych nie ma mocy dokumentu publicznego.

§. 101. Wystawienie każdego wypisu, z wymienieniem osoby dla której był zrobiony i daty wystawienia, winien notaryusz zanotować na pierwopisie w jego aktach się znajdującym, albo w braku miejsca na arkuszu do niego przyszyć się mającym.

Jeżeli się wystawia wypis ponowny, należy przy pierwopisie zachować otrzymane polecenie sądowe lub wypis zwrócony, a na wypisie zwróconym należy nadto zanotować, że został zwrócony i utracił moc dokumentu publicznego.

§. 102. Jeżeli dokument notaryalny obejmuje kilka oddzielnych czynności prawniczych, można wystawić interesowanym zamiast zupełnego wypisu, wyciąg z dokumentu, tyczący się poszczególnych tych czynności prawniczych.

Że wypis jest tylko wyciągiem należy to w nim uwidocznić. Wyciągowi nie przysługuje wspomniona w §. 3 moc wykonawcza.

Przy wystawianiu wyciągów należy zachować zamieszczone w tym oddziale przepisy tak, jak przy wystawianiu wypisów.

Poświadczenie istnienia aktu notaryalnego ma notaryusz wystawiać tym, którzy są uprawnieni wziąść wierzytelny odpis tegoż.

§. 103. Notaryusz obowiązany jest wystawiać wypisy, wyciągi i odpisy nie większe nad trzy arkusze, niezwłocznie a najpóźniej w przeciągu trzech dni, jeżeli zaś są większej objętości, w czasie odpowiednim.

Zażalenia z powodu zwłoki należy wnosić do izby notaryalnej, która według okoliczności ma innego notaryusza wyznaczyć do załatwienia.

Oddział V.

Przyjmowanie dokumentów w zachowanie, tudzież pieniędzy i papierów publicznych dla wydania trzecim osobom, albo dla złożenia u władz.

§. 104. Notaryusze mają prawo przyjmować w zachowanie dokumenta wszelkiego rodzaju, między niemi także i weksle.

Pieniądze gotowe, obligi publiczne i inne w obiegu będące papiery publiczne ma prawo notaryusz przyjmować na mocy swego urzędu tylko w tymczasowe zachowanie, stósownie do postanowień §§. 107 do 109.

§. 105. Przy przyjmowaniu dokumentów notaryusz winien spisać protokół, w którym ma być wymienione miejsce i czas złożenia, imię i nazwisko, stan i miejsce zamieszkania oddawcy, opis złożonych dokumentów, tudzież, jeżeli powierzający chce, aby dokumenta były wydane innym osobom, nazwiska tychże osób. Protokół ma być podpisany przez stronę i notaryusza i zaopatrzony w jego pieczęć urzędową.

Jeżeli kto nadeszle notaryuszowi dokumenta listownie, natenczas list zastępuje miejsce protokołu.

Stronie wystawić należy poświadczenie odbioru.

§. 106. Wydając złożone u siebie dokumenta, winien notaryusz kazać odbierającemu potwierdzić sobie odbiór (§. 82. ustęp 2) na protokole, przy powierzaniu lub osobno teraz spisanym.

Jeżeli odbierający nie jest notaryuszowi osobiście znanym, natenczas winien przyzwać dwóch świadków dla stwierdzenia tożsamości, którzy mają także podpisać protokół.

Jeżeli potwierdzenie odbioru wystawione zostało w osobnym protokole, należy zanotować także na protokole przy powierzeniu spisanym, że dokument został wydany, a to z odwołaniem się do osobnego w tym względzie protokołu.

§. 107. Notaryusz wtedy tylko jest na mocy swego urzędu uprawnionym do przyjmowania pieniędzy gotowych, obligów publicznych i innych w obiegu będących papierów publicznych, gdy strona powierza mu takowe przy sposobności sporządzania jakiego dokumentu notaryalnego, dla wydania oznaczonemu odbiorcy, lub dla złożenia u władz.

Przyjmując takowe winien notaryusz sporządzić protokół, w którym ma być wymieniona liczba dziennika podawczego powszechnego i osobnego, miejsce i czas powierzenia, dokładne wyszczególnienie powierzonych kwot i papierów, nazwisko powierzającego i jego oświadczenie co do rozporządzenia temi pieniędzmi i papierami publicznemi.

W razie listownego nadesłania należy przyszyć list do protokołu spisać się mającego.

Powierzającemu należy wystawić poświadczenie odbioru. Przedmioty powierzone należy przechowywać w oddzielnych pakietach.

§. 108. Złożenie u sądu lub u innych władz winien notaryusz uskutecznić niezwłocznie.

Kwoty powierzone notaryuszowi dla wydania innej osobie, winien tenże wydać najpóźniej w przeciągu dni 14, jeżeli powierzający nie wyznaczył innego terminu. Gdyby notaryusz nie mógł tego uczynić w tym terminie, winien niezwłocznie po jego upływie albo odesłać powierzone przedmioty temu co je powierzył, lub też złożyć je w sądzie.

§. 109. Przy wydawaniu wskazanemu odbiorcy winien notaryusz postąpić sobie według przepisu §. 106 a poświadczenie odbioru, otrzymane w razie złożenia u władz, przyszyć do protokołu spisanego przy powierzaniu.

O uskutecznieniu wydania lub złożenia należy zawiadomić powierzającego.

Rozdział VI.

Postępowanie z aktami zachowywać się mającemi i prowadzenie wykazów.

§. 110. Akta, tak przez siebie sporządzone, jako też przez strony poruczone, lub przez izbę notaryalną do zachowania przekazane, winien notaryusz przechowywać troskliwie pod zamknięciem, w suchem i bezpiecznem miejscu swego pomieszkania lub kancelaryi, uporządkowane według liczb bieżących dziennika podawczego.

Dokument notaryalny sporządzony przez dwóch notaryuszów, ma być zachowany w pierwopisie u tego notaryusza, który przewodniczył rozprawie.

§. 111. Jak tylko notaryusz dowie się o śmierci osoby, względem rozporządzenia testamentowego której, sporządzał akt notaryalny, lub która przed nim, stósownie do §. 70 zdziałała rozporządzenie testamentowe ustnie lub na piśmie, winien, nie czekając zlecenia, przedłożyć sądowi swojej siedziby urzędowej, albo sądowi spadkowemu jeżeli się tam znajduje, pierwopis rozporządzenia testamentowego i protokołu, jeżeli w myśl §. 73 był sporządzony, celem ogłoszenia. W sądzie spisany będzie niezwłocznie w obecności notaryusza protokół o stanie pieczęci jeżeli były i o odpieczętowaniu.

Po dokonaniu ogłoszenia przedłożone pierwopisy będą notaryuszowi zwrócone, on zaś winien dostarczyć sądowi niezwłocznie ich wierzytelne odpisy.

Koszta sporządzenia odpisów ponosi spuścizna. Rozporządzenia testamentowe, otrzymane w myśl §. 104 tylko do zachowania, winien notaryusz wydać sądowi w pierwopisie za poświadczeniem odbioru.

Jeżeli sąd przedsiębiorący ogłoszenie nie jest sam sądem spadkowym, winien przesłać sądowi spadkowemu wierzytelny odpis lub pierwopis rozporządzenia testamentowego, w myśl §. 104 notaryuszowi tylko w zachowanie poruczonego, jakoteż protokół ogłoszenia.

§. 112. Notaryusz obowiązany jest prowadzić ogólny dziennik podawczy (repertoarz), w którym zapisywać ma w porządku chronologicznym wszelkie przedsiębrane czynności notaryalne.

Od zaciągania do dziennika wyjmują się tylko:

a) Protesty wekslowe i co do papierów kupieckich, dla których osobny dziennik (§. 89) prowadzić należy;

b) te poświadczenia, względem których ustawa niniejsza wyraźnie na to pozwala.

Dziennik podawczy, z paginami ponumerowanemi, o 25, 50 lub 100 arkuszach, podług żądania, otrzyma notaryusz na własny koszt z izby notaryalnej. Ostatni arkusz wydanego dziennika podpisuje prezes izby notaryalnej z wymienieniem ilości arkuszy i wyciśnięciem pieczęci urzędowej izby notaryalnej; tenże prowadzi rejestr ilości arkuszy i dat ich wydania. Notaryusz nie może używać innego dziennika, nowy zaś zaczyna dopiero wtedy, gdy stary jest całkiem zapisany i należycie podpisany (§. 115).

§. 113. Dziennik podawczy powinien zawierać następujące rybryki:

a) na liczbę bieżącą sprawy;

b) na datę aktu;

c) na imię i nazwisko, stan i miejsce zamieszkania stron;

d) na przedmiot ugody lub sprawy z wymienieniem wartości jeżeli w dokumencie jest oznaczona, i stemplu do dokumentu użytego;

e) na wymienienie należytości żądanej przez notaryusza;

f) na wszelkie możliwe uwagi.

§. 114. Dziennik podawczy należy prowadzić wyraźnie, bez skrobania i tak, aby pomiędzy jedną liczba dziennika a drugą nie zostawało próżnego miejsca na cały wiersz.

Notaryusz powinien każdą stronę dziennika gdy będzie całkiem zapełniona, podpisać, a na pierwszej i ostatniej stronie wycisnąć swoją pieczęć urzędową.

§. 115. W przeciągu pierwszych dziesięciu dni każdego ćwierćrocza kalendarzowego winien notaryusz przedłożyć prezesowi izby notaryalnej dokładny, przez siebie uwierzytelniony odpis dziennika podawczego, a nawet i sam dziennik gdy jest całkiem zapisany.

Prezes winien go sprawdzić, postrzeżonym niedokładnościom sam ile możności zaradzić, lub przyczynić stósowne wnioski do izby notaryalnej. Pierwopis dziennika podawczego powinien niezwłocznie zwrócić, zawidymowawszy go i podpisawszy na końcu, jeżeli jest całkiem zapełniony.

§. 116. Oprócz ogólnego dziennika podawczego każdy notaryusz ma jeszcze prowadzić następujące książki:

a) wykaz alfabetyczny wszystkich stron, których sprawy są zapisane w dzienniku podawczym, z przydaniem wszystkich liczb pod któremi interesa tych stron są zapisane w dzienniku;

b) osobny wykaz abecadłowy wszystkich stron, dla których sporządził, lub od których wziął w zachowanie rozporządzenie testamentowe, podobnież z przydatkiem odnośnych liczb dziennika. Jeżeli osoba umrze, albo odwoła rozporządzenie testamentowe, lub też je odbierze, należy uwidocznić to w wykazie;

c) wykaz przyjętych sum w pieniądzach i papierach publicznych (§§. 107 do 109) z przydatkiem odnośnej liczby dziennika podawczego, tudzież nazwiska osoby powierzającej i przeznaczonego odbiorcy;

d) rejestr protestów (§. 89);

e) z gazet kraju koronnego sporządzony wykaz wszystkich tych osób, które w tym kraju koronnym z powodu szaleństwa lub niedołężności umysłowej, albo z powodu rozrzutności oddane zostały w kuratelę, nad któremi władzę ojcowską lub opiekuńczą przedłużono po za wiek pełnoletności, i do których majątku ogłoszono konkurs.

Wykaz ten ma być zawsze przybity w kancelaryi a po śmierci lub wystąpieniu notaryusza oddany jego następcy w tej samej siedzibie.

Rozdział VII.

Kandydaci notaryalni i zastępcy notaryuszów.

§. 117. Każdy notaryusz może przyjmować do swojej kancelaryi pomocników i kształcić ich do zawodu notaryalnego pod własnym kierunkiem i nadzorem.

Jako kandydaci notaryalni będą uważani ci pomocnicy tylko wtedy, jeżeli jako tacy są wciągnięci w listę, którą prowadzi się w izbie notaryalnej.

Notaryusz winien niezwłocznie donieść izbie notaryalnej o ich wstąpieniu do jego kancelaryi, jakoteż o wystąpieniu i przerwie praktyki, dla wpisania w listę.

Pełnienie obowiązków u notaryusza tytułem praktyki notaryalnej liczyć się będzie dopiero od dnia, w którym do izby notaryalnej nadejdzie doniesienie o wstąpieniu.

Notaryusz jest za to odpowiedzialnym że kandytat rzeczywiście w jego kancelaryi przepędził czas praktyki przez niego potwierdzony.

§. 118. Izba notaryalna prowadzi wykaz wszystkich kandydatów notaryalnych swego okręgu.

W wykazie tym zapisywać należy dzień wstąpienia do praktyki i wystąpienia z tejże, notaryusza u którego praktyka była odbytą, rezultat złożonego egzaminu i wszelkie inne okoliczności, które mogą mieć wpływ przy promowaniu kandydata na posadę notaryalną.

Ten tylko może być wpisanym jako kandydat notaryalny, kto się przy zapisaniu wykaże, iż złożył z dobrym skutkiem przynajmniej dwa egzamina rządowe teoretyczne, między temi sędziowski, lub że uzyskał stopień doktora praw.

Praktyka u notaryusza musi być wyłączną; kandydatowi nie wolno odbywać jednocześnie praktyki adwokackiej lub sądowej lub zostawać w służbie rządowej lub prywatnej, przeszkadzającej wyłączności praktyki notaryalnej.

Izba a w szczególności jej prezes ma czuwać nad tem, aby kandydaci notaryalni odbywali rzeczywiście praktykę u notaryusza w sposób prawem przepisany.

Świadectwa odbytej praktyki wystawia notaryusz, poczem izba notaryalna potwierdza je, w każdym razie po poprzedniczem sprawdzeniu okoliczności.

§. 119. Jeżeli z powodu urlopu, choroby, nieobecności, zawieszenia, oddalenia od urzędu, śmierci lub wystąpienia notaryusza albo z innych powodów jest potrzebnem zastępstwo tegoż, natenczas sąd pierwszej instancyi, w siedzibie izby notaryalnej istniejący, postanowi na wniosek tejże zastępcę.

Zastępcą może być postanowiony tylko notaryusz tego samego okręgu sądowego do którego należy posada opróżniona, albo kandydat notaryalny posiadający wszystkie przymioty potrzebne do uzyskania posady notaryalnej. W razie urlopu lub choroby sam notaryusz mający być zastępowanym winien zaproponować odpowiedniego zastępcę, w innych wypadkach czyni to izba notaryalna.

§. 120. W wypadkach naglących, sąd pierwszej instancyi, do którego okręgu należy posada opróżniona, może sam postanowić tymczasowego zastępcę, nie czekając na propozycyą lub wniosek izby notaryalnej. Zarazem winien tenże w celu postanowienia zastępcy według przepisu §. 119 uczynić doniesienie do izby notaryalnej i do sądu w jej siedzibie istniejącego.

§. 121. Jeżeli zastępcą notaryusza zawieszonego w urzędowaniu postanowiony jest kandydat notaryalny, winien sam złożyć kaucyę. Wyjąwszy ten wypadek, kandydat notaryalny postanowiony zastępcą, wtedy tylko winien złożyć kaucyą prawem przepisaną, jeżeli notaryusz, którego miejsce zastępuje, nie oświadczy wyraźnie, że chce swoją kaucyą ręczyć za urzędowanie zastępcy. O takiem oświadczeniu notaryusza winna izba notaryalna zawiadomić prokuratora państwa w swojej siedzibie.

§. 122. Kandydat zastępcą postanowiony winien przed objęciem swego urzędu złożyć w sądzie piewszej instancyi, który go postanowił, przysięgę jako zastępca notaryusza, jeżeli już dawniej nie składał przysięgi w przymiocie zastępcy. Winien także przedłożyć temu sądowi potrzebną ilość egzemplarzy swego podpisu.

Sąd wyznacza dzień, w którym notaryusz ma objąć swój urząd i zawiadamia o tymże dniu władze w §. 16 wskazane, a jeżeli zastępcą zamianowany został kandydat notaryalny, udziela im jednocześnie po jednym egzemplarzu przedłożonego podpisu. Zastępcy należy wystawić nominacyą.

§. 123. Zastępca winien w miejscu notaryusza załatwiać wszystkie czynności tegoż prowadzić dalej jego dziennik podawczy i wykazy.

Dokumenta notaryalne podpisuje nadmieniając o swoim przymiocie jako zastępca i odwołując się do swojej nominacyi.

Jeżeli sam nie jest nataryuszem, będzie używać pieczęci urzędowej notaryusza, którego miejsce zastępuje.

Przepisy tyczące się notaryuszów, stosują się i do niego, w szczególności pod względem nadzoru i karności porządkowej uważany będzie tak samo jak notaryusz.

Dopóki trwa zastępstwo, notaryuszowi zastępującemu nie wolno wykonywać czynności notaryalnych na własną rękę.

Rozdział VIII.

Kolegia notaryalne i izba notaryalna.

§. 124. Notaryusze mający siedzibę w okręgu sądu pierwszej instancyi, składają kolegium notaryalne.

§. 125. W okręgu każdego sądu pierwszej instancyi, dla którego jest systemizowanych najmniej 15 posad notaryalnych, należy utworzyć z kolegium notaryalnego izbę notaryalną.

Siedziba urzędowa izby powinna się znajdować w siedzibie sądu.

W okręgach sądów, dla których izba notaryalna nie może być utworzona, sąd ma załatwiać czynności mocą tej ustawy izbie notaryalnej poruczone.

Objęcie tych czynności ma być rozporządzeniem ministra sprawiedliwości poruczone sądowi pierwszej instancyi i wtedy, gdy dla okręgu sądu zostanie wprawdzie utworzona izba notaryalna, lecz obsadzenie posad członków izby okaże się niewykonalnem.

§. 126. Kolegium notaryuszów okręgu sądowego, w którym systemizowanych posad notaryalnych jest mniej niż 15, może być połączone z kolegium notaryalnem jednego lub kilku sąsiednich okręgów sądowych w tym samym okręgu sądu krajowego wyższego w jedno wspólne kolegium notaryalne, w celu utworzenia wspólnej izby notaryalnej.

Połączenie takie zarządza minister sprawiedliwości po zniesieniu się z kolegiami notaryalnemi połączyć się mającemi, a jeżeli dla jednego z nich istnieje już izba notaryalna, po zniesieniu się także z tąż izbą. On wspólnej izbie wyznacza siedzibę urzędową.

Minister sprawiedliwości nie może zabronić takowego połączenia, jakoteż połączenia kolegiów notaryalnych, z których każde liczy 15 lub więcej posad notaryalnych, jeżeli interesowane kolegia notaryalne zaproponują zgodnie takie połączenie.

Zmiany w składach, stósownie do powyższych ustępów przedsięwziąść się mające, mogą być wykonane tylko po zniesieniu się z izbami notaryalnemi.

§. 127. Izba notaryalna składa się z prezesa i czterech członków, jeżeli do kolegium notaryalnego wchodzi dwudziestu pięciu notaryuszów lub mniej a z sześciu członków, jeżeli kolegium notaryalne obejmuje większą ilość notaryuszów. Izba notaryalna w Wiedniu składa się z prezesa i ośmiu członków.

Prezes izby prezyduje także w kolegium notaryalnem.

§. 128. Prezesa i członków izby wybierają notaryusze do kolegium notaryalnego należący, z pomiędzy siebie, w głosowaniu tajnem kartkami, na lat trzy; po upływie tego czasu są oni znowu wybieralnymi.

Prezes i przynajmniej połowa członków powinni mieć siedzibę urzędową w siedzibie izby lub w jej najbliższej okolicy.

W miarę tego, czy izba składa się z czterech, sześciu lub ośmiu członków, wybrać należy dwóch, trzech albo czterech zastępców, do zastępowania członków izby lub prezesa w razie nieobecności.

§. 129. Wybór prezesa, członków i zastępców odbywa się w dniu przez izbę notaryalną wyznaczonym, na zgromadzeniu kolegium notaryuszów całego okręgu izby, bezwzględną większością głosów.

Notaryusze mający siedzibę po za obrębem siedziby izby, mogą także kartki obiorcze do prezesa izby nadesłać. Kartki te, aby były ważnemi, powinny być podpisane przez notaryusza i opatrzone w jego pieczęć urzędową.

Jeżeli przy pierwszym wyborze nie będzie potrzebnej większości głosów na wszystkie obsadzić się mające posady, natenczas na posady nieobsadzone potrzeba rozpisać ponowny wybór. Jeżeli zaś i przy drugim wyborze nie będzie bezwzględnej większości głosów, należy zarządzić ściślejszy wybór pomiędzy tymi, którzy przy drugim wyborze otrzymali względnie najwięcej głosów. Ilość osób, między którymi zarządza się wybór ściślejszy, jest zawsze dwa razy większą niż ilość mających być wybranemi.

Każdy głos, dany w takim razie osobie nie przypuszczonej do ściślejszego wyboru, jest nieważny.

W razie równości głosów rozstrzega los.

Jeżeli idzie o wybory do izby nowo utworzonej, rozpisanie takich wyborów i kierowanie niemi należy do prezesa sądu pierwszej instancyi w siedzibie izby.

§. 130. Jeżeli członek izby stale z niej wystąpi, zastępca wchodzi jako członek na cały pozostały czas urzędowania pierwszego. Jeżeli prezes nie może urzędować, izba wybiera zastępcę na czas trwania przeszkody. Wybór ten rozpisuje i sprawy naglące, w tym czasie zdarzające się, załatwia najstarszy członek izby.

§. 131. Żaden notaryusz nie może odmówić przyjęcia wyboru na prezesa, członka lub zastępcę, jeżeli upłynęły trzy lata od jego wystąpienia z izby. Izba jednak może go uwolnić dla ważnych powodów, jeżeli o to prosi.

§. 132. Jeżeli w myśl postanowienia §. 125 czynności należące do izby notaryalnej załatwia sąd, będzie w nim stale ustanowiona rada do kierowania temi czynnościami, a

odnośne sprawy będą brane pod obradę i rozstrzygane na posiedzeniach czterech członków głosujących pod przewodnictwem radcy, któremu kierowanie czynnościami jest poruczone.

O ile to jest możebnem, dwie z wspomnionych wyżej posad członków głosujących mają być obsadzone na zarządzenie ministra sprawiedliwości notaryuszami okręgu sądowego, mającemi siedzibę w siedzibie sądu lub jego najbliższej okolicy a którzy mają być wybrani przez kolegium notaryalne w taki sam sposób jak członkowie izby.

Radca któremu jest poruczonem kierowanie czynnościami izby, ma także prezydować w kolegium notaryalnem.

Jeżeli w okręgu sądu nie ma systemizowanych posad notaryalnych przynajmniej sześć, natenczas zakres działania kolegium notaryalnego przechodzi także do sądu a odnośne czynności mają być załatwiane w taki sam sposób, jak czynności izby.

§. 133. Jest obowiązkiem tak kolegium notaryalnego jak i izby notaryalnej przestrzegać honoru i godności stanu i reprezentować jego interesa.

§. 134. Do zakresu działania kolegium notaryalnego należy:

1. Wybór prezesa, członków izby i zastępców tych ostatnich;

2. zdawanie sprawy o stanie wymiaru sprawiedliwości, stawianie wniosków mających na celu uchylenie postrzeżonych wadliwości i wypracowywanie projektów ustaw;

3. czynienie wniosków i dawanie opinii w sprawie połączenia kolegiów notaryalnych, jakoteż propozycyi tyczących się organizmu notaryatu w ogólności;

4. ustanawianie proponowanego przez izbę rozkładu i sprawdzanie rachunków izby;

5. ustanawianie dla siebie porządku czynności, który ma być przedłożonym ministrowi sprawiedliwości do zatwierdzenia.

§. 135. Izbie notaryalnej przydzielają się następujące sprawy:

a) Nadzór nad postępowaniem i urzędowaniem notaryuszów i nad kandydatami notaryalnymi swego okręgu, tudzież prowadzenie wykazów tyczących się tychże;

b) wykonywanie karności nad notaryuszami i kandydatami notaryalnemi jako sąd honorowy;

c) pośrednicznie w razie nieporozumień i sporów pomiędzy notaryuszami swego okręgu pod względem wykonywania urzędu.

Notaryusze przed wstąpieniem na drogę skargi winni prosić izby o pośrednictwo;

d) pośredniczenie w razie nieporozumień lub sporów pomiędzy notaryuszami swego okręgu a stronami we względzie urzędowania lub o należytości żądane przez notaryusza;

e) rozstrzyganie skarg wniesionych do niej w wypadkach ustawą niniejszą wskazanych;

f) potwierdzanie zaświadczeń praktyki odbywanej przez kandydatów notaryalnych;

g) czynienie wniosków i dawanie opinii w kwestyach prawodawczych, jako też tyczących się zmian w organizmie notaryatu, wyznaczenia okręgu lub siedziby izb, zmniejszenia lub pomnożenia posad notaryalnych, przeniesienia siedzib urzędowych notaryuszów, zmian w taryfie należytości itp.;

h) współudział w obsadzaniu posad notaryalnych, tudzież przy składaniu i wydawaniu kaucyi;

i) załatwianie spraw ekonomicznych i ustanawianie porządku czynności, ministrowi sprawiedliwości do zatwierdzenia przedkładać się mającego;

k) zwoływanie kolegium notaryalnego.

§. 136. Izba notaryalna winna prowadzić wykaz wszystkich notaryuszów swego okręgu. W wykazie tym ma być zapisany dzień złożenia przysięgi i objęcia urzędu przez notaryusza, kaucya przez niego złożona, każda nagana dana notaryuszowi przez izbę, lub kara przez sąd wymierzona i dzień w którym jego działalność urzędowa skończyła się, tudzież wzmianka co względem jego aktów rozporządzono.

§. 137. Notaryusz chcący na dłużej niż ośm dni oddalić się ze swojej siedziby urzędowej dla przedsięwzięcia czynności urzędowych w innem miejscu swego okręgu notaryalnego, winien postarać się o pozwolenie izby notaryalnej.

Jeżeli zaś oddala się nie w sprawach urzędowych, a nieobecność ma potrwać dłużej niż trzy dni, winien wyrobić sobie urlop, który mu w przeciągu jednego roku na czas do sześciu tygodni może udzielić izba notaryalna, na czas trzech miesięcy sąd krajowy wyższy, na dłuższy czas, minister sprawiedliwości.

Prezes izby notaryalnej winien wezwać do powrotu notaryuszów, którzyby wbrew tym przepisom oddalili się ze swojej siedziby urzędowej.

O udzieleniu każdego urlopu należy zawiadomić prokuratora państwa w siedzibie izby notaryalnej i sąd pierwszej instancyi, w którego okręgu notaryusz ma siedzibę urzędową.

§. 138. Izba zgromadza się zwyczajnie najmniej raz w każdym miesiącu i nadto w razie potrzeby, na wezwanie prezesa.

Do uchwał względem wymierzenia kary porządkowej, tudzież względem wniosków i opinii w sprawach prawodawczych potrzebną jest obecność najmniej czterech, w Wiedniu najmniej sześciu członków głosujących prócz prezesa, we wszystkich innych wypadkach najmniej dwóch, w Wiedniu najmniej czterech członków prócz prezesa.

Prezydujący ma podobnież głos stanowczy; w razie równości głosów, rozstrzyga jego głos.

§. 139. Członek izby notaryalnej lub zastępca nie może brać udziału w uchwale, jeżeli przedmiot tyczy się tego samego członka lub zastępcy, albo osoby, która zostaje z nim w stósunku wspomnionym w §. 33, uchwała bowiem taka była by nieważna.

Członek któremu taka przeszkoda stoi na zawadzie, obowiązany jest donieść o tem przewodniczącemu we właściwym czasie.

§. 140. Prezes izby winien tak jak ta nadzorować postępowanie notaryuszów. W naglących wypadkach w imieniu izby rewidować kancelarye notaryuszów swego okręgu (§. 134), przygotowywać pośredniczące działanie izby w wypadkach lit. *c)* i *d)* §. 135 a względnie sam wykonać; potwierdzać świadectwa praktyki i rozstrzygać skargi stron przeciwko notaryuszom o odmówienie lub opóźnienie czynności urzędowej (§§. 35 i 103), w ostatnim wypadku wydać potrzebne polecenie innemu notaryuszowi.

§. 141. Przeciwko uchwałom lub rozporządzeniom izby albo prezesa, o ile ta ustawa co innego nie postanawia, można wnieść skargę do sądu krajowego wyższego w przeciągu 14 dni od dnia doręczenia.

Skargę podać należy przez izbę notaryalną.

Jeżeli decyzye nie są zgodne, można przeciwko decyzyi sądu krajowego wyższego odwołać się do sądu najwyższego i kasacyjnego.

§. 142. Prezes sądu pierwszej instancyi w siedzibie izby, tudzież tamtejszy prokurator państwa, mają prawo przeglądać protokoły i akta izby dla przekonania się czy ta urzęduje podług ustaw, a nawet żądać w tym celu odpisów i wyciągów.

Członkowie izby lub zastępcy, którzy obowiązki swoje jako tacy zaniedbują, mogą być wykluczeni z izby. Wykluczenie jednak może nastąpić tylko na mocy wyroku sądu porządkowo karnego po przeprowadzeniu postępowania stósownie do §§. 159—163.

Prawo rozwiązania izby ma minister sprawiedliwości.

Rodział IX.

Archiwa notaryalne.

§. 143. Archiwa notaryalne przeznaczone są do tego, aby w nich stale zachowywać akta i pieczęcie notaryuszów którzy wystąpili z urzędu lub pomarli.

Miejsca w których, i okręgi, dla których archiwa notaryalne mają być założone, wyznacza, tudzież organizacyę ich przepisuje minister sprawiedliwości w drodze rozporządzenia, odpowiednio potrzebie i po zniesieniu się z interesowanemi izbami notaryalnemi.

§. 144. Przy każdem archiwie notaryalnem będzie ustanowiony dyrektor a w miarę potrzeby i adjunkt, który w razie nieobecności dyrektora ma także pełnić jego czynności.

Jeżeli nie ma adjunkta, natenczas prezes sądu pierwszej instancyi wyznacza zastępcę dyrektora na czas przeszkody.

Czynności kancelaryjne załatwia sekretarz. W miarę potrzeby mogą także być przydzieleni pisarze archiwalni i słudzy.

Prawo mianowania dyrektora i adjunkta służy ministrowi, a mianowania innych urzędników i sług, sądowi krajowemu wyższemu.

Płace urzędników i sług archiwu, koszta odebrania i zachowywania aktów i wszelkie inne wydatki, z zawiadywaniem czynności archiwalnych połączone, pokrywane będą z kasy państwa.

§. 145. Dyrektorami i adjunktami mają być mianowani ile możności zasłużeni notaryusze, którzy jednak po objęciu tych posad nie mogą już wykonywać czynności notaryalnych.

W celu obsadzenia tych posad rozpisuje konkurs izba notaryalna, w której okręgu archiwum się znajduje, i czyni przedstawienie do sądu krajowego wyższego, który je wraz ze swoją opinią przedkłada ministrowi sprawiedliwości.

W celu obsadzenia innych posad izba notaryalna winna uczynić przedstawienie do sądu krajowego wyższego.

§. 146. Po śmierci, oddaleniu lub przeniesieniu notaryusza w inne miejsce, akta u niego w depozycie się znajdujące, dziennik podawczy i wykazy, tudzież jego pieczęć

urzędowa mają być oddane za pośrednictwem izby notaryalnej do archiwum notaryalnego jego okręgu. Jeżeli zachodzi nagląca potrzeba jakich środków pod względem tych aktów, natenczas najbliższy sąd powiatowy ma zająć się tymczasowem ich przechowaniem.

W razie przeniesienia z jednego miejsca w drugie, położone w okręgu tego samego archiwu notaryalnego, sąd pierwszej instancyi może notaryuszowi pozwolić, z powodów szczególnie godnych uwzględnienia i po zniesieniu się z izbą notaryalną jego dotychczasowej siedziby urzędowej, zabrać akta ze sobą do nowej siedziby. Pozwolenie takie, jakoteż oddanie aktów do archiwu, należy za każdym razem podać do wiadomości powszechnej.

§. 147. Do odebrania aktów izba notaryalna wydeleguje jednego z członków, który winien zbadać dokładnie zupełność aktów, dziennik podawczy i wykazy, spisać w tym względzie protokół i przedłożyć go izbie notaryalnej wraz z aktami. Izba ma złożyć akta w archiwum notaryalnem zarządziwszy poprzednio co potrzeba dla uzupełnienia ubytku jeżeli był odkryty.

Jeżeli będą znalezione pieniędze lub papiery publiczne, poruczone notaryuszowi w myśl §§. 107 do 109, należy spisać je dokładnie z wymienieniem rodzaju depozytu opisem pakietów, i bezzwłocznie złożyć w sądzie.

§. 148. Jeżeli brakuje jakich aktów, izba notaryalna poleci obowiązanemu do ich oddania notaryuszowi, a jeźli umarł, zastępcy jego spadku, aby akta których niedostaje natychmiast, albo w razie potrzeby w terminie według okoliczności wyznaczyć się mającym, przedłożył. Jeżeli akt nie będzie przedłożony, należy uwiadomić o tem interesowanych albo osobiście, albo, jeżeli to nie jest możebnem, przez ogłoszenie odkrytych braków, aby mogli strzedz swoich praw.

Jeżeli interesowany posiada wypis zginionego pierwopisu, lub jeżeli takowy znajduje się u której władzy lub u innego notaryusza w zachowaniu, izba notaryalna winna go zażądać, sporządzić z niego, jeżeli żadna wątpliwość nie zachodzi, odpis przez izbę i dyrektora archiwu uwierzytelnić się mający i zachować go dla uzupełnienia aktów notaryalnych, jakoteż dla wystawiania ponownych wypisów. Wypis zażądany należy zwrócić.

Jeżeli dziennik podawczy lub który z wykazów jest wadliwym, należy postarać się o uzupełnienie ile możności.

Uzupełnienie aktów i sposób w jaki to uczyniono trzeba opisać protokolarnie i protokół ten wraz z dokumentami tyczącemi się uzupełnienia dołączyć do aktów.

Koszta uzupełnienia powinien w każdym razie ponieść notaryusz do oddania aktów obowiązany, lub takowe ciężą na jego spadku.

§. 149. Tylko dyrektor archiwu ma prawo wystawiania z aktów, w archiwie notaryalnem się znajdujących, wypisów, wyciągów, odpisów lub świadectw, i pozwolenia na ich przejrzenie, lub zwracania dokumentu wziętego przez notaryusza w zachowanie a znajdującego się w aktach.

Dokumenta notaryalne udzielone z archiwu uwierzytelnia dyrektor archiwu i wyciska na nich pieczęć archiwalną.

W czynnościach urzędowych tego rodzaju, dyrektor archiwum postępować ma w duchu przepisów, jakie w tym względzie obowiązują notaryuszów.

Taksy archiwalne będą pobierane według taryfy przepisanej dla notaryuszów i mają być składane do skarbu państwa.

§. 150. Gdyby dyrektor archiwu nie uznał za odpowiednie uczynić zadość żądaniu strony, domagającej się aby jej wydano wypis, wyciąg, świadectwo, odpis z aktów, aby jej

pozwolono takowe przejrzeć albo zwrócono rozporządzenie testamentowe lub dokument do zachowania poruczony, winien na żądanie dać stronie natychmiast na piśmie powody odmowy.

Jeżeli strona poczytuje się uciążoną przez odmowę lub wymiar należytości, może wnieść zażalenie do sądu pierwszej instancyi, znajdującego się w siedzibie archiwu notaryalnego, który o tem rozstrzygnie z zastrzeżeniem dla strony odwołania się do sądu krajowego wyższego.

Zmiana decyzyi dyrektora archiwum może nastąpić tylko po zniesieniu się z nim.

§. 151. Do czego §. 111 obowiązuje notaryusza w razie śmierci osoby, której rozporządzenie testamentowe znajduje się w jego rękach, toż samo zachowywać powinno archiwum pod względem rozporządzeń testamentowych, u niego się znajdujących.

§. 152. W tych okręgach sądów pierwszej instancyi, dla których nie będzie ustanowione archiwum notaryalne, sądy te mają załatwiać sprawy należące do urzędników archiwalnych. W tym celu prezes sądu winien poruczyć jednemu z radców sądu czynności dyrektora archiwum.

Rozdział X.

Nadzór nad notaryuszami i sposób karcenia w drodze porządkowej.

§. 153. Najwyższy nadzór nad stósunkami notaryatu należy do ministra sprawiedliwości, nadzorowanie zaś urzędowania notaryuszów i izb notaryalnych do prezesów sądów pierwszej i drugiej instancyi.

Do nadzorowania notaryuszów pod względem działania urzędowego i odpowiedniego stanowi zachowania się, powołane są w pierwszym rzędzie izby notaryalne.

§. 154. Izba notaryalna jest obowiązana wysyłać od czasu do czasu delegata do przejrzenia aktów notaryuszów swego okręgu, dla przekonania czy bieg czynności odbywa się u nich w sposób należyty.

Z powodu małych niedokładności, które tym lub innym sposobem dojdą do jej wiadomości, winna udzielić notaryuszom stósowne przypomnienie; o ważniejszych jednak, w każdym razie po poprzedniczem zniesieniu się z notaryuszem, winna zrobić doniesienie do sądu krajowego wyższego.

Prezesi sądów krajowych wyższych i sądów pierwszej instancyi w siedzibie izb mają czuwać nad tem, aby izba notaryalna nie zaniedbywała częstszego przeglądania aktów u notaryuszów swego okręgu.

Prezes sądu pierwszej instancyi w siedzibie izby ma od czasu do czasu rewidować kancelaryę izby i archiwu i stósownie do rezultatu rewizyi zarządzić co należy.

Tenże prezes ma także prawo, w razie uzasadnionych wątpliwości co do przestrzegania przepisów ze strony jednego z notaryuszów w okręgu izby, zrewidować osobiście jego akta, lub wydelegować do tego celu jednego z sędziów, zawiadomiając jednocześnie o tem prezesa izby notaryalnej i stósownie do rezultatu rewizyi wydać potrzebne rozporządzenia. O rezultacie rewizyi należy zawiadomić izbę notaryalną.

Jeżeli przy rewizyi aktów notaryusza lub archiwum będzie odkryty jaki ubytek, należy w celu uzupełnienia zarządzić przepisane postępowanie (§. 147 i nast.).

§. 155. Jeżeli postępowanie notaryusza uwłacza honorowi lub godności powołania, izba winna użyć kar porządkowych.

Karami porządkowemi są: przypomnienie obowiązków stanu i skarcenie pisemne.

Przeciwko takiemu rozporządzeniu nie ma odwołania. O wymierzaniu każdej kary porządkowej należy zawiadomić prokuratora państwa w siedzibie izby.

W podobny sposób mogą także być udzielone napomnienia i skarcenia kandydatom notaryalnym.

§. 156. Jeżeli czynności izby notaryalnej załatwia sąd pierwszej instancyi, napomnienia i skarcenia, jako kary porządkowe na notaryuszów i kandydatów notaryalnych, mogą być orzekane stósownie do przepisu powyższego paragrafu na zgromadzeniu utworzonem w myśl §. 132.

Przeciwko skarceniu wymierzonemu przez sąd, wolno notaryuszowi odwołać się do sądu krajowego wyższego.

§. 157. Jeżeli notaryusz uchybi jednemu z obowiązków, które ustawa niniejsza wkłada na niego, albo postępowaniem swojem naraża godność lub honor stanu, należy zarządzić przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne i wymierzyć karę dyscyplinarną.

Każda władza, która przy wykonywaniu swego urzędu powezmie wiadomość o przewinieniu dyscyplinarnem notaryusza, obowiązana jest zawiadomić o tem izbę notaryalną, prokuratora państwa lub sąd pierwszej instancyi w siedzibie izby notaryalnej. Strony są także uprawnione zrobić doniesienie.

§. 158. Kary dyscyplinarne są następujące:

a) napomnienie pisemne;

b) kara pieniężna do pięciuset złotych;

c) zawieszenie w urzędzie na przeciąg najwięcej jednego roku;

d) oddalenie od urzędu.

Przez zawieszenie w urzędzie zabrania się także notaryuszowi wykonywania na mocy powołania czynności wymienionych w §. 5.

Na kandydatów notaryalnych zamianowanych zastępcami notaryuszów, jeżeli się dopuszczą przewinienia dyscyplinarnego, mogą być zawyrokowane kary wymienione pod *a)* i *b)*, tudzież kara odebrania zastępstwa, ta ostatnia z takim skutkiem, że kandydat musi od zastępstwa odstąpić i w przeciągu roku nie może objąć zastępstwa.

Kara pieniężna może być wymierzona jednocześnie z karą zawieszenia, względnie z karą odebrania zastępstwa.

§. 159. Karę wymierza sąd dyscyplinarny według wielkości uchybienia obowiązkom i wielkości zrządzonej lub zagrażającej szkody. Sąd winien mieć na względzie w szczególności rozmyślność, stopień zaniedbania, wpływ, jaki uchybienie obowiązkom może wywrzeć na moc sporządzonych dokumentów notaryalnych i wiarygodność notaryusza w przyszłości, tudzież na okoliczność, czy notaryusz był już bezskutecznie karany lżejszemi karami.

W szczególności sąd dyscyplinarny nie może zawyrokować lżejszej kary niż grzywna w kwocie 25 złotych wtedy, gdy przewinienie dyscyplinarne polega na uchybieniu jednemu

z tych przepisów ustawy niniejszej, od zachowania których zależy moc dokumentu notaryalnego jako dokumentu publicznego, lub gdy notaryusz potwierdzi w dokumencie notaryalnym, iż jakiś akt odbył się w jego obecności, chociaż w jego obecności miejsca nie miał.

Jeżeli notaryusz policzy sobie wyższe należytości niż są przepisane taryfą, i nie może usprawiedliwić się uniewinniającą pomyłką, kara nie może być lżejszą niż poczworna kwota naddatku, a w razie powtórnym nie może być mniejsza niż ośm razy wzięty naddatek.

§. 160. Kary dyscyplinarne orzeka sąd krajowy wyższy, w którego okręgu notaryusz obwiniony ma siedzibę, po przeprowadzeniu postępowania w myśl tej ustawy i po wysłuchaniu nadprokuratora państwa.

§. 161. Co się tyczy składu senatu dyscyplinarnego i postępowania dyscyplinarnego, należy postępować w duchu przepisów zawartych w ustawie z dnia 21 maja 1868, Dz. u. p. Nr. 46 o postępowaniu dyscyplinarnem z urzędnikami sądowymi a mianowicie w §§. 9—26 i 39—41 tyczących się postępowania w pierwszej i drugiej instancyi, o ile następne paragrafy nie zawierają szczególnych postanowień.

§. 162. Za przyzwoleniem nadprokuratora państwa sąd dyscyplinarny może bez poprzedniego przesłuchania obwinionego i bez powzięcia osobnej uchwały opiewającej na zarządzenie śledztwa dyscyplinarnego, przystąpić natychmiast do zarządzenia ustnej rozprawy, i bezpośredniego wezwania obwinionego notaryusza na tę rozprawę.

Notaryuszowi nie przysługuje prawo odwołania się od tego zarządzenia.

§. 163. O każdej uchwale na zarządzenie śledztwa dyscyplinarnego i o każdym wyroku dyscyplinarnym, czy to uniewinniającym, czy skazującym, należy zawiadomić izbę notaryalną jak tylko nabędzie prawomocności.

Jeżeli wyrok opiewa na zawieszenie lub oddalenie od urzędu, ma być ogłoszonym także w urzędowej gazecie krajowej i sądy w §. 16 wymienione mają być o nim zawiadomione.

O oddaleniu od urzędu należy nadto zawiadomić ministra sprawiedliwości.

Wykonanie wymierzonej kary i nadzór nad wykonaniem jest obowiązkiem sądu pierwszej instancyi w którego okręgu znajduje się siedziba notaryusza.

Kara zawieszania lub oddalenia od urzędu jest skuteczną od tego dnia, w którym notaryuszowi doręczonem zostało rozporządzenie o jej wykonaniu lub wyrok nie podlegający dalszemu odwołaniu.

Sąd mający polecenie wykonania, winien odebrać od notaryusza pieczęć urzędową, bezpośrednio lub za pośrednictwem sędziego i oddać ją izbie notaryalnej do zachowania (§. 42).

§. 164. Po trzech latach nienagannego zachowania się notaryusz może prosić o wymazanie wszelkiej kary porządkowej, w wykazie notaryuszów zapisanej, lub zaciągniętego tamże upomnienia pisemnego. Orzeczenie w tym względzie należy do izby notaryalnej a względnie do sądu dyscyplinarnego.

§. 165. Sąd dyscyplinarny zarządza zawieszenie w urzędzie jako środek tymczasowy:

a) gdy notaryusz w toku zwyczajnego postępowania karnego zostanie aresztowanym;

b) gdy dalsze jego urzędowanie podczas śledztwa dyscyplinarnego lub postępowania karnego zdaje się być niebezpiecznem;

c) gdy kaucya jego znacznie się zmiejszy (§. 27);

d) gdy notaryusz zbankrutuje lub z innych powodów utraci wolność zarządzania swoim majątkiem.

Jeżeli zagraża niebezpieczeństwo z powodu zwłoki, sąd pierwszej instancyi, w którego okręgu znajduje się siedziba urzędowa notaryusza, może w tych wypadkach zarządzić tymczasowe zawieszenie, winien jednak zawiadomić o tem jednocześnie sąd dyscyplinarny, który bezzwłocznie zawieszenie potwierdzi lub zniesie.

§. 166. Od uchwały sądu dyscyplinarnego, zarządzającej tymczasowe zawieszenie, notaryusz może odwołać się do sądu najwyższego; podobnież nadprokuratorowi państwa służy prawo odwołania się do sądu najwyższego od uchwały odmawiającej zawieszenia.

Rekursa takie należy zakładać w przeciągu ośmiu dni po zawiadomieniu i nie mają one skutku odwłocznego.

Wykonanie zawieszenia tymczasowego odbywa się w sposób postanowiony w §. 163.

§. 167. Jeżeli sąd dyscyplinarny uzna, że przewinienie dyscyplinarne ciężące na notaryuszu, powinno być ukaranem także według powszechnej ustawy karnej, winien zrobić doniesienie do właściwego sądu karnego.

Dopóki śledztwo toczy się w sądzie karnym, nie może mieć miejsca postępowanie dyscyplinarne przeciwko notaryuszowi o tenże sam czyn.

We wszystkich wypadkach zarządzenia śledztwa przeciwko notaryuszowi, lub aresztowania tegoż, sądy karne obowiązane są zrobić o tem doniesienie do izby notaryalnej i sądu krajowego wyższego, a po ukończeniu postępowania sądowo karnego przesłać tym władzom odpis wyroku kończącego postępowanie.

Podobne doniesienie zrobić należy do izby notaryalnej w razie postępowania sądowo karnego przeciwko kandydatowi notaryalnemu.

§. 168. Jeżeli prezes izby notaryalnej powźmie wiadomość, że notaryusz jest dłużej niż 14 dni bez pozwolenia w swojej siedzibie urzędowej nieobecnym, winien zawiadomić o tem właściwy sąd dyscyplinarny.

§. 169. Jeżeli notaryusz w skutku ułomności cielesnych lub umysłowych stanie się trwale niezdatnym do wykonywania swego urzędu, natenczas izba notaryalna, a jeźliby ona obowiązku tego nie dopełniła, prezes sądu pierwszej instancyi w siedzibie izby, wezwie go, aby w czasie stósownie wyznaczyć się mającym, złożył urząd notaryusza.

Jeżeli notaryusz nie uczyni zadość temu wezwaniu, natenczas izba notaryalna a względnie prezes sądu zrobi doniesienie do sądu krajowego wyższego.

Sąd krajowy wyższy, postępując w myśl §§. 52—54 ustawy, tyczącej się postępowania dyscyplinarnego względem urzędników sądowych, orzecze, że urzędowanie notaryusza ustało.

§. 170. Na koszta czynności urzędowych, przedsięwziętych w celu wykonywania nadzoru i władzy dyscyplinarnej, o ile te czynności urzędowe wchodzą w zakres działania sądów, ma zaliczyć państwo, o ile zaś wchodzą w zakres działania izby notaryalnej, zalicza na nie izba notaryalna.

Jeżeli te czynności urzędowe doprowadzą do udowodnienia winy notaryusza, tenże ma zwrócić koszta.

Gdzie czynności izby notaryalnej załatwia sąd (§. 132), państwo ma także zaliczyć na koszta czynności urzędowych i dyscyplinarnych które sąd przedsięwezmie w wykonaniu zakresu działania izby notaryalnej.

Kto ma zaliczyć na koszta, ponosi je także ostatecznie, jeżeli wina notaryusza nie będzie stwierdzoną, lub jeżeli będą nieuiszczalne.

Rozdział XI.

Należytości notaryalne.

§. 171. Za swoje czynności urzędowe notaryusze mają pobierać należytości tylko według postanowień taryfy poniżej zamieszczonej.

Umowy o wyższy wymiar należytości niż w taryfie wyznaczone, są zakazane i nieważne.

Tylko wtedy, gdy idzie o czynności niezwykłych rozmiarów lub takie, które nastręczają szczególne trudności, wymagają nazbyt wielkiej odpowiedzialności, rozległych przygotowań, lub są połączone z nieproporcyonalną stratą czasu, może notaryusz żądać za niezwykłe czynności odpowiedniej wyższej należytości, z wyraźnem wymienieniem dla jakich powodów należytość taryfą przepisana jest niedostateczna. Wyjąwszy wypadek ugody dobrowolnej należytość ta powinna być oznaczona orzeczeniem sądowem.

§. 172. Jeżeli dokument notaryalny zawiera dwie lub więcej czynności prawnych, w związku ze sobą będących, notaryusz może żądać należytości tylko za jednę z nich, lecz należytość ma być wymierzona według tej pozycyi taryfy, która pomiędzy dającemi się zastósować będzie dla notaryusza najkorzystniejszą.

§. 173. Jeżeli notaryusz na żądanie strony podejmuje jaką czynność w czasie od godziny 7 wieczór do 8 zrana, wszelką należytość w taryfie przepisaną podwyższa się o połowę.

§. 174. Za rozpoczęte czynności urzędowe, które nie z winy notaryusza nie zostały dokończone, należy się notaryuszowi stósowne wynagrodzenie, które jednak w żadnym razie nie może dochodzić wysokości należytości przypadającej za ukończoną czynność urzędową.

Jeżeli nie przyjdzie do skutku ugoda dobrowolna, wynagrodzenie to ma być oznaczone orzeczeniem sądowem.

§. 175. Wyjąwszy wypadek szczególnej umowy, wszystkie osoby, które żądały podjęcia sprawy lub wchodzą w interes, ręczą niepodzielnie za zapłacenie należytości.

§. 176. Notaryusz ma prawo żądać aby należytości były mu zapłacone zaraz po ukończeniu czynności urzędowej.

Na pokrycie dających się przewidzieć wydatków w gotowiźnie, może notaryusz żądać od strony stósownej zaliczki przed rozpoczęciem czynności urzędowej.

Notaryusz obowiązany jest wydać wypisy, wyciągi, odpisy, świadectwa i poświadczenia dopiero po zapłaceniu należytości.

§. 177. Ustanowiony na miejscu notaryusza zastępca ma prawo pobierać od strony należytości tak za czynności urzędowe które sam uskuteczni, jak nie mniej za wypisy, wyciągi, odpisy, świadectwa i poświadczenia, udzielone z aktów notaryusza którego zastępuje.

Jeżeli jest ustanowiony zastępca na miejscu notaryusza zawieszonego w urzędowaniu, ten ostatni nie bierze żadnego udziału w należytościach przez zastępcę pobieranych. Umowa w tym względzie zawarta, jest nieważna.

§. 178. Notaryusz winien zanotować policzoną sobie kwotę należytości tak na pierwopisie dokumentu notaryalnego znajdującego się w jego aktach, jak nie mniej na wydanym

stronie wypisie, odpisie wierzytelnym, poświadczeniu lub świadectwie i potwierdzić na pierwopisie, jakoteż, jeźli żądają, także na wydanym dokumencie notaryalnym, że ją otrzymał.

Na żądanie i na koszt strony winien wydać jej także osobny wykaz należytości, który w razie otrzymania zapłaty zaopatrzyć należy w potwierdzenie odbioru.

§. 179. Jeżeli strona nie zgadza się na wymiar należytości przez notaryusza uczyniony, i jeżeli pośrednictwo izby notaryalnej na drodze ugody będzie bezskutecznem, lub jeźli strona nie chce korzystać z tego pośrednictwa, wyznaczy należytości na żądanie notaryusza lub strony sąd pierwszej instancyi, znajdujący się w siedzibie izby, po wysłuchaniu drugiej strony a w każdym razie po zasięgnięciu opinii izby notaryalnej (§§. 171, 174).

Rekurs od orzeczenia sądowego, przez stronę założony, wtedy tylko wstrzymuje ściągnięcie kwoty przez sąd wyznaczonej, gdy strona złoży tę kwotę w sądzie.

§. 180. Ściągnięcie należytości notaryusza przez sąd wyznaczonych, odbywa się według tych samych przepisów, które tyczą się ściągnięcia należytości mających być uiszczonemi za czynności urzędowe sądowe.

§. 181. Za dokument notaryalny, który jest nieskutecznym dla braku formalności, lub w ogóle z winy notaryusza, za wypisy, wyciągi, odpisy, świadectwa i poświadczenia, z powodu wadliwości nieużyteczne, nie uiszcza się żadnych należytości i można zażądać zwrotu tych, które już zapłacono.

§. 182. Notaryusz, który policzy sobie wyższą należytość niż to jest postanowionem w taryfie poniżej zamieszczonej, winien zwrócić interesowanym to, co wziął za wiele i nadto podlega postępowaniu według przepisów rozdziału X.

§. 183. Minister sprawiedliwości jest upoważnionym podwyższyć lub zniżyć na wniosek izby notaryalnej lub po zniesieniu się z nią kwoty wyznaczone w załączonej taryfie, a to odpowiednio stosunkom miejscowym obrotu i cen, całkiem lub po części, atoli nie o więcej jak o 20 procent.

§. 184. Co się tyczy wynagrodzenia należącego się notaryuszowi za sporządzanie dokumentów prywatnych, postępować się ma w tym względzie w myśl powyższych postanowień z wyjątkiem §. 181.

Notaryusz jest i w tym razie obowiązany zanotować na wydanym stronie dokumencie kwotę żądanych należytości. Nie ma jednak przy tem ani dodawać swego przymiotu jako notaryusza, ani wyciskać swojej pieczęci urzędowej.

Dodatek.

Taryfa notaryalna.

§. 1.

Należytości notaryalne są:

I. Czesne za czynności, albo według wartości przedmiotu, albo w stałej kwocie;

II. czesne za czas;

III. należytość za oddalenie się i koszta podróży;

IV. należytość za pisanie.

§. 2.

I. Czesne za czynności podług wartości przedmiotu lub w stałej kwocie.

Czesne podług wartości od dokumentów notaryalnych, których przedmiot jest wyrażony pewną cyfrą wartości, lub da się oznaczyć z dat jakie są, wymierza się podług następujących klas:

1 klasa. Od przeniesienia własności, podziałów, kontraktów usług, najmu lub dzierżawy, kontraktu pensyi dożywotnych, spółki lub darowizny, tudzież od ugód dwustronnych w ogólności i od rozporządzeń testamentowych o ile poniżej nie będzie postanowiony wyjątek,

jeżeli wartość wynosi do			200	złr.	. . . . .				1	złr.
„	„	„	nad	200	„	do	500	złr.	2	„
„	„	„	„	500	„	„	1.000	„	3	„
„	„	„	„	1.000	„	„	2.000	„	4	„
„	„	„	„	2.000	„	„	5.000	„	5	„

Jeżeli wartość wynosi nad 5.000 złr., należytość wymierza się w kwocie 5 złr. z dodatkiem $^1/_2$ od tysiąca wartości przewyższającej kwotę 5.000 zł., należytość jednak nie może nigdy wynosić nad 500 złr.

§. 3.

2 klasa. Od obligów i każdego innego przyznania długu bez pozwolenia lub z pozwoleniem zaintabulowania albo z poddaniem pod natychmiastową egzekucyą lub bez takowego, od aktów przelewu z uznaniem lub bez uznania wierzytelności ze strony dłużnika, albo z poddaniem się tegoż pod natychmiastową egzekucyą lub bez takowego, z przyznaniem lub bez przyznania albo z zrzeczeniem się lub bez zrzeczenia się pierwszeństwa; od ugód o pewną sumę pieniężną, od dokumentów tyczących się dania zastawu, rękojmi, kaucyi, ostrzeżenia i przekazów, jakoteż od wszystkich dokumentów notaryalnych, tyczących się jednostronnego oświadczenia woli, które nie podpadają pod inne postanowienia tej taryfy:

jeżeli wartość wynosi do			300	złr.	. . . . .				1	złr.
„	„	„	nad	300	„	do	800	złr.	2	„
„	„	„	„	800	„	„	2.000	„	3	„
„	„	„	„	2.000	„	„	5.000	„	4	„

Jeżeli wartość wynosi nad 5.000 złr. należytość wymierza się w kwocie 4 złr., z dodatkiem $^1/_4$ od tysiąca wartości przewyższającej kwotę 5.000 złr. jednak nie może nigdy wynosić nad 50 złr.

§. 4.

3 klasa. Od kwitów bez pozwolenia lub z pozwoleniem wymazania z ksiąg publicznych połowa należytości przypadającej według klasy 2, atoli nigdy mniej niż 1 złr., i nigdy więcej niż 20 złr.

§. 5.

Jeżeli notaryusz w sprawach wymienionych §§. 2—4 nie układa dokumentu, lecz tylko stósownie do §. 54 ustawy notaryalnej, sporządza akt notaryalny, w takim razie może być pobraną tylko połowa należytości ustanowionej w §§. 2—4. Czesne za takie czynności nie może atoli wynosić mniej niż 1 złr.

§. 6.

Wartość monet złotych i srebrnych, tudzież papierów publicznych na giełdzie notowanych oblicza się podług kursu z dnia giełdowego przed zawarciem sprawy. Przy sprawach o wypłaty powtarzające się, np. przy kontraktach renty, dzierżawy i najmu, bierze się sumę roczną, jeżeli wypłata ma trwać wiecznie, dwadzieścia razy; jeżeli dożywotnie lub przez czas nieoznaczony, dziesięć razy; jeżeli przez czas oznaczony, bierze się ogólną sumę wypłat, o ile ta nie przenosi dziesięć razy wziętej sumy rocznej.

Przy ugodach o zamianę wymierza się należytość od połowy ogólnej wartości wszystkich przedmiotów zamienianych, przy podziałach majątku, od ogólnej wartości majątku dzielić się mającego bez względu na stan bierny.

§. 7.

4 klasa. Od protestów wekslowych i protestów co do papierów kupieckich:

jeżeli wartość wynosi do			200	złr.			1	złr.
„	„	„ nad	200	„	do	1.000	2	„
„	„	„ „	1.000	„	„	4.000	3	„
„	„	„ „	4.000	„	„		4	„

i nadto za każdą prezentacyą adresu na wypadek 40 cent.

§. 8.

5 klasa. Za przyjmowanie pieniędzy i papierów publicznych dla wydania trzeciem osobom lub dla złożenia u władz, za zachowanie od wartości do 1.000 złr. $^1/_4$ od sta, ale nigdy mniej niż 1 złr. Jeżeli wartość przenosi 1.000 złr. ma się uiścić nadto $^1/_{20}$ proc. od kwoty przewyższającej tę wartość.

Nadto za sporządzenie protokołu wraz z wygotowaniem poświadczenia odbioru 1 złr., za wydanie oznaczonemu odbiorcy lub za odesłanie oddającemu 1 złr., za złożenie u władz do sumy 1.000 złr. 1 złr., od wyższych kwot wymierza się czesne za czas.

§. 9.

Czesne od czynności ze stałą kwotą wymierza się w kwotach następujących:

a) Za sporządzenie pełnomocnictwa, prostego świadectwa lub deklaracyi zawierającej tylko przyzwolenie na zaintabulowanie lub wymazanie z ksiąg publicznych, lub tylko przyznanie pierwszeństwa albo zrzeczenie się pierwszeństwa lub potwierdzenie dopełnionych zobowiązań bez wymienienia wartości . . . . . 1 złr.;

b) za potwierdzenie zgodności odpisów (widymowanie) wynoszących nie więcej jak dwie strony (strona ma 25 wierszy) . . . . . 30 ct.,
od każdej następnej strony . . . . . 10 ct.

Jeżeli wierszy jest więcej, tudzież od wykazów w cyfrach, za dwie pierwsze strony . . . . . 50 ct.,
od każdej następnej strony . . . . . 15 ct.;

c) za poświadczenie dokładności tłumaczenia, jeżeli nie ma więcej jak dwie strony . . . . . 1 złr.,
od każdej następnej strony . . . . . 40 ct.

Postanowienie pod względem ilości wierszy zamieszczone pod lit. *b)* odnosi się i do tego wypadku. Jeżeli strony zawierają po więcej wierszy, niż tam wyznaczono, należytość wynosić będzie 1 złr. 40 ct. względnie 50 ct.;

d) za legalizacyę podpisu płaci się:

I. jeżeli wartość przedmiotu którego dokument dotyczy nie dochodzi 100 zł. 30 ct.;

II. jeżeli wartość ta dochodzi 100 złr. lub nie jest wymienioną:

1. na dokumencie hipotecznym . . . . . 60 ct.;

2. w innych wypadkach . . . . . 1 złr.;

Dla wypadków ad II, 2, postanawia się wyjątek na rzecz służących i osób żyjących dowodnie z zarobku dziennego lub tygodniowego, że te płacić mają za legalizacyę podpisu tylko 30 ct.

Jeżeli potrzeba zalegalizować podpisy dwóch lub więcej razem stających osób, ma się pobierać od drugiego i każdego następnego podpisu tylko połowę tej należytości, jakoby przypadła od osoby, której podpis ma być legalizowanym, gdyby chciała legalizować tylko swój podpis.

W wypadku ad II, 1, należytość za legalizacyę nawet wtedy, gdy więcej podpisów ma być legalizowanych, nie może nigdy wynosić więcej, niż według mniejszej taryfy wynosi czesne od dokumentu, na którym podpisy mają być legalizowane;

e) za poświadczenie daty okazania dokumentu . . . . . 50 ct.;

f) za wystawienie świadectwa życia . . . . . 1 złr.;

g) za sporządzenie deklaracyi o której się ma uwiadomić oraz za uwiadomienie o tej deklaracyi i udzielenie poświadczenia zgłaszającej się stronie . 3 złr.;

za wystawienie poświadczenia stronie przeciwnej, tudzież za każde ponownie wystawione poświadczenie . . . . . 1 złr.;

h) za sporządzenie protokołu tyczącego się złożenia na skład wraz z wystawieniem poświadczenia odbioru i za zachowanie złożonych dokumentów razem . . . . . 1 złr. 50 ct.;

za wydanie złożonych dokumentów wraz z sporządzeniem protokołu wydania . . . . . 1 złr.,

za wydanie złożonych dokumentów bez spisania protokołu wydania . . 50 ct.;

i) za pozwolenie przejrzenia aktu notaryalnego . . . . . 50 ct.;

za żądanie od strony odczytanie aktu notaryalnego u notaryusza w zachowaniu będącego od każdego arkusza . . . . . 20 ct.

k) za potwierdzenie istnienia aktu notaryalnego . . . . . 50 ct.;

l) za osobiste złożenie dokumentu w sądzie, mianowicie rozporządzenia testamentowego, w aktach notaryusza w zachowaniu będącego . . . . . 1 złr. 50 ct.;

m) za przesłanie dokumentu stronie lub władzy, jakoteż za uwiadomienie o akcie podlegającym należytości w celu wymierzenia należytości . . . . 50 ct.;

n) za proste pisemne uwiadomienie strony o jakiejś czynności urzędowej . 20 ct.;

o) za spisanie protokołu (§. 73) co do złożonego u notaryusza rozporządzenia testamentowego opieczętowanego . . . . . 4 złr.

§. 10.

II. Czesne za czas.

Czesne za czas pobierane być ma w stósunku czasu do pewnej czynności urzędowej potrzebnego, w miejsce czesnego za czynności, a to od sporządzenia dokumentów nic zawierających ani oznaczenia wartości, ani żadnych szczegółów, do oznaczenia wartości służyć mogących i które nie są wymienione w powyższej taryfie; dalej od wszelkich poświadczeń wypadków rzeczywistych i innych czynności notaryalnych które nienależą do innych ustępów tej taryfy. Takowe wymierza się za pierwszą, chociażby tylko zaczętą godzinę

w kwocie 2 złr. a za każde następne, chociażby tylko zaczęte półgodziny w kwocie 1 złr.

Za wystawienie poświadczeń wymienionych w §§. 87 i 88 ustawy notaryalnej płaci się oprócz tego stałą należytość w kwocie 1 złr. i należytość za pisanie (§. 17 taryfy).

§. 11.

Gdy drugi notaryusz jest jako taki przyzwany do czynności urzędowej, ma prawo tylko do należytości za czas, atoli ta nie może nigdy wynosić więcej, niż należytość pierwszego notaryusza.

§. 12.

Przy spisywaniu rozporządzeń testamentowych, darowizn, umów dziedziczenia i umów przedślubnych, w których cyfra majątku nie jest wyrażona lub nie może być obliczona, można żądać czesnego za czas w podwójnej kwocie.

§. 13.

Jako czas potrzebny do załatwienia sprawy liczy się nie tylko czas potrzebny do spisania dokumentu, lecz oraz czas poświęcony na przygotowawczą rozmowę z interesowanymi przed spisaniem dokumentu, na poczynione przez notaryusza przygotowania w nieobecności interesowanych a jeżeli czynność ma być załatwiona nie w pomieszkaniu notaryusza, także czas potrzebny dla dostania się na miejsce czynności i napowrót.

§. 14.

III. Należytość za oddalenie się i koszta podróży.

Jeżeli interesowani życzą sobie aby czynność urzędowa, nie będąca tego rodzaju iż koniecznie po za obrębem kancelaryi notaryusza przedsięwziętą być powinna, dokonaną była po za obrębem jego kancelaryi, notaryuszowi należy się za taką czynność oprócz przepisanej taryfą należytości, jeszcze należytość za oddalenie się w kwocie 1 złr.; jeżeli zaś ta czynność urzędowa ma się odbyć po za obrębem miejsca w którem ma swoją siedzibę, notaryusz nie pobiera należytości za oddalenie się lecz należytość za czas potrzebny na drogę tam i na powrót.

Za sporządzanie protestów wekslowych i co do papierów kupieckich, jakoteż za uwiadamianie o deklaracyach może notaryusz żądać czesnego za czas według powyższych postanowień, jeżeli aktów tych dopełnia po za obrębem swojej siedziby urzędowej.

§. 15.

Nadto jeżeli notaryusz dla załatwienia czynności urzędowej udaje się po za okrąg miejsca swojej siedziby urzędowej, należy mu się wynagrodzenie za pojazd parokonny, gdyby strona takowego mu nie dostarczyła, i myto; jeżeli zaś może jechać koleją żelazną lub statkiem parowym, wynagrodzenie kosztów jazdy pierwszą klasą. Podobnież w miastach stołecznych należy się mu wynagrodzenie za pojazd parokonny, jeżeli dla załatwienia czynności urzędowej udaje się z miasta na przedmieście albo z jednego przedmieścia na drugie, lub z przedmieścia do miasta.

Jeżeli odległość wynosi więcej niż milę austryacką, a sprawa trwa dłużej niż pół dnia, należy mu się także wynagrodzenie odpowiednich jego stanowi kosztów wyżywienia.

§. 16.

Należytości przepisane w §§. 14 i 15 nie mogą być żądane, jeżeli czynność urzędowa będzie dopełniona w miejscu, w którem notaryusz obowiązany jest znajdować się peryodycznie, podczas jego tamże pobytu, lub w miejscu, w którem jest postanowiony zastępcą.

§. 17.

IV. Należytość za pisanie.

Należytość za pisanie wynosi od każdej strony nie liczącej nad 25 wierszy, 10 ct., od pism większych rozmiarów, tudzież od rachunków, wykazów tabelarycznych lub składających się po większej części z cyfr, za każdą stronę płaci się 20 ct.

Stronę zaczętą liczy się za pełną.

§. 18.

Od protestów wekslowych i protestów co do papierów kupieckich, od klazuli uwierzytelniających przy widymowaniu, od legalizacyi lub potwierdzenia dokładności przekładów, jakoteż od protokołów spisanych w celu wystawienia potwierdzenia i od konceptów jeźli notaryusz uzna za potrzebne ułożyć takowe przed wygotowaniem pierwopisu dokumentu notaryalnego, nie można żądać należytości za pisanie.

§. 19.

Od wypisów liczy się prócz należytości za pisanie także należytość za widymowanie.

§. 20.

Postanowienia powyższe tyczą się także wymiaru wynagrodzenia należącego się notaryuszowi za wygotowanie dokumentów prywatnych, atoli w ten sposób, że czesne za czynności i za czas ma być liczone w kwocie o czwartą część mniejszej od należytości, przypadającej według taryfy. Atoli także za ułożenie dokumentu prywatnego w wypadkach §§. 2, 3, 4, 5 i 9, lit. *a)* należytość nie może wynosić mniej niż 1 złr.

Spis rzeczy.

Ustawa o zaprowadzeniu . . . . . Art. I—X
Rozdział: I. Zakres działania notaryuszów . . . . . §§. 1—5
„ II. O nadawaniu urzędu notaryusza i ustawaniu jego urzędowania . . . . . §§. 6— 21
„ III. Kaucye notaryuszów . . . . . §§. 22— 30
„ IV. Przepisy ogólne o urzędowaniu notaryuszów . . . . . §§. 31— 51
„ V. Przepisy szczególne o urzędowaniu notaryuszów:
Oddział I. Sporządzanie dokumentów notaryalnych tyczących się deklaracyi i czynności prawnych (aktow notaryalnych) . . . . . §§. 52— 69
„ II. Sporządzanie rozporządzeń testamentowych mających moc rozporządzeń testamentowych sądowych . . . . . §§. 70— 75
„ III. O poświadczaniu urzędowem faktów i deklaracyi . . . . . §§. 76— 90
„ IV. Wystawianie wypisów, odpisów, wyciągów i świadectw . . . . . §§. 91—103
„ V. Przyjmowanie dokumentów w zachowanie tudzież pieniędzy i papierów publicznych dla wydania trzecim osobom lub dla złożenia u władz . . . §§. 104—109
„ VI. Postępowanie z aktami zachowywać się mającemi i prowadzenie wykazów . . . . . §§. 110—116
„ VII. Kandydaci notaryalni i zastępcy notaryuszów . . . . . §§. 117—123
„ VIII. Kolegia notaryalne i izby notaryalne . . . . . §§. 124—142
„ IX. Archiwa notaryalne . . . . . §§. 143—152
„ X. Nadzór nad notaryuszami i sposób karcenia w drodze porządkowej . . . . . §§. 153—170
„ XI. Należytości notaryalne . . . . . §§. 171—184
Dodatek.
Taryfa notaryalna §§. 1—20.

76.

Ustawa z dnia 25 lipca 1871,

o potrzebie sporządzenia aktów notaryalnych w niektórych czynnościach prawnych.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Wymienione poniżej umowy i czynności prawne, ażeby były ważnemi, wymagają sporządzenia aktu notaryalnego:

a) kontrakty przedślubne;

b) zawarte pomiędzy małżonkami umowy o kupno, zamianę, pensyę dożywotnią i pożyczkę, tudzież deklaracye długu przez jednego małżonka drugiemu czynione;

c) potwierdzenia odbioru posagu, chociażby wystawione być miały nie małżonce lecz innym osobom;

d) umowy o darowiznę bez rzeczywistego oddania;

e) wszelkie dokumenta tyczące się czynności prawnych między żyjącymi, a wystawione przez niewidomych, lub też przez głuchych nieumiejących czytać, albo przez niemych nieumiejących pisać, o ile ci wchodzą w czynność prawną we własnej osobie.

Ustawa niniejsza nie zmienia w niczem wszystkich innych szczególnych postanowień tyczących się potrzeby spisania dokumentu sądowego lub notaryalnego w sprawach prawnych.

§. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą w tym samym dniu, w którym zacznie obowiązywać nowa ustawa notaryalna.

Atoli na Bukowinie, w Tyrolu, z wyłączeniem okręgów sądowych Trydentu i Roveredo, w Vorarlbergu, Salzburgu, Karyntyi, Krainie i Dalmacyi ustawa niniejsza wejdzie w moc obowiązującą dopiero w czasie, który po ustanowieniu dostatecznej ilości notaryuszów rozporządzeniem ministra sprawiedliwości będzie do tego wyznaczony i w Dzienniku ustaw państwa ogłoszony.

§. 3.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi sprawiedliwości.

Ischl, dnia 25 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Habietinek** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXXIII. — Wydany i rozesłany dnia 3 sierpnia 1871.

77.

Ustawa z dnia 21 lipca 1871,

o urządzeniu i zakresie działania władz górniczych.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Do wykonywania ustawy górniczej i pielęgnowania górnictwa stósownie do zasad gospodarstwa narodowego istnieją:

a) urzędnicy rewirowi,
b) starostwa górnicze,
c) ministerstwo rolnictwa.

Jako organa pomocnicze władz górniczych mają być ustanowieni egzaminowani i przysięgli inżynierowie (miernicy) górniczy.

§. 2.

Urzędnicy rewirowi stanowią pierwszą instancyą we wszystkich sprawach górniczych, które nie są przydzielone starostwom górniczym, lub ustawą górniczą powszechną zastrzeżone ministerstwu.

Nadto urzędnicy rewirowi obowiązani są na żądanie starostwa górniczego przeprowadzać potrzebne dochodzenia nawet w sprawach temuż starostwu górniczemu przydzielonych, i wykonywać wyroki władz górniczych.

§. 3.

Do wytyczania miar górniczych, do odnawiania znaków granicznych i do oznaczania granicy w kopalniach (§§. 64, 67, 68, 198 ust. górn. pow.) mają być zwyczajnie używani inżynierowie (miernicy) górniczy.

Na wniosek interesowanych przedsiębiorców górniczych i inne także pomiary mogą być poruczone inżynierom górniczym.

§. 4.

Do starostw górniczych należy w I instancyi:

1. Pozwalanie zaprowadzenia okręgów górniczych (§. 11 ust. górn. pow.),

2. nadawanie miar górniczych, zabytków i miar odkrytych, jakoteż nadawanie koncesyi na zakłady pomocnicze, tudzież przedsiębranie dochodzeń co do nadawania koncesyi na główne otworzeliny czyli sztolnie rewirowe (§§. 40, 57—68, 71—89, 91—97 ust. górn. pow.);

3. pozwalanie na łączenie miar górniczych i pól górniczych oddzielnie nadanych (§§. 112—114 ust. górn. pow.);

4. pozwalanie na podział miary górniczej pojedynczej (§§. 115—116 ust. górn. pow.);

5. nadawanie wód zaskórnich (§. 129 ust. górn. pow.);

6. orzekanie co do rozciągłości i wykonywania praw połączonych z nadaniem kopalni i współdziałanie z innemi władzami w tym kierunku (§. 132 ust. górn. pow.);

7. pozwalanie na podział hipoteczny własności górniczej z udziałów się składającej poniżej szesnastej części całości (§. 135 ust. górn. pow.);

8. zatwierdzanie ugód spółek górniczych i dokumentów sporządzanych przy zawiązywaniu się gwarectw (§§. 136—143 ust. górn. pow.);

9. sprawdzanie pełnomocnictw dyrektorów gwareckich i orzekanie w tym względzie (§§. 145—147 ust. górn. pow.);

10. zarządzanie nadzwyczajnych zgromadzeń gwarków, tudzież wydelegowanie komisarza do interweniowania na zgromadzeniach gwarków (§. 149 ust. górn. pow.);

11. pozwalanie na rozwiązanie gwarectwa lub sprzedaż majątku zakładowego w razie gdyby się na to nie wszyscy właściciele udziałów zgadzali (§. 155 ust. górn. pow.);

12. stósowanie przepisów o gwarectwach zawartych w ustawie górniczej powszechnej do gwarectw już dawniej istniejących (§. 168 ust. górn. pow.);

13. potwierdzanie postanowień odnoszących się do robót górniczych około miar odkrytych (§. 176 ust. górn. pow.);

14. orzekanie co do obowiązku służebności i granic tejże jeżeli interesowani zgodzić się nie mogą (§. 194 ust. górn. pow.);

15. pozwalanie na łączenie się kilku bractw górniczych i zatwierdzanie statutów bractw (§§. 210—212 ust. górn. pow.);

16. wydawanie wyroków karzących w przestępstwach przeciwko ustawie górniczej (§§. 224, 228, 235—250 ust. górn. pow.);

17. rozstrzyganie we wszystkich sprawach spornych pomiędzy stronami, o ile te nie należą do sądów;

18. czynność urzędowa jako władzy górniczej przy odbieraniu lub wygasaniu upoważnień do wykonywania górnictwa (§§. 253, 255—257, 259—265 ust. górn. pow.).

Nadto do starostw górniczych należy nadzór i władza porządkowa karna nad urzędnikami rewirowymi.

Jako okręgi władz górniczych wspomnione w §§. 148, 150 i 188 ustawy górniczej powszechnej z dnia 23 maja 1854 uważać należy okręgi starostw górniczych.

§. 5.

Podania w sprawach, należących do zakresu działania urzędnika rewirowego, wnosić należy zawsze do urzędnika rewirowego.

Wszelkie inne podania, z wyjątkiem prośb o nadanie i koncesyę, można wnosić albo do starostwa górniczego albo do urzędnika rewirowego, jeżeli ustawa lub osobne rozporządzenie urzędowe nie przepisuje do której władzy podanie takie wnieść należy.

Prośby o nadania i koncesye podawać należy do starostwa górniczego.

§. 6.

Podania do urzędnika rewirowego wnosić należy na piśmie. Jeżeli jednak urzędnik rewirowy lub jego zastępca jest obecny w siedzibie urzędu, prośby, których załatwienie wchodzi w zakres działania urzędnika rewirowego mogą być i ustnie podane do protokołu (§. 226 ust. górn. pow.).

Prośby o nadania i koncesye podawać należy zawsze na piśmie.

Gdy się podaje prośbę o wyłączność poszukiwania górniczego albo też o nadanie lub koncesyę wolno żądać potwierdzenia daty wniesienia prośby.

§. 7.

Przeciwko rozporządzeniom urzędnika rewirowego można założyć rekurs do starostwa górniczego.

Przeciwko orzeczeniom starostwa górniczego, w pierwszej instancyi wydanym, można założyć rekurs do ministerstwa. Przeciwko orzeczeniom starostwa górniczego wydanym w drugiej instancyi, nie można zakładać rekursu.

§. 8.

Okręgi i siedziby urzędników rewirowych wyznacza minister rolnictwa w drodze rozporządzenia.

§. 9.

Starostwa górnicze mają siedziby:

a) w Pradze, dla królestwa czeskiego;

b) w Wiedniu dla arcyksięstwa austryackiego poniżej i powyżej Anizy, księstwa salzburgskiego, margrabstwa morawskiego, księstwa górnego i dolnego Szląska i księstwa Bukowiny;

c) w Celowcu dla księstwa Styryi, uksiążęconego hrabstwa Tyrolu i krainy Voralberg, księstwa Karyntyi, księstwa Krainy, miasta Tryestu i jego okręgu, dla uksiążęconego hrabstwa Gorycyi i Gradyski i margrabstwa Istryi, tudzież dla królestwa Dalmacyi;

d) w Krakowie dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem, tudzież dla Wielkiego księstwa Krakowskiego.

§. 10.

Kategorye i płace służbowe wszystkich przy władzach górniczych posady mających, uwidocznione są w dołączonym tu wzorze składu osobowego i płac.

§. 11.

Urzędnicy rewirowi nie mają zwyczajnie żadnej, stale zamianowanej służby pomocniczej.

§. 12.

Urzędnikom rewirowym będą asygnowane odpowiednie kwoty ryczałtowe na opędzenie wydatków urzędowych i kancelaryjnych, tudzież na pokrycie kosztów podróży, usługi i pisania jeżeli wyjątkowo nie są używane do tych czynności osoby stale zamianowane.

Jeżeli urzędnikowi rewirowemu nie wyznaczono lokalu na biuro, powinien otrzymać także kwotę ryczałtową na najem takowego lokalu.

§. 13.

Starostwa górnicze składają się z starosty górniczego, lub jego zastępcy, z referenta, urzędnika pomocniczego tudzież z urzędników kancelaryjnych i sług w odpowiedniej ilości.

§. 14.

W starostwach górniczych i w ministerstwie rolnictwa sprawy stron odnoszące się do spraw górnictwa rozstrzygane będą na podstawie uchwał kolegialnych zapadłych większością głosów.

W ministerstwie rolnictwa ma być ustanowiony do takich spraw stały senat ze znawców złożony.

§. 15.

W drodze rozporządzenia wydana będzie instrukcya która urządzi sposób postępowania starostw górniczych i urzędników rewirowych a oraz zawierać będzie postanowienia o ustanawianiu inżynierów górniczych.

§. 16.

Mianowanie starostów górniczych i nadradców górniczych zastrzeżone jest cesarzowi.

Mianowanie innych urzędników i wyznaczanie wszystkim urzędnikom miejsc urzędowania należy do ministra rolnictwa.

Obsadzanie posad sług urzędowych porucza się starostwom powiatowym.

§. 17.

Wszyscy umieszczeni na posadach tej samej kategoryi tworzą etat rzeczywisty z prawem stopniowego posuwania się w obrębie tego składu osobowego.

§. 18.

Słudzy urzędowi otrzymują pomieszkanie w naturze i mundur.

W starostwach górniczych i inni na posadach umieszczeni otrzymają relutum na pomieszkanie.

§. 19.

Przy przenoszeniu na emeryturę urzędników górniczych, którzy odbyli przepisane nauki prawnicze i górnicze, policzony im będzie do czasu służby czas trwania nauk górniczych, ale tylko o tyle, o ile odpowiadał przepisanemu planowi nauk.

§. 20.

Dopóki z dotychczasowego składu osobowego władz górniczych pozostawać będą urzędnicy kancelaryjni lub słudzy, którzy nie zostali pomieszczeni przy władzach górniczych zreorganizowanych podług niniejszej ustawy, minister może ich przydzielać urzędnikom rewirowym z ich teraźniejszemi płacami, ale z ściągnięciem kwot ryczałtowych wyznaczonych na czynności im poruczyć się mające.

§. 21.

Urzędnicy, którzy przy pierwszem obsadzeniu posad służbowych w nowym ustroju umieszczeni będą na posadach z mniejszym stopniem, lub z mniejszą płacą, zatrzymają swój stopień i pobierać będą dodatki osobiste aż do wyrównania ich teraźniejszej płacy; dodatki te w razie przeniesienia na emeryturę będą policzone, lecz miarę posuwania się na wyższe stopnie płacy, będą ściągane.

§. 22.

Czas wejścia w życie nowo urządzonych starostw górniczych i urzędników rewirowych ogłoszony będzie w drodze rozporządzenia. Z rozpoczęciem zaś ich działalności §§. 225 i 230 ust. góru. pow. z dnia 23 maja 1854 Dz. u. p. Nr. 146, tudzież rozporządzenie cesarskie z dnia 13 września 1858 Dz. u. p. Nr. 157, wyjdą z mocy obowiązującej.

§. 23.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi rolnictwa.

Laxenburg, dnia 21 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Schäffle** r. w.

Dodatek.

Wzór składu osobowego i płac.

Kategorya służby	Klasa dyet	Płaca złotych wal. austr.	Relutum na pomieszkanie przy starostwach górniczych	Uwaga
A. **Do służby konceptowej i wykonawczej:**				
Starosta górniczy	V	4.000	600	Tudzież pomieszkanie w naturze lub relutum na pomieszkanie.
Nadradca górniczy	VI	3.000	500	—
Radca górniczy (referent)	VII	2.500, 2.300	400	—
Urzędnicy rewirowi: Nadkomisarz górniczy	VIII	1.800, 1.600		—
Urzędnicy rewirowi: Komisarz górniczy	IX	1.400, 1.200	300	—
Urzędnicy rewirowi: Adjunkt	X	1.000, 800, 600		—
Urzędnicy rewirowi: Elew górniczy	XI	500	. . .	Jako adjutum.
B. **Do służby kancelaryjnej:**				
Oficyał	X	1.000, 900	200	
Kancelista	XI	700, 600	150	
C. **Służba:**				
Sługa urzędowy	. . .	400, 300	100	Tudzież pomieszkanie w naturze, lub relutum na pomieszkanie i mundur.

78.

Ogłoszenie ministerstwa handlu z dnia 28 lipca 1871,

względem wygaśnięcia koncesyi na kolej żelazną parową z Uścia nad Łabą (Aussig) do Lipy czeskiej a ztąd na Zakupy (Reichsstadt), Nimoń (Niemes), Czeski Dąb do Hodkowic (Liebenau).

Ponieważ koncesya na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Uścia nad Łabą do Lipy czeskiej a ztąd na Zakupy, Nimoń, Czeski Dąb do Hodkowic, udzielona dokumentem koncesyi z dnia 16 listopada 1865 Dz. u. p. Nr. 63 z roku 1868 panom Edmundowi Hr. Hartig, Edmundowi księciu Clary-Aldringen, Fryderykowi Hr. Westphalen, Dr. Franciszkowi Stradal, Karolowi Wolfram, Hermanowi Adam, Dr. Augustowi Stradal, Franciszkowi Schmidt, Leopoldowi Reichelt, Jozefowi Lippmann, Antoniemu Zink, Emanuelowi Sommer, Mikołajowi P. Leader i Jerzemu Ryszardowi Griffith nie została wykonaną, przeto stosownie do najwyższego postanowienia z dnia 21 lipca 1871, w myśl §. 4 powyższego dokumentu koncesyi, uznaje się ją jako wygasłą z powodu niedotrzymania terminów budowy, koncesyą przepisanych.

Schäffle r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXXIV. — Wydany i rozesłany dnia 5 sierpnia 1871.

79.

Ustawa z dnia 17 lipca 1871,

tycząca się uzupełnienia kolei północnej czeskiej linią z Rumburga do Szluknowa, według okoliczności z przedłużeniem ku Budziszynowi.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się rząd, aby w celu przedłużenia kolei północnej czeskiej z Rumburga do Szluknowa, według okoliczności ku Budziszynowi, dla połączenia z królewsko saską koleją państwa, udzielił spółce akcyjnej kolei północnej czeskiej dla wspomnionej tu linii, następujące ulgi:

a) uwolnienie od podatku dochodowego i od uiszczania należytości stemplowych od kuponów, jakoteż od wszelkiego podatku jaki na mocy przyszłych ustaw mógłby być zaprowadzonym, na przeciąg lat dwudziestu;

b) uwolnienie od stempli i należytości od wszelkich ugód, podań i innych dokumentów wystawionych w celu nabycia kapitału lub zostających w związku z budową i urządzeniem kolei, aż do chwili otwarcia ruchu;

c) uwolnienie pierwszej emisyi akcyi i obligacyi z prawem pierwszeństwa, jakoteż kwitów tymczasowych od stempli i należytości, tudzież od należytości za przeniesienie własności przy wykupnie gruntów.

Udzielone stósownie do ustępu *a)* uwolnienie od podatku dochodowego może być wykonane w ten sposób, że spółka kolei północnej czeskiej będzie uiszczać podatek dochodowy w stósunku ilości mil istniejącej kolei do ilości mil nowej linii.

Artykuł II.

Budowa wspomnionej w artykule I linii kolei z Rumburga do Szluknowa, która ma być rozdana w drodze licytacyi, powinna być ukończona najpóźniej do końca roku 1872, tak aby linia ta mogła być do tego terminu oddana na użytek publiczny.

Spółka akcyjna kolei północnej czeskiej winna zapewnić dopełnienie tego zobowiązania złożeniem kaucyi w kwocie 50.000 zł. wal. austr. Suma ta może być złożona

w obligacyach z prawem pierwszeństwa kolei północnej czeskiej, według kursu obliczyć się mających. W razie niedopełnienia tego zobowiązania kaucya może być deklarowana jako przepadająca.

Akta i dokumenta z tego powodu wystawić się mające są wolne od należytości i stempli.

Co do czasu budowy linii ze Szluknowa do granicy krajowej, ten ustanowiony będzie przy zawieraniu traktatu z Saksonią względem połączenia w Budziszynie.

Artykuł III.

Spółka akcyjna kolei północnej czeskiej obowiązana jest po wybudowaniu połączeń linii swoich z kolejami saskiemi w trzech kierunkach ku Zittau, Löbau i Budziszynowi, urządzić i utrzymywać w ruchu kolei boczną z Szluknowa do Wölmsdorfu. Budowa tej linii ma być rozpoczęta w przeciągu sześciu miesięcy od wspomnionego terminu i ukończona w ciągu następnego roku.

Upoważnia się rząd do udzielenia spółce akcyjnej kolei północnej czeskiej ulg wyrażonych w artykule I. także na rzecz linii bocznej z Szluknowa do Wölmsdorfu.

Artykuł IV.

Tak dla istniejącej jak i dla nowej linii kolei północnej czeskiej ustanawia się taryfę w ten sposób, że w ogólności od towarów przy zwykłej chyżości nie może być pobierane więcej jak 3 centy wal. austr. od cetnara cłowego i mili.

Wyjątkowo ustanawia się następującą taryfę dla klas zniżonych:

Klasa zniżona A: zboże, sól, drzewo opałowe i do rznięcia, żelazo i wyroby żelazne, tudzież stal i wyroby stalowe 2 centy od cetnara cłowego i mili; klasa zniżona B: przy zupełnem napełnieniu wagonów węgle kamienne, koks, torf prasowany, ruda, bryły żelazne, wapno i kamień budulcowy 1·5 centa od cetnara cłowego i mili na pierwsze 10 mil, a 1 cent od cetnara cłowego i mili na wszystkie odległości nad 10 mil.

Tytułem należytości za ekspedycyę wolno pobierać przy wszystkich towarach po 2 centy od cetnara cłowego, która to należytość obejmuje już opłatę za naładowanie i wyładowanie, tudzież asekuracyą powszechną. Jeżeli strona sama zajmuje się naładowaniem i wyładowaniem, należytość za ekspedycyę ma wynosić 1·5 centa.

Uprzywilejowana kolej północna czeska jest nadto obowiązana zniżyć przepisaną taryfę dla węgli kamiennych i koksu, wywożonych ze stacyi w Szluknowie do okręgu sądowego Hainspachskiego a mianowicie do okręgów należących tamże gmin katastralnych Dolny i Górny Einsiedl, Grafenwalde, Hainspach, Hemmehübel, Hilgersdorf, Lobendau, Neudörfel, Nixdorf, Röhrsdorf, Schönau, Wolmsdorf i Zeidler o dwadzieścia od sta, dopóki nie będzie otwarty ruch na kolei bocznej Schlukenau-Wölmsdorf.

Co do transportu wojska, tudzież towarów skarbowych dla c. k. wojska i marynarki stósowana będzie w miejsce wspomnionej w §. 13 dokumentu koncesyi z dnia 6 października 1865 (Dz. u. p. Nr. 24 ex 1866) ugody z dnia 10 grudnia 1860, ugoda zawarta z wyłącznie uprzywilejowaną koleją północną Cesarza Ferdynanda z dnia 18 czerwca 1868.

Artykuł V.

Czas trwania koncesyi na całą kolej północną czeską ustanawia się na lat dziewięćdziesiąt, od dnia otwarcia ruchu na linii z Rumburga do Szluknowa.

Artykuł VI.

O ile w tej ustawie co innego zawarowanem nie zostało, warunki postanowione dla kolei północnej czeskiej dokumentem koncesyi z dnia 6 października 1865 (Dz. u. p. Nr. 24 z roku 1866) mają być także obowiązującemi dla przedłużeń niniejszą ustawą postanowionych.

Artykuł VII.

Wykonanie tej ustawy poruczа się ministrom handlu i skarbu.

Laxenburg, dnia 17 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w

80.

Ustawa z dnia 21 lipca 1871,

tycząca się budowy kolei żelaznej z Lieboch do Zielonego Trawnika (Wies) z linią boczną do Szczawnicy (Stainz) przez uprzyw. spółkę kolei żelaznej z Gradcu do Köflach oraz górniczą.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się rząd aby uprzyw. spółce kolei żelaznej z Gradcu do Köflach oraz górniczej, w razie nadania koncesyi na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Lieboch na St. Floryan i Deutsch Landsberg do Zielonego Trawnika z linią boczną do Szczawnicy, udzielił dla tej linii, mającej stanowić integralną część składową kolei żelaznej z Gradcu do Köflach, następujące ulgi:

a) uwolnienie od podatku dochodowego i od uiszczania należytości stemplowych od kuponów, jakoteż od wszelkiego podatku, jaki na mocy przyszłych ustaw mógłby być zaprowadzonym, na przeciąg lat dwudziestu;

b) uwolnienie od stempli i należytości od wszelkich ugód, podań i innych dokumentów w celu nabycia kapitału, lub zostających w związku z budową i urządzeniem kolei, aż do chwili otwarcia ruchu;

c) uwolnienie pierwszej emisyi akcyi i obligacyi z prawem pierwszeństwa, jakoteż kwitów tymczasowych od stempli i należytości, tudzież uwolnienie od należytości za przeniesienie własności przy wykupnie gruntów.

Udzielone stósownie do ustępu *a)* uwolnienie od podatku dochodowego może być wykonane w ten sposób, że podatek dochodowy od istniejącej linii kolei z Gradcu do Köflach uiszczany będzie w stosunku ilości mil linii istniejącej do ilości mil nowej linii.

Artykuł II.

Budowa wspomnionej w art. I. linii kolei z Lieboch do Zielonego Trawnika winna być ukończoną najpóźniej w przeciągu dwóch lat licząc od dnia udzielenia koncesyi i gotowa kolej do tego terminu oddana na użytek publiczny.

Spółka akcyjna winna zapewnić dopełnienie tego zobowiązania złożeniem kaucyi w sumie 100.000 zł. wal. austr.

W razie niedopełnienia tego zobowiązania koncesya może być deklarowana jako przepadająca. Akta i dokumenta z tego powodu wystawić się mające są wolne od należytości i stempli.

Budowę linii bocznej do Szczawnicy należy rozpocząć jak tylko według orzeczenia ministerstwa handlu będzie można spodziewać się rocznego transportu w ilości około 2,000.000 cetnarów cłowych a następnie ukończyć w przeciągu roku.

Artykuł III.

Tak dla istniejącej, jakoteż dla nowej linii kolei z Gradcu do Köflach ustanawia się taryfę w ten sposób, że przy zwykłej chyżości nie będzie można pobierać wyższych opłat jak następujące maxymalne:

1. Dla podróżnych od osoby i mili:

I. Klasa	. . . . .	32	cent.	wal. austr.
II. „	. . . . .	24	„	„ „
III. „	. . . . .	16	„	„ „
IV. „ (w wagonie do stania)	. . . . .	10	„	„ „

2. Dla towarów od cetnara cłowego i mili:

Klasa normalna I	. . . . .	2·5	cent.	wal. austr.
„ „ II	. . . . .	2·75	„	„ „
„ „ III	. . . . .	3	„	„ „

Klasa zniżona A (bez względu na ilość przewozu): zboże, mąka, wyroby młynarskie, owoce, wino, żywice, szmaty, sól, cukier surowy, żelazo 2·25 cent. wal. austr.; klasa zniżona B (gdy się oddaje najmniej 100 cetnarów cłowych): drzewo budulcowe i do wyrobów, przeszło 18 stóp długości, asfalt, odpadki żelaza, jarzyny, wapno, środki nawozowe, dębnica, płyty kamienne 2 cent. wal. austr.; klasa zniżona C (gdy wagon będzie całkiem napełniony): kamień budulcowy i łamany, rudy, buraki na paszę i cukrowe, drzewo opałowe, drzewo budulcowe i do wyrobów nie nad 18 stóp długości mające, węgle kamienne i brunatne, koks, cegła, piasek, ziemie, żelazo surowe 1·5 cent. wal. austr.

Opłaty maxymalne od towarów mają być na żądanie administracyi państwa zniżone, a mianowicie opłaty klas normalnych o 5 od sta, opłaty zaś klas zniżonych o 10 od sta, jak tylko dochód ryczałtowy kolei z Gradca do Köflach to jest tak istniejącej linii, jakoteż linii z Lieboch do Zielonego Trawnika w przeciągu jednego roku dojdzie sumy 125.000 złr. srebrem z jednej mili. Jeżeliby później dochód ryczałtowy wynosił mniej niż wyżej wspomniono, ceny zniżone nie będą już mogły uledz zmianie a natomiast, gdyby zachodził powyższy warunek, przy każdem dalszem podniesieniu się dochodu ryczałtowego rocznego z jednej mili o 25.000 złotych, nastąpi obniżenie powyższych opłat maxymalnych jeszcze o 5 od sta, dopóki obniżenie nie wyniesie ogółem pięćdziesiąt od sta opłat maxymalnych przepisanych koncesyą.

Tytułem należytości za ekspedycyę wolno pobierać przy kamieniach budulcowych i łamanych, węglach brunatnych i kamiennych tudzież koksie po 1·5 centów od cetnara cłowego, przy wszystkich innych towarach po 2 cent. od cetnara cłowego, która to należytość obejmuje już opłatę za naładowanie i wyładowanie, tudzież asekuracyą powszechną. Jeżeli strona sama zajmuje się naładowaniem i wyładowaniem, należytość za ekspedycyę wynosić będzie o $^5/_{10}$ cent. mniej.

Przy tem pozwala się uprzyw. spółce kolei z Gradcu do Köflach oraz górniczej obliczać i pobierać ceny jazdy i frachtu z wyjątkiem powyższej należytości za ekspedycyę, w monecie krajowej srebrnej, tak jednak, że należytość przypadająca z uwzględnieniem wartości obiegowej ma być także przyjmowana w walucie krajowej.

Nowa taryfa wchodzi w moc obowiązującą z dniem nadania koncesyi.

Artykuł IV.

Spółka kolei żelaznej z Gradcu do Köflach oraz górnicza, powinna mieć zawsze w zapasie dostateczną ilość środków ruchu do regularnego przewozu osób i towarów. Administracyi państwa przysługuje prawo nadzorować wykonanie tego zobowiązania, spółka zaś obowiązana jest wykonać niezwłocznie wszelkie rozporządzenia, jakie rząd uzna za potrzebne w interesie obrotu.

Artykuł V.

Przedsiębiorstwom przemysłowym, nad główną koleją siedziby mającym a chcącym dla dowozu swoich wyrobów do kolei głównej, zbudować ujścia kolei łączących, przytykające do odnośnych dworców kolei, spółka obowiązana jest pozwolić na to w sposób jak najmniej dla siebie uciążliwy i za zwrotem kosztów jakie ztąd poniesie.

Artykuł VI.

Czas trwania koncesyi tak na istniejącą, jak i na nową linią kolei z Gradcu do Köflach ustanawia się na lat 85, od dnia otwarcia ruchu na wspomnionej w artykule I kolei z Lieboch do Zielonego Trawnika.

Artykuł VII.

Przy udzielaniu koncesyi na budowę i ruch wspomnionej w artykule I kolei żelaznej z Lieboch do Zielonego Trawnika należy co do wszystkich postanowień koncesyi mieć ile możności na względzie rozporządzenia ustawy z dnia 1 czerwca 1868 Dz. u. p. Nr. 56, tyczącej się warunków i ulg dla przedsiębiorstwa sieci kolei żelaznych parowych pod nazwą „kolej północno zachodnia austryacka“.

Artykuł VIII.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrom handlu i skarbu.

Laxenburg, dnia 21 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

81.

Ustawa z dnia 21 lipca 1871,

tycząca się ustanowienia komisyi powołanych do wykonania ustawy z dnia 24 maja 1869 o uregulowaniu podatku gruntowego.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Jeżeli przewidziane ustawą z dnia 24 maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 88) o uregulowaniu podatku gruntowego wybory członków i zastępców komisyi, powołanych do wykonania tej ustawy, przez uprawnione do przedsięwzięcia wyboru ciała reprezentacyjne, najmniej opodatkowanych lub przełożonych gmin, z jakiej kolwiek przyczyny całkiem lub częściowo przedsięwzięte nie będą, natenczas potrzebną do uzupełnienia każdej takiej komisyi ilość członków lub zastępców powoła minister skarbu z pomiędzy opodatkowanych.

§. 2.

Członkowie ci a względnie zastępcy, przez ministra skarbu powołani, mają te same prawa i obowiązki co członkowie i zastępcy wybrać się mający przez uprawnionych do wyboru.

Mandat ich gaśnie jednak natychmiast, jeżeli ciała reprezentacyjne, najwyżej opodatkowani lub przełożeni gmin przedsięwezmą później wybory a członkowie lub zastępcy przez nich wybrani, wejdą w skład komisyi.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi skarbu.

Laxenburg, dnia 21 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

82.

Ustawa z dnia 23 lipca 1871.

ograniczająca nadzwyczajne odwołania się i skargi przeciwko wyrokom sądowym w sprawach karnych i regulująca właściwość sądową przy postępowaniu z prośbami o odwłokę kary i prośbami w drodze łaski.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Najwyższe postanowienie z dnia 28 lutego 1860 wychodzi z mocy obowiązującej wraz z odnoszącemi się do niego rozporządzeniami ministerstwa sprawiedliwości z dnia 2 marca 1860, Nr. 5247 i z dnia 12 lipca 1860 Nr. 7727, natomiast zaś pod względem nadzwyczajnego odwoływania się w sprawach karnych obowiązywać będą postanowienia następujące:

a) Jeżeli kto prawomocnym wyrokiem sądu krajowego wyższego uznany będzie winnym zbrodni lub występku, natenczas skazanemu i osobom wspomnionym w §. 300, lit. *c)* postępowania sądowo karnego zostawia się wolność nadzwyczajnego odwołania do sądu najwyższego przeciwko wyrokowi tak co do winy, jak i co do kary, jeżeli w tymże przekroczony został dopuszczalny w zachodzącym wypadku najwyższy wymiar;

b) nadzwyczajne odwołanie się należy oznajmić i założyć w taki sposób i w takim czasie, jak to jest przepisane dla zwyczajnych rekursów. Oznajmienia rekursu spóźnione i takie w których nie zachodzą warunki wskazane pod lit. *a)* mają być natychmiast odrzucone przez sądy do których nadchodzą;

c) nadzwyczajne odwołanie się nie wstrzymuje wykonania kary;

d) odrzucenie nadzwyczajnego odwołania może być uchwalone w sądzie najwyższym przez senat złożony z sześciu sędziów i przewodniczącego, zmiana zaś wyroku sądu krajowego wyższego tylko przez senat złożony z dziesięciu sędziów i przewodniczącego.

Jeżeli wyrok co do winy nie będzie zmieniony, natenczas wyrok co do kary wtedy tylko może być zmienionym przez sąd najwyższy, gdy tenże uzna, że sąd krajowy wyższy przekroczył dopuszczalny w zachodzącym wypadku najwyższy wymiar.

c) Zresztą tak przy obradzie jak i rozstrzygnięciu sąd najwyższy trzymać się ma przepisów tyczących się zwyczajnego odwołania.

§. 2.

Sąd, który w sprawie karnej jako pierwsza instancya zawyrokował, może pozwolić na odwłokę kary więzienia, jeżeli według postanowień §. 322 postępowania sądowo karnego jest dopuszczalną, najwięcej na przeciąg sześciu tygodni.

Na dłuższą odwłokę może pozwolić tylko sąd krajowy wyższy w razie szczególnie ważnych powodów. Prośbę o taką odwłokę kary wnieść należy do sądu pierwszej instancyi, a jeżeli ten nie uznaje za stósowne proponować jej uwzględnienie, winien ją odrzucić.

§. 3.

Z prośbami o darowanie lub zmniejszenie kary przez panującego w drodze łaski, jeżeli w poszczególnych wypadkach nie będą wydane osobne wyższe polecenia, postępować należy według następujących postanowień:

Prośby w drodze łaski odsyłać należy do sądu, który w sprawie karnej zawyrokował jako pierwsza instancya.

Jeżeli sąd uzna, że za darowaniem lub zmniejszeniem kary nie przemawiają ważne powody, winien prośbę odrzucić. W razie przeciwnym przekłada ją wraz ze swoim wnioskiem sądowi krajowemu wyższemu, który w tym względzie poweźmie uchwałę i albo prośbę odrzuci, albo ją ministrowi sprawiedliwości wraz ze swoim wnioskiem przedłoży. Jeżeli o wyroku ostatnim orzekał sąd najwyższy, natenczas wniosek sądu krajowego wyższego popierający prośbę w drodze łaski, przedłożony będzie sądowi najwyższemu, którzy orzeknie czy prośbę odrzucić, czy do ministra sprawiedliwości z poparciem odesłać należy.

§. 4.

Uchwały wspomnione w §§. 2 i 3, mają być powzięte w sądach pierwszej instancyi po wysłuchaniu prokuratora państwa, w sądach krajowych wyższych po wysłuchaniu nadprokuratora państwa.

Przeciwko uchwałom sądów, nie pozwalającym na odwłokę wykonania kary lub odrzucającym prośbę w drodze łaski z którą według postanowień §. 3 postąpiono, nie ma żadnego środka prawnego.

§. 5.

Sprzeciwiające się postanowieniom §§. 2 do 4 postanowienia §§. 322, 330 i 430 postępowania sądowo karnego wyjmują się z mocy obowiązującej.

§. 6.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia; jednakże traktowania tego rodzaju jak wspomnione w §§. 1 do 3, toczące się w tymże dniu, mają być dokończone według postanowień dotychczas obowiązujących.

Nadzwyczajne odwołanie od wyroków które stały się prawomocnemi nim ustawa niniejsza obowiązywać zaczęła, należy zgłosić i założyć w przeciągu najbliższych dni trzydziestu.

§. 7.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi sprawiedliwości.

Wiedeń, dnia 23 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Habietinek** r. w.

83.

Ustawa z dnia 25 lipca 1871,

tyczącą się płac służbowych i zaopatrzenia żołnierzy żandarmeryi.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Żołnierzom żandarmeryi wyznaczone będą następujące płace roczne:

wachmistrz	600 złr.
sierżant	500 „
żandarm	400 „

Oprócz tego na czas służby spędzony w sposób zadawalający przy żandarmeryi czy to przed, czy po wejściu ustawy niniejszej w moc obowiązującą, żołnierze żandarmeryi pobierać będą dodatki służbowe:

w kwocie	50	złr.	po	skończeniu	3	roku	służby,
„ „	100	„	„	„	6	„	„
„ „	150	„	„	„	12	„	„
„ „	200	„	„	„	18	„	„

§. 2.

Co do zaopatrzenia żandarmów od wachmistrza na dół, którzy staną się niezdolnymi do służby, obowiązywać będą te same przepisy, które tyczą się sług rządowych mających prawo do emerytury.

Jeżeli żandarm zostanie w służbie zranionym i w skutku tego stanie się niezdolnym do służby, natenczas przy wymierzaniu emerytury doliczone mu będą dziesięć lat służby.

Nadto w wypadkach takich, jeżeli zachodzą okoliczności godne szczególnego uwzględnienia, może być wyznaczona emerytura w jeszcze większym wymiarze a to do wysokości płacy pobieranej w czynnej służbie.

§. 3.

Co do zaopatrzenia wdów i sierót po żołnierzach żandarmeryi mają być stósowane przepisy obowiązujące dla umieszczonych w służbie rządowej cywilnej.

§. 4.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1872.

§. 5.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi obrony krajowej.

Ischl, dnia 25 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Scholl** r. w.

84.

Ustawa z dnia 28 lipca 1871.

tycząca się wniesienia podatku dochodowego Lloyda austryackiego do wspólnych finansów na rok 1871.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

I.

Tytułem podatku dochodowego Lloyda austryackiego pozwala się wnieść do wspólnych finansów na rok 1871 sumę 82.000 złr.

II.

Wykonanie tej ustawy poruczа się ministrowi skarbu.

Ischl, dnia 28 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

85.

Ustawa z dnia 28 lipca 1871.

tycząca się pozwolenia kredytów dodatkowych na rok 1870.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Na pokrycie naddatków które się odnośnie do ustawy skarbowej z dnia 12 lipca 1870 przy niektórych etatach okazały, pozwalają się następujące kredyta dodatkowe:

Dla ministerstwa spraw wewnętrznych.

Tytuł: Bezpieczeństwo publiczne	149.000 złr.

Dla ministerstwa obrony krajowej.

Tytuł 2. Obrona krajowa	435.000 złr.
Tytuł 6. Straż policyjna wojskowa	5.633 „
Razem .	440.633 złr.

Dla ministerstwa wyznań i oświecenia.

Fundacye i przyczynki na cele wyznaniowe:

Tytuł 5. Wyznanie grecko-oryentalne:

§. 1. Dalmacya.

Wydatek nadzwyczajny (na kościoły grecko-oryentalne i budynk plebańskie w okręgu kottarskim . . . . . 15.000 złr.

Tytuł 10. Dopłata rządowa do funduszu szkół początkowych:	
§. 2. Tyrol.	
Wydatek nadzwyczajny	8.000 złr.
§. 8. Dalmacya.	
Wydatek nadzwyczajny	5.876 „
Razem .	13.876 złr.
Tytuł 11. Dopłata rządowa do funduszów naukowych:	
§. 1. Austrya poniżej Anizy.	
Dopłata zwyczajna	87.300 złr.
Wydatek nadzwyczajny (dla gymnazyum realnego nowo urządzonego na Landstrasse)	2.974 „
Dla szkoły realnej wyższej na Schottenfeld jako cena kupna	83.000 „
Razem .	173.274 złr.
§. 4. Austrya powyżej Anizy.	
Dopłata zwyczajna	3.458 złr.
§. 5. Salzburg.	
Dopłata zwyczajna	2.219 „
§. 6. Tyrol.	
Dopłata zwyczajna	21.981 „
Dopłata nadzwyczajna dla instytutu fizyologicznego w Insbruku	5.000 „
Razem .	26.981 złr.
§. 7. Vorarlberg.	
Dopłata zwyczajna	1.100 „
§. 8. Styrya.	
Dopłata zwyczajna	12.290 „
§. 9. Karyntya.	
Dopłata zwyczajna	1.500 „
§. 10. Kraina.	
Dopłata zwczajna	6.990 „
§. 11. Tryest Istrya.	
Dopłata zwyczajna	2.360 „
§. 12. Gorycya.	
Dopłata zwyczajna	3.550 „
§. 15. Czechy.	
Dopłata zwyczajna	39.400 „
§. 16. Morawia.	
Dopłata zwyczajna	17.158 „
Dopłata nadzwyczajna na budowę gymnazyum w Znaimie	6.889 „
Razem .	24.047 złr.
§. 18. Szląsk.	
Dopłata zwyczajna	4.100 złr.
Dopłata nadzwyczajna na budowę pierwszego gymnazyum miejskiego w Cieszynie	7.218 „
Razem .	11.318 złr.

§. 19. Drugie gymnazyum w Cieszynie.
Dopłata zwyczajna . . . . . 1.400 złr.
§. 20. Galicya.
Dopłata zwyczajna . . . . . 45.060 „
§. 22. Kraków.
Dopłata zwyczajna . . . . . 20.635 „
Dopłata nadzwyczajna na budowę domu dla drukarni akademickiej w Krakowie . . . . . 16.300 „
Razem . 36.935 złr.

§. 24. Bukowina.
Dopłata zwyczajna . . . . . 1.765 złr.
Zatem na cały ten tytuł ogółem:
Dopłata zwyczajna . . . . . 272.185 „
Dopłata nadzwyczajna . . . . . 121.381 „
Razem . 393.566 złr.

Dla ministerstwa skarbu.

Rozdział 9. Administracya skarbu.
Tytuł 4. Centralna kasa państwa . . . . . 16.000 złr.
Rozdział 11. Podatki bezpośrednie.
Tytuł 3. Wydatki na egzekucyę podatków . . . . . 10.000 złr.
Rozdział 21. Własność państwa.
Tytuł 1. Dobra rządowe.
Wydatek nadzwyczajny na zaspokojenie pretensyi kilku gmin salzburskich do bezpłatnego pobierania drzewa z lasów . . . . . 27.500 złr.

Dla ministerstwa rolnictwa.

Tytuł 8. Rządowe zakłady hodowli koni . . . . . 60.000 złr.

Na subwencye i dotacye.

Rozdział 33. Przedsiębiorstwom przemysłowym.
Tytuł 1. Kolej łącząca południowo północno-niemiecka.
Nadzwyczajna dopłata 4 procentowa w srebrze . . . . 74.000 złr.
Tytuł 2. Kolej lwowsko-czerniowiecko jaska.
Nadzwyczajna dopłata 4 procentowa w srebrze . . . . 314.000 złr.
Tytuł 12. Strata na monecie . . . . . 85.000 złr.
Zatem na rozdział 33 wydatek nadzwyczajny ogółem . 473.000 złr.
Rozdział 37. Kwota przypadająca na wydatki w sprawach wspólnych . . . . . 421.600 złr.

Artykuł II.

Oprócz tego jako kwoty przypadające na królestwa i kraje w radzie państwa reprezentowane na pokrycie wydatków wspólnych, a mianowicie na wydatki wojskowe stósowanie do uchwał delegacyi najwyżej zatwierdzonych:

a) jako potrącenie na kredyta dodatkowe z lat 1868 i 1869 . . 2,800.000 złr.

b) jako kredyt dodatkowy na rok 1870 . . . . . 13,801.032 złr.

Artykuł III.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi skarbu.

Ischl, dnia 28 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXXV. — Wydany i rozesłany dnia 11 sierpnia 1871.

86.

Ustawa z dnia 19 lipca 1871,

względem warunków i ulg dla spółki akcyjnej kolei łączącej południowo-północno niemieckiej w celu przedłużenia jej linii głównej z Liberca (Reichenberg) na Friedland do granicy krajowej pod Seidenbergiem, i budowy linii bocznej z Żelaznego Brodu (Eisenbrod) do Tannwaldu.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się rząd, ażeby w celu przedłużenia kolei łączącej południowo-północno niemieckiej z Liberca na Friedland do granicy krajowej pod Seidenbergiem, tudzież w celu wybudowania kolei parowej bocznej z Żelaznego Brodu do Tannwaldu, zapewnił spółce akcyjnej kolei łączącej południowo-północno niemieckiej z policzeniem kwoty na umorzenie, gwarancyę pięćprocentowego czystego dochodu rocznego, od kapitału zakładowego rzeczywiście użytego i należycie udowodnionego, a to aż do sumy maxymalnej pięćdziesiąt jeden tysięcy sześćset złotych srebrem od mili, na czas trwania koncesyi, i to w taki sposób, że jeżeliby czysty dochód roczny od mili nie dochodził kwoty rzeczywiście zagwarantowanej, administracya państwa uzupełni to co niedostaje.

Gwarancya poczyna się od dnia otwarcia ruchu na każdej z rzeczonych linii.

Linie te jednak, tak pod względem gwarancyi, jak i pod względem oprocentowania i zwrotu zaliczek uważane będą jako integralna część składowa kolei łączącej południowo-północno niemieckiej. Czysty dochód, stósownie do tej ustawy zagwarantowany, ma być zatem doliczony do tego czystego dochodu, który pochodzi z zagwarantowanego kapitału zakładowego kolei łączącej południowo-północno niemieckiej, i przy orzekaniu czy państwo z tytułu gwarancyi ma co do płacenia, jakoteż pod względem ciężącego na spółce obowiązku zwrotu zaliczek rządowych, tak kapitału jak i procentów, dochód czysty całej sieci kolei łączącej południowo-północno niemieckiej służyć będzie za podstawę jako całość niepodzielna.

Artykuł II.

Rząd ma postarać się aby roboty koło budowy były rozdane w drodze rozpisania licytacyi. Zatwierdzenie kursu emisyi zastrzega się administracyi państwa, przy czem jednak stosunek nie może być niższym niż dziewięćdziesiąt za sto.

Artykuł III.

Ulgę co do linii od Liberca do granicy krajowej, w artykule I wyrażoną, nadaje się tylko w tem przypuszczeniu, że budowa projektowanej wspólnie z Prusami linii łączącej od granicy krajowej do Zgorzelca w przeciągu dwóch lat, licząc od dnia wystawienia koncesyi, będzie zapewniona, i że pomiędzy rządami Austryi i Prus będzie zawarty traktat względem połączenia obustronnych kolei.

W traktacie tym będzie postanowione kiedy kolej z Liberca do granicy krajowej ma być rozpoczęta, tudzież w przeciągu jakiego czasu powinna być ukończona i oddana na użytek publiczny.

Na ukończenie i oddanie kolei na użytek publiczny w żadnym razie nie będzie wyznaczony czas krótszy niż dwa lata, licząc od dnia podpisania traktatu.

Kolej boczna z Żelaznego Brodu do Tannwaldu ma być ukończona i oddana na użytek publiczny w przeciągu dwóch lat, licząc od ostatecznego pozwolenia na budowę.

Artykuł IV.

Co do połączenia kolei głównej z siecią kolei żelaznych pruskich, i co do służby ruchu w stacyi przechodowej wspólnej, zastrzega się ustanowienie odnośnych przepisów przy zawieraniu traktatu z kr. pruskim rządem, a koncesyonaryusze obowiązani są poddać się postanowieniom tego traktatu i obowiązkom z niego wynikającym.

Przy zawieraniu i wykonaniu traktatu interes koncesyonaryuszów ile możności strzeżonym będzie.

Renta, jeżeliby z powyższego powodu miała być płacona i wszelkie inne odnośne wydatki mogą być policzone w rachunku ruchu kolei łączącej południowo-północno niemieckiej, do którego nawzajem zaciągnąć także należy dochody linii łączącej pruskiej która prawdopodobnie będzie wypuszczona w dzierżawę.

Artykuł V.

Spółka akcyjna kolei łączącej południowo-północno niemieckiej obowiązana jest przedłużyć na żądanie administracyi państwa kolej boczną z Tannwaldu na Gablonz do Liberca.

W takim razie zagwarantowany czysty dochód należy podwyższyć w drodze konstytucyjnej, stósownie do rzeczywistych kosztów budowy i kosztów pozyskania kapitału. Postanowienia zawarte w trzecim ustępie artykułu I mają być w zupełności zastósowane do podwyższonej w ten sposób kwoty gwarancyjnej.

Artykuł VI.

Nowym liniom kolejowym przyzwala się uwolnienie od podatku dochodowego, tudzież od należytości stemplowych od akcyi i obligacyi z prawem pierwszeństwa puszczonych w obieg dla uzyskania kapitału do budowy, jakoteż od wszelkich nowych podatków, które przyszłemi ustawami mogą być zaprowadzone, na czas budowy i jeszcze lat dziewięć, licząc od dnia otwarcia ruchu na linii w artykule I wymienionej.

Gdyby powstały koszta notowania papierów obiegowych na giełdach zagranicznych, takowe mogą być wpisane równie jak podatki, które spółka po dziewięciu latach od

nowych linii opłacać będzie, do rachunków ruchu kolei łączącej południowo-północno niemieckiej jako wydatek, co jednak nie odnosi się do opłat stemplowych od kuponów.

Od zaliczek rządowych udzielonych z tytułu gwarancyi przedsiębiorstwo nie będzie opłacać podatku dochodowego.

Pozwala się nadto, aby pierwsza emisya akcyi i obligacyi z prawem pierwszeństwa, jakoteż kwitów tymczasowych, była uwolniona od stempli i opłat.

Podobnież pozwala się na uwolnienie spółki od należytości za przeniesienie własności przy wykupnie gruntów. Do opłacenia stempli i należytości od wszystkich ugód, podań i innych dokumentów wystawionych w celu uzyskania kapitału, tudzież odnoszących się do budowy i urządzenia linii koncesyonowanej, pozwala się przeciąg czasu aż do otwarcia ruchu na odnośnej linii kolei.

Zarazem pozwala się aby połowa tych należytości była zaliczona w najbliższym rachunku ruchu kolei łączącej południowo-północno niemieckiej.

Przyzwolone w pierwszym ustępie tego artykułu uwolnienie od podatku dochodowego, może być wykonane w ten sposób, że spółka kolei łączącej południowo-północno niemiecke kiej uiszczać będzie podatek dochodowy w stósunku zachodzącym między ilością mil kol istniejącej a nowej linii.

Artykuł VII.

Koncesya na linią wymienioną w artykule I kończy się z wygaśnięciem koncesyi na kolej łączącą południowo-północno niemiecką. Co do przysługującego rządowi prawa odkupu nowych linii mają obowiązywać postanowienia artykułu V ustawy z dnia 10 sierpnia 1865 (Dz. u. p. Nr. 71).

Artykuł VIII.

Przepisy obowiązujące dla kolei łączącej południowo-północno niemieckiej mają być także obowiązującemi dla nowych linii wymienionych w artykułach I i V, o ile w ustawie niniejszej nie zostało inaczej postanowionem.

Aż do wybudowania linii z Tannwaldu na Gablonz do Liberca pozwala się aby ceny frachtu dla kolei bocznej z Żelaznego Brodu do Tannwaldu obliczane były podług długości półtorarazowej, dopóki spółka akcyjna kolei łączącej południowo-północno niemieckiej nie zwróci wszystkich zaliczek rządowych.

Artykuł IX.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrom handlu i skarbu.

Laxenburg, dnia 19 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

87.

Ustawa z dnia 21 lipca 1871,

którą udziela się kredyt w sumie 6 milionów złotych na wystawę powszechną w roku 1873 w Wiedniu odbyć się mającą.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Na pokrycie kosztów wystawy powszechnej w roku 1873 w Wiedniu odbyć się mającej, udziela się kredyt w kwocie maxymalnej 6 milionów złotych, która pod żadnym pozorem przekroczoną być nie może.

Artykuł II.

Suma potrzebna do wysokości tego kredytu maxymalnego ma być użyta w połowie jako dopłata skarbowa, w połowie jako nieoprocentowana zaliczka.

Artykuł III.

Do zwrotu tej zaliczki, a według okoliczności do umorzenia dopłaty skarbowej służą w pierwszym rzędzie wszystkie dochody z przedsiębiorstwa wystawy.

Artykuł IV.

Gdyby wszystkie dochody i dopłata skarbowa razem wzięte, nie wystarczały na pokrycie kosztów całego przedsiębiorstwa, administracya publiczna użyje na umorzenie niepokrytej jeszcze pozostałości funduszu gwarancyjnego, utworzonego w drodze subskrypcyi prywatnej.

Artykuł V.

Gdyby zaś z dochodów przedsiębiorstwa wystawy, po umorzeniu wszystkich sum wyłożonych na nią przez administracyą publiczną (artykuł II), pozostała jeszcze zwyżka, takowa będzie zaliczona na rzecz skarbu publicznego.

Artykuł VI.

Kredytu udzielonego w artykule I używać należy w miarę potrzeby; suma potrzebna rocznie ma być wniesiona do preliminarzów państwa na lata 1871, 1872, 1873.

Artykuł VII.

Podania do władz administracyjnych tyczące się wystawy, jakoteż odnoszące się do niej protokoły tychże władz, są wolne od stempli przepisanych dla podań i protokołów.

Akta prawnicze, przez władze i organa postanowione do przygotowania wystawy i nią kierowania w tym ich przymiocie wystawione, a tyczące się potrzebnych do wystawy budowli, przywiedzenia do skutku, przywrócenia do dawnego stanu itp. są wolne od stempli i należytości bezpośrednich na tak długo, dopóki z nich nie będzie zrobiony użytek sądowy.

Takiego samego uwolnienia doznają akta prawnicze i dokumenta, uskutecznione a względnie wystawić się mające w celu ugruntowania, potwierdzenia i uchylenia praw i

zobowiązań, wynikłych z udziału w funduszu gwarancyjnym, dopóki nie będzie z nich zrobiony użytek sądowy.

Artykuł VIII.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrom handlu i skarbu.

Laxenburg, dnia 21 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

88.

Ustawa z dnia 27 lipca 1871,

regulująca policyjne wydalanie i odsyłanie pod strażą (szupasem).

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Na odsyłanie pod strażą z pewnego miejsca lub okręgu do gminy przynależności, lub gdy idzie o osoby nie należące do okręgu, w którym ustawa niniejsza obowiązuje, za granice tego okręgu, mogą być ze względów policyjnych skazane tylko następujące osoby, jakoto:

a) włóczęgi i wszyscy próżniacy, korzystający z dobroczynności publicznej;
b) osoby bez legitymacyi i celu pobytu, nie mogące wykazać swojego dochodu i nie trudniące się żadnym pozwolonym zarobkiem;
c) kobiety publiczne, które otrzymawszy od władz nakaz wyjazdu, nie są mu posłuszne;
d) osoby wychodzące z więzienia i domu roboczego, jeżeli zagrażają bezpieczeństwu osób lub własności.

W razie kilkakrotnego wydalenia może być wydanym zakaz powrotu.

§. 2.

Policyjne wydalenie z jednego miejsca lub kilku miejsc z zakazem powrócenia tam kiedykolwiek, lub w przeciągu oznaczonego czasu, może dotknąć tylko osoby w §. 1 wymienione i ma odpowiadać przepisom niniejszej ustawy.

Ma ono nastąpić wtedy, gdy interesa publiczne, dla obrony których służy odsyłanie pod strażą (§. 1), są zagrożone szczególnie w tem miejscu, z którego osoba ma być wydalona.

Odesłanie pod strażą lub wydalenie z gminy do której się przynależy, miejsca mieć nie może.

Z nabyciem przynależności w pewnem miejscu ustaje skuteczność wydalenia z tego miejsca.

Oprócz tego osoby, nie mające prawa swojszczyzny w okręgu, w którym ta ustawa jest obowiązującą, jeżeli pobyt ich tamże ze względu na porządek lub bezpieczeństwo publiczne jest niedopuszczalnym, mogą być wydalone z całego tego okręgu lub z pewnej jego części.

W jakich wypadkach wygnanie z kraju lub wydalenie ma być zawyrokowanem jako kara lub zaostrzenie kary, postanawiają ustawy karne.

Ustawa niniejsza nie narusza prawa wydalania przysługującego gminom na mocy ustaw gminnych.

§. 3.

Odesłanie odbywa się albo:

a) za passportem przymusowym (listem drożnym), w którym odsyłanemu przepisuje się stacye drogi i czas do jej przebycia;

b) szupasem, przez przymusowe odesłanie pod konwojem z organów straży złożonym.

Używania szupasu należy unikać dopóty, dopóki cel tegoż może być osiągnięty za pomocą passportu przymusowego.

§. 4.

Odesłanie osoby za passportem przymusowym, lub szupasem, jakoteż wydalenie policyjne, może nastąpić tylko na podstawie prawomocnego wyroku właściwej władzy.

Każdy wyrok taki powinno poprzedzić stwierdzenie przynależności i prawnego powodu wydalenia lub odesłania pod strażą, należy także zawiadomić o tem wydział krajowy kraju rodzinnego.

§. 5.

Do wydania wyroku na wydalenie lub odesłanie powołanemi są jako władze szupasowe:

a) dyrekcya policyi i jej wydelegowane organa, tudzież, gdzie te nie istnieją,

b) władze rządowe lub gminne, którym poruczone jest prowadzenie spraw politycznych w pierwszej instancyi.

Władzom gminnym pod *b)* wspomnionym może być w drodze rozporządzenia poruczonem wydawanie wyroków na wydalenie lub odsyłanie także w tych miejscach, w których znajduje się dyrekcya policyi.

Wykonanie odsyłania pod strażą należy do tych gmin, które są postanowione jako stacye szupasowe.

§. 6.

Oprócz wypadków §. 5 lit. *b)* prawodawstwo krajowe może przydzielić poszczególnym gminom kraju wydawanie w poruczonym zakresie działania wyroków na odsyłanie pod strażą.

§. 7.

Rekursa od wyroków na odesłanie pod strażą i wydalenie [§. 5, lit. *a)* i *b)*] rozstrzyga naczelnik krajowy, od orzeczenia którego dalsze odwołanie jest niedopuszczalnem.

Odwołanie od wyroków na odesłanie pod strażą wnosić należy natychmiast, od wyroków zaś na wydalenie, w przeciągu trzech dni po ich ogłoszeniu i mają one skutek odwłoczny.

§. 8.

Jeżeli która zwierzchność gminna uzna, że jest powód do odesłania pod strażą lub wydalenia jakiej osoby ze swego terytoryum, winna spisać protokół (zrobić inkwizycyą), w którym mają być wyłuszczone powody tego, osobiste stosunki osoby zakwestyonowanej, tudzież jej usprawiedliwienia co do ciężących na niej okoliczności, osobę tę w razie potrzeby wsadzić do aresztu i, jeżeli sama nie jest uprawnioną do wydania wyroku,

protokół i załączniki najpóźniej w przeciągu dwudziestu czterech godzin od chwili przytrzymania lub aresztowania osoby zakwestyonowanej odesłać władzy szupasowej do rozstrzygnienia

Jeżeli **władza szupasowa** uzna za potrzebne dalsze dochodzenia, winna tymczasowo w przeciągu dwudziestu czterech godzin orzec co do zatrzymania w areszcie osoby przytrzymanej. W razie uwolnienia osoby przytrzymanej mają być do niej zastósowane przepisy §§. 28, 29 i 43 ustawy o przynależności z dnia 3 grudnia 1863, Dz. u. p. Nr. 105.

W wypadkach §. 1, lit. *d)* zarząd domu karnego lub roboczego winien w czasie właściwym zrobić doniesienie do władzy szupasowej aby wyrok mógł być wydany przed upływem czasu kary.

§. 9.

Wyrok władzy szupasowej należy ogłosić przytrzymanemu. Jeżeli opiewa na uwolnienie, ma być wykonanym natychmiast.

Jeżeli od wyroku opiewającego na odesłanie szupasem lub wydalenie będzie założonym rekurs, przełożony gminy winien spisać protokół i odesłać go w przeciągu dwudziestu czterech godzin za pośrednictwem władzy która zawyrokowała, do instancyi rekursowej.

Wyrok na wydalenie pod strażą należy wykonać natychmiast gdy się stanie prawomocnym.

§. 10.

Gminy obowiązane są załatwiać czynności poruczone im w przymiocie stacyi szupasowej.

Gmina będąca stacyą szupasową winna wystawić każdemu odesłać się mającemu, stósownie do prawomocnego wyroku, passport przymusowy z przepisaniem drogi którą odsyłany ściśle trzymać się musi [§. 3, lit. *a)*], lub kartę wydalenia [§. 3, lit. *b)*]. Dokumenta te po przybyciu odesłanego na miejsce przeznaczenia mają być przesłane tej władzy, która wydała wyrok wydalenia.

§. 11.

Każda gmina będąca stacyą szupasową obowiązana jest odebrać przybywających do niej szupaśników, odesłać ich w sposób przepisany do najbliższej stacyi szupasowej a względnie do gminy rodzinnej i mieć staranie o pewny konwój dla szupaśników, o ich wyżywienie, stósowny przytułek i nadzór.

W razie ucieczki szupaśnika należy natychmiast przedsięwziąść potrzebne kroki aby organa bezpieczeństwa publicznego mogły go ścigać i schwytać.

§. 12.

Przepisy tyczące się odsyłania pod strażą do krajów nie należących do okręgu w którym ustawa niniejsza obowiązuje, wydane będą w drodze administracyjnej na podstawie ugody z odnośnemi rządami.

§. 13.

Kto za passportem przymusowym do ojczyzny swojej odsyłany, od przepisanej drogi samowolnie zboczy, passport przymusowy odrzuci lub zatai, albo bez ważnych powodów usprawiedliwiających terminu do podróży przepisanego nie dotrzyma, ma być ukarany aresztem do ośmiu dni i odesłany dalej pod strażą.

Podobnież ma być szupaśnik ukarany za wszelką ucieczkę.

Wydanie wyroku kary należy do władzy politycznej [§. 5, lit. *a)* i *b)*] tego miejsca, w którem szupaśnik będzie ponownie przytrzymany.

§. 14.

Koszta wyżywienia od chwili przytrzymania osoby w celu spowodowania jej wydalenia, aż do wykonania wyroku, jakotoż koszta wyżywienia osób przytrzymanych, na które nie zapadł wyrok odesłania pod strażą, należą do wydatków policyi miejscowej.

Wydatki na dostarczenie, urządzenie, opalenie i oświatlanie lokalności dla szupaśników, jakoteż na utrzymanie ich w dobrym stanie, tudzież na pilnowanie szupaśników i na załatwianie spraw tyczących się odsyłania pod strażą, ponosić ma gmina będąca stacyą szupasową.

Prawodawstwu krajowemu zastrzega się oznaczenie czy i o ile wydatki te mają być zwrócone z funduszów konkurencyjnych, powiatowych lub krajowych.

§. 15.

Wszelkie inne wydatki odsyłania, a mianowicie na rewizyą lekarską, wyżywienie, oczyszczenie i odzienie szupaśników, tudzież na transport tychże i konwój, jakoteż, jeżeliby było potrzeba, na wsparcia dla tych, którzy dostają passporta przymusowe, o ile wydatki te odnoszą się do terytoryów poszczególnych krajów, będą pokryte w pierwszym rzędzie z funduszów krajowych tychże krajów.

Wydatki tego rodzaju poniesione na szupaśników przynależących do innych krajów, lub według postanowień ustawy o przynależności mających tamże prawo swojszczyzny, będą wynagrodzone przez fundusze krajowe tychże krajów, przeto w celu uzasadnienia pretensyi do wynagrodzenia, należy zbadać dokładnie wszelkie okoliczności, potrzebne do stwierdzenia prawa swojszczyzny. Rezultat dochodzeń tych należy zakomunikować odnośnemu wydziałowi krajowemu.

Szupaśnicy będący w stanie płacenia, mają zwrócić poniesione na nich koszta szupasu funduszowi krajowemu swego kraju rodzinnego o tyle, o ile z funduszu tego w myśl niniejszego paragrafu pokryte zostały.

§. 16.

Prawodawstwu krajowemu zastrzega się oznaczenie czy gminy rodzinne szupaśników mają zwrócić te wydatki ponoszącemu je funduszowi krajowemu i o ile.

§. 17.

Co się tyczy wydatków szupasowych na cudzoziemców, istniejące przepisy i rozporządzenia pozostają nadal obowiązującemi.

Jeżeli na mocy traktatu zachodzi stósunek wzajemności obowiązujący do bezpłatnego odsyłania pod strażą, albo, jeżeli państwo zagraniczne nie zwróci kosztów odsyłania pod strażą, lub też jeżli krajowość albo prawo swojszczyzny szupaśnika stwierdzić się nie da, natenczas wydatki na odesłanie, które według prawa kraj ma ponosić, będą pokryte bez pretensyi do wynagrodzenia przez fundusze krajowe, o ile miały miejsce w odnośnych terytoryach krajów.

§. 18.

Każda gmina odpowiada za te wydatki, które wynikną z zaniedbania prawnie na niej ciężących obowiązków pod względem szupaśnictwa.

Wydatki powstałe w skutku ponownego dostawienia zbiegłego szupaśnika ponosi ta gmina, na której organach cięży wina ucieczki szupaśnika.

§. 19.

Nadzorowanie spraw szupasowych należy w ogólności do władz politycznych. Odnośne jednak rozporządzenia, mianowicie co się tyczy urządzania transportów głównych i częściowych, tudzież stacyi szupasowych i konwoju, wydaje władza naczelna kraju w porozumieniu z wydziałem krajowym.

Wszelkie inne rozporządzenia, tyczące się wykonywania szupasu, wydaje wydział krajowy.

§. 20..

W chwili gdy ustawa niniejsza wejdzie w moc obowiązującą, utraci takową ustawa z dnia 12 maja 1868 Dz. u. p. Nr. 41, jakoteż wszelkie inne ustawy i rozporządzenia z niniejszą ustawą niezgodne.

§. 21.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi spraw wewnętrznych.

Ischl, dnia 27 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w.

89.

Ustawa z dnia 28 lipca 1871,

tycząca się ugody między ministerstwami skarbu c. k. austryackiem i król. węgierskiem co do podziału podatku od przedsiębiorstw, rozciągających swoje czynności przemysłowe na obie połowy państwa.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Ugodę pomiędzy ministrem skarbu królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych a ministrem skarbu krajów korony węgierskiej, zawartą w $\frac{\text{Budzie dnia 18 grudnia 1869}}{\text{Wiedniu dnia 7 stycznia 1870}}$ a tyczącą się podziału podatków od przedsiębiorstw, mających główną siedzibę na terytoryum węgierskiem lub austryackiem, ale rozciągających swoje czynności także na drugą połowę monarchii, zatwierdza się w całej osnowie.

Ischl, dnia 28 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

Ugoda.

Z zastrzeżeniem ratyfikacyi ciał prawodawczych postanawia się niniejszem co następuje:

I.

Co się tyczy uprzyw. austryackiej spółki kolei państwa.

Uprzyw. austryacka spółka kolei państwa wykonuje ruch na trzech liniach, te są:

a) północna,

b) południowo wschodnia,

c) z Wiednia do Nowej-Szöny.

Za podstawę do rozkładania czystego dochodu na wszystkie te trzy linie, w celu opodatkowania a względnie podziału podatku, bierze się dochód ryczałtowy z ruchu na każdej linii z osobna.

Podatek od linii północnej położonej całkiem na terytoryum austryackiem, przypadnie austryackiej administracyi skarbu, podatek zaś od linii południowo wschodniej, król. węgierskiej administracyi skarbu. Gdy jednak część linii południowo wschodniej, długości 1.190 sążni (od mostu na rzece Morawie do stacyi Marchegg) leży na terytoryum austryackiem, przeto król. węgierska administracya skarbu zwróci administracyi skarbu austryackiej przypadającą kwotę w stosunku długości tej części do długości całej linii południowo wschodniej.

Podatek od wspólnej linii z Wiednia do Nowej-Szöny ma być podzielony pomiędzy obie administracye skarbu w stosunku długości części położonych na obu terytoryach, przyczem jednak, ze względu na większy ruch w pobliżu Wiednia, pierwsza mila pod Wiedniem ma być liczona za dwie, zaczem z podatku od dochodu linii Wiedeń Nowa-Szöny, administracya skarbu austryacka otrzyma $^{7}/_{22}$ a węgierska $^{15}/_{22}$ części.

Dla osiągnięcia powyższego celu uprzyw. austryacka spółka kolei państwa winna wykazywać oprócz podległego opodatkowaniu czystego dochodu całego przedsiębiorstwa, także dochód ryczałtowy każdej linii z osobna i długość tychże.

II.

Co się tyczy instytutów kredytowych i spółek ubezpieczających.

Co się tyczy należących do instytutów i spółek istniejących w jednej z dwóch połów państwa i mających oprócz głównej, statutami przepisanej siedziby, filie lub oddziały w drugiej połowie państwa, przyjmuje się jako zasadę, że filie lub oddziały, istniejące w drugiej połowie państwa, mają być opodatkowane nie łącznie z głównem przedsiębiorstwem, lecz oddzielnie.

Stósownie do tego zawiera się ugodę, że w celu podziału podatku, czysty dochód filii w drugiej połowie państwa znajdujących się, ma być zbadany i poddany opodatkowaniu w siedzibie filii. Jeżeli jednak przy rozkładzie wydatków na filie i zakład główny, przedsięwziąść się mającym dla obliczenia czystego dochodu filii, okażą się takie wydatki, które były zrobione wspólnie dla filii i dla głównego zakładu, i nie mogą być wykazane oddzielnie, wydatki takie będą rozłożone w stosunku dochodów ryczałtowych. Gdyby zaś stwierdzenie czystych dochodów filii lub oddziałów nastręczało szczególne trudności, w takim razie ogólny czysty dochód przedsiębiorstwa rozłożony będzie w celu opodatkowania w takim stosunku, w jakim się ma dochód ryczałtowy filii, osobno wykazać się mający, do dochodów ryczałtowych głównego przedsiębiorstwa.

III.

Co się tyczy fabryk i przedsiębiorstw fabrycznych.

Co się tyczy przedsiębiorstw, będących w ruchu w jednej z dwóch połów państwa a mających w drugiej połowie państwa składy własnych wyrobów fabrycznych, ma nastąpić osobne opodatkowanie składów w tej połowie państwa, w której odnośny skład się znajduje.

Opodatkowanie to ma nastąpić według zasad obowiązujących w odnośnem terytoryum i w takim samym stósunku, jaki jest zaprowadzonym we własnem terytoryum dla stron sprzedających takie same wyroby i podlegających opodatkowaniu.

IV.

Kompetencya do dochodzeni a czystych dochodów podległych opodatkowaniu.

Dochodzenie i stwierdzenie podległych opodatkowaniu czystych dochodów pomienionych przedsiębiorstw w celu opodatkowania a względnie podziału podatków, przedsiębrać mają władze podatkowe tej połowy państwa, w której znajduje się siedziba przedsiębiorstwa. Obadwa ministerstwa skarbu będą sobie wzajemnie udzielać operaty tych dochodzeń.

V.

Wymiar podatku.

Podatek ze wszystkiemi dodatkami rządowemi, krajowemi i innemi wymierzają niezawiśle władze podatkowe obu połów państwa na podstawie obliczonych w przybliżeniu dochodów.

VI.

Pobór podatków.

Pobór tak wymierzonego podatku wraz z dodatkami może być uskuteczniony na żądanie odnośnego rządu przez władze podatkowe tej połowy państwa, w której przedsiębiorstwo ma siedzibę, także na rzecz drugiej połowy państwa, i w takim razie będzie zapisany na jej korzyść w rachunku bieżącym.

VII.

Zasady te, mają wejść tymczasowo w zastósowanie jeszcze przed przyjęciem ich w drodze prawodawczej a mianowicie co się tyczy uprzyw. austryackiej spółki kolei państwa, tudzież instytutów kredytowych i spółek ubezpieczających od dnia 1 stycznia 1868, a co się tyczy fabryk i przedsiębiorstw fabrycznych od dnia 1 stycznia 1869.

Za c. król. ministerstwo skarbu.
Wiedeń, dnia 7 stycznia 1870.
Brestel r. w.

Za król. węg. ministerstwo skarbu.
Buda, dnia 18 grudnia 1869.
Lónyay r. w.

90.

Ustawa z dnia 28 lipca 1871,

pozwalająca miastu stołecznemu Innsbrukowi zaciągnąć pożyczkę loteryjną.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Miastu stołecznemu Innsbrukowi pozwala się z pominięciem przepisów prawnych, tyczących się zaciągania pożyczek prywatnych z obligacyami udziałowemi, zaciągnąć pożyczkę loteryjną w sumie nominalnej jednego miliona złotych w taki sposób, aby obligacye udziałowe były wydawane na okaziciela, atoli nie niżej dwudziestu złotych, i aby przy zwrocie zapłaty były połączone z losowaniem premii.

§. 2.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi skarbu.
Ischl, dnia 28 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

91.

Ustawa z dnia 29 lipca 1871,

odnosząca się do brania na przepis i poboru podatku zarobkowego i dochodowego od przedsiębiorstw przemysłowych przywiązanych do pewnych miejsc.

Za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Podatek zarobkowy i dochodowy od fabryk, kopalni i innych przedsiębiorstw przemysłowych, które czy to w skutek rodzaju przedsiębiorstwa czy też z powodu połączenia z jakąś realnością są przywiązane do pewnego miejsca, będzie tam brany na przepis i pobierany, gdzie się znajdują budynki fabryczne i lokalności ruchu, w których przedsiębiorstwo jest wykonywane, bez różnicy czy ruch fabryki lub przedsiębiorstwa prowadzi jedna osoba czyli też spółka.

Jeżeli fabryki takie lub przedsiębiorstwa mają filie, natenczas te ostatnie, jeżeli z głównem przedsiębiorstwem zostają w takim związku, że jako osobne samodzielne przedsiębiorstwa uważane być nie mogą, będą opodatkowane jako zakłady pomocnicze, wraz z przedsiębiorstwem głównem, w miejscu, gdzie się to ostatnie znajduje.

W przeciwnym razie przedsiębiorstwa filialne opodatkowane będą w swoich siedzibach.

§. 2.

Jeżeli idzie o nałożenie podatku na spółkę, której siedziba nie znajduje się w tem samem miejscu co fabryki, kopalnie lub inne przedsiębiorstwa przemysłowe, natenczas należy wziąść na przepis i pobierać 20 proc. całego podatku zarobkowego i dochodowego w temże miejscu, pozostałe zaś 80 proc. tam, gdzie się znajduje siedziba przedsiębiorstwa.

§. 3.

Pozostawia się jednak administracyi skarbu, w wypadkach, gdyby siedziba w mowie będących fabryk lub przedsiębiorstw nie znajdowała się w tym samem miejscu co ich bezpośredni zarząd, wydelegować władzę administracyjną podatkową, w której okręgu tenże zarząd się znajduje, do przedsięwzięcia wymiaru podatku.

§. 4.

Co do wymiaru i wzięcia na przepis podatków od przedsiębiorstw kolei żelaznych, obowiązują postanowienia ustawy z dnia 8 maja 1869.

§. 5.

Postanowienia ustawy niniejszej wchodzą w moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1872.

§. 6.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Ischl, dnia 29 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXXVI. — Wydany i rozesłany dnia 12 sierpnia 1871.

93.

Patent cesarski z dnia 10 sierpnia 1871,

tyczący się rozwiązania izby deputowanych rady państwa i przedsięwzięcia nowych wyborów.

My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;
król Węgier i Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryii i Illiryi; król Jerozolimy itd.; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastali, Oświecimia i Zatora, Cieszyna, Friulu, Dubrownika i Zadru; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, Kyburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Brixenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan Tryestu, Kottaru i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Izba deputowanych rady państwa zostaje rozwiązana i w myśl §§. 7 i 19 ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. ust. p. Nr. 141) nowe wybory do tejże przedsięwzięte być mają.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia 10 sierpnia Tysiąc ośmset siedmdziesiątego pierwszego, Naszego panowania dwudziestego trzeciego roku.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Scholl** r. w. **Jireczek** r. w.
Schäffle r. w. **Habietinek** r. w. **Grocholski** r. w.

93.

Patent cesarski z dnia 10 sierpnia 1871,

tyczący się rozwiązania sejmów krajowych Dolno i Górno Austryackiego, Salzburgskiego, Styryjskiego, Karyntyjskiego, Morawskiego, Szląskiego i Tyrolskiego.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgier i Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy itd.; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Saleburga, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświęcimia i Zatora, Cieszyna, Friulu, Dubrownika i Zadru; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, Kyburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Brixenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan Tryestu, Kottaru i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

I.

Sejmy krajowe Dolno i Górno Austryacki, Salzburgski, Styryjski, Karyntyjski, Morawski, Szląski i Tyrolski zostają rozwiązane.

II.

Nowe wybory do tych sejmów mają być natychmiast zarządzone.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia 10 sierpnia Tysiąc ośmset siedmdziesiątego pierwszego, Naszego panowania dwudziestego trzeciego roku.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Scholl** r. w. **Jireczek** r. w.
Schäffle r. w. **Habietinek** r. w. **Grocholski** r. w.

94.

Patent cesarski z dnia 11 sierpnia 1871,

tyczący się zwołania sejmów krajowych Czech, Dalmacyi, Galicyi i Lodomeryi z Krakowem, Austryi poniżej i powyżej Anizy, Salcburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Morawii, Szląska, Tyrolu, Vorarlbergu, Istryi, Gorycyi i Gradyski, Tryestu z obwodem.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgier i Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy itd.; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Salcburga, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastali, Oświęcimia i Zatora, Cieszyna, Friulu, Dubrownika i Zadru; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, Kyburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Brixenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan Tryestu, Kottaru i na Marchii Windyjskiej, Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Sejmy krajowe Czech, Dalmacyi, Galicyi i Lodomeryi z Krakowem, Austryi poniżej i powyżej Anizy, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Morawii, Szląska, Tyrolu, Vorarlberga, Istryi, Gorycyi i Gradyski, tudzież miasta Tryestu z obwodem zwołują się na dzień 14 września 1871 do przepisanych miejsc zebrania.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia 11 sierpnia Tysiąc ośmset siedmdziesiątego pierwszego, Naszego panowania dwudziestego trzeciego roku.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Scholl** r. w. **Jireczek** r. w.
Schäffle r. w. **Habietinek** r. w. **Grocholski** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXXVII. — Wydany i rozesłany dnia 15 sierpnia 1871.

95.

Ustawa z dnia 25 lipca 1871,

tycząca się zaprowadzenia powszechnej ustawy o księgach gruntowych.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

W sześć miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy niniejszej, zamieszczona poniżej powszechna ustawa o księgach gruntowych wchodzi w moc obowiązującą dla wszystkich ksiąg publicznych (jakoto hipotecznych i lenniczych, gruntowych, miejskich, górniczych), utrzymywanych do wnoszenia nabycia, ograniczenia i uchylenia praw rzeczowych na nieruchomościach do tychże ksiąg wniesionych.

Artykuł II.

Jeżeli w skutek ustawy krajowej będą założone nowe księgi gruntowe lub górnicze, powszechna ustawa górnicza stanie się obowiązującą dla każdej nowo założonej księgi gruntowej lub górniczej w tym dniu, w którym zacznie się jej utrzymywanie.

Artykuł III.

Postanowienie powszechnej ustawy o księgach gruntowych, że wpis na podstawie dokumentów prywatnych, wtedy tylko nastąpić może, gdy podpisy na takowych są sądownie lub notaryalnie uwierzytelnione; nie ma być stósowanem do dokumentów, sporządzonych przed wejściem tej ustawy o księgach gruntowych w moc obowiązującą.

Artykuł IV.

Z dniem wejścia w moc obowiązującą powszechnej ustawy o księgach gruntowych, tracą takową wszystkie ustawy i rozporządzenia, tyczące się przedmiotów tej ustawy, o ile przez onę urządzone zostały. Względnie ksiąg górniczych, oprócz powszechnej ustawy o księgach gruntowych, także odpowiednie przepisy powszechnej ustawy górniczej zachowane być winny.

Artykuł V.

Wykonanie ustawy niniejszej powierzam ministrowi sprawiedliwości, który wyda rozporządzenia do wykonania powszechnej ustawy gruntowej potrzebne, tudzież ministrowi skarbu.

Ischl, dnia 25 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Habietinek** r. w.

Powszechna ustawa o księgach gruntowych.

Dział pierwszy.

O księgach gruntowych w powszechności.

§. 1. Księga gruntowa składa się z księgi głównej i ze zbioru dokumentów czyli księgi dokumentów.

§. 2. Księga główna powstaje z kart hipotecznych.

Karty hipoteczne przeznaczone są do wnoszenia:

1. ciał hipotecznych i zmian w tychże;
2. praw rzeczowych do ciał hipotecznych odnoszących się i onychże zmian.

§. 3. Wszelkie ciało hipoteczne ma być uważane za całość.

Objętość tegoż tylko przez hipoteczne odpisanie i przypisanie szczególnych nieruchomości lub części tychże zmienioną być może.

Gdy wszystkie nieruchomości do karty hipotecznej wniesione, zostaną odpisane (§. 11), lub gdy przestaną być przedmiotem księgi gruntowej, karta ma być wykreślona.

§. 4. Nabycie, przeniesienie, ograniczenie i uchylenie praw hipotecznych (§. 9) nie może być uzyskane jak tylko przez wniesienie do księgi gruntowej.

§. 5. Do księgi głównej będą wnoszone istotne określenia praw hipotecznych. Jeżeli nie dadzą wyrazić się w krótkości, można będzie w księdze głównej powołać się na miejsca w dokumentach, na podstawie których wniesienie nastąpiło, dokładnie oznaczyć się mające, a to będzie miało taki skutek, że powołane miejsca będą uważane jakby do księgi głównej wniesione były.

§. 6. W księdze gruntowej zostawić należy wierzytelny odpis każdego dokumentu, na podstawie którego nastąpiło wniesienie hipoteczne.

Z odpisów tak składanych powstaje zbiór dokumentów, a przez ich wnoszenie do księgi, tworzy się księga dokumentów.

§. 7. Księga gruntowa jest publiczną.

Każdy może księgę gruntową w obecności urzędnika hipotecznego przejrzeć i brać z niej odpisy lub wyciągi, które urzędnik księgę gruntową utrzymujący wyda pod własną odpowiedzialnością.

Dział drugi.

O wniesieniach hipotecznych.

Oddział pierwszy.

O wniesieniach w powszechności.

1. O rodzajach wniesienia.

§. 8. Wniesienie hipoteczne jest albo:

1. Wpisem (bezwarunkowem nabyciem praw lub wykreśleniem — intabulacyą lub ekstabulacyą), który bez usprawiedliwienia, lub

2. zastrzeżeniem (warunkowem nabyciem praw lub wykreśleniem — prenotacyą), które tylko pod warunkiem późniejszego usprawiedliwienia nabycie, przeniesienie, ograniczenie lub wykreślenie praw hipotecznych sprawia, albo

3. prostem zapisaniem.

2. O przedmiocie wpisu lub zastrzeżenia.

§. 9. Do księgi gruntowej mogą być wniesione jedynie prawa i ciężary rzeczowe, dalej prawo odkupu i pierwokupna (§§. 1070 i 1073 pow. ks. ust. cyw.), tudzież prawo dzierżawy (§. 1095 pow. ks. ust. cyw.).

Postanowienia szczególne:

a) we względzie prawa własności;

§. 10. Spółwłasność nieruchomości, do jednego ciała hipotecznego należących, może być wniesiona, tylko na części w stósunku do całości oznaczone n. p. na połowę, na jednę trzecią część, chybaby szczególne przepisy dozwalały wyjątku.

§. 11. Nabycie własności szczególnych części składowych pewnego ciała hipotecznego, może być wnoszone tylko według postanowień ustawy z dnia 6 lutego 1869 Dz. u. p. Nr. 18 o dzieleniu części składowych ciała hipotecznego.

b) we względzie służebności i ciężarów rzeczowych;

§. 12. Przy służebnościach i ciężarach rzeczowych podać należy z jak największą pewnością treść i zakres prawa, wpisać się mającego; wartości pieniężnej wymieniać nie potrzeba.

Jeżeli służebności mają być ograniczone na przestrzeń oznaczoną, granice tejże dokładnie określić należy.

c) we względzie prawa zastawu;

§. 13. Prawo zastawu może być wniesione albo na całe ciało hipoteczne, albo, jeżeli własność jest wpisana na korzyść więcej osób, na udział każdego z współwłaścicieli, lecz nie na szczególne części składowe ciała hipotecznego, ani też na część udziału, wpisanego w księgę gruntową na rzecz jednego współwłaściciela.

Przeniesienie wierzytelności hipotecznej i nabycie prawa podzastawu może mieć miejsce, tak co się tyczy całej wierzytelności, jako też co się tyczy części tejże, oznaczonej stosunkowo lub liczebnie.

§. 14. Prawo zastawu może być wniesione tylko na sumę pieniężną oznaczoną liczebnie. Jeżeli należytość jest procentująca, wysokość odsetków będzie także wniesiona.

Jeżeli prawem zastawu mają być ubezpieczone wierzytelności, mogące wyniknąć z otworzonego kredytu, objętego zawiadowstwa interesów, z tytułu rękojmi, lub wynagrodzenia szkód; natenczas w onym dokumencie, na podstawie którego ma nastąpić wniesienie, wyrażoną będzie kwota maksymalna, do której ma dochodzić kredyt lub odpowiedzialność.

Jeżeli ta kwota nie jest w dokumencie wymieniona, należy ją wyrazić w prośbie.

Jeżeli w tym ostatnim przypadku, ten, przeciw któremu uzyskuje się wniesienie, widzi się uciążony przez to, że do wniesienia podano za wielką kwotę; może w terminie jaki mu do rekursu służy, wymagać onejże zmniejszenia; o czem sąd, który pozwolił na wniesienie, po poprzedniem stron wysłuchaniu orzecze i kwotę według słuszności ustanowi.

§. 15. Prawo zastawu dla jednejże wierzytelności można wnieść niepodzielnie na dwa lub więcej ciał hipotecznych lub wierzytelności hipotecznych. (Hipoteka łączna.)

W przypadkach takich wierzyciel mocen jest żądać zapłaty całej wierzytelności z każdego zastawu z osobna.

§. 16. Prawo zastawu, dla wierzytelności nabyte, obejmuje także koszta sporu i egzekucyi, niezawiśle od postanowień szczególnych.

§. 17. Trzyletnie zaległości odsetków, należące się z umowy lub z ustawy, mają równe z kapitałem pierwszeństwo.

§. 18. Roszczenia do rocznych rent, alimentów i innych wypłat peryodycznych, od trzech lat niezaspokojone, mają równe z prawem poboru pierwszeństwo.

d) we względzie prawa dzierżawy.

§. 19. Przy wpisie lub zastrzeżeniu prawa dzierżawy, nie potrzeba wyrażać sumy na zapewnienie wynagrodzenia szkod, gdyby jakie były, (§. 1121 pow. ks. ust. cyw.).

3. O przedmiocie zapisania.

§. 20. Zapisanie hipoteczne może służyć:

a) do uwidocznienia stosunków osobistych, w szczególności zaś ograniczeń zarządzania majątkiem, mających taki skutek prawny, że ktokolwiek uzyska wniesienie do odpowiedniej karty hipotecznej, nieświadomością tych stosunków wymawiać się nie może; n. p. zapisanie małoletności, kurateli, przedłużenia władzy ojcowskiej lub opiekuńczej, usamowolnienia, otwarcia upadłości, albo

b) do osiągnięcia pewnych skutków prawnych, jakie procedura cywilna lub ustawa niniejsza do takowego przywiązują, jak n. p. zapisanie pierwszeństwa, działu gruntów, hipoteki łącznej, wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej, wytoczonego sporu, ustanowienia sekwestru, licytacyi egzekucyjnej.

4. Poprzednik hipoteczny.

§. 21. Wniesienie dopuszczalne jest jedynie przeciw temu, kto w czasie podanej prośby ujawniony jest w księdze gruntowej jako właściciel nieruchomości lub prawa, względnie których ma nastąpić wniesienie; lub przynajmniej jednocześnie w tym przymiocie wpis lub zapisanie uzyska (§. 432 pow. ks. ust. cyw.).

§. 22. Jeżeli nieruchomość lub prawo hipoteczne było na więcej osób po kolei przenoszonem niehipotecznie, ostatni prawonabywca może przy wykazaniu swoich poprzedników żądać, aby przeniesienie hipoteczne nastąpiło bezpośrednio na jego osobę. Jeżeli wierzytelność hipoteczna, która przeszła na trzeciego niehipotecznie, została umorzona, dłużnik mocen jest wymagać wykreślenia takowej bez poprzedniczego wniesienia tego niehipotecznego przelewu.

§. 23. Jeżeli należąca do spadku nieruchomość lub prawo hipoteczne zostanie zbyte, nabywcy pozwolonem będzie wnieść swoje prawo bezpośrednio po spadkodawcy.

§. 24. O ile wierzyciele dziedzica mogą uzyskać zabezpieczenie na przypadłych mu nieruchomościach lub wierzytelnościach spadkodawcy, o tem stanowi §. 822 pow. ks. ust. cyw.

§. 25. O ile prawa hipoteczne mogą być nabyte już po otwarciu upadłości, określa ustawa o upadłości.

5. O dokumentach.

§. 26. Wpisy i zastrzeżenia mogą być pozwolone tylko na podstawie takich dokumentów, które są sporządzone w formie dla ich ważności przepisanej.

Dokumenta te, jeżeli chodzi o nabycie lub zmianę prawa rzeczowego, powinny zawierać ważną zasadę prawną.

§. 27. Dokumenta, na podstawie których ma nastąpić wniesienie hipoteczne, powinny być wolne od wszelkich widocznych wad, któreby ich wiarygodność osłabiały, a, jeżeli się składają z kilku arkuszy, powinny być zeszyte tak, aby jaki arkusz nie mógł być podsuniętym.

Osoby, w sprawie prawnej udział biorące, powinny w dokumentach tych tak być wymienione, aby nie było można wziąść ich za inne; nadto ma być w nich wyrażone miejsce, dzień, miesiąc i rok sporządzenia dokumentu.

6. O skutku wniesienia.

§. 28. O ile prawa, które trzecie osoby ufając księgom publicznym nabyły, wzruszane być mogą, o tem będzie mowa w §§. 63 i następnych.

7. O stopniu pierwszeństwa.

§. 29. Stopień pierwszeństwa wniesień zależy od liczby dziennika podawczego, którą podanie u władzy hipotecznej otrzymało (§§. 438, 440 pow. ks. ust. cyw.).

Wniesienia, uskutecznione w skutku podań jednocześnie nadeszłych, mają równy między sobą stopień pierwszeństwa.

§. 30. Wierzyciel hipoteczny mocen jest nadać wierzytelności hipotecznej, jednocześnie lub później wniesionej, pierwszeństwo przed swoją wierzytelnością hipoteczną, co jednak nie wzrusza praw i pierwszeństwa innych wierzycieli.

Oddział drugi.

O wpisach.

§. 31. Wpis (§. 8, u. 1) może nastąpić tylko na podstawie dokumentów publicznych lub takich dokumentów prywatnych, na których podpisy są sądownie lub notaryalnie uwierzytelnione.

Oprócz tego, wpis na podstawie dokumentów pełnomocnika, przeciwko mocodawcy, tylko wtedy pozwolonym być może, gdy pełnomocnictwo przez tegoż wystawione, albo na oznaczony interes opiewa, albo przynajmniej nie wcześniej, jak w przeciągu roku przed podaniem o wpis wystawionem było.

§. 32. Dokumenta prywatne, na podstawie których wpis ma nastąpić, powinny zawierać oprócz wymagań §§. 26 i 27:

a) dokładne wyszczególnienie nieruchomości lub prawa, względnie którego wpis ma nastąpić;

b) wyraźne oświadczenie tego, czyje prawo ograniczonem, obciążonem, zniesionem, lub na inną osobę przeniesionem być ma, że na wpis zezwala.

Oświadczenie to może także być uczynionem w osobnym dokumencie lub w podaniu o wpis. W przypadkach jednak takich, dokument lub podanie, oświadczenie zawierające, powinno odpowiadać wymaganiom do wpisu potrzebnym.

Dokumenta w obcych państwach sporządzone, przez poselstwo austryackie lub władzę konsularną uwierzytelnione być winny, chyba że względnie niektórych państw zachodzą prawne wyjątki.

§. 33. Następujące są dokumenta publiczne, na mocy których wpisy mogą nastąpić:

a) dokumenta tyczące się interesów prawnych, przez władzę publiczną lub notaryusza w granicach ich mocy urzędowej wystawione, jeżeli odpowiadają warunkom w §. 32 przepisanym;

b) ugody wykonalne, spisane przez sądy lub inne do tego uprawnione władze lub osoby;

c) nakazy płatnicze, tyczące się prawnych należytości i kwot konkurencyjnych, tudzież wykazy zaległych podatków i opłat publicznych, o ile na mocy istniejących ustaw są wykonalnemi.

d) inne dokumenta, mające przymiot takiego władzy publicznej orzeczenia, któremu służy moc sądownie wykonawcza. Tu należą w szczególności orzeczenia prawomocne, sądownie zatwierdzone lub ustanowione rozdzielenia ceny z przymusowej przedaży nieruchomości lub praw pochodzące, sądowe dokumenta przysądzające majątki przymusowo sprzedane, dokumenta przyznania i potwierdzenia wystawione przez władze spadkowe (§§. 177 i 178 patentu z dnia 9 sierpnia 1854 Dz. u. p. Nr. 208).

§. 34. Jeżeli prawo, którego przedmiotem nie są wypłaty peryodyczne, wniesionem jest wyraźnie tylko na czas życia osoby; wpis jego wykreślenia może być pozwolony na zasadzie samego aktu zejścia lub uznania tej osoby za zmarłą.

Przy takich zaś prawach, których przedmiotem są wypłaty peryodyczne, wpis wykreślenia może być pozwolony na podstawie tego dokumentu, wszakże dopiero po upływie lat trzech od dnia śmierci, chyba że dziedzic uzyskał zapisanie skargi o zapłatę zaległości.

Oddział trzeci.

O zastrzeżeniu.

a) O dopuszczalności.

§. 35. Jeżeli podany dokument nie posiada wszystkich szczególnych wymagań w §§. 31—34 dla wpisu postanowionych, lecz tylko wymagania powszechne (§§. 26, 27) do wniesienia hipotecznego potrzebne; na podstawie takiego dokumentu może być pozwolonem zastrzeżenie (§. 8, ust. 2).

§. 36. Zastrzeżenie dla uzyskania prawa zastawu wtedy tylko ma miejsce, gdy tak należytość jak i prawna zasada prawa zastawu, dostatecznie są wykazane.

§. 37. Zastrzeżenie prawa odkupu, pierwokupna i dzierżawy tylko wtedy ma miejsce, gdy tak istnienie prawa, jak i pozwolenie do wniesienia dostatecznie są wykazane.

§. 38. Zastrzeżenie ma miejsce:

a) na mocy orzeczeń sądowych pierwszej lub wyższej instancyi, które wprawdzie prawo rzeczowe bezwarunkowo przysądzają, lub onego odmawiają, ale jednak nie stały się jeszcze prawomocnemi;

b) na mocy rozporządzeń sądowych, dozwalających zastrzeżenia w drodze egzekucyi na zabezpieczenie;

c) na mocy wniosku władz publicznych, w przypadkach, w których te, w swoim zakresie działania są powołane zarządzić z urzędu zabezpieczenie tytułem zastawu pretensyi, czy to skarbu publicznego, czy też funduszów lub zakładów, któremi państwo, kraj lub gmina zarządza, tudzież pretensyi do wynagrodzenia z tytułu zarządu majątków pod opieką sądową zostających.

§. 39. Jeżeli suma długu hipotecznego, który dla jednej z przyczyn w §. 1425 pow. ks. ust. cyw. wzmiankowanych, nie może być wypłacony wierzycielowi, lub względnie którego tenże, w myśl §. 1422 pow. ks. ust. cyw., winien pierwej prawa swoje płacącemu odstąpić, zostanie złożoną w sądzie; natenczas zastrzeżenie w celu wykreślenia, lub w celu przeniesienia wierzytelności na płacącego, ma miejsce za dostarczeniem urzędowego dowodu, że takowa została w sądzie złożoną.

b) O usprawiedliwieniu.

§. 40. Wszelkie zastrzeżenie sprawia nabycie, przeniesienie, ograniczenie lub uchylenie prawa rzeczowego tylko pod warunkiem usprawiedliwienia i tylko w takiej rozciągłości, w jakiej usprawiedliwienie następuje.

§. 41. Usprawiedliwienie następuje:

a) na mocy zdatnego do wpisu oświadczenia tego, przeciw komu zastrzeżenie dokonanem zostało;

b) w przypadkach §. 38 zapomocą wykazania, że orzeczenie sądowe, na mocy którego zrobiono zastrzeżenie, uzyskało wykonalność, albo zapomocą prawomocnego orzeczenia właściwej władzy, która ma rozstrzygać o istnieniu zabezpieczonej pretensyi;

c) zapomocą orzeczenia, przez właściwą władzę sądową w drodze sporu wydanego przeciwko temu, przeciwko komu dokonano zastrzeżenie.

§. 42. Jeżeli usprawiedliwienie ma nastąpić na drodze sporu, ten, kto wyjednał zastrzeżenie, winien wynieść skargę przed sąd właściwy, w czternastu dniach od doręczenia rezolucyi względem zastrzeżenia.

W sporze o usprawiedliwienie powód winien wykazać prawną zasadę nabycia poszukiwanego prawa hipotecznego, a zatem, względnie zastrzeżonego prawa zastawu, nie tylko prawność wierzytelności, lecz oraz prawną zasadę nabycia prawa zastawu, i onego rozciągłość. Pozwanemu wolno stawić wszelkie zarzuty przeciw istnieniu prawa hipotecznego nawet wtedy, jeżeli rekursu przeciwko rezolucyi zastrzeżenia dozwalającej, nie zakładał lub zakładał go bezskutecznie.

§. 43. Termin do wniesienia skargi o usprawiedliwienie wyrazić należy w rezolucyi względem zastrzeżenia. Termin ten dla ważnych powodów przedłużonym być może.

Prośbę o przedłużenie terminu podaje się do sądu hipotecznego a załatwia według procedury cywilnej.

§. 44. Jeżeli w czasie podania prośby o zastrzeżenie, spór o istnienie zastrzeżonego prawa, był już wytoczony: natenczas, dopóki według postanowień procedury cywilnej, żądanie może być rozciągniętem także na usprawiedliwienie zastrzeżenia; osobna skarga o usprawiedliwienie nie jest potrzebna.

§. 45. Jeżeli zaniedbano usprawiedliwienia, ten, przeciw komu zastrzeżenie dozwolonem zostało, może prosić o onego wykreślenie.

Jeżeli sąd hipoteczny ma wiadomość, że skarga o usprawiedliwienie była w czasie właściwym wyniesioną, lub że termin do usprawiedliwienia w dniu podania prośby o wykreślenie jeszcze jest otwarty, winien prośbę o wykreślenie odrzucić. Jeżeli sąd niema tej wiadomości, wyznaczy krótki termin, którym zastrzeżenie popierający będzie winien dowieść, że termin do usprawiedliwienia był otwartym, lub że skarga była wyniesioną w czasie właściwym; inaczej wykreślenie zastrzeżenia będzie dozwolonem.

Skargę o usprawiedliwienie uważać należy za wyniesioną w czasie właściwym, jeżeli wyniesioną była przed podaniem prośby o wykreślenie, lub przynajmniej w tymże dniu, co i prośba rzeczona, chociażby termin dla skargi postanowiony przeminął.

§. 46. Jeżeli zastrzeżenie będzie uznanem za usprawiedliwione, wówczas na prośbę strony interesowanej, stósownie do prawomocnego orzeczenia, usprawiedliwienie takowe do księgi gruntowej wnieść należy.

Gdyby zaś zastrzeżenie nie zostało uznanem za usprawiedliwione, takowe na prośbę osoby interesowanej, na mocy prawomocnego orzeczenia będzie wykreślone.

§. 47. Jeżeli zastrzeżenie dla tego wykreślono, iż powód od prawa zastrzeżonego stanowczo odsądzonym został, lub że zastrzeżenie nie było uznanem za usprawiedliwione, albo ponieważ ten, kto je uzyskał, zrzekł się go bezwarunkowo; natenczas wszelkie, na podstawie tegoż dokumentu, w przyszłości wznowione żądanie o zastrzeżenie tegoż prawa, albo z urzędu będzie odrzuconem, lub gdyby tego zaniedbano, i ponowne nastąpiło zastrzeżenie, takowe wykreślonem będzie, skoro przeciwnik doniesie, że wykreślenie już raz miejsce miało.

§. 48. Jeżeli zaś zastrzeżenie zostało wykreślone dla tego, ponieważ skarga o usprawiedliwienie nie była wyniesioną w czasie właściwym, wolno wprawdzie upraszać o ponowne zastrzeżenie; wszakże moc prawna takowego zaczyna się dopiero od chwili podania nowej prośby.

Wolno będzie także właścicielowi nieruchomości lub prawa hipotecznego udać się na drogę sporu wywoławczego, i w razie pomyślnego orzeczenia, zapisaniem takowego w księgę gruntową zapobiedz ponownemu zastrzeżenia dozwoleniu.

§. 49. Jeżeli przeciwko temu, kto jest wpisany za właściciela nieruchomości, uzyskanem zostało zastrzeżenie prawa własności, wówczas tak przeciwko właścicielowi wpisanemu, jako też przeciwko onemu, który zastrzeżenie własności uzyskał, dalsze wniesienia mogą być dozwolone; wszakże prawne onych istnienie zależeć będzie od tego, czy zastrzeżenie prawa własności zostanie usprawiedliwione czyli nie.

W przypadku usprawiedliwienia zastrzeżenia wraz z onego wniesieniem, wykreślić należy z urzędu wszelkie wniesienia uzyskane przeciwko wpisanemu właścicielowi po nadejściu prośby, w skutku której zastrzeżenie prawa własności dokonanem zostało.

Jeżeli zaś zastrzeżenie prawa własności ma być wykreślone, należy oraz z urzędu wykreślić wszystkie wniesienia, odnośnie do tego zastrzeżenia uskutecznione.

Postanowienia te mają być stósowane i w tym przypadku, jeżeli przeciwko posiadaczowi wierzytelności prawem zastawu zabezpieczonej, zastrzeżenie przejścia tejże na inną osobę, uzyskanem zostało.

§. 50. Jeżeli wykreślenie jakowego prawa zostało tylko zastrzeżone, dalsze wniesienia tego prawa dotyczące, jak n. p. wniesienia praw podzastawu lub przelewu, mogą wprawdzie być dozwolone; atoli istnienie prawne zawisło od tego, czy zastrzeżenie wykreślenia zostanie usprawiedliwione czyli nie.

W przypadku usprawiedliwienia zastrzeżenia, wraz z onegoż wniesieniem, wykreślić należy z urzędu wszelkie wniesienia, względnie prawa wykreślonego w czasie pośrednim dozwolone.

§. 51. Jeżeli na wierzytelności hipotecznej, w czasie żądanego wykreślenia tejże, ciężą jeszcze prawa podzastawu; wykreślenie wierzytelności może być dozwolone jedynie z tem nadmienieniem, że moc prawna takowego względnie praw podzastawu nastąpi dopiero z onychże wykreśleniem.

Jeżeli wykreślenie zostało wpisane, dalsze wniesienia na tej wierzytelności hipotecznej nie mogą już być dozwolone; jeżeli zaś wykreślenie zostało tylko zastrzeżone, mogą one mieć miejsce z takim tylko skutkiem prawnym, jaki w §. 50 jest wyrażony.

Oddział czwarty.

O zapisaniu.

1. O zapisaniu co do stosunków osobistych.

§. 52. Zapisanie stosunków w §. 20 *a)* wzmiankowanych, jakoteż wykreślenie tego zapisania, następuje na prośbę osób interesowanych, ich zastępców prawnych lub sądów do tego powołanych, na mocy dokumentów, moc dowodu mających.

2. O zapisaniu stopnia pierwszeństwa.

§. 53. Właściciel mocen jest wymagać hipotecznego zapisania, że nieruchomość swoją pozbyć zamierza, lub zaciągnąć na nią pożyczkę, której kwotę wymienić powinien, aby dla praw, które w skutku takowych czynności wniesionemi być mają, hipoteczny stopień pierwszeństwa od daty onej prośby zapewnić.

Z równym skutkiem prawnym, wierzyciel hipoteczny może wymagać zapisania zamierzonego ustąpienia lub wykreślenia swojej wierzytelności.

Atoli zapisanie próśb podobnych może być dozwolone tylko wtedy, jeżeli podług stanu hipotecznego, wpis prawa wnieść się mającego, a względnie wykreślenie istniejącego prawa, byłoby dopuszczalnem, i jeżeli oraz podpis na prośbie sądownie lub notaryalnie jest uwierzytelniony.

§. 54. Rezolucya prośbę przyjmująca w jednym tylko wypisie wydaną być może; takowa opatrzoną będzie poświadczeniem, że zapisanie zostało uskutecznione.

§. 55. Zapisanie stopnia pierwszeństwa traci skuteczność z upływem sześćdziesięciu dni po dozwoleniu. W rezolucyi należy to wyrazić, z wymienieniem dnia kalendarzowego, w którym termin się kończy.

§. 56. Prośbę o wniesienie prawa lub wykreślenia, dla którego stopień pierwszeństwa został zapisany, podać należy w terminie w §. 55 ustanowionym, dołączając wypis rezolucyi zapisania dozwalający. Jeżeli na skutek prośby dozwolonym będzie wpis lub zastrzeżenie, wniesieniu służyć będzie zapisany stopień pierwszeństwa. O uskutecznionem wniesieniu uczynioną będzie wzmianka w rzeczonym poprzednio wypisie.

Wniesienie z zachowaniem zapisanego stopnia pierwszeństwa może być dozwolone nawet wtedy, jeżeli po podanej prośbie o zapisanie stopnia pierwszeństwa nieruchomość lub wierzytelność hipoteczna została na trzeciego przeniesioną, lub obciążoną.

Gdy właściciel nieruchomości lub wierzyciel hipoteczny, przed podaniem prośby o wniesienie podlegnie upadłości, wniesienie wtedy tylko dozwolonem być może, jeżeli dokument tyczący się tego interesu był sporządzony jeszcze przed dniem otwarcia upadłości i jeżeli dzień jego sporządzenia będzie udowodniony zapomocą uwierzytelnienia sądowego lub notaryalnego. Gdyby dokument tym warunkom nie odpowiadał, dopuszczalność wniesienia ocenić należy według przepisów ustawy o upadłości.

§. 57. Jeżeli dozwolonym będzie wpis zbycia nieruchomości lub przelewu, albo wykreślenia wierzytelności, z zachowaniem zapisanego stopnia pierwszeństwa; natenczas na prośbę strony, dla której wpis uskuteczniony został, zarządzić należy oraz wykreślenie wszelkich wniesień, jakieby na tej nieruchomości lub wierzytelności po podaniu prośby o ostrzeżenie uzyskane były.

§. 58. Gdyby prośba o wniesienie nie była podaną przed upływem ustanowionego terminu, lub gdyby kwota, dla której zapisany został stopień pierwszeństwa, do końca takowego terminu nie została wyczerpniętą, zapisanie traci skuteczność i ma być wykreślone z urzędu.

Przed upływem terminu ustanowionego wykreślenie zapisania może być dozwolone jedynie za złożeniem wypisu rezolucyi, zapisania dozwalającej. Na tej rezolucyi wykreślenie poświadczyć należy.

3. O zapisaniu wypowiedzenia i skargi hipotecznej.

§. 59. Zapisanie wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej, sądownie lub notaryalnie poświadczonego, tudzież zapisanie skargi hipotecznej, może być dozwalane przez sąd hipoteczny, na żądanie wierzyciela, jeżeli ten, przeciw komu wypowiedzenie lub skarga jest wymierzoną, za właściciela obciążonej nieruchomości jest wpisany, i jeżeli wytoczenie skargi hipotecznej będzie wykazane.

Także sąd sporu może wprost dozwolić zapisania skargi hipotecznej.

§. 60. Zapisanie rzeczone ten ma skutek, że wypowiedzenie lub skarga zachowuje moc swoją także przeciw wszelkiemu późniejszemu właścicielowi zastawu; a w szczególności, że na mocy zapadłego, na skutek zapisanej skargi prawomocnego orzeczenia lub wykonalnej ugody, egzekucya może być prowadzoną na nieruchomość obciążoną przeciwko wszelkiemu onej właścicielowi.

4. O skardze względem wykreślenia i o zapisaniu sporu.

§. 61. Kto z powodu obrażenia prawa hipotecznego przez wpis jakowy dokonanego, wpis ten dla nieważności drogą sporu wzruszać usiłuje, i żąda przywrócenia dawnego stanu hipotecznego, mocen jest domagać się zapisania rzeczonego sporu w księgę gruntową bądź jednocześnie ze skargą bądź też później. Prośbę o zapisanie sporu można zanieść tak przed sąd sporu, jako też przed sąd hipoteczny.

Zapisanie sporu ten ma skutek, że wyrok na skutek skargi zapadły, wywiera moc zupełną także przeciwko tym osobom, które nabyły prawa hipoteczne po chwili nadejścia do sądu hipotecznego prośby o zapisanie sporu.

§. 62. Jeżeli skarga o wykreślenie ma być wymierzoną przeciwko tym osobom, które bezpośrednio przez wpis, o wykreślenie którego wytoczono skargę, prawa nabyły, lub od ciężaru uwolnione zostały; albo jeżeli skarga opiera się na stosunkach, bezpośrednio między powodem a pozwanym zachodzących, trwanie powództwa ocenionem będzie według postanowień prawa cywilnego, w przedmiocie przedawnienia istniejących.

§. 63. Wszakże kto chce wzruszyć dla nieważności wpis, o którego dozwoleniu według przepisów zawiadomiony został, także i przeciwko osobom trzecim: w terminie jakiby mu służył do odwołania się przeciw dozwoleniu; powinien upraszać w sądzie hipotecznym o zapisanie, że wpis takowy jest spornym; i albo zaraz, albo najpóźniej w przeciągu dni sześćdziesięciu po upływie terminu odwołania się, wynieść rzeczywiście skargę przeciwko wszystkim tym osobom, które jakowe prawo hipoteczne przez zaprzeczony wpis nabyły, lub dalsze wpisy albo zastrzeżenia na temże uzyskały.

Po upływie tych terminów, wykreślenie wzruszonego wpisu przeciwko osobom trzecim, które jeszcze przed zapisaniem sporu dalsze prawa hipoteczne na takowym nabyły, wtedy tylko może być zawyrokowanem, jeżeli względem ważności tegoż nie były w dobrej wierze.

§. 64. Gdyby zaś powód, o pozwoleniu wpisu, którego nieważność utrzymuje, z jakiejkolwiek przyczyny według przepisów nie został zawiadomionym; powództwo o wykreślenie przeciw trzecim, którzy dalsze prawa hipoteczne w dobrej wierze nabyli, ustaje dopiero w przeciągu trzech lat od czasu kiedy w sądzie hipotecznym domagano się wzruszonego wpisu.

§. 65. Jeżeli powód od skargi odstąpi, albo jeżeli prawomocnem orzeczeniem odrzucony zostanie, lub też, jeżeli w przypadku §. 63 nie wyniesie skargi w terminie przepisanym; na prośbę strony przeciwnej, wykreślenie zapisania sporu zarządzić należy.

Jeżeli zaś wpis sporny, wyrokiem prawomocnym lub przez ugodę całkiem lub częściowo zniesionym zostanie; natenczas na prośbę powoda należy dozwolić wykreślenia spornego wpisu w sposobie i rozciągłości w wyroku lub ugodzie określonych; a zarazem zarządzić wykreślenie zapisanego sporu, jak nie mniej wszystkich tych wpisów i zastrzeżeń, których względnie prawa wykreślić się mającego, domagano się już po nadejściu do sądu hipotecznego prośby o zapisanie sporu.

§. 66. Kto utrzymuje, że wpis uzyskany został za pomocą czynu karygodnego, ten dla uzasadnienia, przeciw późniejszym wniesieniom skutku prawnego w §. 61 wzmiankowanego, może dopraszać się w sądzie hipotecznym zapisania, że wpis jest spornym, dołączając poświadczenie właściwej władzy, iż takowej doniesienie karne uczyniono.

Jeżeli zaś zapisanie taki ma mieć skutek, aby prawo do unieważnienia jakowego wpisu zachowane było także przeciw trzecim, którzy jeszcze przed zapisaniem sporu prawa hipoteczne w dobrej wierze nabyły, natenczas prośba o zapisanie sporu powinna być podaną do sądu hipotecznego w terminie, jaki służy stronie do odwołania się od dozwolenia wpisu.

§. 67. Gdy sąd karny oświadczy, że wpis ma być wykreślony, wraz z prawami hipotecznemi, jakieby przed zapisaniem w §. 66 wzmiankowanem nabyte zostały, wówczas sąd hipoteczny rozporządzi wykreślenie podług postanowień §. 65, jeżeli tylko strona pokrzywdzona przedstawi wyrok w tej mierze zapadły, poświadczeniem prawomocności opatrzony. Atoli jeżeli sąd karny wyrzecze wprawdzie winę oskarzonego, lecz nie zawyrokuje takowego wykreślenia i strona poszkodowana z roszczeniami o wykreślenie wpisu na drogę cywilną odesłaną zostanie; do wniesienia skargi o wykreślenie wpisu i praw hipotecznych wyżej wzmiankowanych służyć będzie stronie termin dni sześćdziesięciu po wejściu onego orzeczenia w prawomocność. Po bezskutecznym upływie tego terminu, tudzież jeżeli sąd karny winy oskarzonego nie wyrzecze, wykreślenie zapisania sporu na prośbę tego, komu na utrzymaniu wpisu zależy, będzie dozwolonem.

§. 68. Jeżeli kto żąda wykreślenia zapisanego sporu z tej przyczyny, iż skarga o wykreślenie nie była wyniesioną w terminach w §§. 63, 67 oznaczonych; sąd hipoteczny, jeśli mu przeciwność tego jest wiadomą, wyznaczy krótki termin, w którym ten, kto zapisanie sporu uzyskał, dowodzić będzie że skarga była wyniesioną w czasie właściwym; inaczej wykreślenie zapisania ma być dozwolone.

§. 69. Jeżeli właściciel lub wierzyciel hipoteczny, na którego majątku lub wierzytelności wpisanem zostało jakie prawo, wytoczy skargę o całkowite lub częściowe wykreślenie na zasadzie przedawnienia, zapisanie sporu może być dozwolonem.

§. 70. Zapisanie sporu może być dozwolone i temu, kto na mocy zasiedzenia (§. 1498 pow. ks. ust. cyw.) domaga się przysądzenia prawa rzeczowego.

§. 71. Zapisanie skargi o wykreślenie z powodu przedawnienia (§. 69) albo skargi o przysądzenie prawa rzeczowego z mocy zasiedzenia (§. 70), nie ma jednak żadnego skutku względem trzecich, którzy ufając księdze gruntowej, uzyskali wpis hipoteczny lub zastrzeżenie przed nadejściem do sądu hipotecznego prośby o zapisanie sporu. Jeźli prawo przez zasiedzenie nabyte, zostanie przysądzone, służyć mu będzie pierwszeństwo przed wszystkiemi wniesieniami już po zapisaniu sporu zaszłemi, a wszelkie prawa onemu się sprzeciwiające, po zapisaniu sporu wniesione, mają być wykreślone.

Zresztą postąpić sobie należy według postanowień §. 65.

5. O zapisaniu licytacyi egzekucyjnej.

§. 72. Sąd, w którym odbyła się licytacya egzekucyjna nieruchomości lub wierzytelności hipotecznej winien zarządzić z urzędu zapisanie odbycia takowej w księdze gruntowej.

Zapisanie takowe ten ma skutek, że dalsze wniesienia w tym tylko przypadku dają prawo przeciw dotychczasowemu właścicielowi, jeżeli licytacya będzie uznana za nieważną.

Jeżeli wzruszanie licytacyi nie miało miejsca, lub jeżeli stanowczo odrzucone zostało, na żądanie osób interesowanych, nastąpi wykreślenie wszystkich wniesień po zapisaniu licytacyi egzekucyjnej przeciwko dotychczasowemu właścicielowi uzyskanych, tudzież dalszych wniesień gdyby jakie względnie tychże uzyskano.

§. 73. O ile w innych przypadkach sąd hipoteczny lub sąd sporu winien zarządzić zapisanie, postanowione jest częścią w ustawie niniejszej, po części w ustawie z dnia 6 lutego 1869, Dz. u. p. Nr. 18, a częścią w kodeksie procedury cywilnej i w ustawie o upadłości.

Oddział piąty.

O oddzielaniu części składowych ciała hipotecznego.

§. 74. Odpisanie części składowej ciała hipotecznego i przypisanie jej do innego ciała hipotecznego lub otwarcie dla niej nowej karty jest dopuszczalnem tylko wtedy, jeżeli część oddzielić się mająca jest dokładnie opisana, w razie potrzeby za pomocą planów i map, których kopię w zbiorze dokumentów zachować należy, i jeżeli dokumenta, na których opiera się żądanie, odpowiadają wymaganiom dla wpisu prawa własności postanowionym.

Przy dokonaniu oddzielenia postąpić sobie należy podług §§. 13—15 ustawy z dnia 6 lutego 1869, Dz. u. p. Nr. 18.

Dział trzeci.

O postępowaniu w sprawach hipotecznych.

Oddział pierwszy.

Postanowienia powszechne.

1. O właściwości sądu.

§. 75. O dozwolenie wniesienia, upraszać należy w tym sądzie hipotecznym, w którym znajduje się karta, do której ma nastąpić wniesienie, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie niniejszej, jakoteż w ustawach o postępowaniu sądowem.

2. Zasada postępowania.

§. 76. Sąd hipoteczny zarządza wniesienie nie z urzędu, ale tylko na żądanie stron lub władz, wyjąwszy przypadki w ustawie niniejszej wymienione.

3. O prawie domagania się.

§. 77. Jeżeli kto działa w obcem imieniu, powinien wykazać, że do podawania prośb hipotecznych jest upoważniony.

Do podania prośby o wniesienie w imieniu tego, na czyją korzyść takowa ma nastąpić, wystarcza pełnomocnictwo ogólne.

Zastępcy prawni lub sądownie ustanowieni nie potrzebują osobnego upoważnienia, do uzyskania wniesienia praw osób które zastępują lub dla wykreślenia ciężarów majątku, ich zarządowi powierzonego.

§. 78. Jeżeli ten, do którego nieruchomość lub prawo hipoteczne przeszło niehipotecznie, nadał na tychże innej osobie jakowe prawo, przedmiotem ksiąg publicznych będące, ten ostatni może domagać się wniesienia praw swego poprzednika.

§. 79. Także ręczyciel może w imieniu wierzyciela żądać wniesienia, jeżeli wierzyciel, nadanego sobie prawa do nabycia prawa zastawu na nieruchomości lub na prawie hipotecznem swojego dłużnika, nie wykonywa.

§. 80. Wniesienia praw wspólnych, podziału w stósunku do całości nie dozwalających, może się domagać każdy z uczestników tak dla siebie, jako i w imieniu innych uczestników.

4. O terminach.

§. 81. Termina nie ustanowione na dzień kalendarzowy zaczynają się z dniem po doręczeniu.

Przy obliczaniu takowych nie można odliczać dni feryalnych, niedzielnych i świątecznych, ani dni, podczas których pismo do sądu hipotecznego podać się mające, znajdowało się na poczcie.

Termina te nie dopuszczają przedłużenia, wyjąwszy termin do usprawiedliwienia zastrzeżenia, (§. 43) i termin do złożenia pierwopisu dokumentu, lub przekładu (§. 89).

§. 82. Przywrócenie do dawnego stanu dla upadłego terminu w tej ustawie wyznaczonego, nie jest dopuszczalnem.

Oddział drugi.

O prośbach.

1. O formie prośby.

§. 83. Do trybunałów prośby hipoteczne podawane będą na piśmie; do sądów pojedynczych można je także ustnie wnosić.

Jeżeli prośba wniesioną jest ustnie, należy spisać w tej mierze protokół, z zachowaniem przepisów postanowionych dla treści prośb piśmiennych, i dopomódz proszącemu do stawienia oznaczonego żądania.

2. O wymaganiach prośby.

§. 84. W każdej prośbie hipotecznej wymieniony będzie sąd hipoteczny do którego takowa ma być podaną, tudzież imię i nazwisko, oraz miejsce zamieszkania proszącego i

tych osób, które o załatwieniu mają być zawiadomione, a jeżeli te są osobami moralnemi (korporacyami itd.), nazwy tychże, jakoteż ich zastępców.

§. 85. Karty hipoteczne, do których wniesienie ma być uskutecznionem, wymienić należy z temi samemi oznaczeniami, pod któremi znajdują się w księdze gruntowej.

W żądaniu należy wyrazić dokładnie co do księgi gruntowej ma być wniesione.

Żądanie o wpis obejmuje w sobie dorozumiane żądanie o zastrzeżenie, jeżeli proszący wyraźnie zastrzeżenia nie wyłączył. Jeżeli proszący może lub chce nabyć prawo rzeczowe tylko na użytkach nieruchomości, powinien o tem nadmienić wyraźnie.

3. O łączeniu żądań.

§. 86. W jednej prośbie wolno żądać więcej wniesień, opartych na jednym dokumencie, tudzież wniesienia jednego prawa do kilku kart hipotecznych, lub wniesienia kilku praw do jednej karty hipotecznej.

4. O załącznikach.

a) Pierwopisy.

§. 87. Dokumenta na mocy których ma nastąpić wniesienie, należy załączyć w pierwopisie.

Jeżeli dokument oryginalny znajduje się w sądzie hipotecznym czy to w aktach urzędowych, czy w zachowaniu, albo jeżeli został dołączony do prośby w toku będącej, dość jest przedłożyć jego odpis i nadmienić gdzie się pierwopis znajduje.

§. 88. Jeżeli dokument nie może być złożonym zaraz, ponieważ znajduje się u innej władzy, należy wspomnieć o tem w prośbie i załączyć odpis poświadczony.

Jeżeli żądanie nie mogłoby być dozwolonem, nawet gdyby dokument oryginalny był załączony, proszącego należy odrzucić z takowem natychmiast.

Jeżeliby zaś żądanie mogło być uwzględnione pod owym warunkiem, należy zapisać je natychmiast w księdze gruntowej dla zachowania pierwszeństwa dla odnośnego prawa z wzmianką „aż do nadejścia pierwopisu“.

Jeżeli dokumentu oryginalnego nie ma z urzędu nadesłać sąd hipoteczny, u którego się znajduje, należy zarazem wyznaczyć proszącemu termin odpowiedni do onegoż złożenia; gdy następnie dokument oryginalny przez sąd hipoteczny nadesłanym, lub w wyznaczonym terminie złożonym będzie, należy załatwić prośbę co do rzeczy.

Jeżeli zaś ani w wyznaczonym ani w przedłużonym terminie dokument oryginalny złożonym nie będzie, należy proszącego natychmiast oddalić z żądaniem, a zapisanie wykreślić z urzędu.

b) Przekłady.

§. 89. Jeżeli dokumenta nie są spisane w języku, w którym podania do sądu hipotecznego wnoszone być mogą, należy dołączyć przekład na zupełną wiarę zasługujący.

Jeżeli przekładu nie ma, a z prośby nie wynika, że w każdym razie powinna by być odrzuconą, dla zachowania pierwszeństwa odnośnego prawa zapisać należy żądanie w księgę gruntową z wzmianką: „Aż do nadejścia przekładu“. Zarazem wyznaczyć należy proszącemu do złożenia przekładu termin odpowiedni. Jeżeli przekład w terminie wyznaczonym lub przedłużonym będzie złożony, należy załatwić żądanie co do rzeczy; inaczej takowe odrzucić a zapisanie w księdze gruntowej z urzędu wykreślić.

c) Odpisy.

§. 90. O ile odpisy potrzebne są do zbioru dokumentów (§. 6), będą wolne od stempla. Jeżeli takowych nie złożono, lub złożono nieużyteczne, w zbiorze dokumentów należy zachować pierwopisy a strony zawiadomić, że wolno im odebrać takowe za następnem złożeniem przepisanych odpisów. W takich zaś przypadkach, kiedy prośba o wniesienie w kilku sądach hipotecznych, ma przechodzić wraz z dokumentem oryginalnym od jednego sądu hipotecznego do drugiego, każdy sąd hipoteczny, jeżeli odpisów do jego księgi gruntowej potrzebnych nie złożono, lub złożono nieużyteczne, powinien sporządzić takowe za poborem podwójnej należytości, dla odpisów wierzytelnych postanowionej.

Na odpisach złożonych, lub w księgę dokumentów wniesionych, księgę gruntową utrzymujący powinien z urzędu poświadczyć zgodność z pierwopisami.

§. 91. O ile w celu wymierzenia należytości odpisy składać należy, osobnemi przepisami jest postanowione.

5. O wygotowaniu prośby i o napisach (rubrum).

§ 92. Prośby hipoteczne, będą podawane w jednym egzemplarzu, chyba że ustawy stanowią w tej mierze jakowe wyjątki.

Do prośby dołączyć należy tyle napisów ile potrzeba będzie zawiadomień o załatwieniu prośby. Wszakże brak napisów nie będzie powodem do odrzucenia prośby.

Na napisach wymienić należy główne szczegóły żądania w prośbie wyrażonego.

W miejsce napisów mogą być załączone zupełne odpisy prośby. W przypadku tym wyrazić należy komu takowe mają być doręczone.

Jeżeli prośba była wniesioną do protokołu, sąd powinien sporządzić potrzebne napisy, a na żądanie, wygotować zupełne odpisy protokołu dla zawiadomienia osób interesowanych.

Oddział trzeci.

O załatwianiu próśb.

1. O rozpoznaniu i rozstrzygnieniu.

§. 93. Dla ocenienia prośby stanowczą jest chwila nadejścia takowej do sądu hipotecznego.

§. 94. Sąd hipoteczny obowiązany jest wziąść prośbę i tejże załączniki pod ścisłe rozpoznanie i może dozwolić wniesienia hipotecznego wtedy tylko, jeżeli

1. z księgi gruntowej pod względem nieruchomości lub prawa nie wypływa żadna przeszkoda do żądanego wniesienia;

2. jeżeli nie zachodzi żadna wątpliwość co do osobistej zdolności osób względem wniesienia interesowanych, w rozrządzaniu przedmiotem, którego wniesienie dotyczy, albo co do upoważnienia proszących do działania;

3. jeżeli osnowa załączonych dokumentów żądanie uzasadnia;

4. jeżeli dokumenta są złożone w takiej formie, jaka do dozwolenia wpisu, zastrzeżenia lub zapisania jest potrzebną.

Przy wniesieniach hipotecznych które są dozwolone nie przez sąd hipoteczny lecz przez inny sąd, sąd hipoteczny ma ograniczyć się tylko na rozstrzygnieniu co do dopuszczalności wniesienia ze względu na stan hipoteczny; rozstrzygnienie co do innych wymagań należy do sądu dozwalającego.

§. 95. Z wyjątkiem przypadków wymienionych w §§. 45, 68 i 104 ustawy niniejszej, tudzież w ustawie z dnia 6 lutego 1869, Dz. u. p. Nr. 18 sąd hipoteczny rozstrzyga każdą prośbę hipoteczną bez słuchania stron i prawidłowo (§§. 88 i 89) bez rezolucyi przedstanowczej co do rzeczy; w rezolucyi zaś wydać się mającej, winien dozwolenie lub odrzucenie prośby wyrzec wyraźnie.

Jeżeli żądanie nie może być uwzględnionem w zupełności, lecz tylko po części, należy zarządzić wniesienie o ile jest dopuszczalnem, a tę część żądania, która uwzględnioną być nie może, odrzucić.

W razie odrzucenia prośby w zupełności lub częściowo wszystkie powody dozwoleniu przeciwne w rezolucyi wymienić należy.

2. Postanowienia szczególne:

a) we względzie dozwolenia;

§. 96. Więcej, lub co innego niżeli strona żąda, dozwolonem być nie może, chociażby ta, według załączonych dokumentów, miała prawo do rozciąglejszego lub innego żądania.

Jeżeli żądano tylko zastrzeżenia, wpis jakkolwiek dopuszczalny, zarządzonym być nie może (§. 85).

§. 97. Jeżeli z dokumentu wypływa, że nabywcy prawa rzeczowego zezwolenie na wpis zostało udzielonem, że jednak zarazem włożono na niego ograniczenia co do wykonywania nabytego prawa lub wzajemne obowiązki, z warunkiem jednoczesnego wpisu tychże na rzecz osób uprawnionych, wniesienie takowego prawa dozwolonem być nie może, jeżeli zarazem wpis zawarowanych ograniczeń lub wzajemnych obowiązków, albo, stósownie do jakości dokumentów, przynajmniej zastrzeżenie, żądanem nie będzie.

Prośbę o jednoczesne wniesienie wzajemnych praw tak jedna jak druga strona podać może.

§. 98. W rezolucyach, wniesienia dozwalających, wymienić należy karty hipoteczne, do których wniesienie ma być uskutecznionem; dalej, z powołaniem się na dokumenta, na których dozwolenie się opiera, wyrazić należy osoby, dla których, i przedmiota na których wniesienie ma być uskutecznione; nakoniec wnieść się mające prawa i ich istotne określenia, w wyrazach do księgi głównej wnieść się mających.

b) we względzie odrzucenia.

§. 99. Jeżeli się prośbę o wpis lub zastrzeżenie odrzuca, prośbę odrzuconą zapisać należy w księdze gruntowej.

Zapisanie to nie ma miejsca, gdy majątek lub prawo, na którem wniesienie jest żądanem,

a) nie dają się rozpoznać ani z prośby, ani z jej załączników, lub do ksiąg sądu hipotecznego nie są wniesione, albo

b) są wniesione na inną osobę, a nie tę przeciw której według osnowy dokumentu wpis lub zastrzeżenie może mieć miejsce.

O uskutecznionem zapisaniu nadmienić należy w rezolucyi.

§. 100. Jeżeli odrzucenie prośby o wpis lub zastrzeżenie wyszło nie od sądu hipotecznego, od tamtego żądać należy z urzędu, aby odrzucenie zapisał.

§. 101. Skoro tylko sąd hipoteczny powziśmie wiadomość, że rezolucya którą wpis lub zastrzeżenie odmówione zostały, skutkiem nie założenia rekursu stała się prawomocną, winien zapisanie prośby odrzuconej z urzędu wykreślić, i zawiadomić o tem osoby interesowane.

Oddział czwarty.

O uskutecznieniu wpisów.

§. 102. Wpisanie w księgę gruntową może nastąpić tylko na zlecenie piśmienne sądu hipotecznego, i nie inaczej jak podług osnowy tego zlecenia.

Jeżeli wykonanie zlecenia ze względu na stan hipoteczny okaże się niemożliwem, wydane polecenie tylko zapomocą nowego polecenia sądu hipotecznego sprostowanem być może.

§. 103. Wszelkie wniesienie (§. 8) zawierać powinno oprócz wyszczególnienia jakiego jest rodzaju, także dzień, miesiąc, rok i liczbę dziennika podawczego, pod którą podanie, na podstawie którego wniesienie nastąpiło, do władzy hipotecznej nadeszło.

Jeżeli do sądu hipotecznego nadejdzie jednocześnie kilka próśb, tyczących się jednego ciała hipotecznego, natenczas przy każdem wniesieniu, na skutek tych próśb uskutecznionem, zanotować należy liczby dziennika podawczego prośb jednocześnie nadeszłych i wzmiankę o ich jednoczesności.

§. 104. W księdze gruntowej nie wolno skrobać, ani też w inny sposób nieczytelnem uczynić, co jest wniesione.

Jeżeli przy wniesieniu popełni się omyłka i takowa jeszcze w ciągu wnoszenia postrzeżoną zostanie, należy ją sprostować bez odnoszenia się do sądu hipotecznego po polecenie.

Omyłka postrzeżona po uskutecznionem wniesieniu może być poprawioną tylko na zlecenie sądu hipotecznego; jeżeliby błąd ten miał pociągnąć za sobą jakie skutki prawne, sąd hipoteczny winien strony wysłuchać.

§. 105. Dokument oryginalny, na podstawie którego wniesienie nastąpiło, zaopatrzyć należy poświadczeniem iż wniesienie uskuteczniono.

W poświadczeniu tem, przy którem pieczęć urzędowa wyciśniętą być ma, wyrazić należy istotną treść wniesienia i wymienić miejsce księgi głównej w którem się wniesienie znajduje.

Jeżeli było złożonych więcej wypisów oryginalnych jakiego dokumentu, poświadczenie na każdem z nich położyć należy.

Jeżeli wniesienie nastąpiło na mocy więcej dokumentów w związku ze sobą będących, poświadczenie należy położyć na każdym z nich, z powołaniem się na inne dokumenta.

Oddział piąty.

O hipotekach łącznych.

1. O oznaczeniu karty głównej.

§. 106. Przy hipotekach łącznych (§. 15), powstających przez wniesienie do rozmaitych kart hipotecznych, oznaczyć należy jednę kartę jako główną, a inne karty jako

podrzędne. Jeżeli takiego oznaczenia nie ma, karta w prośbie najprzód wymieniona, za główną uważana będzie.

Jeżeli kto prosi o rozciągnienie hipoteki już obciążonej na inne karty hipoteczne dla jednejże wierzytelności, karta pierwotnie obciążona za główną uważana będzie.

W karcie głównej umieścić należy wzmiankę o kartach podrzędnych, a na każdej podrzędnej wzmiankę o głównej.

2. O oznajmieniu i wniesieniu hipoteki łącznej.

§. 107. Gdy wierzyciel prosi o rozciągnienie prawa zastawu jego wierzytelność zabezpieczającego, obowiązany jest oznajmić hipotekę, dla tejże wierzytelności już istniejącą, aby odpowiedzialność łączna zapisaną być mogła.

Szkody powstałe z zamilczenia hipoteki już istniejącej ponosi wierzyciel.

Gdyby zapisanie odpowiedzialności łącznej z jakiejkolwiek przyczyny zaniedbanem zostało, dłużnik hipoteczny może domagać się onego uskutecznienia. Koszta ztąd powstałe ponosi wierzyciel, jeżeli wina pod tym względem na nim cięży.

Jeżeli sąd hipoteczny, dozwalając wpisu lub zastrzeżenia prawa zastawu dla jakiej wierzytelności, postrzeże, że dla tej wierzytelności prawo zastawu do ksiąg jego, lub do ksiąg innego sądu hipotecznego jest wniesione, powinien z urzędu mieć wzgląd na to, aby karta, do której prawo zastawu jest wniesione, uważana była za główną, i zawiadomić o tem sądy hipoteczne, do ksiąg których wierzytelność jest już wniesioną.

§. 108. O wniesienie hipoteki łącznej do więcej sądów hipotecznych można prosić z dołączeniem dokumentów oryginalnych lub odpisów wierzytelnych (§. 88) albo jednocześnie w szczególnych sądach hipotecznych, albo też zapomocą jednej prośby.

W pierwszym przypadku należy wymienić w każdej prośbie kartę główną i wszystkie karty podrzędne.

W drugim przypadku należy podać prośbę do tego sądu hipotecznego w którym karta główna ma być utrzymywana i oznaczyć kolej, w jakiej prośba innym sądom hipotecznym do załatwienia ma być przesłana.

§. 109. Jeżeli w pierwotnem lub późniejszem wpisaniu hipoteki łącznej uczestniczyć będzie więcej sądów hipotecznych; pytanie wpisu lub zastrzeżenia prawa zastawu każdy z nich, względem przedmiotów hipotecznych w swoich księgach zawartych, rozstrzygnie samodzielnie i o orzeczeniu swojem zawiadomi sąd hipoteczny, w którym znajduje się karta główna.

Rekurs przeciwko każdej z wydanych rezolucyi należy założyć do tego sądu hipotecznego, który ją wydał.

Jeżeli wpis lub zastrzeżenie, w kartach podrzędnych, przez sąd hipoteczny dozwolone, w drodze rekursu zniesione i wykreślone zostaną, o wykreśleniu tem zawiadomić należy sąd hipoteczny karty głównej w celu zapisania.

§. 110. Stopień pierwszeństwa dla hipoteki łącznej zależy przy każdym poszczególnym przedmiocie hipotecznym od czasu, w którym prośba o dozwolenie wniesienia nadeszła do sądu hipotecznego, do ksiąg którego nastąpiło wniesienie.

3. O wniesieniu zmian w karcie głównej.

§. 111. Wszelkie prośby hipoteczne, odnoszące się do prawa zastawu, na więcej kartach łącznie ciążącego, podawane będą do sądu hipotecznego, który utrzymuje kartę główną i rozpoznawane podług stanu tejże karty.

W razie podania prośby do innego sądu hipotecznego, takowa zwróconą będzie z wzmianką, że należy ją podać do sądu hipotecznego karty głównej.

§. 112. Wszelkie zmiany, w prawie zastawu łącznie ciążącem, przez przeniesienie, ograniczenie, obciążenie, wykreślenie lub w jaki inny sposób uskutecznić się mające, wnosić należy tylko do karty głównej. Do wniesień tych osobny arkusz w księdze gruntowej przeznaczyć i na takowy w karcie głównej powoływać się można.

Wniesienie zmian do karty głównej ma takie znaczenie prawne, jak gdyby we wszystkich kartach podrzędnych już istniejących, lub jeszcze przybyć mających, uskutecznionem było; wszakże częściowe lub całkowite wykreślenie hipoteki łącznej, względnie wszystkich przedmiotów hipotecznych, także we wszystkich kartach podrzędnych, a wykreślenie prawa zastawu względnie szczególnych kart podrzędnych w tychże zapisać należy.

§. 113. Jeżeli wykreślonem będzie prawo zastawu, względnie przedmiotu hipotecznego do karty głównej wniesionego, wykreślić także należy z karty głównej wszystkie na nim uskutecznione dalsze wniesienia i przenieść takowe do karty podrzędnej tegoż sądu hipotecznego, którą odtąd, jeżeli hipoteka łączna jeszcze ma istnieć nadal, za kartę główną uważać należy.

Jeżeli w księgach tego sądu hipotecznego niema karty podrzędnej, natenczas, gdyby wierzyciel hipoteczny oświadczenia nie złożył, sąd ten oznaczy, która karta podrzędna na przyszłość za główną uważana być ma, i prześle z urzędu sądowi hipotecznemu nowej karty głównej wierzytelne odpisy wniesień w księdze głównej istniejących wraz z odpisami dokumentów do nich się odnoszących.

O przemianie karty podrzędnej na główną należy zawiadomić sądy hipoteczne wszystkich kart podrzędnych i z urzędu zapisać przemianę na każdej karcie nadal podrzędną zostającej.

§. 114. Prośby hipoteczne, nie mogące być załatwionemi z powodu uskutecznionego już w karcie głównej wykreślenia prawa zastawu, do tego sądu hipotecznego, do którego przechodzi utrzymywanie karty głównej, odesłać i proszących o tem zawiadomić należy.

O stopniu pierwszeństwa tych prośb między sobą stanowią liczby dziennika podawczego sądu hipotecznego dawnej karty głównej.

4. Skarga o usprawiedliwienie.

§. 115. Do usprawiedliwienia zastrzeżenia prawa zastawu, dla jednej wierzytelności w różnych sądach hipotecznych łącznie ciążącego, potrzebną jest tylko jedna skarga o usprawiedliwienie.

Skargę o usprawiedliwienie podać należy albo do powszechnego sądu dłużnika hipotecznego albo do sądu, będącego instancyą rzeczową ze względu na jeden z przedmiotów hipotecznych na których zastrzeżenia dozwolono.

5. O wyciągach hipotecznych.

§. 116. W wyciągach hipotecznych tyczących się kart, które we względzie hipoteki łącznej utrzymywane są jako karty podrzędne, należy się powołać na kartę główną i uczynić

wzmiankę, że zmiany dokonane w prawie zastawu łącznie wniesionem, tylko do karty głównej są wniesione.

6. Postanowienie przejściowe.

§. 117. Jeżeli we względzie hipoteki łącznej, przed wejściem tej ustawy w moc obowiązującą, na rozmaitych kartach hipotecznych uzyskanej, miałoby nastąpić dalsze wniesienie, natenczas w prośbie o nowe wniesienie oznaczyć należy która karta ma być utrzymywana jako karta główna.

Do karty tej przenieść należy wszystkie wniesienia, które po utworzeniu hipoteki łącznej pod względem tejże w innych kartach uskutecznione zostały. — Przeniesienia te zapisać należy w innych kartach, na przyszłość za podrzędne uważać się mających, przy oznaczeniu karty głównej.

Oddział szósty.

O umorzeniu dawnych wierzytelności hipotecznych.

§. 118. Gdy od wpisu wierzytelności hipotecznej, a jeżeli do takowej odnoszą się dalsze wniesienia, także od ostatniego z tych wniesień, upłynie przynajmniej lat pięćdziesiąt, a ci którzy według wniesień przedstawiają się jako uprawnieni, albo też onych dziedzice i następcy nie mogą być wynalezieni i przez ten czas ani zapłaty kapitału lub procentów nie podnieśli, ani w inny sposób prawa swego nie poszukiwali, dłużnik mocen podać do sądu hipotecznego prośbę o zarządzenie umorzenia.

§. 119. Proszący powinien wyrazić w prośbie powody żądanego umorzenia. Jeżeli sąd hipoteczny uzna za stósowne prośbie zadość uczynić, winien edyktem wezwać tych, którzy roszczą pretensye do wierzytelności hipotecznej, aby się z takowemi zgłosili.

§. 120. W edykcie wyrazić należy dokładnie wpis wraz ze wszystkiemi wniesieniami do takowego odnoszącemi się, i ustanowić do zgłoszenia się z pretensyami termin jednego roku, który wyznaczyć należy w przybliżeniu z uwzględnieniem pierwszego ogłoszenia edyktu i z wymienieniem ostatniego dnia kalendarzowego.

Edykt w sądzie przybić i trzy razy w gazetach na ogłoszenia sądowe przeznaczonych zamieścić należy. Zarządzenie ogłoszenia także w innych dziennikach krajowych lub zagranicznych zostawia się sądowi hipotecznemu.

§. 121. Jeżeli kto zgłosi się z pretensyą w ciągu terminu edyktalnego, należy zawiadomić o tem osobę umorzenia żądającą; a interesowanym zachowuje się wolność wyjednania orzeczenia względem pretensyi na drodze sporu.

Jeżeli zaś termin edyktalny bezskutecznie przeminie, sąd hipoteczny na żądanie proszącego dozwoli za pomocą rezolucyi umorzenia tak wpisu, jakoteż wniesień do tegoż odnoszących się a oraz i onych wykreślenia.

Oddział siódmy.

O doręczaniu.

§. 122. W każdej rezolucyi wymienić należy osoby, którym ona ma być doręczoną; nadto trzeba także wyrazić, komu dokument oryginalny wręczyć należy.

§. 123. O załatwieniu próśb hipotecznych należy zawiadomić z urzędu prócz proszącego także następujące osoby:

1. Tego, na czyjej własności prawo hipoteczne nabytem, lub czyje prawa hipoteczne ustąpione, obciążone, ograniczone lub zniesione zostały, lub przeciw komu zapisanie hipoteczne dokonane zostało.

2. Jeżeli dozwolonem będzie wykreślenie wniesienia całkowite lub częściowe, rezolucyę należy doręczyć wszystkim tym, na rzecz których ciężą dalsze wpisy lub zastrzeżenia na wniesionem prawie.

3. Rezolucye tyczące się wpisu lub zastrzeżenia, zapomocą których wniesione już prawa trzecich osób zastawionemi lub ustąpionemi zostają, także właścicielowi nieruchomości doręczyć należy.

4. Jeżeli nastąpi wniesienie przeciw mocodawcy na skutek prośby jego pełnomocnika, rezolucyę należy doręczyć mocodawcy, chyba że upoważnienie było udowodnione pełnomocnictwem, wymaganiom §. 31 odpowiadającem.

5. O wszelkiem odpisaniu i przypisaniu na nieruchomości zawiadomić należy także władzę która prowadzi kadester.

§. 124. Doręczanie osobom wymienionym w §. 123 licz. 1—4 ma się odbywać według przepisów o doręczeniu do rąk własnych, zawartych w ustawie procedury cywilnej.

Na dokonane doręczenie wystawić należy szczególne poświadczenie odbioru.

Dokumenta oryginalne zwrócić należy temu, kto je złożył, jeżeli w prośbie innego rozporządzenia nie żądano.

Sąd hipoteczny obowiązany jest czuwać nad szybkiem i należytem doręczaniem rezolucyi w sprawach hipotecznych.

§. 125. Jeżeli doręczenie nastąpi przeciwko przepisom, lub wcale nie nastąpi, okoliczność ta nie daje prawa do wzruszania ważności wniesienia hipotecznego. Kto z wniesienia hipotecznego wywodzi dla siebie jakowe prawo lub zwolnienie od obowązku, nie jest obowiązanym dowodzić iż doręczenie nastąpiło.

Oddział ósmy.

O rekursie.

10. O założeniu rekursu.

§. 126. Rezolucye hipoteczne nie mogą być zmienione na przedstawienie strony przeciwnej. Przeciwko takowym dopuszczalny jest jedynie środek prawny rekursu.

W rekursie nie można stawiać nowych przytoczeń ani załączać nowych dokumentów.

Rekursa należy podawać zawsze do pierwszej instancyi. Do trybunałów można je zanosić tylko na piśmie, do sądów zaś pojedynczych wolno je ustnie wnosić do protokołu.

Do rekursów piśmiennych dołączyć należy napisy potrzebne do zawiadomienia osób interesowanych.

Rekurs podany wprost do drugiej lub trzeciej instancyi, będzie odrzucony.

Zażalenia z powodu opóźnień można zanosić wprost do sądów wyższych.

§. 127. Termin rekursu wynosi przy doręczeniach w granicach okręgu sądu krajowego wyższego dni trzydzieści, po za obrębem tegoż okręgu dni sześćdziesiąt (§. 81).

Spóźnione rekursy pierwsza instancya natychmiast odrzucić powinna, chociażby zapisanie odmownej rezolucyi, do księgi gruntowej wniesione, nie było jeszcze wykreślonem.

§. 128. Rekursy w czasie właściwym wniesione, z dołączeniem aktów do ich rozstrzygnięcia potrzebnych, przedstawić należy drugiej instancyi do rozstrzygnięcia, lub, jeżeli rekurs był wymierzony przeciwko załatwieniu drugiej instancyi, dla przesłania do instancyi trzeciej. O tem zawiadomić należy osoby, którym doręczoną została rezolucya wzruszana. Rekursującego zawiadamiać nie potrzeba.

§. 129. Jeżeli rekurs wymierzony jest przeciw dozwoleniu wpisu lub zastrzeżenia, należy zapisać takowy w księdze gruntowej a w razie odmownego załatwienia rekursu, zapisanie to wykreślić.

Zapisanie to, jakoteż wykreślenie mają być uskutecznione z urzędu.

§. 130. W przypadku odrzucenia rekursu przez drugą instancyą, dalszy rekurs miejsca mieć nie może, a gdyby był założony, pierwsza instancya odrzucić go powinna.

Jeżeli zaś rekurs będzie uwzględniony, można założyć rekurs do trzeciej instancyi z zachowaniem postanowień §§. 126—129.

Jeżeli rezolucya, przeciw której rekurs był wymierzonym, zmienioną lub z powodów istotnie odmiennych, potwierdzoną zostanie, wówczas do załatwienia rekursu dołączyć należy powody rozstrzygnięcia.

2. O skutku załatwienia rekursu.

§. 131. Jeżeli przez odmowne załatwienie rekursu rezolucya odmowna potwierdzoną zostanie, należy z urzędu zarządzić wykreślenie zapisania rezolucyi do księgi gruntowej wniesionej i zawiadomienie stron interesowanych.

§. 132. Jeżeli zaś wpis lub zastrzeżenie, w pierwszej instancyi odmówione, w drugiej instancyi dozwolone będą, dozwolenie to do księgi gruntowej wnieść należy. Skutek tego wniesienia tak ocenić należy, jakby uskutecznionem było w czasie podania pierwszej prośby.

§. 133. Jeżeli wykreślenie, przez pierwszą instancyą dozwolone, druga instancya zniesie, wykreślony wpis lub zastrzeżenie przywróconem być powinno.

Jeżeli zaś inny wpis jakowy lub zastrzeżenie, przez pierwszą instancyą dozwolone, druga instancya odrzuci, rozporządzenie to w księdze gruntowej zapisać należy, nie wykreślając prawa wniesionego, dopóki trzecia instancya nie zawyrokuje, lub dopóki nie upłynie termin, dla założenia rekursu przeciwko rozporządzeniu drugiej instancyi postanowiony. Jeżeli trzecia instancya potwierdzi rezolucyą pierwszej instancyi wykreślić należy zapisanie w skutek rekursu zarządzone. Jeżeli zaś trzecia instancya potwierdzi zmieniające rozporządzenie drugiej instancyi, lub jeżeli w czasie właściwym rekurs założonym nie będzie, prawo wpisane lub zastrzeżone wykreślić należy.

Treść.

Strona

Ustawa wprowadzająca (artykuł I—V) 241

Powszechna ustawa w księgach gruntowych.

Dział pierwszy.

O księgach gruntowych w powszechności (§§. 1—7) 242

Dział drugi.

O wniesieniach hipotecznych.

Oddział pierwszy.

O wniesieniach w powszechności (§§. 8—30) 243

Oddział drugi.

O wpisach (§§. 31—34) 246

Oddział trzeci.

O zastrzeżeniu (§§. 35—51) 247

Oddział czwarty.

O zapisaniu (§§. 52—73) 249

Oddział piąty.

O oddzielaniu części składowych ciała hipotecznego (§. 74) 253

Dział trzeci.

O postępowaniu w sprawach hipotecznych.

Oddział pierwszy.

Postanowienia powszechne (§§. 75—82) 253

Oddział drugi.

O prośbach (§§. 83—92) 254

Oddział trzeci.

O załatwianiu próśb (§§. 93—101) 256

Oddział czwarty.

O uskutecznianiu wpisów (§§. 102—105) 258

Oddział piąty.

O hipotekach łącznych (§§. 106—117) 258

Oddział szósty.

O umorzeniu dawnych wierzytelności hipotecznych (§§. 118—121) 261

Oddział siódmy.

O doręczaniu (§§. 122—125) 261

Oddział ósmy.

O rekursie (§§. 126—133) 262

96.

Ustawa z dnia 25 lipca 1871,

o postępowaniu zarządzić się mającem w celu urządzenia ksiąg gruntowych i górniczych w razie założenia takowych, uzupełnienia, przywrócenia lub zmiany.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1. Postępowanie w celu urządzenia ksiąg gruntowych, ustawą niniejszą objęte, ma miejsce:

a) gdy w skutku ustawy krajowej księgi gruntowe nowo założone lub istniejące zniesione będą w sposobie wywierającym wpływ na stósunki posiadania i własności lub na stan bierny;

b) gdy księga gruntowa ma być uzupełniona przez wniesienie nieruchomości, dotąd w żadnej jeszcze księdze gruntownej nieumieszczonej;

c) gdy księga gruntowa lub jej część ma być przywrócona z powodu iż takowa księga lub część jej zaginęła lub stała się nieużyteczną.

§. 2. Zarządzenie tego postępowania należy do sądu krajowego wyższego. Wykonanie zaś onego jest obowiązkiem tego sądu, w którym księga gruntowa jest utrzymywaną.

1. W razie założenia nowych ksiąg gruntowych.

§. 3. Jak tylko projekt nowych ksiąg gruntowych, według przepisów powszechnej ustawy o księgach gruntowych i ustaw krajowych sporządzonych, dla całego okręgu pewnego sądu ukończony będzie, sąd krajowy wyższy winien wyznaczyć dzień, od którego projekt ten za księgę gruntową uważany być ma (dzień otwarcia nowej księgi gruntowej) i zarazem zarządzić postępowanie dla urządzenia tejże księgi.

Zarządzenia te już i wtedy wydane być mogą, kiedy projekt będzie ukończony choćby tylko dla pewnej części okręgu sądowego.

§. 4. Od dnia otwarcia nowej księgi gruntowej, księgi publiczne jeżeli jakie istniały, należy zamknąć i zaprzestać ich używania o tyle, o ile nowa księga gruntowa w miejsce ich wchodzi.

Prośby jednak o wniesienie jakowe do istniejących ksiąg publicznych, przed dniem otwarcia nowej księgi gruntowej podane, a w tym dniu jeszcze nie załatwione, należy załatwić według przepisów dla owych ksiąg istniejących, i wykonać dozwolone wniesienia do ksiąg, z użycia wychodzących.

§. 5. Zarządzenie postępowania i dzień, od którego projekt księgi gruntowej za nową księgę gruntową uważany być ma, ogłosić należy pierwszym edyktem.

W edykcie tym ma być wyrażony okrąg, dla którego projekt księgi gruntowej wygotowany został, a w szczególności powiaty sądowe lub gminy podatkowe; miejsce, w którem każdy może przejrzeć księgę gruntową i oznajmienie, że od tego dnia nowe prawa własności, zastawu i inne prawa hipoteczne, na nieruchomościach do księgi gruntowej wniesionych, tylko przez wniesienie do nowej księgi gruntowej nabyte, ograniczone, na innych przeniesione lub uchylone być mogą.

§. 6. Edykt ma nadto zawierać wezwanie do oznajmień w §. 7 wzmiankowanych, należy wymienić w takowym sąd, do którego oznajmienia te wnosić się mają i wyznaczyć dla tychże termin nie krótszy od roku a nie dłuższy nad rok i sześć miesięcy, z wymienieniem ostatniego dnia kalendarzowego onegoż. Zarazem należy nadmienić, że prawnym skutkiem uchybienia terminu będzie utrata prawa popierania oznajmić się mających roszczeń przeciw trzecim, którzy prawa hipoteczne na mocy wniesienia w nowej księdze gruntowej zawartych i nie zaprzeczonych w dobrej wierze nabywają.

Przywrócenie do dawnego stanu dla upadłego terminu edykalnego, nie ma miejsca i przedłużenie onegoż stronom szczególnym jest niedopuszczalne. Postanowienia te w edykcie wyrazić należy.

§. 7. Do oznajmienia wezwać należy:

a) wszystkie te osoby, które na zasadzie prawa, przed dniem otwarcia księgi gruntowej nabytego, żądają zmiany wniesień w tejże zawartych a tyczących się stósunków własności i posiadania bez różnicy, czy zmiana ma nastąpić przez przypisanie, odpisanie lub przepisanie, przez sprostowanie oznaczenia nieruchomości lub połączenie ciał hipotecznych, czyli też w innym sposobie;

b) wszystkie te osoby, które już przed dniem otwarcia nowej księgi gruntowej nabyły na nieruchomościach do tejże wniesionych lub na ich częściach praw własności, służebności lub innych, do wniesienia hipotecznego zdatnych, o ile prawa te mają być wniesione jako należące do dawnego stanu biernego, a nie zostały wniesione do nowej księgi gruntowej już przy onej założeniu.

Okoliczności, iż prawo oznajmić się mające jest widocznem z księgi publicznej z użycia wychodzącej, lub z załatwienia sądowego; albo, iż strony wytoczyły w sądzie sprawę odnoszącą się do tego prawa, nie zmienia obowiązku oznajmienia, i w edykcie wyraźnie to nadmienić należy.

§. 8. Wszelkie oznajmienie roszczeń w §. 7 lit. *a)* wzmiankowanych, natychmiast w księdze gruntowej przez zapisanie ujawnić należy.

Zarazem, jeżeli nie będzie wykazanem, że o przedmiot oznajmieniu podlegający, wytoczono spór przed sądem; należy zarządzić z urzędu rozprawę względem onego tak z tymi, przeciw którym jest wymierzoną, jakoteż z tymi, którzy nadto według treści księgi gruntowej mają w takowej prawny interes.

§. 9. Jeżeli przy tej rozprawie, w której dochodzenia i słuchania do wyjaśnienia sprawy służące, w razie potrzeby na miejscu dokonać należy, ugodzenie się stron interesowanych osiągniętem nie będzie, natenczas osoby zmiany wniesienia żądające mają być odesłane do drogi prawa i w tym celu należy im wyznaczyć stósowny termin, który tylko z ważnych powodów przedłużonym być może.

Jeżeli interesowani zgodzą się na zmianę w księdze gruntowej, takową uskutecznić należy.

§. 10. Gdyby uchybiono terminu, do udania się na drogę prawa wyznaczonego, lub jeźli wyniesiona skarga stanowczo odrzuczoną zostanie, zapisanie oznajmienia wykreślić należy.

Wykreślenie ma być zarządzonem na prośbę osoby interesowanej po wysłuchaniu strony przeciwnej.

§. 11. Wniesienie na mocy ugodzenia się stron interesowanych dokonane, sprawia taki skutek jak i wniesienie hipoteczne.

Podobny skutek mają wniesienia przy otwarciu nowej księgi gruntowej istniejące, jeżeli w terminie edyktalnym nie będzie oznajmione roszczenie z takowemi w sprzeczności zostające, albo jeżeli uchybiono terminu wzruszania tychże w drodze prawa postanowionego, lub jeźli wyniesiona skarga stanowczo odrzuconą została.

§. 12. W oznajmieniu rozszczeń, w §. 7 lit. *b)* wzmiankowanych, wymienić należy dokładnie prawo i wymagany dla tegoż stopień pierwszeństwa, tudzież ciała hipoteczne, na których wniesienie ma być uskutecznione, z wyszczególnieniem oznaczenia tychże w nowej księdze gruntowej.

W zgłoszeniu potrzeba nadto przytoczyć, na czem się opiera oznajmione prawo i wymagany dla tegoż stopień pierwszeństwa; dokumenta do tego służące należy złożyć wraz z oznajmieniem lub wyrazić, gdzie dokumenta te są wniesione lub zachowane.

§. 13. Prawa obciążające, stósownie do postanowień §. 12 oznajmione, wnieść należy z wyrażeniem wymaganego dla tychże stopnia pierwszeństwa przy właściwem ciele hipotecznem, pod tytułem: „dawne ciężary“.

§. 14. Jak tylko upłynie termin do oznajmienia praw obciążających w pierwszym edykcie wyznaczony, sąd krajowy wyższy winien wydać drugi edykt.

I w drugim także edykcie, stósownie do §. 5 wyszczególnić należy okrąg, na który rozciąga się nowa księga gruntowa i dla którego w skutku pierwszego edyktu wniesienie dawnych ciężarów uskutecznione lub uzupełnione zostało, oraz wezwać należy wszystkich, którzy przez istnienie lub hipoteczny stopień pierwszeństwa jakowego wniesienia widzą się być w prawach swoich pokrzywdzonymi, aby zarzuty swoje w terminie, w edykcie wyznaczyć się mającym, podali, inaczej bowiem wniesienia nabędą skuteczności wniesień hipotecznych.

Termin nie może być krótszy od sześciu miesięcy ani dłuższy nad rok jeden; ostatni dzień kalendarzowy tegoż w edykcie wymienić należy.

Rozporządzenie §. 6, ust. 2 i do tego edyktu zastósowane być powinno.

§. 15. Wszelkie oznajmienie zarzutu przeciwko wniesieniu prawa obciążającego lub przeciwko onegoż stopniowi pierwszeństwa ma być natychmiast obok tychże zapisane.

Zarazem, jeżeli nie będzie wykazanem, że względem przedmiotu zarzutu spór wytoczony został, należy zarządzić z urzędu rozprawę względem onego, tak z tymi, przeciw którym jest wymierzoną, jak i z tymi, którzy oprócz tego według treści księgi gruntowej w takowej prawny interes mają.

Jeżeli przy tej rozprawie ugodzenie się osób interesowanych osiągniętem nie będzie, sąd z pomiędzy stron, których roszczenia według wyniku rozprawy są z sobą sprzeczne, wyznaczy stronę na drogę prawa udać się mającą, i postanowi jej w tym celu termin, od prawomocności orzeczenia sądowego, rozporządzenie takowe zawierającego, liczyć się mający, który tylko z ważnych powodów przedłużonym być może.

Jeżeli strony interesowane zgodzą się na zmianę w księdze gruntowej, takową uskutecznić należy.

§. 16. Gdy strona uchybi terminu wyznaczonego jej dla udania się na drogę prawa, lub gdy spór przegra, a zarzut wyszedł od jej przeciwnika, natenczas według tego, czy istnienie lub stopień pierwszeństwa wniesienia wzruszane były, należy takowe wykreślić albo sprostować w miarę tego, o ile zarzut, w skutku uchybienia stanie się niewzruszalnym, albo w sporze orzeczenie stanowcze zapadnie; jeżeli zaś zarzut wyszedł od samejże strony, zapisanie zarzutu wykreślić należy.

Rozporządzenia te mają być wydane na żądanie osoby interesowanej po wysłuchaniu strony przeciwnej.

§. 17. Wniesienia na mocy ugodzenia się stron interesowanych dokonane, wydają taki skutek jak i wniesienie hipoteczne.

Równy skutek mają wniesienia na dawnym stanie biernym przy otwarciu nowej księgi gruntowej istniejące, lub w skutku oznajmienia uskutecznione, jeżeli w terminie edyktalnym nie był uczyniony zarzut przeciw takowym, lub jeżeli w razie zarzutu, strona takowy czyniąca, do drogi prawa odesłana, uchybiła terminu dla udania się na drogę prawa wyznaczonego, albo jeżeli po ostatecznem załatwieniu wytoczonego sporu okaże się iż strona ta sprawę przegrała.

§. 18. O ile to do ułatwienia przeglądu stanu hipotecznego jest potrzebnem, sąd krajowy wyższy, po ukończeniu rozprawy w §. 15 wzmiankowanej, może zarządzić przeniesienie dawnych ciężarów na kartę nowo otworzyć się mającą podług porządku odpowiadającego stopniom pierwszeństwa tychże.

Karta do wnoszenia dawnych ciężarów pierwotnie używana, przestaje służyć do użytku po dokonaniu przeniesienia.

§. 19. Podzastawnik mocen jest czynić kroki do wykonywania prawa lub zarzutów głównemu wierzycielowi służących potrzebne, a to w tymże czasie i sposobie jak i ten ostatni.

2. W razie uzupełnienia księgi gruntowej.

§. 20. Jeżeli księga gruntowa ma być uzupełniona przez wniesienie nieruchomości, do żadnej dotąd księgi gruntowej nie wniesionej, postępowanie w celu urządzenia księgi gruntowej zarządzić należy z urzędu według postanowień ustawy niniejszej, z tą różnicą, że w edyktach wydać się mających nowo wniesiona nieruchomość dokładnie wyrażoną być winna i że termina edyktalne, według §. 6, jako też według §. 14, wyznaczyć się mające, mogą być skrócone do trzech miesięcy.

Jeżeli jednak nieruchomością, do księgi gruntowej nowo wniesioną, był majątek publiczny, i jeżeli z wiadomych powszechnie lub w sposób wiarygodny poświadczonych okoliczności wynika, że trzecim osobom nie służą prawa rzeczowe na tej nieruchomości, sąd krajowy wyższy może uchwalić zaniechanie postępowania w celu urządzenia. W uchwale tej sąd krajowy wyższy wyznaczy oraz dzień, od którego uskutecznionemu uzupełnieniu służyć będzie skutek wniesienia hipotecznego.

3. W razie przywrócenia księgi gruntowej.

§. 21. Jeżeli księga gruntowa lub jej część, ma być przywróconą dla tego iż takowa księga lub onejże część zaginęła lub do użytku niezdatną się stała; postępowanie w celu urządzenia księgi gruntowej, ustawą niniejszą przepisane, zarządzić należy z urzędu a to w miarę treści tejże księgi, przywrócić się mającej. W takim przypadku termin edyktalny, tak według §. 6 jak i według §. 14 wyznaczyć się mający, można będzie skrócić do trzech miesięcy.

4. W razie zmiany księgi gruntowej.

§. 22. Jeżeli w drodze prawodawstwa krajowego będzie zarządzoną zmiana ksiąg gruntowych powszechna lub częściowa, wywierająca wpływ na stósunki posiadania i własności, postąpić należy w myśl §§. 1—7 lit. *a)* i 8—11 ustawy niniejszej.

Jeżeli zmiana ta wywiera wpływ także na stan bierny, będą także zastósowane §§. 7 lit. *b)* i 12—19 niniejszej ustawy.

5. Postanowienia powszechne.

§. 23. Edykta, według przepisu ustawy niniejszej wydać się mające, będą ogłoszone gazetami krajowemi, na obwieszczenia sądowe przeznaczonemi, trzy razy w stósownych odstępach czasu i podane do wiadomości przez obwieszczenie w gminach, w których leżą nieruchomości czynnościom urzędowym podpadające.

Oprócz ogłoszenia edyktów należy postarać się także ile możności i w inny sposób o odpowiednie pouczenie stron o znaczeniu postępowania według ustawy niniejszej przedsięwziąść się mającego, a w szczególności o zwrócenie uwagi władz opiekuńczych na potrzebę zabezpieczenia praw małoletnich lub osób pod kuratelą zostających.

§. 24. Dla wzruszenia terminów edyktalnych przez sąd krajowy wyznaczonych, nie masz środka prawnego.

Jeżeli tego powody powszechne wymagać będą, minister sprawiedliwości, nie związany granicami w §§. 6 i 14 zakreślonemi, będzie mógł później na wniosek sądu krajowego wyższego, po poprzedniem porozumieniu się z wydziałem krajowym, dozwolić przedłużenia terminu edyktalnego, na podstawie ustawy niniejszej wydanego.

§. 25. Oznajmienia lub zarzuty nadeszłe po upływie terminu edyktalnego, do onych podawania wyznaczonego, będą odrzucone z urzędu.

§. 26. Jeżeli w postępowaniu według tej ustawy przeprowadzić się mającem, strona na drogę prawa odesłaną będzie, właściwość do przeprowadzenia sprawy według postanowień powszechnych, o właściwości sądów ocenioną będzie.

§. 27. Jeżeli wyciąg hipoteczny co do nieruchomości lub ciężącego na niej prawa rzeczowego ma być wydany w czasie, kiedy postępowanie w celu urządzenia księgi gruntowej z urzędu przeprowadzić się mające, co do tej nieruchomości nie jest jeszcze ukończone, okoliczność tę w wyciągu hipotecznym uwidocznić należy.

§. 28. Czynności urzędowe przedsiębrane w celu założenia, uzupełnienia, przywrócenia i zmiany ksiąg gruntowych, są wolne od stempli i należytości.

Od tychże wolnemi są także wszelkie protokoły, wypisy, podania i załączniki o tyle, o ile służyć mają do przeprowadzenia postępowania w tej ustawie objętego, z wyjątkiem rozpraw dla drogi prawa zastrzeżonych.

§. 29. Ustawę niniejszą stósować należy według onejże ducha, także do ksiąg górniczych z zachowaniem postanowień powszechnej ustawy górniczej.

§. 30. Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

§. 31. Wykonanie ustawy niniejszej powierza się ministrowi sprawiedliwości, potrzebne w tym celu rozporządzenia wykonawcze wydać mającemu i ministrowi skarbu.

Ischl, dnia 25 lipca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Habietinek** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXXVIII. — Wydany i rozesłany dnia 22 sierpnia 1871.

97.

Obwieszczenie ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 12 lipca 1871,

o zaprowadzeniu zmienionego przez c. i k. wspólne ministerstwo wojny w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia planu nauk weterynarskich.

Plan nauk weterynarskich zmieniony przez c. i k. wspólne ministerstwo wojny w porozumieniu z c. k. ministerstwem wyznań i oświecenia, ogłasza się przy niniejszem.

Jireczek r. w.

Plan

nauk weterynarskich.

A. Plan nauk dla weterynarzy.

§. 1. W wojskowym zakładzie weterynaryi będą uczący się kształceni na weterynarzy przez udzielenie im wszystkich przedmiotów weterynaryi teoretycznej i praktycznej.

§. 2. Kto chce być przyjętym na kurs weterynaryi winien poddać się egzaminowi wstępnemu w wojskowym zakładzie weterynaryi; dowód ukończenia szóstej klasy gymnazyalnej, albo szóstej klasy szkoły realnej uwalnia od egzaminu wstępnego.

Przedmioty, na które rozciąga się egzamin wstępny, są: język niemiecki i nauka układów pisemnych, fizyka, chemia, historya naturalna, geografia, historya i algebra.

Do jakiej rozciągłości ma być wymaganą znajomość przytoczonych przedmiotów, ustanawia się następnie:

Język niemiecki w takiej rozciągłości, aby uczeń mógł zrobić zupełnie dobrze pod względem stylu i ortografii wypracowanie pisemne o przedmiocie z historyi naturalnej;

z fizyki tyle, aby zjawiska przyrody i najważniejsze przyrody techniczne, do życia codziennego odnoszące się, mógł objaśnić podług ich zasad;

chemia w takiej rozciągłości, aby mógł wytłumaczyć ważniejsze pierwiastki i ich związki organiczne;

z historyi naturalnej ogólna znajomość trzech królestw przyrody podług ich głównych działów;

z geografii wymagana będzie znajomość geografii fizycznej w ogólności, tudzież znajomość stosunków klimatycznych i geograficznych pięciu części świata w ogólności, a znajomość środkowej Europy i Austryi w szczególności;

z historyi będzie wymaganą znajomość najważniejszych wypadków historycznych w ogólności, tudzież ważniejszych wydarzeń w monarchii austryackiej w szczególności;

wiadomości z algebry mają sięgać aż do rozwiązywania równań z dwoma niewiadomemi.

Egzamin wstępny zdaje się corocznie w pierwszym tygodniu miesiąca października przed komisyą ustanowioną przez c. k. ministerstwo wyznań i oświecenia, a do której wchodzi trzech profesorów wojskowych zakładu weterynaryi, tudzież jeden profesor gymnazyum i jeden profesor szkoły realnej. Przy zgłoszeniu się do tego egzaminu każdy kandydat winien złożyć na rzecz egzaminatorów taksę egzaminacyjną w kwocie pięć złotych.

§. 3. Aby być przyjętym na kurs weterynaryi potrzeba liczyć 18 lat skończonych do 26 włącznie; uwzględnienie z powodu przekroczonego wieku może uzyskać każdy, kto udowodni, że bez przerwy oddawał się studyom i pracom naukowym lub rolniczym.

§. 4. Czas trwania nauk w kursie weterynaryi ustanawia się na lat trzy, czyli sześć półroczy; lekarze i chirurdzy posiadający dyplomy, tudzież konowali, mogą ukończyć ten kurs w dwóch latach.

§. 5. Przedmioty obowiązkowe na kursie trzechletnim są:

Rok I.

Półrocze 1.

a) Przygotowanie do nauki weterynaryi, przez 2 tygodnie, 3 godziny na tydzień;
b) zootomia wszystkich zwierząt domowych, 5 godzin na tydzień;
c) chemia ogólna, 3 godziny na tydzień;
d) historya naturalna wszystkich gatunków zwierząt domowych, nauka o rasach i higiena tychże, 3 godziny na tydzień; zaczyna się po ukończeniu przygotowania;
e) teorya kucia kopyt i racic, 2 godziny na tydzień;
f) ćwiczenia sekcyjne;
g) ćwiczenia na pomoście kowalskim a to w struganiu i przyrządzaniu kopyt martwych, oba rodzaje ćwiczeń w godzinach wolnych od wykładów, rozkładem czasu ustanowić się mających.

Półrocze 2.

a) Zootomia z uwzględnieniem zootomii topograficznej i chirurgicznej, 5 godzin na tydzień;
b) chemia organiczna, z szczególnem uwzględnieniem chemii fizyologicznej i patologicznej, 3 godziny na tydzień;
c) historya naturalna, nauka o rasach i higiena jak w I półroczu, 3 godziny na tydzień do końca kwietnia;
d) uprawa roślin rolniczych, 3 godziny na tydzień w miesiącach maju i czerwcu;

e) botanika z uwzględnieniem roślin potrzebnych w weterynaryi, 2 godziny na tydzień;
f) ćwiczenia w sali sekcyjnej;
g) ćwiczenia na pomoście kowalskim. Obadwa rodzaje ćwiczeń jak w I półroczu.

Rok II.

Półrocze 3.

a) Patologia ogólna i zootomia patologiczna, 3 godziny na tydzień;
b) fizyologia, 2 godziny na tydzień;
c) farmakognozya, nauka o środkach leczniczych i nauka pisania recept, 3 godziny na tydzień;
d) uczęszczanie do klinik, codziennie;
e) ćwiczenia w sali sekcyjnej i ćwiczenia w używaniu mikroskopu, tudzież sporządzenie dwóch preparatów anatomicznych w godzinach wyznaczyć się mających przy rozkładzie czasu;
f) uczęszczanie na sekcye patologiczne;
g) ćwiczenia na pomoście kowalskim a to w utwierdzaniu i wyrabianiu podków i przystósowaniu ich do kopyt martwych.

Półrocze 4.

a) Zootomia patologiczna, 3 godziny na tydzień;
b) nauka chowu i zewnętrzna postać zwierząt domowych, wraz z położnictwem, 5 godzin na tydzień;
c) nauka o instrumentach i bandażowaniu, 3 godziny na tydzień;
d) uczęszczanie do obu klinik, codziennie;
e) uczęszczanie na sekcye patologiczne;
f) ćwiczenia w laboratoryum chemicznem;
g) ćwiczenia na pomoście kowalskim, jak w półroczu 3.

Rok III.

Półrocze 5.

a) klinika medyczna, codziennie;
b) klinika chirurgiczna, codziennie;
c) patologia specyalna i terapia, 3 godziny na tydzień;
d) chirurgia weterynarska, 2 godziny na tydzień;
e) nauka operacyi, 3 godziny na tydzień, z tych 2 na ćwiczenia praktyczne;
f) styl manipulacyjny, z wykładem o sporządzaniu sprawozdań weterynarskich, opinii i świadectw, tudzież nauka o ustawach i rozporządzeniach tyczących się czynności weterynarskich, $1^1/_2$ godziny na tydzień;
g) nauka o zarazach, 3 godziny na tydzień;
h) oględziny bydła i mięsa, 1 godzina na tydzień;
i) ćwiczenia na pomoście kowalskim jak w poprzednich półroczach i ćwiczenia w kuciu żywych koni.

Półrocze 6.

a) klinika medyczna,
b) klinika chirurgiczna,
c) patologia specyalna,
d) chirurgia weterynarska,
e) nauka operacyi,
f) styl manipulacyjny,

} jak w półroczu 5;

g) nauka weterynaryi sądowej, 2 godziny na tydzień;
h) historya i literatura weterynaryi, 1 godzina na tydzień;
i) ćwiczenia na pomoście kowalskim, jak w półroczu 5.

W ciągu ostatnich dwóch lat należy uczęszczać także na ordynacye popołudniowe; podobnież uczniowie 3go roku będą przypuszczani do udziału naprzemian na poliklinice i w postępowaniu z bydłem zarażonem.

§. 6. Plan nauk na kursie dwuletnim dla lekarzy i chirurgów obejmuje przedmioty naukowe w następującym porządku.

Rok I.

Półrocze 1.

a) Przygotowanie do nauki weterynaryi;
b) historya naturalna wszystkich gatunków zwierząt domowych, nauka o rasach i higiena tychże;
c) zootomia;
d) teorya kucia kopyt i racic;
e) farmakognozya, nauka o środkach leczniczych i nauka pisania recept;
f) patologia ogólna i zootomia patologiczna;
g) ćwiczenia w sali sekcyjnej;
h) uczęszczanie na sekcye patologiczne;
i) ćwiczenia na pomoście kowalskim.

Półrocze 2.

a) Zootomia;
b) historya naturalna, nauka o rasach i higiena;
c) nauka chowu i zewnętrzna postać zwierząt;
d) uprawa roślin rolniczych;
e) nauka o instrumentach i bandażowaniu;
f) zootomia patologiczna;
g) ćwiczenia w sali sekcyjnej;
h) uczęszczanie na sekcye patalogiczne;
i) ćwiczenia na pomoście kowalskim.

Rok II.

Półrocze 3.

a) Klinika medyczna;
b) klinika chirurgiczna;
c) patologia specyalna i terapia;
d) chirurgia weterynarska;
e) nauka operacyi;
f) fizyologia:
g) nauka o zarazach;
h) styl manipulacyjny;
i) oględziny bydła i mięsa.

Półrocze 4.

a) Klinika medyczna;
b) klinika chirurgiczna;
c) patologia specyalna i terapia;
d) chirurgia weterynarska;

e) nauka operacyi;
f) nauka weterynaryi sądowej;
g) historya i literatura weterynaryi;
h) styl manipulacyjny.

W ciągu trzeciego i czwartego półrocza należy uczęszczać na ordynacye popołudniowe; do udziału na poliklinice i w postępowaniu z bydłem zarażonem uczniowie ci mają być tak samo przypuszczani, jak inni.

§. 7. Konowałowie wojskowi, którzy skończyli kurs dwuletni, i chcą uzyskać dyplom na weterynarza, powinni liczyć lat nie więcej nad 30, i jeżeli nie mogą udowodnić wykształcenia przygotowawczego wymaganego w §. 2, winni poddać się wzmiankowanemu tam egzaminowi wstępnemu, który jednak składać będą tylko przed członkami zgromadzenia nauczycielskiego wojskowego zakładu weterynaryi.

Winni uczęszczać na kurs dwuletni według postanowień §. 6 i w ciągu tegoż, na 1 roku, słuchać także wykładów chemii.

Egzamina.

§. 8. Egzamina z wszystkich przedmiotów, w ciągu roku wykładanych, odbywają się dopiero na końcu każdego roku szkolnego; zastępują one miejsce egzaminu ścisłego teoretycznego, egzaminatorowie są więc obowiązani o rozległości wiedzy ucznia przekonać się dokładnie.

Wypadek tych egzaminów oznacza się w świadectwach postępami: bardzo dobrze, dobrze, miernie; świadectwo w którem wszystkie przedmioty wykładowe są wymienione, wystawia się tylko wtedy, jeżeli egzamina złożono z postępem przynajmniej dobrym.

§. 9. Jeżeli uczeń otrzymał tylko jeden postęp mierny, może mu być pozwolonem ponowienie odnośnego egzaminu; uczniowie zaś, którzy otrzymali ten postęp z dwóch lub więcej przedmiotów, powinni uczęszczać ponownie na ten sam rok. Ponowne uczęszczanie na ten sam rok, może mieć miejsce tylko raz jeden.

§. 10. Dla przekonania się o postępie uczniów w nauce, wolno jest profesorom egzaminować ich w ciągu roku szkolnego w godzinach wykładowych.

§. 11. Uczniowie, którzy skończywszy kurs weterynaryi, chcą otrzymać dyplom na weterynarza, winni zgłosić się do dyrektora naukowego w wojskowym zakładzie weterynaryi o przypuszczenie ich do egzaminu ścisłego, przekładając wszystkie świadectwa nauk, wywód oględzin petalogicznych i opinią o nim, dowód sporządzenia preparatu anatomicznego i wypracowanie pisemne o przypadku sądowym lub tyczącym się zarazy, zadane przez właściwego profesora.

§. 12. Ten egzamin ścisły zasadza się:

a) na przyjęciu, uważaniu i pielęgnowaniu najmniej przez 3 dni bydlęcia cierpiącego na chorobę wewnętrzną i napisaniu po upływie tego czasu dokładnej historyi choroby;
b) na traktowaniu według ustępu *a)* przypadku chirurgicznego;
c) na wykonaniu operacyi chirurgicznej na żywem lub nieżywem zwierzęciu tudzież okazu anatomicznego.

§. 13. Poszczególne części egzaminu stanowią razem tylko jeden egzamin ścisły; można go składać dopiero w ciągu roku szkolnego, który nastąpi po ukończeniu kursu nauk.

Kto do dwóch lat po ukończeniu kursu nauk do ścisłego egzaminu się nie zgłosił, obowiązany jest przed złożeniem tegoż jeszcze przez 3 miesiące uczęszczać na ćwiczenia anatomiczne i anatomiczno patologiczne tudzież do klinik.

§. 14. Egzamina częściowe *a)* i *b)* odbywać się będą pod kierunkiem profesorów odnośnych przedmiotów, i naprzemian w obecności innych profesorów, egzamin *c)* w obecności całej komisyi egzaminacyjnej, wszystkie publicznie. Każdemu członkowi komisyi egzaminacyjnej wolno przekonywać się o rozległości wiedzy ucznia przez stawianie pytań. Wypracowania pisemne o przypadkach chorób klinicznie traktowanych, które kandydat najpóźniej po upływie 8 dni przedłożyć powinien, jakoteż wypracowania, w §. 11 wzmiankowane, mają przechodzić od jednego członka komisyi egzaminacyjnej do drugiego.

§. 15. Komisya egzaminacyjna składa się z dyrektora naukowego i z wszystkich zwyczajnych profesorów zakładu, tudzież z wizytatora, wyznaczyć się mającego przez c. k. ministerstwo spraw wewnętrznych.

§. 16. Klasy przy egzaminie ścisłym oznaczają się wyrazami: z wyszczególnieniem, dostatecznie, niedostatecznie.

§. 17. Wszycy członkowie komisyi egzaminacyjnej głosują najprzód nad tem, czy kandytat, ze względu na wypadki egzaminu odpowiedział warunkom czy nie.

W pierwszym razie głosuje się najprzód nad tem, czy kandydat ma otrzymać klasę, z wyszczególnieniem.

W drugim zaś razie głosuje się nad tem, czy ma ponowić cały egzamin, czy tylko niektóre jego części.

Przy głosowaniu tem rozstrzyga bezwzględna większość wszystkich głosujących. W razie równości głosów dyrektor naukowy lub jego zastępca daje głos rozstrzygający.

W dyplomie wyraża się klasyfikacyę ogólną.

Jeżeli kandydat złoży niedostatecznie tylko jeden egzamin częściowy, winien go ponowić po pewnym przeciągu czasu, przez komisyę egzaminacyjną wyznaczyć się mającym, ale nigdy przed upływem trzech miesięcy.

Jeżeli zaś złoży niedostatecznie dwa lub wszystkie egzamina częściowe, winien ponowić cały egzamin, atoli nie wcześniej, jak po upływie 6 miesięcy.

W każdym z tych wypadków kandydat jest obowiązany przez czas przygotowywania się do ponownego egzaminu uczęszczać na ćwiczenia praktyczne w tym przedmiocie.

§. 18. Egzamin ścisły może być tylko raz ponowionym.

§. 19. Jeżeli kandydat zda egzamin ścisły, ma złożyć przysięgę i otrzyma dyplom na weterynarza; przysięgę składa się przed dyrektorem naukowym zakładu, na instrukcyę dla weterynarza, zatwierdzoną przez c. k. ministerstwo spraw wewnętrznych; dyplom wystawia dyrektor naukowy zakładu, a z nim podpisuje go oraz najstarszy w randze profesor.

Formularz.

W imieniu dyrekcyi naukowej c. k. wojskowego zakładu weterynaryi w . . . . . poświadcza się niniejszem publicznie, że pan N. N. rodem z . . . . . w . . . . . odbywszy przepisane nauki, poddał się dla uzyskania dyplomu na weterynarza przepisanym przez Najjaśniejszego Pana egzaminom ścisłym z weterynaryi, i dał dowody przyswojonych sobie z wyszczególnieniem (dostatecznie) wiadomości do tego zawodu potrzebnych. Uznaje się go więc na mocy udzielonego c. k. wojskowemu zakładowi weterynaryi przez Najjaśniejszego Pana upoważnienia za uzdatnionego weterynarza a zatem

tenże upoważnionym jest we wszystkich królestwach i krajach monarchii austryacko węgierskiej wykonywać wolno wszelkie gałęzi weterynaryi na wszystkich zwierzętach domowych i wystawiać prawomocne świadectwa, przyczem winien zawsze stosować się do przysięgi na instrukcyę swoją wykonanej.

W dowód czego wydaliśmy panu N. N. dyplom niniejszy, opatrzony pieczęcią zakładu i naszym własnoręcznym podpisem.

§. 20. Dyrektor naukowy wojskowego zakładu weterynaryi obowiązanym jest prowadzić protokół egzaminów ścisłych, w którym zapisywać należy imię i nazwisko, kraj rodzinny, miejsce urodzenia i wiek kandydata, tudzież klasę jaką przy egzaminie ścisłym otrzymał; również należy zanotować tam datę złożenia przysięgi i wystawienia dyplomu.

§. 21. Za egzamina ścisłe i wystawienie dyplomu płaci się taksę w kwocie 57 zł.; z tego komisya egzaminacyjna bierze 50 zł. 40 ct. do podziału w równych częściach między egzaminatorów, a reszta służy na pokrycie kosztów dyplomu pisanego na pargaminie.

§. 22. Cudzoziemcom, jeżeli uczynią zadość wymaganym do przyjęcia warunkom, wolno uczęszczać na wykłady jako słuchacze zwyczajni i zdawać wszystkie egzamina; dopóki jednak nie uzyskają obywatelstwa, nie nabywają przez to prawa wykonywania praktyki w monarchii austryacko węgierskiej.

Formularz dyplomu dla cudzoziemców winien więc zawierać zgodną z tem postanowieniem zmianę w ten sposób, że kandydat przez uzyskanie dyplomu nie staje się uprawnionym do wykonywania praktyki weterynarskiej w monarchii austryacko węgierskiej, lecz winien w tym celu uzyskać wprzódy obywatelstwo austryacko węgierskie i postarać się u c. k. a względnie u król. węgierskiego ministerstwa spraw wewnętrznych o szczegółowe upoważnienie.

Za uczęszczanie na wykłady cudzoziemcy winni złożyć z góry co półrocze kwotę 20 zł. wal. austr. która będzie podzielona pomiędzy uczących w równych częściach.

§. 23. Kto chce uczęszczać na poszczególne przedmioty winien zgłosić się do dyrektora i właściwego profesora.

Uczęszczającym na takie wykłady będą wystawiane świadectwa frekwentacyi, takowe jednak nie nadają wcale prawa wykonywania praktyki weterynarskiej.

B. Plan nauk dla konowałów.

§. 1. Kto chce być przyjętym na kurs dla konowałów, winien przedłożyć świadectwo skończenia z dobrym skutkiem szkoły ludowej, świadectwo prawidłowego wyuczenia się kowalstwa i wykazać się przynajmniej z dwuletniej pracy jako czeladnik.

§. 2. Kurs dla konowałów trwa 6 miesięcy i odbywa się dwa razy w każdym roku.

Pierwszy zaczyna się dnia 2 stycznia i kończy się z ostatnim czerwca, drugi zaś zaczyna się dnia 1 lipca i trwa do końca grudnia.

Na kursie tym uczniowie są obowiązani:

a) uczęszczać na wykład teoryi kucia kopyt i racic:

b) ćwiczyć się na pomoście kowalskim w wyrabianiu podków na zdrowe i chore kopyta;

c) uczęszczać do kliniki chirurgicznej gdzie będą obznajmiani z najzwyklejszemi chorobami kopyt i ich leczeniem.

Próba i upoważnienie konowałów

§. 3. Słuchacze kursu dla konowałów po złożeniu egzaminu z teoryi kucia kopyt i racic, odbyciu odpowiedniej próby kucia i skoro udowodnią zdolność wyrabiania doskonałych podków, otrzymają za złożeniem 1 złr. wal. austr. świadectwo z stemplem na 50 ct. w którem będzie wyrażone że są „uzdolnieni“ („doskonale uzdolnieni“) do prowadzenia samodzielnie konowalstwa w jakiemkolwiek miejscu.

Formularz.

W imieniu instytutu dla konowałów w wojskowym zakładzie weterynaryi wystawia się niniejszem N. N. rodem z . . . . . w . . . . . publiczne świadectwo, że w roku 18 . . skończył w tutejszym instytucie konowalskim przepisany dla konowałów kurs półroczny z „dobrym“ („bardzo dobrym“) skutkiem, nabył w wyrabianiu i nakładaniu podków „wielkiej“ („bardzo wielkiej“) biegłości, w skutku czego uznany został za „uzdolnionego („szczególnie uzdolnionego“) do prowadzenia konowalstwa.

Z dyrekcyi instytutu dla konowałów.
Wiedeń, dnia . . . . . .

98.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 22 lipca 1871,

o upoważnieniu c. k. urzędu cłowego pobocznego II klasy w Waldheim na Georgenberg w Bawaryi do postępowania wywozowego z piwem.

W myśl rozporządzeń ministerstwa skarbu z dnia 14 lipca 1858, 30 listopada 1859, 23 sierpnia 1863 i 28 kwietnia 1869 (Dz. u. p. 1858, Nr. 114; 1859, Nr. 219; 1863, Nr. 73 i 1869, Nr. 54) upoważnia się c. k. urząd cłowy poboczny II klasy w Waldheim na Georgenberg w Bawaryi do postępowania wywozowego z piwem, wywożonem za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu podatku konsumcyjnego.

Holzgethan r. w.

99.

Ustawa z dnia 4 sierpnia 1871,

tycząca się budowy mostu na Dunaju z powodu projektowanego gościńca z placu Praterstern w Wiedniu do Marchfeld.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Na rozpoczęcie budowy stałego mostu na Dunaju z powodu projektowanego gościńca z placu Praterstern w Wiedniu do Marchfeld dozwala się tytułem pierwszej raty kwotę 500.000 złt. jako dodatek na wydatki ministerstwa spraw wewnętrznych w roku 1871 (Rozdział 6, tytuł 7, §. 1. Budowa dróg w dolnej Austryi).

§. 2.

Przy żądaniu dalszych rat przedłożyć należy projekt ograniczony miarą koniecznej potrzeby, tudzież rezultat traktowania o rozkład konkurencyi, jakie względnie budowy i utrzymania dróg do mostu prowadzących, ze wszystkimi, w budowie nowego gościńca interesowanymi, przeprowadzonem być winno.

§. 3.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi spraw wewnętrznych i skarbu.

Laxenburg, dnia 4 sierpnia 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

100.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 6 sierpnia 1871,

tyczące się ułatwienia postępowania przy wywozie cukru koleją żelazną z wymaganiem zwrotu podatku.

Tym, którzy na zasadzie rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 9 stycznia 1860 Dz. u. p. Nr. 14) wywożą cukier za linią cłową z wymaganiem zwrotu podatku, a do wywozu używają kolei żelaznej, dyrekcye skarbowe powiatowe a względnie inspektorowie skarbowi mogą na żądanie udzielić pozwolenie, aby postępowanie urzędowe, któremu na mocy ustępu 6 wzmiankowanego rozporządzenia, przesyłki cukru, do wywozu przeznaczone, w okręgu cłowym ulegać winny, miało miejsce w stacyi podawczej kolei żelaznej i aby z odstąpieniem od postanowienia ustępu 5 tegoż rozporządzenia, tyczącego się sposobu opakowania i zamknięcia cukru, cukier w głowach lub bryłach był ładowany w wagonach bez żadnego zewnętrznego opakowania a inny cukier także w przyborach nie zdatnych do umieszczania na nich pieczęci urzędowej, tudzież aby zamiast zamknięcia pak, miało miejsce urzędowe zamknięcie tych wagonów.

Pozwolenie to zależy jednak od następujących warunków:

1. W stacyi podawczej kolei żelaznej winien znajdować się stósowny lokal i stósowna waga do użycia przy postępowaniu urzędowem z przesyłką cukru, a ścisły dozór urzędowy przy ładowaniu cukru do wagonów nie ma doznawać żadnych przeszkód. Przezorność w obu tych względach jest obowiązkiem odsyłającego.

2. Wagony przeznaczone do przewozu cukru powinny być zdatne do zupełnie bezpiecznego zamknięcia i powinny iść bez zmiany od stacyi podawczej do tego urzędu cłowego pogranicznego, przez który cukier ma być za linią cłową wywiezionym.

3. Do jednego i tego samego wagonu może być naładowanym cukier tylko jednego wysyłacza.

4. Jeżeli do przesyłki cukru potrzeba więcej niż jednego wagonu, należy wystawić do ładunku każdego wagonu osobną deklaracyą wywozu w dwóch egzemplarzach i wymienić w nich znaki i numera wagonu.

Jeżeli cukier w głowach lub bryłach ładuje się bez zewnętrznego opakowania, natenczas w deklaracyi wywozowej, zamiast ilości, rodzaju, znaków i numerów naczyń i ich wagi, wyrazić należy wagę ryczałtową i rzeczywistych brył cukru.

5. Deklaracyę wywozową podać należy do urzędu dochodów niestałych w stacyi podawczej, względnie do oddziału straży skarbowej w której okręgu urzędowym leży stacya podawcza.

Jeżeli urząd dochodów niestałych a względnie oddział straży skarbowej nie jest oraz tym samym, w którego siedzibie lub okręgu urzędowym znajduje się wyrobnictwo wysyłacza, winien tenże wyrazić także we właściwej rubryce deklaracyi wywozowej liczbę bieżącą książki przemysłowej, pod którą przesyłkę cukru wyprawia i przed odstawieniem przesyłki do stacyi podawczej, tak o numerze tym, jakoteż o rodzaju i ilości cukru do wywozu przeznaczonego zawiadomić pisemnie ten oddział straży skarbowej, w którego okręgu urzędowym wyrobnictwo się znajduje.

6. Wspomnione w ustępie 8 wzmiankowanego rozporządzenia pozwolenie zostawienia w okręgu cłowym cukru znajdującego się pod urzędowem zamknięciem wtedy tylko stósowanem być może, gdy cały ładunek jednego wagonu w okręgu cłowym zostaje.

7. Jeżeli w samej stacyi podawczej ani urząd dochodów niestałych ani oddział straży skarbowej nie ma stałej siedziby, należytość za koszta podróży dla organów, manipulacyi urzędowej z przesyłką cukru dokonać mających, według istniejących przepisów obliczoną, winien wysyłacz złożyć w tym urzędzie, który mu będzie wskazany.

Holzgethan r. w.

101.

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 7 sierpia 1871,

podające do wiadomości ugodę pomiędzy Austryą a Wirtembergiem, tyczącą się wzajemnego obejmowania swoich pierwotnych poddanych o ile ci nie stali się jeszcze przynależnymi do drugiego państwa.

Pomiędzy rządem cesarsko-austryackim a królewsko-wirtembergskim zawartą została mocą wymienionych w Sztutgardzie deklaracyi ministeryalnych z dnia 16 grudnia 1870 a względnie 3 lipca 1871 ugoda o zachowywanie na przyszłość, w stósunku pomiędzy Austryą i Wirtembergiem, tej zasady, że każde z tych dwóch państw, na przedstawienie drugiego państwa, obejmować będzie napowrót swoich pierwotnych poddanych, chociażby według prawodawstwa krajowego przynależność tę utracili, na tak długo, dopóki nie staną się przynależnymi do tego drugiego państwa według własnych ustaw wewnętrznych tegoż.

Hohenwart r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXXIX. — Wydany i rozesłany dnia 14 września 1871.

102.

Dokument koncesyi z dnia 23 lipca 1871,

nadanej spółce akcyjnej kolei następcy tronu Rudolfa, na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Hieflau do Eisenerz, łączącej się z koleją następcy tronu Rudolfa.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Apostolski król Węgier, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa, Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny; Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy spółka akcyjna kolei następcy tronu Rudolfa wniosła prośbę o nadanie jej koncesyi na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Hieflau do Eisenerz, przeto ze względu na pożyteczność tego przedsiębiorstwa dla ogółu, widzimy się spowodowani spółce wzmiankowanej koncesyą tę na mocy ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 Dz. u. p. Nr. 238, tudzież ustawy z dnia 16 lipca 1871, pod następującemi nadać warunkami:

§. 1.

Spółce akcyjnej kolei następcy tronu Rudolfa nadajemy prawo budowy i ruchu kolei parowej z Hieflau do Eisenerz, łączącej się z koleją następcy tronu Rudolfa, a to stósownie do postanowień i w sposób dla innych jej linii dokumentem koncesyi z dnia 11 listopada 1861 *) i ustawy z dnia 17 czerwca 1868 **) przepisany, z zastrzeżeniem wyjątków w artykule V niniejszego dokumentu koncesyi zawartych.

*) Dz. u. p. 142
**) Dz. u. p. 65.

§. 2.

W tym celu linii kolei Eisenerz-Hieflau zapewnia się gwarancyą czystego dochodu w kwocie 100.000 zł., t. j. sto tysięcy złotych srebrem, od dnia otwarcia ruchu na całej linii.

Przy ustanawianiu czystego dochodu, rzeczywiście gwarantować się mającego do wysokości sumy rzeczonej, służyć ma za podstawę stosunek rzeczywistego wydatku na budowę do kapitału 2,000.000 zł., w pięćprocentowych obligacyach z prawem pierwszeństwa.

Kapitał zakładowy linii Eisenerz-Hieflau, rzeczywiście zagwarantowanemu dochodowi czystemu odpowiadający, będzie doliczany do zagwarantowanego kapitału zakładowego innych linii kolei następcy tronu Rudolfa, i stanowi z tym ostatnim całość.

§. 3.

Prace koło budowy mają być rozdane w drodze rozpisania licytacyi, pod bezpośrednią kontrolą ministerstwa handlu. Administracya państwa zastrzega sobie zatwierdzenie kursu emisyi, przy czem jednak nie wolno zejść poniżej stosunku 87 za 100.

§. 4.

Linia kolei Hieflau-Eisenerz ma być wybudowana i na użytek publiczny oddana w przeciągu roku, licząc od dnia nadania koncesyi.

Należy jednak dołożyć starania, aby ruch na kolei mógł rozpocząć się jeszcze przed tym terminem; przynajmniej o tyle, aby pomiędzy Eisenerz a Hieflau rudę i inne płody górnicze można było przewozić.

§. 5.

Jako taryfę minimalną postanawia się kwotę 1·6 cnt. w. a. srebrem od cetnara cłowego i mili.

Dla wszystkich towarów i przesyłek, które według istniejących taryf kolei następcy tronu Rudolfa, podlegają wyższej opłacie, służą taryfy kolei Rudolfa.

Ulgi przez stopniowe zniżenie taryfy przy używaniu kolei na odległość nad 10 mil, mogą mieć miejsce dopiero od Hieflau.

Nadto postanawia się wyraźnie, że na przestrzeni Hieflau-Eisenerz żadnemu wysyłaczowi lub przedsiębiorcy przewozu zniżenie cen przewozu i żadna inna ulga dozwoloną być nie może, lecz że raczej wszyscy wysyłacze towarów zupełnie na równi traktowani będą.

Ostrzegając surowo, aby nikt przeciwko postanowieniom tej koncesyi nie ważył się działać, i nadając spółce prawo domagania się u sądów naszych wynagrodzenia udowodnionej szkody; wszystkim władzom, których to dotyczy, wyraźnie rozkazujemy, aby nad koncesyą i wszystkiemi w niej zawartemi postanowieniami ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy list niniejszy, Naszą większą pieczęcią opatrzony, w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu, dnia dwudziestego trzeciego miesiąca lipca, w roku zbawienia Tysiąc ośmset siedmdziesiątym pierwszym, Naszego panowania dwudziestym trzecim.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

103.

Dokument koncesyi z dnia 4 sierpnia 1871,

nadanej spółce kolei Busztiehradzkiej na budowę i ruch kolei łączącej z Chomutowa (Komotau) do Brunnersdorf.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Apostolski król Węgier, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny; Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy wyłącznie uprzyw. spółka kolei Busztiehradzkiej wniosła prośbę o nadanie jej koncesyi na budowę i ruch kolei łączącej z Chomutowa do Brunnersdorf, przeto ze względu na pożyteczność tego przedsiębiorstwa dla ogółu, widzimy się spowodowani spółce wzmiankowanej koncesyą tę na mocy ustawy z dnia 15 czerwca 1871 (Dz. u. p. Nr. 56), nadać jak następuje:

§. 1.

Spółce kolei busztiehradzkiej nadajemy prawo budowy i ruchu kolei łączącej z Chomutowa do Brunnersdorf.

§. 2.

Kolej ta ma być uważana i traktowana jako integralna część składowa linii tej spółki, dawniej koncesyonowanych, i tak pod względem przepisania taryfy, jakoteż wszelkich innych warunków koncesyi mają być stósowane postanowienia koncesyi z dnia 1 lipca 1868 (Dz. u. p. Nr. 138).

§. 3.

Spółka obowiązana jest oddać na użytek publiczny kolej łączącą z Chomutowa do Brunnersdorf najpóźniej po upływie roku, licząc od dnia dzisiejszego.

§. 4.

Pod warunkiem ścisłego dopełnienia zobowiązań spółki, w §. 2 i §. 3 ustanowionych, uwolnienia od podatków i należytości, w §. 17 dokumentu koncesyi z dnia 1 lipca 1868 (Dz. u. p. Nr. 138) sformułowane, rozciągają się także na kolej żelazną, w §. 1 niniejszego dokumentu koncesyi wzmiankowaną.

§. 5.

Gdyby pomimo poprzedniczego ostrzeżenia, obowiązki dokumentem koncesyi lub ustawami przepisane, ponownie naruszone lub niedopełnione być miały; administracyi państwa zastrzega się prawo, środkami ustawom odpowiedniemi temu zaradzić a w miarę okoliczności koncesyę jeszcze przed upływem jej trwania, uznać za wygasłą.

Ostrzegając surowo, aby nikt przeciwko postanowieniom tej koncesyi nie ważył się działać, i nadając koncesyonaryuszom prawo domagania się u Naszych sądów wynagrodzenia udowodnionej szkody; wszystkim władzom, których to dotyczy, wyraźnie rozkazujemy, aby nad koncesyą niniejszą i wszystkiemi w niej zawartemi postanowieniami ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy list niniejszy, Naszą większą pieczęcią opatrzony, w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu, dnia czwartego miesiąca sierpnia w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym pierwszym, Naszego panowania dwudziestym trzecim.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

104.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 19 sierpnia 1871,

o rozpoczęciu czynności urzędowych ze strony sądu powiatowego w Mattsee w Salzburgu.

Sąd powiatowy w Mattsee w Salzburgu, rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 11 lipca 1871. Dz. u. p. Nr. 67, przywrócony, rozpocznie swoje czynności urzędowe z dniem 25 września 1871.

Habietinek r. w.

105.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 22 sierpnia 1871,

tyczące się rozszerzenia praw urzędu cłowego głównego II klasy w Warnsdorf i ustanowienia ekspozytury tegoż w tamtejszym pogranicznym dworcu kolei.

W częściowem wykonaniu artykułu XIV traktatu z dnia 29 września 1869 pomiędzy Austryą, Węgrami i Saksonią zawartego a tyczącego się połączenia kolei żelaznych nad granicą sasko czeską pod Weipert, Georgswalde i Warnsdorf (Dz. u. p. 1871, Nr. 61, str. 111); urząd cłowy główny II klasy w Warnsdorf, z powodu otwarcia ruchu na linii pomiędzy Warnsdorf a Gross-Schönau, na urząd cłowy główny I klasy przeobrażonym i ten ostatni także do stósowania skróconego postępowania cłowego (w drodze opowiedzenia), według przepisu z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175, str. 494), upoważnionym zostaje.

W pogranicznym dworcu kolei w Warnsdorf, gdzie ma także siedzibę kr. saski urząd cłowy poboczny I klasy, nieścieśnione prawo poboru należytości i ekspedycyi posiadający i nazwę „Gross-Schönau-Warnsdorf“ noszący, urządzoną została eskpozytura tego urzędu cłowego głównego, która czynności już z dniem 15 sierpnia 1871 rozpoczęła.

Holzgethan r. w.

106.

Ustawa z dnia 22 sierpnia 1871,

tycząca się płac i stopnia urzędników przy bibliotekach uniwersyteckich i szkolnych, jakoteż przy bibliotekach instytutów technicznych, tudzież emerytur dla wdów po tychże urzędnikach.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Systemizowaną płacę dla bibliotekarzy przy bibliotekach uniwersyteckich ustanawia się dla bibliotekarza w Wiedniu na 2.200 zł. w innych miejscach na 1.800 zł.; dla kustoszów, mających sobie powierzony zarząd bibliotek szkolnych, tudzież dla kustoszów przy bibliotekach uniwersyteckich na 1.400 zł. rocznie; płacę skryptorów przy bibliotekach uniwersyteckich na 1.000 zł. rocznie, skryptorów przy bibliotekach szkolnych na 800 zł. rocznie; nakoniec płacę pomocników (amanuensis) przy bibliotekach uniwersyteckich na 600 zł. rocznie.

§. 2.

Płaca bibliotekarza, kustosza, jakoteż skryptora przy bibliotekach uniwersyteckich i szkolnych, co pięć lat, które tenże w sposób zadowalający, czy to przed, czy po wejściu tej ustawy w moc obowiązującą, na odnośnem stanowisku, w służbie przepędzi, podwyższa się o 150 zł. aż do roku dziesiątego włącznie.

§. 3.

Relutum na pomieszkanie dla urzędników przy bibliotece uniwersyteckiej w Wiedniu, pomieszkania w naturze nie otrzymujących, ustanawia się dla bibliotekarza na 400 zł. rocznie, dla kustoszów na 350 zł. rocznie, dla skryptorów na 300 zł. rocznie, nakoniec dla pomocników na 150 zł. rocznie.

§. 4.

Bibliotekarze uniwersyteccy zaliczają się do VI klasy dyet a mianowanie ich pozostawia się cesarzowi.

Kustosze bibliotek szkolnych i kustosze przy bibliotekach uniwersyteckich zaliczają się do VIII, skryptorowie przy bibliotekach uniwersyteckich i szkolnych do IX, pomocnicy przy bibliotekach uniwersyteckich do X klasy dyet i są mianowani przez ministra oświecenia.

§. 5.

Urzędnicy biblioteczni przy instytucie technicznym w Wiedniu stoją na równi z urzędnikami biblioteki uniwersyteckiej wiedeńskiej tak pod względem płac, jak i klasy dyet.

Jeżeli przy bibliotekach innych zakładów technicznych, kosztem państwa utrzymywanych, są ustanowieni osobni urzędnicy, takowi pod względem stopnia i płac zostawać będą na równi z urzędnikami bibliotek szkolnych.

§. 6,

Wdowy po bibliotekarzach uniwersyteckich, tudzież wdowa po bibliotekarzu instytutu technicznego wiedeńskiego, pobierać będą w tym przymiocie emeryturę w kwocie 500 zł. rocznie, wdowy zaś po kustoszach bibliotek uniwersyteckich i szkolnych, jakoteż bibliotek instytutów technicznych, w kwocie 400 zł.

§. 7.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1872.

§. 8.

Wykonanie ustawy niniejszej powierza się ministrowi oświecenia.

Schönbrunn, dnia 22 sierpnia 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Jireczek** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XL. — Wydany i rozesłany dnia 23 września 1871.

107.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 21 sierpnia 1871,

którem ogłasza się przepis o egzaminach z kandydatami na nauczycieli śpiewu w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich, tudzież gry na skrzypcach, na organach i na fortepianie w seminaryach nauczycielskich.

O komisyi egzaminacyjnej.

§. 1.

Zdolność na nauczyciela śpiewu w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich, tudzież gry na skrzypcach, na organach i na fortepianie w seminaryach nauczycielskich ma być udowodniona egzaminem i w tym celu ustanowione będą osobne komisye egzaminacyjne. Minister oświecenia wyznacza siedziby komisyi i dla każdej z osobna mianuje przewodniczącego, tudzież stósowną ilość egzaminatorów do odpowiednich przedmiotów na lat trzy, po upływie których nowi zamianowanymi, lub dotychczasowi zatwierdzonymi będą.

Komisye egzaminacyjne podlegają ministrowi oświecenia.

O zgłoszeniu się do egzaminu.

§. 2.

Kandydat, który do egzaminu przypuszczonym być chce, winien wystósować prośbę do tej komisyi egzaminacyjnej, przed którą egzamin zdawać zamierza. W prośbie ma wymienić wybrane, oddzielne przedmiota egzaminu (§. 3), język wykładowy, którego chce używać przy nauczaniu i dołączyć do podania następujące załączniki:

a) życiorys swój, z opisem przebiegu swego wykształcenia naukowego i muzycznego;

b) dowód, że przynajmniej 18 rok życia już skończył;

c) świadectwa, że posiada przynajmniej takie wykształcenie, jakie może być uznanem za odpowiednie temu, którego nabywa się przez skończenie szkoły miejskiej. Od wymagań powyższych uwolnić może tylko minister oświecenia po wysłuchaniu komisyi egzaminacyjnej.

O przedmiocie egzaminu.

§. 3.

Egzamin służy do stwierdzenia, czy kandydat posiada potrzebne wykształcenie teoretyczne i pedagogiczne jakoteż odpowiednią biegłość w swojej gałęzi muzyki.

Egzamin służy więc z jednej strony do poznania ogólnego wykształcenia każdego kandydata, z drugiej zaś, do okazania biegłości praktycznej przynajmniej w jednej z wzmiankowanych czterech gałęzi muzyki: śpiewie, grze na skrzypcach, na organach i na fortepianie.

Wybór pomiędzy temi czterma gałęziami muzyki pozostawia się kandydatowi: atoli kandydat na nauczyciela śpiewu, oraz i w grze na fortepianie przynajmniej o tyle biegłym być powinien, aby mógł odpowiedzieć wymaganiom w §. 5, ustęp I. lit. *b)* przepisanym.

O wykształceniu ogólnem.

§. 4.

Pod względem wykształcenia ogólnego wymaganem będzie od kandydata co następuje:

a) dostateczna znajomość języka wykładowego, jakoteż poprawność i biegłość we władaniu tymże;

b) wiadomości dydaktyczno pedagogiczne potrzebne do właściwego uczenia muzyki w szkole;

c) znajomość nauki harmonii i najważniejszych wypadków z historyi muzyki;

d) znajomość najznamienitszych płodów literatury muzycznej, o ile należą do zakresu gałęzi przez kandydata wybranej;

e) znajomość narzędzia muzycznego odpowiedniej gałęzi muzyki, a zatem narzędzi głosu ludzkiego, budowy instrumentów smyczkowych, organu i fortepianu, stósownie do tego, z czego egzamin się zdaje;

f) kandydaci na nauczycieli gry na organach mają nadto udowodnić znajomość głównych zasad kontrapunktu pojedynczego i podwójnego, jakoteż fugi.

O wykształceniu w swoim przedmiocie.

§. 5.

Z czterech przedmiotów (§. 3) w szczególności wymaganem będzie:

I. Co do śpiewu:

a) wprawa w odśpiewaniu prostej pieśni od razu z nót i w czytaniu zwyczajnemi kluczami (wiolin, sopran, alt, tenor i bas);

b) zręczne i należyte towarzyszenie na fortepianie do śpiewu;

c) udowodnienie potrzebnego daru nauczania praktycznie i uzdolnienia do przewodniczenia śpiewowi kilkogłosowemu.

II. Co do gry na skrzypcach, na organach i na fortepianie:

a) wprawa techniczna w grze na odnośnym instrumencie;

b) pewność w wykonaniu łatwiejszych dzieł od razu z nót i biegłość w transponowaniu takich dzieł;

c) gruntowne wykonanie dzieła zadanego kandydatowi do wyuczenia się w domu, (§. 7);

d) udowodnienie należytego daru nauczania praktycznie.

Co do gry na organach winien nadto kandydat:

e) grać zupełnie poprawnie od razu z nót ocyfrowanych na basie;

f) umieć preludiować, stósownie przekształcać i układać fugi na podane temata.

O formie egzaminu.

§. 6.

Każdy egzamin składa się z trzech części, te są:

a) zadania domowe;

b) egzamin ustny, i

c) wykłady próbne

Kandydaci na nauczycieli, którzy chcą zdać egzamin z więcej niż z jednej gałęzi muzyki, winni udowodnić wykształcenie ogólne i należytą biegłość w każdym z wybranych przez siebie przedmiotów, w zakresie tego przepisu leżących.

O zadaniach domowych.

§. 7.

Jeżeli kandydat dopełni warunków w §. 2 wyszczególnionych, otrzyma do obrobienia w domu pisemnie dwa zadania, wybrać się mające z zakresu nauk ogólnych, w §. 4, lit. *b)* do *f)* wzmiankowanych.

Jeżeli kandydat do prośby o przypuszczenie do egzaminu dołączy wydane przez siebie dzieło muzyczne lub rozprawę z zakresu przedmiotów do egzaminu wchodzących, pozostawia się zdaniu komisyi egzaminacyjnej, przyjąć tę pracę w miejsce jednego lub obu zadań domowych.

Składającemu egzamin z gry na skrzypcach, na organach lub na fortepianie, wskazanem będzie przy zadaniu tematów do wypracowań domowych, dzieło muzyczne, którego ma wyuczyć się dla wykonania w ostatniem stadyum egzaminu (§. 5, ustęp. II, lit. *c*).

Do wykonania tego dozwolony będzie kandydatowi stósowny przeciąg czasu.

O egzaminie ustnym.

§. 8.

Jeżeli po zasięgnięciu opinii egzaminatorów szczególnych przedmiotów, okaże się, że dostarczone wypracowania pisemne są dostateczne do przedsięwzięcia dalszego ciągu egzaminu; wyznaczyć należy termin egzaminu ustnego i wykładów próbnych.

Egzamin ustny rozciąga się na przedmioty ogólne, w §. 4 wzmiankowane.

O wykładach próbnych.

§. 9.

W wykładach próbnych, koniec egzaminu stanowiących, kandydat winien uczynić zadość wszelkim wymaganiom, jakie mu, pod względem wykształcenia w przedmiocie, według §. 5 będą stawione, bądź co do śpiewu, bądź też co do gry na skrzypcach, na organach, lub na fortepianie, podług jego wyboru przedmiot egzaminu stanowiących.

O świadectwie odbytego egzaminu.

§. 10.

Po odbyciu wszystkich części egzaminu komisya wydaje uchwałę i w osobnym protokole wyraża, z jakim skutkiem kandydat zdał egzamin.

Jeżeli kandydat zdał egzamin z dobrym skutkiem, będzie mu wystawione świadectwo, przez przewodniczącego i egzaminatorów podpisać się mające, w którem wyrażony będzie dokładny rodoskaz kandydata, tudzież rezultat szczególnych części egzaminu, a w końcu czy, i do której gałęzi muzyki, ze względu na rezultat egzaminu, okazał się do udzielania nauki „uzdolnionym“ lub, „znamienicie uzdolnionym“. Nadto wyrażonym będzie w świadectwie język wykładowy, do używania którego kandydat za uzdolnionego uznanym został.

Upoważnienie do nauki śpiewu udziela się na szkoły średnie i seminarya nauczycielskie; upoważnienie zaś do nauki gry na skrzypcach, na organach i na fortepianie, tylko na seminarya nauczycielskie.

O odrzuceniu.

§. 11.

Kandydatów, którzy egzaminu nie zdali, uwiadamia się pisemnie o ich odrzuceniu i terminie, po upływie którego mogą ponowić egzamin. Wyznaczenie terminu jest rzeczą komisyi.

O odrzuceniu kandydata będą urzędownie zawiadomione inne komisye egzaminacyjne.

O ponowieniu egzaminu.

§. 12.

Kandydatom odrzuconym komisya może dozwolić ponowienie egzaminu tylko raz jeden.

Dozwolenie dalszego ponowienia pozostawia się ministrowi oświecenia.

O egzaminach uzupełniających.

§. 13.

Jeżeli kandydaci, upoważnienie do udzielania jednego lub więcej przedmiotów już posiadający, chcą nabyć takowego do innych gałęzi muzyki, w zakresie niniejszego przepisu leżących; winni poddać się egzaminowi uzupełniającemu. W takowym upoważnienie do gałęzi muzyki, przez kandydata dawniej uzyskane, służyć ma za podstawę postępowania, w ten sposób, że z przedmiotów w świadectwie z poprzedniego egzaminu już potwierdzonych, kandydat ponownie egzaminowanym nie będzie.

O taksach.

§. 14.

Przed przystąpieniem do egzaminu kandydat winien opłacić taksę w kwocie 10 zł., która do funduszu kameralnego będzie odesłaną. Przy ponowieniu lub uzupełnieniu egzaminu, taksę składa się ponownie.

O porządku czynności.

§. 15.

Cały porządek czynności, jakoteż przewodniczenie czynnościom egzaminacyjnym, powierzone jest prezydującemu. Tenże przy egzaminach ustnych i wykładach próbnych zawsze obecnym być winien.

Po upływie każdego roku przewodniczący zdaje sprawę ministrowi oświecenia o rezultacie egzaminów przedkładając protokoły i wyszczególniając przytem dokładnie czynności każdego członka komisyi pod względem udziału w stadyach egzaminów.

Za czynności swoje przy egzaminach nauczycielskich członkowie komisyi otrzymają stósowne wynagrodzenie.

O uwolnieniu od egzaminu.

§. 16.

Nauczycieli muzyki, którzy przed wydaniem niniejszego przepisu udzielali samodzielnie muzyki praktycznie i okazali przytem szczególniejsze uzdolnienie, minister oświecenia, po poprzedniem komisyi egzaminacyjnej wysłuchaniu, może całkiem lub częściowo uwolnić od egzaminu.

Uzdolnienie do seminaryów nauczycielskich żeńskich.

§. 17.

Do nauczania przedmiotów, w zakresie tego przepisu leżących, w seminaryach nauczycielskich żeńskich; mogą nabyć uzdolnienia, według postanowień powyższych (§§. 2—16), także osoby płci żeńskiej.

Jireczek r. w.

108.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 6 września 1871,

którem postanowienie §. 4 przepisu o egzaminach wyższych urzędników konceptowych przy prokuratoryach skarbowych wyjmuje się z mocy obowiązującej.

W skutku najwyższego postanowienia z dnia 16 lipca 1871 postanowienia §. 4 rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 23 listopada 1855, Dz. u. p. Nr. 202, tyczące się powoływania prokuratora skarbowego do komisyi egzaminacyjnej, gdy urzędnik konceptowy prokuratoryi skarbowej składa egzamin adwokacki, wyjmuje się z mocy obowiązującej.

Holzgethan r. w.

109.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 6 września 1871,

którem zawiesza się poruczone kilku starostom powiatowym w Galicyi załatwianie spraw namiestnictwa w imieniu namiestnika

Za najwyższem przyzwoleniem Jego ces. i król. Apostolskiej Mości z dnia 1 września b. r., rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 19 października 1868 Dz. u. p. Nr. 144, tyczące się załatwiania przez kilku starostów powiatowych w Galicyi spraw namiestnictwa, w imieniu namiestnika, wyjmuje się niniejszem z mocy obowiązującej, i nadzór nad działalnością urzędową wszystkich starostów powiatowych ma być wykonywany na przyszłość tylko przez namiestnika, lub organa z jego ramienia wydelegowane.

Rozporządzenie niniejsze nie tyczy się atoli szczególnej działalności urzędowej, którą na mocy §. 9 ustawy z dnia 19 maja 1868, Dz. u. p. Nr. 44, naczelnik starostwa powiatowego krakowskiego, pod względem tamtejszego okręgu miejskiego, wykonywać jest obowiązany.

Hohenwart r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XLI. — Wydany i rozesłany dnia 4 października 1871.

110.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 27 września 1871,

tyczące się przeniesienia urzędu cłowego głównego 1 klasy w Warnsdorf do dworca kolei.

Odnośnie do rozporządzenia z dnia 22 sierpnia 1871 (Dz. u. p. Nr. 105) podaje się do wiadomości, że urząd cłowy główny w Warnsdorf przeniesiony został z dniem 20 września 1871 do tamtejszego pogranicznego dworca kolei, w którym znajdowała się ekspozytura głównego urzędu cłowego.

Holzgethan r. w.

111.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z d. 29 września 1871,

o statucie organizacyjnym wystawy powszechnej w r. 1873 w Wiedniu odbyć się mającej.

Jego c. i k. apostolska Mość, najwyższem postanowieniem z dnia 12 września b. r., raczył najmiłościwiej zatwierdzić dla wystawy powszechnej, w roku 1873 w Wiedniu odbyć się mającej, statut organizacyjny osnowy następującej:

Statut organizacyjny.

I.

Cesarska komisya wystawy.

Do reprezentowania na zewnątrz wystawy powszechnej, najwyższem postanowieniem z dnia 24 maja 1870 najmiłościwiej zarządzonej, dnia 1 maja 1873 w Praterze otworzyć

się mającej, jakoteż do obradowania nad kwestyami ogólnemi, zasadniczemi, wystawy się tyczącemi, ustanowiona będzie komisya cesarska, złożona z naczelników c. k. ministerstw, najwyższych urzędów dworskich, władz krajowych i gminnych tudzież instytutów publicznych i najznamienitszych stowarzyszeń wiedeńskich, jakoteż z reprezentantów sztuk i nauk, handlu, przemysłu i rzemiosł, rolnictwa i leśnictwa, górnictwa i hutnictwa, której prezes, wiceprezes i członkowie mianowani będą przez Najjaśniejszego Pana.

II.

C. k. Dyrektor jeneralny.

Całkowite kierownictwo, zarząd i przeprowadzenie wystawy powierza się Doktorowi Wilhelmowi Baronowi Schwarz-Senborn, radcy tajnemu, najwyższem pismem odręcznem z dnia 9 stycznia b. r. dyrektorem wystawy mianowanemu, jako c. k. dyrektorowi jeneralnemu.

Onemu służy zatem w myśl ustawy z dnia 21 lipca 1871, Dz. u. p. Nr. 87 pod bezpośrednią odpowiedzialnością w obec ministra handlu:

1. samodzielne przewodnictwo, zarząd i urządzenie wystawy pod względem techniczno ekonomicznym i każdym innym;

2. najzupełniejsza niezawisłość pod względem ustanawiania, jakoteż steru i używania potrzebnych sił do pracy i organizacya wszystkich czynności;

3. zawiadowstwo i zarząd funduszu wystawy powszechnej (§. VI niniejszego statutu)

III.

Sporządzanie pism i dokumentów.

Pisma i dokumenta tyczące się wystawy powszechnej mają być podpisane przez dyrektora jeneralnego, lub na jego zlecenie przez osoby, które do tego upoważni.

IV.

Stósunek do innych władz.

Wszystkie władze rządowe obowiązane są, znosząc się bezpośrednio z dyrektorem jeneralnym pomagać mu w granicach istniejących ustaw jak najusilniej i z wszelkim pospiechem do spełnienia jego zadania.

V.

Ustanawianie urzędników i sług.

Odpowiednie ministerstwa odstąpią dyrektorowi jeneralnemu do rozporządzenia organa, których z etatu urzędników rządowych potrzebować będzie.

Urzędnicy, którzy za poprzedniczem porozumieniem z odpowiedniemi ministerstwami, dyrektorowi jeneralnemu do rozporządzenia będą odstąpieni, nie przestaną należeć do składu swoich przełożonych władz, i zatrzymują swój stopień i prawo posuwania się, o ile podczas trwania wystawy zmiana na ich korzyść nastąpi.

Atoli na mocy odnośnej umowy, zawartej z dyrektorem jeneralnym wystawy, płace systemizowane tych urzędników mogą być w kasie, z której dotychczas wypłacane były, na czas ich zajęcia przy wystawie, wstrzymane, a wypłacane wraz z dodatkiem przez dyrektora jeneralnego wyznaczonym, z funduszu wystawy.

Inni pomocnicy, biegli w sztuce i słudzy będą przyjmowani za kontraktami służbowemi.

VI.

Fundusz wystawy powszechnej.

Z sum, mocą ustawy z dnia 21 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 87) na cele wystawy powszechnej ze skarbu państwa wypłacić się mających, tudzież z wszystkich dochodów wystawy powszechnej utworzony będzie fundusz osobny, oddzielnie zarządzać się mający, i na rzecz onego przypadają także zobowiązania, w drodze subskrypcyi na utworzenie funduszu gwarancyjnego poczynione.

Fundusz wystawy powszechnej przeznaczony jest na pokrycie wszystkich wydatków wystawy, i na dopełnienie zobowiązań w obec skarbu, w myśl powyższej ustawy z dnia 21 lipca 1871. Dyrektor jeneralny będzie nim zarządzał i onego używał odpowiednio temu przeznaczeniu.

Dyrektor jeneralny jest upoważniony używać do tego zarządu pomocy c. k. uprzyw. instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu, w skutek czego, jakoteż ze względu na naturę przedsiębiorstwa, przepisy o rachunkach kasowych i kontroli, dla kas urzędowych wydane, stósowanemi nie będą.

Dyrektor jeneralny winien przedkładać ministrowi handlu z końcem każdego kwartału, wykazy wydatków, z końcem każdego półrocza sprawozdania rachunkowe a z upływem każdego roku zarządu, bilanse rachunków; wyciągi z onych będą ogłaszane w Gazecie wiedeńskiej.

VII.

Równo z innemi, ze skarbu państwa uposażonemi funduszami, prokuratorya skarbu reprezentuje w obec sądów także fundusz wystawy powszechnej; tenże, mocą ustawy z dnia 21 lipca 1871 wolnym jest od stempli i należytości.

Schäffle r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XLII. — Wydany i rozesłany dnia 12 października 1871.

112.

Ustawa z dnia 7 czerwca 1871,

względem próbowania i peryodycznej rewizyi kotłów parowych.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Próbowanie i rewizyą peryodyczną kotłów parowych przedsiębrać mają według wyboru stron albo komisarze do tego przez władzę rządową ustanowieni, albo, jeżeli używający kotła parowego jest członkiem towarzystwa do tego celu ukonstytuowanego, organa tego towarzystwa, urzędownie upoważnione; zawsze atoli według istniejących w tym względzie rozporządzeń i przepisów.

Dowody próby lub rewizyi kotłów parowych, wystawione ze strony organów takiego towarzystwa, uważane być mają tak samo, jak odnośne potwierdzenia ze strony organów rządowych.

Zarządzeniom wydanym ze strony organów rewizyjnych z powodu próby lub rewizyi kotłów parowych bez oporu zadość czynić należy.

§. 2.

Za próbę kotła parowego i za rewizye roczne, przedsiębrane ze strony komisarzów rewizyjnych urzędownie postanowionych, opłacać się będzie w stosunku powierzchni ogrzewalnej następujące taksy stałe:

Powierzchnia ogrzewalna	Stóp kwadratowych	Taksa za próbę	Taksa za rewizyę
mniej niż	25	5 zł.	1 zł.
od	25—100	10 „	2 „
„	100—500	15 „	3 „
nad	500	20 „	4 „

Jeżeli jest więcej kotłów parowych razem połączonych a każdy z nich ma osobne ognisko i może być używany oddzielnie, powyższe należytości od każdego kotła z osobna uiszczać należy.

§. 3.

Postanowienia odnoszące się do konstrukcyi, ustawiania, próby i rewizyi peryodycznej kotłów parowych, jakoteż wszelkie inne, mające na celu zapobieżenie eksplozyom kotłów parowych, wydane będą w drodze rozporządzenia.

§. 4.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą w trzy miesiące po jej ogłoszeniu.

W tym samym czasie rozporządzenie ministeryalne z dnia 1 września 1866 (Dz. u. p. Nr. 107) przestaje obowiązywać.

§. 5.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi handlu i ministrowi spraw wewnętrznych.

Ischl, dnia 7 czerwca 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Schäffle** r. w.

113.

Rozporządzenie ministerstwa handlu w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych, z d. 7 lipca 1871,

o środkach bezpieczeństwa przeciwko eksplozyom kotłów parowych.

W wykonaniu ustawy z dnia 7 lipca 1871 rozporządzam co następuje:

§. 1.

W duchu rozporządzenia niniejszego, jako kotły parowe uważane będą wszystkie te naczynia, które służą do zamienienia płynów w pary, większej niż ciśnienie powietrza atmosferycznego prężności.

§. 2.

Wybór materyału, tudzież oznaczenie jego grubości, jakoteż sposób konstrukcyi i wykonania kotłów parowych, pozostawia się temu, kto je robi, pod własną onego odpowiedzialnością. Jedynie używanie żelaza lanego i blachy mosiężnej na ściany kotła parowego, na rury ogniowe i gotowalniki jest w powszechności zabronionem; używanie jednak blachy mosiężnej na rury ogniowe i gotowalniki do 4 cali wiedeńskich średnicy, jest dozwolonem.

Pod tym względem do ścian nie liczą się: kopuły parne, przykrywy klap, pokrywy otworu, nadczołki gotowalnika, pokrywy dziur do czyszczenia, podpórki i pokrywy tychże; podpórki jednak tylko wtedy, gdy ani w mur kotła nie są wpuszczone, ani się z ogniem lub gorącemi gazami nie stykają.

W razie budowy kotłów parowych szczególnej konstrukcyi użycie żelaza lanego na takie części składowe ścian, których tu niewymieniono, może być dozwolonem w każdym szczególnym przypadku przez ministerstwo handlu, w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych.

Odnośne podania zaopatrzyć należy zawsze w rysunki dotyczących kotłów i części składowych w mowie będących, wykonane podług skali, lub z dopisaniem odnośnych rozmiarów.

Co się tyczy kotłów sprowadzonych z zagranicy, odpowiedzialność cięży także na użytkującym.

§. 3.

Przy każdym kotle parowym powinny być następujące opatrzenia, za których dobry stan użytkujący jest odpowiedzialnym:

a) przynajmniej jedna klapa bezpieczeństwa, a jeżeli powierzchnia ogrzewalna kotła parowego ma więcej niż 25 stóp kwadratowych wiedeńskich, przynajmniej dwie klapy bezpieczeństwa.

Obciążenie tychże winno odpowiadać takiej prężności pary, do jakiej kocioł był wypróbowany, a przy stałych kotłach parowych, tylko gwichtami i tylko w taki sposób obciążone być mogą, aby przy pośredniem obciążeniu gwicht działał na zewnętrzny koniec rączki lewara. Przy wagach sprężynowych prężność maksymalna sprężyny powinna być ograniczona odpowiednio do prężności maksymalnej pary;

b) przynajmniej jeden dokładny i niezawodny manometr, na którego podziałce maxymalna prężność pary, dla dotyczącego kotła dopuszczalna, osobno jest oznaczona i który jest urządzony do umieszczenia manometru kontrolującego;

c) przynajmniej jeden niezawodny przyrząd zasilający, kocioł obficie w wodę zaopatrywać mogący, i przy ujściu swojem do tegoż zaopatrzony w samodzielną klapę, dla zapobieżenia odpływowi wody z kotła.

Dla więcej kotłów ze sobą połączonych, wystarcza jeden przyrząd zasilający, każdy jednak kocioł, prócz przyrządu zamykającego, winien posiadać jeszcze szczyt rury zasilającej, w klapę samodzielną zaopatrzony;

d) przynajmniej dwa skuteczne przyrządy do poznania stanu wody w kotle służące, a niezawiśle od siebie działające.

Z przyrządów tych przynajmniej jeden powinien wskazywać wyraźnie najniższy stan wody, dla danego kotła dopuszczalny, który jednak zawsze znajdować się powinien tak wysoko, aby i przy kotłach ruchomych, ze względu na ich ruchy, najwyższa powierzchnia ogniem objęta, była dostatecznie wodą zakryta.

Przepisy te nie tyczą się przyrządów do suszenia parą i przyrządów przepalania pary.

Kotły parowe mające mniej niż $1^1/_2$ wiadra wiedeńskiego lub 2·7 stóp sześciennych wiedeńskich objętości, wolne są od środków bezpieczeństwa, pod *b), c)* i *d)* przytoczonych.

§. 4.

Pod odpowiedzialnością użytkującego żaden kocioł parowy, nad $1^1/_2$ wiadra wiedeńskiego lub 2·7 stóp sześciennych objętości mający, czy to w kraju, czy zagranicą zrobiony, nie może być używanym dopóty, doki nie będzie poddanym próbie, w rozporządzeniu niniejszem przepisanej, i przy takowej za zdatny uznanym.

Próba ta może być przedsięwzięta według dowolnego wyboru stron, albo przez jednego z komisarzy, urzędownie do przedsiębrania prób ustanowionych, których nazwiska i siedziby wraz z przydzielonemi im okręgami, przez władzę krajową polityczną ogłoszone będą, lub jeżeli ten, kto kotła używa, jest rzeczywistym członkiem towarzystwa nadzoru nad kotłami parowemi, przez państwo według postanowień ustawy z dnia 7 lipca 1871 upoważnionego, przez organa tego towarzystwa, urzędownie do tego upoważnione.

Próba, czy to przez organa urzędowe czy prywatne przedsięwziąść się mająca, powinna odbyć się zawsze przed zamurowaniem lub opakowaniem kotła, według przepisów tyczących się próby urzędowej.

Ciśnienie, na próbie użyć się mające, u kotłów parowych, które mają być używane do rzeczywistej prężności pary równej dwom atmosferom, powinno wynosić dwa razy tyle; u kotłów, które mają być użyte do większej prężności pary, powinno wynosić półtora raza tyle co największe dopuszczalne ciśnienie, z dodaniem ciśnienia jednej atmosfery.

§. 5.

Na każdym kotle parowym powinno być wyryte nazwisko fabrykanta i rok wyrobu; nadto powinna być oznaczona i trwale uwidoczniona na kotle, w miejscu łatwo dostrzegalnem, najwyższa rzeczywista prężność pary, dla niego dozwolona, w atmosferach, lub funtach na cal kwadratowy wiedeński obliczona.

§. 6.

Odbycie każdej próby potwierdza się świadectwem, które używający kotła zachować powinien.

§. 7.

Próbę kotła parowego w następujących przypadkach ponowić należy:

a) gdy się przedsiębierze gruntowną zmianę konstrukcyi kotła;

b) gdy przy naprawie odmieniono więcej niż 20-ą część powierzchni kotła.

W razie odmiany rur ogniowych, mających do 4 cali wiedeńskich średnicy, nie potrzeba nowej próbie poddawać kotłów rurowych.

c) gdy kocioł stały, już używany, zostanie przeniesiony do innego zakładu przemysłowego.

Zresztą temu, kto kotłów używa, wolno jest kotły swoje poddawać ponownym próbom, ile razy uzna tego potrzebę.

Przyczynę i zadawalniający rezultat ponownej próby zanotować należy na świadectwie pierwotnie wydanem (§. 6).

§. 8.

Każdy kocioł przynajmniej raz na rok, ile możności z uniknieniem przerwy w ruchu, poddawać należy rewizyi. Ten, kto kotła parowego używa, jest nadto obowiązany postarać się o rewizyą, ile razy klapa lub lewar klapy odmienionym będzie. Rewizye mogą być przedsiębrane albo przez komisarza urzędowego, albo, jeżeli ten, kto kotła używa, jest zwyczajnym członkiem towarzystwa dozoru nad kotłami parowemi, przez państwo upoważnionego, rewizye te mogą przedsiębrać organa tego towarzystwa.

Rezultat rewizyi należy zanotować na świadectwie pierwotnie wystawionem (§. 6).

Rozporządzeniom, z powodu rewizyi przez rewidującego wydanym, w każdym wypadku bez oporu zadosyć uczynić należy.

Jeżeli rewizya była uskutecznioną przez komisarza urzędownie postanowionego, temu, kto kotła używa, wolno odwołać się do władzy politycznej krajowej, jeżeliby przez wydane rozporządzenia widział się uciążonym.

Atoli to odwołanie się tylko wtedy ma skutek odwłoczny, jeżeli z powodu grożącego niebezpieczeństwa dalsze używanie kotła parowego nie zostało całkowicie wstrzymanem.

Władze winny wniesione odwołania jak najspieszniej załatwiać.

§. 9.

Przy ustawianiu lub zamurowaniu kotła parowego stałego, jakoteż przy używaniu lokomobilu w obrębie miejsc zamieszkałych, tudzież przy przestawieniu kotła parowego i

gruntownych zmianach w przyrządach do niego należących, przepisy o bezpieczeństwie ogniowem i budownicze zachowywać należy.

§. 10.

Do służby przy kotle parowym i do dozorowania onego mogą być przypuszczone tylko osoby pewne, które 18 rok życia skończyły i świadectwem urzędownie uwierzytelnionem udowodnić mogą, że do usług przy kotle parowym są uzdolnione.

§. 11.

Każdy, kto poweźmie wiadomość o jakiemkolwiek niebezpieczeństwie w używaniu kotła parowego, mocen jest donieść o tem organom urzędowym.

Do uczynienia takowego doniesienia obowiązanemi są wszystkie te osoby, które zostają w usługach przy kotle lub którym używanie onego jest poruczonem, jeżeliby zawiadomienie tego, który kotła używa lub jego zastępcy o grożącem niebezpieczeństwie, nie miało doprowadzić niezwłocznie do przywrócenia zupełnego bezpieczeństwa.

Osoby wzmiankowane są według ustaw obowiązujących odpowiedzialnemi za wszelką szkodę, z zaniedbania doniesienia wynikłą.

Komisarz urzędowy do próbowania kotłów parowych otrzymawszy takie doniesienie, winien natychmiast zrobić rewizyą, i o rezultacie takowej zawiadomić władzę polityczną krajową a zarazem, jeżeli kocioł parowy zostaje pod nadzorem prywatnym, także odnośne stowarzyszenie, z wskazaniem środków przedsięwziąść się mających. W razie grożącego niebezpieczeństwa komisarz urzędowy winien natychmiast, co potrzeba, zarządzić.

§. 12.

W razie eksplozyi kotła parowego ten, kto go używa, obowiązany jest zawiadomić o tem niezwłocznie najbliższą władzę bezpieczeństwa, która natychmiast, i bez względu czy odnośny kocioł pod rządowym czy prywatnym zostaje nadzorem, zawiadomi o wypadku zawsze tylko komisarza, przez rząd dla odnośnego okręgu ustanowionego (urzędowego), celem wspólnego działania przy śledztwie. W razie znaczniejszych przypadków, lub jeżeli zachodzi podejrzenie czynu karygodnego, postarać się należy o interwencyą władz właściwych, politycznych lub sądowych, tymczasowie zaś poczynić wszystko, co dla dostarczenia dowodów jest potrzebnem.

Przed przybyciem komisyi śledczej i bez jej zezwolenia żadna zmiana w stanie i położeniu kotła, jakoteż w budowlach i urządzeniach eksplozyą dotkniętych, uczynioną być nie może, chybaby okazała się nieuniknioną dla wyratowania ludzi z niebezpieczeństwa, zdrowiu lub życiu grożącego, dla zapobieżenia dalszym przypadkom, albo dla otwarcia komunikacyi na kolei żelaznej lub gościńcu publicznym.

§. 13.

Przestępstwa przeciwko przepisom powyższym, o ile pod powszechną ustawę karną nie podpadają, będą karane według rozporządzenia ministeryalnego z dnia 30 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 198) grzywną do stu złotych w walucie austryackiej lub aresztem do dni czternastu.

Rozporządzenie to wchodzi w moc obowiązującą w trzy miesiące po ogłoszeniu.

Schäffle r. w.

114.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 5 października 1871,

mocą którego rozporządzenie z dnia 12 lipca 1869 tyczące się seminaryów nauczycielskich męzkich i żeńskich, tudzież rozporządzenie z dnia 15 listopada 1869, tyczące się egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich, z kilku zmianami na księstwo Bukowinę rozciągnięte zostają.

Obowiązujące dla księstwa bukowińskiego.

Po wysłuchaniu rady szkolnej krajowej bukowińskiej, uznaję za stósowne rozciągnąć na księstwo bukowińskie rozporządzenie ministeryalne z dnia 12 lipca 1869 (Dz. u. p. Nr. 131) tyczące się seminaryów nauczycielskich męzkich i żeńskich, tudzież rozporządzenie ministeryalne z dnia 15 listopada 1869 (Dz. u. p. Nr. 168), którem wydane zostały postanowienia tyczące się egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich, z następującemi zmianami:

a) Na siedzibę komisyi egzaminacyjnej (§. 2 rozporządzenia) wyznacza się także Czerniowce;

b) pomiędzy przedmiotami do egzaminowania w miejsce „języka niemieckiego“ (§ 19, 1) przyjmuje się „język wykładowy“.

Zarazem postanawiam, aby uzyskane dotychczas świadectwa uzdolnienia na nauczycieli szkół realnych niższych niesamoistnych, uprawniały do otrzymania posady przy szkołach miejskich; tudzież aby świadectwa uzdolnienia na nauczycieli szkół trywialnych i głównych jako równe świadectwom uzdolnienia na nauczycieli ogólnych szkół ludowych, a świadectwa uzdolnienia na nauczycieli niższych przy szkołach trywialnych i głównych, jako równe świadectwom dojrzałości uważane były.

Jireczek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XLIII. — Wydany i rozesłany dnia 12 października 1871.

115.

Dokument koncesyi z dnia 11 września 1871,

na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Szternberku (Sternberg) do połączenia z koleją północną morawsko-szląską na Unczów (Mährisch-Neustadt), Szumberk morawski (Mährisch-Schönberg), Hanuszowice (Hannsdorf) i Kraliki (Grulich) do pewnego punktu kolei żelaznej z Uścia nad Orlicą (Wildenschwert) do Środolesia (Mittelwalde) przy granicy austryacko pruskiej.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Apostolski król Węgier, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny; Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy firma „Bracia Klein“, Edward Oberleithner, Karol Oberleithner, Aloizy Scholz, Ignacy Seidl, Karol Siegl sen., Franciszek Leischner i firma „Hielle & Diettrich“ wnieśli prośbę o udzielenie im koncesyi na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Szternberku na Szumberk morawski do pewnego punktu kolei żelaznej z Uścia nad Orlicą do Środolesia przy granicy austryacko pruskiej, przeto, ze względu na pożyteczność przedsiębiorstwa tego dla ogółu, widzimy się spowodowani, wzmiankowanym petentom koncesyą tę, na mocy ustawy z dnia 14 lipca 1871, Dz. u. p. Nr. 70 i ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854, Dz. u. p. Nr. 238 nadać, jak następuje:

§. 1. Nadajemy koncesyonaryuszom prawo budowy i ruchu kolei żelaznej parowej z Szternberku do połączenia z koleją północną morawsko szląską na Unczów morawski, Szumberk morawski, Hanuszowice i Kraliki do pewnego punktu kolei żelaznej z Uścia nad Orlicą do Środolesia przy granicy austryacko pruskiej.

§. 2. Budowa i urządzenia ruchu kolei winny być wykonane według planów szczegółowych przez ministerstwo handlu zatwierdzonych, jakoteż według kontraktów budowy i dostawy, ministerstwu handlu przedłożyć się mających.

Roboty przy budowie mają być rozdawane pod kontrolą ministerstwa handlu.

Co do warunków dopełnić się mających pod względem konstrukcyi i urządzenia szczegółów przy środkach ruchu i sygnałach, jak niemniej pod względem budowy domów na stacye i zakładów po stacyach, udzielone zostaną koncesyonaryuszom przepisy, które służyć im będą za podstawę.

Projekta tu należące, ministerstwu handlu w czasie właściwym będą przedłożone, a przed onych zupełnem zatwierdzeniem, żadnych przygotowań do ich wykonania przedsiębrać nie wolno.

Przy budowie należy zastósować się do wymagań przez ministerstwo handlu stawić się mających, jakoteż do istniejących ogólnych przepisów budowniczych i policyjnych.

Zastrzega się, iż do zmian w projektach budowy potrzebnem będzie zatwierdzenie ze strony administracyi państwa, o ile takowe stósownie do rezultatu rewizyi wojskowo technicznej i obejścia śladu w myśl §. 6 ustawy o koncesyach na koleje żelazne, przez komisyę polityczną przedsięwziąść się mającego, w interesie obrotu publicznego, i dla zabezpieczenia trwałości kolei, jak nie mniej dla dopełnienia postanowień prawnych, okażą się potrzebnemi.

Wszystkie mosty, jakoteż wszystkie inne znaczniejsze budowle i budynki mają być wystawione jako stałe, z żelaza i kamienia; tunele zaś i filary, od razu w szerokości pokładu pod dwie koleje.

Gdyby przy pierwszem urządzeniu ze względów oszczędności budowle tymczasowe potrzebnemi się okazały, mianowicie przy mostach; takie budowle tymczasowe będą wprawdzie dozwolone, ale zastrzega się wyraźnie, że wydatki na późniejsze ich przerobienie lub odnowienie w żadnym względzie skarbu państwa obciążać nie mogą, a zatem, jak się samo przez się rozumie, nie mogą być zaciągane do rachunków ruchu, administracyi państwa w celu uzyskania gwarancyi przedkładać się mających.

Budowa ziemna kolei może być ograniczona na pokład pod jednę kolej; administracya państwa ma jednak prawo domagać się budowy ziemnej pod drugę kolej, tudzież położenia onejże w miejscach, w których uzna tego potrzebę, gdy w ciągu dwóch po sobie następujących lat, po zwrocie zaliczek rządowych, jeżeliby były, i po uposażeniu funduszu rezerwowego według przepisów (§. 18); czysty dochód roczny z jednej mili przewyższy sumę 160.000 zł.

Co do używania dworców kolei już istniejących lub koncesyonowanych w miejscach, zetknięcia się z ich koleją, jakoteż co do urządzenia służby ruchu w obrocie przechodowym; koncesyonaryusze zobowiązują się zawrzeć ugodę z interesowanemi zarządami kolei. W razie potrzeby rozszerzenia dworców obcych kolei, koszta budowy mają ponieść koncesyonaryusze.

Jeżeli względem wspólnego używania dworca obcej kolei ugoda przyjdzie do skutku, renta za to płacić zię mająca może być zaliczona w rachunkach ruchu pod wydatkami ruchu.

Odnośne ugody mają być administracyi państwa przedłożone do zatwierdzenia.

Administracya państwa zastrzega sobie prawo określić w braku porozumienia warunki wzajemnego używania wagonów sąsiednich kolei krajowych tudzież warunki ujścia kolei prowadzących do kopalni i fabryk.

§. 3. Koncesyonaryusze zobowiązują się rozpocząć budowę koncesyonowanej kolei w przeciągu roku, licząc od dnia udzielenia koncesyi, ukończyć ją w przeciągu następujących dwóch lat i gotową kolej oddać na użytek publiczny.

Dopełnienie tego zobowiązania, jakoteż zobowiązań w §. 2 określonych, koncesyonaryusze winni zabezpieczyć stósownie do dokumentu osobno sporządzonego, złożeniem kaucyi w kwocie 100.000 zł. wal. austr.

§. 4. W celu doprowadzenia do skutku kolei koncesyonowanej nadaje się koncesyonaryuszom prawo wywłaszczenia według postanowień prawnych.

Ma być także przyznane koncesyonaryuszom toż samo prawo w razie budowy kolei bocznych prowadzących do szczególnych zakładów przemysłowych, jeżeli administracya państwa ze względu na interes publiczny uzna potrzebę budowy takich kolei.

§. 5. Przy budowie i ruchu kolei koncesyonowanej, winni koncesyonaryusze trzymać się osnowy niniejszego dokumentu koncesyi, jakoteż istniejących w tym względzie ustaw i rozporządzeń (mianowicie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854, Dz. u. p. Nr. 238 i regulaminu ruchu kolei żelaznych z dnia 16 listopada 1851 Dz u. p. Nr. 1 z roku 852) tudzież ustaw i rozporządzeń jakie w przyszłości mogą być wydane.

§. 6. W szczególności zaś, według przepisu §. 68 rzeczonego regulaminu ruchu kolei żelaznych, koncesyonaryusze winni przewozić bezpłatnie pocztę i służbę pocztową. Administracya pocztowa ma prawo oznaczać dla pociągów odchodzących codziennie ze stacyi końcowych w każdym kierunku godzinę odjazdu i szybkość.

Jeżeli do służby pocztowej potrzeba będzie więcej jak jednego czterokołowego wagonu, koncesyonaryusze otrzymają za każdy następny wagon wynagrodzenie od mili, według słuszności ułożyć się mające.

Jeżeli administracya pocztowa uzna potrzebę zaprowadzenia na kolei koncesyonowanej poczty ruchomej, jaka istnieje już na innych kolejach austryackich, natenczas koncesyonaryusze winni utrzymywać swoim kosztem i naprawiać wagony poczty ruchomej.

Do pełnienia służby pocztowej w stacyach ma być wyznaczony bezpłatnie stósowny pokój i izba na sprzęty, w gmachu kolei żelaznej; a co się tyczy zaspokojenia innych potrzeb, jakieby się w tym celu okazały, będzie zawarta osobna umowa.

Koncesyonaryusze są nadto obowiązani przewozić i oddawać we właściwych stacyach, bez osobnego wynagrodzenia, przesyłki pocztowe, odchodzące bez asystencyi urzędników pocztowych lub sług, z wyjątkiem przesyłek wartościowych.

Korespondencye odnoszące się do zarządu kolei, prowadzone między dyrekcyą kolei a jej podrzędnemi organami, lub korespondencye tych ostatnich między sobą, mają być przewożone na odnośnych liniach kolei przez sług kolejowych.

§. 7. Koncesyonaryusze zobowiązują się pozwolić administracyi telegrafów państwowych prowadzić linie telegraficzne wzdłuż kolei na swoim gruncie bez osobnego wynagrodzenia.

Administracya telegrafów winna jednak porozumieć się z koncesyonaryuszami co do miejsca na prowadzenie linii.

Koncesyonaryusze winni wziąść na siebie bez osobnego wynagrodzenia czuwanie nad zbudowaną linią telegraficzną i polecić to służbie kolejowej; natomiast mają prawo przymocować do pali telegrafów państwa druty telegrafów ruchu.

Używanie telegrafów ruchu ogranicza się wyłącznie na korespondencye odnoszące się do ruchu kolei, jeżeli administracya państwa nie wyda osobnego rozporządzenia, dotyczącego

depeszy państwowych; tudzież jeżeli nie zostanie zawarta umowa, odnosząca się do depeszy prywatnych; używanie telegrafów ruchu zostaje przeto pod wpływem i nadzorem administracyi państwa.

§. 8. Wysokość cen jazdy i przewozu towarów poddaje się następującym ograniczeniom:

a) Taryfa maxymalna od mili austryackiej a mianowicie dla podróżnych, od osoby:

w pierwszej klasie . . . . . 30 ct. wal. austr
„ drugiej „ . . . . . 25 „ „
„ trzeciej „ . . . . . 15 „ „
„ czwartej „ (dla stojących) 9 „ „

Dla pociągów pospiesznych, które przynajmniej z wagonów I i II klasy składać się winny, taryfy te mogą być podwyższone o 20 proc., pod warunkiem, że chyżość tych pociągów pospiesznych nie będzie mniejszą od przeciętnej chyżości pośpiesznych pociągów innych kolei austryackich.

b) Taryfa maksymalna dla towarów przy zwykłej chyżości od cetnara cłowego i mili:

I klasa . . . . . 1·95 ct. wal. austr.
II „ . . . . . 2·25 „ „ „
III „ . . . . . 3 „ „ „

Wyjątkowo wyznaczają się następujące ceny frachtu dla przedmiotów poniżej wymienionych jeżeli wagony będą całkiem napełnione:

	A. Zboże i sól	B. Drzewo opałowe i do rznięcia	C. Węgiel kamienny, koks, torf prasowany, żywice, bryły żelazne, kamienie wapienne i budulcowe
	centów w walucie austryackiej		
Na pierwsze 5 mil . . .	1·5	1·2	1·0
Na większe odległości . .	1·4	1·0	0·8

Jako opłata za expedycyę pobierane będą przy wszelkich towarach 2 ct. od cetnara cłowego, w którą to kwotę jest już wliczona należytość za naładowanie i wyładowanie, tudzież asekuracya powszechna.

Jeżeli strona załatwia naładowanie i wyładowanie, natenczas tytułem opłaty za expedycyę pobierane będzie tylko 1·5 ct.

Co się tyczy cen frachtu od innych przedmiotów, ustanowienia opłaty od składu, klasyfikacyi towarów i innych postanowień względem ruchu, tak postępować należy, aby odnośne ceny i postanowienia w żadnym względzie nie były wyższe i uciążliwsze niż na północnej kolei państwa.

Przy wymiarze cen jazdy od przestrzeni z wzniesieniem 1 : 60 i wyżej, dozwala się przyjąć dla takowych $1^1/_2$ razową długość.

Koncesyonaryusze są zresztą obowiązani stósować w przewozie frachtów taką nomenklaturę i klasyfikaeyę towarów, i takie postanowienia przewozowe, jakie większa część kolei żelaznych austryackich dla powszechnego austryackiego obrotu związkowego zaprowadzić uchwali, jakoteż obowiązani są poddać się odnośnym wymaganiom ministerstwa handlu.

Uregulowanie cen jazdy i przewozu towarów w granicach wyżej określonych, służy koncesyonaryuszom; nie może tu jednak mieć miejsca osobiste przekładanie jednych nad drugich. Jeżeli zatem, któremu z odsyłających lub przedsiębiorców przewozu, przyzwala się pod pewnemi warunkami zniżenie cen przewozu lub inne ulgi; natenczas zniżenie to lub ulga winny być przyzwolone wszystkim odsyłającym lub przedsiębiorcom przewozu, którzy zgodzą się na te same warunki.

Wszelkie ugody z innemi zarządami kolei, tyczące się przewozu towarów, które mogłyby zmienić dochód czysty, w §. 13 niniejszego dokumentu koncesyi zagwarantowany, podlegają przed wejściem w życie zatwierdzeniu ministerstwa handlu.

Wszelkie taryfy specyalne muszą być obwieszczane publicznie.

Jeżeli administracya państwa z jedną lub drugą koleją przytykającą zgodzi się na jaką taryfę specyalną, taryfa ta stósowaną będzie oraz na kolei obecnie koncesyonowanej.

Zresztą zastrega się prawodawstwu moc uregulowania w każdym czasie postanowień taryfy jazdy i przewozu towarów: koncesyonaryusze winni poddać się takiemu uregulowaniu.

Administracyi państwa w każdym razie wolno będzie zarządzić odpowiednie zniżenie cen jazdy i frachtu wraz z należytościami pobocznemi, jak tylko dochód czysty ostatnich dwóch lat wynosić będzie więcej niż dziesiąty procent.

W razie nadzwyczajnej drożyzny w cesarstwie austryackiem, administracya państwa ma prawo zniżyć ceny przewozu tychże do połowy taryfy maksymalnej.

§. 9. Pozwala się aby ceny jazdy i przewozu towarów były obliczane i pobierane w krajowej monecie srebrnej, jednak w ten sposób, że należytość przypadająca z uwzględnieniem wartości obiegowej, winna być przyjmowaną także w walucie krajowej.

Redukcya taryfy na walutę krajową ma się odbywać w sposób przez ministerstwo handlu do obliczenia ustanowić się mający.

§. 10. Transporta wojskowe winny być przewożone według taryfy zniżonej, a mianowicie według ugody zawartej w tym względzie, jakoteż względem ulg dla podróżujących wojskowych między ministerstwem wojny a dyrekcyą kolei północnej cesarza Ferdynanda pod dniem 18 czerwca 1868 *), której postanowienia mają stanowić integralną część składową niniejszego dokumentu koncesyi.

Gdyby jednak ze wszystkiemi lub z większą częścią kolei austryackich ułożone zostały co do transportów wojskowych korzystniejsze dla państwa postanowienia, takowe mają obowiązywać także na kolei koncesyonowanej.

Postanowienia te winny być stósowane także do obrony krajowej obu połów państwa, do strzelców krajowych tyrolskich, do korpusu straży wojskowej c. k. sądów cywilnych w Wiedniu, korpusu straży policyjnej wojskowej, tudzież straży skarbowej i straży bezpieczeństwa uorganizowanych na sposób wojskowy.

Koncesyonaryusze zobowiązują się przystąpić do zawartej przez spółki austryackich kolei żelaznych ugody względem niesienia wzajemnej pomocy środkami przewozowemi, przy przewozie większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i przepisu służbowego dla oddziałów polowej kolei żelaznej, jak nie mniej do ugody dodatkowej względem przewozu obłożnie chorych i rannych, dla przewozu na rachunek skarbu wojskowego nadesłanych, która z dniem 1 czerwca 1871 w życie weszła.

---

*) Rozporządzenie normalne c. k. dziennika rozporządzeń dla armii z r. 1868, Zeszyt 21, Nr. 97.

Obowiązek ten przystąpienia tyczy się także ugody względem wzajemnego wspierania się zapomocą służby przy przewozie większych transportów wojskowych, ze spółkami kolei żelaznych zawrzeć się mającej, jakoteż do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Co się tyczy umieszczenia na posadach wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej koncesyonaryusze poddają się postanowieniom §. 38 ustawy wojskowej z roku 1868 *) tudzież postanowieniom ustaw specyalnych, tyczących się wykonania tego paragrafu.

§. 11. Urzędnicy państwa, oficyaliści i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad administracyą i ruchem kolei żelaznych, lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi lub w sprawach dochodów, używają kolei żelaznej i wykażą się poleceniem tej władzy, winni być przewożeni bezpłatnie wraz z pakunkiem podróżnym.

§. 12. Koncesyonaryuszom nadaje się prawo zawiązania spółki akcyjnej i celem pozyskania potrzebnych funduszów, pozwala się im wydawać akcye i obligacye z prawem pierwszeństwa, opiewające na okaziciela lub na imię, które na giełdach austryackich mogą być przedawane i urzędownie notowane.

Atoli obligacye z prawem pierwszeństwa tylko na taką sumę w obieg puszczone być mogą, aby ich odsetki przynajmniej 4 procentowe nie przewyższały sumy rocznej 336.000 zł. w wal. austr. srebrem.

Suma uzyskana zapomocą obligacyi z prawem pierwszeństwa nie może przewyższać trzech piątych części kapitału zakładowego.

Jeżeli obligacye z prawem pierwszeństwa będą puszczone w obieg w walucie zagranicznej, kwota ich w walucie austryackiej także uwidoczniona być winna.

Umorzenie obligacyi z prawem pierwszeństwa ma nastąpić przed umorzeniem akcyi.

Gwarancya procentów ze strony rządu państwa, w §. 13 określona, może być dla obligacyi z prawem pierwszeństwa na żądanie koncesyonaryuszów przyzwolona od dnia wystawienia onychże obligacyi pod warunkiem, że co do wypłaty odsetków dana będzie odpowiednia rękojmia.

Czy rękojmia jest odpowiednią o tem może rozstrzegać jedynie rząd państwa, koncesyonaryuszom zaś nie służy prawo wnoszenia w tym względzie zarzutów.

Spółka wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki koncesyonaryuszów.

Administracya państwa zastrzega sobie zatwierdzenie statutów spółki.

§. 13. Państwo zapewnia kolei koncesyonowanej gwarancyą czystego dochodu rocznego aż do ogólnej kwoty maxymalnej trzysta trzydzieści sześć tysięcy zł. wal. austr. w srebrze na czas trwania koncesyi, w taki sposób, że jeżeliby czysty dochód roczny nie wynosił sumy zagwarantowanej, administracya państwa uzupełni to, coby niedostawało. Gwarancya ma się zaczynać od dnia otwarcia ruchu na całej koncesyonowanej linii.

§. 14. Z czystego dochodu rocznego zagwarantowanego taka kwota ma być obracana na umorzenie kapitału, jaką wyznaczy administracya państwa na zasadzie planu amortyzacyi, przez nią zatwierdzić się mającego i tak ułożonego, aby kapitał w obieg puszczony był umorzony w ciągu trwania koncesyi.

§. 15. Jeżeliby administracya państwa miała płacić dodatek z powodu wzięcia na siebie gwarancyi, uczyni to po poprzedniczem zbadaniu przedłożyć się mających, opatrzonych dowodami rachunków rocznych, w trzy miesiące po ich przedłożeniu.

---

*) Dz. u. p. 151.

Na zapłacenie jednak kuponów od obligacyi skarb uiszczać będzie nawet pierwej wpłaty częściowe stósownie do potrzeb sprawdzonych na podstawie preliminarza dochodów, jeżeli koncesyonaryusze będą o to prosić na sześć tygodni przed terminem wypłaty; zastrzega się tylko, że później zrobione będzie obliczenie na podstawie rachunków rocznych.

Gdyby po ostatecznem zestawieniu rachunków rocznych, które najpóźniej w przeciągu trzech miesięcy po upływie roku ruchu przedłożone być powinny, okazało się, że zaliczki wymierzono za wysoko, koncesyonaryusze obowiązani są zwrócić natychmiast otrzymaną nadwyżkę, z doliczeniem sześć procentowych odsetków. Żądanie jednak co do dopłaty ze strony państwa przedłożyć należy najpóźniej w przeciągu roku po upływie roku ruchu, w przeciwnym bowiem razie będzie uważane jako wygasłe.

§. 16. Kwota, którą administracya państwa płaci w skutku wzięcia na siebie gwarancyi uważana być ma tylko jako zaliczka, oprocentowana po cztery od sta rocznie.

Jak tylko dochód czysty kolei przewyższy zagwarantowaną sumę roczną, połowa każdorazowej nadwyżki zwrócona będzie natychmiast administracyi państwa na pokrycie danej zaliczki i procentów, aż do całkowitego umorzenia.

Z pozostałej drugiej połowy ma być odłożona do funduszu rezerwowego (§. 18) część, przez administracyą państwa w statutach wyznaczyć się mająca.

Opłata przypadających odsetków ma być uskuteczniana przed zwrotem zaliczek.

Jeżeli takie zaliczki lub odsetki nie będą państwu zapłacone do chwili wygaśnięcia koncesyi lub odkupu kolei, ściągnięte zostaną z pozostałego jeszcze majątku kolei.

§. 17. Stałe płace członków rady zawiadowczej, jeżeliby miejsce miały, nie mogą być wnoszone do rachunku ruchu, administracyi państwa z tytułu gwarancyi przedkładać się mającego.

Natomiast koszta notowania papierów na giełdach krajowych i zagranicznych jeżeliby miejsce miały; jakoteż podatki po upływie uwolnienia od takowych, w §. 20 nadanego, przez przedsiębiorstwo opłacać się mające, mogą być wniesione do tego rachunku ruchu jako wydatek; co się tyczy należytości stemplowych od kuponów nie jest to dopuszczalnem.

§. 18. Po upływie pierwszego roku ruchu utworzony będzie fundusz rezerwowy, przeznaczony na pokrycie wydatków nadzwyczajnych, pomnożenie środków przewozu i ruchu, tudzież na budowle nowe i na rozszerzenia.

Do takowego zaliczone będą:

a) pozostałość kapitału budowy jeżeli będzie;
b) suma przedawnionych odsetków i dywidend;
c) dopłata piątego procentu połowy czystego dochodu, zagwarantowaną sumę roczną przewyższającego;
d) dochód z przedaży starych materyałów budowy nadziemnej i środków przewozowych.

§. 19. Koncesyonaryusze są uprawnieni ustanawiać ajencye w kraju i zagranicą, jakoteż urządzać środki przewozu osób i towarów na wodzie i na lądzie z zachowaniem istniejących przepisów.

§. 20. Administracya państwa, ze względu na interes swój z tytułu dania gwarancyi, ma prawo przekonywać się czy budowa kolei jakoteż urządzenia ruchu we wszystkich częściach odpowiednio celowi i trwale są wykonane, tudzież zarządzać aby wadliwości w tym względzie powstrzymane, a względnie usunięte zostały.

Administracya państwa ma prawo wydelegować urzędnika do wglądania w zarząd.

Komisarz przez administracyę państwa ustanowiony mocen jest znajdować się na posiedzeniach wydziału zawiadowczego tudzież zgromadzeń walnych, ile razy uzna to za potrzebne, i jeżeliby zapadły uchwały dobru państwa szkodliwe, takowe zawiesić.

Administracya państwa zarządzi wykonywanie nadzoru nad zawiadowstwem pod względem ekonomicznym w takim sposobie, aby przy złożeniu rachunków rocznych w powszechności jedna tylko superrewizya liczb była potrzebną.

Za ten nadzor rządowy budowy i ruchu, koncesyonaryusze ze względu na połączony z tem ciężar, obowiązani są płacić wynagrodzenie roczne, które administracya państwa wymierzy w stósunku do tego co inne koleje płacą.

§. 21. Kolei wymienionej w §. 1 mogą być nadto zapewnione jeszcze następujące ulgi finansowe:

a) Uwolnienie od podatku dochodowego i należytości stemplowych od kuponów, jakoteż od wszelkich podatków, króre na mocy przyszłych ustaw mogą być zaprowadzone, a to na czas budowy i jeszcze lat pietnaście, licząc od dnia otwarcia ruchu;

Od zaliczek rządowych przedsiębiorstwo żadnego podatku dochodowego płacić nie będzie;

b) uwolnienie od stempli i należytości od wszelkich ugod, podań i innych dokumentów pozyskanie kapitału na celu mających tudzież odnoszących się do budowy i urządzenia kolei, aż do chwili otwarcia ruchu;

c) uwolnienie od stempli i należytości pierwszej emisyi akcyi i obligacyi z prawem pierwszeństwa, tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż należytości za przeniesienie własności przy wykupnie gruntów.

§. 22. Czas trwania koncesyi ustanawia się na lat dziewięćdziesiąt, licząc od dnia otwarcia ruchu na całej kolei w §. 1 wzmiankowanej.

§. 23. Po upływie czasu w §. 22 wyznaczonego, koncesya gaśnie.

Takowa gaśnie jednak i przed rzeczonym okresem, jeżeli termina rozpoczęcia i ukończenia budowy, tudzież otwarcia ruchu, w §. 3 postanowione, dotrzymanemi nie będą, a przekroczenie tych terminów nie może być usprawiedliwione w duchu §. 11, lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne, mianowicie przesileniami politycznemi i skarbowemi.

§. 24. Administracya państwa zastrzega sobie prawo odkupienia kolei koncesyonowanej w każdym czasie po upływie lat trzydziestu od dnia wystawienia koncesyi.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu rzeczywisty odkup poprzedzających, z tego strącone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych, a przeciętny czysty dochód pozostałych lat pięciu policzony będzie dla przedsiębiorstwa.

Gdyby jednak obliczony przeciętny czysty dochód nie wynosił przynajmniej pięciu od sta w srebrze nominalnego kapitału zakładowego, przez administracyę państwa zatwierdzonego, taż suma minimalna służyć będzie za podstawę do obliczenia ceny odkupu.

§. 25. Przy wygaśnięciu koncesyi i z dniem wygaśnięcia, państwo wchodzi bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i w używanie kolei koncesyonowanej, mianowicie gruntu, robót ziemnych i sztucznych, całej ziemnej i nadziemnej budowy kolei i wszystkich nieruchomych przynależytości, jakoto: dworców, miejsc do ładowania i wyładowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach odjazdu i przyjazdu, domów strażniczych wraz ze wszystkiemi urządzeniami przy maszynach stałych, i wszystkiemi nieruchomościami.

Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, maszyn ruchomych, narzędzi i innych urządzeń i materyałów o ile są potrzebne do utrzymania ruchu i do tego stósowne, z przedmiotów tych taka ilość, a względnie wartość ma przejść bezpłatnie na rzecz państwa, jako odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu w kapitale zakładowym zawartemu.

Na mocy odkupu kolei i z dniem tego odkupu, wchodzi państwo za wypłatą roczną obliczonej renty bez dalszego wynagrodzenia w posiadanie i używanie kolei obecnie koncesyonowanej ze wszystkiemi powyżej wymienionemi, a tu należącemi przedmiotami, tak ruchomemi jak i nieruchomemi.

Tak przy wygaśnięciu tej koncesyi, jakoteż przy odkupieniu kolei koncesyonaryusze zatrzymują własność utworzonego z własnych dochodów przedsiębiorstwa funduszu rezerwowego, i należących się mu aktywów, tudzież tych osobnych zakładów i budynków z własnego majątku wzniesionych lub nabytych, jakoto pieców do koksu i wapna, odlewarni, fabryk maszyn i innych narzędzi, spichlerzy, doków, składów węgla i innych, do zbudowania lub nabycia których administracya państwa upoważniła ich z tym wyraźnym dodatkiem, że nie stanowią części składowej kolei żelaznej.

§. 26. Gdyby pomimo poprzedniczego ostrzeżenia, miało się powtarzać naruszanie lub niedopełnianie zobowiązań dokumentem koncesyi lub ustawami wskazanych, administracyi państwa przysługiwać będzie prawo, zarządzić odpowiednie ustawom środki zaradcze, a według okoliczności uznać koncesyę, nawet przed upływem jej trwania, jako wygasłą.

Ostrzegając surowo aby nikt przeciwko postanowieniom tej koncesyi nie ważył się działać, i nadając koncesyonaryuszom prawo domagania się u Naszych sądów wynagrodzenia udowodnionej szkody, wszystkim władzom do których to należy, wyraźnie rozkazujemy, aby nad koncesyą niniejszą i wszystkiemi w niej zawartemi postanowieniami ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, opatrzony Naszą większą pieczęcią, w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu, dnia jedenastego miesiąca września w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym pierwszym, Naszego panowania dwudziestym trzecim.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XLIV. — Wydany i rozesłany dnia 14 października 1871.

116.

Konwencya konsularna z dnia 11 lipca 1870,

pomiędzy monarchią austryacko-węgierską a Stanami Zjednoczonemi Ameryki północnej.

(Zawarta w Washingtonie dnia 11 lipca 1870; ratyfikowana przez Jego ces. i król. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 2 maja 1871; obustronne ratyfikacye wymieniono w Washingtonie dnia 27 czerwca 1871).

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Nostro et a potentissimi Praesidis unitorum Statuum Americae Plenipotentiario eo fine, ut mutua jura, privilegia ac immunitates, nec non functiones et obligationes eorum, qui in Austro-Hungarico Imperio et in statibus unitis Americae munera consularia obeunt, clara et distincta ratione determinarentur; Conventio die undecima mensis Julii anni millesimi octingentesimi septuagesimi in civitate Washington inita et signata est, tenoris sequentis:

The President of the United States of America, and His Majesty the Emperor of Austria, King of Bohemia etc. and Apostolic King of Hungary animated by the desire to define in a comprehensive and precise manner the reciprocal rights, privileges and immunities of the Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and Consular Agents (their Chancellors and Secretaries) of the United States of America and of the Austro-Hungarian Monarchy, and to determine their duties and their respective sphere of action have agreed upon the conclusion of a Consular Convention and for that purpose have appointed their respective Plenipotentiaries namely:

The president of the United States of America:

Hamilton Fish, Secretary of State of the United States:

And His Majesty the Emperor of Austria, Apostolic King of Hungary:

Charles Baron von Lederer, Knight of the Imperial and Royal Order of Leopold, and His Majesty's Envoy Extraordinary Minister Plenipotentiary in the United States of America,

who after communicating to each other their full powers, found in good and due form, have agreed upon the following Articles:

Article I.

Each of the High Contracting Parties shall be at liberty to establish Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents at the port and places of trade of the other party, except those where it may not be convenient to recognize such officers, but this exception shall not apply to one of the High Contracting Parties, without also applying to every other Power.

Consuls-General, Consuls, and other Consular Officers appointed and taking office according to the provisions of this Article in one or the other of the two countries shall be free to exercise the right accorded them by the present Convention throughout the whole

Najjaśniejszy cesarz austryacki, król czeski itd. i król apostolski węgierski, tudzież prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej, przejęci życzeniem, aby wzajemne prawa, przywileje i wolności konsulów jeneralnych, konsulów, wice-konsulów i ajentów konsularnych, kanclerzy lub sekretarzy, jakoteż funkcye onychże i obowiązki, którym wzajemnie w monarchii austryacko węgierskiej i w Stanach Zjednoczonych Ameryki północnej podlegać mają, w jak największej rozciągłości i jasności dokładnie określone zostały, postanowili zawrzeć konwencyą konsularną i w tym celu mianowali pełnomocnikami swymi, a mianowicie:

Jego ces. i król. Apostolska Mość:

pana barona Karola Lederera, kawalera c. i k. orderu Leopolda i Swego posła nadzwyczajnego i pełnomocnego ministra przy Stanach Zjednoczonych Ameryki północnej;

prezydent Stanów Zjednoczonych:

sekretarza stanu Stanów Zjednoczonych Hamiltona Fish,

którzy pełnomocnictwa swoje, w dobrej i należytej formie znalezione, wymieniwszy, zgodzili się na artykuły następujące:

Artykuł I.

Każdej z wysokich stron, traktat zawierających, wolno będzie ustanawiać konsulów jeneralnych, konsulów i wice-konsulów lub ajentów konsularnych w portach i miastach handlowych drugiej strony, z wyjątkiem tych miejsc, w których zamianowanie funkcyonaryuszów takich nie będzie im się zdawać stósownem; wyjątek ten atoli nie może być stósowanym do jednej z umawiających się stron, gdyby w obec wszystkich innych mocarstw w równej mierze zastósowania nie znajdował.

Konsulowie jeneralni, konsulowie i urzędnicy konsularni, stósownie do postanowień tego artykułu, w jednym lub drugim z dwóch krajów ustanowieni i czynności urzędowe obejmujący, mogą prawa niniejszą konwencyą takowym przyznane, wykonywać w całym

of the district for which they may be respectively appointed.

The said functionaries shall be admitted and recognized respectively upon presenting their credentials in accordance with the rules and formalities established in their respective countries.

The exequatur required for the free exercise of their official duties shall be delivered to them free of charge and upon exhibiting such exequatur they shall be admitted ad once and without interference by the authorities, federal or state, judicial or executive, of the ports, cities and places of their residence and district, to the enjoyment of the prerogatives reciprocally granted.

Article II.

The Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and Consular Agents, their Chancellors, and other Consular Officers, if they are citizens of the State which appoints them, shall be exempt from military billetings, from service in the military or the national guard and other duties of the same nature and from all direct and personal taxation, whether federal, state or municipal, provided they be not owners of real estate and neither carry on trade nor any industrial business.

If however, they are not citizens of the State which appoints them or if they are citizens of the State in which they reside, or if they own property, or engage in any business there that is taxed under any laws of the country, then they shall be subject to the same taxes, charges and assessments as other private individuals.

They shall moreover enjoy personal immunities except for acts regarded as crimes by the laws of the country in which they reside.

If they are engaged in commerce personal detention can be resorted to in their case,

obrębie okręgu, dla którego są zamianowani.

Wzmiankowani urzędnicy, za okazaniem nominacyi swoich, stósownie do przepisów i formalności w krajach stron obudwu istniejących uczynionem, będą wzajemnie przypuszczeni i uznani.

Exekwatura do wykonywania czynności potrzebna, będzie im wydana bezpłatnie, a za okazaniem onejże, władze portowe, miejskie lub miejscowe, w siedzibie urzędowej funkcyonaryuszów konsularnych albo w ich okręgu urzędowym się znajdujące, bądź niemi są władze związkowe, państwowe, bądź też sądowe lub wykonawcze, przypuszczą ich natychmiast i bez przeszkody do używania poręczonych wzajemnie przywilejów.

Artykuł II.

Konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie i ajenci konsularni, ich kanclerze i urzędnicy konsularni, jeżeli są obywatelami państwa, onychże mianującego, wolni są od kwaterunków wojskowych i kontrybucyi przez Związek na państwo lub gminy nałożonych, od służby w milicyi lub gwardyi narodowej i od innych podobnego rodzaju obowiązków, jakoż od wszelkich podatków bezpośrednich i osobistych, związkowych, państwowych lub gminnych, jeżeli nie posiadają nieruchomości i ani handlu nie prowadzą, ani się przemysłem nie trudnią.

Jeżeli zaś nie są obywatelami państwa, które ich mianuje; albo jeżeli są obywatelami państwa, w którem rezydują; lub też, jeżeli tam posiadają nieruchomość, albo oddają się jakiemuś zatrudnieniu, według ustaw krajowych opodatkowaniu podlegającemu: winni ponosić takie same podatki, ciężary i opłaty, jak inne osoby prywatne.

Nadto osoby ich są nietykalne, wyjąwszy w razie dopuszczenia się czynów, ustawami kraju, w którym rezydują, za zbrodnie uznanych.

Jeżeli są kupcami, areszt osobisty może być przeciwko nim zastósowany tylko z po-

only for commercial liabilities and then in accordance only with general laws applicable to all persons alike.

Article III.

Consuls-General, Consuls, and their Chancellors, Vice-Consuls and Consular Officers, if citizens of the country which appoints them shall not be summoned to appear as witnesses before a Court of Justice, except when pursuant to law, the iastimony of a Consul may be necessary for the defence of a person charged with crime.

In other cases the local Court when it deems the testimony of a Consul necessary shall either go to his dwelling to have the testimony taken orally, or shall send there a competent officer to reduce it to writing, or shall ask of him a written declaration.

Article IV.

Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and Consular Agents shall be at liberty to place over the chief entrance of their respective offices, the arms of their nation with the inscription: „Consulate-General“, „Consulate“, „Vice-Consulate“ or „Consular-Agency“ as may be.

They shall also be at liberty to hoist the flag of their country on the Consular edifice, except when they reside in a city where the Legation of their Governement may be established.

They shall also be at liberty to hoist their flag on board the vessel employed by them in port for the discharge of their duty.

Article V.

The Consular Archives shall be at all times inviolable and under no pretence whatever, shall the local authorities be allowed to examine or seize the papers forming part of them.

Article VI.

In the event of incapacity, absence or death of Consuls-General, Consuls, Vice-Con-

wodu zobowiązań handlowych, a w tym przypadku tylko zgodnie z ustawami powszechnemi, każdego obowiązującemi.

Artykuł III.

Konsulowie jeneralni, konsulowie i ich kanclerze, wicekonsulowie i urzędnicy konsularni, jeżeli są obywatelami państwa, onychże mianującego, nie mogą być wzywani do stawiania się przed sądem, wyjąwszy, jeżeli na zasadzie prawodawstwa potrzebnem jest świadectwo konsula do obrony osoby o zbrodnią obwinionej.

Wyjąwszy przypadki takie, władza sądowa miejscowa, jeżeli uczynienie zeznania sądowego uzna za potrzebne, uda się do mieszkania onych, aby ich ustnie przesłuchać, albo w tym celu urzędnika kompetentnego do nich wyszle, lub też piśmiennego oświadczenia zażąda.

Artykuł IV.

Konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie i ajenci konsularni mogą umieścić nad zewnętrznym wchodem do urzędu konsularnego tablicę z herbem swego narodu i stósownym napisem: „konsulat jeneralny“, „konsulat“, „wicekonsulat“ lub „ajencya konsularna“.

Dalej wolno im wywiesić na domu konsulatu banderę swego kraju, jeżeli nie rezydują w mieście, w którem znajduje się poselstwo ich rządu.

Podobnież mogą wywiesić banderę swoję na okręcie, którego używają do przejazdu w porcie dla wykonywania swoich czynności.

Artykuł V.

Archiwa konsularne są po wszystkie czasy nienaruszalne i rewidowanie lub aresztowanie papierów do onychże należących, władzom lokalnym pod żadnym pozorem nie jest dozwolone.

Artykuł VI.

W razie niemożności pełnienia służby, nieobecności lub śmierci konsulów jeneralnych,

suls their Consular Pupils, Chancellors or Secretaries, whose official character may have been previously made known to the respective authorities in the United States or in the Austro-Hungarian Empire, shall be admitted at once to the temporary exercise of the Consular functions, and they shall for the duration of it, enjoy all the immunities, rights, and privileges conferred upon them by this Convention.

konsulów lub wicekonsulów, elewi konsularni, kanclerze i sekretarze, którzy już pierwej w wspomnionym przymiocie odpowiednim władzom w monarchii austryacko węgierskiej lub w Stanach Zjednoczonych byli przedstawieni, bez przeszkody do pełnienia czynności konsularnych będą przypuszczeni i w ciągu tego czasu używać mają swobód i przywilejów, konwencyą niniejszą im nadanych.

Article VII.

Consuls-General and Consuls, shall have the power to appoint Vice-Consuls and Consular Agents, in the cities, ports and towns within their Consular districts, subject however to the approbation of the Governement of the country where they reside.

These Vice-Consuls and Consular Agents may be selected indiscriminately from among citizens of the two countries or from foreigners and they shall be furnished with a Commission issued by the appointing Consul, under whose orders they are to be placed.

They shall enjoy the privileges and liberties stipulated in this Convention.

To Vice-Consuls and to Consular Agents who are not citizens of the State which appoints them, the privileges and immunities specified in Article II shall not extend.

Artykuł VII.

Konsulowie jeneralni i konsulowie mogą mianować wicekonsulów i ajentów konsularnych w miastach, portach i osadach swego okręgu konsularnego z zastrzeżeniem zatwierdzenia ze strony rządu tego kraju, w którym rezydują.

Wicekonsulowie ci i ajenci konsularni mogą być wybrani bez różnicy z pomiędzy obywateli obu krajów, jak nie mniej z pomiędzy cudzoziemców, i winni być zaopatrzeni w nominacyę, przez mianującego ich konsula, pod którego rozkazami zostawać będą, wystawioną.

Przywilejów i swobód konwencyą niniejszą określonych, będą używać.

Tym jednak wicekonsulom i ajentom konsularnym, którzy nie są poddanymi mianującego ich państwa, swobody i nietykalności, artykułem II postanowione, nie będą przyzwolone.

Article VIII.

Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents of the two countries may, in the exercise of their duties apply to the authorities within their district, whether federal or local, judicial or executive, in the event of any infraction of the treaties and Conventions between the two countries also for the purpose of protecting the rights of their countrymen.

Should the said authorities fail to take due notice of their application, they shall be at liberty in the absence of any diplomatic

Artykuł VIII.

Konsulowie jeneralni, konsulowie i wicekonsulowie lub ajenci konsularni obudwu państw, w wykonywaniu praw urzędu, onymże służących, mogą udawać się do władz swego okręgu urzędowego, czy to związkowych lub państwowych, czy też sądowych lub wykonawczych, tak w razie wszelkiego naruszenia traktatów albo konwencyi, pomiędzy obu krajami istniejących, jakoteż dla bronienia praw osób do ich państwa przynależących.

Gdyby władze wzmiankowane reklamacyi ich nie uwzględniły, wolno im, w nieobecności reprezentanta dyplomatycznego ich kraju,

representative of their country to apply to the Gouvernment of the country where they reside.

Article IX.

Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents of the two countries, also their Chancellors, shall have the right to take at their office, at the residence of the parties, or on board ship the depositions of the Captains and crews of vessels of their own nation, of passengers on board of them of merchants, or any other citizens of their own country.

They shall have the power also to receive and verify conformably to the laws and regulations of their country:

1st Wills and bequests of their coutrymen and all such acts and contracts between their countrymen as are intended to be drawn up in an authentie form and verified.

2nd Any and all acts of agreement entered upon between citizens of their own country and inhabitants of the country where they reside.

All such acts of agreement and other instruments, and also copies thereof when duly authenticated by such Consul-General, Consul, Vice-Consul, or Consular Agent under his official seals, shall be received in Courts of Justice as legal documents or as authenticated copies, as the case may be and shall have the same force and effect as if drawn up by competent public officers of one or the other of the two countries.

Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents of the respective countries shall have the power to translate and legalize all documents issued by the authorities or functionaries of their own country, and such papers shall have the same force and effect in the country where the aforesaid officers reside, as if drawn up by sworn interpreters.

Article X.

Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents shall be at liberty to go

udać się do rządu państwa lub rządu związkowego kraju, w którym rezydują.

Artykuł IX.

Konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie lub ajenci konsularni obudwu państw, jakoteż ich kanclerze, mają prawo odbierać w kancelaryach swoich, w pomieszkaniu stron lub na pokładzie okrętów deklaracye, składać się mające przez kapitanów załogi okrętowej ich narodu, podróżnych i wszystkich ich kraju poddanych.

Podobnież upoważnieni są odbierać i uwierzytelniać na zasadzie ustaw i przepisów swego kraju:

1. Rozporządzenia testamentowe poddanych swego kraju i wszelkie inne onychże tyczące się akta i ugody cywilne, które autentycznemi uczynione i uwierzytelnione być mają.

2. Dokumenta kontraktowe, sporządzone pomiędzy poddanymi ich rządu a mieszkańcami kraju w którym rezydują.

Wszystkie te kontrakty i dokumenta, jakoteż ich odpisy, przez tychże konsulów jeneralnych, konsulów, wicekonsulów lub ajentów konsularnych należycie uwierzytelnione i pieczęcią ich urzędową opatrzone, będą przyjmowane przez sądy, według rodzaju przypadku, jako dokumenta prawne lub odpisy wierzytelne, i będą miały tę samą moc i ważność, jak gdyby przez kompetentnych funkcyonaryuszów publicznych jednego lub drugiego z dwu krajów sporządzone były.

Konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie lub ajenci konsularni obu stron, mogą przekładać i legalizować dokumenta wszelkiego rodzaju, od władz lub funkcyonaryuszów ich kraju pochodzące, a przekłady takie mieć będą w kraju, w którym rezydują taką samą moc i ważność, jak gdyby przez zaprzysiężonych tłumaczów tego kraju sporządzone były.

Artykuł X.

Konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie lub ajenci konsularni mogą uda-

on board the vessels of their nation admitted to entry either in person, or by proxy and to examine the Captain and crew, to look into the register of the ship to receive declarations with reference to their voyage, their destination, and the incidents of the voyage, also to draw up manifests, lists of freight, to assist in dispatching their vessels and finally to accompany the said Captains or crews before the Courts and before the administrative authorities, in order to act as their interpreters or Agents in their business transactions or applications of any kind.

The judicial authorities and Custom House officials shall in no case proceed to the examination or search of merchant vessels, without previous notice to the Consular authority of the nation to which the said vessels belong, in order to enable them to be present.

They shall also give due notice to Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents in order to enable them to be present at any depositions or statements to be made in Courts of law, or before local magistrates by Captains or persons composing the crew, thus to prevent errors or false interpretations which might impede the correct administration of justice.

The notice to Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents shall name the hour fixed for such proceedings, and upon the non-appearance of the said officers or their representatives, the case shall be proceedet with in their absence.

Article XI.

Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents shall have exclusive charge of the internal order of the merchant vessels of their nation. They shall have therefore the exclusive power to take cognisance of and to settle all differences which may arise at sea or in port between Captains, Officers and crews in refe-

wać się na pokład okrętów swego narodu, gdy te do wolnej praktyki są przypuszczone, albo we własnej osobie, albo wysyłać swoich pełnomocników; mogą kapitana i załogę przesłuchiwać, papiery okrętowe rozpoznawać, relacye co do podróży, przeznaczenia i przygód podróży odbierać, deklaracye (wykazy co do ładunku) wystawiać i expedycyę ich okrętów przyspieszać, nakoniec mogą towarzyszyć pomienionym kapitanom i załodze do sądów i władz administracyjnych krajowych, dla służenia im za tłumaczów i rzeczników w sprawach, które prowadzą, lub w żądaniach, które stawiać mają.

Urzędnicy sądowi, tudzież urzędnicy i organa urzędu cłowego, nie mogą w żadnym razie przedsiębrać oględzin i rewizyi na pokładzie okrętów handlowych, nie zawiadomiwszy poprzednio o tem władzy konsularnej narodu, do którego okręta owe należą, aby takowa mogła być obecną podczas oględzin.

Ciż zawiadomią także w czasie właściwym konsulów, wicekonsulów lub ajentów konsularnych, aby ci mogli być obecni, gdy kapitanowie lub załoga zdają deklaracye przed sądami i miejscowemi władzami administracyjnemi, aby tym sposobem uniknąć wszelkiej omyłki lub wszelkiego fałszywego tłumaczenia, jakie należytemu wykonywaniu sprawiedliwości szkodzić by mogło.

W wezwaniu, w tym celu do konsulów, wicekonsulów lub ajentów konsularnych wystósować się mającem, ma być dokładnie wyrażona godzina; jeżeli zaś ci zaniedbają stawić się osobiście lub przysłać pełnomocnika, postępowanie przeprowadzonem będzie w ich nieobecności.

Artykuł XI.

Konsulowie, wicekonsulowie lub ajenci konsularni są wyłącznie umocowani do utrzymywania wewnętrznego porządku na pokładzie okrętów handlowych swego narodu. Będą mieli zatem wyłączne prawo, spory wszelkiego rodzaju pomiędzy kapitanami, oficerami okrętowemi i majtkami na morzu

rence to wages and the execution of matual contracts, subject in each case to the laws of their own nation.

The local authorities shall in no way interfere except in cases, where the differences on board ship are of a nature to disturb the peace and public order in port or on shore, or when persons other than the officers and crew of the vessel are parties to the disturbance.

Except as aforesaid the local authorities shall confine themselves to the rendering of forcible assistance if required by the Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents and shall cause the arrest, temporary imprisonment and removal on board his own vessel of every person whose name is found on the muster rolls or register of the ship or list of the crew.

Article XII.

Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents shall have the power to cause the arrest of all sailors or all other persons belonging to the crews of vessels of their nation who may be guilty of having deserted on the respective territories of the High Contracting Powers, and to have them sent on board or back to their native country.

To that end they shall make a written application to the competent local authority, supporting it by the exhibition of the ship's register and list af the cvew, or else, should the vessel have sailed previously, by producing an authenticated copy of the documents showing that the persons claimed really do belong to the ship's crew.

Upon such request the surrender of the deserter shall not be refused.

Every aid and assistance shall moreover be granted to the said Consular authorities for the detection and arrest of deserters, and the latter shall be taken to the prisons of

lub w porcie powstałe, a żołdu i dopełnienia zobowiązań wzajemnie przyjętych tyczące się, brać do wiadomości i załatwiać, postępując w każdym szczególnym przypadku podług ustaw swego własnego kraju.

Władze miejscowe mogą się wdawać tylko wtedy, jeżeli nieporządki na pokładzie okrętu wydarzone są tego rodzaju, że mogą naruszyć spokojność i porządek publiczny na lądzie lub w porcie, albo jeżeli prócz oficerów okrętowych i załogi inne osoby w nieporządkach udział biorą.

Z wyjątkiem wymienionych przypadków władze miejscowe mają się ograniczyć na udzielanie konsulom, wicekonsulom lub ajentom konsularnym na onychże żądanie skutecznej pomocy, w celu aresztowania każdej osoby do rejestru załogi zapisanej i odesłania jej na pokład lub tymczasowego odprowadzenia do więzienia.

Artykuł XII.

Konsulowie jeneralni, konsulowie i wicekonsulowie lub ajenci konsularni mogą majtków, jakoteż wszelką inną osobę, z jakiegokolwiek tytułu do załogi okrętów ich narodu należącą, któraby na terytoryum jednej z umawiających się stron zbiegła, aresztować i albo na pokład albo do ojczyzny odesłać.

W tym celu ciż zgłoszą się piśmiennie do właściwych władz miejscowych i przedłożeniem rejestrów okrętowych, lub, jeżeli okręt już odszedł, autentycznego onychże odpisu, dostarczą dowodu, że osoby reklamowane rzeczywiście do załogi okrętowej należały.

Na żądanie w takiej formie uzasadnione wydanie zbiega nie może być odmówionem.

Wzmiankowanym władzom konsularnym ma być nadto udzielona wszelka pomoc do wyśledzenia i przytrzymania zbiegów; takowi mają być do więzienia krajowego odstawieni

the country and there detained at the request and expense of the Consular authority until there may be an opportunity for sending them away.

The duration of this imprisonment shall not exceed the term of three months, at the expiration of which time, and upon three days notice to the Consul, the prisoner shall be set free and he shall not be liable to re-arrest for the same cause.

Should, however, the deserter have committed on shore an indictable offence, the local authorities shall be free to postpone his extradition until due sentence shall have been passed and executed.

The High Contracting Parties agree that seamen, or other individuals forming part of the ship's crew, who are citizens of the country in which the desertion took place, shall not be affected by the provisions of this Article.

Article XIII.

In all cases where no other agreement to the contrary exists between owners, freighters and insurers, all damages suffered at sea by the vessels of the two countries, whether they enter the respective ports voluntarily or by stress of weather, shall be settled by the Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents of their respective nation, provided no interests of citizens of the country where the said functionaries reside, nor of citizens of a third power are concerned.

In that case, and in the absence of a friendly compromise between all parties interested, the adjudication shall take place under supervision of the local authorities.

Article XIV.

In the event of a vessel belonging to the Government or owned by a citizen of one of the two Contracting States, being wrecked or cast on shore upon the coast of the other, the local authorities shall inform the Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents of the district of the occurrence, of

i na żądanie władzy konsularnej i na jej koszt dopóty w zamknięciu trzymani, dopóki ta nie znajdzie sposobności ich odesłania.

Czas takowego trzymania w więzieniu nie może przechodzić trzech miesięcy, po upływie których i za zawiadomieniem konsula na trzy dni przedtem, aresztowany na wolność będzie wypuszczonym i z tego samego powodu powtórnie aresztowanym być nie może.

Jeżeli jednak zbieg popełnił na lądzie czyn karygodny, władza miejscowa może wstrzymać onego wydanie, dopóki wyrok sądowy nie zapadnie i całkowicie wykonanym nie będzie.

Umawiające się wysokie strony zgodziły się, że majtkowie lub inne osoby, do załogi okrętowej należące a obywatelami kraju do którego zbiegły będące, wyjęte będą od postanowień artykułu niniejszego.

Artykuł XIII.

Gdy okręty obu krajów szkody na morzu poniosą i w skutek tego do portów wzajemnych dobrowolnie wpłyną, lub przymusowo zatrzymane będą, szkody te mają być uregulowane przez konsulów jeneralnych, konsulów, wicekonsulów, lub ajentów konsularnych ich narodu, jeżeli pomiędzy właścicielami okrętu, frachtarzami i asekurantami co innego umówionem nie było, i jeżeli ci, którzy w szkodzie udział mają, nie są obywatelami kraju, w którym rzeczeni funkcyonaryusze rezydują lub też obywatelami trzeciego mocarstwa.

W przypadku takim, jakoteż jeżeli ugoda dobrowolna pomiędzy wszystkimi interesowanymi, nie przyjdzie do skutku, szkody uregulowane będą przez władzę miejscową.

Artykuł XIV.

Jeżeli okręt do rządu lub poddanego jednego z umawiających się państw, należący, na wybrzeżu drugiego rozbije się lub osiędzie na mieliźnie, władze miejscowe zawiadomią o przypadku tym konsula jeneralnego, konsula, wicekonsula lub ajenta konsularnego tego okręgu, albo, jeżeli takowego nie ma

if such Consular Agency does not exist, they shall communicate with the Consul-General, Consul, Vice-Consul or Consular Agent of the nearest district.

All proceedings relative to the salvage of American vessels wrecked or cast on shore in Austro-Hungarian waters, shall be directed by the United States Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents also all proceedings relative to the salvage of Austro-Hungarian vessels, wrecked or cast on shore in American waters, shall be directed by Austro-Hungarian Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents.

An interference of the local authorities in the two countries shall take place for the purpose only of assisting the Consular authorities, in maintaining order and protecting the rights of salvors not belonging to the crew, also for enforcing the regulations relative to the import or export of the merchandise saved.

In the absence and until the arrival of the Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents or their duly appointed delegates, the local authorities shall take all the necessary measures for the protection of persons and preservation of the property saved from the wreck.

No charges shall be made for the interference of the local authorities in such cases except for expenses incurred through salvage and the preservation of property saved, also for those expenses which under similar circumstances, vessels belonging to the country where the wreck happens would have to incur.

In case of a doubt concerning the nationality of the wrecks, the local authorities shall have exclusively the management and execution of the provisions laid down in the present Article.

konsula jeneralnego, konsula, wicekonsula, lub ajenta konsularnego przebywającego najbliżej miejsca nieszczęścia.

Wszelkie czynności do ratowania okrętów amerykańskich, na wodach austryacko węgierskich rozbitych lub ugrzęsłych, zmierzające, mają się odbywać pod przewodnictwem konsula jeneralnego, konsula, wicekonsula lub ajenta konsularnego amerykańskiego; wszelkie zaś czynności, mające na celu ratowanie okrętów austryackich, rozbitych lub ugrzęsłych na wodach terytoryum amerykańskiego, pod przewodnictwem konsulów jeneralnych, konsulów, wicekonsulów lub ajentów konsularnych austryacko-węgierskich.

Wmięszanie się władz miejscowych w obudwu krajach może mieć miejsce tylko dla wspierania władzy konsularnej, dla utrzymania porządku, obrony interesów osób ratowaniem zajętych a do załogi okrętowej nie należących, jakoteż dla czuwania, aby przepisy, tyczące się przywozu i wywozu towarów wyratowanych, dopełnione były.

W nieobecności i aż do przybycia konsulów jeneralnych, konsulów, wicekonsulów lub ajentów konsularnych lub też ich pełnomocników, do tego celu wydelegowanych, władze miejscowe winny przedsięwziąść wszelkie środki, do zabezpieczenia osób i zachowania przedmiotów, z okrętu rozbitego wyratowanych, potrzebne.

Wmięszanie się władz miejscowych w takich przypadkach nie może służyć za powód do poboru jakichkolwiek należytości, z wyjątkiem tych kosztów, które czynność ratowania i zachowania wyratowanych przedmiotów za sobą pociągnęła, jakoteż tych, które w podobnym przypadku okręty, należące do kraju na którego wybrzeżu rozbicie nastąpiło, ponieść by musiały.

Jeżeli co do narodowości okrętów rozbitych zachodzi wątpliwość, poczynienie zarządzeń w artykule niniejszym wzmiankowanych należy wyłącznie do właściwości władzy miejscowej.

The High Contracting Parties also agree that all merchandise and goods not destined for consumption in the country in which the wreck takes place, shall be free of all duties.

Article XV.

Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and Consular Agents also Consular Pupils, Chancellors and Consular Officers shall enjoy in the two countries all the liberties, prerogatives immunities and privileges granted to functionaries of the same class of the most favored nation.

Article XVI.

In case of the death of a citizen of the United States in the Austrian-Hungarian Monarchy, or of a citizen of the Austrian-Hungarian Monarchy in the United States without having any known heirs or testamentary executors by him appointed, the competent local authorities shall inform the Consuls or Consular Agents of the State to which the deceased belongs, of the circumstance, in order that the necessary information may be immediately forwarded to the parties interested.

Article XVII.

The present Convention shall remain in force for the space of ten years from the date of the exchange of the ratifications, which shall be made in conformity with the respective Constitutions of the two countries, and exchanged at Washington, within the period of ten (10) months or sooner if possible.

In case neither of the Contracting Parties gives notice before the expiration of the said term of its intention not to renew this Convention; it shall remain in force a year longer, and so on from year to year, until the expiration of a year from the day, on which one of the parties shall have given such notice.

Umawiające się wysokie strony zgodziły się, żeby towary i rzeczy wyratowane były wolne od opłaty cłowej, jeżeli nie są przeznaczone na użytek w kraju, na którego wybrzeżu rozbicie nastąpiło.

Artykuł XV.

Konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie i ajenci konsularni, jako też elewi konsularni, kanclerze i urzędnicy konsularni używają w obudwu krajach wszystkich tych uwolnień, prerogatyw, nietykalności i przywilejów, które funkcyonaryuszom tej samej kategoryi narodu najbardziej uwzględnianego nadane zostały.

Artykuł XVI.

W razie śmierci poddanego monarchii austryacko-węgierskiej w Stanach Zjednoczonych, lub poddanego Stanów Zjednoczonych w monarchii austryacko-węgierskiej, którego spadkobiercy lub egzekutorowie testamentu, przez niego wyznaczeni, nie są znani, właściwe władze miejscowe winny zawiadomić o tej okoliczności konsulów lub ajentów konsularnych państwa, do którego zmarły należał, aby potrzebne o tem doniesienie stronom interesowanym niezwłocznie przesłane być mogło.

Artykuł XVII.

Konwencya niniejsza ma pozostawać w mocy obowiązującej lat dziesięć (10), licząc od dnia wymiany ratyfikacyi, która nastąpić ma z zachowaniem odpowiednich ustaw obu krajów, w Washingtonie, w przeciągu dziesięciu (10) miesięcy, lub pierwej, jeźli to będzie możebnem.

Jeżeli przed upływem wspomnionego czasu, żadna z umawiających się stron nie objawi zamiaru nie przedłużenia tej konwencyi, takowa pozostanie w mocy obowiązującej jeszcze rok jeden (1) i tak dalej od roku do roku, aż póki nie upłynie rok od dnia, w którym jedna z umawiających się stron onę wypowie.

In testimony whereof the respective Plenipotentiaries have signed this Convention and hereunto affixed their respective seals.

Done, in duplicate, at Washington the eleventh day of July in the year of our Lord one thousand eight hundred and seventy.

(L. S.) **Hamilton Fish** m. p.

(L. S.) **Lederer** m. p.

W dowód czego pełnomocnicy obu stron konwencyą tę podpisali i wycisnęli na niej swoje pieczęcie.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Waszyngtonie dnia jedenastego lipca tysiąc ośmset siedmdziesiątego roku.

(L. S.) **Lederer** r. w.

(L. S.) **Hamilton Fish** r. w.

Nos visis et perpensis Conventionis hujus articulis illos omnes ratos confirmatosque habere profitemur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo et Regio adpresso munire jussimus.

Dabantur Vienne die secunda mensis Maji, anno domini millesimo, octingentesimo septuagesimo primo, Regnorum Nostrorum vigesimo tertio.

Franciscus Josephus m. p. L.

Ferdinandus Comes a **Beust** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Joannes Liber Baro a **Vesque Püttlingen** m. p.,

C. et. R. Consiliarius aulicus et ministerialis.

Powyższą konwencyą konsularną jako przez obiedwie izby rady państwa zatwierdzoną, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 5 października 1871.

Hohenwart r. w. **Schäffle** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XLV. — Wydany i rozesłany dnia 21 października 1871.

117.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 26 sierpnia 1871,

o zaprowadzeniu nowego regulaminu tyczącego się przesyłania arszeniaków i innych trucizn kolejami żelaznemi.

Zamieszczony poniżej regulamin tyczący się przesyłania trucizn kolejami żelaznemi, w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych ułożony, ogłasza się z tem dołożeniem, że takowy ma wejść w moc obowiązującą z dniem 1 października 1871 i że sposób pakowania arszeniku dla przewozu w granicach kraju, rozporządzeniem ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 26 marca 1849, Dz. u. p. Nr. 193 przepisany, może być i nadal zatrzymany, atoli z tą zmianą, że baryłka napisem „trucizna“ ma być opatrzona.

§. 1. Arszeniaki, mianowicie kwas arsenowy (kwiat arsenowy), arszenik żółty (auripigment, orpin), arszenik czerwony (realgar), arszenik biały (Scherbenkobalt) przyjmowane będą do przewozu koleją żelazną tylko wtedy, jeżeli są opakowane w podwójnych baryłkach lub skrzynkach. Dna baryłek winny być zaopatrzone ścięgaczami od wewnątrz, wieka skrzynek, obręczami lub żelaznemi ścięgaczami. Baryłki lub skrzynki wewnętrzne winny być zrobione z grubego, suchego drzewa i wylepione wewnątrz płótnem lub podobnemi gęstemi tkaninami.

§. 2. Na każdej paczce należy napisać czytelnie farbą olejną czarną wyraz „Arszenik“ (trucizna).

§. 3. Inne trucizny metaliczne (farby metaliczne, sole metaliczne itd.) do których w szczególności należą preparaty z rtęci jakoto: sublimat, kalomel, osad rtęci czerwony i biały, cynober, solan miedzi i farby miedziane a mianowicie: siarkan miedzi, grynszpan, zielone i błękitne pigmenty miedziane, preparaty ołowiane jakoto: glejta (masykot), minia, cukier ołowiany, i inne sole ołowiane, biel ołowiana i inne farby ołowiane, glazura cynowa i antymonowa, mogą być oddawane do przewozu tylko w grubych baryłkach lub skrzynkach z twardego, suchego drzewa zrobionych, opatrzonych w ścięgacze od wewnątrz, względnie w obręcze.

Opakowanie to zrobione być powinno tak, aby skutkiem nieuniknionych przy przewozie wstrzęśnień, uderzeń itp. proszek szparami wydobywać się nie mógł.

Artykuły powyżej wzmiankowane powinny być wymienione w listach frachtowych właściwemi nazwami i nie mogą być wciągane pod ogólne rubryki n. p. towary materyalne, lub droguerye itd.

§. 4. Materyały wymienione w §§. 1 i 3, powinny być ładowane zawsze oddzielnie od takich przedmiotów które pośrednio lub bezpośrednio są artykułami żywności.

Schäffle r. w.

118.

Ustawa z dnia 7 października 1871,

(obowiązująca dla Dalmacyi)

którą znosi się cło wchodowe od drzewa opałowego przez granicę kraju przywożonego.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Artykuł I.

Drzewo opałowe, przez granicę kraju do Dalmacyi przywożone jest wolne od opłaty cła.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej i wyznaczenie terminu w którym takowa ma wejść w moc obowiązującą poruczam Memu ministrowi skarbu.

Ebensee, dnia 7 października 1871.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w.

119.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 14 października 1871,

o wejściu w moc obowiązującą ustawy z dnia 7 października 1871 którą cło wchodowe od drzewa opałowego przez granicę kraju do Dalmacyi przywożonego, zniesione zostało.

Ustawa z dnia 7 października 1871 Dz. u. p. Nr. 118, którą cło wchodowe od drzewa opałowego przez granicę kraju do Dalmacyi przywożonego, zniesionem zostało, wejdzie w moc obowiązującą w tym dniu, w którym urzędom cłowym w Dalmacyi ogłoszoną będzie.

Holzgethan r. w.

120.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 16 październ. 1871,

tyczące się ustanowienia urzędu cłowego głównego II klasy w dworcu kolei w Podwołoczyskach i przeistoczenia urzędu cłowego pobocznego I klasy w Podwołoczyskach na urząd cłowy poboczny II klasy.

W częściowem wykonaniu postanowień artykułu XV traktatu z dnia 18 maja 1869 (Dz. u. p. 1870, Nr. 20) pomiędzy rządem austryacko-węgierskim a ces. rosyjskim zawartego co do połączenia kolei Kijowsko-Odesskiej z koleją Lwowsko-Wiedeńską pod Wołoczyskami, ustanowiono w dworcu kolei w Podwołoczyskach w Galicyi urząd cłowy główny II klasy i takowy w myśl przepisu z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175) do stósowania w obrocie kolejowym skróconego postępowania cłowego (w drodze opowiedzenia), upoważniono.

Z tego powodu urząd cłowy poboczny I klasy w Podwołoczyskach istniejący przeistoczono na urząd cłowy poboczny II klasy.

Obadwa wzmiankowane urzędy cłowe rozpoczęły czynności swoje z dniem 4 października 1871 jako dniem otwarcia ruchu na kolei z Tarnopola do Podwołoczysk.

Holzgethan r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XLVI. — Wydany i rozesłany dnia 28 października 1871.

121.

Dokument koncesyi z dnia 9 września 1871,

udzielonej spółce akcyjnej kolei północnej czeskiej na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Rumburga do Szluknowa, według okoliczności do granicy krajowej ku Budziszynowi dla połączenia z król. saską koleją państwa.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Apostolski król Węgier, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa, Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny; Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy spółka akcyjna kolei północnej czeskiej wniosła prośbę o udzielenie jej koncesyi na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Rumburga do Szluknowa, według okoliczności z przedłużeniem ku Budziszynowi, przeto ze względu na pożyteczność tego przedsiębiorstwa dla ogółu, widzimy się spowodowani spółce wzmiankowanej na mocy ustawy z dnia 17 czerwca 1871, Dz. u. p. Nr. 79 i ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854, Dz. u. p. Nr. 238 koncesyą tę pod następującemi udzielić warunkami:

§. 1. Spółce akcyjnej kolei północnej czeskiej, nadajemy w celu przedłużenia kolei północnej czeskiej prawo budowy i ruchu kolei żelaznej parowej z Rumburga do Szluknowa, według okoliczności do granicy kraju ku Budziszynowi dla połączenia z król. saską koleją państwa.

§. 2. Budowa wspomnionej w §. 1 linii kolei z Rumburga do Szluknowa, która ma być rozdana w drodze licytacyi, powinna być ukończona najpóźniej do końca roku 1872, tak aby linia ta mogła być do tego terminu oddana na użytek publiczny.

Spółka akcyjna kolei północnej czeskiej winna zapewnić dopełnienie tego zobowiązania złożeniem kaucyi w kwocie 50.000 zł. wal. austr. podług dokumentu kaucyjnego, osobno wystawić się mającego.

W razie niedopełnienia tego zobowiązania kaucya może być uznana za przepadłą.

Akta i dokumenta z tego powodu wystawić się mające są wolne od należytości i stempli.

Co do czasu budowy linii ze Szluknowa do granicy krajowej, ten ustanowiony będzie przy zawieraniu traktatu z Saksonią względem połączenia w Budziszynie.

§. 3. Administracya państwa udziela linii spółki akcyjnej kolei północnej czeskiej, w §. 1 wzmiankowanej, następujące ulgi:

a) uwolnienie od podatku dochodowego i od uiszczania należytości stemplowych od kuponów, jakoteż od wszelkiego podatku jaki na mocy przyszłych ustaw mógłby być zaprowadzonym, na przeciąg lat dwudziestu;

b) uwolnienie od stempli i należytości od wszelkich ugód, podań i innych dokumentów wystawionych w celu nabycia kapitału lub zostających w związku z budową i urządzeniem kolei, aż do chwili otwarcia ruchu;

c) uwolnienie pierwszej emisyi akcyi i obligacyi z prawem pierwszeństwa, jakoteż kwitów tymczasowych od stempli i należytości, tudzież od należytości za przeniesienie własności przy wykupnie gruntów.

Udzielone stósownie do ustępu *a)* uwolnienie od podatku dochodowego może być wykonane w ten sposób, że spółka kolei północnej czeskiej będzie uiszczać podadek dochodowy w stósunku ilości mil istniejącej kolei do ilości mil nowej linii.

§. 4. Spółka akcyjna kolei północnej czeskiej obowiązana jest po wybudowaniu połączeń linii swoich z kolejami saskiemi w trzech kierunkach ku Żyttawie, Löbau i Budziszynowi, urządzić i utrzymywać w ruchu kolej boczną z Szluknowa do Wölmsdorfu.

Budowa tej linii ma być rozpoczęta w przeciągu sześciu miesięcy od wspomnionego terminu i ukończona w ciągu następnego roku.

Ulgi w §. 3 wzmiankowane udzielają się spółce akcyjnej kolei północnej czeskiej także na rzecz linii bocznej z Szluknowa do Wölmsdorfu.

§. 5. Tak dla istniejącej jak i dla nowej linii kolei północnej czeskiej ustanawia się taryfę w ten sposób, że w ogólności od towarów przy zwykłej chyżości nie może być pobierane więcej jak 3 centy wal. austr. od cetnara cłowego i mili.

Wyjątkowo ustanawia się następującą taryfę dla klas zniżonych:

Klasa zniżona A: zboże, sól, drzewo opałowe i do rznięcia, żelazo i wyroby żelazne, tudzież stal i wyroby stalowe 2 centy od cetnara cłowego i mili;

klasa zniżona B przy zupełnem napełnieniu wagonów: węgle kamienne, koks, torf prasowany, ruda, bryły żelazne, wapno i kamień budulcowy 1·5 centa od cetnara cłowego i mili na pierwsze 10 mil, a 1 cent od cetnara cłowego i mili na wszystkie odległości nad 10 mil.

Tytułem należytości za ekspedycyę wolno pobierać przy wszystkich towarach po 2 centy od cetnara cłowego, która to należytość obejmuje już opłatę za naładowanie i wyładowanie, tudzież asekuracyą powszechną. Jeżeli strona sama zajmuje się naładowaniem i wyładowaniem, należytość za ekspedycyą ma wynosić 1·5 centa.

Uprzywilejowana kolej północna czeska jest nadto obowiązana zniżyć przepisaną taryfę dla węgli kamiennych i koksu, wywożonych ze stacyi w Szluknowie do okręgu sądowego Hainspachskiego a mianowicie do okręgów należących tamże gmin katastralnych Dolny i Górny Einsiedl, Grafenwalde, Hainspach, Hemmehübel, Hilgersdorf, Lobendau, Neudörfel,

Nixdorf, Röhrsdorf, Schönau, Wölmsdorf i Zeidler o dwadzieścia od sta, dopóki nie będzie otwarty ruch na kolei bocznej Szluknow-Wölmsdorf.

§. 6. Co do transportu wojska, tudzież towarów skarbowych dla c. k. wojska i marynarki stósowana będzie w miejsce wspomnionej w §. 13 dokumentu koncesyi z dnia 6 października 1865 (Dz. u. p. Nr. 24 ex 1866) ugody z dnia 10 grudnia 1860, ugoda zawarta z wyłącznie uprzywilejowaną koleją północną Cesarza Ferdynanda z dnia 18 czerwca 1868 *), ktorej postanowienia tworzyć będą integralną część składową niniejszego dokumentu koncesyi.

Postanowienia te stósowane być mają także do obrony krajowej, jakoteż do straży bezpieczeństwa wojskowo uorganizowanych.

Spółka akcyjna kolei północnej czeskiej jest nadto obowiązana przystąpić do postanowień organicznych i instrukcyi służbowej dla oddziałów kolei żelaznej polowej, jakoteż do ugody dodatkowej, co do transportu obłożnie chorych i rannych na rachunek skarbu wojskowego przewozić się mających, która z dniem 1 czerwca 1871 w życie weszła.

Obowiązek przystąpienia tyczy się także ugody względem wzajemnego niesienia pomocy służbą swoją przy przewozie większych transportów wojskowych, z spółkami kolei zawrzeć się mającej.

Spółka kolei północnej czeskiej jest nadto obowiązana przy obsadzaniu posad uwzględniać szczególnie wysłużonych podoficerów.

§. 7. Czas trwania koncesyi ustanawia się dla całej kolei północnej czeskiej na lat dziewięćdziesiąt, licząc od dnia otwarcia ruchu na linii Rumburg-Szluknów, takowa gaśnie po upływie tego czasu.

§. 8. O ile w tej ustawie co innego zawarowanem nie zostało, warunki postanowione dla kolei północnej czeskiej dokumentem koncesyi z dnia 6 października 1865 (Dz. u. p. Nr. 24 z roku 1866) mają być także obowiązującemi dla przedłużeń niniejszym dokumentem koncesyi postanowionych.

§. 9. Gdyby pomimo poprzedniczego ostrzeżenia miało się powtarzać naruszanie lub niedopełnianie zobowiązań, dokumentem koncesyi lub ustawami przepisanych, administracyi państwa przysługiwać będzie prawo, zarządzić środki zaradcze, a według okoliczności koncesyę, nawet przed upływem jej trwania, uznać za wygasłą.

Ostrzegając surowo, aby nikt przeciwko postanowieniom tej koncesyi nie ważył się działać i nadając spółce kolei północnej czeskiej prawo domagania się u naszych sądów wynagrodzenia udowodnionej szkody; wszystkim władzom, których to dotyczy, wyraźnie rozkazujemy, aby nad koncesyą i wszystkiemi w niej zawartemi postanowieniami ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, Naszą większą pieczęcią opatrzony, w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia dziewiątego miesiąca września w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym pierwszym, Naszego panowania dwudziestym trzecim.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

*) Rozporządzenie normalne c. k. Dziennika rozporządzeń dla armii z r. 1868, zeszyt 21, Nr. 97.

122.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 10 października 1871,

o zniesieniu urzędu kontroli towarów w Rohrbach w Górnej Austryi.

Z dniem 31 grudnia 1871 urząd kontroli towarów w Rohrbach w Górnej Austryi zostanie zniesiony.

Od dnia 1 stycznia 1872 czynności kasowe onego poruczone będą urzędowi podatkowemu w Rohrbach, a czynności kontroli tamtejszemu oddziałowi straży skarbowej.

Holzgethan r. w.

123.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 19 października 1871,

tyczące się rozszerzenia administracyjnego zakresu działania c. k. dyrekcyi długów państwa.

Na mocy najwyższego upoważnienia z dnia 22 sierpnia 1871, ogłasza się odnośnie do §§. 1, 2 i 4 patentu cesarskiego z dnia 23 grudnia 1859, Dz. u. p. Nr. 226, tudzież rozporządzeń ministerstwa skarbu z dnia 15 i 26 lutego 1860, Dz. u. p. Nr. 41 i 53, że począwszy od dnia 1 listopada 1871, wszelkie czynności administracyi bieżącej ustalonego długu państwa, jeżeli według istniejących przepisów już przez kasę długu państwa rozwinięte być nie mogą; łącznie z przepisaniami obligacyi długu państwa na korporacyę, gminę, fundacyę zagraniczną lub zakład zagraniczny opiewających, zezwoleniu ministerstwa skarbu podlegającemi, w pierwszej instancyi przez dyrekcyę długu państwa załatwiane będą.

Przeciwko bezpośrednim rozporządzeniom kasy długu państwa służy rekurs do dyrekcyi długu państwa, przeciwko orzeczeniom dyrekcyi, do ministerstwa skarbu.

Praw, na mocy §. 3 obwieszczenia ministerstwa skarbu z dnia 6 marca 1869, Dz. u. p. Nr. 29 wierzycielom państwa służących, iż obligacye do przepisania bezpośrednio kasie długu państwa lub jednej z kas krajowych albo podatkowych tamże wymienionych przedkładać mogą, rozporządzenie powyższe w niczem nie zmienia.

Holzgethan r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XLVII. — Wydany i rozesłany dnia 16 listopada 1871.

124.

Patent cesarski z dnia 14 listopada 1871,

względem zarządzenia bezpośredniego wyboru członków izby deputowanych, w ilości na królestwo czeskie przypadającej.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki; Król Węgier i Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy itd.; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Salcburga, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświęcimia i Zatora, Cieszyna, Friulu, Dubrownika i Zadru; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, Kyburga, Goryeyi i Gradyski; Książę Trydentu i Brixenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan Tryestu, Kottaru i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

w zastósowaniu §. 7 ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwa uznajemy za stósowne rozporządzić co następuje:

Wybór członków izby deputowanych Rady państwa w ilości, §. 6 tejże ustawy zasadniczej dla królestwa czeskiego ustanowionej a według dodatku do ordynacyi krajowej na wymienione tamże okręgi, miasta i korporacye przypadającej, wykonać mają bezpośrednio

też okręgi, miasta i korporacye, i przeprowadzić natychmiast według postanowień ustawy z dnia 29 czerwca 1868 Dz. u. p. Nr. 82.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia 14 listopada tysiąc ośmset siedmdziesiątego pierwszego, Naszego panowania dwudziestego trzeciego roku.

Franciszek Józef r. w.

Holzgethan r. w. **Scholl** r. w. **Grocholski** r. w. **Wehli** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XLVIII. — Wydany i rozesłany dnia 17 listopada 1871.

125.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 12 października 1871,

tyczące się podwyższenia kwoty maksymalnej zaliczeń pocztowych do 200 zł., względnie do 500 zł., jakoteż innych zmian w przepisach o zaliczeniach pocztowych w obrocie wewnętrznym.

W skutku ugody z król. węgierskiem ministerstwem handlu przepisy o zaliczeniach pocztowych, zacząwszy od 15 grudnia 1871, ulegną zmianom następującym:

1. Wszystkie urzędy pocztowe, ces. król. i król. węgierskie, służbę wozową załatwiające, mogą przyjmować do wszystkich miejsc monarchii austryackiej posyłki za liczeniem, w wartości do 200 zł.

2. Urzędy pocztowe skarbowe w Wiedniu i w miejscach do okręgu pocztowego miasta Wiednia należące, tudzież urzędy pocztowe skarbowe, w których siedzibach istnieją kasy pocztowe, a które do przyjmowania przekazów pieniężnych na sumy nad 100 zł. są upoważnione, mogą także przyjmować posyłki za zaliczeniem, w wartości nad 200 zł. do 500 zł., atoli tylko do urzędów pocztowych, poniżej wyraźnie wymienionych.

Siedziby tych urzędów pocztowych są:

a) Wiedeń (urząd pocztowy miejski, jakoteż załatwiające służbę wozową urzędy pocztowe w obrębie rogatek Wiednia i urzędy pocztowe w dworcach kolei), dalej Döbling, Hernals, Hietzing, Meidling, Sechshaus i Währing, tudzież

b) następujące:

Arad	Brixen	Debreczyn
Baden	Brody	Dubrownik (Raguza)
Beligrad siedm. (Karlsburg)	Bruck nad Murą	Feldkirch
Berno	Brzetysław (Ludenburg)	Gorycya
Bielak (Villach)	Buda	Gradec
Bochnia	Celowiec	Innsbruck
Bozen	Cheb (Eger)	Ischl
Bregencya	Cieplice	Karłowary
	Czerniowce	Karłowiec (Karlstadt)

Kołomyja
Kołosz (Klausenburg)
Koszyce
Kotar
Kraków
Krzemża (Krems)
Kronstadt
Kufstein
Liberec (Reichenberg)
Linz
Lublana
Lwów
Marybor (Marburg)
Meran
Miskolcz
Nowe miasto za Wiedniem (Wiener Neustadt)
Nyiregyhaza
Ołomuniec
Opawa
Osiek (Esseg)
Peszt (urząd poczt. miejski, urząd poczt. na Leopoldsztadzie i na Terezien-sztadzie)
Pięćkościołów (Fünfkirchen)
Podmokły (Bodenbach)
Praga
Preszburg
Przemyśl
Pulj (Pola)
Raba
Roveredo
Rzeka (Fiume)
Rzeszów
Salzburg
Splet (Spalato)
Stanisławów
Stary Sysek cywilny
Stolny Bielograd (Stuhlweissenburg)
Suczawa
Św. Hipolit (St. Pölten)
Sybin (Hermannstadt)
Szathmar
Szegiedyn
Szopron (Oedenburg)
Sztyra (Steyer)
Tarnopol
Tarnów
Temeswar
Trydent
Tryest
Waraždyn
Wels
Wiedeń
Wielka Kaniża (Gross Kanizsa)
Wielki Waradyn
Zabrzeg (Hohenstadt)
Zader (Zara)
Zagrzeb (Agram)
Zemuń (Semlin).

3. Prowizya od zaliczeń do 50 zł., wynosić będzie 3 centy, za każde 5 zł. lub część tej kwoty; przy większych zaliczeniach od nadwyżki nad 50 zł., 2 centy od każdych 5 zł. lub części tej kwoty.

Najmniejsza kwota prowizyi ustanowiona jest na 6 centów.

Szczegółowa taryfa prowizyi od zaliczeń, poniżej jest zamieszczona.

4. Wszelkie posyłki za zaliczeniem oddawać należy z listem frachtowym i kwitem na zaliczenie, ze sobą połączonemi; wolne od tego są jedynie nowo zaprowadzone karty do zaliczeń pocztowych.

5. Blankiety na te listy frachtowe są drukowane dla tutejszego okręgu pocztowego na papierze jasno różowym, w języku niemieckim, a dla tych okręgów pocztowych w których inne języki krajowe są używane, w dwóch językach, to jest w niemieckim i odpowiednim języku krajowym.

Takowe zaopatrzone są w znaczek stemplowy na 5 centów, i można ich dostać we wszystkich urzędach pocztowych po 6 centów.

Blankiety przez oddawcę już wypełnione, albo z powodu nienależytego wystawienia nie przyjęte, mogą być wymienione w urzędach pocztowych za złożeniem 1 centa, jeżeli nie mają na sobie żadnego znaku urzędowej manipulacyi pocztowej, t. j. jeżeli cyfra portoryum i wagi, przez pocztę podawczą nie są wpisane i jeżeli znaczek stemplowy nie jest obliterowany.

Oprócz blankietów urzędownie drukowanych, żadne inne przy oddaniu posyłek za zaliczeniem używane być nie mogą. Nawet listy frachtowe na papierze jasno zielonym, dla król. węgierskiego okręgu pocztowego przeznaczone, w węgierski stempel zaopatrzone, nie będą w tutejszym okręgu pocztowym przyjmowane przy oddawaniu posyłek za zaliczeniem.

6. Oddawca winien wypełnić dokładnie i wyraźnie wszystkie rubryki listu frachtowego, z wyjątkiem rubryki, na wpisanie portoryum (franko) i wagi przeznaczonej, jakoteż najwyższą rubrykę kwitu na zaliczenie aż do napisu: „1. zapisek poczty podawczej.“

W szczególności wymienić należy z największą dokładnością nazwisko i pomieszkanie lub lokal czynności oddawcy i adresata, ażeby z jednej strony doręczenie posyłki adresatowi, z drugiej zaś zawiadomienie oddawcy o zapłaceniu sumy zaliczyć się mającej, łatwo i bez omyłki stać się mogło.

Kwotę zaliczyć się mającą należy wyrazić w liście frachtowym tylko cyframi, w kwicie na zaliczenie cyframi a złote także literami.

Listy frachtowe, w dwóch językach drukowane, można wypełnić w jednym lub drugim języku; zaleca się jednak wybrać język, używany w miejscu, do którego posyłka odchodzi.

7. Poczta odbierając posyłkę za zaliczeniem wydaje osobny rewers podawczy, zaopatrzony w kwitek wypłaty.

8. Za przybyciem na miejsce przeznaczenia list frachtowy będzie oddzielony od kwitu na zaliczenie, a następnie w myśl istniejących przepisów, posyłka doręczoną, lub adresat ma być o niej zawiadomionym, przyczem oraz i list frachtowy doręczonym będzie.

Kwit na zaliczenie pozostaje na poczcie wydawczej.

9. Jeżeli adresat wyraźnie odmówi przyjęcia posyłki, albo jeżeli w celu odebrania posyłki nie zapłaci w przeciągu dni 14 zaliczenia i innych należytości na niej ciężących, posyłka do poczty podawczej odesłana, i tak uważana będzie, jak każda inna posyłka, która doręczoną być nie może.

Jeżeli adresat nie odmówi bezwarunkowo przyjęcia posyłki, lecz zażąda zniżenia lub całkowitego opuszczenia sumy zaliczyć się mającej, winien w terminie powyższym złożyć w urzędzie pocztowym oświadczenie piśmienne w tym względzie, które drogą służbową do poczty podawczej będzie przesłane. Oświadczenie to będzie doręczone oddawcy z wezwaniem, aby na takowem napisał czy żądaniu adresata chce zadość uczynić.

W razie przyzwolenia, urząd pocztowy zanotuje na rewersie podawczym, przez oddawcę przedłożyć się mającym, zniżenie lub opuszczenie zaliczenia.

Oświadczenie wraz z dopiskiem oddawcy przesłane będzie poczcie wydawczej, a ta zawiadomi adresata o jego osnowie.

Jeżeli zaliczenie zostanie zniżone, posyłka będzie wydana za opłatą sumy zniżonej, w razie zaś opuszczenia onego, bez poboru zaliczenia.

Ale jeżeli adresat nawet po zniżeniu lub całkowitem opuszczeniu zaliczenia, nie odbierze posyłki w przeciągu dni 3, licząc od chwili otrzymanego zawiadomienia; takowa będzie zwrócona poczcie podawczej.

Prowizya według pierwotnej sumy zaliczenia wymierzona, nie będzie już zniżoną.

10. Jeżeli zniżenie lub opuszczenie zaliczenia sam oddawca oznajmi poczcie podawczej; urząd pocztowy winien odebrać piśmienne jego w tym względzie oświadczenie, i w powyższy sposób przesłać poczcie wydawczej.

Ale jeżeliby za nadejściem onego do tej ostatniej poczty, posyłka była już doręczoną, a pierwotne zaliczenie zapłaconem: zwrót miejsca nie ma, a oświadczenie wraz z odpowiednim dopiskiem zwraca się poczcie podawczej.

11. O uskutecznionej zapłacie zaliczenia, oddawca nie będzie już zawiadomiony osobnem pismem, lecz natomiast będzie mu doręczony kwit na zaliczenie, którego otrzymanie albo on sam, albo, jeżeli kwit ten ma być doręczony po za obrębem siedziby urzędu

pocztowego i nie przez organa tegoż, osoba takowy odbierająca, w książce dla listowych potwierdzić jest obowiązaną.

12. Kwit na zaliczenie podpisuje ten, kto posyłkę dał na pocztę.

Zaliczenie wydaje się okazicielowi podpisanego kwitu, za złożeniem rewersu podawczego opatrzonego w kwitek wypłaty, bez dalszej legitymacyi i bez dalszej odpowiedzialności ze strony zakładu pocztowego.

13. Strony, dla których codziennie znaczniejsza ilość kwitów zaliczkowych do urzędu pocztowego ich siedziby nadchodzi, mogą wnieść prośbę do dyrekcyi pocztowej lub, w siedzibie skarbowego urzędu pocztowego, do naczelnika tegoż, albo do oddziału, do wypłaty zaliczeń przeznaczonego, aby im codziennie lub w większych odstępach czasu, które wyszczególnić należy, nadchodzące karty na zaliczenia z konsygnacyą były doręczone.

W tym celu jednak należy zawsze wystawiać osobno konsygnacye tych zaliczeń, które wypłacone były w tutejszym okręgu pocztowym, a osobno tych, które wypłacono w okręgu pocztowym węgierskim.

Wszystkie kwity na zaliczenia, podług porządku arytmetycznego ich liczb, do konsygnacyi wpisać i w podobny sposób uporządkowane i zeszyte do takowej dołączyć należy.

Oddawca posyłek, dopisawszy na konsygnacyi sumę ogólną literami, potwierdza odbiór podpisaniem swego nazwiska i konsygnacyę wraz z kwitami na zaliczenia i rewersami podawczemi w powyższy sposób uporządkować się mającemi, odsyła następnie do urzędu pocztowego.

Okazicielowi konsygnacyi, w te alegata opatrzonej i podpisanej, zakład pocztowy wypłaca ogólną sumę zaliczeń, w konsygnacyi wyrażoną, bez dalszej legitymacyi i bez dalszej odpowiedzialności.

14. W urzędach, w których do wypłaty zaliczeń istnieje oddział osobny, z kilku urzędników złożony; strony, które nie wymówiły sobie, aby im kwity na zaliczenie doręczano z konsygnacyami; jeżeli jednocześnie więcej niż dziesięć zaliczeń z tego samego okręgu pocztowego (tutejszego lub węgierskiego) chcą podnieść; winny same sporządzić ich konsygnacyą, do czego w odpowiednim oddziale urzędowym otrzymają bezpłatnie formularz drukowany.

Przy wpisywaniu kwitów do konsygnacyi i przy porządkowaniu kwitów i rewersów podawczych, postąpić należy tak, jak to w ustępie 13 przepisano; atoli strona wypełnia tylko rubryki: „L. bieżąca," „L. podręcznika" i „kwota"; na końcu zaś wyrazić należy ogólną ilość kwitów i sumę zaliczeń.

Odsyłający podpisuje konsygnacyę w powyższy sposób i składa ją urzędowi pocztowemu, poczem zakład pocztowy wypłaca zaliczenia okazicielowi podpisanej konsygnacyi bez dalszej legitymacyi i bez dalszej odpowiedzialności.

15. Jeżeli się używa konsygnacyi, każdego z osobna kwitu na zaliczenie podpisywać nie trzeba.

16. Gdy strony przedłożą konsygnacyę do likwidacyi, wydaje się im dla bezpieczeństwa kwitek, zawierający nazwisko oddawcy, ilość kwitów na zaliczenia, w konsygnacyi zapisanych, sumę zaliczeń, datę i stempel urzędowy lub podpis urzędnika.

17. Konsygnacye do wypłaty przedłożone, jeżeli okaziciel nie chce zaczekać w urzędzie póki nie zostaną zlikwidowane, winny być wypłacone albo tego samego dnia albo nazajutrz za zwrotem rzeczonego kwitka.

18. W miejscach, w których listy zwyczajne odnoszone bywają bezpłatnie, żadna należytość za doręczanie kwitów na zaliczenia lub konsygnacyi pobierana nie będzie; w innych zaś miejscach płacić należy za ich doręczenie tyle, co od listów.

19. Przy odbieraniu zaliczenia składa się rewers podawczy z kwitkiem połączony.

Kwitek ten oddziela się przy wypłacie zaliczenia, a okazicielowi zwraca się sam tylko rewers.

20. Jeżeli rewers podawczy nie jest połączony z kwitkiem, domniemanie jest że wypłata już nastąpiła.

Urzędom pocztowym surowo jest zabronionem uskuteczniać wypłatę, jeżeli rewers jest niezupełny, lub jeżeli wcale przedłożonym być nie może.

Jeżeli rewers podawczy zginie, albo jeżeli kwitek przed wypłatą przypadkiem od niego odłączony zostanie, odsyłający może podać do dyrekcyi pocztowej prośbę na stemplu o dozwolenie wypłaty, dołączając kwit na zaliczenie.

Dozwolenie to w każdym razie tylko wtedy nastąpi, jeżeli tymczasem wypłata nie została uskuteczniona i jeżeli żadne nie zachodzą wątpliwości.

W takim razie wypłata może nastąpić tylko na zasadzie powyższego zezwolenia i pod warunkami w rezolucyi wyznaczonemi.

21. Termin podnoszenia zaliczeń na poczcie podawczej zmienia się w ten sposób, że podniesienie to winno nastąpić w przeciągu dwóch miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca, następującego po dniu oddania przesyłki na pocztę.

Schäffle r. w.

Taryfa

prowizyi od zaliczeń pocztowych.

Kwota Zaliczenia	prowizyi zł.	prowizyi cen.	Kwota Zaliczenia	prowizyi zł.	prowizyi cen.
włącznie do 10 zł. wal. austr.	—	6	od 255 do 260 zł. wal. aust.	1	14
od 10 do 15 „ „ „	—	9	„ 260 „ 265 „ „ „	1	16
„ 15 „ 20 „ „ „	—	12	„ 265 „ 270 „ „ „	1	18
„ 20 „ 25 „ „ „	—	15	„ 270 „ 275 „ „ „	1	20
„ 25 „ 30 „ „ „	—	18	„ 275 „ 280 „ „ „	1	22
„ 30 „ 35 „ „ „	—	21	„ 280 „ 285 „ „ „	1	24
„ 35 „ 40 „ „ „	—	24	„ 285 „ 290 „ „ „	1	26
„ 40 „ 45 „ „ „	—	27	„ 290 „ 295 „ „ „	1	28
„ 45 „ 50 „ „ „	—	30	„ 295 „ 300 „ „ „	1	30
„ 50 „ 55 „ „ „	—	32	„ 300 „ 305 „ „ „	1	32
„ 55 „ 60 „ „ „	—	34	„ 305 „ 310 „ „ „	1	34
„ 60 „ 65 „ „ „	—	36	„ 310 „ 315 „ „ „	1	36
„ 65 „ 70 „ „ „	—	38	„ 315 „ 320 „ „ „	1	38
„ 70 „ 75 „ „ „	—	40	„ 320 „ 325 „ „ „	1	40
„ 75 „ 80 „ „ „	—	42	„ 325 „ 330 „ „ „	1	42
„ 80 „ 85 „ „ „	—	44	„ 330 „ 335 „ „ „	1	44
„ 85 „ 90 „ „ „	—	46	„ 335 „ 340 „ „ „	1	46
„ 90 „ 95 „ „ „	—	48	„ 340 „ 345 „ „ „	1	48
„ 95 „ 100 „ „ „	—	50	„ 345 „ 350 „ „ „	1	50
„ 100 „ 105 „ „ „	—	52	„ 350 „ 355 „ „ „	1	52
„ 105 „ 110 „ „ „	—	54	„ 355 „ 360 „ „ „	1	54
„ 110 „ 115 „ „ „	—	56	„ 360 „ 365 „ „ „	1	56
„ 115 „ 120 „ „ „	—	58	„ 365 „ 370 „ „ „	1	58
„ 120 „ 125 „ „ „	—	60	„ 370 „ 375 „ „ „	1	60
„ 125 „ 130 „ „ „	—	62	„ 375 „ 380 „ „ „	1	62
„ 130 „ 135 „ „ „	—	64	„ 380 „ 385 „ „ „	1	64
„ 135 „ 140 „ „ „	—	66	„ 385 „ 390 „ „ „	1	66
„ 140 „ 145 „ „ „	—	68	„ 390 „ 395 „ „ „	1	68
„ 145 „ 150 „ „ „	—	70	„ 395 „ 400 „ „ „	1	70
„ 150 „ 155 „ „ „	—	72	„ 400 „ 410 „ „ „	1	72
„ 155 „ 160 „ „ „	—	74	„ 405 „ 405 „ „ „	1	74
„ 160 „ 165 „ „ „	—	76	„ 410 „ 415 „ „ „	1	76
„ 165 „ 170 „ „ „	—	78	„ 415 „ 420 „ „ „	1	78
„ 170 „ 175 „ „ „	—	80	„ 420 „ 425 „ „ „	1	80
„ 175 „ 180 „ „ „	—	82	„ 425 „ 430 „ „ „	1	82
„ 180 „ 185 „ „ „	—	84	„ 430 „ 435 „ „ „	1	84
„ 185 „ 190 „ „ „	—	86	„ 435 „ 440 „ „ „	1	86
„ 190 „ 195 „ „ „	—	88	„ 440 „ 445 „ „ „	1	88
„ 195 „ 200 „ „ „	—	90	„ 445 „ 450 „ „ „	1	90
„ 200 „ 205 „ „ „	—	92	„ 450 „ 455 „ „ „	1	92
„ 205 „ 210 „ „ „	—	94	„ 455 „ 460 „ „ „	1	94
„ 210 „ 215 „ „ „	—	96	„ 460 „ 465 „ „ „	1	96
„ 215 „ 220 „ „ „	—	98	„ 465 „ 470 „ „ „	1	98
„ 220 „ 225 „ „ „	1	—	„ 470 „ 475 „ „ „	2	—
„ 225 „ 230 „ „ „	1	2	„ 475 „ 480 „ „ „	2	2
„ 230 „ 235 „ „ „	1	4	„ 480 „ 485 „ „ „	2	4
„ 235 „ 240 „ „ „	1	6	„ 485 „ 490 „ „ „	2	6
„ 240 „ 245 „ „ „	1	8	„ 490 „ 495 „ „ „	2	8
„ 245 „ 250 „ „ „	1	10	„ 495 „ 500 „ „ „	2	10
„ 250 „ 255 „ „ „	1	12			

126.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 13 października 1871,

tyczące się zaprowadzenia kart do zaliczeń pocztowych w obrocie wewnętrznym.

W porozumieniu z król. węgierskiem ministerstwem handlu, zaprowadzone będą dla obrotu wewnętrznego w monarchii austryacko węgierskiej zacząwszy od dnia 15 grudnia 1871 karty stemplowane do zaliczeń pocztowych.

Zapomocą tych kart można w prosty i wygodny sposób uskuteczniać ściąganie zaległych należytości do wysokości sumy maksymalnej zaliczeń, jaka dla każdego w szczególności urzędu pocztowego jest postanowiona.

Co się tyczy używania tych kart postanawia się co następuje:

1. Blankiety na karty do zaliczeń są drukowane na papierze różowym, dla tutejszego okręgu pocztowego w języku niemieckim a dla tych okręgów pocztowych, w których inne języki krajowe są używane, w dwóch językach, to jest w niemieckim i w jednym z tychże języków krajowych; są opatrzone w stempel pocztowy austryacki na 10 centów i po tej cenie można ich dostać we wszystkich urzędach pocztowych i w miejscach sprzedaży znaczków listowych.

Jeżeli karty te przez jakową pomyłkę lub przypadkiem staną się nieużytecznemi, można je wymienić podobnie jak zepsute koperty listowe, za opłatą 1 centa.

Blankiety dla okręgu pocztowego węgierskiego, to jest drukowane na papierze jasno zielonym i ze stemplem węgierskim nie mogą być użyte do oddania w tutejszych zakładach pocztowych.

2. Oddawca winien wypełnić dokładnie rubryki znajdujące się na pierwszej stronie karty do zaliczeń aż do rubryki dla zapisków pocztowych, a mianowicie powinien wpisać swoje własne nazwisko, tudzież swoje mieszkanie lub lokal czynności a następnie dokładny adres odbiorcy i kwotę zaliczyć się mającą, mianowicie zaś złote literami i cyframi. Oddawcy wolno jest także w miejscu próżnem, powyżej rubryki dla 1 zapisku pocztowego, wpisać wiadomość do rzeczy należącą (krótka odezwa do adresata).

Po za obrębem tego miejsca, zwłaszcza na rewersie, żadnych dodatków dopisywać nie wolno.

3. Opłata za przesłanie kart na miejsce przeznaczenia wynosi bez względu na odległość 10 centów, to jest tyle, co najmniejsza taksa od wagi na poczcie wozowej; prowizyą pobierać się będzie podług taryf, dla zaliczeń w ogólności postanowionych.

Obiedwie należytości winien złożyć oddawca, a mianowicie portoryum od wagi opłaca kupieniem karty do zaliczeń, która jest już ostemplowana, a prowizyę, znaczkami listowemi, które w miejscu, drukiem na karcie uwidocznionem, przylepić należy.

4. Karty do zaliczeń oddać trzeba na poczcie wozowej; takowe przesyłają się jako przedmiot poczty wozowej, podług adresu przez oddawcę wskazanego.

Jeżeli adresat mieszka w siedzibie poczty wydawczej, zwyczajne organa do doręczania odnoszą mu karty na miejsce przeznaczenia nadeszłe, dla zapłaty zaliczenia.

Jeżeli adresat zapłaci zaliczenie natychmiast, rewers na to od karty oddzielony i onemu doręczony będzie.

Jeżeli adresat tego zażąda można czekać dni 14 na zapłatę zaliczenia; w takim jednak razie rewers dopiero po rzeczywiście uskutecznionej zapłacie zaliczenia oddzielonym i onemu wydanym być może.

O nadejściu karty do zaliczeń adresaci zamieszkali po za obrębem siedziby poczt wydawczych, będą zawiadomieni zapomocą uwiadomienia.

Jeżeli oddawca zamieścił na karcie do zaliczeń osobną odezwę do adresata, o tem w uwiadomieniu nadmienić należy. Adresaci takowi winn izapłacić lub kazać zapłacić zaliczenie w urzędzie pocztowym w przeciągu dni 14 od daty uwiadomienia i zarazem uwiadomienie to przedłożyć, poczem urząd pocztowy wystawi odnoszącemu pieniądze rewers, od karty oddzielić się mający.

Po oddzieleniu rewersu organa doręczające winny kartę odebrać i takową odesłać natychmiast do urzędu pocztowego podawczego, jako kwit na zaliczenie, na mocy którego zaliczka będzie oddawcy wypłacona.

Jeżeli adresat odmówi zapłaty zaliczenia, lub jeżeli nie zapłaci takowej w przeciągu dni 14, karta do zaliczeń, wraz z rewersem do niej należącym, tak jak każda inna posyłka za zaliczeniem, która doręczoną być nie może, do urzędu pocztowego podawczego napowrót odesłaną zostanie.

5. Za doręczenie karty do zaliczeń pobierana będzie taka sama należytość, jak za doręczenie posyłek poczty wozowej.

6. Za posłanie dalej takiej karty, lub odesłanie jej napowrót żadna należytość liczoną nie będzie.

Schäffle r. w.

127.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 14 października 1871,

o przydawaniu listów frachtowych do posyłek poczty wozowej.

W porozumieniu z królewsko węgierskiem ministerstwem handlu zaprowadzam pod względem przydawania listów frachtowych do posyłek poczty wozowej od dnia 15 grudnia 1871 następujące postanowienia:

1. Posyłki poczty wozowej za zaliczeniem winny koniecznie być oddawane z listem frachtowym; wolne od tego są jedynie nowo zaprowadzone karty do zaliczeń.

Na listy frachtowe do takich posyłek mogą być używane wyłącznie tylko blankiety stemplowane z kwitem na zaliczenie połączone, wydane urzędownie na mocy rozporządzenia z dnia 12 października 1871 (Dz. u. p. Nr. 125).

2. Do posyłek poczty wozowej bez zaliczenia, przydanie listu frachtowego jest zawsze potrzebne, gdy waga takowych, jeżeli zawierają pieniądze lub wartości w papierach, 15 łutów, a jeżeli zawierają inne przedmioty, 3 łuty przenosi.

Do posyłki nie przenoszącej 3 łutów, list frachtowy wyjątkowo winien być dodanym tylko wtedy, jeżeli z powodu jej szczupłej objętości lub sposobu opakowania umieszczenie dokładnego i trwałego adresu na samej posyłce jest niemożebnem.

3. Do posyłek bez zaliczenia podobnież wydawane będą od powyższego terminu urzędowe blankiety na listy frachtowe, opatrzone w stempel skarbowy na 5 centów, drukowane na białym papierze w języku niemieckim, a dla okręgów pocztowych, w których więcej języków krajowych jest używanych, w dwóch językach (w niemieckim i w jednym z tych języków krajowych), i po cenie 6 centów dostać ich można we wszystkich urzędach pocztowych.

Blankiety dla węgierskiego okręgu pocztowego przeznaczone, w węgierski stempel skarbowy opatrzone, nie mogą być używane na listy frachtowe do posyłek w tutejszym okręgu pocztowym oddać się mających.

Wolno jednak każdemu używać do posyłek poczty wozowej bez zaliczenia listów frachtowych własnej roboty, atoli takowe winny być sporządzone na wzór powyższego formularza i zaopatrzone w znaczek stemplowy austryacki na 5 centów.

4. Blankiety zepsute mogą być wymienione pod temi samemi warunkami co listy frachtowe do posyłek za zaliczeniem, w myśl ustępu 5 rozporządzenia z dnia 12 października 1871.

Schäffle r. w.

128.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 15 października 1871,

o doręczaniu przekazów pocztowych przez umyślnego.

W skutku ugody z król. węgierskiem ministerstwem handlu doręczanie przekazów pocztowych przez umyślnego, na żądanie oddawcy, może mieć miejsce od dnia 15 grudnia 1871 pod następującemi warunkami:

1. Jeżeli oddawca przekazu pocztowego życzy sobie aby takowy był doręczony przez umyślnego, winien na przekazie, tam gdzie jest napis „Przekaz pocztowy“, dopisać wyraźnie „przez umyślnego“ („Express“) a na kuponie, nazwisko swoje i mieszkanie.

2. Należytość za doręczenie przez umyślnego w kwocie 15 centów, jeżeli adresat mieszka w siedzibie poczty wydawczej (kasy pocztowej), lub też 50 centów za milę i każdą część mili dla posłańca, jeżeli mieszka po za obrębem tej siedziby, opłaca oddawca w gotowiźnie.

3. Przekaz doręcza się natychmiast adresatowi w miejscu przeznaczenia przez sługę pocztowego, z zachowaniem ostrożności dla listów z pieniędzmi przepisanych i za poświadczeniem odbioru; adresatowi zaś pozostawia się, kwotę za własnoręcznem na doręczonym przekazie pokwitowaniem, w urzędzie pocztowym (kasie pocztowej) w przeciągu ustanowionego terminu dni 14 odebrać, lub na własne niebezpieczeństwo przez wiarogodne osoby odnieść sobie kazać.

Jeżeli przekaz przez umyślnego doręczyć się mający, nadejdzie do poczty wydawczej (kasy pocztowej) po upływie popołudniowych godzin urzędowych, przekaz taki będzie doręczony dopiero następnego rana.

4. Gdyby przy doręczeniu pokazało się, że na poczcie podawczej, zamiast należytości za posłańca, zapłacono tylko za umyślnego, lub że należytość za posłańca była za nisko obliczona, poczta wydawcza dopisze na odwrotnej stronie przekazu kwotę niedostającą i ściągnie takową od adresata.

Jeżeli adresat wzbrania się dopłacić, można wydać mu przekaz pod warunkiem iż oświadczy na piśmie, że dopłaty odmawia.

W przypadku takim, jakoteż gdyby przekazu nie można było doręczyć, odsyłający winien dopłacić kwotę niedostającą, jeżeli to będzie zażądanem w przeciągu 6 miesięcy od dnia oddania.

5. Jeżeli przekaz przez umyślnego, z powodu zmiany pobytu adresata dalej posłanym być musi, posyła się go pocztą listową; przekaz zaś takowy, za przebyciem do nowego miejsca przeznaczenia, w takim tylko razie przez umyślnego doręczony będzie, jeżeli w pierwotnem miejscu przeznaczenia, przed posłaniem go dalej, nie próbowano doręczyć go przez umyślnego.

Schäffle r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XLIX. — Wydany i rozesłany dnia 17 listopada 1871.

129.

Dokument koncesyi z dnia 8 września 1871,

udzielonej uprzyw. spółce kolei z Gradcu do Köflach oraz górniczej na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Liebuch na St. Floryan i Deutsch Landsberg do Zielonego Trawnika (Wies) z linią boczną do Szczawnicy (Stainz).

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Apostolski król Węgier, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny; Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy uprzyw. spółka kolei z Gradcu do Köflach oraz górnicza wniosła prośbę o udzielenie jej koncesyi na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Liebuch na St. Floryan i Deutsch Landsberg do Zielonego Trawnika z linią boczną do Szczawnicy, przeto ze względu na pożyteczność tego przedsiębiorstwa dla ogółu, widzimy się spowodowani, wzmiankowanej spółce koncesyą tę, na mocy ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, tudzież ustawy z dnia 21 lipca 1871 Dz. u. p. Nr. 80 we względzie budowy powyższej kolei przez rzeczoną spółkę i ulg. w takim razie przedsiębiorstwu temu udzielić się mających, nadać jak następuje:

§. 1. Nadajemy uprzyw. spółce kolei z Gradcu do Köflach oraz górniczej prawo budowy i ruchu kolei żelaznej parowej ze stacyi Lieboch kolei gradecko-Köflachskiej na St. Florian i Deutsch-Landsberg do Zielonego Trawnika z linią boczną do Szczawnicy, w taki sposób, aby kolej ta i jej linia boczna stanowiły integralną część składową kolei gradecko-köflachskiej.

§. 2. Budowa i urządzenia ruchu tej kolei winny być wykonane według planów szczegółowych przez ministerstwo handlu zatwierdzonych.

Co do warunków dopełnić się mających pod względem konstrukcyi i urządzenia szczegółów przy środkach ruchu i sygnałach, jak niemniej pod względem budowy domów na stacye i zakładów po stacyach, udzielone zostaną koncesyonaryuszom przepisy, które służyć im będą za podstawę.

Projekta tu należące, ministerstwu handlu w czasie właściwym będą przedłożone, a przed onych zupełnem zatwierdzeniem, żadnych przygotowań do ich wykonania przedsiębrać nie wolno.

Przy budowie należy zastósować się do wymagań przez ministerstwo handlu stawić się mających, jakoteż do istniejących ogólnych przepisów budowniczych i policyjnych.

Gdyby przy wykonaniu budowy, ze względów ekonomiczno budowniczych lub ze względów na ruch, okazała się potrzebną lub pożądaną zmiana śladów kolei lub planów szczegółowych, atoli bez zmiany kierunku kolei w §. 1 oznaczonego i w ogólności bez istotnego pogorszenia stosunków poziomu i kierunku śladu zatwierdzonego; do zmiany takiej potrzeba zezwolenia administracyi państwa.

Budowa ziemna kolei może być ograniczona na pokład pod jednę parę szyn.

Administracya państwa ma prawo domagać się budowy ziemnej pod drugą parę szyn, tudzież położenia tejże w miejscach tak istniejącej jakoteż nowej kolei gdzie tego uzna potrzebę, jak tylko czysty dochód roczny tych linii w ciągu dwóch lat po sobie następujących wynosić będzie więcej niż 150.000 zł. srebrem z jednej mili.

Co do używania dworców kolei już istniejących lub koncesyonowanych w miejscach zetknięcia się z jej koleją, jakoteż co do urządzenia służby ruchu w obrocie przechodowym; spółka zobowiązuje się zawrzeć ugodę z interesowanemi zarządami kolei.

Jeżeli taka ugoda nie przyjdzie do skutku, rozstrzygać będzie ministerstwo handlu, przyczem jednak miany będzie wzgląd na to, aby koszta jakie ztąd kolej gradecko-kőflachska poniesie, w zupełności wynagrodzone były.

Administracya państwa zastrzega sobie prawo określić w braku porozumienia warunki wzajemnego używania wagonów kolei krajowych sąsiednich, tudzież warunki budowy kolei prowadzących do kopalni i innych, na własny użytek przeznaczonych.

§. 3. Spółka kolei żelaznej z Gradcu do Kőflach oraz górnicza zobowiązuje się ukończyć budowę kolei koncesyonowanej z Lieboch do Zielonego Trawnika najpóźniej w przeciągu dwóch lat, licząc od dnia dzisiejszego, i gotową kolej do tego terminu oddać na użytek publiczny.

Budowa linii bocznej do Szczawnicy ma być rozpoczęta, jak tylko na zasadzie orzeczenia ministerstwa handlu można będzie powziąść nadzieję, że przewóz na tej linii wynosić będzie około 2,000.000 cetnarów cłowych rocznie; ukończoną zaś ma być w przeciągu roku.

Dopełnienie tych zobowiązań, spółka winna zabezpieczyć stósownie do dokumentu osobno sporządzonego, złożeniem kaucyi w kwocie 100.000 zł. wal. austr.

W razie niedopełnienia zobowiązań kaucya ta może być uznana za przepadłą.

Akta i dokumenta z tego tytułu wystawić się mające są wolne od stempli i należytości.

§. 4. W celu doprowadzenia do skutku kolei koncesyonowanej nadaje się spółce prawo wywłaszczenia według postanowień odnośnych przepisów prawnych.

Ma być także przyznane spółce toż samo prawo w razie budowy kolei bocznych prowadzących do szczególnych zakładów przemysłowych, jeżeli administracya państwa ze względu na interes publiczny uzna potrzebę budowy takich kolei.

Jeżeliby przedsiębiorstwa przemysłowe, przedsiębiorstwa do wydobywania węgli i inne górnicze, nad koleją główną siedzibę mające, uznały potrzebę budowy kolei łączących i poprowadzenia tychże do kolei głównej, w celu przewożenia płodów swoich; spółka obowiązaną jest dla podniesienia ruchu przyjście do skutku tych kolei jak najmocniej popierać a nawet one, w drodze ugody z interesowanymi zbudować, pod warunkiem oznaczenia ilości przewozu i dodatku do taryfy, atoli bez stawienia innych uciążliwszych warunków, naturze przedsiębiorstwa i celowi zamierzonemu przeciwnych; przyczem zatwierdzenie kierunku tych kolei i terminu ich budowy zachowuje się ministerstwu handlu.

Gdyby ugoda dobrowolna do skutku nie przyszła, rozstrzygnie ministeryum handlu, mając wzgląd na to, aby oprocentowanie i umorzenie kapitału na budowę tych kolei bocznych użytego, należycie i dostatecznie było zabezpieczone.

§. 5. Przy budowie i ruchu kolei koncesyonowanej, winna spółka trzymać się osnowy niniejszego dokumentu koncesyi, jakoteż istniejących w tym względzie ustaw i rozporządzeń (mianowicie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854, Dz. u. p. Nr. 238 i regulaminu ruchu kolei żelaznych z dnia 16 listopada 1851 Dz u. p. Nr. 1 z roku 1852) tudzież ustaw i rozporządzeń jakie w przyszłości mogą być wydane.

§. 6. W szczególności obowiązaną jest spółka trzymać zawsze dostateczną ilość wagonów do regularnego przewozu podróżnych i towarów, i wykonywać niezwłocznie wszelkie rozporządzenia, których wydanie rząd w interesie obrotu uzna za potrzebne.

Spółka jest także obowiązana przewozić bezpłatnie pocztę i służbę pocztową według przepisu §. 68 rzeczonego regulaminu ruchu kolei, i w razie potrzeby odstąpić do tego celu przedział lub wagon.

Jeżeli do służby pocztowej potrzeba będzie więcej jak jednego czterokołowego wagonu, spółka otrzyma za każdy następny wagon wynagrodzenie od mili, według słuszności ułożyć się mające.

Spółka jest nadto obowiązana przewozić i oddawać we właściwych stacyach, bez osobnego wynagrodzenia, przesyłki pocztowe, odchodzące bez asystencyi urzędników pocztowych lub sług, z wyjątkiem przesyłek wartościowych.

Korespondencye odnoszące się do zarządu kolei, prowadzone między dyrekcyą kolei (radą zawiadowczą), a jej podrzędnemi organami, lub korespondencye tych ostatnich między sobą, mają być przewożone na odnośnych liniach kolei przez sług kolejowych.

Do pełnienia służby pocztowej w stacyach ma być na żądanie administracyi poczt wyznaczony bezpłatnie stósowny pokój i izba na sprzęty, a co się tyczy zaspokojenia innych potrzeb, jakieby się w tym celu okazały, będzie zawarta osobna umowa.

§. 7. Spółka zobowiązuje się pozwolić administracyi telegrafów państwowych prowadzić linie telegraficzne wzdłuż kolei na swoim gruncie bez osobnego wynagrodzenia.

Administracya telegrafów winna jednak porozumieć się z spółką co do miejsca na prowadzenie linii.

Nadto spółka winna wziąść na siebie bez osobnego wynagrodzenia czuwanie nad zbudowaną linią telegraficzną i polecić to służbie kolejowej.

Natomiast spółka ma prawo przymocować do pali telegrafów państwa druty telegrafów ruchu.

Używanie telegrafów ruchu ogranicza się wyłącznie na korespondencye odnoszące się do ruchu kolei, jeżeli administracya państwa nie wyda osobnego rozporządzenia, dotyczącego depeszy państwowych; tudzież jeżeli nie zostanie zawarta umowa, odnosząca się do depeszy prywatnych; używanie telegrafów ruchu zostaje przeto pod wpływem i nadzorem administracyi państwa.

§. 8. Wysokość na jazdy i przewozu towarów na kolei gradecko köflachskiej, to jest tak na istniejącej, jak i na nowej linii podlegać będzie następującym ograniczeniom:

Taryfa maxymalna od mili austryackiej a mianowicie dla podróżnych, od osoby:

w I	klasie	32	ct. wal.	austr.
„ II	„	24	„ „	„
„ III	„	16	„ „	„
„ IV	„ (w wagonie do stania)	10	„ „	„

Taryfa maksymalna dla towarów przy zwykłej chyżości od cetnara cłowego i mili:

Klasa normalna	I	2·5	ct. wal.	austr.
„ „	II	2·75	„ „	„
„ „	III	3·—	„ „	„

Klasa zniżona A (bez względu na ilość): zboże, mąka, wyroby młynarskie, owoce, wino, żywice, szmaty, sól, cukier surowy, żelazo . . . . . 2·25 cen. wal. austr.

klasa zniżona B (gdy się oddaje najmniej 100 cetnarów cłowych): drzewo budulcowe i do wyrobów, nad 18 stóp długości, asfalt, odpadki żelaza, jarzyny, wapno, nawozy, dębnica, płyty kamienne . . . . . 2 „ „ „

klasa zniżona C (gdy wagon całkiem napełniony będzie): kamień budulcowy i łamany, rudy, buraki na paszę i cukrowe, drzewo opałowe, drzewo budulcowe i do wyrobów nie nad 18 stóp długości mające, węgle kamienne i brunatne, koks, cegła, piasek, ziemie, żelazo surowe . . . . . 1·5 „ „ „

Na żądanie administracyi państwa opłaty maksymalne od towarów mają być zniżone a mianowicie opłaty klas normalnych o 5 od sta, opłaty zaś klas zniżonych o 10 od sta, jak tylko dochód ryczałtowy kolei z Gradcu do Köflach, to jest tak istniejącej linii, jakoteż linii z Lieboch do Zielonego Trawnika w przeciągu jednego roku dojdzie sumy 125.000 zł. srebrem z jednej mili; chociażby później dochód ryczałtowy zmiejszył się poniżej sumy rzeczonej, ceny zniżone nie będą już mogły uledz zmianie, a natomiast, gdyby rzeczy stały odpowiednio powyższemu wymaganiu, za każdem dalszem podniesieniem się dochodu ryczałtowego rocznego z jednej mili o 25.000 złotych, nastąpi obniżenie powyższych opłat maxymalnych jeszcze o 5 od sta, dopóki obniżenie nie wyniesie ogółem pięćdziesiąt od sta opłat maxymalnych koncesyą przepisanych.

Należytość za ekspedycyę od kamieni budulcowych i łamanych, węgli brunatnych i kamiennych, tudzież od koksu może być pobierana w kwocie 1·5 centów od cetnara cłowego, od wszystkich innych towarów w kwocie 2 centy od cetnara cłowego, w którą to kwotę jest już wliczona należytość za naładowanie i wyładowanie, tudzież asekuracya powszechna.

Jeżeli naładowanie lub wyładowanie załatwia strona, należytość za ekspedycyę wynosić będzie o $^5/_{10}$ centa mniej na każdym cetnarze cłowym.

Nowa taryfa wchodzi w moc obowiązującą tak dla istniejącej jak i dla nowej linii kolei gradecko-köflachskiej z dniem udzielenia koncesyi.

Co się tyczy nomenklatury i klasyfikacyi towarów, tudzież innych postanowień, odnoszących się do przewozu; spółka obowiązana jest przystąpić do umowy, w tym względzie przez kilka większych austryackich spółek kolejowych zawartej, a przez ministerstwo handlu zatwierdzonej, przyczem odnośne postanowienia w żadnym względzie wyższe i uciążliwsze być nie mogą, jak na kolei północnej cesarza Ferdynanda.

Przy wymiarze cen jazdy od przestrzeni z wzniesieniem 1 : 60 i wyżej, dozwala się przyjąć dla takowych $1^1/_2$ razową długość.

Uregulowanie cen jazdy i przewozu towarów w granicach wyżej określonych, służy koncesyonaryuszom. Nie może tu jednak mieć miejsca osobiste przekładanie jednych nad drugich.

Jeżeli zatem, któremu z odsyłających lub przedsiębiorców przewozu, przyzwala się pod pewnemi warunkami zniżenie cen przewozu lub inne ulgi; natenczas zniżenie to lub ulga winny być przyzwolone wszystkim odsyłającym lub przedsiębiorcom przewozu, którzy zgodzą się na te same warunki.

Wszelkie taryfy specyalne muszą być obwieszczane publicznie.

§. 9. Pozwala się aby ceny jazdy i przewozu towarów z wyłączeniem powyższej opłaty za ekspedycyą były obliczane i pobierane tak na istniejącej, jak i na nowej linii kolei gradecko-köflachskiej w krajowej monecie srebrnej, jednak w ten sposób, że należytość przypadająca z uwzględnieniem wartości obiegowej, winna być przyjmowaną także w walucie krajowej.

Redukcya taryfy na walutę krajową ma się odbywać w sposób przez ministerstwo handlu do obliczenia ustanowić się mający.

§. 10. Transporta wojskowe winny być przewożone tak na istniejącej, jak i na nowej linii kolei gradecko-köflachskiej według taryfy zniżonej, a mianowicie według ugody zawartej w tym względzie, jakoteż względem ulg dla podróżujących wojskowych między ministerstwem wojny a dyrekcyą kolei północnej cesarza Ferdynanda pod dniem 18 czerwca 1868 *), której postanowienia mają stanowić integralną część składową niniejszego dokumentu koncesyi.

Gdyby jednak ze wszystkiemi lub z większą częścią kolei austryackich korzystniejsze dla państwa postanowienia co do transportów wojskowych ułożone zostały, takowe mają obowiązywać także na kolei koncesyonowanej.

Postanowienia te winny być stósowane także do obrony krajowej obu połów państwa, do strzelców krajowych tyrolskich, do korpusu straży wojskowej c. k. sądów cywilnych w Wiedniu, korpusu straży policyjnej wojskowej, tudzież straży skarbowej i straży bezpieczeństwa uorganizowanych na sposób wojskowy.

Spółka zobowiązuje się przystąpić do zawartej przez spółki austryackich kolei żelaznych ugody względem niesienia wzajemnej pomocy środkami przewozowemi, przy przewozie większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i przepisu służbowego dla oddziałów polowej kolei żelaznej, jak nie mniej do ugody dodatkowej względem przewozu obłożnie chorych i rannych, dla przewozu na rachunek skarbu wojskowego nadesłanych, która z dniem 1 czerwca 1871 w życie weszła.

Obowiązek ten przystąpienia tyczy się także ugody względem wzajemnego wspierania się zapomocą służby przy przewozie większych transportów wojskowych, ze spółkami kolei

*) Rozporządzenie normalne c. k. dziennika rozporządzeń dla armii z r. 1868, Zeszyt 21, Nr. 97.

żelaznych zawrzeć się mającej, jakoteż do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Co się tyczy umieszczenia na posadach wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej koncesyonaryusze poddają się postanowieniom §. 38 ustawy wojskowej z roku 1868 *) tudzież postanowieniom ustaw specyalnych, tyczących się wykonania tego paragrafu.

§. 11. Urzędnicy państwa, oficyaliści i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad administracyą i ruchem kolei żelazoych, lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi lub w sprawach dochodów, używają kolei żelaznej i wykażą się poleceniem tej władzy, winni być przewożeni bezpłatnie wraz z pakunkiem podróżnym.

§. 12. W razie nadzwyczajnej drożyzny żywności w cesarstwie austryackiem, administracya państwa ma prawo zniżyć ceny przewozu tychże do połowy taryfy maksymalnej.

§. 13. Spółce kolei żelaznej z Gradcu do Köflach oraz górniczej nadaje się prawo zawiązania spółki akcyjnej i celem pozyskania potrzebnych funduszów, pozwala się wydawać akcye i obligacye z prawem pierwszeństwa, opiewające na okaziciela, które na giełdach austryackich mogą być przedawane i urzędownie notowane.

Suma uzyskana zapomocą obligacyi z prawem pierwszeństwa nie może przewyższać trzech piątych części kapitału zakładowego.

Jeżeli obligacye z prawem pierwszeństwa będą puszczone w obieg w walucie zagranicznej, kwota ich w walucie austryackiej także uwidoczniona być winna.

Umorzenie obligacyi z prawem pierwszeństwa ma nastąpić przed umorzeniem akcyi.

§. 14. Kolei w §. 1 wzmiankowanej udzielają się ulgi następujące:

a) Uwolnienie od podatku dochodowego i od uiszczania należytości stemplowych od kuponów, jakoteż od wszelkiego podatku, jaki na mocy przyszłych ustaw mógłby być zaprowadzonym, na przeciąg lat dwudziestu;

b) uwolnienie od stempli i należytości od wszelkich ugod, podań i innych dokumentów w celu nabycia kapitału, lub zostających w związku z budową i urządzeniem kolei, aż do chwili otwarcia ruchu;

c) uwolnienie pierwszej emisyi akcyi i obligacyi z prawem pierwszeństwa, jakotez kwitów tymczasowych od stempli i należytości, tudzież uwolnienie od należytości za przeniesienie własności przy wykupnie gruntów.

Udzielone stósownie do ustępu *a)* uwolnienie od podatku dochodowego może być wykonane w ten sposób, że podadek dochodowy od istniejącej linii kolei z Gradcu do Köflach uiszczany będzie w stosunku ilości mil linii istniejącej do ilości mil nowej linii.

§. 15. Czas trwania koncesyi z wyrzeczoną w §. 1 lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne ochroną przeciwko zakładaniu nowych kolei ustanawia się tak dla istniejącej jak i dla nowej linii kolei gradecko-köflachskiej na lat 85 licząc od dnia otwarcia ruchu na kolei z Lieboch do Zielonego Trawnika, w §. 1 wzmiankowanej i gaśnie po upływie tego czasu.

Koncesya gaśnie także, jeżeli termina rozpoczęcia i ukończenia budowy, tudzież otwarcia ruchu, w §. 3 postanowione, dotrzymanemi nie będą, a przekroczenie tych terminów nie może być usprawiedliwione w duchu §. 11, lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne, mianowicie przesileniami politycznemi i skarbowemi.

---

*) Dz. u. p. 151.

§. 16. Administracya państwa zastrzega sobie prawo odkupienia kolei koncesyonowanej w każdym czasie po upływie lat trzydziestu od dnia wystawienia dokumentu koncesyi.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu rzeczywisty odkup poprzedzających, z tego strącone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych, a przeciętny czysty dochód pozostałych lat pięciu policzony będzie dla przedsiębiorstwa.

Ta kwota przeciętna będzie wypłacana spółce w gotowiźnie jako renta roczna, w ratach półrocznych, dopóki nie upłynie ustanowiony czas trwania koncesyi.

Gdyby jednak obliczony przeciętny czysty dochód nie wynosił przynajmniej 52 od sta w srebrze nominalnego kapitału zakładowego, przez administracyę państwa zatwierdzonego, taż suma minimalna służyć będzie za podstawę do obliczenia ceny odkupu.

Do kapitału zakładowego liczą się tak koszta budowy jak i pierwszego urządzenia ruchu (to jest do końca pierwszego roku ruchu po otwarciu ruchu w całej linii koncesyonowanej), dalej urosłe aż do chwili otwarcia ruchu pięćprocentowe odsetki od wydatków na budowę i urządzenie ruchu poniesionych, po strąceniu dochodów, jeżeliby takowe z ruchu na niektórych częściach kolei, przed otwarciem całej linii osiągnięte być miały.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze inne nowe budowle wykonanemi, lub urządzenia ruchu pomnożonemi być miały; wydatki na to poniesione, należycie udowodnione, do kapitału zakładowego będą doliczone.

§. 17. Przy wygaśnięciu koncesyi i z dniem wygaśnięcia, państwo wchodzi bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i w używanie kolei koncesyonowanej, mianowicie gruntu, robót ziemnych i sztucznych, całej ziemnej i nadziemnej budowy kolei i wszystkich nieruchomych przynależytości, jakoto: dworców, miejsc do ładowania i wyładowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach odjazdu i przyjazdu, domów strażniczych wraz ze wszystkiemi urządzeniami przy maszynach stałych, i wszystkiemi nieruchomościami.

Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, maszyn ruchomych, narzędzi i innych urządzeń i materyałów o ile są potrzebne do utrzymania ruchu i do tego stósowne, z przedmiotów tych taka ilość, a względnie wartość ma przejść bezpłatnie na rzecz państwa, jako odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu w kapitale zakładowym zawartemu.

Na mocy odkupu kolei i z dniem tego odkupu, wchodzi państwo za wypłatą roczną obliczonej renty bez dalszego wynagrodzenia w posiadanie i używanie kolei obecnie koncesyonowanej ze wszystkiemi powyżej wymienionemi, a tu należącemi przedmiotami, tak ruchomemi jak i nieruchomemi.

Tak przy wygaśnięciu tej koncesyi, jakoteż przy odkupieniu kolei spółka zatrzymuje własność utworzonego z własnych dochodów przedsiębiorstwa funduszu rezerewowego, i należących się jej aktywów, tudzież tych osobnych zakładów i budynków z własnego majątku wzniesionych lub nabytych, jakoto pieców do koksu i wapna, odlewarni, fabryk maszyn i innych narzędzi, spichlerzy, doków, składów węgla i innych, do zbudowania lub nabycia których administracya państwa upoważniła ją z tym wyraźnym dodatkiem, że nie stanowią części składowej kolei żelaznej.

§. 18. Administracya państwa, ma prawo przekonywać się czy budowa kolei jakoteż urządzenia ruchu we wszystkich częściach odpowiednio celowi i trwale są wykonane, tudzież zarządzać aby wadliwości w tym względzie powstrzymane, a względnie usunięte zostały.

Administracya państwa ma prawo wydelegować urzędnika do wglądania w zarząd.

Komisarz przez administracyę państwa ustanowiony mocen jest znajdować się na posiedzeniach wydziału zawiadowczego tudzież zgromadzeń walnych, ile razy uzna to za potrzebne, i jeżeliby zapadły uchwały dobru państwa szkodliwe, takowe zawiesić.

Za prawny ten nadzór nad przedsiębiorstwem kolei spółka ze względu na ciężar z nim połączony obowiązuje się płacić wynagrodzenie roczne, które administracya państwa wymierzy w stosunku do tego, co płacą inne koleje krajowe.

§. 19. Gdyby pomimo poprzedniczego ostrzeżenia, miało się powtarzać naruszanie lub niedopełnianie zobowiązań dokumentem koncesyi lub ustawami wskazanych, administracyi państwa przysługiwać będzie prawo, zarządzić odpowiednie ustawom środki zaradcze, a według okoliczności uznać koncesyę, nawet przed upływem jej trwania, jako wygasłą.

Ostrzegając surowo aby nikt przeciwko postanowieniom tej koncesyi nie ważył się działać, i nadając koncesyonaryuszom prawo domagania się u Naszych sądów wynagrodzenia udowodnionej szkody, wszystkim władzom do których to należy, wyraźnie rozkazujemy, aby nad koncesyą niniejszą i wszystkiemi w niej zawartemi postanowieniami ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, opatrzony Naszą większą pieczęcią, w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu, dnia ósmego miesiąca września w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym pierwszym, Naszego panowania dwudziestym trzecim.

Franciszek Józef r. w. L

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt L. — Wydany i rozesłany dnia 21 listopada 1871.

130.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 26 października 1871,

tyczące się asygnowania przekazów na zwrót podatku przy wywozie płynów wyskokowych gorących.

Przekazy na zwrót podatku, na podstawie rozporządzeń ministerstwa skarbu z dnia 5 grudnia 1870 i z dnia 30 kwietnia 1871 (Dz. u. p. 1870, Nr. 139 i 1871, Nr. 32) od płynów wyskokowych, za linią cłową wywożonych, wystawiane, mogą być na żądanie właścicieli asygnowane do wypłaty, względnie do przyjęcia jako gotowizna przy opłacie podatku od wódki, przez kasy na które opiewają, do innych kas; lecz tylko tych, które w ostatniem z rzeczonych rozporządzeń są wymienione.

Asygnowanie uskutecznia się przydaniem klazuli następującej, należycie wypełnionej:

„Na żądanie właściciela N. N. . . . . asygnuje się do . . . . . w . . . . . .

Z . . . . . w . . . . . dnia . . . . . 18 . .

Podpisy“.

. . . . . .

Jeżeli na zwrót podatku od wywiezionej przesyłki płynów wyskokowych gorących, wystawiono przekazy cząstkowe; asygnacya winna obejmować wszystkie te przekazy cząstkowe, i tylko na jednę i tę sumę kasę opiewać może.

Holzgethan r. w.

131.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27 października 1871,

tyczące się wzajemnego wykonywania wyroków i orzeczeń sądów cywilnych w monarchii austryacko węgierskiej i w księstwach zjednoczonych Mołdawii i Wołoszczyzny.

Rządy cesarski i królewski z jednej strony i księstw zjednoczonych Mołdawii i Wołoszczyzny z drugiej strony, stwierdziły przez wymianę wzajemnych oświadczeń ministeryalnych, że w duchu ustaw, w ich państwach obowiązujących, wyroki i orzeczenia, przez sądy właściwe jednej strony w sprawach cywilnych, handlowych, morskich i wekslowych zapadłe i już wykonalne, są pod warunkiem wzajemności wykonalnemi także w państwie drugiej strony.

Uskutecznioną zatem tych oświadczeń wymianę obwieszcza się niniejszem w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, aby wyroki i orzeczenia takie, jak tylko na żądanie stron, za pośrednictwem c. i k. ministerstwa spraw zewnętrznych sądom do wykonania powołanym nadesłane będą, przez takowe na zasadzie zupełnej wzajemności wykonywane były.

Habietinek r. w.

132.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 6 listopada 1871,

którem ustanawia się ostateczny termin wypłaty odsetków dla wszystkich obligacyi konwersyi podlegających, dla których termin ostateczny nie był jeszcze postanowiony, z wyjątkiem jedynie kaucyi małżeńskich wojskowych.

W obwieszczeniach ministerstwa skarbu z dnia 2 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 38), 23 czerwca 1870 (Dz. u. p. Nr. 84) i z dnia 15 marca 1871 (Dz. u. p. Nr. 20), któremi dla kilku rodzajów długu państwa ustanowione zostały ostateczne termina wypłaty odsetków w ten sposób, żeby odsetki po tych terminach przypadające, już tylko na podstawie nowych tytułów długu, z konwersyi powstałych, wypłacane były, nie objęto następujących rodzajów ogólnego długu państwa:

a) Opiewające na imię lub winkulowane obligacye pięćprocentowej pożyczki w monecie konwencyjnej (metaliki) z lat 1816 do 1848, 1851, Serya A, 1852, 1856, 1857 i długu w monecie konwencyjnej do losowania przeznaczone a powstałe w skutku najwyższego patentu z dnia 21 marca 1818;

b) obligacye kamery nadwornej dla długu krajowego Vorarlbergu, dla długu krajowego Salzburga, dla pożyczki przymusowej w Krainie w latach 1805 i 1809 tudzież dla długów kamery i kapituły katedralnej w Passawie;

c) obligacye kamery nadwornej za zniesione dochody konsumcyjne w monecie konwencyjnej i obligacye za zniesione dochody konsumcyjne w walucie austryackiej;

d) obligacye długu krajowego Salzburga i Tyrolu, długu domestykalnego Krainy i długu domestykalnego okręgu Villach;

e) opiewające na imię obligacye długu w walucie austryackiej, powstałe przez konwersyę obligacyi niżej 5 od sta w monecie konwencyjnej oprocentowanych, najwyższem postanowieniem z dnia 3 września 1858 dozwoloną;

f) obligacye długu w wal. austr. do losowania przeznaczone;

g) obligacye pożyczki narodowej z roku 1854 na imię opiewające.

Co się tyczy obligacyi pod *a)* do *g)* wymienionych postanawia się na mocy upoważnienia, ustawą z dnia 24 marca 1870 (Dz. u. p. Nr. 37) udzielonego, jedynie z wyjątkiem niżej wyrażonym: że odsetki w ciągu roku 1872 przypadające są ostatniemi, jakie jeszcze na podstawie dotychczasowych, do konwersyi przeznaczonych dawnych tytułów długu wypłacone będą.

Wyjętemi od tego rozporządzenia są obligacye wszelkiego rodzaju jako kaucye małżeńskie wojskowych winkulowane lub jako takie w depozytach za rewersami złożone; ostateczny termin wypłaty odsetków od tychże na podstawie dawnych tytułów długu będzie podany do wiadomości osobnem obwieszczeniem.

Co się tyczy wszystkich innych obligacyi, do ogólnego długu państwa należących, o ile ustawą z dnia 20 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 66) do przemiany na obligacye długu jednolitego przeznaczone zostały, ostateczne termina wypłaty odsetków są już ustanowione, i po upływie tych terminów odsetki tylko na podstawie nowych tytułów długu, przez konwersyę powstałych, wypłacane będą.

Holzgethan r. w.

133.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 10 listopada 1871,

we względzie przywrócenia sądu powiatowego w Val di Ledro w Tyrolu.

Na zasadzie §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) w okręgu sądu obwodowego w Roveredo i sądu śledczego w Riva przywraca się sąd powiatowy w Val di Ledro z siedzibą w Pieve i okręgiem w Dzienniku ustaw krajowych dla Tyrolu i Vorarlbergu z dnia 28 stycznia 1850, Nr. 1 ogłoszonym.

Rozpoczęcie czynności urzędowych później podane będzie do wiadomości.

Mitis r. w.

134.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 13 listopada 1871,

którem dla wyrobnictwa maszyn i towarów metalowych sąd przemysłowy w Wiedniu ustanowiony zostaje.

Na zasadzie ustawy z dnia 14 maja 1869, Dz. u. p. Nr. 63 ministerstwo sprawiedliwości na wniosek izby handlowej i przemysłowej dolno austryackiej i po wysłuchaniu opinii sejmu dolno austryackiego, uznaje za stósowne, w porozumieniu z ministerstwem handlu rozporządzić co następuje:

§. 1. Dla wyrobni maszyn i towarów metalowych, prowadzonych fabrycznie w obrębie gmin Wiedeń, górny i dolny Döbling, Heiligenstadt, Nussdorf, Grinzing, górny i

dolny Sievering, Währing, Weinhaus, Gersthof, Pötzleinsdorf, Neustift am Walde, Salmannsdorf, Neulerchenfeld, Ottakring, Hernals, Dornbach, Neuwaldegg, Fünfhaus, Sechshaus, Rudolfsheim, Gaudenzdorf, górny i dolny Meidling, Breitensee, Penzing, Hietzing, Lainz, Speising, górny i dolny St. Veit, Hacking, Baumgarten, Floridsdorf i Simmering, ustanawia się sąd przemysłowy.

§. 2. Sąd przemysłowy ma siedzibę w Wiedniu.

Tenże ma składać się z 24 członków, z których corocznie, stósownie do postanowień §. 23 ustawy z dnia 14 maja 1869, ośmiu członków, to jest 4 wybranych przez ciało wyborcze dawców roboty a 4 przez ciało wyborcze robotników, mają wystąpić i będą zastąpieni zapomocą nowego wyboru.

§. 3. Należytość, członkom ze stanu robotników na mocy ustawy przypadającą, ustanawia się w kwocie 2 zł. wal. austr. za pół dnia.

Do wymiaru tej należytości ma być policzony cały czas, w ciągu którego robotnik nie mógł oddawać się swemu zatrudnieniu.

§. 4. Koszta czynności sądu przemysłowego ponosi izba handlowo przemysłowa dolno austryacka, stósownie do przyjętego na siebie zobowiązania.

§. 5. Burmistrz miasta Wiednia, stósownie do postanowień §§. 10 i 11 ustawy z dnia 14 maja 1869, Dz. u. p. Nr. 63 obowiązanym jest wydać niezwłocznie stósowne rozporządzenie w celu sporządzenia list wyborczych.

§. 6. Dzień wyboru członków sądu przemysłowego wyznaczy dolno austryackie namiestnictwo.

§. 7. Gdy się sąd przemysłowy urządzi, tudzież gdy członkowie jego złożą przyrzeczenie a regulamin czynności przezeń zaprojektowany, zostanie zatwierdzony, sam sąd oznaczy dzień, w którym czynności swoje rozpocznie i takowy w stósowny sposób ogłosi.

Mitis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt LI. — Wydany i rozesłany dnia 21 listopada 1871.

135.

Dokument koncesyi z dnia 22 października 1871,

na kolej żelazną parową ze Lwowa na Stryj i Skole do granicy galicyjsko węgierskiej pod Beskidem, tudzież ze Stryja do Stanisławowa.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Apostolski król Węgier, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny; Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy książę Kalikst Poniński, książę Adam Lubomirski, Dr. Tomasz Rayski, Karol Hubicki, książę Hieronim Lubomirski, bank krajowy galicyjski w związku z bankiem powszechnym austryackim, podali prośbę o udzielenie im koncesyi na budowę i ruch kolei żelaznej parowej ze Lwowa na Stryj i Skole do granicy galicyjsko węgierskiej pod Beskidem, łączącej się z koncesyonowaną koleją węgierską z Munkacsa tu idącą, tudzież na budowę i ruch kolei bocznej ze Stryja na Bolechów, Dolinę i Kałusz do Stanisławowa dla połączenia z koleją lwowsko-czerniowiecko-jasską, przeto ze względu na pożyteczność tego przedsiębiorstwa dla ogółu widzimy się spowodowani, wzmiankowanym petentom, koncesyą tę na mocy ustawy z dnia 5 maja 1871, Dz. u. p. Nr. 51, i ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, nadać jak następuje:

§. 1. Nadajemy koncesyonaryuszom prawo budowy i ruchu kolei żelaznej parowej ze Lwowa na Stryj i Skole do granicy austryacko węgierskiej pod Beskidem łączącej się z koncesyonowaną koleją węgierską z Munkacsa tu idącą, tudzież na budowę i ruch kolei

spojení se železnicí uherskou od Mukačova tam povolenou krom vedlejší železnice ze Stryje na Bolechov, Dolinu a Kaluš do Stanislavova k železnici Lvovsko-Černovicko-Jasské.

§. 2. Hlavní linie oddělí se od haličské železnice Karla Ludvíka nebo od železnice Lvovsko-Černovicko-Jasské blíž spojovacího punktu u Lvova a půjde na Ščeřec do Stryje, odtud na Skolé a Tuchlou údolím Oporským, a vpadne nad Oporcem do tunelu od obapolné vlády ustanoveného pod rozhraním vodním, kteréž činí Beskyd na hranicích zemských.

Železnice vedlejší půjde z nádraží Stryjského okolo Bolechova, Doliny a Kaluše a vpadne na sever od Stanislavova na levém břehu Bystřice do železnice Lvovsko-Černovicko-Jasské.

Do nádraží Stryjského vpadne také železnice z Chýrova do Stryje, povolená dne 5. září 1870, č. 135 zák. říšsk.

Při podrobném trasování, kteréž mají koncesionáři předsevzíti, mohou se návrhy tuto položené pominouti, až na tunel skrze Beskyd výše dotčený, který má nevyhnutedlně tamtudy jíti.

Co se týče zdělání a předložení projektů a jednání úředních s ním spojených, vázáni budou koncesionáři nařízením, vydaným od ministerium obchodu dne 4. února 1871, č. 8 zák. říšsk.

§. 3. Největší vztupování železnice vyměřeno jest takto:

mezi Lvovem a Stryjem	7	na tisíc,
„ Stryjem a štací Lavočným	9	„ „
„ Lavočným a hranicemi zemskými . . .	23	„ „
„ Stryjem a Stanislavovem	15	„ „

Za poloměr oblouků dopouští se:

mezi Lvovem a Skolým	400 metrů
„ Stryjem a Stanislavovem	300 „
„ Skolým a hranicemi	250 „

Mezi protikřivky mají se vložiti rovné čáry nejméně 40 metrů délky.

§. 4. Železnice povolená má se stavěti a provozování jízdy po ní zařídíti dle návrhů podrobných od ministerium obchodu schválených a dle smluv o stavbu a dodávání věcí, též ministerium obchodu předložených.

Zvláště zachovati se jest při stavení dle toho, čeho bude ministerium obchodu žádati a dle obecných nařízení stavitelských a policejních.

Změny v návrzích stavebních učiniti se mohou po schválení se strany správy státní, když by se dle resultátu revise technické a dle politického ohledání trásy dle §. 6. zákona o povolování železnic předsevzaté vidělo, že jest jich potřebí z příčiny obecného obchodu a pro zjištění dráhy, též pro vyplnění toho, co zákon ustanovuje.

Aby stavba byla důkladná a stálá, dovoleno jest koncesionářům, užívati jen dobrého staviva a dle pravidel umění.

Na zdi stavby spodní bráti se má jedině malta hydraulická.

Stavby umělé pod dráhou mají býti z kamene nebo ze železa.

Však dovoluje se koncesionářům, vzíti při prvním zřizování na místě železa prozatím dříví, buď z příčin finančních, aneb aby se dovážení železa usnadnilo anebo aby železnice dříve byla vystavena.

Stavba ze dříví má se však zříditi tak, aby se na místo dříví bez přerušení jízdy mohlo dáti železo, pročež potřebí, aby větší mosty s bárkami postavily se vně definitivní osy dráhy železné.

Když by dříví počalo hníti aneb nejdéle v devátém roce provozování jízdy mají se na místě mostů dřevěných prozatím zřízených dáti železné, a není dovoleno, dávati nákladu na toto přestavení do počtů z provozování jízdy.

Hledíc k tomuto případu, má se přiměřený počet obligací (§. 24) vydati později.

Vidělo-li by se při stavení buď z příčiny nějakého uspoření nebo v příčiny provozování jízdy toho potřeba, nebo vidělo-li by se z týchž příčin příhodno, aby se v trasách dráhy nebo v plánech podrobných něco zjinačilo, ale tak, aby se ve směru železnice v §§. 1. a 2. ustanoveném ničeho neměnilo a naproti trase schválené vůbec poměry vstoupání a směru podstatně nezhoršily, tedy potřebí k takové změně schválení správy státní.

Železnice stavena buď o jedné koleji. Správa státní má právo, naléhati na to, aby se zřídila spodní stavba na druhou kolej, a aby se tato kolej na částech železnice mezi Lvovem a severním ústím tunelu Beskydského položila, kdyžby hrubý užitek ve dvou létech posobě jdoucích činil více než 140.000 zl. ve stříbře za míli.

Povoli-lo by se však přiměřené zvýšení garancie státní (§. 17), bude míti správa státní vždy právo, nařídíti, aby se druhá kolej zřídila.

Koleje zříditi se mají podlé král. normalií uherských, leč že by koncesionáři navrhli nějaké opravy.

Šíny mají vážiti $32^1/_2$ kilogramu na 1 metr (20·57 celní libry na stopu), aniž se žádá, aby šíny, kde dráha padá o více než 10 na tisíc, byly silnější. Ve smluvách o dodávání šin má býti obsažena výminka, že dodavatel za ně ručí čtyři léta od početí jízdy.

Prahy mají míti nejméně 2·50 délky a mají býti z dubového neb dřínového dřeva.

Kde se zřídí dvoje koleje, mají býti vně štací nejméně 3^m 50, a na štacích nejméně 4^m 75 od prostředka k prostředku od sebe vzdáleny.

Koleje k vyhýbání na štacích mají býti nejméně 500 metrů dlouhé, počítajíc od první vyhýbky na štaci až k poslední.

Veškerá délka kolejí vyhýbacích a vedlejších činiti má asi patnáct procent délky dráhy.

Světlá šířka kolejí činiti má 1^m 436, má se však v křivkách přiměřeně rozšířiti.

Ložisko štěrku má míti na rovni s prahy skutečnou šířku korunní nejméně 3^m 40 a v ose dráhy hloubku nejméně 0^m 35.

Při tom má míti hmota země, aby voda mohla odtékati takový sváh, aby řečené hloubky, měřené od povrchu, po obojí straně přibývalo.

Hmota země má na každé straně asi o 0^m 50 vedlé kraje štěrku vystupovati, aby fiktivní korunní šířka její, prodloužením škarp na hrázi neb příkopu u výši povrchu prahů činila nejméně 4^m 40.

Tu kde ložisko štěrku zasazeno jest kamením, má se jeho šířka korunní nejméně až na 4^m 40 rozšířiti.

Dimense stoky k odvádění vody vyměří se vždy dle okolností místních, nemají však v nižádné případnosti na dně míti méně než 0^m 25 šířky, a pod korunou drážní (povrchem prahů) méně než 0^m 75 hloubky.

W zwyczajnym gruncie spadzistości tak przy znoszeniu jak i nasypywaniu mają być półtorastopowe.

Przepusty i mosty kolejowe, aż do korony kolei sięgające, winny mieć na koronie kolei najmniej 4$^{m.}$ 40 szerokości w świetle, i być opatrzonemi w poręcze lub murowane przedpiersienie, o ile tego bezpieczeństwo wymaga.

Wymiary otworów przejazdowych i przepustowych oznaczone będą podług stosunków miejscowych; w ogólności jednak o to starać się potrzeba, aby dla dróg i gościńców wysokość w świetle wynosiła najmniej 4$^{m.}$ 50.

Jeżeli będzie potrzeba zbudować most do przejazdu nad koleją, szerokość w świetle pomiędzy filarami powinna wynosić najmniej 8$^{m.}$ 00, a wysokość w świetle nad górną krawędzią szyn, najmniej 4$^{m.}$ 80.

Tunele powinny mieć w wysokości progów najmniej 4$^{m.}$ 40 szerokości w świetle i najmniej 5$^{m.}$ 50 wysokości w świetle nad progami.

W większych tunelach będą zrobione co 50 metrów tak zwane nisze.

Tunel beskidowy, mający się znajdować na węgierskiem, po części zaś, w długości 723 metrów na galicyjskiem terytoryum, będzie zbudowany całkiem przez rząd królewsko węgierski.

Koncesyonaryusze winni tylko za przypadającą na nich część tunelu spłacić kwotę ryczałtową 614.550 zł. wal. austr. ratami, w miarę postępu budowy, na wezwanie c. k. ministerstwa handlu.

Ta suma ryczałtowa obejmuje wydatki na portal tunelowy i na kanał do spuszczenia wody, lecz nie wchodzi w nią ani oszutrowanie ani pokład szyn.

Nadto koncesyonaryusze winni nietylko wykonać jak najspieszniej wcięcie przytykające do tunelu beskidowego, lecz nadto przedsiębiorcy węgierskiemu odstąpić bezpłatnie na gruncie galicyjskim miejsca, w których by mógł składać materyał z tunelu wydobyty.

W sporach z przedsiębiorstwem węgierskiem rozstrzygać będzie ostatecznie c. k. ministerstwo handlu.

Zakłady na dworcach kolei we Lwowie, Stanisławowie już istniejące, będą używane wspólnie do przewozu osób i towarów na nowej linii. Czynsz, który koncesyonaryusze za to, lub za rozszerzenia płacić będą obowiązani, może być umieszczony w rachunku ruchu atoli tylko do wysokości sumy 25.900 zł. wal. austr.

Gdyby wspólne używanie doznało przeszkód i własne dworce we Lwowie i Stanisławowie musiałyby być wybudowane, koszta poniosą koncesyonaryusze i nie będą mogli rościć sobie prawa do innego wynagrodzenia, jak tylko do renty rocznej rzeczonemu wyżej czynszowi odpowiadającej.

Szopy na lokomotywy i wagony wraz z kolejami i przynależytościami, we Lwowie i Stanisławowie koncesyonaryuszom do wyłącznego użytku potrzebne, oni sami mają sobie zbudować własnym kosztem, równie jak w stacyi przyczołowej.

Toż samo tyczy się warsztatów do naprawek.

Zabudowania kolejowe i magazyny na towary w dworcu kolei w Stryju będą wystawione w takich rozmiarach, aby wystarczyły także dla obrotu na linii chyrowsko stryjskiej. Czynsz który koncesyonaryusze za to płacić będą, ma być wykazany w dochodach ruchu.

Gdyby ruch na liniach Stryj-Beskid i Beskid-Munkacs nie miał być połączony w jednem ręku i gdyby okazała się potrzeba zamienienia stacyi w Beskidzie na stacyę do przeładowywania, co do tego zawartą będzie osobna umowa a gwarancya rządowa zostanie podwyższona.

Budynki mogą być wykonane na podstawie przepisów istniejących dla królewsko węgierskich, pierwszorzędnych kolei państwa.

Budynki pokryć jednak należy materyałem ogniotrwałym.

Przy rozdawaniu robót budowniczych koncesyonaryusze winni oddzielnie sami przeprowadzić wykup gruntów, zamówić szyny i zakupić środki przewozowe.

Koncesyonaryusze są obowiązani wykonać wszystkie budowle kolei koncesyonowanej w dostatecznych rozmiarach, zupełnie odpowiednio do prawideł sztuki, mocno i trwale.

Koncesyonaryusze są zatem odpowiedzialni za każdy błąd, pod tym względem przez nich, lub przez osoby, których do wykonania budowy używają, popełniony.

W szczególności za błąd poczytanem będzie, jeżeli w budowlach okażą się później takie niedokładności, że jeszcze przed terminem rekonstrukcyi, który od naturalnego zależy zużycia, potrzebnem będzie ich przebudowanie lub wybudowanie na nowo, albo jeżeli mosty, kanały, rowy itd. otrzymają pierwotnie za nadto szczupłe rozmiary, w skutku czego przedmioty te potrzeba będzie powiększyć.

Koszta ztąd powstałe będą pokryte przez koncesyonaryuszów bez podwyższenia gwarancyi i nie mogą być umieszczone w rachunku ruchu jeżeliby to miało dać powód do żądania zaliczki z tytułu gwarancyi rządowej.

Przy tworzeniu i utrzymywaniu funduszu rezerwowego należy mieć na względzie, aby fundusze na rozszerzenie zakładów po dworcach i na pomnożenie środków przewozowych w skutku wzrostu ruchu potrzebne, były zabezpieczone.

Koncesyonaryusze obowiązani są zaprowadzić na kolei koncesyonowanej takie urządzenia sygnałowe, jakie przez większe koleje żelazne austryackie przyjęte i przez ministerstwo handlu zatwierdzone zostały tudzież poddać się odpowiednim rozporządzeniom ministerstwa handlu.

Administracya państwa zastrzega sobie prawo określić w braku porozumienia warunki wzajemnego używania wagonów kolei krajowych sąsiednich, tudzież warunki budowy kolei prowadzących do kopalni i innych, na własny użytek przeznaczonych.

Środki przewozowe a w szczególności lokomotywy i wagony winny ile możności odpowiadać umowom technicznym stowarzyszenia zarządów kolei niemieckich.

Odnośne kontrakty umowy ministerstwu handlu do zatwierdzenia przedłożyć należy.

Tabor zupełny kolei powinien obejmować przynajmniej następujące przedmioty:

a) Lokomotywy o sile przynajmniej 250 koni na milę, licząc 0·3 metrów kwadratowych powierzchni ogrzewalnej na siłę jednego konia;

b) wagony osobowe, w takiej ilości aby na milę przypadało 50 miejsc do siedzenia dla podróżnych;

c) wagony towarowe w takiej ilości aby na milę przypadało 30.

Wolno jednak koncesyonaryuszom przy rozpoczęciu ruchu postarać się o tabor, o 20 prc. szczuplejszy od minimum wyżej postanowionego, pod warunkiem, że równowartość przypadająca za niedostające środki przewozowe do funduszu rezerwowego będzie złożona, mianowicie za siłę jednego konia lokomotywy razem z tenderem najmniej 100 zł., za miejsce do siedzenia dla jednej osoby najmniej 100 zł. a za oś wagonu towarowego z doliczeniem tu należących części składowych rezerwy i wszystkiego co potrzeba, najmniej 900 zł.

§. 5. Bezpośrednio po udzieleniu koncesyi należy przystąpić do udecydowania projektów budowy i wykupna gruntów na linii od Lwowa do Stryja i na tej linii, jakoteż na innych rozpocząć roboty tak wcześnie i prowadzić je tak skutecznie, aby termina w następujących paragrafach wyznaczone dotrzymanemi, lub jeźli można uprzedzonemi były.

§. 5. Hned po propůjčení koncese budtež na části železnice ze Lvova do Stryje projekty stavěcí udělány a pozemky odkupovány, a na této části i na jiných částech práce časně a rázně započaty a dále vedeny, aby lhůty v nížepoložených paragrafech ustanovené se zdržely nebo pokud možné, i předstihly.

§. 6. Lhůty, v kterých se má, od dnešního dne počítajíc, jízda počíti, vyměřují se takto: na dráze ze Lvova do Stryje nejdéle v $1^1/_2$ roce; na dráze ze Stryje do Stanislavova nejdéle v $2^1/_2$ roce, a na dráze ze Stryje k Beskydu zároveň s jízdou po uherské části z Beskydu do Mukačova.

§. 7. Aby koncesionáři železnici jim povolenou vystavěti mohli, propůjčuje se jim práva vyvlastnění dle zákonů o tom vydaných.

Totéž právo uděluje se jim také v příčině vedlejších drah vlečných, kteréž povoliti by se ministerium obchodu pro obecné dobré vidělo.

Koncesionáři zavazují se, že budou pro zvýšení obchodu co nejvíce k tomu napomáhati, aby se vystavěly železnice křídelní do míst průmyslových podél hlavní železnice ležících, a že dle případností tyto železnice spůsobem úmluvy s interesenty sami vystaví, vymíníce si přitom jisté množství nákladu a jistou přirážku tarifovou; kudy by tyto železnice měly jíti a kdy by se měly dostavěti, záležeti bude na schválení ministerium obchodu.

§. 8. Koncesionáři mají se při stavení železnice povolené a při provozování jízdy po ní spravovati tímto listem povolení, též zákony a nařízeními v té příčině vydanými (zejména zákonem o povolování železnic, daným dne 14. září 1854, č. 238 zák. říšsk., a řádem o provozování jízdy, vyd. dne 16. listopadu 1851, č. 1 zák. říšsk. na rok 1852), jakož i zákony a nařízeními, ježto budou vydány.

§. 9. Koncesionáři budou tedy také povinni, poštu a zřízence poštovské dle §. 68 dotčeného řádu o provozování jízdy zdarma dopravovati, při čemž správa poštovská bude míti právo, ustanoviti, kdy jeden vlak z každé štace poslední odjíždějící má odjížděti a jak rychle má každou stranou jezditi.

Kdy koli toho bude služba poštovská vyhledávati, aby jelo více než jeden vůz o osmi nebo dva vozy o čtyřech kolách, obdrží koncesionáři za každý vůz, který se na tuto potřebu zjedná, slušnou náhradu, o kterou se stane umluvení.

Vidělo-li by se správě státní, zavésti na železnici povolené poštu ambulanční, jakož na jiných rakouských železnicích již zavedena jest, budou koncesionáři povinni, zříditi a v dobrém spůsobu chovati zdarma na místě obyčejných vozů o osmi neb o čtyřech kolách, náležité k tomu ambulanční vozy o osmi neb čtyřech kolách, zřízené tak, jak toho správa poštovská požádá.

Ke službě poštovské na štacích, kde se psaní podávají a dodávají, mají koncesionáři v stavení dráhy železné příhodné kanceláře poštovské zdarma postoupiti; bylo-li by k tomu konci ještě něčeho jiného potřebí, stane se o to zvláštní úmluva.

Koncesionáři budou kromě toho povinni, dopravovati a odevzdávati věci bez průvodu úředlníků a služebníků po poště posílané, až na věci cenné, na štace náležité, aniž se bude za to co zvláště platiti.

korespondence, kteréž vede správa železnice z příčiny spravování železnice s orgány pod ní postavenými, aneb kteréž vedou tito orgánové mezi sebou, mohou se po jmenovaných částech železnice skrze zřízence její dopravovati.

§. 10. Koncesionáři jsou povinni, povoliti správě telegrafů státních, aby podél železnice na svých pozemcích bez zvláštní náhrady zřídila telegrafovody.

Prvé však smluví se správa telegrafická s koncesionáři, kde se mají telegrafovody postaviti.

Koncesionáři mají dáti k telegrafovodům zřízeným svými úředlníky a služebníky bez zvláštní náhrady přihlížeti.

Naproti tomu mají míti koncesionáři také právo, upevniti dráty telegrafů pro jízdu zřízených ke kolům státního telegrafu.

Telegrafu, ustanoveného ku provozování jízdy, užívati lze, neučiní-li správa státní v příčině depeší státních nijakého zvláštního opatření a v příčině depeší soukromých nijaké úmluvy, jediné ku zprávám služby při dráze železné se týkajícím, protož postaveno jest toto užívání telegrafu pod mocí a dohledem správy státní.

§. 11. Jízdné pocestných a povozné vyměřuje se takto:

A. Co se týče pocestných, ustanovuje se největšího platu za osobu a rakouskou míli:

v třídě I.	36	kr. rak. čísla
„ „ II.	27	„ „ „
„ „ III.	18	„ „ „
„ „ VI. (ve voze ke stání)	9	„ „ „

Při rychlovlacích, které se nejméně skládati mají z vozů třídy I. a II., mohou se tyto tarify o 20 procent zvýšiti, když se po nich nepojede zdlouhavěji, nežli se v průměru jezdí po rychlovlacích jiných železnic rakouských.

B. Co se týče zboží, platiti se bude při obyčejné rychlosti za celní centnéř a za míli:

třída I.	2·—	kr. rak. čísla
„ II.	2·25	„ „ „
„ III.	3·50	„ „ „

Výjimkou mají v příčině věcí nížepoložených, když se jich naloží plný vůz, platnost míti tyto sázby:

A. Za obilí a sůl:

za prvních 10 mil	1·5	krejcaru
„ druhých 10 „	1·4	„
„ větší dálku	1·2	„

B. Za dříví k pálení a řezné:

za prvních 10 mil	1·2	krejcaru
„ druhých 10 „	1·0	„
„ větší dálku	1·9	„

C. Za uhlí minerální, tlačenou rašelinu, rudy, flosy železné, kámen vápený a stavěcí, cement, cihly, šterek na silnici, klej, krmivo a mrvivo (tlačené) a za guano:

za prvních 10 mil	1·0	krejcaru
„ druhých 10 „	0·8	„
„ větší dálku	0·6	„

Jako opłata za expedycyę pobierane będą przy wszelkich towarach 2 ct. od centnara cłowego, w którą to kwotę jest już wliczona należytość za naładowanie i wyładowanie, tudzież asekuracya powszechna.

Jeżeli strona załatwia naładowanie i wyładowanie, natenczas tytułem opłaty za expedycyę pobierane będzie tylko 1·5 ct.

Co się tyczy cen frachtu od innych przedmiotów, ustanowienia opłaty od składu, klasyfikacyi towarów i innych postanowień względem ruchu, tak postępować należy, aby odnośne ceny i postanowienia w żadnym względzie nie były wyższe i uciążliwsze niż na pierwszej kolei galicyjsko węgierskiej.

Zresztą w obrocie towarowym koncesyonaryusze są obowiązani, tak co do należytości pobocznych, nomenklatury i klasyfikacyi towarów, jakoteż co do innych postanowień względem ruchu zastósować się do rozporządzeń ministerstwa handlu.

Koncesyonaryusze zobowiązują się w że obrocie przechodowym nie zaprowadzą taryf i postanowień uciążliwszych niż te, które dla tych samych odległości na dotyczących kolejach przytykających istnieją.

§. 12. Uregulowanie cen jazdy i przewozu towarów w granicach w §. 11 określonych, służy koncesyonaryuszom.

Nie może tu jednak mieć miejsca osobiste przekładanie jednych nad drugich.

Jeżeli zatem, któremu z odsyłających lub przedsiębiorców przewozu, przyzwala się pod pewnemi warunkami zniżenie cen przewozu lub inne ulgi; natenczas zniżenie to lub ulga winny być przyzwolone wszystkim odsyłającym lub przedsiębiorcom przewozu, którzy zgodzą się na te same warunki.

Wszelkie taryfy specyalne i wszelkie ulgi muszą być obwieszczone publicznie.

Wszelkie ugody z innemi zarządami kolei, tyczące się przewozu towarów, które mogłyby zmniejszyć dochód czysty, w §. 17 niniejszego dokumentu koncesyi zagwarantowany, podlegają przed wejściem w życie zatwierdzeniu ministerstwa handlu.

§. 13. Zresztą zastrega się prawodawstwu moc uregulowania w każdym czasie postanowień taryfy jazdy i przewozu towarów; koncesyonaryusze winni poddać się takiemu uregulowaniu.

Administracyi państwa w każdym razie wolno będzie zarządzić odpowiednie zniżenie cen jazdy i frachtu wraz z należytościami pobocznemi, jak tylko dochód czysty ostatnich dwóch lat przewyższy sumę zagwarantowaną o 50 od sta.

W razie nadzwyczajnej drożyzny żywności w cesarstwie austryackiem, administracya państwa ma prawo zniżyć ceny przewozu tychże do połowy taryfy maksymalnej.

O ile nakoniec ustawy późniejsze tyczyć się będą uregulowania cen jazdy i przewozu, ustawy te będą stósowane, także na kolei koncesyonowane.

§. 14. Pozwala się aby ceny jazdy i przewozu towarów były obliczane i pobierane w krajowej monecie srebrnej, jednak w ten sposób, że należytość przypadająca z uwzględnieniem wartości obiegowej, winna być przyjmowaną także w walucie krajowej.

Redukcya taryfy na walutę krajową ma się odbywać w sposób przez ministerstwo handlu do obliczenia ustanowić się mający.

§. 15. Transporta wojskowe winny być przewożone według taryfy zniżonej, a mianowicie według ugody zawartej w tym względzie, jakoteż względem ulg dla podróżujących

wojskowych między ministerstwem wojny a dyrekcyą kolei północnej cesarza Ferdynanda pod dniem 18 czerwca 1868 *), której postanowienia mają stanowić integralną część składową niniejszego dokumentu koncesyi.

Gdyby jednak ze wszystkiemi lub z większą częścią kolei austryackich ułożone zostały co do transportów wojskowych, korzystniejsze dla państwa postanowienia, takowe mają obowiązywać także na kolei koncesyonowanej.

Postanowienia te winny być stósowane także do obrony krajowej obu połów państwa. do strzelców krajowych tyrolskich, straży skarbowej i straży bezpieczeństwa uorganizowanych na sposób wojskowy, korpusu straży policyjnej wojskowej, tudzież do korpusu straży wojskowej c. k. sądów cywilnych w Wiedniu.

Koncesyonaryusze zobowiązują się przystąpić do zawartej przez spółki austryackich kolei żelaznych ugody względem niesienia wzajemnej pomocy środkami przewozowemi, przy przewozie większych transportów wojskowych, tudzież przez ministerstwo wojny dla całego państwa zatwierdzonych do postanowień organicznych i przepisu służbowego dla oddziałów polowej kolei żelaznej **), jak nie mniej do ugody dodatkowej ***) względem przewozu obłożnie chorych i rannych, dla przewozu na rachunek skarbu wojskowego nadesłanych, która z dniem 1 czerwca 1871 w życie weszła.

Obowiązek ten przystąpienia tyczy się także ugody względem wzajemnego wspierania się zapomocą służby przy przewozie większych transportów wojskowych, ze spółkami kolei żelaznych zawrzeć się mającej, jakoteż do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Co się tyczy umieszczenia na posadach wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej koncesyonaryusze poddają się postanowieniom §. 38 ustawy wojskowej z roku 1868 ****) tudzież postanowieniom ustaw specyalnych, tyczących się wykonania tego paragrafu.

§. 16. Urzędnicy państwa, oficyaliści i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad administracyą i ruchem kolei żelazoych, lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi lub w sprawach dochodów, używają kolei żelaznej i wykażą się poleceniem tej władzy, winni być przewożeni bezpłatnie wraz z pakunkiem podróżnym.

§. 17. Kolejom koncesyonowanym zabezpiecza państwo gwarancyę czystego dochodu rocznego wraz z amortyzacyą w sumie maksymalnej milion dwieście ośmdziesiąt tysięcy złotych (1,280.000 zł.) w walucie austryackiej srebrem, na czas trwania koncesyi.

Jeżeli po otwarciu kolei czysty dochód roczny nie dojdzie sumy zagwarantowanej dokumentu koncesyi, administracya państwa uzupełni to coby niedostawało.

Gwarancya poczyna się dla każdej z trzech sekcyi:

a) Lwów-Stryj,

b) Stryj-Stanisławów-Lwów,

c) Stryj-granica węgierska

z dniem otwarcia ruchu na każdej z tych przestrzeni, atoli dla przestrzeni ad *c)* nie pierwej, aż i linia przytykająca węgierska do Munkacsa na użytek publiczny będzie oddaną.

---

*) Rozporządzenie normalne c. k. Dziennika rozporządzeń dla armii z r. 1868, zeszyt 21, Nr. 97.

**) Dodatek do Nr. 148 wZeszyt 42 rocznika 1870 rozporządzeń normalnych Dziennika rozporządzeń dla c. k. armii.

***) Rozporządzenia normalne c. k. dziennika rozporządzeń dla armii z roku 1871, Nr. 79.

****) Dz. ust. państwa z r. 1868, 151.

Gwarancya za przestrzenie otwarte będzie wymierzona na podstawie całkowitego zagwarantowanego czystego dochodu, w stósunku ilości mil.

§. 18. Przed otwarciem ruchu na każdej przestrzeni rząd przekona się czy budowle są o tyle ukończone aby gwarancya nastąpić mogła.

§. 19. Z czystego dochodu rocznego zagwarantowanego taka kwota ma być obracana na umorzenie kapitału, jaką wyznaczy administracya państwa na zasadzie planu amortyzacyi, przez nią zatwierdzić się mającego i tak ułożonego, aby kapitał w obieg puszczony był umorzony w ciągu trwania koncesyi.

§. 20. Jeżeliby administracya państwa miała płacić dodatek z powodu wzięcia na siebie gwarancyi, uczyni to po poprzedniczem zbadaniu przedłożyć się mających, opatrzonych dowodami rachunków rocznych, w trzy miesiące po ich przedłożeniu.

Na zapłacenie jednak kuponów od akcyi i obligacyi (§. 24) skarb uiszczać będzie nawet pierwej wpłaty częściowe stósownie do potrzeb sprawdzonych na podstawie preliminarza dochodów, jeżeli koncesyonaryusze będą o to prosić na sześć tygodni przed terminem wypłaty; zastrzega się tylko, że później zrobione będzie obliczenie na podstawie rachunków rocznych.

Gdyby po ostatecznem zestawieniu rachunków rocznych, które najpóźniej w przeciągu trzech miesięcy po upływie roku ruchu przedłożone być powinny, okazało się, że zaliczki wymierzono za wysoko, koncesyonaryusze obowiązani są zwrócić natychmiast otrzymaną nadwyżkę, z doliczeniem sześć procentowych odsetków. Żądanie jednak co do dopłaty ze strony państwa przedłożyć należy najpóźniej w przeciągu roku po upływie roku ruchu, w przeciwnym bowiem razie będzie uważane jako wygasłe.

§. 21. Kwota, którą administracya państwa płaci w skutku wzięcia na siebie gwarancyi uważana być ma tylko jako zaliczka, oprocentowana po cztery od sta rocznie.

Jak tylko dochód czysty kolei przewyższy zagwarantowaną sumę roczną, połowa każdorazowej nadwyżki zwrócona będzie natychmiast administracyi państwa na pokrycie danej zaliczki i procentów, aż do całkowitego umorzenia.

Z pozostałej drugiej połowy ma być odłożona do funduszu odnowy (§. 30) część, przez administracyą państwa w statutach wyznaczyć się mająca.

Opłata przypadających odsetków ma być uskuteczniana przed zwrotem zaliczek.

Jeżeli takie zaliczki lub odsetki nie będą państwu zapłacone do chwili wygaśnięcia koncesyi lub odkupu kolei, ściągnięte zostaną z pozostałego jeszcze majątku kolei.

§. 22. Jeżeli dochody ruchu nie pokryją wydatków ruchu, jakoteż dopóki roczne dopłaty rządowe nie będą wynosić mniej niż połowę dochodów czystych zagwarantowanych, rządowi służy prawo, ruch kolei całkiem lub częściowo objąć na własny zarząd, lub jeźli to uzna za dobre wydzierżawić.

§. 23. Gdyby z powodu złego utrzymywania kolei lub niedostatecznego urządzenia, bezpieczeństwo publiczne lub regularność obrotu były zagrożone, i gdyby koncesyonaryusze nie byli w możności wykonać poleceń rządowych, rządowi służyć będzie prawo zarządzić na koszt koncesyonaryuszów co uzna za potrzebne.

§. 24. Koncesyonaryuszom nadaje się prawo zawiązania spółki akcyjnej i celem pozyskania potrzebnych funduszów, pozwala się wydawać akcye i obligacye opiewające na okaziciela lub na imię, które na giełdach austryackich mogą być przedawane i urzędownie notowane.

Atoli obligacye z prawem pierwszeństwa tylko na taką sumę w obieg puszczone być mogą, aby ich odsetki wynosiły nawięcej trzy piąte części zagwarantowanego czystego dochodu rocznego.

Jeżeli obligacye z prawem pierwszeństwa będą puszczone w obieg w walucie zagranicznej, kwota ich w walucie austryackiej także uwidoczniona być winna.

Umorzenie obligacyi z prawem pierwszeństwa ma nastąpić przed umorzeniem akcyi.

Gwarancya procentów ze strony rządu państwa, może być dla obligacyi z prawem pierwszeństwa na żądanie koncesyonaryuszów przyzwolona od dnia wystawienia onychże obligacyi pod warunkiem, że co do wypłaty odsetków dana będzie odpowiednia rękojmia.

Czy rękojmia jest odpowiednią o tem może rozstrzegać jedynie rząd państwa, koncesyonaryuszom zaś nie służy prawo wnoszenia w tym względzie zarzutów. Spółka wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki koncesyonaryuszów: statuta spółki podlegają zatwierdzeniu administracyi państwa.

§. 25. Koncesyonaryusze są uprawnieni ustanawiać ajencye w kraju i zagranicą, jakoteż urządzać środki przewozu osób i towarów na wodzie i na lądzie z zachowaniem istniejących przepisów.

§. 26. Kolejom wymienionym w §. 1 przyzwala się uwolnienie od podatku dochodowego i należytości stemplowych od kuponów, jakoteż od wszelkich podatków, które na mocy przyszłych ustaw mogą być zaprowadzone, a to na czas budowy i jeszcze lat dziewięć, licząc od dnia otwarcia ruchu na liniach w §. 1 wymienionych.

Koszta notowania papierów na giełdach krajowych i zagranicznych jeżeliby miejsce miały; jakoteż podatki po upływie lat dziewięciu przez przedsiębiorstwo opłacać się mające, mogą być wniesione do rachunku ruchu jako wydatek; co się tyczy należytości stemplowych od kuponów nie jest to dopuszczalnem.

Od dopłat rządowych przedsiębiorstwo nie będzie opłacać żadnego podatku dochodowego.

Pozwala się nadto aby akcye i obligacye pierwszej emisyi, jakoteż kwity tymczasowe były wolne od stempli i należytości. Podobnież pozwala się na uwolnienie od należytości, za przeniesienie własności przy wykupnie gruntów, przypadających.

Do opłacenia stempli i należytości od wszelkich ugód, podań i innych dokumentów, w celu pozyskania kapitału wystawionych, tudzież tyczących się budowy i urządzenia linii kolejowych pozwala się przeciąg czasu aż do otwarcia ruchu na odnośnej linii kolejowej.

Zarazem pozwala się aby połowa tych należytości była umieszczona w najbliższym rachunku ruchu.

Natomiast płace rady zawiadowczej jeżeliby ustanowione były, w wydatkach ruchu umieszczone być nie mogą.

§. 27. Jeżeli władze właściwe zarządzą budowę nowych gościńców, dróg, kolei żelaznych, kanałów lub rektyfikacyę rzek, koleje koncesyonaryuszów przecinających. lub z takowemi się stykających, koncesyonaryusze sprzeciwiać się temu nie mogą, i mają tylko prawo żądać, aby z tego powodu żadnych kosztów nie ponieśli i aby ani budowa ich linii, ani ruch na tychże, żadnych przeszkód nie doznał.

§. 28. Rząd zastrzega sobie wyraźnie prawo pozwolenia, aby nowe koleje miały ujścia do kolei i dworców do koncesyonaryuszów należących.

Koncesyonaryusze mogą domagać się aby ztąd żadnego bezpośredniego nie ponosili ciężaru.

Gdyby z koncesyonaryuszami nowych linii nie przyszło do skutku porozumienie, rząd rozstrzygać będzie.

§. 29. Administracya państwa, dla zabezpieczenia interesu swego z powodu przyjęcia gwarancyi ma prawo nadzorować budowę kolei i urządzenia ruchu i wydelegować komisarza do wglądania w zarząd.

Komisarz przez administracyę państwa ustanowiony mocen jest znajdować się na posiedzeniach wydziału zawiadowczego tudzież zgromadzeń walnych, ile razy uzna to za potrzebne, i jeżeliby zapadły uchwały dobru państwa szkodliwe, takowe zawiesić.

Za ten nadzor rządowy nad przedsiębiorstwem kolejowem, koncesyonaryusze ze względu na połączony z tem ciężar, obowiązani są płacić wynagrodzenie roczne, które administracya państwa wymierzy w stósunku do tego, co płacą inne koleje austryackie.

Nominacya pierwszego wyższego urzędnika kolei koncesyonowanej podlega zatwierdzeniu ministerstwa handlu.

Koncesyonaryusze zobowiązują się postarać, aby rząd miał reprezentanta w radzie zawiadowczej odnośnej spółki akcyjnej, w osobie jednego z członków tejże, przez siebie zamianowanego.

§. 30. Koncesyonaryusze są obowiązani postarać się o utworzenie i odpowiednie uposażenie funduszu odnowy i funduszu rezerwowego.

Fundusz odnowy tworzy się z części dochodów ruchu, w odsetkach wyrażonej i w statutach ustanowionej.

Fundusz rezerwowy obejmuje te kwoty kapitału, które jako oszczędności przy pierwszem urządzeniu budowy i onej we wszystko potrzebne opatrzeniu, na późniejsze rozszerzenia zachowane zostały.

Do funduszu zatem rezerwowego przy pierwszem założeniu onego, włożyć należy obligacye i akcye wynoszące dwa od sta kapitału zakładowego nominalnego, zagwarantowanemu dochodowi czystemu odpowiadającego.

Obligacye do funduszu rezerwowego złożone mogą być puszczone w obieg tylko w razie późniejszej budowy rozszerzeń i dokupna tego co do ruchu może być potrzebnem, za poprzedniczem zezwoleniem administracyi państwa.

Bliższe postanowienia co do zarządu obu wzmiankowanych funduszów, będą zawarte w statutach spółki.

§. 31. Jako rękojmię dopełnienia swoich zobowiązań koncesyonaryusze złożyli administracyi państwa, stósownie do dokumentu osobno wystawionego, kaucyę, w sumie milion złotych waluty austryackiej w monecie i nadali administracyi państwa prawo zastawu na tej kaucyi.

Po ukończeniu budowy kolei w czasie właściwym kaucya ta będzie koncesyonaryuszom zwrócona, pod warunkiem, że aż do tego czasu nie dopuszczą się uchybienia przeciwko ustawom lub koncesyi, utratę kaucyi za sobą pociągającego.

§. 32. Czas trwania koncesyi, z ochroną przeciwko zakładaniu nowych kolei, w §. 9 lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne wyrzeczoną, ustanawia się na lat 90, licząc od dnia otwarcia ostatniej linii; po upływie tego czasu koncesya gaśnie.

Koncesya gaśnie także, jeżeli termina w §. 6 postanowione, dotrzymanemi nie będą, a przekroczenie tych terminów nie może być usprawiedliwione w duchu §. 11, lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne, mianowicie przesileniami politycznemi i skarbowemi.

§. 33. Administracya państwa zastrzega sobie prawo odkupienia kolei koncesyonowanej w każdym czasie po upływie lat dziesięciu od dnia otwarcia ruchu na całej linii.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu rzeczywisty odkup poprzedzających, z tego strącone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych, a przeciętny czysty dochód pozostałych lat pięciu policzony będzie dla przedsiębiorstwa.

Ta suma przeciętna, która jednak nie może wynosić mniej niż zagwarantowany czysty dochód, będzie wypłacana koncesyonaryuszom jako renta roczna w ratach półrocznych aż do upływu trwania koncesyi.

Przez odkup kolei i od dnia tego odkupu państwo wchodzi bez dalszego wynagrodzenia w posiadanie i używanie kolei, mianowicie gruntu robót ziemnych i budowli, całej ziemnej i nadziemnej budowy kolei i wszystkich przynależytości, jakoto: środków przewozowych, dworców, miejsc do ładowania i wyładowania, budynków w miejscach odjazdu i przyjazdu, domów strażniczych ze wszystkiemi urządzeniami tak ruchomości jak i nieruchomości.

§. 34. Przy wygaśnięciu koncesyi i z dniem wygaśnięcia, państwo wchodzi bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i w używanie kolei koncesyonowanej, mianowicie gruntu, robót ziemnych i sztucznych, całej ziemnej i nadziemnej budowy kolei i wszystkich nieruchomych przynależytości, jakoto: dworców, miejsc do ładowania i wyładowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach odjazdu i przyjazdu, domów strażniczych wraz ze wszystkiemi urządzeniami przy maszynach stałych, i wszystkiemi nieruchomościami.

Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, maszyn ruchomych, narzędzi i innych urządzeń i materyałów o ile są potrzebne do utrzymania ruchu i do tego stósowne, z przedmiotów tych taka ilość, a względnie wartość ma przejść bezpłatnie na rzecz państwa, jako odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu a w szczególności, co się tyczy środków przewozowych, odnośnym postanowieniom, w §. 11 zawartym.

Przy wygaśnięciu tej koncesyi, koncesyonaryusze zatrzymują po zwróceniu wszelkich zaliczek rządowych wraz z procentami własność utworzonego z własnych dochodów przedsiębiorstwa funduszu rezerewowego, i należących się im aktywów, tudzież tych osobnych zakładów i budynków z własnego majątku wzniesionych lub nabytych, jakoto pieców do koksu i wapna, odlewarni, fabryk maszyn i innych narzędzi, spichlerzy, doków, składów węgla i innych, do zbudowania lub nabycia których administracya państwa upoważniła ich z tym wyraźnym dodatkiem, że nie stanowią części składowej kolei żelaznej.

§. 35. Gdyby pomimo poprzedniczego ostrzeżenia koncesyonaryusze dopuszczali się zaniedbywania lub niedopełniania obowiązków koncesyą lub ustawami przepisanych, a w szczególności, gdyby nie dotrzymali jednego z terminów, do ukończenia kolei lub jej szczególnych przestrzeni, lub terminu otwarcia ruchu, w koncesyi niniejszej wyraźnie wyznaczonego; rząd ma prawo udzieloną koncesyą natychmiast jako wygasłą uznać, kaucyę przez koncesyonaryuszów złożoną, jako przepadłą na rzecz skarbu całkiem lub po części zająć i w myśl §. 11 ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 Dz. u. p. Nr. 238 koncesyę na budowę kolei nadać innemu przedsiębiorcy, lub takową na koszt państwa wykonać.

W obu tych przypadkach koncesyonaryusze obowiązani są na żądanie administracyi państwa, rządowi a względnie następnemu koncesyonaryuszowi oddać grunta do budowy kolei nabyte, budowle już ukończone lub rozpoczęte, narzędzia, maszyny, środki przewozowe i zapasy materyałów, za zwrotem zwyczajnej wartości, jaką przedmioty te mieć mogą w czasie wygaśnięcia koncesyi.

Wysokość wynagrodzenia wartości może być na żądanie administracyi państwa oznaczona za pomocą licytacyi, na podstawie której nastąpi ponowne udzielenie koncesyi; koncesyonaryusze zaś zobowiązują się nie rościć z tego powodu żadnych dalszych pretensyi ani do swoich następców, ani do administracyi państwa.

Koncesyonaryusze zgodzili się aby wszelkie spory co do utraty kaucyi lub objęcia budowy kolei przez państwo a względnie przez następnego koncesyonaryusza powstałe, w myśl §. 13 ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854, Dz. u. p. Nr. 238 z pominięciem drogi prawa jedynie przez władze administracyjne rozstrzygane były, a zatem zrzekają się wszelkich środków prawnych przeciwko onychże wyrokom, jak niemniej roszczeniom.

Ostrzegając surowo aby nikt przeciwko postanowieniom tej koncesyi nie ważył się działać, i nadając koncesyonaryuszom prawo domagania się u Naszych sądów wynagrodzenia udowodnionej szkody, wszystkim władzom do których to należy, wyraźnie rozkazujemy, aby nad koncesyą niniejszą i wszystkiemi w niej zawartemi postanowieniami ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, opatrzony Naszą większą pieczęcią, w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu, dnia dwudziestego drugiego miesiąca października w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym pierwszym, Naszego panowania dwudziestym trzecim.

Franciszek Józef r. w.

Hohenwart r. w. **Holzgethan** r. w. **Schäffle** r. w

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt LII. — Wydany i rozesłany dnia 26 listopada 1871.

136.

Patent cesarski z dnia 25 listopada 1871,

tyczący się rozwiązania sejmów krajowych górno-austryackiego, kraińskiego, bukowińskiego, morawskiego i vorarlbergskiego, tudzież zwołania onychże po dokonaniu nowych wyborów.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgier i Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy itd.; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Salcburga, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświęcimia i Zatora, Cieszyna, Friulu, Dubrownika i Zadru; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, Kyburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Brixenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan Tryestu, Kottaru i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Artykuł I.

Sejmy krajowe górno-austryacki, kraiński, bukowiński, morawski i vorarlbergski zostają rozwiązane a nowe wybory do tychże sejmów mają być natychmiast rozpisane.

Artykuł II.

Nowo wybrane sejmy krajowe zostają zwołane na dzień 18 grudnia 1871 do prawnych miejsc zebrania.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia 25 listopada tysiąc ośmset siedmdziesiątego pierwszego, Naszego panowania dwudziestego trzeciego roku.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. Baron **Lasser** r. w. **Banhans** r. w. **Stremayr** r. w.
Glaser r. w. **Unger** r. w. **Chlumecky** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt LIII. — Wydany i rozesłany dnia 2 grudnia 1871.

137.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 16 listopada 1871,

którem kontrola, jakiej sól warzona w okręgach Karyntyi i Wybrzeża nad granicą włoską leżących, podlegała, zniesioną zostaje.

Kontrola, jakiej sól kuchenna na mocy rozporządzenia ministerstw skarbu i handlu z dnia 28 kwietnia 1857 (Dz. u. p. Nr. 88) w okręgach Karyntyi i Wybrzeża nad granicą włoską leżących, podlegała, zniesioną zostaje z dniem 1 stycznia 1872.

Holzgethan r. w. **Wiedenfeld** r. w.

138.

Ustawa z dnia 26 listopada 1871,

zmieniająca dodatek do statutu krajowego margrabstwa morawskiego z dnia 26 lutego 1861, pod względem obwodu grup wyborczych miast i gmin wiejskich do izby deputowanych rady państwa.

Na wniosek sejmu krajowego Mego margrabstwa morawskiego i za zgodą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

Miasta Buczowice, Bystrzyce pod Hostynem, miasto żydowskie Trzebicz i Potstat wyłączają się z grup wyborczych gmin wiejskich do rady państwa; miasta Buczowice i Bystrzyce pod Hostynem należeć będą do grupy wyborczej Nr. 5, miasto żydowskie Trzebicz do grupy wyborczej Nr. 6 a miasto Potstat do grupy wyborczej Nr. 7 dodatku do statutu krajowego dla Morawii.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia, nie ma jednak wywierać żadnego wpływu na mandaty deputowanych, wysłanych z powyższych grup, przed zmianą ich obwodu, do izby deputowanych.

Wiedeń, dnia 26 listopada 1871.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. **Lasser** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt LIV. — Wydany i rozesłany dnia 12 grudnia 1871.

139.

Traktat handlowy i nawigacyjny pomiędzy monarchią austryacko węgierską a Hiszpanią z dnia 24 marca 1870,

(Zawarty w Madrycie dnia 24 marca 1870; przez Jego ces. i król. Apostolską Mość ratyfikowany w Wiedniu dnia 27 maja 1871; obustronne ratyfikacye wymieniono w Madrycie dnia 12 lipca 1871).

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator;

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiario Nostro et a Plenipotentiario Hispaniae Regentis ad dilatandas comercii navigationisque relationes inter Regna Nostra atque Hispaniam existentes conventio die 24 Martii anni praeteriti inita et signata fuit tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche et Roi Apostolique de Hongrie et Son Altesse le Régent de la Nation Espagnole par la volonté de Cortès souveraines animés d'un égal désir

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Apostolski Król węgierski i Jego wysokość Rejent narodu hiszpańskiego, z woli rządzących kortezów ustanowiony, pragnąc ścieśnić węzły

de resserrer les liens d'amitié et d'étendre les relations commerciales entre la Monarchie Austro-Hongroise et l'Espagne ont résolu de conclure un traité de Commerce et de Navigation à cet effet et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur et Roi:

Monsieur Ladislas Comte Karnicki de Karnice, Conseiller intime actuel et Chambellan de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Son Altesse le Régent d'Espagne etc. etc.

et Son Altesse le Régent d'Espagne:

Don Práxedes Mateo Sagasta, Grand Croix de l'Ordre de la Conception de Villaviçosa de Portugal, Député aux Cortès Constituantes, ci-devant Ministre de l'Intérieur, Ministre d'Etat etc. etc.,

lesquels après avoir échangé leurs pleins pouvoirs respectifs trouvés en bonne et due forme sont convenus des articles suivans:

Article I.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce et de navigation entre la Monarchie Austro-Hongroise et le Royaume d'Espagne.

Les sujets de chacune des hautes parties contractantes jouiront dans les territoires de l'autre des mêmes droits, priviléges, faveurs et immunités et exemptions dont jouissent actuellement ou jouiront à l'avenir en matière de commerce et de navigation dans territoires les propres nationaux, sauf les réserves spécifiées dans les articles respectifs de ce même traité.

Article II.

Les sujets de chacune des deux parties contractantes auront réciproquement dans les

przyjaźni i rozszerzyć stósunki handlowe, między monarchią austryacko węgierską a Hiszpanią, postanowili zawrzeć w tym celu traktat handlowy i nawigacyjny, i zamianowali pełnomocnikami swymi:

Najjaśniejszy Cesarz i Król:

Pana Władysława hrabiego na Karnicach Karnickiego, Jego c. i kr. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego radcę i szambelana, nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy jego Wysokości Rejencie hiszpańskim itd. itd., a

Jego Wysokość Rejent hiszpański:

Don Praxeda Mateusza Sagastę, kawalera Wielkiego krzyża portugalskiego Niepok. Poczęcia NMP. z Villaviçosa, deputowanego kortezów urządzających, byłego ministra spraw wewnętrznych, ministra stanu itd itd.,

którzy obustronne swoje pełnomocnictwa, w dobrej i należytej formie znalezione, wymieniwszy, zgodzili się na artykuły następujące:

Artykuł I.

Pomiędzy monarchią austryacko-węgierską a królestwem hiszpańskiem istnieć ma zupełna i całkowita wolność handlu i żeglugi.

Krajowcy każdej z dwóch stron traktat zawierających, mają używać na terytoryum drugiej strony takich samych praw, przywilejów, uwzględnień, uwolnień i wyjątków pod względem handlu i żeglugi, jakich pod tym względem używają lub używać będą mieszkańcy w swoim własnym kraju, jedynie z wyjątkiem zastrzeżeń zawartych w odnośnych artykułach niniejszego traktatu.

Artykuł II.

Poddani każdej ze stron traktat zawierających mają być wzajemnie w państwach i

Etats et possessions de l'autre partie la même faculté que les nationaux d'entrer avec leurs navires et chargements dans tous les ports et les rivières, qui seront ouvertes à la navigation d'une nation quelconque de voyager, de séjourner, de faire le commerce, d'exercer leur industrie ou métier, de louer ou de posséder des maisons, des magasins et boutiques, d'effectuer des expéditions de marchandises ou de valeurs par voie de terre ou de mer, de les prendre en consignation tant du pays que de l'étranger, le tout sans payer d'autres droits que ceux qui sont ou pourront être perçus sur les nationaux; ils pourront y faire des achats ou vendre directement, ou vendre par entremise d'un médiateur qu'ils choisiront eux-mêmes, fixer les prix des biens, effets marchandises ou autres objets tant importés qu'indigènes, soit qu'ils les vendent dans le pays même, soit qu'ils les exportent à l'étranger en se conformant toutefois aux lois et réglements du pays; ils pourront y vaquer à leurs affaires, présenter des déclarations aux douanes, tant en leur propre nom qu'en se substituant une personne quelconque, selon qu'ils le jugeront convenable et sans payer d'autre salaire que celui dont ils conviendront avec cette personne; enfin ils pourront faire valoir leurs droits devant les juges et tribunaux, les défendre et se servir pour cet effet d'avocats, de substitus ou d'agents choisis par eux-mêmes.

posiadłościach drugiej strony uprawnieni w takiej samej mierze jak krajowcy: przypływać ze swemi statkami i ładunkami do wszystkich portów, rzek i kanałów które są dostępne dla któregokolwiek innego narodu, tamże podróżować, zatrzymywać się, prowadzić handel i przemysł, najmować lub posiadać domy, magazyny i sklepy, posyłać towary lub pieniądze morzem lub lądem, i brać je w komis tak z kraju jak z zagranicy. Wszystko to tylko za opłatą takich podatków, jakie od krajowców teraz lub w przyszłości prawnie pobierane będą; mogą tamże przedawać i kupować, bezpośrednio lub za pomocą wybranego przez siebie pośrednika, i ustanawiać ceny towarów, ruchomości i innych przedmiotów, tak przywozowych jak krajowych, czy takowe sprzedają w kraju lub wywożą, jednak z zachowaniem praw i rozporządzeń istniejących w kraju pod względem handlu, przemysłu i policyi a stósowanych także do poddanych wszystkich innych państw; mogą sami załatwiać swoje sprawy, podawać urzędom cłowym swoje deklaracye, tak we własnem imieniu, jakoteż za pośrednictwem trzecich osób, jeżeli uznają to za stósowne, i tylko za opłatą między sobą umówioną; nakoniec mogą poszukiwać praw swoich przed sądami i trybunałami, takowych bronić, i mogą używać do tego celu adwokatów, pełnomocników lub ajentów przez siebie wybranych.

Article III.

En ce qui concerne l'acquisition et la possession d'immeubles de toute espèce, ainsi que la disposition à l'égard de ces immeubles et le payement d'impôts, de taxes ou de droits pour ses dispositions, les sujets de chacune des Parties contractantes jouiront dans les territoires de l'autre des droits accordés aux nationaux.

Artykuł III.

Pod względem nabywania i posiadania gruntów wszelkiego rodzaju, jakoteż rozporządzania takowemi, i opłaty podatków, taks i należytości przypadających od takich rozporządzeń, poddani każdej ze stron traktat zawierających mają używać na terytoryum drugiej strony praw służących krajowcom.

Article IV.

Les sujets de chacune des deux parties contractantes jouiront dans les territoires de l'autre, tant pour leur personne que par rapport à leur propriété des mêmes droits (exceptés les droits politiques) et des mêmes priviléges qui sont ou seront accordés aux nationaux en observant toutefois les lois du pays. Ils ne pourront dans aucun cas être soumis à des taxes, charges et impôts, autres ou plus élevés que ceux que les nationaux sont tenus de payer.

Artykuł IV.

Poddani każdej ze stron traktat zawierających mają używać na terytoryum drugiej strony tak pod względem własnej osoby, jak pod względem swojej własności tych samych praw (z wyjątkiem politycznych) i tych samych przywilejów, które służą lub służyć będą krajowcom, zawsze jednak z zachowaniem praw krajowych. W żadnym razie nie mogą podlegać innym lub większym ciężarom, należytościom lub podatkom niż krajowcy.

Article V.

Les sujets de chacune des Parties contractantes seront exempts dans les territoires de l'autre Partie de tout service personnel dans l'armée, dans la marine, et dans la milice nationale, de toute charge de guerre, emprunts forcès, requisitions et contributions militaires de quelque espèce que ce soit, à l'exception toutefois des charges qui grèvent la possession, la location ou le bail d'immeubles, ainsi que des réquisitions et des contributions militaires auxquelles pourront être soumis tous les sujets du pays comme propriétaires ou locataires d'immeubles. Leurs propriétés ne peuvent être sequestrées, ni leurs navires, cargaisons, marchandises ou effets être retenus pour un usage public quelconque, sans qu'il leur soit accordé préalablement un dédommagement à concerter entre les parties intéressées sur des bases justes et équitables.

Artykuł V.

Poddani każdej ze stron traktat zawierających mają być wolni na terytoryum drugiej strony od wszelkiej osobistej służby w wojsku lądowem, w marynarce i w milicy i narodowej, jakoteż od wszelkich ciężarów wojennych, pożyczek przymusowych, rekwizycyi wojskowych i kontrybucyi jakiego bądź rodzaju, z wyjątkiem tylko tych, które przywiązane są do posiadłości, najmu lub dzierżawy posiadłości nieruchomych, jakoteż tych ciężarów wojskowych lub kontrybucyi, którym podlegają wszyscy poddani kraju jako właściciele lub dzierżawcy posiadłości nieruchomych. Posiadłości ich nie mogą podlegać sekwestrowi a okręta ich, ładunki, towary ruchomości nie mogą być zatrzymywane na użytek publiczny bez wyznaczenia poprzednio wynagrodzenia ustanowionego według słusznych zasad pomiędzy stronami interesowanemi.

Article VI.

En ce qui concerne la propriété des marques de fabrique, des marques ou étiquettes de marchandises et des dessins ou modèles industriels, les sujets de chacune des parties contractantes jouiront dans le territoire de l'autre des mêmes droits que les nationaux.

Artykuł VI.

Poddani każdej ze stron traktat zawierających mają używać na terytoryum drugiej strony pod względem własności znaków fabrycznych, znaków i etykiet towarowych tudzież wzorków lub modelów tych samych praw co krajowcy.

Article VII.

Les fabricants et marchands espagnols, ainsi que leurs commis voyageurs dûment patentés en Espagne dans l'une de ces qualités voyageant dans la Monarchie Austro-Hongroise, pourront y faire des achats pour les besoins de leur industrie et recueillir des commandes avec ou sans échantillons, mais sans colporter des marchandises et n'auront à ce titre aucun droit à payer sur le territoire de la Monarchie Austro-Hongroise.

Il y aura réciprocité en Espagne pour les fabricants et marchands de la Monarchie Austro-Hongroise et leurs commis voyageurs.

Artykuł VII.

Fabrykanci i kupcy hiszpańscy tudzież ich komisanci, którzy są w Hiszpanii w tych przymiotach należycie upoważnieni, jeżeli podróżują w monarchii austryacko węgierskiej, mogą czynić tam zakupno dla przemysłu który prowadzą, i starać się na podstawie próbek lub bez tychże o zamówienia, nie obwożąc jednak towarów ze sobą, i za wykonywanie tego przemysłu w obrębie monarchii austryacko węgierskiej nie będą obowiązani do żadnych opłat.

Podobnież dziać się ma w Hiszpanii z fabrykantami i kupcami z monarchii austryacko węgierskiej, tudzież z ich komisantami.

Article VIII.

Les navires de l'une des parties contractantes qui entreront sur lest ou chargés dans les ports de l'autre ou qui en sortiront, quelque soit le lieu de leur départ ou de leur destination, y seront traités sous tous les rapports sur le même pied que les navires nationaux. Tant á leur entrée que durant leur séjour, et à leur sortie ils ne payeront d'autres ni de plus forts droits de fanaux, de tonnage, de pilotage, de port, de remorque, de quarantaine ou autres charges qui pèsent sur la coque du navire, sous quelque dénomination que ce soit, perçus au nom ou au profit de l'Etat, des fonctionnaires publics, des communes ou des corporation quelconques que ceux dont y sont ou seront passibles les navires nationaux.

Artykuł VIII.

Okręty jednej ze stron traktat zawierających zawijające do portów drugiej strony z balastem lub ładunkiem, lub ztamtąd się oddalające, jakiekolwiek byłoby miejsce ich pochodzenia lub przeznaczenia, powinny być tamże w każdym względzie zupełnie tak samo traktowane, jak okręty krajowe. Tak przy zawinięciu jak podczas pobytu i przy oddaleniu się nie mają opłacać żadnych innych lub wyższych opłat ogniowych, beczkowych, przewoźniczych, portowych, kwarantannych i tym podobnych, pod jakąkolwiek nazwą na okręty nakładanych i pobieranych w imieniu lub na rzecz państwa, urzędników publicznych, gmin lub korporacyi jakiegokolwiek rodzaju, oprócz tych, które obecnie są, lub w przyszłości będą nałożone na okręty krajowe.

Article IX.

Aucun droit de navigation ou de port ne sera perçu dans les ports de deux parties contractantes des navires de l'autre partie qui viendraient y relâcher par suite de quelque

Artykuł IX.

Od okrętów jednej ze stron traktat zawierających które w razie nieszczęścia lub gwałtownej potrzeby zawiną do portu drugiej strony, nie mają być pobierane opłaty żeglar-

accident ou par force majeure, pourvu toutefois que le navire ne se livre à aucune opération de commerce et qu'il ne prolonge pas son séjour dans le port au delà du temps reclamé par les circonstances qui l'auront forcé à y relâcher.

skie i portowe jeżeli pobytu nie przedłuża się bezpotrzebnie i do handlu go nie używa.

En cas de naufrage ou d'avarie d'un navire appartenant au Gouvernement ou aux sujets de l'une des hautes parties contractantes sur les côtes ou le territoire de l'autre partie, non seulement il sera donné aux naufragés toute sorte d'assistance et de soulagement, mais encore les navires, leurs parties et débris, leurs ustensiles et tous les objets y appartenant, les papiers trouvés à bord, ainsi que les effets et marchandises qui jetés à la mer auront été sauvés ou bien le prix de leur vente, seront fidèlement remis aux propriétaires sur leur demande ou celle de leurs fondés de pouvoir et cela sans autre payement que celui des frais de sauvetage, de magasinage et de ces droits même que les navires nationaux seraient tenus de payer en pareil cas.

W razie rozbicia lub innej klęski okrętu należącego do rządu lub poddanych jednej ze stron traktat zawierających, u wybrzeża lub na terytoryum drugiej strony, nie tylko wszelka pomoc i wszelkie ułatwienie będzie udzielone rozbitkom, lecz także okręty, ich części składowe i szczątki, sprzęty i wszelkie do nich należące przedmioty, znalezione na pokładzie papiery okrętowe, tudzież wszelkie ruchomości i towary, które zostały wrzucone w morze i uratowane, albo kwota za nie otrzymana jeżeli zostały sprzedane, ma być rzetelnie zwrócona właścicielom na żądanie bądź ich samych, bądź ich ajentów do tego należycie upoważnionych, a to wszystko bez żadnej innej zapłaty prócz kosztów ratowania i przechowania, i bez żadnych innych należytości, prócz tych które w podobnych razach składać musi okręt krajowy.

A défaut du propriétaire ou d'un agent spécial de celui-ci, la restitution sera faite aux Consuls respectifs, aux Vice-Consuls ou aux Agents consulaires, bien entendu que si le navire, ses effets et marchandises devenaient l'objet d'une réclamation légale, la décision en serait déférée aux tribunaux compétents du pays.

W braku właściciela, lub osobnego ajenta oddaje się te rzeczy odnośnym konsulom, wice-konsulom, lub ajentom konsularnym, z zastrzeżeniem, że w razie prawnej pretensyi do okrętu rozbitego, jego ruchomości i towarów, reklamacya ta poddana będzie pod decyzyę sądów krajowych.

Les épaves et les biens avariés provenant du chargement d'un navire de l'une des parties contractantes ne pourront être par l'autre partie soumis au payement de frais d'aucune espèce hors ceux de sauvetage que s'ils sont admis à la consommation intérieure.

Od towarow z okrętów rozbitych, lub z morza wyrzuconych, które stanowiły ładunek okrętu jednej ze stron traktat zawierających, druga strona, pominąwszy dozwolone wynagrodzenie za przechowanie, może pobierać podatek tylko wtedy, jeżeli towary owe przechodzą na konsumcyą.

Article X.

Seront considérés comme navires Autrichiens ou Hongrois ou comme navires Espagnols tous ceux qui seront reconnus navires

Artykuł X.

Za okręty austryacko węgierskie lub hiszpańskie mają być uważane wszystkie te, które według ustaw monarchii austryacko

Autrichiens ou Hongrois d'après les lois de la Monarchie Austro-Hongroise ou navires Espagnols d'après les lois Espagnoles.

węgierskiej jako austryacko węgierskie, lub według ustaw hiszpańskich jako hiszpańskie uważane być mają.

Article XI.

En ce qui concerne le placement des navires, leur chargement dans les ports, rades, havres et bassins et généralement pour toutes les formalités et dispositions quelconques auxquelles peuvent être soumis les navires de commerce, leurs équipages et leurs cargaisons, il est convenu qu'il ne sera accordé aux navires nationaux de l'une des parties contractantes aucun privilége ni aucune faveur qui ne le soit également aux navires de l'autre; la volonté des deux parties contractantes étant que sous ce rapport aussi leurs bâtiments soient traités sur le pied d'une parfaite égalité.

Artykuł XI.

Pod względem ustawiania, ładowania i wyładowania okrętów w portach, zatokach, placach i bassenach, jakoteż w ogóle pod względem wszelkich formalności i innych postanowień, którym mogą być poddane statki handlowe, ich załogi i ich ładunek, zgodzono się że własnym okrętom jednej ze stron traktat zawierających nie może być przyznane żadne pierwszeństwo, i żadne uwzględnienie któreby tak samo okrętom drugiej strony nie przysługiwało, ponieważ wyraźną jest wolą stron traktat zawierających, aby i pod tym względem okręty ich traktowane były na stopie zupełnej równości.

Article XII.

Les bâtimens de guerre des deux parties contractantes seront traités dans les ports réciproques sur le même pied que ceux de la nation la plus favorisée.

Artykuł XII

Okręty wojenne stron traktat zawierających w portach obu stron mają być traktowane na tej samej stopie co okręty narodu najbardziej uwzględnianego.

Article XIII.

Les produits du sol et de l'industrie et les objets de toute espèce et nature importés par navires autrichiens ou Hongrois dans les ports Espagnols, et réciproquement, les produits du sol et de l'industrie et les objets de toute espèce et nature importés par navires Espagnols dans les ports Autrichiens ou Hongrois ne payeront quel que soit leur origine et le lieu d'où ils sont importés, d'autres ni de plus forts droits d'entrée et ne seront soumis à d'autres charges ou formalités que si l'importation des mêmes produits ou objets avait lieu sous pavillon national.

Artykuł XIII.

Płody ziemi i przemysłu tudzież przedmioty wszelkiego rodzaju i gatunku, przywiezione do portów hiszpańskich na okrętach austryacko węgierskich i odwrotnie, płody ziemi i przemysłu i przedmioty wszelkiego rodzaju i gatunku przywiezione do portów austryacko węgierskich na okrętach hiszpańskich, jakikolwiek byłby ich początek i miejsce pochodzenia, nie podlegają żadnym innym lub wyższym opłatom wchodowym i żadnym innym ciężarom i formalnościom, prócz tych, jakim podlega przywóz tych samych płodów lub przedmiotów pod banderą narodową.

Comme mesure transitoire les marchandises énumérées dans la troisième disposition du tarif Espagnol actuellement en vigueur qui seront importées en Espagne sous pavillon Austro-Hongrois resteront soumises jusqu'au 1er Janvier 1872 à la surcharge graduelle fixée par la dite disposition. Si cette surcharge venait à être diminuée ou supprimée avant la dite époque en faveur du pavillon d'une autre Puissance, le pavillon Austro-Hongrois aura droit à la même diminution ou suppression.

Postanawia się jako środek przechodni, że towary wymienione w trzeciej pozycyi taryfy hiszpańskiej, obecnie obowiązującej, przywiezione do Hiszpanii pod banderą austryacko węgierską, podlegać będą do dnia 1 stycznia 1872 stopniowemu opodatkowaniu, ustanowionemu we wspomnionej dyspozycyi. Gdyby podatek ten przed wspomnionym terminem miał być na rzecz bandery innego mocarstwa zniżonym lub zniesionym, natenczas to samo zniżenie lub zniesienie przysługiwać będzie prawnie banderze austryacko węgierskiej.

Les produits du sol et de l'industrie et les objets de toute espèce et nature qui pourront être légalement exportés ou réexportés des ports d'une des parties contractantes par bâtiments d'une autre nation quelconque, pourront également en être exportés ou réexportés par bâtiments de l'autre des parties contractantes, sans payer d'autres ou de plus hauts droits, et sans être soumis à d'autres charges ou formalités que si l'exportation des mêmes objets se faisait sous pavillon national.

Płody ziemi i przemysłu tudzież przedmioty jakiegokolwiek rodzaju i gatunku które prawnie z portów jednej z dwóch stron traktat zawierających na okrętach któregokolwiek innego narodu wywiezione lub na powrót odwiezione być mogą, w taki sam sposób mogą być wywożone na okrętach drugiej strony traktat zawierającej bez opłaty innych lub wyższych podatków i nie podlegając innym ciężarom i formalnościom, prócz tych, którym podlega wywóz lub odwiezienie napowrót tych samych przedmiotów pod banderą narodową.

Article XIV.

Les marchandises importées par des navires appartenant à l'une ou l'autre partie contractante dans les ports Autrichiens ou Hongrois ou dans les ports Espagnols pourront y être mises en entrepôt ou être livrées au transit ou à l'exportation, le tout en conformité des lois générales qui existent sous ce rapport dans les pays respectifs et sans être assujeties à des droits d'entrepôt, de magasinage, de surveillance ou à des charges quelconques, autres ou plus élevées que celles auxquelles sont soumises les marchandises apportées par navires nationaux.

Il est entendu toutefois que si les marchandises sont déclarées pour la consommation, elles payeront les droits de douane d'après les réglements de douane existants.

Artykuł XIV.

Towary, które do portów austryacko węgierskich lub hiszpańskich na okrętach jednej lub drugiej strony traktat zawierającej przywiezione zostaną, mogą być z zachowaniem ustaw ogólnych, w odnośnym kraju w tym względzie obowiązujących, złożone w magazynie, oddane do przewozu lub na powrót odwiezione, nie podlegając innym lub wyższym podatkom od składu, umieszczenia w magazynie, za pilnowanie lub jakimkolwiek innym, prócz tych, którym podlegają towary przywiezione na okrętach krajowych.

Rozumie się jednak samo przez się że od towarów deklarowanych na konsumcyę, należy opłacić cło stósownie do istniejących ustaw cłowych.

Article XV.

Les marchandises de toute nature venant des territoires de l'une des parties contractantes ou y allant, seront exemptes dans les territoires de l'autre de tout droit de transit, sauf l'observation des lois qui y sont en vigueur.

Le traitement de la nation la plus favorisée est réciproquement garanti à chacune des parties contractantes pour tout ce qui concerne le transit.

Artykuł XV.

Przedmioty wszelkiego rodzaju przychodzące z terytoryum jednej ze stron traktat zawierających, lub tam odchodzące, mają być wolne na terytoryum drugiej strony od wszelkiego podatku przewozowego, bez nadwerężenia jednak obowiązku zachowania ustaw istniejących.

Obiedwie strony zapewniają sobie co do przewozu postępowanie pod każdym względem takie samo, jakie przysługuje narodowi najbardziej uwzględnianemu.

Article XVI.

Les deux parties contractantes se garantissent réciproquement le traitement de la nation la plus favorisée pour ce qui concerne les tarifs des droits à l'importation ou à l'exportation tant par eau que par terre.

Chacune des deux parties contractantes s'engage donc à faire profiter l'autre sans compensation de toute faveur, — de tous priviléges ou abaissements qu'Elle a déjà accordés ou pourrait accorder par la suite sous les rapports mentionnés à une tierce Puissance.

Artykuł XVI.

Obiedwie strony traktat zawierające dają sobie zapewnienie, że pod względem podatków od przywozu i wywozu, czy to przywóz lub wywóz nastąpi wodą lub lądem. postępować będą ze sobą wzajemnie tak, jak z narodami najwięcej uwzględnianemi.

Każda z dwu stron zobowiązuje się przeto, że wszelkie uwzględnienie, wszelkie pierwszeństwo i wszelkie ulgi, które we względach wspomnionych trzeciemu mocarstwu już przyzwoliła lub w przyszłości przyzwoli, nada tak samo także drugiej stronie traktat zawierającej, nie żądając za to żadnego odwzajemnienia.

Article XVII.

Les parties contractantes s'engagent à ne pas entraver le commerce réciproque par des prohibitions quelconques d'importation, d'exportation ou de transit.

Elles ne pourront faire d'exception à cette règle que pour les objets suivants:

Dans la monarchie Austro-Hongroise:

a) pour les monopoles d'Etat (tabac, sel, poudre à tirer);

b) par rapport à la police sanitaire;

c) relativement aux besoins de guerre dans des circonstances extraordinaires.

En Espagne pour:

a) les armes de guerre, projectiles et leurs munitions, à moins que le Gouvernement n'en accorde la permission;

Artykuł XVII.

Strony traktat zawierające zobowiązują się nie tamować wzajemnego obrotu pomiędzy swojemi krajami żadnemi zakazami przywozu, wywozu lub przewozu.

Wyjątek od tego postanowienia mogą stanowić tylko następujące przedmioty:

W monarchii austryacko węgierskiej:

a) monopolia rządowe (tytuń, sól, proch strzelniczy);

b) względy sanitarno policyjne;

c) wzgląd na potrzeby wojenne w okolicznościach nadzwyczajnych.

W Hiszpanii:

a) broń wojenna, pociski i amunicya do tychże, jeżeli rząd nie pozwoli;

b) les cartes hydrographiques publiées par le Département de la Marine Espagnole;

c) les cartes et plans des auteurs Espagnols qui en conservent la propriété, sans leur permissions;

d) les livres et imprimés en langue espagnole dans les cas prescrits par la loi sur la propriété littéraire;

e) les missels, bréviaires, diurnes et autres livres liturgiques de l'Eglise catholique;

f) les peintures, figures et tous les autres objets qui puissent offenser la morale;

g) les préparations pharmaceutiques ou remèdes secrets dont on ne puisse découvrir la composition, ou dont la formule n'aurait pas été publiée;

h) le tabac dans les cas prescrits par les réglements.

b) mapy hydrograficzne które wydaje departament marynarki hiszpańskiej;

c) mapy i plany autorów hiszpańskich, którzy zastrzegli sobie własność tychże, bez ich zezwolenia;

d) książki i druki w języku hiszpańskim w wypadkach przewidzianych ustawą o własności literackiej;

e) książki mszalne, brewiarze, diurnale i inne książki liturgiczne kościoła katolickiego;

f) malowidła, figury i wszelkie inne przedmioty obrażające moralność;

g) wyroby farmaceutyczne lub sekretne środki lecznicze, których składu dojść nie można lub których recepta nie została ogłoszona;

h) tytuń w wypadkach przepisanych regulaminami.

Article XVIII.

Les marchandises de toute nature importées d'un pays dans l'autre ne pourront être assujeties (au profit de l'Etat ou des communes) à des droits quelconques d'accises ou de consommation supérieurs à ceux qui grèvent ou qui grèveraient par la suite les marchandises similaires de production nationale.

Artykuł XVIII.

Towary jakiegokolwiek rodzaju z jednego terytoryum celnego do drugiego przywiezione nie mają podlegać żadnym wyższym podatkom wewnętrznym lub konsumcyjnym (na rachunek państwa lub gmin) prócz tych, którym towary tego rodzaju, w kraju wyrabiane obecnie podlegają lub w przyszłości podlegać mogą.

Article XIX.

En tant et aussi longtemps que le cabotage est réservé par les lois d'une des parties contractantes exclusivement aux bâtiments nationaux, il ne pourra être exercé par les bâtiments de l'autre partie. Cependant les navires de chacune des parties contractantes entrant dans un des ports de l'autre et qui n'y voudraient décharger qu'une partie de leur cargaison, pourront, en se conformant aux lois et règlements du pays respectif, conserver à leur bord la partie de la cargaison qui serait destinée à un autre port, soit du même pays, soit d'un autre pays et la réex-

Artykuł XIX.

Dopóki ustawami jednej ze stron traktat zawierających żegluga nadbrzeżna zastrzeżona jest wyłącznie okrętom krajowym, okręty drugiej strony wykonywać jej nie mogą. Okręty jednak każdej ze stron traktat zawierających, które zawijają do jednego z portów drugiej strony, aby wypróżnić tylko część swego ładunku, jeżeli poddają się ustawom i regulaminom krajowym, mogą zatrzymać na pokładzie część ładunku przeznaczoną do drugiego portu tegoż samego lub innego kraju i znowu ją wywieść, nie będą obowiązanemi do opłaty innych lub wyższych po-

porter sans être astreints à paver des droits autres ou plus élevés que ceux qui seront perçus des bâtiments nationaux dans le même cas. Il est également entendu que ces mêmes navires pourront commencer leur chargement dans un port et le continuer dans un autre ou dans plusieurs ports du même pays ou l'y accomplir sans être astreints à payer des droits autres que ceux auxquels sont soumis les bâtimens nationaux.

datków prócz tych, które w podobnym razie od okrętów krajowych pobierane bywają. Podobnież okrętom takim ma być dozwolone zacząć nabieranie towarów w pewnym porcie, a w innym lub kilku portach tego samego kraju czynność tę dalej odbywać lub ukończyć, bez opłaty innych lub wyższych podatków niż okręty krajowe.

Article XX.

Pour l'expédition en Espagne des marchandises soumises aux droits ad valorem les intéressés en consigneront la valeur dans une déclaration. Si les employés de la douane trouvaient insuffisante la valeur déclarée et les intéressés ne se conformaient pas avec la valeur fixée par les dits employés, l'administration nommera un expert qui associé à un autre expert élu par l'intéressé et à un autre désigné par l'association commerciale de la localité, d'accord avec l'agent consulaire de la nation respective, décideront quelle en est la valeur exacte.

Les experts seront choisis, s'il est possible, parmi les négociants ou fabriquants de la marchandise que l'on doit évaluer.

Lorsque la valeur declarée serait reconnue inexacte, il y aura lieu à l'application de la pénalité établie par la législation respective.

L'Espagne jouira dans la monarchie Austro-Hongroise de l'expédition douanière de la nation la plus favorisée.

Artykuł XX.

Wysyłając do Hiszpanii towary podlegające cłu od wartości, interesowani winni podać wartość tychże w deklaracyi. Jeżeli urzędnicy cłowi uznają że wartość deklarowana jest za nisko, a interesowani nie mogliby zgodzić się na wartość oznaczoną przez powyższych urzędników, natenczas administracya zamianuje znawcę, który wspólnie z drugim, przez interesowanego wybranym znawcą, tudzież osobą wskazaną do tego celu przez miejscową asocyacyą handlową w porozumieniu z ajentem konsularnym odnośnego narodu rozstrzygnie co do zakwestyowanej wartości towaru.

Znawcy wybierani będą ile możności z pomiędzy kupców lub fabrykantów tego towaru, który ma być szacowanym.

Jeżeli wartość deklarowana będzie uznana jako fałszywa, ma być zastósowana kara, przewidziana odnośnem prawodawstwem.

Pod względem ekspedycyi cłowej, Hiszpania ma być uważana w monarchii austryacko węgierskiej na równi z narodami najbardziej uwzględnianemi.

Article XXI.

Les Provinces Espagnoles d' outre-mer étant régies par des lois spéciales ne seront pas comprises dans les stipulations qui précèdent. Cependant les sujets de la monarchie Austro-Hongroise y jouiront par rapport à

Artykuł XXI.

Ponieważ zamorskie prowincye Hiszpanii podlegają osobnemu prawodawstwu, przeto postanowienia niniejszego traktatu nie będą do nich stósowane. Co się tyczy jednak handlu i żeglugi, podatków żeglarskich i cłowych,

leur commerce et à leur navigation, aux droits de navigation et de douane, tant à l'entrée qu'à la sortie, et à l'expédition des navires et des marchandises, des mêmes droits, priviléges et immunités, faveurs et exemptions qui sont ou seront accordés à la nation la plus favorisée.

Les produits Autrichiens ou Hongrois n'y seront pas assujettis à d'autres droits, charges ni formalités que les produits de la nation la plus favorisée.

tak przy zawijaniu jak i odpływaniu i co do ekspedycyi okrętów i towarów, poddani monarchii austryacko węgierskiej mają używać tych samych praw, przywilejów, uwolnień, uwzględnień i wyjątków które narodom najbardziej uwzględnianym zostały już przyzwolone lub przyzwolone będą.

Płody austryacko węgierskie nie mają tam podlegać żadnym innym cłom, ciężarom i formalnościom prócz tych jakim podlegają płody narodu najbardziej uwzględnianego.

Article XXII.

Les consuls et autres agents consulaires Austro-Hongrois dans le royaume d'Espagne jouiront de tous les priviléges, exemptions ou immunités dont jouissent les consuls et autres agents de même qualité de la nation la plus favorisée.

Il en sera de même dans la monarchie Austro-Hongroise pour les consuls et autres agents consulaires de l'Espagne.

Artykuł XXII.

Konsulowie i wszyscy ajenci konsularni hiszpańscy w monarchii austryacko węgierskiej mają używać wszystkich tych przywilejów, uwolnień i swobód co konsulowie i inni w tym samym charakterze ajenci narodu najbardziej uwzględnianego.

Toż samo rozumie się o konsulach i innych ajentach konsularnych monarchii austryacko węgierskiej rezydujących w Hiszpanii.

Article XXIII.

Les consuls et autres agents consulaires respectifs pourront faire arrêter et renvoyer soit à bord, soit dans leur pays, les marins et toute autre personne faisant, à quelque titre que ce soit, partie des équipages des navires de leur nation qui auraient déserté d'un bâtiment de leur nation dans un des ports de l'autre.

A cet effet ils s'adresseront par écrit aux Autorités locales compétentes et justifieront par l'exhibition en original ou en copie dûment certifiée des registres du bâtiment, ou du rôle d'équipage, ou par d'autres documents officiels, que les individus qu'ils réclament faisaient partie du dit equipage.

Sur cette demande ainsi justifiée il leur sera donné toute aide pour la recherche et l'arrestation des dits déserteurs qui seront même détenus et gardés dans les maisons d'arrêt du pays, à la réquisition et aux frais

Artykuł XXIII.

Odnośni konsulowie i wszyscy inni ajenci konsularni mogą aresztować majtków, tudzież wszelkie osoby, z jakiegokolwiek tytułu do załogi okrętowej swego narodu należące, które zbiegną z okrętu swego narodu do jednego z portów drugiego narodu i odesłać ich albo na pokład, albo do ojczyzny.

W tym celu zgłoszą się pisemnie do kompetentnych władz miejscowych i przedłożeniem oryginału lub należycie uwierzytelnionego odpisu rejestru okrętowego albo popisowego, lub też innych dokumentów urzędowych udowodnią że osoby przez nich reklamowane należały do odnośnej załogi okrętowej.

Na uzasadnione w ten sposób podania ma im być udzielona wszelka pomoc do wyśledzenia i aresztowania wspomnionych zbiegów, którzy ostatni na żądanie i koszt konsulów lub ajentów konsularnych mają być nawet trzy-

des Consuls et autres agents consulaires, jusqu'à ce que ces consuls ou agents consulaires aient trouvé une occasion de les faire partir.

Si pourtant cette occasion ne se présentait pas dans le délai de deux mois à compter du jour de l'arrestation, les déserteurs seraient mis en liberté, après un avis donné au Consul trois jours à l'avance, et ne pourraient plus être arrêtés pour la même cause.

Il est entendu que les marins et autres individus de l'équipage, sujets du pays dans lequel s'effectuera la désertion, sont exceptés des stipulations du présent article.

Si le déserteur a commis quelque délit, il ne sera mis à la disposition du Consul ou de l'Agent consulaire qu'après que le tribunal qui a droit d'en connaître, ait rendu son jugement et que celui-ci ait eu son effet.

Les marins ou autres personnes faisant partie de l'équipage d'un navire qui dans leur patrie auraient commis un crime politique quelconque, ne pourront pas être soumis à l'extradition.

mani w więzieniach krajowych pod zamknięciem i dozorem, dopóki konsulowie ci lub ajenci nie znajdą sposobności do ich odesłania.

Gdyby jednak sposobność taka nie znalazła się w przeciągu dwóch miesięcy od dnia uwięzienia, natenczas po uwiadomieniu konsulów na trzy dni przedtem, zbiegowie mają być uwolnieni i nie mogą być aresztowani powtórnie z tego samego powodu.

Rozumie się samo przez się że majtkowie lub inne osoby do załogi okrętowej należące, jeżeli są poddanymi kraju w którym zbiegostwo nastąpiło, nie podlegają postanowieniom niniejszego artykułu.

Jeżeli zbieg popełnił czyn karygodny, wtedy dopiero będzie oddany konsulowi lub ajentowi konsularnemu do rozporządzenia, gdy sąd przynależny wyda wyrok i takowy zostanie wykonanym.

Majtkowie lub inne osoby załogi okrętowej, które w ojczyznie swojej popełniły jakąkolwiek zbrodnią polityczną, nie będą wydawane.

Article XXIV.

Il est entendu que le présent traité s'étendra également à la Principauté de Liechtenstein en vertu de l'article XIII du traité de douane conclu entre Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique et le Prince Souverain de Liechtenstein.

Artykuł XXIV.

Rozumie się samo przez się że traktat niniejszy w myśl artykułu XIII traktatu cłowego zawartego pomiędzy Jego c. k. Apostolską Mością a księciem panującym Liechtensteinu, ma być także rozciągnięty na księstwo Liechtenstein.

Article XXV.

Le présent traité entrera en vigueur un mois après l'échange des ratifications et restera en vigueur jusqu'au dernier Décembre dix-huit cent soixante dix-sept.

Artykuł XXV.

Traktat niniejszy ma wejść w moc obowiązującą w miesiąc jeden po wymianie ratyfikacyi i obowiązywać do dnia 31 grudnia 1877.

Dans le cas où aucune de Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de la période sus-indiquée, son intention d'en faire cesser les effets, le traité demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncé.

Gdyby żadna ze stron traktat zawierających na dwanaście miesięcy przed upływem tego terminu nie objawiła drugiej stronie zamiaru zniesienia mocy obowiązującej niniejszego traktatu, ma on obowiązywać aż do upływu roku jednego od dnia, w którym go jedna lub druga strona wypowiedziała.

Article XXVI.

Le présent traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Madrid dans le plus bref délai.

Artykuł XXVI.

Traktat niniejszy ma być ratyfikowany a ratyfikacye będą wymienione w Madrycie, w najkrótszym czasie.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signé et l'ont revêtu du cachet de leurs armes.

W dowód czego pełnomocnicy stron obudwu podpisali go i wycisnęli na nim swoje pieczęcie herbowne.

Fait à Madrit le vingt quatre Mars mille huit cent soixante dix.

Działo się w Madrycie dnia dwudziestego czwartego marca tysiąc ośmset siedmdziesiątego roku.

(L. S.) **Ladislas** Comte **Karnicki** m. p.

(L. S.) **Práxedes M. Sagasta** m. p.

(L. S.) **Władysław** hr. **Karnicki** r. w.

(L. S.) **Praxedes M. Sagasta** r. w.

Protocole final

au

Traité de commerce et de navigation Austro-Hongrois et Espagnol du 24 Mars 1870.

Au moment de procéder à la signature du Traité de commerce et de navigation conclu à la date de ce jour entre la monarchie Austro-Hongroise et l'Espagne, les Plénipotentiaires soussignés de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche et Roi Apostolique de Hongrie et de Son Altesse le Régent de la Nation Espagnole ont fait les réserves et le déclarations suivantes:

1.

Sont exceptés du principe de la plus grande favorisation mutuelle exprimée à l'art. XVI du Traité de commerce:

a) toutes les facilités et avantages déjà accordés ou qui pourront être accordés à l'avenir à un Etat limitrophe dans le but unique de faciliter les relations frontières ainsi que les franchises ou rabais de douanes dont jouissent certaines frontières ou quelques habitants de propriétés spéciales;

b) les avantages accordés à des pays qui sont ou seraient à l'avenir dans une union douanière avec l'un des Etats contractants.

2.

Le tarif des douanes de l'Espagne promulgué par Décret du 12 Juillet 1869 dont

Protokół końcowy

do

traktatu handlowego i nawigacyjnego między monarchią austryacko węgierską a Hiszpanią z dnia 24 marca 1870.

Przy podpisywaniu traktatu handlowego i nawigacyjnego, który pod dniem dzisiejszym zawarty został pomiędzy monarchią austryacko węgierską a Hiszpanią, podpisani pełnomocnicy Najjaśniejszego Cesarza austryackiego a Apostolskiego króla Węgier tudzież Jego wysokości Rejenta narodu hiszpańskiego złożyli następujące zastrzeżenia i oświadczenia:

1.

Od zasady najwyższego wzajemnego uwzględniania się o jakiem jest mowa w Artykule XVI traktatu handlowego, wyjętemi zostają:

a) wszelkie ułatwienia lub korzyści które jednemu z państw sąsiednich w tym celu jedynie przyzwolone zostały lub w przyszłości przyzwolone być mogą, aby ułatwić obrót na granicy; tudzież uwolnienia od ceł i zniżenia takowych przyzwolone pewnym granicom lub poszczególnym mieszkańcom pewnych posiadłości;

b) korzyść nadana krajom, które z jedną ze stron traktat zawierających zostają lub w przyszłości zostawać będą w związku cłowym.

2.

Taryfa cłowa hiszpańska, ogłoszona dekretem z dnia 12 lipca 1869, która w jednym

un exemplaire est annexé au présent protocole sera considéré comme faisant partie intégrante du Traité de commerce et de navigation et aura la même force et valeur que celui-ci.

Il est bien entendu que les tarifs conventionnels actuellement en vigueur dans la monarchie Austro-Hongroise seront considérés comme étant réproduits dans le Traité.

egzemplarzu załącza się do niniejszego protokołu, uważana będzie jako część integralna traktatu handlowego i nawigacyjnego i posiadać ma tę samą moc i znaczenie co on.

Rozumie się samo przez się że taryfy umowne, które obecnie obowiązują w monarchii austryacko węgierskiej, mają być tak uważane, jak gdyby były przytoczone w traktacie.

3.

Pour jouir de l'immunité des droits de patente les voyageurs de commerce Autrichiens et Hongrois devront être munis d'une carte de légitimation industrielle conforme au modèle I ci-joint et les voyageurs de commerce Espagnols d'un certificat de patente qui sera délivré conformément au modèle II ci-annexé.

Ces documents seront valables pour le cours de l'année pour laquelle ils ont été délivrés. Ils pourront être rédigés dans la langue du pays, ils contiendront le signalement et la signature du porteur et seront revêtus du sceau ou cachet de l'autorité compétente qui les a délivrés.

Sur l'exhibition de ses documents, les voyageurs de commerce respectifs, après que leur identité aura été reconnue, obtiendront de l'autorité compétente de l'autre Etat une patente selon les modèles III et IV.

Il n'est pas permis aux voyageurs de commerce de colporter des marchandises pour les mettre en vente, mais ils peuvent transporter au lieu de destination les marchandises achetées par eux.

Au reste, ne sont admis réciproquement en franchise de droits que les voyageurs de commerce qui veulent négocier ou pour leur propre comte, ou pour le compte d'une maison où ils sont employés en qualité de commis de commerce.

3.

Kupcy podróżujący austryacko węgierscy chcąc być uwolnionymi od podatku przemysłowego, powinni być zaopatrzeni w odpowiednią kartę legitymacyjną przemysłową, wystawioną podług załączonego wzoru I; w tym samym celu kupcy podróżujący hiszpańscy mają być zaopatrzeni w certifikat podatku przemysłowego wystawiony podług załączonego wzoru II.

Dokumenta te są ważnemi w ciągu roku kalendarzowego na który wystawione zostały. Mogą być ułożone w języku krajowym, i powinny zawierać opis osoby tudzież podpis właściciela i pieczęć przynależnej władzy która je wystawiła.

Za przedłożeniem tych dokumentów odnośni kupcy podróżujący po sprawdzeniu tożsamości ich osoby otrzymają od przynależnej władzy drugiego państwa konsens przemysłowy podług wzorów III IV.

Kupcy podróżujący nie mogą wozić ze sobą towarów na sprzedaż, wolno im jednak towary zakupione zawieść do miejsca przeznaczenia.

Zresztą tacy tylko kupcy podróżujący będą wzajemnie uwalniani od podatków, którzy chcą wchodzić w interesa albo na własny rachunek albo na rachunek domu w którego usługach zostają jako komisanci handlowi.

Le présent protocole, qui sera considéré comme approuvé et sanctionné par les deux Gouvernements sans autre ratification spéciale, par le seul fait de l'échange des ratifications du Traité auquel il se rapporte, a été dressé en double expédition à Madrid le 24 Mars 1870.

(L. S.) **Ladislas** Comte **Karnicki** m. p.

(L. S.) **Práxedes M. Sagasta** m. p.

Protokół niniejszy, który bez osobnej ratyfikacyi, jedynie w skutku wymiany ratyfikacyi traktatu, do którego się odnosi, jako ze strony obudwu rządów przyjęty i zatwierdzony ma być uważany, spisany został w dwóch egzemplarzach w Madrycie dnia 24 marca 1870.

(L. S.) **Władysław** hr. **Karnicki** r. w.

(L. S.) **Praxedes M. Sagasta** r. w.

Modèle I.

Carte de légitimation industrielle.

Sceau ou timbre de l'autorité compétente.

Il est certifié par l'autorité soussignée que le Sieur N. (négociant, fabriquant à X. = commis au service de la maison N. à X.) est soumis à l'imposition légale pour l'exercice de son industrie en son propre nom ou au nom de la maison N. N. . . . . .

Cette carte de légitimation industrielle a été délivrée au Sieur N. afin qu'il puisse obtenir des autorités Espagnoles la patente nécessaire à l'exercice de sa profession.

Ce certificat est valable pour . . . . . mois.

Endroit,
date et signature de l'autorité.

Signalement
et signature du porteur.

Modèle II.

Certificat de Patente

valable pour l'année 18 . . .

Mr. N. N. Gouverneur de la province de . . . . . certifie que Mr. F. F. lui a fait constater qu'il a payé le subside industriel en qualité de négociant, fabriquant ou commis voyageur de tel endroit, pouvant exercer librement cette profession en Espagne et afin qu'il puisse le faire valoir où il lui conviendra et obtenir dans la Monarchie Austro-Hongroise la patente nécessaire pour y pouvoir exercer sa profession, lui expédie la présente valable pour une année et la revêt de son cachet et de sa signature à . . . le . . . de . . . 18 . .

Signalement
et signature du porteur.

Signature du Gouverneur
ou de son délégué.

Wzór I.

Karta legitymacyjna przemysłowości.

Pieczęć lub stempel władzy wystawiającej.

Ze strony władzy podpisanej poświadcza się

panu N. { kupcowi, fabrykantowi w X, / komisantowi w służbie domu N. w X, } że

{ tenże / wspomniony dom } za wykonywanie { swego / tego } przemysłu,

ma opłacić podatki prawnie w kraju istniejące.

Niniejsza karta legitymacyjna przemysłowości wystawiona została wspomnionemu panu N. celem wylegitymowania się u odnośnych władz hiszpańskich dla uzyskania potrzebnego patentu przemysłowości w Hiszpanii.

Świadectwo niniejsze jest ważne na . . . miesięcy.

Miejsce i dzień wystawienia.
Podpis władzy wystawiającej.

Opis osoby
i podpis podróżującego.

Modèle II.

Certificat de Patente

valable pour l'année 18 . . .

Mr. N. N. Gouverneur de le province de . . . . . certifie que Mr. F. F. lui a fait constater qu'il a payé le subside industriel en qualité de négociant, frabriquant au commis voyageur de tel endroit, pouvant exercer librement cette profession en Espagne et afin qu'il puisse la faire valoir où il lui conviendra et obtenir dans la Monarchie Austro-Hongroise la patente nécessaire pour y pouvoir exercer sa profession, lui expédie la présente valable pour une année et la revêt de son cachet et de sa signature à . . . le . . . de . . . 18 . .

Signalement
et signature du porteur.

Signature du Gouverneur
ou de son délégué.

Modèle III.

Patente industrielle.

Sceau ou timbre de l'autorité compétente.

Valable pour l'année 18 . .

Mr. N. (négociant, fabriquant à X. = commis au service de la maison N. à X.) ayant présenté le certificat de patente qui lui a été délivré par l'autorité compétente de . . . . . (Espagne) le . . . . . 18 . ., est autorisé par la présente à faire dans la Monarchie Austro-Hongroise des achats et ventes des marchandises de son commerce, de son industrie ou du commerce de la maison N sur échantillons ou sur commandes.

Lieu, date et signature de l'autorité.

Signalement et signature du porteur.

Modèle IV.

Patente

valable pour l'année 18 . .

Mr. N. N. Gouverneur de la province de . . . . . vu le certificat qui a été délivré au Sieur N. à la date de . . . . . par l'autorité compétente à . . . . . (Autriche ou Hongrie) pour exercer la profession de négociant, fabriquant, ou commis voyageur, expédie la présente patente pour l'autoriser à se livrer en Espagne et dans ses provinces d'outre-mer à l'achat ainsi qu'à la vente sur échantillons ou sur commandes des marchandises de son commerce ou de son industrie.

Fait à . . . . . le . . . . . 18 . .

Signature du Gouverneur ou de son délégué.

(L. S.)

Wzór III.

Konsens przemysłowy.

Pieczęć lub stempel władzy wystawiającej.

Ważny na rok 18 . .

Pan N. { kupiec, fabrykant w . . . . . } przedłożywszy certyfikat podatku przemysłowego wystawiony mu ze strony władzy właściwej w . . . . . (w Hiszpanii) pod dniem . . . . . 18 . . zostaje upoważniony zajmować się w monarchii austryacko węgierskiej zakupnem i przedażą towarów należących do zakresu { jego handlu, przemysłu / handlu domu N. } podług wzorków lub na zamówienie.

Miejsce i dzień wystawienia.
Podpis władzy wystawiającej.

Opis osoby
i podpis podróżującego.

Modèle IV.

Patente

valable pour l'année 18 . .

Mr. N. N. Gouverneur de la province de . . . . . vu le certificat qui a été délivré su Sieur N. à la date de . . . . par l'autorité compétente à . . . . . (Autriche ou Hongrie) pour exercer la profession de négociant, fabriquant, ou commis voyageur, expédie la présente patente pour l'autoriser à se livrer en Espagne et dans ses provinces d'outre-mer à l'achat ainsi q'à la vente sur échantillons our su commandes des marchandises de son commerce ou de son industrie.

Fait à . . . . . le . . . . . 18 . .

Signature du Gouverneur
ou de son délégué.

(L. S.)

Arancel

para la

exaccion de derechos de entrada en la Península é Islas Baleares, á las mercancías extranjeras y de las provincias de Ultramar.

Número de la partida	Artículos	Unidad	Derechos en Escs.	Mils.	Pesetas	Cént.
	Clase primera. Piedras, tierras, minerales, cristalería y productos cerámicos.					
	Primer grupo. Piedras y tierras empleadas en la construccion, las artes y la industria.					
1	Mármoles, jaspes y alabastros en tosco ó en trozos desbastados, escuadrados y preparados para darles forma	100 kilógs.	0	150	0	35
b 2	— dichos de todas clases cortados en losas, tablas ó escalones de cualquier tamaño, sean ó no pulimontados	Idem	1	500	3	75
b 3	— dichos labrados en estátuas, bajo-relieves y utensilios de cualquier clase, con adornos, follajes ó cinceladuras no expresados en otras partidas de este Arancel . .	Idem	3		7	50
* 4	Las demás piedras y tierras empleadas en la construccion, las artes y la industria	Idem	0	020	0	05
	Segundo grupo. Carbon.					
* 5	Carbones minerales y el coke	Tonelada de 1000 kilógs.	0	500	1	25
	Tercer grupo. Esquistos, betunes y sus derivados.					
* 6	Alquitranes, breas, asfaltos, esquistos, betunes y petróleos brutos	100 kilógs.	0	100	0	25
7	Petróleos y los demás aceites minerales rectificados, y la bencina	Idem	2	200	5	50
	Cuarto grupo. Minerales.					
* 8	Minerales	Tonelada de 1000 kilógs.	0	100	0	25

Taryfa

poboru ceł przywozowych od towarów nadchodzących z zagranicy i prowincyi zamorskich do Półwyspu i wysp balearskich.

Nr. oddziału	Nazwa przedmiotów	Skala oclenia	Cła w			
			Esc.	Mil.	Peset.	Cent.
	I. Klasa.					
	Kamienie, ziemie, mineraly, towary szklane i gliniane.					
	1 grupa.					
	Kamienie i ziemie budulcowe, tudzież do dzieł sztuki i przemysłu.					
1	Marmur, jaspis i alabaster w bryłach lub kawałkach surowo obrobionych, czworobocznie obciosanych i przyrządzonych do obrobienia	100 kilogr.	1	150	0	35
b 2	Marmur, jaspis i alabaster wszelkiego rodzaju w płytach lub stopniach na schody dowolnej wielkości, wygładzony lub niewygładzony	„	1	500	3	75
b 3	Marmur, jaspis i alabaster, obrobiony na statuy, basrelief i sprzęty wszelkiego rodzaju z ozdobami, liściami lub cyzelowaniem, o ile nie są wymienione pod innemi oddziałami tej taryfy	„	3		7	50
* 4	Inne kamienie i ziemie budulcowe, tudzież do dzieł sztuki i przemysłu	„	0	020	0	05
	2 grupa.					
	Węgle.					
* 5	Węgiel kamienny i koks	(tona o 1000) kilogr.	0	500	1	25
	3 grupa.					
	Smoły ziemne, żywice ziemne i odnośne produkta.					
* 6	Smoła, maź, asfalt, smoła ziemna, żywica ziemna i nafta surowa	100 kilogr.	0	100	0	25
7	Nafta i inne oleje mineralne, rektyfikowane i benzina . .	„	2	200	5	50
	4 grupa.					
	Minerały.					
* 8	Minerały	(tona o 1000) kilogr.	0	100	0	25

Número de la partida	Artículos	Unidad	Derechos en			
			Eses.	Mils.	Pesetas	Cént.
	Quinto grupo.					
	Cristal y vidrio.					
b 9	Vidrio hueco comun ú ordinario	100 kilógs.	3	200	8	
b 10	Cristal y el vidrio que le imita	Idem	18		45	
b 11	Vidrio y cristal plano	Idem	7		17	50
b 12	— dichos azogados, y los cristales para anteojos y relojes	Idem	32		80	
	Sexto grupo.					
	Barro obrado, loza y porcelana.					
13	Barro en azulejos, baldosas, baldosines, ladrillos, tejas, tubos y objetes semejantes	Idem	0	600	1	50
b 14	Loza de pedernal y el barro fino	Idem	15		37	50
a 15	Porcelana	Idem	21		52	50
	Clase segunda.					
	Metales y todas las manufacturas en que entre un metal como principal elemento.					
	Primer grupo.					
	Oro, plata y platino.					
16	Oro en alhajas ó joyería, aunque tengan perlas ó piedras	Hectógramo	10		25	
17	Plata en alhajas ó joyería, aunque tengan perlas ó piedras	Idem	1	400	3	50
18	Oro, plata ó platino labrados en otros objetos	Idem	0	800	2	
	Segundo grupo.					
	Hierros y aceros.					
b 19	Acero en barras, planchas y muelles para carruajes	100 kilógs.	6		15	
b 20	Hierro colado en lingotes	Idem	1		2	50
b 21	— dicho en tubos de todas clases	Idem	1	875	4	70
b 22	— idem en manufacturas ordinarias	Idem	3		7	50
b 23	— idem en manufacturas finas, ó sean las pulimentadas con baño de porcelana y con adornos de otros metales	Idem	7		17	50
b 24	— en barras-carriles	Idem	3	200	8	
b 25	— en chapas desde 6 milímetros inclusive de grueso, y los redoblones	Idem	3	600	9	
b 26	— batido, estirado ó forjado, y el pudelado en barras de cualquiera figura, desde 144 milímetros inclusive de seccion	Idem	4	400	11	
b 27	— en barras de cualquiera figura hasta 144 milímetros de seccion; en chapas hasta seis milímetros de grueso, y los flejes	Idem	5	200	13	
a 28	— en alambre	Idem	3	200	8	
b 29	— en clavos y tornillos, aunque tengan cabeza de laton	Idem	8		20	
b 30	— en tubos	Idem	5	200	13	
b 31	— en manufacturas ordinarias, aunque tengan baño de plomo, estaño ó zinc, ó estén pintadas ó barnizadas; en tubos cubiertos de chapa de laton	Idem	9		22	50
b 32	— en manufacturas finas, ó sean las pulimentadas con baño de porcelana y con adornos de otros metales, y las de acero no expresadas en este Arancel	Idem	11		27	50

Nr. oddziału	Nazwa przedmiotów	Skala oceniania	Cła w			
			Esc.	Mil.	Peset.	Cent.
	5 grupa.					
	Kryształ i szkło.					
b 9	Szkło dęte, pospolite lub ordynaryjne	100 kilogr.	3	200	8	
b 10	Kryształ i imitacya kryształowa z szkła	„	18		45	
b 11	Szyby szklanne i szyby kryształowe	„	7		17	50
b 12	Szkło i kryształy okładane i kryształy do okularów i zegarków	„	32		80	
	6 grupa.					
	Towary gliniane, szteingutowe i porcelanowe.					
13	Kafle, płyty, cegły zwyczajne i dachówki, rury i inne podobne przedmioty	„	0	600	1	50
b 14	Szteingut i fajans	„	15		37	50
a 15	Porcelana	„	21		52	50
	II. Klasa.					
	Metale i wszelkie wyroby w których metal stanowi główną część składową.					
	1 grupa.					
	Złoto, srebro i platyna.					
16	Złoto na klejnotach lub ozdobach, także w połączeniu z perłami lub kamieniami	hektogr.	10		25	
17	Srebro na klejnotach lub ozdobach, także w połączeniu z perłami lub kamieniami	„	1	400	3	50
18	Towary złote, srebrne lub platynowe innego rodzaju . .	„	0	800	2	
	2 grupa.					
	Żelazo i stal.					
b 19	Stal w sztabach, płytach i sprężynach powozowych . . .	100 kilogr.	6		15	
b 20	Żelazo lane w kawałach półwalcowych	„	1		2	50
b 21	„ „ jako rury wszelkiego rodzaju	„	1	875	4	70
b 22	„ „ „ towary ordynaryjne	„	3		7	50
b 23	„ „ „ towary przednie, także polerowane, emaliowane i z ozdobami z innych metali	„	7		17	50
b 24	Szyny żelazne	„	3	200	8	
b 25	Blachy żelazne grubości do 6 milimetrów włącznie, także blachy grube	„	3	600	9	
b 26	Żelazo, kute, ciągnione lub walcowane, także prażone w sztabach wszelkiego kształtu w przekroju poprzecznym do 144 milimetrów włącznie	„	4	400	11	
b 27	Żelazo w sztabach wszelkiego kształtu w przekroju poprzecznym do 144 milimetrów, w blachach do 6 milimetrów grubości i obręcze	„	5	200	13	
a 28	Drut żelazny	„	3	200	8	
b 29	Gwoździe i szruby żelazne, także z główkami mosiężnemi	„	8		20	
b 30	Rury żelazne	„	5	200	13	
b 31	Towary żelazne ordynaryjne, pobielane ołowiem, cyną lub cynkiem, malowane lub lakierowane, rury wykładane blachą mosiężną	„	9		22	50
b 32	Towary żelazne przednie, polerowane, emaliowane i z ozdobami z innych metali, tudzież towary stalowe w taryfie niniejszej szczegółowo nie wymienione . . .	„	11		27	50

Número de la partida	Artículos	Unidad	Derechos en Escs.	Mils.	Pesetas	Cént.
33	Hierro y acero en piezas inutilizadas, inclusas las barras-carriles	100 kilógs.	2		5	
b 34	Hoja de lata	Idem	7	500	18	75
b 35	— dicha labrada	Idem	25		62	50
36	Agujas, plumas, piezas para relojes y otros objetos análogos de hierro ó acero	Kilógramo	1	200	3	
37	Cuchillos, trinchantes, navajas y cortaplumas de id.	Idem	0	400	1	
38	Tijeras para costura	Idem	0	900	2	25
39	Armas blancas y las hojas para las mismas	Idem	0	800	2	
b 40	— de fuego y los cañones y demás piezas concluidas para las mismas	Idem	2		5	
	Tercer grupo. Cobre y sus aleaciones.					
41	Cobre de primera fundicion y el viejo	100 kilógs.	5		12	50
42	— y laton en barras y lingotes	Idem	9		22	50
a 43	— y laton en planchas y clavos y el alambre de cobre	Idem	20		50	
b 44	— dichos en tubos, piezas grandes á medio labrar, como cascos de braseros etc., y fondos de calderas	Idem	28		70	
45	Alambre de laton	Idem	12		30	
46	Bronce sin labrar	Idem	4		10	
b 47	Dichos metales labrados, y todas las aleaciones de metales comunes en que entre el cobre ó el estaño	Idem	50		125	
48	Plaqué de oro en hojas	Kilógramo	3	500	8	75
b 49	— labrado	Idem	14		35	
50	— de plata en hojas	Idem	0	450	1	10
b 51	— labrado	Idem	3	700	9	25
	Cuarto grupo. Los demás metales.					
52	Estaño en lingotes	100 kilógs.	5		12	50
53	— labrado	Idem	20		50	
54	Plomo en galápagos ó pasta, planchas, láminas, tubos, balas y perdigones	Idem	0	600	1	50
a 55	— manufacturado	Idem	3	200	8	
56	Zinc en barras, pasta ó torta	Idem	2	400	6	
b 57	— en planchas, clavos y alambre	Idem	6		15	
b 58	— en objetos manufacturados	Idem	10		25	
* 59	Todos los demás metales y aleaciones no expresados en planchas, pasta, clavos, etc.	Idem	0	600	1	50
60	Dichos obrados	Idem	15		37	50
61	Tela metálica	Kilógramo	0	200	0	50
b 62	— dicha obrada	Idem	0	400	1	
	Clase tercera. Sustancias empleadas en la farmacia, la perfumeria y las industrias químicas.					
	Primer grupo. Drogas simples.					
63	Aceite de coco, palma, granos y semillas; el de linaza y los secantes	100 kilógs.	3	200	8	
* 64	Palos tintóreos y cortezas curtientes	Idem	0	100	0	25

Nr. oddziału	Nazwa przedmiotów	Skala oclenia	Cła w			
			Esc.	Mil.	Peset.	Cent.
33	Żelazo i stal połamane, także szyny stare	100 kilogr.	2		5	
b 34	Blacha biała	„	7	500	18	75
b 35	Towary z białej blachy	„	25		62	50
36	Igły, pióra do pisania, części składowe zegarków i inne podobne przedmioty z żelaza i stali	kilogr.	1	200	3	
37	Noże, instrumenta do krajania, brzytwy i scyzoryki	„	0	400	1	
38	Nożyce krawieckie	„	0	900	2	25
39	Broń, sieczna i brzeszczoty do tejże	„	0	800	2	
b 40	Broń palna, lufy do tejże i inne części składowe	„	2		5	
	3 grupa.					
	Miedź i jej mięszaniny.					
41	Miedź z pierwszego wytopienia i miedź stara	100 kilogr.	5		12	50
42	„ i mosiądz w sztabach i kawałach	„	9		22	50
a 43	„ „ „ w postaci płyt, gwoździ i drutu miedzianego	„	20		50	
b 44	Miedź i mosiądz w postaci rur i wielkich w połowie gotowych sztuk jak nakrywy panwi i dna kotłów	„	28		70	
45	Drut mosiężny	„	12		30	
46	Brąz nie obrobiony	„	4		10	
b 47	Metale wspomnione przerobione na towary i wszelkie mięszaniny metali nieszlachetnych w których miedź lub cyna są częścią składową	„	50		125	
48	Blachy złotem powleczone	kilogr.	3	500	8	75
b 49	Towary „ „	„	14		35	
50	Blachy srebrem „	„	0	450	1	10
b 51	Towary „ „	„	3	700	9	25
	4 grupa.					
	Inne metale.					
52	Cyna w kawałach	100 kilogr.	5		12	50
53	„ „ postaci towarów	„	20		50	
54	Ołów w kawałach nieckowatych, płytach, walcowany, w postaci rur, kul i szrutu	„	0	600	1	50
a 55	Towary ołowiane	„	3	200	8	
56	Cynk w sztabach, bryłach lub kręgach	„	2	400	6	
b 57	„ „ postaci blach, gwoździ i drutu	„	6		15	
b 58	„ towarów rękodzielniczych	„	10		25	
* 59	Wszelkie inne szczegółowo nie wymienione metale i mięszaniny w postaci płyt, kawałów, gwoździ itd.	„	0	600	1	50
60	Towary z tychże	„	15		37	50
61	Tkaniny z drutu metalowego	kilogr.	0	200	0	50
b 62	Towary z tychże	„	0	400	1	
	III. Klasa.					
	Środki lecznicze i pachnidła tudzież substancye chemiczne.					
	1 grupa.					
	Materyały lecznicze nie złożone.					
63	Oleje z orzecha kokosowego, owoców palmowych, zboża i nasion, olej lniany i siccativa	100 kilogr.	3	200	8	
* 64	Drzewo farbierskie i kory garbnikowe	„	0	100	0	25

Número de la partida	Artículos	Unidad	Derechos en Escs.	Mils.	Pesetas	Cént.
b 65	Granza ó rubia	100 kilógs.	8		20	
66	Simiente de sésamo, lino y demás semillas oleaginosas	Idem	0	400	1	
67	Los demás productos del reino vegetal no expresados en otras partidas	Idem	4		10	
* 68	Productos del reino animal empleados en la medicina	Idem	1	200	3	
	Segundo grupo. Colores, tintes y barnices.					
* 69	Ocres y tierras naturales para pintar	Idem	0	050	0	10
70	Añil y cochinilla	Idem	18		45	
71	Extractos tintóreos	Idem	3		7	50
b 72	Grancina y la mezcla de esta materia y la rubia	Kilógramo	0	300	0	75
73	Barnices	100 kilógs.	5		12	50
74	Colores en polvo ó en terron	Idem	3		7	50
a 75	— preparados y las tintas	Idem	10		25	
a 76	— derivados de la hulla y los demás artificiales	Kilógramo	1		2	50
	Tercer grupo. Productos químicos y farmacéuticos.					
77	Acido muriático	100 kilógs.	0	600	1	50
78	— nítrico	Idem	2		5	
79	Acido sulfúrico	Idem	0	900	2	25
80	Alumbre	Idem	0	600	1	50
81	Azufre	Idem	0	500	1	25
82	Barrillas naturales y artificiales	Idem	0	400	1	
83	Carbonatos alcalinos, álcalis cáusticos y sales amoniacales	Idem	1	500	3	75
84	Cloruro de cal	Idem	1		2	50
85	— de potasio y el sulfato de sosa	Idem	0	200	0	50
86	— de sodio (sal comun)	Idem	1	300	3	25
87	Colas y albúmina	Idem	4		10	
88	Fósforo	Kilógramo	0	200	0	50
89	Nitrato de potasa (salitre)	100 kilógs.	1	500	3	75
90	— de sosa	Idem	0	400	1	
91	Oxidos de plomo	Idem	2		5	
92	Sulfato y birolignito de hierro	Idem	0	600	1	50
93	Productos químicos no expresados	Kilógramo	0	040	0	10
94	— farmacéuticos de uso exclusivamente medicinal. Avalúo.	Idem	20 por 100		20 por 100	
	Cuarto grupo. Varios.					
b 95	Almidon	100 kilógs.	4		10	
96	Féculas de uso industrial, dextrina y glucosa	Idem	0	500	1	25
b 97	Jabones	Idem	7	500	18	75
98	Parafina, estearina y esperma de ballena en masas	Idem	10		25	
b 99	— dichas labradas	Idem	20		50	
b 100	Perfumería y esencias	Kilógramo	0	600	1	50
101	Pólvora para minas	Idem	0	125	0	30
102	— para caza y mechas para minas	Idem	0	500	1	25
103	Mezclas explosivas, cuya aplicacion es análoga á la pólvora	Idem	0	065	0	15

Nr. oddziału	Nazwa przedmiotów	Skala oclenia	Cła w			
			Esc.	Mil.	Peset.	Cent.
b 65	Marzanna	100 kilogr.	8		20	
66	Ciemierzycznik, siemię lniane i inne nasiona olejne	„	0	400	1	
67	Inne płody roślinne nie wymienione w innych oddziałach taryfy	„	4		10	
* 68	Płody zwierzęce do użytku lekarskiego	„	1	200	3	
	2 grupa.					
	Farby, farbniki i pokosty.					
* 69	Oker i naturalne ziemie farbierskie	„	0	050	0	10
70	Indigo i koszenila	„	18		45	
71	Wyciągi farbierskie	„	3		7	50
b 72	Garancya i mięszanina tejże z marzanną	kilogr.	0	300	0	75
73	Pokosty	100 kilogr.	5		12	50
74	Farby, mielone lub w bryłach	„	3		7	50
a 75	„ przyrządzone i atramenty	„	10		25	
a 76	„ otrzymywane z węgli i inne farby sztuczne	kilogr.	1		2	50
	3 grupa.					
	Płody chemiczne i farmaceutyczne.					
77	Kwas solny	100 kilogr.	0	600	1	50
78	„ saletrowy	„	2		5	
79	„ siarczany	„	0	900	2	25
80	Ałun	„	0	600	1	50
81	Siarka	„	0	500	1	25
82	Soda naturalna i sztuczna	„	0	400	1	
83	Węglany, alkalia i sole amoniakalne	„	1	500	3	75
84	Chlorek wapna	„	1		2	50
85	Potaż i siarkan sodu	„	0	200	0	50
86	Chlorek sodu (zwyczajna sól kuchenna)	„	1	300	3	25
87	Klej i albumin	„	4		10	
88	Fosfor	kilogr.	0	200	0	50
89	Saletrzan potasu (saletra)	100 kilogr.	1	500	3	75
90	Saletrzan sodu	„	0	400	1	
91	Tlen ołowiu	„	2		5	
92	Siarkan i octan żelaza	„	0	600	1	50
93	Płody chemiczne szczegółowo niewymienione	kilogr.	0	040	0	10
94	Płody farmaceutyczne wyłącznie do użytku lekarskiego	(według wartości)	20 od 100		20 od 100	
	4 grupa.					
	Przedmioty rozmaite.					
b 95	Mączka, krochmal	100 kilogr.	4		10	
96	Mąka do użytku w przemyśle, dextrina i glycosa	„	0	500	1	25
b 97	Mydło	„	7	500	18	75
98	Parafina, stearyna i sparmaceta surowa	„	10		25	
b 99	Towary z tychże	„	20		50	
b 100	Pachnidła i esencye	kilogr.	0	600	1	50
101	Proch rozsadzający	„	0	125	0	30
102	Proch strzelecki i podpałki	„	0	500	1	25
103	Preparaty explodujące używane podobnie jak proch	„	0	065	0	15

Número de la partida	Artículos	Unidad	Derechos en Eses.	Mils.	Pesetas	Cént.
	Clase cuarta.					
	Algodon y sus manufacturas.					
	Primer grupo.					
	Algodon en rama.					
* 104	Algodon en rama	100 kilógs.	0	600	1	50
	Segundo grupo.					
	Hilados.					
b 105	Algodon hilado y el torcido á uno ó dos cabos, para tejer, crudo, blanco ó teñido, hasta el núm. 35 inclusive	Kilógramo	0	500	1	25
b 106	— dicho id., desde el núm. 36 en adelante	Idem	0	700	1	75
b 107	— torcido á tres ó más cabos para coser ó bordar, crudo, blanco ó teñido	Idem	1		2	50
	Tercer grupo.					
	Tejidos.					
b 108	Tejidos tupidos, llanos, crudos, blancos ó teñidos en piezas ó pañuelos hasta 25 hilos inclusive, contados en la trama y en la urdimbre en el cuadrado de 6 milímetros	Idem	1	200	3	
b 109	— dichos id., desde 26 hilos en adelante	Idem	1	075	2	70
b 110	— estampados, y los cruzados y labrados al telar hasta 25 hilos inclusive en la trama y en el urdimbre . . .	Idem	1	600	4	
b 111	— dichos idem id., desde 26 hilos en adelante	Idem	1	475	3	70
b 112	— dichos diáfanos, como muselinas, batistas, linones, organdíes y gasas de cualquiera clase	Idem	1	200	3	
b 113	Acolchados y piqués	Idem	1	800	4	50
b 114	Panas, veludillos y demás tejidos dobles para prendas de vestir	Idem	1	400	3	50
b 115	Tules	Idem	2		5	
b 116	Crochet en cualquiera forma, incluso las puntillas . . .	Idem	1	200	3	
b 117	Puntillas de cualquiera clase, excepto las de crochet . .	Idem	2	500	6	25
b 118	Tejides de punto en pieza, en camisetas y pantalones . .	Idem	1	050	2	60
b 119	— dicho en medias, calcetines, guantes y demás objetos	Idem	2	100	5	25
	Clase quinta.					
	Cáñamo, lino, pita, yute y sus manufacturas.					
	Primer grupo.					
	En rama.					
120	Abacá, pita y yute	100 kilogs.	0	400	1	
121	Cáñamon en rama y el rastrillado	Idem	4		10	
122	Lino en rama y el rastrillado	Idem	1		2	50

Nr. oddziału	Nazwa przedmiotów	Skala oclenia	Cła w			
			Esc.	Mil.	Peset.	Cent.
	IV. Klasa.					
	Bawełna i towary bawełniane.					
	1 grupa.					
	Bawełna surowa.					
* 104	Bawełna surowa	100 kilogr.	0	600	1	50
	2 grupa.					
	Przędza.					
b 105	Przędza bawełniana także kręcona z jednej i dwu nitek, do tkania, surowa, biała lub farbowana, do Nr. 35 włącznie	kilogr.	0	500	1	25
b 106	Też same od Nr. 36 w górę	„	0	700	1	75
b 107	Przędza bawełniana, także kręcona z trzech lub więcej nitek, do szycia lub haftowania, surowa, biała lub farbowana	„	1		2	50
	3 grupa.					
	Tkaniny.					
b 108	Tkaniny, gęste, gładkie, surowe, białe lub farbowane, w sztukach lub postawach, włącznie do 25 nici w pasmie i osnowie na kwadrat 6 milimetrów	„	1	200	3	
b 109	Też same od 26 nici w górę	„	1	075	2	70
b 110	Tkaniny, drukowane, tkane ukośnie, wyrabiane na krosnach, włącznie do 25 nitek w pasmie i osnowie . . .	„	1	600	4	
b 111	Też same od 26 nitek w górę	„	1	475	3	70
b 112	Tkaniny drukowane, przezroczyste, jak muslin, batyst, linon, organdyna i gazy wszelkiego rodzaju	„	1	200	3	
b 113	Tkaniny stębnowane i pikowane	„	1	800	4	50
b 114	Plusz, aksamit bawełniany, i wszelkie tkaniny podwójne do ubrania	„	1	400	3	50
b 115	Tiul	„	2		5	
b 116	Towary dziergane wszelkiego rodzaju, między niemi koronki dziergane	„	1	200	3	
b 117	Koronki wszelkiego rodzaju z wyjątkiem dzierganych . .	„	2	500	6	25
b 118	Towary warsztacikowe w sztukach, takież kaftaniki i spodnie	„	1	050	2	60
b 119	Towary warsztacikowe, jakoto pończochy, szkarpetki, rękawiczki i inne towary warsztacikowe	„	2	100	2	25
	V. Klasa.					
	Len, konopie, włókna aloesowe, juta i towary z tychże.					
	1 grupa.					
	Materyały surowe.					
120	Konopie manilla, włókna aloesowe i juta	100 kilogr.	0	400	1	
121	„ surowe i wyczesane	„	4		10	
122	Len surowy i wyczesany	„	1		2	50

Número de la partida	Artículos	Unidad	Derechos en Eses.	Mils.	Pesetas	Cént.
	Segundo grupo.					
	Hilados.					
123	Hilaza de abacá, pita y yute	100 kilógs.	3		7	50
124	— de cáñame ó de lino	Idem	11		27	50
b 125	Hilo torcido de dos ó más cabos	Idem	49		122	50
b 126	Járcia y cordelería	Idem	8		20	
	Tercer grupo.					
	Tejidos.					
b 127	Tejidos llanos hasta 10 hilos inclusive	Kilógramo	0	500	1	25
b 128	— dichos de 11 á 14 inclusive	Idem	1		2	50
b 129	— dichos de 25 en adelante	Idem	1	700	4	25
b 130	— cruzados y labrados	Idem	0	800	2	
131	Encajes	Idem	5		12	50
b 132	Tejidos de punto	Idem	2		5	
b 133	Alfombras	Idem	0	100	0	25
	Clase sexta.					
	Lanas, cerda, pelos, crines y sus manufacturas.					
	Primer grupo.					
	En rama					
134	Cerdas, crines y pelos	100 kilógs.	0	800	2	
a 135	Lana comun	Idem	11	200	28	
136	— de las demás clases, y la larga para estambres	Idem	5		12	50
137	— peinada y preparada para id.	Idem	12		30	
	Segundo grupo.					
	Hilados.					
138	Estambre hilado y torcido en bruto ó con aceite	Kilógramo	0	750	1	85
139	— dicho limpio ó blanqueado	Idem	1	050	2	60
140	— teñido	Idem	1	200	3	
	Tercer grupo.					
	Tejidos.					
b 141	Alfombras	100 kilógs.	70		175	
b 142	Mantas	Kilógramo	0	900	2	25
b 143	Tejidos de lana pura ó con mezcla de algodon, llanos y cruzados, aunque tengan pelo, como las bayetas y franelas; y las felpas ó terciopelos	Idem	2		5	
b 144	Paños delgados, casimires y lanas dulces, y los pañuelos alfombrados	Idem	3	200	8	
b 145	— gruesos, ordinarios y todos los demás tejidos del ramo de pañería	Idem	2	500	6	25
b 146	Tejidos bastos de pelo, tengan ó no mezcla de algodon	Idem	0	600	1	50
147	— de cerda y crin	Idem	1		2	50
b 148	— de punto	Idem	1	600	4	

Nr. oddziału	Nazwa przedmiotów	Skala oclenia	Cła w			
			Esc.	Mil.	peset.	Cent.
	2 grupa.					
	Przędza.					
123	Przędza z konopi manilla, włókien aloesowych i juty . .	100 kilogr.	3		7	50
124	„ z konopi albo lnu	„	11		27	50
b 125	„ skręcona, dwu i więcej drutowa	„	49		122	50
b 126	Liny i towary powroźnicze	„	1		2	50
	3 grupa.					
	Tkaniny.					
b 127	Tkaniny, gładkie do 10 nitek włącznie	kilogr.	0	500	1	25
b 128	„ „ od 11 do 24 nitek włącznie	„	1		2	58
b 129	„ „ od 25 nitek w górę	„	1	700	4	25
b 130	„ tkane ukośnie i przerabiane	„	0	800	2	
131	Koronki	„	5		12	50
b 132	Towary warsztacikowe	„	2		5	
b 133	Kobierce	„	0	100	0	25
	VI. Klasa.					
	Wełna, szczeć, włosień koński i włosy innych zwierząt, tudzież towary z tychże.					
	1 grupa.					
	Materyał surowy.					
134	Szczeć, włosień koński i włosy innych zwierząt . . .	100 kilogr.	0	800	2	
a 135	Wełna zwyczajna	„	11	200	28	
136	„ innego gatunku i długa wełna wyczesana najprzedniejsza	„	5		12	50
137	Wełna wyczesana i najprzedniejsza przyrządzona . . .	„	12		30	
	2 grupa.					
	Przędza.					
138	Przędza wyczesana także kręcona, surowa lub z olejem .	kilogr.	0	750	1	85
139	Też same wyprane lub bielone	„	1	050	2	60
140	„ „ farbowane	„	1	200	3	
	3 grupa.					
	Tkaniny.					
b 141	Kobierce	100 kilogr.	70		175	
b 142	Kołdry	kilogr.	0	900	2	25
b 143	Tkaniny z czystej wełny lub pomieszanej z bawełną, gładkie tkane ukośnie, także kutnerowate jak molton i flanela tudzież plusz i aksamit wełniany	„	2		5	
b 144	Sukno, lekkie, kazimir i tkaniny niewałkowane, tudzież sukna z deseniem	„	3	200	8	
b 145	Sukno grube, ordynaryjne i wszelkie inne tkaniny sukienne	„	2	500	6	25
b 146	Tkaniny grubo-włosiste z przymieszką bawełny lub bez tejże	„	0	600	1	50
b 147	Tkaniny ze szczeci i włosienia	„	1		2	50
b 148	Towary warsztacikowe	„	1	600	4	

Número de la partida	Artículos	Unidad	Derechos en Escs.	Mils.	Pesetas	Cént.
	Clase sétima.					
	Seda y sus manufacturas.					
	Primer grupo.					
	Hilados.					
149	Seda cruda é hilada sin torcer	Kilógramo	0	600	1	50
150	— dicha torcida hasta cuatro cabos inclusive	Idem	2	500	6	25
151	— Idem id. de más de cuatro cabos	Idem	3	500	8	75
152	Borra de seda hilada sin torcer	Idem	0	200	0	50
153	— dicha torcida hasta cuatro cabos inclusive	Idem	0	600	1	50
154	— Idem id. de más de cuatro cabos	Idem	1	800	4	50
	Segundo grupo.					
	Tejidos.					
155	Tejidos llanos ó cruzados	Idem	7		17	50
156	Terciopelos y felpas	Idem	10	500	26	25
157	Tejidos de filoseda, borra ó escarzo de seda; los de seda cruda, y los de borra con mezcla de seda	Idem	3	600	9	
158	Tules de seda ó de borra de seda	Idem	9		22	50
159	Encajes y puntillas id. id.	Idem	11		27	50
b 160	Tejidos de punto id. id.	Idem	6		15	
	Clase octava.					
	Papel y sus aplicaciones.					
	Primer grupo.					
	Para imprimir y escribir.					
161	Papel contínuo, sin cola y de media cola para imprimir	100 kilógs	4		10	
b 162	— dicho para escribir, litografiar y estampar	Idem	10		25	
b 163	— recortado, el hecho á mano, el rayado y la cartulina	Idem	20		50	
	Segundo grupo.					
	Papel impreso, grabado ó fotografiado.					
b 164	Libros, estén ó no encuadernados, y otros impresos en castellano	Idem	16		40	
165	— idem en idioma extranjero	Idem	4		10	
166	Estampas, mapas y diseños	Kilógramo	0	500	1	25
	Tercer grupo.					
	Papel para decorar habitaciones.					
b 167	Papel estampado sobre fondo natural	100 kilógs.	11		27	50
b 168	— sobre fondo mate ó lustroso	Idem	20		50	
b 169	— con oro, plata, lana ó cristal	Idem	80		200	
	Cuarto grupo.					
	Papeles varios.					
b 170	Papel de estraza, secante, ordinario para empaquetar, de lija y el carton	Idem	5		12	50
171	Los demás no tarifados	Idem	16		40	

Nr. oddziału	Nazwa przedmiotów	Skala oclenia	Cła w			
			Esc.	Mil.	Peset.	Cent.
	VII. Klasa.					
	Jedwab i towary jedwabne.					
	1 grupa.					
	Przędziwo.					
149	Jedwab, surowy i przędzony, nie skręcany	kilogr.	0	600	1	50
150	„ skręcony do czterech nitek włącznie	„	2	500	6	25
151	„ „ z więcej niż czterech nitek	„	3	500	8	75
152	Pela, przędzona, nie skręcana	„	0	200	0	50
153	„ skręcona do czterech nitek włącznie	„	0	600	1	50
154	„ „ na więcej niż cztery nitki	„	1	800	4	50
	2 grupa.					
	Tkaniny.					
155	Tkaniny, gładkie lub tkane ukośnie	„	7		17	50
156	Aksamity i plusze	„	10	500	26	25
157	Tkaniny z peli z surowego jedwabiu i z peli mieszanej z jedwabiem	„	3	600	9	
158	Tiul z jedwabiu lub peli	„	9		22	50
159	Koronki i blondyny z tychże	„	11		27	50
b 160	Towary warsztacikowe z tychże	„	6		15	
	VIII. Klasa.					
	Papier i wyroby z papieru.					
	1 grupa.					
	Papier drukowany i do pisania.					
161	Papier, nierozcinany, nieklejowy i półklejowy do drukowania	100 kilogr.	4		10	
b 162	Papier, nierozcinany do pisania, litografowania i na miedzioryty	„	10		25	
b 163	Papier, pocięty, w libry poskładany, liniowany i kartonowy	„	20		50	
	2 grupa.					
	Druki, sztychy i fotografie.					
b 164	Książki, oprawione i nieoprawione tudzież inne druki w języku hiszpańskim	„	16		40	
b 165	Książki, oprawione i nieoprawione, tudzież inne druki w obcych językach	„	4		10	
b 166	Sztychy, mapy i rysunki	kilogr.	0	500	1	25
	3 grupa.					
	Obicia papierowe.					
b 167	Obicia papierowe, drukowane na tle naturalnem	100 kilogr.	11		27	50
b 168	„ „ na tle matowem lub satynowem	„	20		50	
b 169	„ „ ze złotem, srebrem, wełną lub kryształem	„	80		200	
	4 grupa.					
	Papiery rozmaite.					
b 170	Papier, szary, bibuła, papier ordynaryjny do pakowania, papier do polerowania i tektura papierowa	„	5		12	50
171	Inne papiery nie wymienione w taryfie	„	16		40	

Número de la partida	Artículos	Unidad	Derechos en Escs. Mils.	Pesetas Cént.
	Clase novena.			
	Maderas y otras materias vegetales empleadas en la industria y sus manufacturas.			
	Primer grupo.			
	Maderas.			
172	Duelas	Millar	3 .	7 50
173	Tablas, tablones, vigas y viguetas	Metro cúbico	0 600	1 50
174	Palos redondos y la madera de figura para la construccion naval . . . . . Avalúo .	Uno	1 por 100	1 por 100
* 175	Maderas para ebanistería en troncos ó pedazos	100 kilógs.	0 200	0 50
176	— dichas aserradas en hojas	Idem	1	2 50
b 177	Pipería armada ó sin armar	Idem	4	10
	Segundo grupo.			
	Muebles y artefactos.			
a 178	Madera ordinaria, labrada en todo género de objetos, estén ó no torneados, pintados ó barnizados, y los listones moldurados y barnizados ó preparados para dorar	Idem	7	17 50
a 179	Madera fina, labrada en muebles ú otros objetos torneados, tallados, pulimentados y barnizados; los de madera ordinaria chapeados de otras finas; los tapizados excepto con tejidos de seda, y los listones dorados	Idem	14	35
b 180	Dichos en los mismos objetos dorados; los que tengan embutidos de nácar ú otras materias finas y molduras de metal, y los tapizados con tejidos de seda	Idem	40	100
	Tercer grupo.			
	Varios.			
* 181	Carbon, leña y demás combustibles vegetales	Tonelada de 1000 kilógs	0 200	0 50
182	Corcho	100 kilógs.	0 200	0 50
183	Aros, flejes y enrejados ó cercas	Idem	0 500	1 25
* 184	Enea, esparto, crin vegetal, junco, mimbres y otras materias análogas	Idem	0 100	0 25
	Clase décima.			
	Ganados, pieles y otros despojos empleados en la industria y sus manufacturas.			
	Primer grupo.			
	Ganados.			
b 185	Caballar — Caballos castrados que pasen de la marca	Uno	40	100
186	Caballar — Los demás caballos y todas las yeguas	Idem	6	15
187	Mular	Idem	6	15
188	Asnal	Idem	1	2 50
189	Vacuno	Idem	2	5
a 190	Lanar y cabrío	Idem	0 200	0 50
b 191	De cerda	Idem	1	2 50

Nr. oddziału	Nazwa przedmiotów	Skala oclenia	Cła w			
			Esc.	Mil.	Peset.	Cent.
	IX. Klasa.					
	Drzewo tudzież inne materyały roślinne w przemyśle używane i towary z tychże					
	1 grupa.					
	Drzewo.					
172	Klepki	1000 sztuk / metr sześcienny	3		7	50
173	Deski, dyle, belki wielkie i małe		0	600	1	50
174	Kraglaki i drzewo przyrządzone do budowy okrętów	według wartości	1 proc.		1 proc.	
* 175	Drzewo do sztucznych wyrobów stolarskich w pniach i kłodach	100 kilogr.	0	200	0	50
176	Drzewo do sztucznych wyrobów stolarskich pocięte na fornery	„	1		2	50
b 177	Towary bednarskie gotowe i rozebrane	„	4		10	
	2 grupa.					
	Meble i roboty misterne.					
a 178	Drzewo ordynaryjne, wyrobione na przedmioty wszelkiego rodzaju, toczone albo nie, malowane lub pokostowane i listwy gzemsowe także lakierowane i przyrządzone do pozłocenia	„	7		17	50
a 179	Drzewo przednie, wyrobione na meble i inne przedmioty, toczone, rzeźbione polirowane i pokostowane; przedmioty także z drzewa ordynaryjnego fornerowane innem przedniem drzewem, meble obijane, z wyjątkiem obijanych jedwabiem, tudzież listwy złocone	„	14		35	
b 189	Teżsame roboty pozłacane, wykładane perłową macicą lub innemi przednemi materyałami albo z gzemsami malowanemi, tudzież meble obijane materyami jedwabnemi	„	40		100	
	3 grupa.					
	Przedmioty rozmaite.					
* 181	Węgle drewniane, drzewo opałowe i inne materyały opałowe, roślinne	tony o (1000 kilogr.)	0	200	0	50
182	Drzewo korkowe	100 kilogr.	0	200	0	50
183	Pręty na obręcze, obręcze i kraty	„	0	500	1	25
* 184	Trzcina, żarnowiec miałtowy (spartium scoparium), włosień roślinny, sitowie, wierzba i inne podobne materyały	„	0	100	0	25
	X. Klasa.					
	Zwierzęta, skóry i inne części zwierzęce używane w przemyśle jakoteż towary z tychże.					
	1 grupa.					
	Zwierzęta.					
b 185	Konie: wałachy które już przekroczyły wiek	1 sztuka	40		100	
b 186	Konie: inne konie i wszelkie klacze	„	6		15	
187	Muły	„	6		15	
188	Osły	„	1		2	50
189	Bydło rogate	„	2		5	
a 190	Owce i kozy	„	0	200	0	50
b 191	Trzoda chlewna	„	1		2	50

Número de la partida	Artículos	Unidad	Derechos en Escs. Mils.	Derechos en Pesetas Cént.
	Segundo grupo.			
	Peletería y curtidos.			
192	Cueros y pieles sin curtir	100 kilógs.	3	7 50
b 193	— curtidos	Kilógramo	0 500	1 25
b 194	— charoladas	Idem	1	2 50
* 195	Pieles de abrigo y adorno	Idem	0 200	0 50
b 196	Guantes de piel	Idem	8	20
b 197	Calzado	Idem	3 500	8 75
b 198	Artículos del arte del guarnicionero y del talabartero	Idem	1	2 50
	Tercer grupo.			
	Plumas.			
b 199	Plumas y sus manufacturas . . . . . Avalúo .	Idem	20 por 100	20 por 100
	Cuarto grupo.			
	Los demás despojos.			
200	Grasas animales	100 kilógs.	0 600	1 50
* 201	Ambar, ballena, carey, hueso, nácar y marfil en bruto ó cortados	Kilógramo	0 020	0 05
202	Cera sin labrar	Idem	0 040	0 10
b 203	— labrada	Idem	0 300	0 75
* 204	Guano y demás abonos	100 kilógs.	0 020	0 05
205	Tripas	Idem	3	7 50
* 206	Despojos no comprendidos sin manufacturar	Idem	0 200	0 50
	Clase undécima.			
	Instrumentos de ciencias y artes, y las máquinas y aparatos empleados en la agricultura, la industria y los trasportes.			
	Primer grupo.			
	Instrumentos.			
b 207	Pianos	Uno	100	250
208	Relojes de oro para bolsillo	Idem	3	7 50
209	— de plata y demás metales para id	Idem	0 800	2
210	— de las demás clases . . . . . Avalúo .	Idem	20 por 100	20 por 100
211	Instrumentos de ciencias y artes . . . . . Avalúo .	Idem	10 por 100	10 por 100
	Segundo grupo.			
	Aparatos y máquinas.			
b 212	Básculas	100 kilógs.	11	27 50
213	Máquinas agrícolas . . . . . Avalúo .	Idem	1 por 100	1 por 100
214	— motores . . . . . Avalúo .	Idem	2 por 100	2 por 100
215	— completas para toda clase de industrias . . Avalúo .	Idem	6 por 100	6 por 100
216	Piezas sueltas . . . . . Avalúo .	Idem	10 por 100	10 por 100
217	Aparatos aisladores, tensores, alambres, postes y demás piezas para telégrafos eléctricos . . . . . Avalúo .	Idem	3 por 100	3 por 100

Nr. oddziału	Nazwa przedmiotów	Skala oclenia	Cła w Esc.	Mil.	Peset.	Cent.
	2 grupa. Skóry i skórki.					
192	Skórki i skóry nie garbowane	100 kilogr.	3		7	50
b 193	„ „ garbowane	kilogr.	0	500	1	25
b 194	„ „ lakierowane	„	1		2	50
* 195	Futra, futra na podszewkę i do wykładania	„	0	200	0	50
b 196	Rękawiczki skórzane	„	8		20	
b 197	Obuwie	„	3	500	8	50
b 198	Wybory siodlarski i rymarskie	„	1		2	50
	3 grupa. Piór a.					
b 199	Pióra i towary z tychże	według wartości	20 proc.		20 proc.	
	4 grupa. Inne produkta zwierzęce.					
200	Tłuszcze zwierzęce	100 kilogr.	0	600	1	50
* 201	Bursztyn, fiszbin, skorupa żółwia, kości, perłowa macica i kość słoniowa, surowe lub obrobione	kilogr.	0	020	0	05
202	Wosk surowy	„	0	040	0	10
b 203	Wyroby z wosku	„	0	300	0	75
* 204	Guano i inne nawozy	100 kilogr.	0	020	0	05
205	Jelita	„	3		7	50
206	Płody zwierzęce wyżej nie wymienione, surowe	„	0	200	0	50
	XI. Klasa. Instrumenta używane w umiejętności i sztuce tudzież maszyny rolnicze, przemysłowe i przewozowe jakoteż aparaty.					
	1 grupa. Instrumenta.					
b 207	Fortepiany	1 sztuka	100		250	
208	Zegarki kieszonkowe złote	„	3		7	50
209	„ „ srebrne i z innych metalów	„	0	800	2	
210	Zegary innego rodzaju	według wartości	20 proc.		20 proc.	
212	Instrumenta używane w umiejętności i sztuce	„	10 „		10 „	
	2 grupa. Aparaty i maszyny.					
b 212	Wagi	100 kilogr.	11		27	50
213	Maszyny rolnicze	według wartości	1 proc.		1 proc.	
214	Motory maszyn	„	2 „		2 „	
215	Maszyny, gotowe, do wszelkich rodzajów przemysłu	„	6 „		6 „	
216	Części składowe maszyn	„	10 „		10 „	
217	Odosobniacze, spinadła, druty, żerdzie i wszelkie inne części składowe telegrafów elektrycznych	„	3 „		3 „	

Número de la partida	Artículos	Unidad	Derechos en Escs. Mils.	Derechos en Pesetas Cént.
	Tercer grupo.			
	Carruajes.			
218	Coches y berlinas de cuatro asientos, y las carretelas de dos tableros, con avances, capotas ó sin ellas, nuevos, usados ó compuestos	Uno	400	1000
219	Berlinas de dos asientos, tengan ó no bigotera; los ómnibus de más de 15 asientos, y las diligencias, nuevos, usados ó compuestos	Idem	300	750
220	Carruajes de dos ó cuatro ruedas, sin tableros, tengan ó no capotas, cualquiera que sea el número de asientos; los ómnibus hasta 15 asientos inclusive, y los carruajes no expresados en las clases anteriores, nuevos, usados ó compuestos	Idem	125	312 50
221	Carruajes para viajeros en ferro-carriles; los wagones de cualquiera clase para servicio de los mismos, y los carros para trasportar frutos y mercancías . Avalúo .	Idem	25 por 100	25 por 100
	Cuarto grupo.			
	Embarcaciones.			
b 222	Embarcaciones de madera hasta la cabida de 100 toneladas de un metro cúbico	Tona. méta.	13	32 50
b 223	— de 101 á 300 toneladas id	Idem	10	25
b 224	— de 301 en adelante id	Idem	5	12 50
b 225	— de casco de hierro de cualquiera cabida que sean . .	Idem	5	12 50
226	Despojos de buques náufragos . . . . . Avalúo .	100 kilógs.	8 por 100	8 por 100
	Clase duodécima.			
	Sustancias alimenticias.			
	Primer grupo.			
	Carnes y pescados.			
b 227	Aves vivas y muertas y la caza menor	Kilógramo	0 100	0 25
228	Carne en salmuera ó salada en seco (tasajo)	100 kilógs.	1	2 50
229	Carne de las demás clases	Idem	2	5
a 230	Manteca de vacas	Idem	16	40
231	Manteca de cerdo	Idem	6 400	16
232	Bacalao y pez palo	Idem	7	17 50
233	Pescados frescos ó con la sal indispensable para su conservacion	Idem	0 400	1
b 234	— salpresados, ahumados y escabechados	Idem	3 200	8
235	Mariscos	Idem	1	2 50
	Segundo grupo.			
	Granos y legumbres.			
b 236	Arroz sin cáscara	Idem	3 200	8
a 237	Avena, zahina y alforfon	Idem	1 040	2 60
a 238	Cebada, centeno y maiz	Idem	0 900	2 25
a 239	Trigo	Idem	1 200	3
a 240	Legumbres secas	Idem	1 200	3

Nr. oddziału	Nazwa przedmiotów	Skala oclenia	Cła w Esc.	Mil.	Peset.	Cent.
	3 grupa.					
	Powozy.					
218	Karety i berlinki na cztery osoby i lekkie powozy z dwoma wachlarzami bocznemi, z siedzeniami na przodzie, z fartuchami lub bez tychże nowe, używane lub reparowane	1 sztuka	400		1000	
219	Berlinki, na dwie osoby, z miejscem dla służącego lub bez takowego; omnibusy na więcej niż 15 osób i dyliżansy, nowe, używane lub reparowane	„	300		750	
220	Powozy o dwu lub czterech kołach bez wachlarzy, z fartuchami lub bez tychże, bez względu na liczbę siedzeń; omnibusy na osób do 15 włącznie i powozy w powyższych oddziałach nie wymienione, nowe, używane lub reparowane	„	125		312	50
221	Wagony osobowe dla kolei żelaznej, wozy wszelkiego rodzaju do obrotu na kolejach żelaznych i wozy do przewozu zboża i towarów	według wartości	25 proc.		25 proc.	
	4 grupa.					
	Okręty.					
b 222	Okręty, drewniane, objętości 100 tonów sześciennych metrycznych	metr. tony	13		32	50
b 223	Okręty, drewniane od 101 do 300 tonów	„	10		25	
b 224	„ „ „ 301 tonów w górę	„	5		12	50
b 225	„ mające części składowe z żelaza, dowolnej objętości	„	5		12	50
226	Szczątki okrętów rozbitych	według wartości	8 proc.		8 proc.	
	XII. Klasa.					
	Żywność.					
	1 grupa.					
	Mięso i ryby.					
b 227	Drób żywy lub pobity i dziczyzna	kilogr.	0	100	0	25
228	Mięso w wodzie słonej lub solone na sucho	100 kilogr.	1		2	50
229	„ innego rodzaju	„	2		5	
a 230	Szmalec wołowy	„	16		40	
a 231	„ świński	„	6	400	16	
232	Kablion i sztokfisz	„	7		17	50
233	Ryby świeże lub tylko z solą potrzebną do ich zachowania	„	0	400	1	
234	Ryby solone, wędzone i marynowane	„	3	200	8	
235	Skorupiaki	„	1		2	50
	2 grupa.					
	Zboże i ziarna strączkowe.					
236	Ryż bez łuski	„	3	200	8	
a 237	Owies, zachina i tatarka	„	1	040	2	60
a 238	Jęczmień, żyto, kukurudza	„	0	900	2	25
a 239	Pszenica	„	1	200	3	
a 240	Ziarna strączkowe, suche	„	1	200	3	

Número de la partida	Artículos	Unidad	Derechos en Escs.	Mils.	Pesetas	Cént.
	Tercer Grupo.					
	Hortalizas y frutas.					
241	Hortalizas	100 kilógs.	0	500	1	25
242	Frutas	Idem	1		2	50
	Cuarto grupo.					
	Coloniales.					
243	Azúcar sin refinar, producto y procediendo directamente de las provincias españolas de América	Idem	7	600	19	
244	— dicho de cualquier punto extranjero	Idem	9	450	23	65
245	— refinado y el candé, producto y procediendo directamente de las provincias españolas de América	Idem	10	800	27	
246	— dicho de cualquier punto extranjero	Idem	12	900	32	25
247	Cacao de todas clases procedente de los puertos de América	Idem	22	500	56	25
248	— procedente de los demás puntos	Idem	24	500	61	25
249	Café, producto y procediendo directamente de las provincias españolas de América	Idem	7	400	18	50
250	— de puntos extranjeros	Idem	10		25	
251	Canela llamada de Ceylan y sus semejantes	Kilógramo	0	500	1	25
252	— de las demás clases	Idem	0	240	0	60
253	Clavo de especia	Idem	0	200	0	50
254	Pimienta	Idem	0	100	0	25
255	Té	Idem	0	600	1	50
	Quinto grupo.					
	Aceites y bebidas.					
b 256	Aceite de comer	100 kilógs.	10		25	
257	Aguardiente, producto y procediendo directamente de las provincias españolas de América	Hectólitro	3		7	50
258	— dicho de cualquier punto extranjero	Idem	7	500	18	75
259	Licores	Litro	0	400	1	
b 260	Cerveza y sidra	Hectólitro	5		12	50
b 261	Vinos espumosos	Litro	0	400	1	
b 262	— los demás	Idem	0	200	0	50
	Sexto grupo.					
	Semillas y forrajes.					
a 263	Semillas no expresadas y algarrobas	100 kilógs.	0	640	1	60
264	Forrajes y salvado	Idem	0	200	0	50
	Sétimo grupo.					
	Varios.					
265	Conservas alimenticias y embutidos, mostaza y salsas	Kilógramo	0	400	1	
b 266	Chocolate	Idem	0	400	1	
b 267	Dulces	Idem	0	200	0	50
268	Huevos	100 kilógs.	1	500	3	75
b 269	Pastas para sopas, féculas alimenticias, pan y galleta	Idem	5	600	14	
b 270	Queso	Kilógramo	0	100	0	25
a 271	Mieles	100 kilógs.	1	900	4	75

Nr. oddziału	Nazwa przedmiotów	Skala oclenia	Cła w			
			Esc.	Mil.	Peset.	Cent.
	3 grupa.					
	Ogrodowiny i owoce.					
241	Ogrodowiny	100 kilogr.	0	500	1	25
242	Owoce	„	1		2	50
	4 grupa.					
	Towary kolonialne.					
243	Cukier, nie rafinowany, wyrobiony w prowincyach hiszpańskich w Ameryce i wprost z tamtąd sprowadzony	„	7	600	19	
244	Takiż cukier z zagranicy	„	9	450	23	65
245	Cukier rafinowany i kandys, wyrabiany w prowincyach hiszpańskich w Ameryce i wprost ztamtąd sprowadzany	„	10	800	27	
246	Takiż cukier z zagranicy	„	12	900	32	25
247	Kakao wszelkiego rodzaju sprowadzane z portów amerykańskich	„	22	500	56	25
248	Kakao z innych miejsc pochodzące	„	24	500	61	25
249	Kawa produkowana w prowincyach hiszpańskich w Ameryce i wprost ztamtąd sprowadzana	„	7	400	18	50
250	Kawa sprowadzana z zagranicy	„	10		25	
251	Cynamon, tak zwany cejloński i podobne gatunki	kilogr.	0	500	1	25
252	„ inne gatunki	„	0	240	0	60
253	Goździki	„	0	200	0	50
254	Pieprz hiszpański	„	0	100	0	25
255	Herbata	„	0	600	1	50
	5 grupa.					
	Oleje i napoje.					
b 256	Olej do potraw	100 kilogr.	10		25	
257	Wódka wyrabiana w prowincyach hiszpańskich w Ameryce i wprost ztamtąd sprowadzana	hektoliter	3		7	50
258	Taż sama sprowadzana z zagranicy	„	7	500	18	75
259	Likiery	liter	0	400	1	
260	Piwo i moszcz	hektoliter	5		12	50
b 261	Wina musujące	liter	0	400	1	
b 262	„ inne	„	0	200	0	50
	6 grupa.					
	Nasiona i rośliny pastewne.					
a 263	Nasiona nie wymienione szczegółowo i chleb św. Jański	100 kilogr.	0	640	1	60
264	Rośliny pastewne i otręby	„	0	200	0	50
	7 grupa.					
	Przedmioty rozmaite.					
265	Konserwy i żywność szczelnie zatkana, musztardy i sosy	kilogr.	0	400	1	
b 266	Czokolada	„	0	400	1	
b 267	Konfitury	„	0	200	0	50
268	Jaja	100 kilogr.	1	500	3	75
b 269	Wyroby z mąki do zup, mąka osadowa do jedzenia, chleb i suchary	„	5	600	14	
b 270	Ser	kilogr.	0	100	0	25
271	Miód	100 kilogr.	1	900	4	75

Número de la partida	Artículos	Unidad	Derechos en Escs.	Mils.	Pesetas	Cént.
	Clase décimatercera.					
	Varios.					
b 272	Aderezos y adornos compuestos de ámbar, azabache, venturina, coral ó plaqué, excepto los que tengan oro ó plata	Kilógramo	8		20	
b 273	— dichos de otras materias	Idem	4		10	
274	Bastones	Ciento	10		25	
b 275	Botones de carey, marfil y nácar, y los de metal con letras, armas ó labores semejantes	Kilógramo	0	800	2	
b 276	— de las demás clases, excepto los de pasamanería	Idem	0	400	1	
b 277	Cartuchos sin proyectil ó bala para armas de fuego permitidas del sistema Lefaucheux y demás análogos	100 kilógs.	30		75	
b 278	— dichos con proyectil ó bala	Idem	24		60	
b 279	Cebos ó cápsulas para armas de fuego permitidas	Idem	70		175	
b 280	Cepillos y brochas	Kilógramo	0	800	2	
b 281	Fieltros de todas clases	Idem	0	300	0	75
282	Goma elástica y gutta-percha sin labrar	100 kilógs.	2		5	
283	— en planchas, hilos y tubos	Kilógramo	0	300	0	75
284	— labrada en cualesquiera formas y objetos	Idem	0	750	1	85
b 285	Hules y encerados para suelos y para enfardar	100 kilógs.	13		32	50
b 286	— dichos de las demás clases	Kilógramo	0	400	1	
b 287	Juegos y juguetes, excepto los de carey, marfil, nácar, oro ó plata	Idem	0	600	1	50
b 288	Marfil, ámbar, azabache, carey y coral labrados en cualquier forma no expresada	Idem	5		12	50
289	Objetos de pasta imitacion de las anteriores materias, los de espuma de mar y cualesquiera otros semejantes	Idem	1		2	50
b 290	Paraguas y sombrillas cubiertos de tejidos de seda	Uno	1		2	50
b 291	— dichos forrados de las demás telas	Idem	0	600	1	50
a 292	Pasamanería de seda	Kilógramo	5		12	50
b 293	— de todas las demás clases	Idem	1	800	4	50
b 294	Sombreros y gorras: De paja	Idem	6		15	
b 295	Sombreros y gorras: Sombreros de las demás clases	Uno	0	800	2	
b 296	Sombreros y gorras: Gorras de las demás clases	Una	0	400	1	
b 297	Sombreros y gorras: Sombreros y gorras de todas clases con obra de mano de modista	Uno	3		7	50
298	Tejidos de goma elástica con mezcla de otras materias	Kilógramo	1	200	3	
a 299	— de paja	Idem	0	800	2	
b 300	Todos los demás objetos de quincalla y mercería no expresados . . . . . Avalúo .	Idem	20 por 100		20 por 100	
	Arancel de exportacion.					
1	Corcho en panes ó tablas de la provincia de Gerona	100 kilógs.	3		7	50
2	Trapos viejos de lino, algodon ó cáñamo, y los efectos usados de las mismas materias	Idem	1	600	4	
3	Galenas	Idem	0	500	1	25
4	Plomos argentíferos	Idem	0	400	1	
5	Litargirios argentíferos	Idem	0	320	0	80

Nr. oddziału	Nazwa przedmiotów	Skala oclenia	Cła w			
			Esc.	Mil.	Peset.	Cent.
	XIII. Klasa.					
	Przedmioty rozmaite.					
b 272	Przedmioty do ozdoby i ubrania z bursztynu, z bursztynu czarnego (gagatu), wenturynu, korali lub plaki z wyjątkiem tych które zawierają złoto lub srebro	100 sztuk	8		20	
b 273	Też samo z innych materyałów	„	4		10	
274	Laski do przechadzki	100 kilogr.	10		25	
b 275	Guziki szyldkretowe, z kości słoniowej i perłowej macicy jakoteż metalowe z literami, herbami i podobnemi robotami	kilogr.	0	800	2	
b 276	Guziki innego rodzaju z wyjątkiem szmuklerskich . . .	„	0	400	1	
b 277	Naboje bez pocisków lub kul do broni palnej dozwolonej, podług systemu Lefaucheux i tym podobnych	100 kilogr.	30		75	
b 278	Też same z pociskiem lub kulą	„	24		60	
b 279	Podpałki lub kapsle do broni palnej pozwolonej	„	70		175	
b 280	Szczotki i penzle	kilogr.	0	800	2	
b 281	Pilśń wszelkiego rodzaju	„	0	300	0	75
282	Kauczuk i guttapercha, nie wyrobione	100 kilogr.	2		5	
283	„ „ „ towary w postaci płyt, nici i rur .	kilogr.	0	300	0	75
284	„ „ „ „ z tychże jakiegokolwiek kształtu i rodzaju	„	0	759	1	85
b 285	Cerata na podłogę i do pakowania	100 kilogr.	13		32	50
b 286	„ innego gatunku	kilogr.	0	400	1	
b 287	Zabawki i przedmioty do gry, z wyjątkiem szyldkretowych, z kości słoniowej, z perłowej macicy, złotych i srebrnych	„	0	600	1	50
b 288	Towary z kości słoniowej, bursztynu, bursztynu czarnego (gagatu), szyldkretu i korali jakiejkolwiek szczegółowo nie wymienionej formy	„	5		12	50
289	Przedmioty z masy mającej naśladować powyższe materyały, wyroby z marmuru i innych podobnych materyałów	„	1		2	50
b 290	Parasolki i parasole pokryte materyą jedwabną	1 sztuka	1		2	50
b 291	„ „ „ „ „ innemi tkaninami . .	„	0	600	1	50
a 292	Towary szmuklerskie z jedwabiu	kilogr.	5		12	50
b 293	„ „ z innego gatunku	„	1	800	4	50
b 294	Kapelusze i czapki słomiane	„	6		15	
b 295	„ innego gatunku	1 sztuka	0	800	2	
b 296	Czapki innego gatunku	„	0	400	1	
b 297	Kapelusze i czapki wszelkiego gatunku ubrane lub przyozdobione	„	3		7	50
298	Tkaniny z kauczuku w połączeniu z innemi materyałami	kilogr.	1	200	3	
a 299	Tkaniny ze słomy	„	0	800	2	
b 300	Kramarszczyzna i wszelkie towary drobne szczegółowo nie wymienione	według wartości	20 proc.		20 proc.	
	Taryfa cłowa wywozowa.					
1	Korek, surowy w płytach, z prowincyi Gerony	100 kilogr.	3		7	50
2	Szmaty, lniane, bawełniane lub konopne tudzież przedmioty używane z tychże	„	1	600	4	
3	Siarczyk ołowiu (Bleiglanz)	„	0	500	1	25
4	Ołów srebronośny	„	0	400	1	
5	Glejta srebronośna	„	0	320	0	80

Disposiciones

para la

aplicacion de este arancel.

Disposicion primera.

Artículos libres de derechos.

No adeudarán derecho alguno de Aduanas á su importacion en la Península é islas Baleares los artículos siguientes:

1.° Aguas minerales (excepto los envases).
2.° Arboles, sarmientos y plantas.
3.° Cal (protóxido de calcio).
4.° Herbarios ó colecciones de plantas científicamente formados.
5.° Minerales sueltos ó en colecciones para estudio.
6.° Mineral de cobre.
7.° Mineral de oro.
8.° Mineral de plata.
9.° Modelos en piezas pequeñas de cualquiera clase.
10. Muestras de tejidos en retal suficiente para ver el dibujo.
11. Objetos arqueológicos ó numismáticos.
12. Oro, plata y platino en alhajas, y vajilla inutilizada, barras, moneda, pedazos, polvos y tejos.
13. Oro, plata y platino elaborados y contrastados en España.
14. Perlas, aljófar y piedras preciosas.
15. Seda en capullo, desperdicios de los capullos y simiente de seda.
16. Yeso (sulfato de cal).
17. Prendas de vestir, objetos de aseo y comodidad; ropa de cama y mesa, libros, herramientas, instrumentos portátiles, vestidos de teatro, alhajas y vajilla que con señales marcadas de haberse usado, conduzcan los viajeros en sus equipajes, en cantidades proporcionadas á su clase, profesion y circunstancias.

Disposicion segunda.

Artículos libres de derechos, previo el cumplimiento de las formalidades que se expresan.

1.° Envases que se introducen para exportar mercancias nacionales: Debiendo prestar el comercio una fianza equivalente á los derechos de Arancel y reexportar los envases dentro del precise plazo de tres meses.

En los documentos del despacho de entrada se expresará el número, clase y dimensiones de los envases, verificándose á su salida las oportunas comprobaciones.

2.° Vinos nacionales y envases devueltos del extranjero, siempre que en los documentos del despacho de entrada se exprese el número, clase y dimensiones de los envases y la cantidad y clase de los vinos, así como tambien el número y fecha de la factura de exportacion.

3.° Pipería, sacos y cascos grandes de metal que se importen con mercancías, cuando los interesados dentro del plazo de tres meses y con intervencion de la Aduana los exporten al extranjero.

4.° Coral cogido por españoles y conducido directamente en buque nacional, prévia la justificacion de estos hechos.

5.° Obras de bellas artes ejecutadas por españoles en el extranjero, y las que adquiera el gobierno, academias ú otras corporaciones, con destino á museos, galerías ó salas de estudio en los casos en que se acrediten estas circunstancias.

Postanowienie

co do

zastósowania tej taryfy.

1 postanowienie.

Artykuły wolne od cła.

Następujące artykuły nie podlegają cłu wchodowemu przy przywozie do półwyspu i wysp balearskich:

1. Wody mineralne (z wyjątkiem naczyń).
2. Drzewa, szczepy i rośliny.
3. Wapno.
4. Zielniki lub zbiory roślin naukowo ułożone.
5. Minerały oddzielnie przysłane, lub zbiory tychże do celów naukowych.
6. Ruda miedziana.
7. Ruda złota.
8. Ruda srebrna.
9. Modele jakiegokolwiek rodzaju z pomniejszoną skalą.
10. Wzorki wyrobów tkackich w kawałkach wystarczających do zrozumienia rysunku.
11. Przedmioty archeologiczne i numizmatyczne.
12. Złoto, srebro, i platyna w postaci naczyń i ozdób popsutych, w sztabach, monetach, kawałkach, prochu i bryłach.
13. Towary złote, srebrne i platynowe w Hiszpanii wyrobione i cymentowane.
14. Perły, perełki i drogie kamienie.
15. Kokony jedwabne, odpadki kokonów i jaja jedwabników.
16. Gyps (siarkan wapna).
17. Odzież, przedmioty do przyjemności i wygody, bielizna stołowa i pościelowa, książki, narzędzia żelazne dla rękodzielników, instrumenta przenośne, kostiumy teatralne, ozdoby i naczynia na których są wyraźne ślady iż były używane, a które podróżni wiozą w swoich powozach w ilości odpowiedniej ich stanowi, zatrudnieniu i okolicznościom.

2 postanowienie.

Artykuły które są wolne od cła za dopełnieniem przepisanych formalności.

1. Naczynia przywiezione w tym celu aby w nich wywieść towary krajowe. Kupiec winien jednak złożyć kaucyę wyrównywającą należytościom cłowym i wywieść napowrót naczynia w przeciągu trzech miesięcy który to termin przekroczonym być nie może.

W dokumentach odnoszących się do wchodowej expedycyi cłowej wymienić należy liczbę, rodzaj i rozmiary naczyń a przy wywozie potwierdzić się ma odnośna weryfikacya.

2. Wina krajowe i naczynia wracające z zagranicy, przypuszczając że w papierach odnoszących się do ekspedycyi cłowej wyrażono liczbę, rodzaj, i rozmiary naczyń, tudzież ilość i gatunek win, jakoteż numer i datę fattury wywozowej.

3. Beczki, worki i wielkie naczynia metalowe wprowadzone z towarami, jeżeli interesowani wywiozą je napowrót za granicę w przeciągu terminu trzechmiesięcznego i za interwencyą urzędu cłowego.

4. Korale ułowione przez Hiszpanów i przywiezione wprost na okrętach narodowych, jeżeli okoliczności te zostały poprzednio stwierdzone.

5. Dzieła sztuk pięknych, wywożone przez Hiszpanów z obcych krajów, lub które rząd, akademie albo inne korporacye nabywają dla umieszczenia ich w muzeach, galeryach lub salach naukowych, jeżeli okoliczności te zostaną udowodnione.

6.° Rosarios, santuarios y demás objetos análogos de los santos lugares.

7.° Carruajes, ganados, animales adiestrados, colecciones de figuras de cera y otros análogos, cuando los dueños dejen obligacion que garantice los derechos en el caso de que no tenga lugar su reexportacion, en un plazo que no excederá de seis meses y acreditando al verificarse aquella que son los mismos que se introdujeron.

8.° Carruajes y ganados españoles que vuelvan del extranjero, debiendo expresarse en la factura de exportacion las señas detalladas y la circunstancia de que se reimportarán en un plazo que no podrá exceder de seis meses.

9.° Libros españoles devueltos del extranjero cuando en la factura de exportacion se haya consignado el número de ejemplares, título de la obra y nombre del impresor.

Si no se cumplieren los requisitos expresados para cada caso, ó de los reconocimientos y comprobaciones no resultase completa conformidad, se entenderá anulada la concesion exigiendo los administradores de las Aduanas los correspondientes derechos de Arancel.

Los objetos y mercancías nacionales devueltos de las Exposiciones extranjeras, los muebles, equipajes, carruajes y efectos del Cuerpo diplomático, y el moviliario de españoles residentes en el extranjero ó de extranjeros que vengan á establecerse en España, serán tambien libres de derechos, debiendo sujetarse las administraciones de Aduanas y los interesados á lo que sobre el particular determinen las Ordenanzas ó instrucciones especiales.

Disposicion tercera.

Derecho diferencial de bandera.

No se exigirá recargo alguno por diferencia de bandera á los artículos importados por buques extranjeros y por tierra, y tan solo le satisfarán en la cuota que se expresa, hasta 1.° de Enero de 1872, las mercancias siguientes:

Clase primera.

Abacá. Aceites. Acido sulfúrico. Idem muriático. Alumbre. Añil. Azufre. Carbonato de sosa. Cera en borras. Cloruro de cal. Cristalería y loza. Hierro en lingotes. Idem fundido en tubos. Idem en guadañas. Rejas para arar y cables. Lino. Manteca. Muriato de potasa. Maquinaria de todas clases. Nitrato de sosa.	100 kilógramos 1 real. ó sean 0.25 céntimos de peseta.

Clase segunda.

Aguardiente. Cáñamo. Estaño, cobre y laton en barras y planchas. Gomas. Hierros, excepto los expresados en la clase anterior. Hilazas de todas clases. Muebles de todas clases. Papel. Quesos. Salitre. Tejidos de todas clases.	100 kilógramos 5 rs. ó sean 1.25 peseta.

6. Różańce, relikwie i inne podobne przedmioty z miejsc świętych.

7. Powozy, bydło, zwierzęta wywozowe, zbiory figur woskowych i inne podobne przedmioty, jeżeli właściciele złożą kaucyę na uiszczenie należytości cłowych w razie gdyby wywóz nie nastąpił najpóźniej w przeciągu sześciu miesięcy i jeżeli przy wywozie tożsamość artykułów wprowadzonych stwierdzoną zostanie.

8. Powozy i bydło hiszpańskie powracające z zagranicy, przy czem jednak należy wymienić w fatturze wywozowej znaki dokładne jakoteż okoliczność że artykuły owe powrócą nie później jak w przeciągu sześciu miesięcy.

9. Książki hiszpańskie powracające z zagranicy, jeżeli w fatturze wywozowej wymieniona jest liczba egzemplarzy, tytuł dzieła i nazwisko drukarza.

Jeżeli przepisane dla każdego wypadku warunki nie będą dopełnione, lub jeżeli przy sprawdzaniu zgodność zupełna znaleziona nie będzie, natenczas ulga nie może być zastósowana a administratorowie urzędów cłowych ściągną odpowiednią należytość cłową.

Przedmioty i towary krajowe powracające z wystaw zagranicznych, powozy, wozy i ruchomości ciała dyplomatycznego, jakoteż ruchomości Hiszpanów mieszkających za granicą lub cudzoziemców osiadających w Hiszpanii są podobnież wolne od cła, administracye celne jednak, równie jak osoby interesowane, winny poddać się w tym względzie odnośnym postanowieniom rozporządzeń lub szczegółowych instrukcyi.

3 postanowienie.

Cło z powodu różnicy bander.

Z powodu różnicy bander nie będzie pobierany żaden dodatek od towarów przywiezionych na okrętach zagranicznych albo lądem: takowy ma być pobierany tylko od przedmiotów poniżej wymienionych w wysokości obok podanej do dnia 1 stycznia 1872:

1 klasa.

Konopie Manilla Oleje Kwasy siarkowe Kwasy solne Ałun Indigo Siarka Siarkan sodu Odpadki wosku Chlorek wapna Towary kryształowe i fajans Zelazo w kawałach półwalcowatych Róry z lanego żelaza Kosy Radła i kabel Len Masło Solan potażu Maszyny wszelkiego rodzaju Saletrzan sodu	100 kilogramów 1 real czyli 0·25 centimów pesety.

2 klasa.

Wódka Konopie Cyna, miedź i mosiądz w sztabach i płytach Guma Żelazo z wyjątkiem wymienionego w powyższej klasie Przędziwo wszelkiego rodzaju Meble „ „ Papier Ser. Saletra Tkanina wszelkiego rodzaju	100 kilogramów 5 realów zyli 1·25 peseta.

Clase tercera.

Algodon en rama. Azúcar. Bacalao. Cacao. Café. Canela. Cera (excepto las borras). Cueros.	100 kilógramos 10 rs. ó sean 2,50 peseta.

Disposicion cuarta.

Derechos especiales.

1.° El algodon con pepita satisfará la mitad de los derechos señalados en la partida 104.

2.° El arroz con cáscara pagará la mitad de los derechos señalados en la partida 236.

3.° Las harinas pagarán el derecho de los granos de que se deriven, y además un 50 por 100 del mismo derecho.

4.° Las ropas hechas adeudarán por su total peso el derecho señalado á la tela de que se compongan en su parte exterior, y además un 50 por 100 del mismo derecho.

5.° Las telas bordadas á mano y á máquina, y las con mezcla de metales finos ó imitados, adeudarán el derecho correspondiente á la clase de tejidos á que pertenezcan y un 50 por 100 del mismo derecho.

6.° Los tejidos de hilo, lana y seda, que contengan mezcla de algodon en una parte únicamente de la urdimbre ó de la trama, serán considerados para al adeudo como de hilo, lana ó seda sin mezcla.

7.° Los tejidos de lana y seda ó borra de seda, cuya urdimbre ó trama sea de una de estas dos materias, adeudarán $^1/_5$ del peso como seda y $^4/_5$ como lana.

8.° Los tejidos de hilo y seda cuya urdimbre ó trama sea de una de estas dos materias, y los de algodon y seda cuya urdimbre ó trama sea toda de algodon, adeudarán $^4/_5$ del peso como tejidos de hilo ó de algodon, segun los casos, y $^1/_5$ como sedería. Se exceptúan las felpas y terciopelos, que adeudarán $^3/_5$ como algodones y $^2/_5$ como sedería.

9.° Los tejidos de hilo y lana cuya urdimbre ó trama sea de una de estas dos materias, adeudarán $^3/_5$ del poso como lanería y $^2/_5$ como lencería.

10. Los tejidos de hilo y algodon cuya urdimbre ó trama sea toda de algodon, adeudarán la mitad del peso como tejidos de algodon y la otra mitad por las partidas correspondientes de lencería.

11. Los tejidos que teniendo toda la trama ó urdimbre de hilo, de lana, de seda ó de algodon contengan en la otra parte de la tela (urdimbre ó trama segun los casos) dos ó más de estas materias, adeudarán con sujecion á las reglas anteriores, considerándolos compuestos de hilo, de lana, de seda ó de algodon y de la materia que en la mezcla devengue menores derechos.

Disposicion quinta.

Envases.

Pagarán por su peso bruto ó sea con inclusion del envase los artículos que tengan señalado derecho de Balanza, los aceites, las grasas, las carnes, pescados y tripas en salmuera, y todos aquellos que no sea posible separarlos del envase sin deterioro ó sin que aquel conserve adherida parte de la mercaderia.

Todos los demás artículos pagarán con inclusion del peso de los empaques ó envases interiores, no comprendiéndose entre estos los estuches, que se aforarán por separado.

Las pipas y barriles que queden útiles para contener líquidos, y los cascos grandes de metal que sirvan para contener diferentes mercancías que las que hubieren conducido, adeudarán los correspondientes derechos.

Los sacos pagarán cada uno 10 céntimos de peseta.

Por envase exterior se entiende el que está á la vista cerrado el bulto: todos los contenidos en este son envases interiores.

3 klasa.

Bawełna, surowa Cukier Sztokfisz Kakao Kawa Cynamon Wosk (z wyjątkiem odpadków Skóry i skórki	100 kilogramów 10 realów czyli 2·50 pesety.

4 postanowienie.

Opłaty szczególne.

1. Za bawełnę z nasieniem płaci się połowę należytości cłowej wymienionej w oddziele Nr. 104.

2. Za ryż w łusce płaci się połowę należytości wymienionej w oddziele Nr. 236.

3. Za mąkę płaci się tyle co za ziarno z którego jest zrobiona i nadto 50 proc. tej należytości.

4. Za bieliznę gotową płaci się podług jej wagi ryczałtowej cło ustanowione dla tkaniny, z której zrobiona jest część jej wewnętrzna i nadto 50 proc. tego cła.

5. Za tkaninę haftowaną w rękach albo na maszynie, lub ozdobioną metalami szlachetnemi albo imitowanemi opłaca się cło odpowiadające klasie tkanin do której należą i nadto 50 proc. tegoż.

6. Tkaniny z lnu, wełny i jedwabiu zawierające przymieszkę bawełny tylko w jednej części pasma lub osnowy, traktowane będą pod względem cłowym tak, jak tkaniny lniane, wełniane lub jedwabne bez przymieszki.

7. Tkaniny z wełny, i jedwabiu albo peli, których pasmo albo osnowa składa się z jednego z tych materyałów podlegają cłu w jednej piątej części ich wagi jako jedwab a w czterech piątych częściach jako wełna.

8. Tkaniny z lnu i jedwabiu, których pasmo lub osnowa składa się z jednego z tych dwu materyałów i tkaniny z bawełny i jedwabiu, których pasmo lub osnowa składa się całkiem z bawełny, podlegają cłu w $^4/_5$ częściach wagi jako lniane a względnie bawełniane tkaniny a w $^1/_5$ jako towary jedwabne. Wyjęte są plusze i aksamity, które podlegają cłu w $^3/_5$ jako bawełna a w $^2/_5$ jako jedwab.

9. Tkaniny z lnu i wełny, których pasmo lub osnowa składa się z jednego z tych dwóch materyałów podlegają cłu w $^3/_5$ wagi jako towary wełniane a w $^2/_5$ jako towary lniane.

10. Tkaniny z lnu i bawełny, których pasmo lub osnowa składa się całkiem z bawełny, podlegają cłu w połowie wagi jako towary bawełniane a w połowie według odpowiednich oddziałów taryfy dla towarów lnianych.

11. Tkaniny, których całe pasmo lub osnowa składa się z lnu, wełny, jedwabiu lub bawełny i które w drugiej części (osnowa, względnie pasmo) zawierają dwa lub więcej tych materyałów, podlegają cłu według poprzednich zasad, przyczem uważane będą jako mieszaniny z lnu, wełny, jedwabiu lub bawełny i z tego materyału, który pomiędzy wchodzącemi w skład, podlega najmniejszemu cłu.

5 postanowienie.

Naczynia (opakowanie).

Według wagi brutto, lub wraz z naczyniem obliczane będzie cło od tych przedmiotów, dla których ustanowiona jest opłata wagowego, oleje, tłuszcze, mięso, ryby i wnętrzności w wodzie słonej tudzież wszystkie te towary, które przy wyjmowaniu z naczynia podlegają uszkodzeniu lub które się do ścian naczynia przylepiają.

Od wszystkich innych przedmiotów oblicza się cło włącznie z wagą opakowania lub naczyń wewnętrznych, tylko z wyjątkiem futerałów, które osobnemi cłu podlegają.

Beczki podługowate i zwyczajne które mogą być jeszcze użyte do napełnienia ich płynami, i wielkie naczynia metalowe, które służą jeszcze do napełnienia ich innemi towarami prócz tych z któremi przybyły, podlegają odpowiednim opłatom cłowym.

Disposicion sexta.

Taras.

Del peso bruto de las mercancías que á continuacion se expresan, se descontará por tara el siguiente tanto por ciento:

Acero en cajas	10 p. %
Algodon en carretes	40 „
Azúcar en cajas y barricas	14 „
Canela en churlas	8 „
Idem en cajas	20 „
Extracto de carne Liebig, por los botes	70 „
Hilaza	3 „
Hoja de lata en cajas	10 „
Fósforo cuando venga en hojas de lata y cajas de madera	50 „
Loza en cajas y barricas	30 „
Dicha en canastas	16 „
Pasamanería, cuando el armazon interior sea de madera, pasta ú otra materia análoga, excepto las testiles, del peso neto	10 „
Vidrio y cristal en cajas y barricas	40 „
Vidrio y cristal en canastas	20 „

Disposicion sétima.

Adeudos al avalúo.

En los adeudos al avalúo, los interesados consignarán en las declaraciones el valor de las mercancías. Si los empleados encargados de practicar el despacho encuentran rebajado dicho valor y los interesados no se conforman con el fijado por aquellos, la administracion nombrará un perito que en union de otro elegido por el interesado y otro que nombre la Junta de Agricultura, Industria y Comercio, decidirán cual es el valor exacto.

Los peritos se elegirán, siempre que sea posible, entre los comerciantes ó fabricantes de la mercancía objeto de la valuacion.

En las poblaciones donde no haya Junta de Agricultura, Industria y Comercio, nombrará el tercero el alcalde.

Disposicion octava.

Exportacion y reimportation.

Las mercancías no comprendidas en el Arancel de exportacion se extraerán con absoluta libertad de derechos.

Los frutos, géneros y efectos que se exporten á las provincias españoles de Ultramar, serán libres de derechos á su vuelta á la Península siempre que se justifique que son las mismas se exportaron.

Los géneros, frutos y efectos nacionales que se exporten al extranjero y vuelvan á la Península serán considerados como extranjeros y pagarán los derechos señalados en el Arancel de importacion. Se exceptúan los comprendidos en las disposicion segunda.

Se entenderá por plomo ó litargirio argentíferos, aquellos que contengan más de 30 gramos de plata por cada 100 kilógramos de plomo.

Disposicion novena.

Comercio con las islas Canarias.

Los puertos de Santa Cruz de Tenerife, Orotava, Ciudad del Real de las Palmas, Santa Cruz de la Palma, Arrecife de Lanzarote, Puerto de Cabras y San Sebastian en las islas Canarias, serán los únicos que puedan hacer el comercio con los de la Península.

Od worków płaci się po 10 centimów pesety.

Jako opakowanie zewnętrzne uważa się to, które jest widocznem gdy paka jest zamknięta; każde zaś w nim zawarte uważa się jako wewnętrzne.

6 postanowienie.

Tara.

Od wagi brutto towarów poniżej wymienionych odciąga się następujące procenta jako tara:

Stal w skrzyniach	10 procent.
Bawełna na zwijadełkach	40 „
Cukier w pakach i beczkach	14 „
Cynamon w workach	8 „
„ „ skrzyniach	20 „
Wyciąg mięsny Liebiga w słojkach	70 „
Przędziwo	3 „
Blacha biała w skrzyniach	10 „
Fosfor, zawarty w puszkach blaszanych lub skrzynkach drewnianych	50 „
Szteingut w skrzyniach i beczkach	30 „
„ „ koszach	16 „
Towary szmuklerskie, których wnętrze składa się z drzewa, tektury, lub innego podobnego materyału, z wyjątkiem materyi tkanych od wagi netto	10 „
Szkło i kryształ w pakach i beczkach	40 „
„ „ „ „ koszach	20 „

7 postanowienie.

Oclenie według wartości.

Przy ocleniach według wartości interesowani winni podać w deklaracyach wartość towarów. Jeżeli urzędnicy zajmujący się ekspedycyą uznają że wartość jest za mała, a interesowani nie zgodzą się na wartość przez nich ustanowioną, administracya cłowa zamianuje znawcę, który wspólnie z drugim znawcą, wybranym przez interesowanego i trzecim którego zamianuje stowarzyszenie rolnicze, przemysłowe i handlowe, rozstrzygnie względem dokładnej wartości.

Znawców wybierać się ma ile możności z pomiędzy kupców lub fabrykantów towaru, mającego być oszacowanym.

W miejscach w których nie ma stowarzyszenia rolniczego, handlowego i przemysłowego, alkalda (burmistrz) zamianuje trzeciego znawcę.

8 postanowienie.

Wywóz i przywiezienie napowrót.

Towary nie wymienione w taryfie cłowej wywozowej są przy wywozie bezwzględnie wolne od cła.

Owoce, towary i inne ruchomości wywożone do zamorskich prowincyi hiszpańskich są za przywiezieniem napowrót do półwyspu wolne od cła, jeżeli ich tożsamość z wywiezionemi udowodnioną zostanie.

Towary krajowe, owoce i inne ruchomości wywiezione za granicę i wracające do półwyspu, uważane będą jako zagraniczne i podlegają opłatom cła ustanowionym w taryfie dla przywozu. Wyjątek stanowią tylko przedmioty wymienione w drugiem postanowieniu.

Jako ołów srebronośny lub glejtę srebronośną uważa się taką, która zawiera przeszło 30 gramów srebra na każde 100 kilogramów ołowiu.

9 postanowienie.

Handel z wyspami kanaryjskiemi.

Porty Santa Cruz na Teneriffie, Orotava, Ciudad del Real, de las Palmas, Santa Cruz de la Palma, Arrecife de Lanzarote, Puerto de Cabras i San Sebastian na wyspach kanaryjskich są jedynemi portami, które mogą prowadzić handel z portami półwyspu.

Se admitirán como productos nacionales de dichas islas los artículos siguientes:
Aceite de Tártago.
Almendra.
Altramuces.
Alubias.
Barrillas.
Castañas.
Cebada.
Cebollas.
Centeno.
Cochinilla.
Dulces.
Esterilla para sombreros y sus compuestos.
Frutas.
Garbanzos.
Semillas.
Maíz.
Orchilla.
Patatas.
Pescado.
Piedras de filtro.
Losetas
Seda en capullo, en rama y elaborada.
Trigo.
Y vino.

Perderán su nacionalidad los géneros, frutos y efectos que de Canarias se reexporten por invendibles ú otras causas.

Las mercancías procedentes de las provincias españolas de Ultramar que toquen en Canarias conservarán su nacionalidad á su introduccion en la Península, considerándose los referidos puertos como depósitos; pero debiendo venir incluidas en un registro, de conformidad con lo que se halla establecido para los géneros extranjeros.

Disposicion décima.

Comercio con las provincias españolas de América.

Las mercancías, producto y procedentes de estas provincias que no tengan señalados en el Arancel los derechos que como tales deban satisfacer, adeudarán la mitad de los marcados á sus similares extranjeros.

Disposicion undécima.

Comercio con las provincias españolas de Oceanía

Las mercancías producto y procedentes de estas provincias, pagarán la quinta parte de los derechos señalados á sus similares extranjeros.

Disposicion duodécima.

Comercio con Fernando Póo.

Las mercancías que sean producto y procedan directamente de las islas españolas de Fernando Póo y sus dependencias Annobon, Corisco, Elobey y Cabo de San Juan, no adeudarán ningun derecho de Aduanas á su introduccion en la Península, considerándose como de cabotaje el comercio que se haga entre esta y aquellos puntos.

Todos los productos de la costa occidental de Africa que hayan sido llevados á las indicadas islas y desde ellas se conduzcan directamente á la Península, adeudarán las tres quintas partes de los derechos señalados en el Arancel, siempre que vengan incluidas en la documentacion que establecen las Ordenanzas de Aduanas.

Jako produkta krajowe tych wysp przypuszczone będą następujące artykuły:
Migdały,
Łubin,
Bób mały,
Barilla,
Kasztany,
Jęczmień,
Cebula,
Żyto,
Koszenilla,
Konfitury,
Plecionki na kapelusze i połączenia tychże,
Owoce,
Groch włoski,
Nasiona.
Kukurudza,
Mech skalny,
Ziemniaki,
Ryby,
Kamienie do cedzenia,
Płyty kamienne,
Jedwab w kokonach, surowy, i wyrobiony,
Pszenica i
Wino.

Towary, owoce i inne ruchomości które z wysp kanaryjskich jako niesprzedane lub z innych przyczyn napowrót wywiezione będą, tracą swoją narodowość.

Towary przychodzące z zamorskich prowincyi hiszpańskich i dotykające wysp kanaryjskich, zatrzymują narodowość swoją przy przywozie do półwyspu, a wspomnione porty uważane są jako składy przewozowe, winny jednak być wciągnięte w rejestr jak tego wymagają postanowienia dla towarów zagranicznych.

10 postanowienie.

Handel z prowincyami hiszpańskiemi w Ameryce.

Towary w tych prowincyach produkowane i ztamtąd przywiezione, jeżeli dla nich, jako wyrobów tych prowincyi nie ma osobnych pozycyi w taryfie cłowej, podlegają połowie należytości cłowej ustanowionej dla podobnych towarów zagranicznych.

11 postanowienie.

Handel z prowincyami hiszpańskiemi w Australii.

Towary w tych prowincyach produkowane i ztamtąd przywiezione podlegają piątej części opłat cłowych ustanowionych dla podobnych towarów zagranicznych.

12 postanowienie.

Handel z Fernando Poo.

Towary produktowane na wyspach hiszpańskich Fernando Poo i ich dependencye Annobon, Corisco, Elobey i Cabo de San Juan, i wprost ztamtąd przywiezione, są wolne przy przywozie do półwyspu od wszelkiej opłaty e j, ponieważ handel pomiędzy nim a owemi punktami uważany jest jako nadbrzeżny.

Płody wybrzeży zachodnich Afryki, przesyłane do wysp wspomnionych, a ztamtąd wprost do półwyspu przewożone, podlegają trzem piątym częściom opłat cłowych wymienionych w taryfie, jeżeli że są wykazane w dokumentach przepisanych rozporządzeniami cłowemi.

Disposicion décimatercera.

No podrán introducirse en el reino los artículos siguientes:

1.° Armas de guerra, proyectiles y sus municiones, á no ser con permiso del gobierno.

2.° Cartas hidrográficas, publicadas por el depósito de Marina.

3.° Mapas y planos de autores españoles, cuyo derecho de propiedad no hubiere caducado, á no ser con permiso de los mismos.

4.° Libros é impresiones en castellano en los casos que prescribe la ley de propiedad literaria.

5.° Misales, breviarios, diurnos y demás libros litúrgicos de la Iglesia católica.

6. Pinturas, figuras y cualesquiera otros objetos que ofendan á la moral.

7.° Preparaciones farmacéuticas ó remedios secretos, cuya composicion no fuese posible descubrir ó cuya fórmula no hubiese sido publicada.

8.° Sal comun, hasta 1.° de Enero de 1870, desde cuya fecha comenzará á regir el derecho expresado en la partida 86 del Arancel.

9.° Tabacos en la forma y casos prescritos por los reglamentos de su estanco.

Advertencias.

1.ª Las partidas del Arancel cuyos derechos actuales exceden del 15 por 100 sin llegar al 20, y que se reducirán al 15 por 100 en 1.° de Julio de 1875, van señaladas con la letra *a)*.

2.ª Las que tienen en la actualidad 20 ó más por 100, y que deben sufrir rebajas de terceras partes desde 1.° de Julio de 1875 hasta llegar al 15 por 100 en 1.° de Julio de 1881, son las señaladas con la letra *b)*.

3.ª Todas las demás partidas que no tienen señal ninguna, ya se hallen gravadas con derechos extraordinarios ó fiscales, son las que pueden sufrir ó no reduccion despues de 1.° de Julio de 1875, segun entonces aconseje la conveniencia.

4.ª Las partidas señaladas con *un asterisco* tienen derecho de balanza.

Se han fijado los derechos en escudos y en pesetas, teniendo en cuenta que con arreglo á lo dispuesto en el decreto del Gobierno provisional de 19 de Octubre de 1868, y en la órden del Poder ejecutivo de 23 de Marzo último, es obligatorio el uso del nuevo sistema monetario desde 1.° de Enero de 1871. Hasta entonces se regirán las Aduanas por el sistema actual de escudos y milésimas.

En la reduccion de escudos y milésimas á pesetas y céntimos se ha cuidado de que estos últimos terminen siempre en *cero* ó *cinco* para mayor sencillez de los cálculos.

Madrid 12 de Julio de 1869.

El Director General de Rentas,

Lope Gisbert.

El Ministro de Hacienda,

Laureano Figuerola.

13 postanowienie.

Następujące artykuły nie mogą być przywożone do królestwa:

1. Broń wojenna, pociski i ich amunicya wyjąwszy jeźli rząd pozwoli.
2. Mapy hydrograficzne, wydane przez departament marynarki.
3. Mapy i plany autorów hiszpańskich których prawo własności jeszcze nie wygasło, wyjąwszy jeźli autorowie ci dadzą swoje zezwolenie.
4. Książki i druki hiszpańskie w wypadkach przewidzianych ustawą o własności literackiej.
5. Mszały, brewiarze, książki do nabożeństwa kościelne i inne liturgiczne kościoła katolickiego.
6. Malowidła, figury i wszelkie inne przedmioty obrażające moralność.
7. Wyroby farmaceutyczne i środki sekretne, których składu nie można dojść, lub których recepta nie została ogłoszona.
8. Sól zwyczajna do 1 stycznia 1870 od którego to dnia wchodzi w moc obowiązującą cło ustanowione w 86 oddziale taryfy.
9. Tytuń w takiej postaci i wypadkach które wspomnione są w przepisach o monopolu tytuniu.

Uwagi.

1. Oddziały taryfy, których teraźniejsze cyfry cła przewyższają 15 proc. a nie dochodzą 20 proc. a które z dniem 1 lipca 1875 będą zniżone do 15 proc., oznaczone są literą *a)*.
2. Oddziały, których cyfry cła wynoszą obecnie 20 proc. lub więcej a które od dnia 1 lipca 1875 do 1 lipca 1881 stopniowo o trzecią część muszą być zniżone do 15 proc., oznaczone są literą *b)*.
3. Wszystkie inne oddziały, żadnym znakiem nie oznaczone, a które obecnie podlegają cłom nadzwyczajnym czyli fiskalnym, mogą być od 1 lipca 1875 zniżone lub nie, według tego jak to wówczas będzie uznane za stósowne.
4. Oddziały oznaczone gwiazdką podlegają opłacie wagowego.

Należytości cłowe obliczone zostały w eskudach i pesetach, ponieważ miano na względzie że według postanowień rozporządzenia rządu tymczasowego z dnia 19 października 1868 i rozporządzenia władzy wykonawczej z dnia 23 marca b. r. używanie nowego systemu monet od dnia 1 stycznia 1871 jest obowiązkowem. Aż do tego czasu urzędy cłowe trzymać się mają teraźniejszego systemu eskudów i milesimów.

W obliczaniu eskudów i milesimów na pesety i centimy miano na względzie aby te ostatnie dla uproszczenia rachunku kończyły się zawsze na zero albo pięć.

Madryt, 12 lipca 1869.

Minister skarbu: **Laureano Figuerola.**

Jeneralny dyrektor podatków: **Lope Gisbert.**

Nos visis et perpensis Conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere declaramus, verbo Nostro Caesareo Regio spondentes, Nos ea omnia quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appenso muniri jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna die vigesima septima mensis Maji, anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo primo, Regnorum Nostrorum vigesimo tertio.

Franciscus Josephus m. p. L.

Comes a **Beust** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Maxymilian Liber Baro **Gagern** r. w.
Consiliarius aulicus et ministerialis.

Déclaration.

Les soussignés, Chargé d'affaires d'Autriche-Hongrie et Ministre d'Etat de Son Altesse le Régent d'Espagne, à ce dûment autorisés, déclarent au nom de leurs Gouvernements respectifs que ceux-ci s'engagent à faire cesser les effets du traité de commerce et de navigation conclu entre la Monarchie Austro-Hongroise et l'Espagne le 24 Mars 1870, même avant l'expiration de sa durée, telle qu'elle a été fixée par l'Article XXV du dit Traité, un an après que l'une ou l'autre des deux hautes Parties contractantes l'aura dénoncé ou en aura demandé la révision.

La présente Déclaration sera considérée comme faisant partie intégrante du traité et elle sera ratifiée en même temps.

En foi de quoi ils la signent en y apposant leurs cachets respectifs à Madrid le trois Août mil huit cent soixante dix.

(L. S.) **Práxedes M. Sagasta** m. p.

(L. S.) **V. Dubsky** m. p.

Deklaracya.

Podpisani, pełnomocnik austryacko węgierski i minister stanu Jego Wysokości rejenta Hiszpanii, należycie do tego upoważnieni, oświadczają w imieniu swoich odnośnych rządów, że jeżeli jedna z dwóch wysokich stron traktat zawierających tenże wypowie lub zażąda jego rewizyi, rządy zobowiązują się wstrzymać w rok potem moc obowiązującą niniejszego traktatu handlu i żeglugi między monarchią austryacko węgierską a Hiszpanią z dnia 24 marca 1870, nawet przed upływem jego trwania, ustanowionego artykułem XXV wspomnionego traktatu.

Deklaracya niniejsza jako część integralna traktatu uważana i ratyfikowana będzie.

W dowód czego pełnomocnicy podpisali ją i wycisnęli na niej swoje pieczęcie w Madrycie dnia trzeciego sierpnia tysiąc ośmset siedmdziesiątego.

(L. S.) **Praxedes M. Sagasta** r. w.

(L. S.) **W. Dubsky** r. w.

Nous Ferdinand Frédéric Comte de Beust, Chancelier de l'Empire, Ministre de la Maison de l'Empereur et des affaires étrangères, confirmons et ratifions la déclaration précédente en promettant son exacte et fidèle exécution au nom du Gouvernement Impérial et Royal.

En foi de quoi nous avons signé la présente déclaration et y avons fait apposer le sceau du Ministère des affaires étrangères.

Fait à Vienne le 28 Mai 1871.

(L. S.) Comte de Beust m. p.

My Ferdynand hrabia Beust, kanclerz państwa, minister cesarskiego domu i spraw zewnętrznych, zatwierdzamy i ratyfikujemy powyższą deklaracyą, przyrzekając w imieniu cesarskiego i królewskiego rządu wierne i dokładne onejże wykonanie.

W dowód czego deklaracyą niniejszą podpisaliśmy i na niej pieczęć ministerstwa spraw zewnętrznych wycisnąć kazaliśmy.

Działo się w Wiedniu d. 28 maja 1871.

(L. S.) Hrabia Beust r. w.

Powyższy traktat wraz z deklaracyą, jako przez obydwie Izby Rady państwa zatwierdzony, podaje się niniejszem do wiadomości powszechnej.

Wiedeń, dnia 1 listopada 1871.

Holzgethan r. w. **Wiedenfeld** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt LV. — Wydany i rozesłany dnia 19 grudnia 1871.

140.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 4 grudnia 1871,

tyczące się obowiązku kontroli nad kawą w okręgu pogranicznym Vorarlbergu i księstwa Liechtenstein.

Ministerstwo skarbu, w porozumieniu z ministerstwem handlu widzi się spowodowanem, obowiązek kontroli nad kawą, rozporządzeniem z dnia 13 grudnia 1869 (Dz. u. p. Nr. 183), w okręgu pogranicznym Vorarlbergu i księstwa Liechtenstein, zacząwszy od dnia 1 stycznia 1870 na przeciąg jednego roku ponownie zaprowadzony, a rozporządzeniem z dnia 22 grudnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 143), na przeciąg roku 1871 przedłużony, rozciągnąć na rok następny, zacząwszy od dnia 1 stycznia 1872.

Holzgethan r. w.

141.

Rozporządzenie ministrów sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i skarbu z dnia 6 grudnia 1871,

tyczące się wymiaru należytości, przypadających członkom c. k. straży bezpieczeństwa w Wiedniu, gdy przed c. k. sądy karne cywilne i wojskowe lub w sprawach defraudacyjnych są wzywani na świadków, jakoteż o używaniu onych do eskortowania więźniów sądowych.

Członkom c. k. straży bezpieczeństwa w Wiedniu, gdy przed c. k. sąd karny cywilny lub wojskowy lub w sprawie defraudacyjnej są wzywani na świadków, lub gdy sądy uży-

wają onych wyjątkowo do eskortowania osób aresztowanych, następujące należytości wypłacać należy:

a) Jeżeli siedziba sądu, do którego członek c. k. straży bezpieczeństwa udać się ma, leży o dwie godziny drogi (przeszło milę austryacką) od jego miejsca pobytu, tenże otrzyma tytułem wynagrodzenia kosztów podróży należytość według taryfy kolei żelaznych lub statków parowych przypadającą; jeżeli zaś komunikacyi kolejowej lub wodnej nie ma, kwotę 26 centów wal. austr. za każdą godzinę drogi tam i napowrót;

b) jeżeli członek straży bezpieczeństwa, z powodu odległości miejsca, do którego się udał, lub z powodu iż rozprawa dłużej trwała, tego samego dnia powrócić nie może, otrzyma tytułem wyżywnego kwotę w §. 12 statutu organizacyjnego dla c. k. straży bezpieczeństwa w Wiedniu (ogłoszonego przez c. k. namiestnictwo dolno austryackie dnia 29 grudnia 1869, Dz. u. kr. dla dolnej Austryi Nr. 6 z r. 1870) postanowioną, a mianowicie inspektor 2 zł. wal. austr. a strażnik 1 zł. 50 cen. wal. austr.

Należytości te wypłacane będą na rachunek gałęzi administracyi, w której zakresie przesłuchanie członka c. k. straży bezpieczeństwa, lub onego użycie miało miejsce.

Lasser r. w. **Holzgethan** r. w. **Glaser** r. w.

142.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 7 grudnia 1871,

upoważniające urząd cłowy główny w Simbachu bawarskim do postępowania wywozowego z cukrem, za zwrotem należytości wywożonym.

Upoważnia się c. k. urząd cłowy główny w Simbach na granicy bawarskiej do postępowania wywozowego z cukrem, za zwrotem cła i podatku konsumcyjnego za linią cłową wywożonym.

Holzgethan r. w.

143.

Patent cesarski z dnia 16 grudnia 1871,

względem zwołania rady państwa na dzień 27 grudnia 1871.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

król Węgier i Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; król Jerozolimy itd.; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastali, Oświęcimia i Zatora, Cieszyna, Friulu, Dubrownika i Zadru; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, Kyburga, Goryeyi i Gradyski; Książę Trydentu i Brixenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan Tryestu, Kottaru i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Radę państwa zwołuje się na dzień 27 grudnia 1871 do Naszego stołecznego i rezydencyonalnego miasta Wiednia.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia 16 grudnia tysiąc ośmset siedmdziesiątego pierwszego, Naszego panowania dwudziestego czwartego roku.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. **Lasser** r. w. **Holzgethan** r. w. **Banhans** r. w.
Stremayr r. w. **Glaser** r. w. **Unger** r. w. **Chlumecky** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt LVI. — Wydany i rozesłany dnia 30 grudnia 1871.

144.

Dokument koncesyi z dnia 25 listopada 1871,

udzielonej spółce akcyjnej uprzyw. kolei Arcyksięcia Rudolfa na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Villach do Tarvis.

My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;
Apostolski król Węgier, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa, Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny; Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy spółka akcyjna uprzyw. kolei Arcyksięcia Rudolfa wniosła prośbę o udzielenie jej koncesyi na budowę i ruch kolei żelaznej parowej z Villach do Tarvis, przeto ze względu na pożyteczność tego przedsiębiorstwa dla ogółu widzimy się spowodowani wzmiankowanej spółce koncesyą tę na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września Dz. u. p. Nr. 238, tudzież ustawy z dnia 24 kwietnia 1871 Dz. u. p. Nr. 35 o uzupełnieniu kolei Arcyksięcia Rudolfa linią z Villach do Tarvis pod następującemi nadać warunkami:

§. 1. Nadajemy spółce akcyjnej uprzyw. kolei Arcyksięcia Rudolfa prawo budowy i ruchu kolei żelaznej parowej z Villach do Tarvis w celu połączenia linii kolei St. Michael-

Villach i Lublana-Tarvis pod temi samemi postanowieniami i warunkami, jakie dla tej ostatniej kolei na mocy ustawy z dnia 9 lipca 1869 Dz. u. p. Nr. 103, tudzież dokumentu koncesyi z dnia 23 lutego 1869 Dz. u. p. Nr. 38 są obowiązującemi, o ile takowe niniejszym dokumentem koncesyi zmienione nie będą.

§. 2. W tym celu czysty dochód z kapitału zakładowego kolei Lublana-Tarvis, mocą §. 15 wzmiankowanego dokumentu koncesyi zagwarantowany, będzie podwyższony dla linii Villach-Tarvis od dnia otwarcia ruchu na całej linii tej kolei w stósunku ogólnej sumy wydatków, na budowę onej wyłożonych, najwięcej o sumę sześćdziesiąt tysięcy złotych srebrem.

Dochód czysty z linii Villach-Tarvis, na tej zasadzie zagwarantować się mający, będzie oznaczony liczebnie po ukończeniu budowy.

Na umorzenie kapitału ma być użyta z tego czystego dochodu taka kwota, jaką ustanowi administracya państwa podług planu amortyzacyjnego, przez nią zatwierdzić się mającego, według którego kapitał na nową linią wyłożony ma być umorzony w ciągu trwania koncesyi na linią Lublana-Tarvis.

§. 3. Roboty budownicze winny być rozdane w drodze rozpisania ofert pod bezpośrednią kontrolą ministerstwa handlu.

Administracya państwa zastrzega sobie zatwierdzenie kursu emisyi.

§. 4. Linia kolei Villach-Tarvis ma być zbudowana i na użytek publiczny oddana w przeciągu dwóch lat, licząc od dnia dzisiejszego.

§. 5. Tak w ogólności, jakoteż w szczególności co się tyczy taryf i tychże obniżenia dla transportów na większe odległości przesyłanych, linia kolei Villach-Tarvis ma być uważana jako integralna część składowa linii Lublina-Tarvis, a względnie, kolei Arcyksięcia Rudolfa.

Ostrzegając surowo aby nikt przeciwko postanowieniom tej koncesyi nie ważył się działać, i nadając spółce prawo domagania się u Naszych sądów wynagrodzenia udowodnionej szkody, wszystkim władzom do których to należy, wyraźnie rozkazujemy, aby nad koncesyą niniejszą i wszystkiemi w niej zawartemi postanowieniami ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, opatrzony Naszą większą pieczęcią, w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu, dnia dwudziestego piątego miesiąca listopada w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym pierwszym, Naszego panowania dwudziestym trzecim.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. **Holzgethan** r. w. **Banhans** r. w.

145.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 18 grudnia 1871,

tyczące się ustanowienia ekspozytury głównego urzędu cłowego w dworcu kolei w Ołomuńcu.

Z dniem 14 grudnia 1871 w dworcu kolei w Ołomuńcu ustanowiona została ekspozytura głównego urzędu cłowego z prawami głównego urzędu cłowego I klasy i z upoważnieniem do stósowania postępowania cłowego skróconego przepisem z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175) uregulowanego.

Holzgethan r. w.

146.

Ustawa z dnia 29 grudnia 1871,

względem dalszego poboru podatków i opłat, tudzież opędzenia wydatków rządowych w czasie od dnia 1 stycznia do końca marca 1872.

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa widzę się spowodowanym rozporządzić co następuje:

§. 1.

Upoważnia się ministerstwo pobierać nadal w czasie od dnia 1 stycznia do końca marca 1872 istniejące podatki stałe i niestałe, tudzież opłaty wraz z dodatkami, według ustaw o opodatkowaniu obecnie obowiązujących, a mianowicie dodatki do podatków stałych w wysokości ustanowionej ustawą skarbową z dnia 14 lipca 1871, Dz. u. p. Nr. 263.

§. 2.

Wydatki administracyjne w czasie od dnia 1 stycznia do końca marca 1872 mają być opędzane w miarę potrzeby na rachunek kredytów, które ustawą skarbową na rok 1872 w odnośnych rozdziałach i tytułach ustanowione będą.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 29 grudnia 1871.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. **Lasser** r. w. **Holzgethan** r. w. **Banhans** r. w.
Stremayr r. w. **Glaser** r. w. **Unger** r. w. **Chlumecky** r. w.